

Natule

van die

70ste

*Algemene
Kerkvergadering*

22 - 28 September 2013

*Nederduitsch Hervormde Kerk
van Afrika*

INHOUDSOPGAWE

Bladsy

DEEL 1: AMPTELIKE OPENING

REGISTRASIE	2
1. AMPTELIKE OPENING: SONDAG 22 SEPTEMBER 2013 OM 18:30	2
1.1 OPENINGSREDE	2
1.2 VERWELKOMING	12
1.3 GROETEBOODSKAPPE	14
1.4 EREPENNING VIR BESONDERE DIENSLEWERING	17
1.5 HCM FOURIE EREPENNING	21
1.6 BEDANKINGS	28
1.7 AFSLUITING	30
1.8 VERVERSINGS	30

DEEL 2: KONSTITUERING

2. OPENING: MAANDAG 23 SEPTEMBER 2013 OM 08:30	
2.1 OPENING	32
2.2 BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE OPENINGSREDE (ORDINANSIE 3.8.3 (V))	36
2.3 SAMESTELLING EN KONSTITUERING	
2.3.1 GELOOFSBRIEWE	37
ORDE VAN DIE VERGADERING	
ORDEMOSIE	37
2.3.1.1 Afgevaardigdes wat laat geregistreer het	38
2.3.1.2 Verskonings	40
2.3.1.3 Konstituering	41
2.3.2 VERKIESING VAN 'N VOORSITTER EN SKRIBA	51
ORDE VAN DIE VERGADERING	
VERKIESING VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	51
VERKIESING VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	51
2.4 MOSIES	52
2.4.1 PERSONALIA	53
2.5 GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE	
2.5.1 OPROEP	63
2.5.2 AGENDA	63
2.5.3 KOMMISSIES WAT TYDENS DIE VERGADERING FUNKSIONEER	64
2.5.3.1 Kommissie vir geloofsbriewe: Drr FJ Labuschagne en WA Dreyer	64
2.5.3.2 Ordekommissie	64

Bladsy

2.5.3.3	Formuleringskommissie	65
2.5.4	STEMPROSEDURE	65
2.5.5	REKENAARDESKUNDIGES	65
2.5.6	AFKONDIGINGS	66
2.5.7	NOTULEHOERS EN NOTULE: SEKRETARIS VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING EN PERSONEEL	66
2.5.8	BESPREKINGS EN SPREEKBEURTE	
2.5.8.1	Spreekbeurte	66
2.5.8.2	Orde rondom besprekings	66
2.5.8.3	Ter inligting	67
2.5.9	AMENDEMENTE EN MOSIES	
2.5.9.1	Amendemente	67
2.5.9.2	Mosies	68
2.5.10	BEHANDELING VAN VERSLAE	68
2.5.11	AANTEKEN VAN TEENSTEM	68
2.5.12	KLEREDRAG	68
2.5.13	AGENDA VOLG AAN DIE HAND VAN ORDINANSIE 3.8.2 (II) (A) TOT (E)	68
2.6	SITTINGSURE	69
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	OORHANDIGING VAN DIE VOORSITTERSTOEL	69

DEEL 3: GESPREK OOR KERKWEES ONDER LEIDING VAN DIE UITTREDENDE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK- VERGADERING

3.1	GESPREK OOR KERKWEES VIND PLAAS ONDER LEIDING VAN	72
3.1.1	INLEIDENDE OPMERKINGS	72
	TEMA 1: DR DJC VAN WYK (JR)	75
	TEMA 2: DR WA DREYER	82
	TEMA 3: PROF PA GEYSER	85
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	VERKIESING VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOM- MISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	89
	VERKIESING VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	90
	VERKIESING VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	90
	VERKIESING VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	90
	TEMA 4: PROF E VAN ECK	90
	TEMA 5: DR JC VAN DER MERWE	94
	TEMA 6: DS APJ BEUKES	98
	TEMA 7: MNR JOHAN HERHOLDT	102

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGA- DERING	104
VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADE- RING	104
VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISEVOORSIT- TER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVER- GADERING	105
VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADE- RING	105
VERSKONINGS	105

DEEL 4: AFHANDELING VAN DIE AGENDA

1.	VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	109
2.	VERKIESING VAN DIE OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	109
3.	NOTULE VAN DIE VERGADERING	109
1.	DIE LEER EN BELYDENIS VAN DIE KERK (HOOFSTUK 1)	
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	OPENING: 25 SEPTEMBER 2013	112
	BEHANDELING VAN NOTULE VAN DIE TWEEDAG-WERK- SESSIE ONDER LEIDING VAN DIE FORMULERINGSKOM- MISSIE	112
1.1	BESKRYWINGSPUNT	112
2.	DIE AMPTE EN DIE VERGADERINGS VAN DIE AMPTE	
2.1	AMPTE (HOOFSTUK 2)	
2.1.1	OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD	
2.1.1.1	Verslag van die Kuratorium vir Teologiese Opleiding	
(i)	<u>Opdrag</u>	116
(ii)	<u>Werkzaamhede</u>	116
(a)	<u>Nuwe kontrak</u>	116
(b)	<u>Ekumeniese Adviesraad</u>	117
(c)	<u>Aanstellings</u>	118
(d)	<u>Vergaderings</u>	118

Bladsy

(iii)	Samestelling	118
2.1.1.2	Die Proponentseksamenkommissie	
(i)	Proponentseksamen	
(a)	<u>Verslag van die Proponentseksamenkommissie</u>	
(aa)	<i>Samestelling</i>	119
(bb)	<i>Funksionering</i>	119
(cc)	<i>Slotopmerkings</i>	119
(b)	<u>Aflê van proponentseksamen</u>	120
(ii)	Toelating tot die evangeliebediening	121
2.1.1.3	Die Hervormde Teologiese Kollege	122
(i)	Diploma in kerklike bediening	
(a)	<u>Praktykvorming van studente</u>	122
(b)	<u>Praktiese werk in gemeente (DKB 700)</u>	126
(c)	<u>Indienspraktykopleiding</u>	126
(ii)	MDiv 200 en skripsies	127
(iii)	Voog- en godsdiensperiodes	127
(iv)	Jaarlikse Voortgesette Teologiese Toerusting vir predikante	127
(v)	Openbare lesings en tafelgesprekke	128
(vi)	Sentrum vir Missionale Bediening	128
(vii)	Hervormde Teologiese Studies	128
(viii)	Afrika Instituut vir Missiologie	128
(ix)	Slotopmerkings	129
2.1.1.4	Hervormde Teologiese Studies: Periode Januarie 2010 tot Februarie 2013	
(i)	Inleiding	129
(ii)	Hoogtepunte	129
(iii)	Bevordering van teologie as wetenskap	130
(iv)	Hervormde teologie in internasionale konteks	131
(v)	Dankwoord	132
2.1.1.5	Verslag oor die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria vir die periode Januarie 2010 tot Februarie 2013	
(i)	Inleiding	133
(ii)	Visie en missie van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria	133
(iii)	Samestelling van die Fakulteit	136
(iv)	Studentegetalle	139
(v)	Kurrikulum	140
(vi)	Die amptelike taalbeleid van die Universiteit van Pretoria ...	147
(vii)	Aanstel van dosente	148
(viii)	Gemeenskapsbetrokkenheid	150
(ix)	Leer van dosente	151
(x)	Slot	154
2.1.1.6	Verslag oor die Teologiese Opleidingsfonds	155

	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE EERSTE PRE-DIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	159
	VERSKONINGS	160
2.1.2	VERSLAG VAN DIE RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT	
2.1.2.1	Opdragte van die 69ste Algemene Kerkvergadering	
(i)	<i>Etiese kode vir predikante</i>	162
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE TWEDE PRE-DIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	164
	GROETEBOODSKAP VAN DIE GEREFORMEERDE KERK IN SUID-AFRIKA: DS C AUCAMP	164
	GROETEBOODSKAP VAN DIE NEDERDUITSE GEREFORMEERDE KERK: DR JH ERNST	166
	GROETEBOODSKAP: TUSSENKERKLIKE RAAD: PROF CFC COETZEE: OORHANDIGING VAN GEDENKUITGAWE VAN IN LUCE VERBI BY DIE HERDENKING VAN DIE 450 JARIGE BESTAAN VAN DIE HEIDELBERGSE KATEGISMUS	168
	GROETEBOODSKAP VAN DIE WÊRELDGEMEENSKAP VAN GEREFORMEERDE KERKE: DR JJ GERBER	169
	GROETEBOODSKAP VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE SUSTERSVERENIGING: MEV B COETZER	169
	GROETEBOODSKAP VAN DIE ADMINISTRATEUR	173
(ii)	<i>Die Welstandsprogram vir predikante</i>	173
(iii)	<i>Brugpredikant, brugbediening of interim versorging</i>	174
(iv)	<i>Bediening in klein gemeentes van die Kerk</i>	175
(a)	<u>Inleiding</u>	175
(b)	<u>Die probleem</u>	176
(c)	<u>Agteruitgang</u>	176
(d)	<u>Oplossing</u>	
(aa)	<i>'n Nuwe visie</i>	177
(bb)	<i>Transformasie</i>	178
(e)	<u>Erediensbywoning</u>	180
(f)	<u>Opsomming</u>	180
(g)	<u>Wat nou?</u>	181
(h)	<u>Gevolgtrekking</u>	182
(v)	<i>Doop van kinders in saamwoonverhoudings</i>	182
(a)	<u>Samevattende en voorlopige verslag oor die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding</u>	183
(aa)	<i>Probleemstelling</i>	183
(bb)	<i>Navraag van gemeente</i>	185
(cc)	<i>Huwelik- en gesinsverbintenisse as voorwaardes vir die bediening van die doop ('n voorlopige opsommende argument)</i>	188

(b)	<u>Saamwoon as 'n verskynsel en die Kerk se antwoord op die kritiese gevolge van hierdie verskynsel met spesiale vermelding van die doop</u>	
(aa)	<i>Probleemstelling</i>	189
(bb)	<i>Sekere riglyne te midde van die ongemak van die Kerk</i>	190
(cc)	<i>Samevatting</i>	192
(c)	<u>Die huidige kerkordelike verstaan van die doop met voorgestelde wysigings</u>	193
(d)	<u>Voorstel tot die wysiging van die ordinansies</u>	197
(e)	<u>Slotsom</u>	199
(f)	<u>Kommentaar ontvang op die samevattende en voorlopige verslag oor die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding</u> ..	199
(aa)	<i>Sekulêre samelewing</i>	199
(bb)	<i>Ordinansies van die Kerkorde</i>	200
(cc)	<i>Die doop as voorreg</i>	200
(dd)	<i>Wat word verstaan onder 'n saamwoonverhouding?</i>	200
(ee)	<i>Strukture</i>	201
(ff)	<i>Navraag van 'n ouderlingevergadering</i>	202
(gg)	<i>Die eer van die huwelik</i>	202
(hh)	<i>Seksualiteit</i>	203
(ii)	<i>Weerhouding van die doop</i>	203
(jj)	<i>Egbreuk</i>	203
2.1.2.2	Ander opdragte deur die raad afgehandel	
(i)	Die elektroniese media	204
(ii)	Lidmaatverliese	205
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	VERSKONINGS	215
2.1.3	WELSTANDSPROGRAM VIR PREDIKANTE: PROF TFJ DREYER	216
2.1.4	BESKRYWINGSPUNT OOR AANGELEENTHEDE WAT DIE PREDIKANTSAMP RAAK	218
2.1.5	BESKRYWINGSPUNT OOR DIE GEBRUIK VAN EMERITI AS PASTORALE HULPE	218
2.2	OUERLINGE EN DIAKENS	
2.2.1	OUERLINGE	
2.2.1.1	Verslag van die Komitee vir Ouderlinge (Raad vir Pastoraat en Presbiteraat)	219
2.3	VERGADERINGS VAN AMPTE (HOOFSTUK 3)	
2.3.1	RINGSVERGADERINGS	
2.3.1.1	Beskrywingspunte oor aangeleenthede wat ringsvergaderings raak	223
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	AFSLUITING: 25 SEPTEMBER 2013	224
	OPENING: 26 SEPTEMBER 2013	225

2.3.2	KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	
2.3.2.1	Verslag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die 70ste Algemene Kerkvergadering	
(i)	<i>Inleidend</i>	225
(ii)	<i>Samestelling en funksionering</i>	226
(iii)	<i>Wersaamhede en uitvoering van opdragte</i>	228
(a)	<u>Vergaderings van ampte</u>	
(aa)	<i>Ringskommissies en ringsvergaderings</i>	233
(bb)	<i>Buitengewone sitting van die Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika: 4 en 5 Oktober 2011 en kerklike afskeiding</i>	234
(cc)	<i>Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	236
(iv)	<i>Slotopmerkings</i>	242
2.3.2.2	Terugvoer met betrekking tot die huidige litigasieproses	247
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	VERKIESING VAN DIE OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	247
	VERKIESING VAN DIE SEKUNDI VAN DIE OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE	247
	VERSKONINGS	248
	GROETEBODSKAP: CHRISTIAN REFORMED CHURCHES OF AUSTRALIA: DS G VAN SCHIE	249
2.3.2.3	Beskrywingspunte insake besluite oor apartheid en die <i>World Communion of Reformed Churches</i>	252
2.3.2.4	Beskrywingspunt wat verder verband hou met die amp	267
2.3.3	SEKUNDUSKOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	
2.3.3.1	Verslag van die Sekunduskommissie van die Algemene Kerkvergadering	268
2.4	ALGEMENE DIAKENSVERGADERING	
2.4.1	VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING VIR DIE TYDPERK 23 MEI 2010 TOT 21 MEI 2013	
2.4.1.1	Wersaamhede van die Kommissie van die 5de Algemene Diakensvergadering	
(i)	<i>Personeel</i>	269
(a)	<u>Sekretaris</u>	269
(b)	<u>Sekretaresse</u>	270
(c)	<u>Boekhouer</u>	270
(ii)	<i>Strukturering van die Algemene Diakensvergadering se werk</i>	270
(a)	<u>Hoe werk dit in die praktyk?</u>	271
(iii)	<i>Kommunikasie</i>	272
2.4.1.2	Diensvelde	273
(i)	<i>Kindersorg</i>	273
(ii)	<i>Bejaardesorg</i>	273

Bladsy

(iii)	Gestremdheid	273
(iv)	Armoede	274
(v)	MIV/Vigs en ander gevreesde siektes	274
(vi)	Afhanklikheid	274
(vii)	Trauma	274
2.4.1.3	Diensorgane (sinodale werk)	
(i)	Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika	274
(ii)	Ons Tuis en die Monumenttehuise	275
(iii)	Die Ondersteuningsraad	275
(iv)	Transoranje Instituut vir Buitengewone Onderwys	275
(v)	Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging	275
(vi)	To Care Foundation	276
2.4.1.4	6de Algemene Diakensvergadering (22 tot 25 Mei 2013)	
(i)	Verloop van die 6de Algemene Diakensvergadering	276
(ii)	Afvaardiging	276
(iii)	Dienswerkdag	276
(iv)	Video-opnames en videostroming	277
(v)	Kommissie van die 6de Algemene Diakensvergadering	277
(vi)	Diakonaat en die Kerkorde	278
2.4.1.5	Finansies van die Algemene Diakensvergadering	281
2.4.1.6	Dankbetuigings	282
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	VERSKONINGS	285
3.	DIE INHOUD EN ORDE VAN DIE EREDIENS	
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	VERKIESING VAN DIE KURATORIUM	288
	VERSKONINGS	288
	MOSIES VAN DANK	289
	AFSLUITING: 26 SEPTEMBER 2013	289
	OPENING: 27 SEPTEMBER 2013	289
3.1	VERKONDIGING (HOOFSTUK 5)	
3.1.1	WOORDVERKONDIGING IN DIE EREDIENS	
3.1.1.1	Verslag van die Raad vir Erediens	
(i)	Beskrywingspunt wat tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering gedien het	289
(ii)	Opdrag aan die Raad vir Erediens deur die 69ste Algemene Kerkvergadering	290
(iii)	Besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 2012	290
(iv)	Komitee vir Kerkmusiek	
(a)	<u>Instituut vir Kerkmusiek in Suid-Afrika</u>	
(aa)	Verskyning van Nuwe Liedere 1	290

Bladsy

(bb)	<i>Opleiding van teologiestudente</i>	291
(cc)	<i>Diploma in Himnologie en Liturgie</i>	292
(dd)	<i>Toerusting en navorsing</i>	293
(ee)	<i>Diensboek</i>	294
(ff)	<i>Kalender volgens Kerkjaar</i>	294
(gg)	<i>Aanstelling van orreliste</i>	295
(hh)	<i>Bevordering van die kerklied en verspreiding van inligting</i>	295
(ii)	<i>CD's: Liedboek van die Kerk</i>	295
(b)	<u>Opleiding in orrelbegeleiding en voorspele</u>	296
(aa)	<i>Orreleksamens</i>	296
(c)	<u>Tekort aan orreliste</u>	296
(d)	<u>Orrelisteskaal</u>	297
(e)	<u>Konsepooreenkoms en pligtestaat van orreliste</u>	298
(f)	<u>Advies rakende orrels</u>	298
(v)	<i>Kerkliedkomitee</i>	
(a)	<u>Opdrag aan die Kerkliedkomitee</u>	299
(aa)	<i>Melodieë wat aanvaar is</i>	299
(bb)	<i>Melodieë wat nog aandag verg</i>	299
(vi)	<i>Komitee vir Kontemporêre Liedere</i>	
(a)	<u>Besluite van die 69ste Algemene Kerkvergadering</u>	299
(b)	<u>Afvaardiging van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by die VONKK-Werkgroep</u>	
(aa)	<i>Besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Maart 2012</i>	303
(vii)	<i>Komitee vir Liturgiese Geskrifte</i>	
(a)	<u>Besluit van die 69ste Algemene Kerkvergadering</u>	305
3.1.1.2	Beskrywingspunte ingedien deur ringe en gemeentes	305
3.2	APOSTOLAAT	
3.2.1	VERSLAG VAN DIE RAAD VIR APOSTOLAAT	
3.2.1.1	Apostolêre tendense	309
(i)	<i>Missionale Ekklesiologie</i>	313
(ii)	<i>Basiese geloofskennis</i>	314
(iii)	<i>Slot</i>	314
(iv)	<i>Samevatting</i>	315
3.2.1.2	Funksionering van die raad	315
3.2.1.3	Implementering van die herstrukturering en funksionering van die raad	317
(i)	<i>Die Afrika Instituut vir Missiologie</i>	317
(ii)	<i>Administratiewe beampte: Raad vir Apostolaat</i>	318
(iii)	<i>Administrateur van die Maranatha Reformed Church of Christ</i>	319
3.2.1.4	Werksaamhede van die raad	320
(i)	<i>Kerkgebou te Van Dalenstraat (Wespark)</i>	320
(ii)	<i>Voorstel insake evangeliste vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika</i>	321

Bladsy

(iii)	Struktuur van die raad	323
(a)	<u>Sentrum vir Missionale Bediening</u>	
(aa)	<i>Besluite van die 68ste Algemene Kerkvergadering (2007)</i>	323
(bb)	<i>Besluite van die 69ste Algemene Kerkvergadering (2010)</i>	324
(cc)	<i>Implementering van besluite</i>	325
(dd)	<i>Fasilitering</i>	326
(ee)	<i>Toerustingsgeleenthede</i>	327
(ff)	<i>Navorsing</i>	327
(b)	<u>Afrika Instituut vir Missiologie</u>	
(aa)	<i>Dankwoord</i>	327
(bb)	<i>Wat is die Afrika Instituut vir Missiologie en wat is die vraag wat tydens hierdie vergadering gestel moet word?</i>	328
(cc)	<i>Geskiedenis met die Maranatha Reformed Church of Christ</i>	328
(dd)	<i>Aard van verbintenisse</i>	329
(ee)	<i>Verbintenis met die Universiteit van Pretoria</i>	329
(ff)	<i>Die werksaamhede van die Afrika Instituut vir Missiologie be- slaan drie terreine</i>	330
(c)	<u>Maranatha Reformed Church of Christ</u>	
(aa)	<i>Moderature for the period 2012 tot 2015</i>	334
(bb)	<i>Statistics</i>	335
3.3	VERSLAG VAN DIE CHRISTELIKE SEEMANSORGANISASIE	340
3.3.1	WAT DOEN DIE CHRISTELIKE SEEMANSORGANISASIE? ...	340
3.3.2	HOE DOEN ONS DIT?	340
3.3.3	DIE CHRISTELIKE SEEMANSORGANISASIE EN DIE NE- DERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA	342
3.4	BYBELGENOOTSKAP VAN SUID-AFRIKA	
3.4.1	INLEIDING	343
3.4.2	WERKSAAMHEDE VAN DIE BYBELGENOOTSKAP	
3.4.2.1	Terugblik	344
3.4.2.2	Vertaling	344
(i)	Afrikaans: Die Bybel: 'n Direkte vertaling	344
(ii)	Engelse Bybel vir Dowes	346
(iii)	Suid-Ndebele	346
(iv)	Zulu	346
3.4.2.3	Produkontwikkeling en nuwe publikasies	346
3.4.2.4	Verspreiding	
(i)	Bybels in alle tale	346
(ii)	Die Bybel in Afrikaans	347
(iii)	Bestemmings buite Suid-Afrika	347
3.4.2.5	Finansies	
(i)	Inkomste	347
(ii)	Uitgawes	348
(iii)	Verslae	348

3.4.3	BETROKKENHEID VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA	
3.4.3.1	Verteenwoordiging	
(i)	Streekkomitees	349
(ii)	Kerklike Advieskomitee vir die Bybel in Afrikaans	349
3.4.3.2	Bydraes vanuit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika	349
3.4.4	SLOT	350
3.5	DIE AFRIKAANSE BYBELVERTALINGSPROJEK	
3.5.1	AFR 53 AFRIKAANS 1933/53-VERTALING: BYBELGENOOTSKAP VAN SUID-AFRIKA	352
3.5.2	AFR 83 AFRIKAANS 1983-VERTALING: BYBELGENOOTSKAP VAN SUID-AFRIKA	353
3.5.3	DIE BOODSKAP: CHRISTELIKE UITGEWERSMAATSKAPPY, 2006	353
3.5.4	DIE BYBEL: NUWE LEWENDE VERTALING: CHRISTELIKE UITGEWERSMAATSKAPPY, 2006, 2011	353
3.5.5	BYBEL VIR ALMAL: BYBELGENOOTSKAP VAN SUID-AFRIKA, 2007	353
3.5.6	INTERLINIËRE BYBEL GRIEKS-AFRIKAANS NUWE TESTAMENT: CHRISTELIKE UITGEWERSMAATSKAPPY, 2012	354
3.6	TOERUSTING	
3.6.1	SENTIK	
3.6.1.1	Raad vir SENTIK	354
3.6.1.2	Komitee vir die Argief en Biblioteek	
(i)	Samestelling van die Komitee vir die Argief en Biblioteek (November 2010)	366
(ii)	Wersaamhede	366
(a)	<u>Navorsingsvorm</u>	366
(b)	<u>Wet op Bevordering van Toegang tot Inligting, Wet 2 van 2000</u>	366
(c)	<u>Elektroniese argivering en digitalisering</u>	367
(d)	<u>Digitalisering</u>	367
(e)	<u>Besoekers</u>	367
(iii)	Biblioteek	368
(iv)	Skakeling met ander instansies	368
(v)	Evaluering van fisiese argieftruimte	368
3.6.1.3	SP Engelbrecht-museum	
(i)	Agtergrond	369
(ii)	Wersaamhede van die komitee	369
4.	ANDER SAKE WAT DIE KERK IN GEHEEL RAAK EN WAT ANDER VERGADERINGS VAN DIE AMPTE NIE KAN AFHANDEL NIE	
4.1	GEMEENTES EN KERK (HOOFSTUK 4)	

4.1.1	GEMEENTES	
4.1.1.1	Beskrywingspunte oor aangeleenthede wat gemeentes en Kerk raak	372
4.2	LIDMATE EN KERK	
4.2.1	LIDMATE	
4.2.1.1	Verslag van die bediening in Wenen: Prof JA Loader	
(i)	<i>Lidmate</i>	382
(ii)	<i>Kerkraad</i>	382
(iii)	<i>Finansies</i>	382
(iv)	<i>Eredienste</i>	383
(v)	<i>Kategese</i>	383
(vi)	<i>Diakonale werk</i>	384
(vii)	<i>Besoekers</i>	384
(viii)	<i>Tuisblad</i>	384
(ix)	<i>Algemeen</i>	384
4.2.2.2	Bediening in Paraguay	
(i)	<i>Agtergrond</i>	385
(ii)	<i>Bediening</i>	385
(iii)	<i>Toekomsvisie</i>	386
(iv)	<i>Befondsing</i>	386
4.2.2.3	Afrikabediening	387
(i)	<i>Zimbabwe</i>	387
(ii)	<i>Zambië</i>	388
(iii)	<i>Ander gebiede in Afrika</i>	389
(iv)	<i>Samevatting</i>	389
4.2.3	STUDENTEBEARBEIDING	
4.2.3.1	Verslag oor studentebearbeiding te Potchefstroom	
(i)	<i>Statistiese gegewens van die gemeente</i>	390
(ii)	<i>Agtergrond en funksionering van die gemeente</i>	390
(iii)	<i>Huidige stand van sake</i>	390
(iv)	<i>Finansiële situasie van die gemeente</i>	391
(v)	<i>Uitdagings vir die gemeente</i>	392
(vi)	<i>Toekomsblik en toekomsbeplanning</i>	393
(vii)	<i>Slotwoord</i>	394
4.2.3.2	Verslag oor studentebearbeiding te Pretoria (Philadelphia)	
(i)	<i>Statistiese gegewens van die gemeente</i>	394
(ii)	<i>Funksionering van die gemeente</i>	394
(iii)	<i>Finansiële situasie van die gemeente</i>	395
(iv)	<i>Toekomsbeplanning</i>	395
(v)	<i>Is die gemeente op die kampus noodsaaklik?</i>	395
(vi)	<i>Die pad vorentoe ...</i>	396
4.2.3.3	Verslag oor studentebearbeiding te Stellenbosch	
(i)	<i>Statistiese gegewens van die gemeente</i>	397
(ii)	<i>Agtergrond en funksionering van die gemeente</i>	397
(iii)	<i>Huidige stand van sake</i>	397
(iv)	<i>Finansiële situasie van die gemeente</i>	398

Bladsy

(v)	Toekomsblik en toekomsbeplanning	398
(vi)	Slotwoord	398
4.2.3.4	Verslag oor studentebearbeiding te Bloemfontein	
(i)	Statistiese gegewens van die gemeente	399
(ii)	Prediking en eredienste	399
(iii)	Spesifieke en spesiale bedieningsaktiwiteite	
(a)	<u>Weeklikse funksies</u>	399
(b)	<u>Verskeie ander funksies is deur die jare gehou</u>	399
(iv)	Opsporing, besoeke en getalle	401
(v)	Finansies en fondsinsamelings	401
(vi)	Woord van dank	401
4.2.4	WYSIGING VAN ORDEREËL 4	402
5.	VERBAND MET ANDER KERKE (HOOFSTUK 6)	
5.1	EKUMENE	
5.1.1	VERSLAG VAN DIE RAAD VIR EKUMENE	
5.1.1.1	Samestelling van die Raad vir Ekumene	406
5.1.1.2	Opdragte van die Algemene Kerkvergadering	406
(i)	World Communion of Reformed Churches	406
(ii)	Tussenkerklike Raad	407
(iii)	Buitelandse bediening	408
(iv)	Buitelandse kerke	409
5.1.1.3	Conventus reformatus	410
5.2	VERSLAG VAN DIE TUSSENKERKLIKE RAAD: OKTOBER 2010 TOT APRIL 2013	411
5.2.1	HERVERTALING VAN DIE BELYDENISSKRIFTE	411
5.2.2	NAVRAAG OOR DIE DOOP	411
5.2.3	VOORTSETTING VAN DIE TUSSENKERKLIKE RAAD	412
6.	HUWELIK, GESIN EN OPVOEDING (HOOFSTUK 7)	
6.1	VERSLAG VAN DIE KOMITEE VIR HUWELIKS- EN ANDER SINVOLLE VERHOUDINGSMOONTLIKHEDE	415
6.1.1	ALGEMEEN	415
6.1.2	REEDS VOLTOOIDE STUDIEWERK	415
6.1.3	OPDRAG DEUR DIE KOMITEE	417
6.2	VERSLAG VAN DIE RAAD VIR GESINSBEDIENING	
6.2.1	SAMESTELLING VAN DIE RAAD VIR GESINSBEDIENING	417
6.2.2	FUNKSIONERING VAN DIE RAAD	418
6.2.2.1	Herskryf van die kategesehandleidings	418
(i)	Verslag oor die vordering met die nuwe kategesemateriaal	418
(ii)	Die nuwe reeks gaan soos volg daar uitsien	419
6.2.2.2	Werkspan vir Jeugbediening: Verslag van werksaamhede vir die tydperk Oktober 2010 tot Februarie 2013	
(i)	Funksionering	
(a)	<u>Samestelling van die werkspan</u>	421
(b)	<u>Opdragte van die 69ste Algemene Kerkvergadering</u>	421
(c)	<u>Doelwitte van die werkspan vir die termyn 2010 tot 2013</u>	421

Bladsy

(ii)	Wersaamhede	
(a)	<u>GGG (Gelowige Gesinne Gesprek)</u>	421
(aa)	<i>Die strategie om GGG in gemeentes van die Kerk te implementeer</i>	422
(b)	<u>Ondersoek na die moontlikhede vir die implementering van 'n GAP-jaar vir die Nederduitsch Hervormde Kerk</u>	
(aa)	<i>Agtergrond by hierdie verslag</i>	423
(bb)	<i>Inligting oor bestaande GAP-jaar programme</i>	424
(cc)	<i>Ontleding van die doelwitte en inhoude van programme</i>	432
(dd)	<i>'n Konsepstrategie vir moontlikhede van 'n eie program vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika</i>	435
(ee)	<i>Aanbevelings aan die Algemene Kerkvergadering met die oog op besluitneming</i>	443
(ff)	<i>Vir bespreking en besluit</i>	443
(iii)	Ter afsluiting	444
6.3	BESKRYWINGSPUNTE	444
	ORDE VAN DIE VERGADERING	
	VERKIESING VAN DIE TUGKOMITEE	448
	VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES	449
	VERKIESING VAN DIE RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES	449
	VERSKONINGS	449
	MOSIE	451
7.	KERKLIKE GOEDERE (HOOFSTUK 9)	452
7.1	RAAD VAN FINANSIES	452
7.2	FINANSIËLE OORSIG	454
7.3	GEMEENTELIKE AANGELEENTHEDE	456
7.3.1	INKOMSTE	457
7.3.2	UITGAWES	458
7.3.3	DIE RESULTAAT (INKOMSTE MINUS UITGAWES)	459
7.3.4	LIDMAATGETAL	461
7.3.5	DIE STAND VAN BEDRYFSKAPITAAL IN GEMEENTES	462
7.3.6	GEMEENTELIKE KREDITEURE	463
7.4	SINODALE WERKSAAMHEDE	464
7.4.1	WATTER AKTIWITEITE WORD SINODAAL (GESENTRALISEERD) UITGEVOER?	464
7.4.2	TAAKSPAN	494
7.4.3	WELSTANDSPROGRAM EN WELSTAND VAN GEMEENTES EN PREDIKANTE	496
7.4.4	SINODALE DEBITEURE: BEDRAE AAN DIE RAAD VAN FINANSIES ONTVANGBAAR	497
7.4.5	KERKGELD VIR KERKWERK: 'N KOLLEKTIEWE BELEGGINGSTELSEL	498
7.4.6	FINANSIËLE JAARSTATE: 28 FEBRUARIE 2013	499
7.4.7	'N SINODALE BEGROTING VIR 2013/2014	
7.4.7.1	Handhaaf alle sake soos dit is	501

Bladsy

7.4.7.2	Kyk vanuit 'n aktiwiteitsoogpunt na gesentraliseerde aktiwiteite	503
7.4.7.3	Potensiaal om die sinodale struktuur by veranderende tye aan te pas	507
7.5	PREDIKANTE AANGELEENTHEDE	
7.5.1	VERSORGING VAN PREDIKANTE	508
7.5.2	PREDIKANTE PENSIOENFONDS (DIE FONDS)	510
7.5.2.1	Die versorgingsvoordeel en werkgewersbydrae	510
7.6	BESKRYWINGSPUNTE	521
7.7	TER AFSLUITING VAN HIERDIE HOOFSTUK	538
7.8	AD HOC FONDSE MET DIE OOG OP LITIGASIE	538
8.	KERKORDE (HOOFSTUK 10)	
8.1	VERSLAG VAN DIE RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES ..	539
8.2	VERSLAG VAN DIE KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE	541
8.3	BESKRYWINGSPUNT	600

AFSLUITING

Dankbetuigings	601
Formele afsluiting	603

---oOo---

BESKRYWINGSPUNTE

NR	BESKRYWINGSPUNT	OORSPRONG	BL
1	Belydenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika	Ring van Potchefstroom	112
2	Modelle vir teologiese opleiding	Ring van Potchefstroom	157
3	Teologiese opleiding	Ring van Maquassi	158
4	Onderzoek na die teologiese opleiding aan die Universiteit van Pretoria	Ring van Potchefstroom	159
5	Aanwending van die Teologiese Opleidingsfonds	Ring van Potchefstroom	161
6	Brugbediening: Studieresultate	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	210
7	Brugbediening: Voortgaande studie	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	211
8	Brugbediening: Jaarlikse toerustingsgeleentheid	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	211
9	Brugbediening: Werksessie	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	212
10	Brugbediening: Gekeurde predikante	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	212
11	Brugbediening: Beroepsbrief vir brugpredikante	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	213
12	Brugbediening: Vergoedingskale vir brugpredikante	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	213
13	Brugbediening: Verslag van predikante en kerkrade	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	214
14	Brugbediening: Die <i>National Interim Ministry South Africa</i>	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	214
15	Brugbediening: Kerkordelike veranderings	Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	215
16	Wegdoening van verskillende kategorieë van predikante	Ring van Lydenburg	218
17	Dienswerk van emeritus predikante in gemeentes (wysiging van die Kerkorde)	Ring van Heilbron	218
18	Selfstandige Raad vir Presbiteraat	Komitee vir Ouderlinge	221
19	Die amp van ouderling	Komitee vir Ouderlinge	223
20	Wysiging van Ordinansie 3.4.3 (i): Frekwensie van ringsvergaderings	Ring van Germiston	223
21	Wysiging van Ordinansie 3.4.3 (iii)	Ring van Pretoria-Noord	224
22	Beroep op wêreldse hof	Ring van Klerksdorp (Gemeente Orkney)	243
23	Litigasie	Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	244

NR	BESKRYWINGSPUNT	OORSPRONG	BL
24	Opname van lidmate wat deel van 'n wegbreek gemeente vorm	Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	246
25	Herroeping van Besluite 32 en 54 van die 69ste Algemene Kerkvergadering asook die besluit oor apartheid van die Buitengewone Algemene Kerkvergadering, Oktober 2011	Ring van Klerksdorp (Gemeente Klerksdorp-Oos Môrester)	252
26	Apartheid	Ring van Maquassi	258
27	Aansoek om lidmaatskap van <i>World Alliance of Reformed Churches</i> (nou <i>World Communion of Reformed Churches</i>)	Ring van Pretoria (Gemeente Pretoria)	262
28	Lidmaatskap by die <i>World Communion of Reformed Churches</i>	Raad vir Ekumene	263
29	Die effek van Besluit 54 van die 69ste Algemene Kerkvergadering in die Kerk	Ring van Oos-Kaapland (Gemeente Sionshoogte)	263
30	Teologiese verklaring	Ring van Pretoria (Gemeente Pretoria)	264
31	Onafhanklike gemeentes	Ring van Klerksdorp (Gemeente Orkney)	264
32	Interpretasie van die Bybel en Belydenisskrifte	Ring van Pretoria (Gemeente Pretoria)	265
33	Die Kerk laat nie verder toe dat lidmate uitsprake maak wat teenstrydig is met die Bybel en Belydenisskrifte nie	Ring van Zeerust (Gemeente Zeerust)	266
34	Herstrukturering van die vergaderings van die ampte	Ring van Wes-Kaapland	267
35	Kommunikasie	Kommissie van die Algemene Diakensvergadering	282
36	Bywoning van ringsdiakensvergaderings deur predikante	Kommissie van die Algemene Diakensvergadering	283
37	Stabilisasiefonds	Kommissie van die Algemene Diakensvergadering	283
38	Dank en waardering	Komitee vir Kerkmusiek	291
39	Groter inspraak in himnologie as vaste module by die Fakulteit te die Universiteit van Pretoria	Komitee vir Kerkmusiek	291
40	Kursus in himnologie en liturgie	Komitee vir Kerkmusiek	292
41	Toerusting en navorsing	Komitee vir Kerkmusiek	293
42	Diensboek	Komitee vir Kerkmusiek	294

NR	BESKRYWINGSPUNT	OORSPRONG	BL
43	Kerkjaarkalender	Komitee vir Kerkmusiek	294
44	Opleiding in orrelbegeleiding en voorspele	Komitee vir Kerkmusiek	296
45	Tekort aan orreliste	Komitee vir Kerkmusiek	297
46	Advies rakende orrels	Komitee vir Kerkmusiek	298
47	FLAM en CCLI	Komitee vir Kontemporêre Liedere	301
48	VONKK-Werkgroep	Komitee vir Kontemporêre Liedere	304
49	Toenemende geweld, roof en moord	Ring van Oos-Kaapland (Gemeente Sions-hoogte)	305
50	Nagmaal	Ring van Heilbron	306
51	Uitnodiging na die nagmaal	Ring van Zeerust (Gemeente Groot Marico)	307
52	Vervanging van liturgiese raamwerk van die Diensboek	Ring van Zeerust (Gemeente Zeerust)	307
53	Missionaat en missionale bediening	Ring van Potchefstroom	338
54	Onderskeid tussen apostolaat/missionaat en missionalise-ring van die Kerk	Ring van Maquassi (Gemeente Wolmaransstad)	339
55	'n Gemeente as geestelike ruimte volgens die eie aard van die predikant en die gemeente	Ring van Germiston	372
56	Samesmelting van gemeentes binne 'n ring	Ring van Brakpan	372
57	Inskakeling van gemeente Christiana by die Ring van Noord-Kaapland	Ring van Maquassi	374
58	Inskakeling van gemeente Newlands by die Ring van Johannesburg	Ring van Roodepoort	374
59	Modaliteite	Ring van Wes-Kaapland	376
60	Studie ten aansien van modaliteitsvorming in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika	Ring van Roodepoort (Gemeente Weltevreden)	376
61	Besoek en bediening van lidmate in Afrika	Komitee vir Afrikabediening	389
62	Wysiging van Ordereël 4	Ring van Johannesburg	402
63	Wysiging van Ordereël 4	Ring van Wes-Kaapland	405
64	Beëindiging van betrokkenheid by die Tussenkerklike Raad; Verdere bilaterale ooreenkomste	Raad vir Ekumene	408
65	Afrikaanse Protestantse Kerk	Ring van Maquassi (Gemeente Makwassie)	410

NR	BESKRYWINGSPUNT	OORSPRONG	BL
66	Seksualiteit/homoseksualiteit	Ring van Germiston (Gemeente Brackenhurst)	444
67	Predikante Pensioenfonds: 'n Proaktiewe ondersoek na werkgewerbydraes	Raad van Finansies	521
68	Berekening van heffings	Ring van Germiston	522
69	Ondersoek na alternatiewe aktuarisse en konsultante vir die Predikante Pensioenfonds	Ring van Germiston	526
70	Gemeente subsidie tot emeriti se mediese fonds	Ring van Potgietersrus	527
71	Bystand van emeriti	Ring van Brakpan	528
72	Reglement vir kerklike goedere vir doeleindes van belasting-vrystelling	Raad van Finansies	530
73	Hantering van wetswysigings	Raad van Finansies	531
74	Effektiwiteit van die struktuur en funksionering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en optimale aanwending van finansiële bronne	Ring van Wes-Kaapland	532
75	Ondersoek van kerkmodel	Raad van Finansies	534
76	Verpligtinge van die voorsitter van die Algemene Kerkvergadering	Komitee vir Ouderlinge	537
77	Wysiging van Ordinansie 2.1.1.1 (i)(b)	Ring van Zeerust (Gemeente Zeerust)	542
78	Wysiging van Ordinansie 2.1.2.1	Ring van Roodepoort	543
79	Wysiging van Ordinansie 2.1.2	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	545
80	Wysiging van Ordinansie 2.1.3 (i)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	550
81	Wysiging van Ordinansie 2.1.3 (iv)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	551
82	Wysiging van Ordinansie 2.1.3 (v)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	551
83	Wysiging van Ordinansie 2.1.3 (vii)(b)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	552
84	Wysiging van Ordinansie 2.1.3.3 (vi) en (vii)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	553
85	Wysiging van Ordinansie 2.1.8 (i) en (ii)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	554
86	Nuwe Ordinansie 2.1.9 (vi)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	555
87	Wysiging van Ordinansie 2.1.12	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	555
88	Wysiging van Ordinansie 2.1.12.2	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	556
89	Wysiging van Ordinansie 2.1.12.5	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	559

NR	BESKRYWINGSPUNT	OORSPRONG	BL
90	Wysiging van Ordinasie 2.1.15 (i) en (vii)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	561
91	Wysiging van Ordinasie 2.1.16.1 en formulering van 'n nuwe Ordinasie 2.1.16.1 (vi)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	562
92	Formulering van 'n nuwe Ordinasie 2.1.16.2 (iv)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	563
93	Wysiging van Ordinasie 2.1.16.3	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	564
94	Wysiging van Ordinasie 3.3.1 (vi)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	565
95	Wysiging van Ordinasie 3.3.2 (i)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	566
96	Wysiging van Ordinasie 3.4.1 (i)(a)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	567
97	Wysiging van Ordinasie 3.4.2 (vi)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	567
98	Wysiging van Ordinasie 3.8.1	Ring van Zeerust (Gemeente Zeerust)	568
99	Wysiging van Ordinasie 3.8.3 (vii)	Ring van Bronkhorstspuit (Gemeente Bronkhorstspuit)	569
100	Wysiging van Ordinasie 3.8.3 (x)(b), (c) en (d)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	570
101	Verkieping van predikante met 'n besondere opdrag op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	Ring van Zeerust (Gemeente Zeerust)	571
102	Wysiging van Ordinasie 3.10.2 (ix), (xii) en (xx) en formulering van 'n nuwe Ordinasie 3.10.2 (xxi) en (xxii)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	572
103	Wysiging van Ordinasie 3.10.4.1 (i)(e)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	573
104	Wysiging van Ordinasie 3.10.4.2 (ii)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	574
105	Wysiging van Ordinasie 3.11.1 (i)(b)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	575
106	Formulering van 'n nuwe Ordinasie 4.1	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	575
107	Wysiging van Ordinasie 4.6.1	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	576
108	Wysiging van Ordinasie 4.6.5 (i) tot (x)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	577
109	Wysiging van Ordinasie 4.6.7	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	578
110	Wysiging van Ordinasie 4.1.7 (ii) en (iii)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	579
111	Wysiging van Ordinasie 4.7.8 (iv)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	580
112	Wysiging van Ordinasie 4.8.4 (i)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	581
113	Wysiging van Ordinasie 8.4 (iii)	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	582
114	Wysiging van Ordinasie 8.6.1 en 8.6.2	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	582
115	Wysiging van Ordinasie 8.9.10 (iii), 8.9.11 en 8.9.12	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	584

NR	BESKRYWINGSPUNT	OORSPRONG	BL
116	Wysiging van Ordinansie 8.10.2 en 8.10.5	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	585
117	Wysiging van punte 3.3 en 4.4 van die Reglement vir die Prosedure by die Onderzoek van 'n Klag	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	586
118	Wysiging van punt 1.4 van die Verlofreglement	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	587
119	Wysiging van punt 1.7 van die Verlofreglement	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	587
120	Wysiging van punt 2.1 (i), (ii) en (iii) van die Verlofreglement	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	588
121	Wysiging van punt 2.4 van die Verlofreglement	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	590
122	Wysiging van punt 4.1 van die Verlofreglement	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	590
123	Wysiging van punt 5.1 van die Verlofreglement	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	591
124	Wysiging van punt 5.3 van die Verlofreglement	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	592
125	Wysiging van aktes	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	592
126	Kontinuering van die herskrywing van die Kerkorde	Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde	592
127	Herskrywing van die Kerkorde	Ring van Klerksdorp (Gemeente Klerksdorp)	593
128	Samestelling van die Algemene Kerkvergadering	Ring van Maquassi	599
129	Rotasiebeginsel in die Kerkorde	Ring van Pretoria (Gemeente Pretoria)	600

---oOo---

Deel 1
Amptelike opening

REGISTRASIE

- * Vanaf 15:00 tot 17:30 op Sondag 22 September 2013 word registrasie van afgevaardigdes afgehandel in die Rautenbachsaal (onder die Aula). Afgevaardigdes moet asseblief teen 18:00 klaar wees met registrasie.
- * Vanaf 17:30 tot 18:15 neem afgevaardigdes hulle plekke in die Aula vir die amptelike opening in. Die amptelike opening begin om 18:30.
- * Alle dienaars van die Woord dra 'n toga by die openingsgeleentheid.

---oOo---

1. **AMPTELIKE OPENING: SONDAG 22 SEPTEMBER 2013 OM 18:30**

Instrumentale voorspele onder begeleiding van mev Friena Maritz.

1.1 **OPENINGSREDE**

Dr DJC van Wyk, uittredende voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, neem die opening waar by wyse van 'n erediens:

Liturg kondig aan

Program vloei spontaan.

Ons sing twee lofliedere: Gesang 219: 1 en 2 uit die Liedboek en Vonkk 4: 1 en 3 uit die nuwe VONKK-liedere wat later deur die vergadering geëvalueer word.

Nou stiltetyd – nie ongemaklik.

Dan tot na lofsang.

Stilte (sittend)

Toetrede

Gesang 170 (twee maal, staande)

Liturg: Votum en seëngroet (staande)

God het die wysheid van die wêreld tot onsin gemaak. Dit was die bedoeling van God in sy wysheid dat die wêreld nie deur geleerdheid tot kennis van God sou kom nie. Daarom het God in sy goedheid besluit om deur die prediking, wat vir die wêreld onsin is, dié te red wat glo. Ons verkondig Christus wat gekruisig is.

Geliefdes, genade en vrede vir u van God ons Vader, van Jesus Christus die Here, en van die Heilige Gees.

Amen.

Lofsang

Gesang 196: 1 tot 4 (beurtsang, staande: 1 en 4: almal, 2: susters, 3: broers).

Liturg: Verootmoediging

Geliefdes in ons Here, Jesus Christus. Sedert ons vorige Algemene Kerkvergadering het die Hervormde Kerk saam met die kerk van Jesus Christus wêreldwyd diep deur die branding gegaan. Die golf van sekularisasie en baie ander eksterne bedreigings wat oor die wêreld spoel en vernietigend op die liggaam van Christus inwerk, is die Hervormde Kerk nie gespaar nie. In ons eie Kerk lê nog 'n verdere spoor van verwoesting en vernietiging – nie as gevolg van eksterne faktore nie, maar vanweë die optrede van ons eie lidmate – nie as gevolg van ander nie, maar as gevolg van ons eie optrede. Ledemate van die liggaam van Christus waarvan ons deel is, is vermink en verlam vanweë onchristelike optredes teenoor mekaar. Ons verharding teen bekering en ons onvermoë tot selfondersoek sodat ons nie die skuld by ander soek nie, maar by onself, het ergerlike sonde geword. Ons liefdelose lewens is om oor skaam te kry. Ons gebrek aan insig om die uitdagings wat op die pad van die Kerk kom te hanteer, is jammerlik. Ons huiwering om in tye van krisis sterk en beslissend op te tree, spreek van onwilligheid en magteloosheid. Ons oorreaksies en soms brutale optredes wanneer ons eerder moet huiwer of selfs swyg, is 'n skande.

Nie een van ons staan hierin onskuldig teenoor ons medegelowiges nie. Ons staan veral nie sonder groot sonde en skuld voor God nie. Dit roep elkeen van ons tot diepe selfondersoek en verootmoediging. In die Woord van God lees ons dat die volk van die Here hulleself dikwels in sulke tye voor God verootmoedig. Hulle het die Woord van God gehoor dat hulle sonde hulle van God en medemens vervreem en hulle in 'n haglike toestand dompel. Soos hulle, weet ook ons nie eintlik altyd wat om met ons sonde en skuld te doen nie, behalwe om dit voor God neer te lê en te bely. Want wie dít doen, word deur God vergewe en moet hulle medemens vergewe. Kom laat elkeen van ons, terwyl ons net so bly sit, ons in gewydeheid voor God verootmoedig deur saam met die volk van God in Jeremia 14: 19 tot 22 te bid.

Daarna sing ons diep neergeboë uit Psalm 42: 1, 2, 4 en 5.

Liturg: Preekinleiding

Geliefdes, sameswerings is iets wat onderliggend in die bewussyn van die ganse mensdom leef. Van die vroegste tye af lees mens van een groep mense wat saamsweer teen 'n ander groep en die ander groep wat die sameswering bestry. Oor die eeue is dit deel van die mensdom se geskiedenis dat groepe teen mekaar stry, teen mekaar veg, teen mekaar saamsweer. Dikwels word baie tyd en geld en energie bestee aan sameswerings. Party bevorder dit en ander beveg dit.

Dink maar net aan hoe sameswerings die wêreld besig gehou het die afgelope paar dekades: Daar is mense wat vas glo dat daar 'n same-swerende organisasie genaamd die Illuminatie is wat in beheer van die wêreld is en wat saamsweer om die geskiedenis te bepaal en alle belangrike wêreldgebeure en oorloë te orkestreer. Baie glo dat agter die mag van die Illuminatie daar 'n internasionale geldmag is wat in die geheim saamsweer om wêreldmarkte en banke te beheer en so onbeperkte mag oor alles en almal het. Daar word onder andere beweer dat die Amerikaanse presidente daaraan behoort en dat voormalige president George W Bush verantwoordelik was vir die vliegtuie wat teen die Wêreldhandelsentrum vasgevlieg het op 11 September 2001. Daar word baie geld en tyd en energie spandeer, daar word films daarvoor gemaak en daar word planne gemaak om hierdie sameswerings te beveg of te bevorder.

Dikwels word ook die Antichris by die vermeende sameswerings betrek. Daar word beweer dat dit óf die pous van die Roomse Kerk, óf die rekenaar óf kredietkaarte is wat simbool is van die Dier van Openbaring 13 wat besig is om die wêreldgeskiedenis tot finaliteit te bring. Baie tyd en energie en geld word voortdurend bestee aan TV-programme, films en mediavoorspellings wat poog om hierdie sameswerings teen die Christendom en die beskaafde wêreld bloot te lê en te beveg.

'n Ander groot bekende sameswering in die resente geskiedenis was of is die Kommunisme of te wel Die Rooi gevaar wat gedreig het om die wêreld oor te neem. Hierdie sameswering het dekadellange internasionale spanning tot gevolg gehad wat met die koue oorlog die wêreld soms tot op die rand van kernoorlog gebring het. Sameswerings ter bevordering van die Kommunisme of die stryd daarteen het die wêreld, baie lande, ook ons eie land en sy mense, baie tyd, baie geld, baie energie en baie menselewens gekos.

So kom beskuldigings van sameswerings ook in ons eie land voor. Onlangs verskyn boeke wat 'n nuwe perspektief probeer bied op die sameswering wat na bewering gelei het tot die sluipmoord op Hendrik Verwoerd. Dit word beweer dat die destydse intelligensiedienste met lang Hendrik van den Berg aan die spits en saam met hom John Vorster saamgesweer het en na bewering onder andere ook verant-

woordelik was vir die Smit-moorde en die moord op Johan Heyns in pogings om in beheer van die land te wees en te bly. Op die koop toe word ook beweer dat die Broederbond deel van die groot plan was om eers die apartheidsregering te skep en later tot 'n val te bring.

Steeds is daar diegene wat kos opgaar en ontsnappingsplanne bedink om gereed te wees vir die Nag van die lang messe – 'n klaarblyklike sameswering om, as Nelson Mandela sterf, die Swart Gevaar te laat losbars om alle blankes te vermoor.

Geliefdes, hierdie is nie die plek en die tyd om te spekulêr of daar werklik sulke sameswerings en vermeende sameswerings was of is al dan nie. Baie daarvan is gewoon belaglik en vals, ander mag die waarheid wees. Die feit van die saak is dat dit deel is van die mensdom se geskiedenis dat groepe mekaar van sameswerings verdink en tyd en geld en energie spandeer om daardie sameswerings te bevorder of te bestry. Die feit van die saak is verder dat sodra daar mense is wat mekaar van sameswerings beskuldig of dit bestry, dit mense in groepe verdeel en polariseer. Dit skep wantroue en maak vyande van mense wat nie soos jy dink nie. Dit mors tyd en geld en energie op dinge waarop daar nie tyd en geld en energie gemors behoort te word nie. Hoe reageer die Kerk op sulke groeppvorming en sameswerings? Wat staan ons te doen wanneer ons aan die begin van 'n baie beslissende Algemene Kerkvergadering staan wat vooraf gegaan is deur groepe wat hulle teen mekaar opgestel het, mekaar, so lyk dit soms, van sameswerings verdink, mekaar wantrou?

Ons luister na die Woord van God en ons hoor dat daar in die Bybelse tyd ook al sulke groeppvorming en selfs beweerde sameswerings was en dat God in sy Woord vir 'n Kerk wat daarin vasgevang en verlam is, 'n duidelike boodskap het.

Die Bybel sê dat daar tot in Jesus se tyd mense was wat Hom van sameswerings verdink het. In Markus 3: 20 tot 30 is Jesus in gesprek met skrifgeleerdes wat Hom daarvan verdink het dat Hy saamsweer met Beëlsebul, die aanvoerder van die bose geeste, om Satan se ryk te bevorder. Jesus reageer daarop deur hierdie beweringe van same-swering as later teen die Heilige Gees te beskryf en 'n skerp oordeel daaroor te fel.

Geliefdes, maar in die eerste Korintiërbrief lees ons dat die Apostel Paulus ook met iets soortgelyks in die kerk te doen gehad het. In die eerste hoofstuk van die brief verwys hy daarna dat daar nie alleen verskillende groepe in die gemeente was nie, maar dat die groepe teen mekaar gewerk het. Elke groep het sy eie leier gehad en dan stryd gevoer teen ander groepe wat ander leiers gehad het. So het een groep dan gesê: Ons is vir Paulus, 'n ander groep het gesê hulle is vir Apollos en 'n ander groep hulle is vir Sefas (die Joodse naam vir Petrus).

Daarmee het hulle dié wat nie hulle leier aanvaar het nie, afgewys. In die agtergrond van die brief lê duidelik die tendens van groepe wat teen mekaar gewerk het. Hulle het energie en tyd daaraan spandeer om leiers teen mekaar af te speel.

Geliefdes, ons moet mooi daarop let: Dit is nie dat Paulus iets teen diversiteit in die gemeente het nie. In hoofstuk drie verwys hy daarna dat hy wat Paulus is, die evangelie geplant het en dat 'n ander dienaar, Apollos, natgegooi het, maar dat dit God is wat laat groei. Hy gee dus toe dat daar inderdaad onder hulle as predikante diversiteit is. Hulle bediening het verskil. Die een plant, die ander gooi nat, maar God laat groei. Daarmee het Paulus dit nie teen diversiteit, of teen gesonde spanning in die gemeente met gemeenteleiers wat verskillende benaderings het nie. Maar wanneer die diversiteit nie meer grense het nie, wanneer die spanning te groot raak, raak mense vyandig teen mekaar, wantrou hulle mekaar, vind sameswerings later plaas tot baie groot skade vir die gemeente en die kerk. Hierdie mense se tyd en energie het uiteindelik dáárin gegaan.

Teen hierdie agtergrond kom die Apostel met 'n dringende boodskap.

Kom ons luister na die boodskap wanneer ds SS van Wyk dit vir ons voorlees uit 1 Korintiërs 1: 17 tot 2: 5.

Ds SS van Wyk: Skriflesing

1 Korintiërs 1: 10 tot 2: 5

Ons lees net tot so ver: *My Woord is soos vuur, sê die Here, soos 'n hamer waarmee klippe stukkend gebreek word.*

Liturg

Ons gaan nou saam bid. Die gebed bestaan uit twee dele. Ons staan almal vir die gebed waarin dr DJC van Wyk sal voorgaan en daarna sing ons spontaan 'n gebed saam uit Gesang 254 (twee maal). Kom geliefdes, laat ons saam bid.

Liturg: Prediking

Geliefdes, nadat Paulus in die eerste gedeelte van hoofstuk een gewys het op die verdeeldheid wat daar in die gemeente van Korinte was, wys hy in die gedeelte waaruit ons saam gelees het, op die gevolge van sulke verdeeldheid. Verdeeldheid oor leiers veroorsaak dat daar verdeeldheid is oor wat geglo word. Daar is gelowiges vir wie dit gegaan het oor die doop. Vir ander, vernameklik die Griekse deel van die gemeente, het dit gegaan oor wysheid en welsprekendheid. Vir nog 'n ander groep, die Joodse deel van die gemeente, het dit gegaan oor wondertekens.

En dáár lê die probleem. Want vir die gemeente van Christus behoort dit nie te gaan oor die doop of oor wysheid of oor wondertekens nie. Dit behoort net oor een ding te gaan: Jesus wat die Christus is, die gekruisigde. Die verdeeldheid oor leiers het veroorsaak dat hierdie gelowiges se aandag in beslag geneem is deur ander dinge as die heel belangrikste: Jesus Christus die gekruisigde en opgestane Here.

En as jou aandag weg is van Christus af, gaan dit oor menslike oorwegings. Oor menslike krag en oor menslike mag en oor wie die beste en die indrukwekkendste is. Apollos was waarskynlik 'n besonder welsprekende prediker vanuit die Griekse wêreld. Hy het inderdaad dan ook die Korintiërs beïndruk met sy welsprekendheid en sy wysheid. En verkeerdelik het die groep wat hom aangehang het begin krag en sekerheid vind, nie net in hom as leier nie, maar ook in die Grieke se begeerte en strewe na wysheid en welsprekendheid.

Die ander groep het vir Sefas aangehang. Vanuit sy sterk Joodse agtergrond het Sefas moontlik klem gelê op wondertekens. En ewe verkeerdelik as by Apollos en die klem op die Griekse wysheid het die Joodse groep krag gevind en is beïndruk deur wondertekens.

Dit is dáárteen teen sowel die aanhang van verskillende leiers as teen die misplaaste klem op en krag in wysheid enersyds en wondertekens andersyds, wat Paulus hom so sterk verset. Dit gaan nie oor Apollos en die Grieke se wysheid wat krag het nie. Dit gaan ook nie oor Sefas en die wondertekens van die Jode wat krag het nie. Dit gaan oor Christus wat gekruisig is. Dít is die krag van God en die wysheid van God. Want in die oënskynlike swakheid van die kruis, word die krag en wysheid van God sigbaar. Ja, gee Paulus toe, natuurlik is dit waar dat die kruis van Christus dwaasheid vir die Grieke is én dat die kruis van Christus 'n skande vir die Jode is. Maar vir dié wat in Christus glo is die kruisboodskap die krag van God en die wysheid van God. Wêreldse dwaasheid word in die gekruisigde Christus God se wysheid. Wêreldse swakheid word in die kruis van Christus God se krag.

As voorbeeld van dwaasheid en swakheid noem die apostel homself en die boodskap wat hy aan die gemeente verkondig het. Hy self is, gemeet aan Griekse standarde, nie besonder welsprekend en beedeeld met wysheid nie. Die boodskap van die kruis is ook, gemeet aan Joodse standarde, nie besonder kragtig nie. Intendeel, toe hy na die Korintiërs toe gegaan het, het hy met groot angs en huiwering gegaan. Alles behalwe vol selfvertroue en met wysheid. En die boodskap wat hy verkondig het, is die boodskap van die kruis van Christus. Dit is alles behalwe 'n boodskap van indrukwekkende menslike krag en oorwinning, gemeet aan wat mense as oorwinning sou beskryf.

Die boodskap wat Paulus gebring het, en die manier waarop hy dit ge-
doen het, bevestig dat dit om die saak gaan en nie om die persoon van

die boodskapper nie. Dit gaan oor die boodskap en nie oor die boodskapper nie. As dit oor hom, die boodskapper, gegaan het, sou hy probeer het om die mense te beïndruk met hoë woorde en welsprekendheid en wysheid. Dit het egter gegaan oor Jesus die gekruisigde. Weliswaar onsin en dwaasheid en swakheid in die oë van die wêreld.

Broers en susters, wanneer die Apostel alle klem lê op Jesus die gekruisigde, op die oënskynlike menslike dwaasheid en swakheid, waarin lê dan die krag van God? Waarin lê dan die wysheid van God wat in die oë van die wêreld dwaasheid is? Dit gaan tog nie oor die kruis, die dood, die graf, die duisternis, volslae dwaasheid en mislukking nie. As dit dááror gaan, redeneer hy later in die vyftiende hoofstuk, is ons die bejammerenswaardigste van alle mense.

Wanneer hy, geliefdes, so klem lê op die Jesus, die Christus, die gekruisigde, dan word paradoksaal daarmee die opstanding van Christus verkondig. Die kruis alleen is natuurlik dwaasheid. Maar as jy glo in die opstanding van Jesus, kry die kruis betekenis. Dan gaan dit oor Jesus wat die Christus is, wat deur sy kruisdood sondaars met God versoen het. Dit gaan oor die boodskap van die lewe. Wanneer die kruis dus die dood beteken, dan word paradoksaal daarmee saam die oorwinning oor die dood en dus die lewe verkondig. Wanneer Jesus aan die kruis sterf, en daar kom duisternis oor die land, skeur die voorhangsel van die tempel en die lig van die evangelie breek deur tot redding van alle mense wat in die kruis en opstanding van Jesus Christus glo.

U sien geliefdes, die kruis beteken lewe. Die dood beteken opstanding. Uit die dood se duisternis breek die opstanding se lewenslig. Deur die dwaasheid, die mislukking, kom die wysheid, die oorwinning. Dáárom is daar in híérdie swakheid van die kruis reeds dié krag wat alle krag oortref: Die opstanding van Jesus uit die dood. Dáárom is in dit wat vir die mense dwaasheid is, die grootste wysheid van God. Daarom is in die skynbare mislukking van die kruis die grootste oorwinning ooit, die oorwinning oor sonde en dood.

Dát mense dié dwaasheid en swakheid van die kruisboodskap geglo het, is nie deur hulle eie keuse nie. Dit is omdat die Gees van God hulle daarvan oortuig het. Niemand sal glo dat Jesus, die Christus, die Here is, as die Heilige Gees daardie mens nie daarvan oortuig nie, skryf Paulus later in die twaalfde hoofstuk. Julle Sefas-mense soek saam met die Jode wondertekens en julle Apollos-mense soek saam met die Grieke wysheid en welsprekendheid. Maar ons verkondig Christus wat gekruisig is. In dié kruis is die opstanding. In dié dood is die lewe. In dié duisternis is die lig. In dié mislukking is die oorwinning.

Vir dié wat dít glo en bely gaan dit dus nie meer oor leiers nie, ook nie oor wysheid of oor wondertekens nie. As dit dááror gaan, verval julle in groepe, in stryd, dalk later selfs in sameswerings teen mekaar. Dit

verbruik geld en energie en tyd op verkeerde dinge. Dan gaan dit oor indruk maak op mense, oor 'n glansryke kerk wat dalk massas mense trek en uit sy nate bars van gewildheid. Dan gaan dit dalk oor skouspelagtige eredienste met aantreklike leiers wat mense beïndruk met hulle wysheid en welsprekendheid. Maar dit gaan dalk nie meer oor die, vir mense, onaantreklike en selfs aanstootlike boodskap van die gekruisigde nie. Dan gaan dit dikwels ook oor die pogings om dit waarmee jy nie saamstem nie, af te kraak en te beveg. Dit lei tot jaloesie en twis. Dit lei tot sameswering van v́r sommige te wees en téén ander te wees. Maar nie meer oor Jesus die gekruisigde nie.

Aan al hierdie dinge het God niks. Inteendeel, Hy maak die wysheid en krag van die wêreld tot niet. Geliefdes, die krag van die evangelie lê in die boodskap van die kruis. In swakheid en onsin is daar krag. In die dwaasheid is daar wysheid. In die sterwe is die lewe. In die kruis is die opstanding.

Broers en susters, as mens so luister na hoe dit met die kerk in Korinte gegaan het, klink dit amper soos wat dit tans in die Hervormde Kerk gaan. Daar is so baie van ons wat dink ons is baie slim. Luister na die manier waarop ons skryf en praat en preek. Luister na die manier waarop sommiges roem daarop dat ons en ons alleen die waarheid het. Luister hoe sommiges daarop aanspraak maak dat hulle alleen die evangelie het en dat almal wat nie soos hulle dink nie, verkeerd is of selfs ketters is. Dit laat mens soms dink aan die arrogante Grieke wat gedink het hulle het wysheid, maar nie besef het hoe dwaas hulle in God se oë is nie.

Daar is ook diegene wat in lyn met die gees van die tyd van die kerk, die erediens, die preek, 'n indrukwekkende menslike skouspel van welsprekendheid en sommer net lekkerte wil maak sodat ons ook massas mense kan lok en uit ons nate kan bars van gewildheid. Maar is ons dan nog met ang en huiwering besig met Jesus, die Christus, die gekruisigde?

Maar in ons Kerk gaan dit verder. Daar is party wat sê: Ek is vir die steedsHervormers. Ander sê: Ek is vir die dosente. Sommige sê: Ek is vir die Algemene Kommissie. Party is so vol van hulleself dat hulle sê: Ek is vir Christus en as ék vir Christus is, is die res van die kerk téén Christus want ek en ek alleen is reg! Het ons in die Hervormde Kerk vir Christus in stukke verdeel? Het ons met die wysheid waaraan ons so baie waarde heg, en die leiers op wie ons so baie vertrou, nie dwaas geword in die oë van God nie? Het ons so behepthed met ander wat nie soos ons dink nie dat ons tyd en geld en energie uiteindelik net daarin gaan om hulle te bestry? Poog ons nie dalk só hard om 'n bepaalde standpunt met krag deur te forseer dat ons nie besef hoe swak ons werklik geword het nie, dit terwyl ons dalk in die waan leef dat ons sterk is?

Is ons nie dalk so vol van ons eie planne dat ons vergeet het van Christus die gekruisigde nie? Party gaan so ver om te bedank uit die Kerk omdat hulle die besluite van die Kerk en die dwaling volgens hulle net nie meer kan vat nie, maar bly medegelowiges uitmekaarskeur op die sosiale media. Waar gaan ons tyd en ons geld en ons energie in? In die gevegte van groepe met mekaar?

Maar geliefdes, terwyl die swaard sny moet dit dalk maar sny tot in die diepte van die sondige vlees van elke lidmaat en ampsdraer van ons Kerk. Dalk is ons probleem nie net dat ons graag roem en optree omdat ons dink ons is so slim soos die Grieke in Korinte gedink het hulle is nie. Dalk gaan dit ook nie net oor groeppvorming soos in Korinte nie. Dalk is dit al baie erger. Dit lyk en klink soms asof dit nie net in die wêreld daarbuite is waar mense hulle met sameswerings of die bestryding daarvan besig hou nie. Dit lyk asof die kerk so verwêreld het, dat die mentaliteit van groeppvorming en uiteindelik sameswerings wat daaruit voortvloei en die bestryding daarvan, hoe belaglik soms ook al, deel van die kerk geword het.

Hoe ongelooflik dit ook al mag klink, hoor ons van groepe lidmate in gemeentes wat téén die predikant of vór die predikant saamsweer en ander groepe wat dit beveg. Ons hoor van groepe wat saamsweer en drukgroepe vorm om sekere sake of standpunte te bevorder of te beveg. Daar is selfs diegene wat beweer dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met dosente saamsweer om die Kerk op 'n dwaalweg te vat. Hulle spandeer baie tyd en geld en energie om hierdie dwaalweg, die Kommissie en die dosente in hierdie vermeende sameswering te bestry. Daar is diegene wat glo dat die liberale elemente in die Kerk saamsweer om die Kerk daartoe te bring om homoseksualiteit te normaliseer en om die Kerk van sy volkskerklike karakter te ontnem. Daar is diegene wat glo dat regse groepe saamsweer om volkskerk te misbruik om ander mense uit die Kerk te hou.

Is ons werklik deur die kragtige werking van die Gees met dít alles besig? Wat het midde-in dit alles van Jesus, die Christus, die gekruisigde geword? Behoort ons nie eerder, as die Gees van God kragtig in ons en in die Kerk werk, besig te wees met Jesus, die Christus, die gekruisigde nie?

Hierdie vergadering sal moet besin of daar nie heeltemal te veel van ons tyd ingaan in die gesondhou van ons eie selfgeskepte maar misvormde liggaam wat ons soms met die liggaam van Christus verwar nie. Hierdie vergadering sal ook moet besin oor ons doodse stryd om oorlewing vir die instandhouding van kerklike strukture en gemeentelike geboue en eiendom. Ons sal ook moet besin oor pogings om eredienste vir die uitsluitlike vermaak van mense glansryk en skouspelagtig aan te bied. Maar ons sal by al hierdie besinning onself moet afvra of Jesus Christus, die gekruisigde, nie al meer en meer 'n vreemdeling in ons kerkwerk en ons prediking geword het nie?

Die boodskap van die kruis van Christus pas nie by een enkele een van ons eie, selfgevormde groepe of selfgemaakte planne of skouspelagtige mensgerigte pogings in nie. Inteendeel, soos in Korinte, is die gekruisigde Christus steeds dwaasheid en swakheid in die oë van ons sukses en prestasie gedrewe samelewing. Die boodskap van die kruis van Christus vra van ons om dwaas en swak te word in die oë van die wêreld om ons. Dit is die voorbeeld van diens in plaas van heers wat pas by Christus die gekruisigde. Dit is nederigheid om eerder minder te wees as om meer te wil wees, wat pas by Christus. Dit is die bereidheid om jouself te verloën, jou kruis op te neem en in die voetspore van Christus te volg ongeag die eensaamheid en spot van dié wat nie met jou saamstem nie. Dit is die gesindheid dat wat jý dink en wil hê nie so belangrik is nie, maar wat God in Jesus Christus wil hê. Dit is die bereid tot tempering van jou eie standpunt waarin jy so onwrikbaar glo, in die besef dat jyself definitief nie die volle waarheid oor God, sy wil en oor die misterie van Jesus die gekruisigde het nie. Dit is ook die meer beskeie besef: Ons as Hervormde Kerk is nie die enigste en belangrikste kerk nie. Ons is deel van die een, heilige, algemene Christelike kerk. Hierdie Kerk is nie ons Kerk nie. Dit is Christus, die gekruisigde en opgestane Here, se Kerk.

Broers en susters, daar lê vir ons as Kerk en vir hierdie vergadering enorme uitdagings voor. As ons een doel voor oë het en een boodskap in ons hart het en een woord op ons lippe het: Jesus, die Christus, die gekruisigde. Dáárin is die krag en die wysheid van God. As ons dáárop fokus, dan breek ook die krag van die opstanding wat alle ander krag oortref, deur. Dan word die duister van ons eie planne geskakeer in die lig van die evangelie. Dan word die moedeloosheid omskep in moed. Dan word die swaarmoedige gestamel oor 'n sterwende kerk die lewensooomblik van 'n nuwe, deur die Gees vervulde Hervormde Kerk. Mag God ons genadig wees.

Amen.

Liturg

Geliefdes, ons gaan nou staan, dan bely ons ons geloof saam met oud Louis le Roux wat vir ons voorlees uit Gesang 474: 1 tot 4. Direk daarna sing ons biddend Gesang 532: 1 tot 3.

Liturg

Ons slotgebed en slotsang is Gesang 470: 1, 2 en 4.

Liturg

Die genade sal by u almal wees wat vir ons Here, Jesus Christus, met onverganklike liefde liefhet. Amen.

1.2 VERWELKOMING

Dr DJC van Wyk verwelkom die teenwoordiges en stel die volgende:

- * Sonder om persone wat een of ander posisie in die Kerk beklee uit te sonder, wil ek almal wat lede van die vergadering is, verwelkom:
 - ** Predikante en ouderlinge met hulle gades wat teenwoordig is.
 - ** Teologiese dosente met hulle gades.
 - ** Emeriti met hulle gades.
 - ** Proponente met hulle gades.
 - ** Die administrateur, mnr AE Struwig, en mev Struwig.
 - ** Lede van die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met hulle gades.
 - ** Sekundilede van die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met hulle gades, familie en vriende.
- * Voormalige voorsitters en skribas van die Algemene Kerkvergadering
 - ** Prof J Buitendag, dekaan van die Fakulteit Teologie
 - ** Prof TFJ Dreyer
 - ** Dr DJC van Wyk (sr).
- * Voormalige administrateur
 - ** Mnr JF Viljoen.
- * Voormalige sekretaris
 - ** Dr SP Pretorius.
- * Verteenwoordigers van liggame en instansies van die Hervormde Kerk
 - ** Mnr P Beukes (mannekragebestuurder)
 - ** Mev B Coetzer (voorsitter van die NHSV)
 - ** Mev ME Fourie (voormalige voorsitter van die NHSV)
 - ** Mnr JG Janse van Rensburg (bykomende lid van die Algemene Diakensvergadering)
 - ** Dr WC Kloppers (redakteur van die *Konteks*)
 - ** Ds WJJ Kok (voorsitter van die Direksie van die Kinderhuise)
 - ** Dr KD Papp (redakteur van die *Almanak*)
 - ** Mnr AL Pretorius (voorsitter van die Algemene Diakensvergadering)
 - ** Mnr NG Sarkady (argivaris)

- ** Ds GPJ Stoltz (sekretaris van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering)
- ** Mnr AE Struwig (administrateur)
- ** Dr AG Ungerer (redakteur van *Die Hervormer*)
- ** Dr JC van der Merwe (hoof van die Hervormde Teologiese Kollege)
- ** Prof IWC van Wyk (direkteur van die Afrika Instituut vir Missiologie)
- ** Dr WC van Wyk (sekretaris van SENTIK)
- ** Mev A Venter (sekretaris van die NHSV)
- ** Mnr O Viljoen (bestuurder van die DPS-sisteme).

- * Verteenwoordigers van ander kerke
 - ** Dr JH Ernst (Nederduitse Gereformeerde Kerk)
 - ** Dr JJ Gerber (*World Communion of Reformed Churches* en die Nederduitse Gereformeerde Kerk)
 - ** *Maranatha Reformed Church of Christ*
 - *** Prof MJ Manala
 - *** Ds M Motloba
 - *** Oudl M Masenya
 - ** Prof J Pillay (*Uniting Presbyterian Church in Southern Africa*)
 - ** Ds G van Schie (*Christian Reformed Churches of Australia*)
 - ** Ds PJ Venter (Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika).

- * Dosente van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria:
 - ** Prof J Buitendag, dekaan van die Fakulteit Teologie
 - ** Dr PR du Toit
 - ** Prof DJ Human
 - ** Prof M Nel
 - ** Prof HJC Pieterse
 - ** Prof GJ Steyn
 - ** Dr JM van der Merwe.

- * Verteenwoordigers van die pers en radio
 - ** Mnr N Jackson van *Beeld*.

- * Mnr G van der Merwe, voorsitter van die Van der Hoff Teologiese Vereniging, en ander teologiese studente.

- * Proff PA Geyser en Y Dreyer aan wie die HCM Fourie Erepennig oorhandig word vanaand, hulle gades, familie en vriende.

- * Ds APJ Beukes aan wie die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se Erepennig vir Besondere Dienslewering in die Kerk toegeken word, mev Beukes, hulle familie en vriende.

- * Ander besondere gaste:
 - ** Dr en mev J Kok
 - ** Mnr en mev Johan la Grange
 - ** Mnr en mev TL le Roux
 - ** Mnr en mev EK Maritz
 - ** Me J Myburgh
 - ** Me JE Rossouw
 - ** Me A van Reenen van *Die Kerkbode*.

1.3 GROETEBOODSKAPPE

Dr DJC van Wyk hanteer die aankondiging oor groeteboodskappe

BOODSKAP VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENS- VERGADERING GELEWER DEUR DIAK AL PRETORIUS

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering bring namens al die diakens van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die volgende groeteboodskap:

Vir ons as lidmate is dit 'n twyfelagtige tyd waarin die Kerk haar bevind en dit plaas geweldige druk op ons geloof en ons vertroue in u as die leiers van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Die Algemene Kerkvergadering sal besluite neem en uitsprake lewer oor 'n verskeidenheid van aangeleenthede wat rigtinggewend sal wees vir ons. Ons weet dat van die sake waaroor u moet besluite neem, baie debat sal verg en verseker emosies sal aanwakker. Ons bid dat ons Skepper en Hemelse Vader sy Gees sal stuur om die vergadering die nodige leiding en kalmte te skenk, sodat al die aangeleenthede met die nodige wysheid en wedersydse agting gedebatteer sal word. Vermy persoonlike voorkeur, tradisies en ideologieë en stel God Drie-enig eerste in u denke en besluitneming.

Ons betuig ook ons dank aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir medewerking tydens die afgelope termyn. Samewerking tussen Woordverkondiging en die bediening van die Woord is onlosmaakbaar van mekaar. Mag hierdie band net versterk word in die nuwe termyn.

Ons dra u almal, elke afgevaardigde, op aan God, ons Vader, ons Verlosser en ons Beskermer om u te bewaar en te lei in die vergadering.

BOODSKAP VAN DIE *MARANATHA REFORMED CHURCH OF CHRIST* GELEWER DEUR PROF MJ MANALA

Honourable chairperson, dr Van Wyk, members of the Moderature,

members of the Commission of the General Church Assembly, brothers and sisters. It is quite an honour for me to address this highly honoured and important General Church Assembly on behalf of the Maranatha Reformed Church of Christ. Aware of your Church's turbulent recent past, we wish to duly express our sympathy. It is truly sad to hear of church splits, especially as a result of what could be termed non-essential or trivial matters. The Maranatha Reformed Church of Christ further promises to pray for the Netherdutch Reformed Church of Africa's more stable future characterised by true unity in Christ.

Gratitude

Honourable chairperson, the Maranatha Reformed Church of Christ wishes to profusely thank the Netherdutch Reformed Church of Africa for

- * **sustained relationship and association.** It is this relationship that affords both of our churches an opportunity to see and assess themselves in and against each other. The relevant and fitting African dictum in this regard is: "A person is a person through other persons". Applied to our two churches this would mean: A church cannot be a true church without fellowship with other churches. The relationship of our two churches is therefore extremely significant and the Maranatha Reformed Church of Christ wishes to thank the Lord and the Netherdutch Reformed Church of Africa for its existence and possible expansion and intensification.
- * **theological guidance of our theological students and development of Further Theological Equipping Programme for ministers and other Maranatha Reformed Church of Christ office bearers via the Afrika Instituut vir Missiologie.** We are aware that this involves not only the expertise which is highly appreciated but also material input which makes the realisation of these efforts possible.
- * **financial assistance at various levels of our ministry obligations and in the training of our ministers.** I have read in one report in the agenda, some estimation in monetary value, of the Netherdutch Reformed Church of Africa's involvement in mission work and support of the Maranatha Reformed Church of Christ which is quite huge. Such generosity has not gone unnoticed and we take this opportunity to thank you accordingly.
- * **reflection on our partnership and its important considerations.**

We also direct our gratitude to the Lord and the Honourable General Church Council for the partnership that exists between our two churches.

ches. This partnership is mutually enriching, both theologically and experientially. It is, however, regrettable that there are at times indications of violation of partnership principles and considerations.

The following are in our view important principles or considerations governing any partnership, especially in the context of church to church relationship:

- * Equality.
- * Mutual respect.
- * Consultation and discussions by each partner before decisions that affect another partner are taken.

We have noted with regret and are duly aggrieved by a diversion from these principles or considerations in a report that forms part of your agenda. The report spells out plans in respect of how the Maranatha Reformed Church of Christ would gradually and systematically take over payments of students' fees and so forth. This definitely constitutes a digression from the abovementioned principles or considerations. The dictum that applies in partnership of any sort is: "Nothing about us without us". This is our considered request if the partnership often referred to in our journey together is to be truthful, fair and just. It is indeed in the context of such truthful, fair and just partnership that our two churches can tackle various religious and socio-economic issues that challenge us, such as

- * increasing news of activities related to Satanism
- * poverty
- * unemployment
- * crime

all of which present a serious threat to peace and stability in our country.

Honourable chairperson, while we are thankful to the Lord for this partnership which is mutually enriching as mentioned before, we are convinced that church unity would be more preferable.

Church Unity

I am aware of our different views on church unity as an essential part of our credo. I, however, believe that church unity as a given, both invisible and visible, is not an option. Church unity is an important factor in our witnessing to the Lord Jesus Christ. The unity of the Trinity should be apparent in church unity. This is clear from the gospel of John 17: 20 to 23 which states:

I pray also for those who will believe in me through their mes-

sage, that all of them may be one, Father, just as you are in me and I am in you. May they also be in us so that the world may believe that you have sent me. I have given them the glory that you gave me, that they may be one as we are one: I in them and you in me. May they be brought to complete unity to let the world know that you sent me and have loved them even as you have loved me.

Church unity thus testifies to the unity of the Trinity and without it our witness to the world will remain ineffective. We hope to talk more on this important matter. We also hope to have bilateral or trilateral discussion on the future of theological training for the ministers of the Maranatha Reformed Church of Christ.

Congratulations and best wishes

Honourable chairperson, the Maranatha Reformed Church of Christ congratulates your Moderature for the work well done and challenges effectively tackled. We wish this important assembly God's wisdom, guidance and overflowing blessings in all deliberations and election of new leadership.

I thank you.

1.4 EREPENNING VIR BESONDERE DIENSLEWERING

Die oorhandiging van die erepenning vir besondere dienslewering word behartig deur die voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, dr DJC van Wyk.

TOEKENNING AAN DS APJ BEUKES

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gee met vreugde en dankbaarheid erkenning aan ds Andreas Petrus Jacobus Beukes (ds Dries) vir sy besondere diens wat bygedra het tot die groei en vooruitgang van die Nederduitsch Hervormde Kerk in geheel.

Die toekenning vind beslag teen die agtergrond dat ds Dries as predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika op 22 Desember 1974 deur ds FJ Boshoff van Umtali georden is en as leraar en herder van die Salisbury-kombinasie ontvang is. Hierna bedien hy gemeentes Johannesburg-Suid (1977 tot 1981), Duncanville (1981 tot 1983) en Sonlandpark (1983 tot 1987). Op 29 Maart 1987 word ds Dries in sy huidige gemeente Swartkop bevestig.

Ds Beukes se diensbereidheid blyk duidelik uit sy predikantskap en die talle rade en komitees waarin hy gedien het en steeds dien:

Predikant sedert 1974 en dien in die Raad van Finansies oor die tyd-

perke: 1986 tot 1989, 1998 tot 2001, 2004 tot 2007, 2008 tot 2010 en 2011 tot 2013. Die laaste twee termynne as aangewese lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Hy het gedurende hierdie twee termynne ook as voorsitter van die Raad gedien.

Raad vir Kategese: 1986 tot 1998.

Proponentseksamenkommissie: 1992 tot 1995.

Kuratorium: 1995 tot 1997.

Redaksie *Die Hervormer*: 1995 tot 1997.

Kommissie van die Algemene Kerkvergadering: 1998 tot 2001 (vise-skriba), 2001 tot 2004 (visevoorsitter), 2007 tot 2010 (predikantslid) en 2011 tot 2013 (visevoorsitter).

Raad vir Ekumeniese Sake: 1990 tot 1992.

Rasionalisasiekomitee: Sedert 2001 (nou bekend as die Komitee vir Strategiese Beplanning en Herstrukturering; hiertydens ageer hy as sameroeper).

Redaksie die *Almanak*: 2006 tot 2008. Vir die uitgawes van 2007 en 2008 dien hy as redakteur.

Taakspan: Sedert 2007.

Komitee vir Buitelandse Bediening: Sedert 2007 verkies as sameroeper.

Tussenkerklike Raad: Sedert 2010.

Werkgroep – Kerkwees in die huidige ekonomiese milieu: Sedert 2010.

Raad van Trustees van die Predikante Pensioenfonds: Sedert 2013 as lid aangewys.

Leierskap/herderskap in diens ...

Ds Beukes se organisasievermoë, logiese beredenering van feite, gevolgtrekkings en aanbevelings dien die Kerk en lidmate daagliks. Hierdie eienskappe kulmineer in die leierskapsposisies wat uit bogenoemde kerklike betrokkenheid blyk. Ds Dries gebruik by uitstek hierdie gave om God en die Kerk van die Here tot diens te wees deur ander individue en groepe te motiveer, te ondersteun en aan te moedig tot diensbereidheid en benutting van hul eie besondere Godegewe gawes.

Sy opneem van die (dikwels implisiete) rol as mentor lei daartoe dat sy diensbereidheid inspirerend uitkring deur ander mense. Onder leiding van die Heilige Gees verkondig ds Dries die evangelie met sy besondere 'Namibiese kommunikasievaardigheid' in die gesproke, geskrewe of 'geleefde' woord. Hiervan getuig sy artikels in *Die Hervormer* se vraerbriek gedurende die 1980's en 1990's asook artikels van kerklike belang. Hy skryf resensies oor boeke in die Hervormde Teologiese Studies en was ook betrokke by die daarstel van kategesehandleidings vir gestremdes.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sal altyd met dankbare bewondering na ds Beukes opkyk as 'n predikant met begrotingsinsig.

Sy hantering van agendas en notules en sy vermoë om finansiële en ander historiese detail te onthou, fasiliteer sinvolle besprekings. Hierdie eienskap ondersteun vergaderings en individue om fiksie, persepsies en veralgemenings van feite te onderskei sodat daar op die saak gefokus kan word. Sy diens aan die Raad van Finansies (lees ook Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) tydens die historiese finansiële tekort wat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika beleef het en die bestuur daarvan in sy dienstyds tot dat die tekort uitgewis is, sal nog lank in die geheue van die Kerk voortleef.

Ds Beukes slaag uitmuntend daarin om die betekenis van 'familie' te laat uitkring om sy kerkfamilie in te sluit. Sy besondere talente en lééf van die Woord van God dien nie net vir óns tot heil en opbou nie, maar ook vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die ganse wêreld.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk sê vir u: Dankie ds Dries!

BEDANKINGSWOORD: DS APJ BEUKES

Dit is 'n besondere eer en voorreg wat u my aandoen met hierdie erepenning. Dit maak 'n mens klein en nederig voel omdat dit nooit by my opgekom het dat so 'n eer my te beurt sou val nie. Ek glo u sal begrip hê as ek sê dat net soveel as wat dit vir my 'n eer is, staan ek ook 'n bietjie verleë omdat daar 'n hele paar ander persone is waaraan ek aan kan dink wat eerder vir so 'n toekenning kwalifiseer as ek. Nietemin is dit nou so en wil ek graag erkenning gee aan almal wat 'n rol in my lewe gespeel het:

Allereers was God se genade oor my as mens nog altyd onuitspreeklik groot. Nie alles wat op my lewenspad gekom het, het ek as 'n seën beleef nie, maar ek was nog nooit sonder God nie. Tog het die seëninge alles verreweg oortref.

My vrou Elsemarie en kinders Atman en Alet-Mari het terwyl hulle nog in die huis was as gesin my die ruimte en ondersteuning gegee om te kon doen wat ek gedoen het. Miskien besef julle nie aldag watter belangrike rol julle gespeel het nie. Ek wil vir julle baie dankie sê vir julle liefde en begrip.

Baie dankie vir al my ander familie en vriende wat die aand met my deel. Julle rol in my lewe word opreg waardeer. Ek dink ook met heimweë en verlange aan my ouers vir hulle deurslaggewende rol in my lewe.

Dit is 'n onbeskryflike voorreg om op dié wyse in die Kerk betrokke te kon wees en te kon dien. Ek het deurlopend bewus gebly van die feit dat 'n mens deel is van 'n span. Die mens wat jy is, is alleen maar

moontlik omdat daar soveel begaafde en lojale mense rondom jou en saam met jou is. Ek het op al die rade waarby ek betrokke was positiewe opbouende ervarings gehad. Uit die aard van die saak het ek my grootste blootstelling op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies gehad. Hier het ek die Kerk leer ken in al sy fasette, in sy wroeging in sy selfverstaan asook in sy blymoedigheid en hoop. Ek was telkens beïndruk en geïnspireer deur lidmate se lojaliteit en toegewydheid.

Op die Kommissie en die Raad van Finansies was die insette van kollegas baie keer indrukwekkend. Die moeite wat lede van die raad en Kommissie gedoen het om alles in die beste belang van die Kerk te laat verloop, was prysenswaardig. Soms het vergaderings tot laat nagte geduur en tog het lede van die Kommissie nie gemurmureer nie. Die rol van ouderlinge en gewone lidmate wat ten spyte van hulle eie beroepslewe soveel opoffer ter wille van die Kerk en soveel moeite doen om ingelig te wees en ook hulle professionele kennis met die Kerk te deel, was om die minste daarvan te sê geweldig inspirerend.

Wat die Raad van Finansies betref was die eerste raad waarop ek gedien het in die laat tagtigerjare in die spervuur met die Kerk wat as gevolg van die besighede wat destyds bedryf is in 'n finansiële krisis beland het. Gelukkig het hierdie spanningsvolle tye 'n gelukkige afloop gehad. My voorgangers as voorsitters by die Rade van Finansies waarop ek gedien het, was di JC de Lange en CL Badenhorst. Veral ds Badenhorst het groot moeite gedoen om die Kerk uit hierdie finansiële krisis te bestuur. Die drie administrateurs waarmee ek saam op die raad gedien het was mnre Leon de Munnik, Kobus Viljoen en die laaste agtien maande Elmar Struwig. Ek het veral 'n lang pad met mnr Viljoen geloop. Hy is eintlik ook 'n vriend, 'n man met 'n pastorale hart wat altyd bereid was om nog 'n tree te loop. Eweneens mnr Elmar Struwig wat sy nuwe verantwoordelikheid met entoesiasme aangepak het, 'n man met deeglike beplanning en presiesheid. Sy entoesiasme is aansteeklik, 'n persoon wat baie lang ure kan werk. Ek het vir al drie die administrateurs net die grootste waardering.

Die vyf Kommissies waarop ek gedien het, het as voorsitters gehad die twee dr DJC van Wyks, pa en seun, die eerste en laaste, en die ander drie prof TFJ Dreyer. Al drie het hulle eie uniekhede gehad, ek het veral 'n besondere band met prof Dreyer gehad. Sy vermoë om in moeilike situasies leiding te gee het die Kerk ten goede gestrek. Met dr DJC van Wyk (jr) het ek baie simpatie gehad, geen voorsitter het in moeiliker omstandighede die voorsitterstoel betree nie. Dit was vir hom 'n leerskool wat hy waarskynlik sou wou misloop. Hy het met waardigheid anderkant uitgekom. Ek noem die voorsitters maar ek het eintlik vir die meeste lede wat saam met my op die Kommissie gedien het net die grootste waardering. 'n Mens wil nie uitsonderings maak nie, maar ek wil tog graag die naam van dr JC van der Merwe noem. Naas die

feit dat ons saam op twee Kommissies gedien het, was ons ook vir baie jare saam op die Taakspan en het ons die land deurkruis. Sy deurnisvolle, simpatieke wyse van leiding gee kan nie genoeg beklemtoon word nie. Ons was saam eerstejaars in 1968 en nou maak ons ook saam klaar, hopelik is dit darem nie nou heeltemal klaar met ons nie.

Die twee sekretarisse van die Kommissie waarmee ek 'n pad geloop het was drr SP Pretorius en FJ Labuschagne. Dr Pretorius was administratief baie deeglik en presies, saam het ons dikwels Zimbabwe en Zambië toe gereis. Op die lang paaie 'n baie aangename gespreksgeenoot, baie keer was mnr Viljoen ook deel van so 'n ekspedisie. Dr Labuschagne beklee die pos nog maar vir 'n kort tydjie, maar het ook reeds sy stempel afgedruk. Hy het ook in 'n baie moeilike tyd met sy verantwoordelikhede as sekretaris begin, maar het reeds baie mooi in die pos gegroei. Vir hulle twee het ek ook baie groot waardering.

Ek glo u sal my dit vergun as ek ook aan die personeel van die Kerkkantoor 'n spesiale woord van dank rig, veral vir die sekretaresses, mevroue Karen Breedt en Marié van Niekerk en haar voorganger, mej Rona Barnard. Ek wil ook die name noem van mnre Piet Beukes en Christo Joubert.

Dankie aan die gemeentes waar ek kon werk en wat begrip gehad het en my ruimte gebied het om sinodale werk te kon doen. Veral Swartkop gemeente waar ek nou vir 26 jaar my roeping kon vervul en met liefde en ondersteuning oorlaai is. Baie dankie aan al my kollegas in Swartkop oor die jare heen wat altyd bereid was om op kort kennisgewing vir my in te staan wanneer ek sinodale verpligtinge gehad het en daar krisisse opgeduik het wat onmiddellike aandag vereis. Selfs al was dit op ongeleë tye was julle altyd bereid om te help. Baie dankie aan julle elkeen.

Ek sluit af, baie dankie aan die Nederduitsch Hervormde Kerk wat van my geboorte af my geestelike tuiste was en dit hopelik tot my dood sal wees. Dankie vir die voorreg om so in die boesem van die Kerk te kon werk. Mag die pyn en hartseer van nou die geboorte uur wees van nuwe entoesiasme en geloofsverdieping.

1.5 **HCM FOURIE EREPENNING**

Die oorhandiging van die HCM Fourie erepenning word behartig deur die voorsitter van die Kuratorium, dr AG Ungerer.

TOEKENNING AAN PROF Y DREYER

Die Kuratorium van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wil met die toekenning van die HCM Fourie erepenning die Kerk se opreg-

te dank en waardering uitspreek vir u akademiese en pastorale dienswerk.

Ons is dankbaar dat die Here u aan ons geskenk het om diensbaar in die Hervormde Kerk te wees. Op verskeie gebiede lewer u hoogstaande diens en is u 'n buitengewone akademiese presteerder, en u is geliefd as dosent aan die Universiteit van Pretoria en as leraar in die Nederlandssprekende gemeente Maranatha in Johannesburg. Ons het besondere waardering vir u spiritualiteit, toegewydheid, harde werk en die talle prestasies wat u al behaal het, en sien uit na wat u nog in die Kerk en in die akademie gaan bereik.

Ons is besonder dankbaar oor u aanstelling as Departementshoof, Praktiese Teologie vanaf 2010 en die hoë gehalte akademiese werk wat u lewer. U is nie net in ons land nie, maar talle ander lande soos die Verenigde State van Amerika, Duitsland en Nederland, 'n gewaardeerde en hooggeagte akademikus. U nagraadse kwalifikasie aan die *Princeton Theological Seminary*, u twee doktorsgrade, u talle akademiese publikasies wat u op nasionale sowel as internasionale vlak al gelewer het, en u voordragte by hoë profiel internasionale konferensies, spreek van u ywer, vermoëns en akademiese eweknie erkenning. Die feit dat u aangestel is as hoof van die Departement Praktiese Teologie aan die Universiteit van Pretoria, verkies is as ondervoorsitter van die Suid-Afrikaanse Werkgemeenskap vir Praktiese Teologie, die erkenning wat u kry vanuit die kring van die *International Academy of Practical Theology*, u benoeming as deel van die werkgroep *New Directions in Practical Theology* van die *Princeton Theological Seminary*, en u benoeming as lid van die *Global Network of Theologians* wat die *World Communion of Reformed Churches* adviseer ten opsigte van teologiese sake, getuig van prestasies waarop ons in die Hervormde Kerk trots is.

Die Kerk bid u en u geliefdes seën en voorspoed toe vir die jare wat voorlê. Mag u altyd die nabyheid van die Heer ervaar. Mag u steeds vreugde vind in hierdie besonderse dienswerk, en wanneer die Opperherder kom, die heerlikheid as onverganklike kroon ontvang.

BEDANKINGSWOORD: PROF Y DREYER

Ek het in 'n taalhuis grootgeword. My pa was 'n vertaler. Ons uitdaging saans aan die etenstafel was dikwels om die een of ander vertaalprobleem te probeer oplos. Ons moes suiwer Afrikaans praat en in winkels altyd eers met Afrikaans begin.

Seker die kosbaarste erfenis van my pa vir my is sy oortuiging dat 'n omhaal van woorde en die rondgooi van groot woorde, nie 'n kuns is nie. Die kuns is om iets kort en bondig, helder en duidelik, eenvoudig te sê.

Dit is seker daarom dat ek waardering het vir spreuke en uitdrukkings in taal. Dikwels verduidelik ek iets in die klas en sluit af met: "Soos ons in Afrikaans sê ..." en dan vat die uitdrukking of spreuk die hele saak netjies in 'n paar woorde saam. Ons volkswysheid. Mense het gesien hoe 'n ding werk.

Twee kante van hierdie geleentheid kan verwoord word met behulp van twee Afrikaanse uitdrukkings. Die een word vanaand verkeerd bewys, die ander bevestig.

"'n Profeet word nie in die eie land geëer nie", is vanaand nie waar nie. 'n Profeet is iemand wat sê "so spreek die Here" en die mense hou nie altyd daarvan nie. Ek sê soms: "die evangelie van Jesus Christus vra van ons ..." en die mense hou nie altyd daarvan nie. Nogtans staan ek vanaand hier in my eie land. Dankie.

Die een wat bevestig word: "Al loop die leuen nog so snel, die waarheid agterhaal dit wel". Hierdie toekenning is vir reformatoriese teologie en ek is 'n reformatoriese teoloog. In my eie land is heelwat leuens rondgestrooi en etikette omgehang. Mense van ander land het my genooi om deel te wees van die netwerk van teoloë wat die *World Communion of Reformed Churches*, Wêreldgemeenskap van Reformatoriese Kerke, van teologiese advies bedien. Ek is lid van die klein-groep *Sola Scriptura* – meer reformatories kan jy nie kry nie. Vanaand vier ons die waarheid saam hier in my eie land. Dankie.

Ek het gewonder hoe ek in my dankwoord moet maak met die konteks waarin vanaand plaasvind – die onlangse geskiedenis van ons Kerk. 'n Groot lawaai, 'n onverkwiklike gedoente. In Afrikaans: "Veel lawaai, weinig wol". In Engels: "*Empty vessels make the most noise*". Die versoeking om dit te ignoreer was sterk. Het dit genoeg *inhoud* om aandag te verdien? Indien nie, en 'n mens gee wel aandag daaraan, gee jy dit geloofwaardigheid. Dit wil ek nie doen nie. Ek ignoreer graag "veel lawaai, weinig wol".

Maar my vak is pastoraat: sorg, veral vir wie seergekry het en getraumatiseer is. Hulle kan nie geïgnoreer word nie. 'n Aardbewing, 'n stuk krans wat afbreek en in duisend stukke versplinter, maak 'n groot lawaai, rig skade aan. Daarna is mense getraumatiseer en moet verliese verwerk. Gemeentes het hulle kerkgeboue verloor en hou kerk in saaltjies. Families is verdeel.

Pastorale sorg in die rouproses begin met: voel die verlies en die emosies wat daarmee gepaard gaan. Die hartseer, die rou, die skaamte, die vernedering, die onreg, die magteloosheid, die kwaad. Staar met respek stil by die emosies solank as wat dit nodig is.

En vra dan: hoe nou gemaak met ons werklikheid? Ons is klein, arm,

swak, verneder. Die wete kan ons lamlê, van ons menswaardigheid, ons "kerkwaardigheid" beroof, van die wete dat ons 'n bydrae het om te lewer. Óf nie. Want ons kan oplet in watter goeie geselskap ons verkeer. Jesus, verneder aan 'n kruis, magteloos, uitgelewer. As ons langs hom hang, kan ons saam met hom in die paradys wees. Paulus wat meen dat wat swak en dwaas lyk vir die wêreld, eintlik sterk en wys is. Wanneer 'n mens in die Here roem.

Pastorale sorg in die rouproses eindig met: hoe vorentoe? Die antwoord is eenvoudig: gaan wees kerk. Kerk van Christus. Kerk vir die wêreld vir wie God só lief was dat God Jesus gestuur het. En Jesus stuur ons.

My pleidooi aan u aan die begin van hierdie vergadering: kies vir ons leiers wat dit sal doen. Wat nie bly terugkrabbel en in Afrikaner kultuur-goedere verstrengel raak nie, of nog erger, in dun-verskuilde raspolitiek nie, maar wat vorentoe gaan, die oog gevestig op Jesus. Wat nie bang terugtrek in die Afrikanerlaer nie, maar wat ons vreesloos lei om die taak in die wêreld waarvoor ons as Christengelowiges geroep is, te gaan volvoer. Kies vir ons netjiese mense op wie ons kan trots wees. Mense wat ons met waardigheid sal lei. Vreeslose gelowiges wat sal gaan waarheen God ons stuur. Ons het dit seker nog nooit só nodig gehad soos nou nie.

TOEKENNING AAN PROF PA GEYSER

Petrus Albertus Geyser matrikuleer in 1961 aan die Hoër Seunskool Helpmekaar, Johannesburg. Hy word in 1968 gelegitimeer en georden as predikant en dien in die gemeentes Pretoria-Suid, Delareyville, Polakpark-Springs en Noordelike Pretoria. In 1980 stel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hom aan as direkteur van die destydse Kerklike Instituut vir die Toerusting van Ampsdraers en Lidmate (KITAL).

Gedurende sy loopbaan het hy vier universiteitsgrade behaal, te wete BA, BA(Hons), BD en DD. Sy nagraadse studieveld is Mandese, Siriese en Griekse studies. Sy doktorsale proefskrif ondersoek kennisteoretiese en filosofiese aannames ten grondslag van historiese-Jesus-studies. Vanuit historiese, literêre en teologiese perspektiewe integreer hy Nuwe-Testamentiese wetenskap met die werklikheid op grondvlak.

Prof Geyser was 'n buitengewoon suksesvolle dosent. Voordat hy in 1997 voltyds personeellid van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria geword het, was hy reeds twintig jaar deelyds by die opleiding van teologiestudente betrokke. Met beslistheid, regverdigheid en simpatie leer hy studente, staan hy hulle by en ondersteun hy hulle. Hy verwesenlik die ideaal om studente akademies te vorm, en hulle te begelei om selfstandige, ewewigtige en denkende predikante te word. Hy is die skrywer van talle wetenskaplike en populêre wetenskap-

like artikels. Piet Geyser se gawe is om wetenskaplike resultate te populariseer en die algemene publiek toe te rus met kennis en vaardighede.

Na sy emeritaat as voltydse universiteitsdosent het hy as redakteur van *Die Hervormer* gedien. Hy was ook deelyds predikant in gemeente Pretoria-Oos, brugpredikant in Namibië en is tans pastor vir die ontheemde lidmate van die Hervormde gemeente Meyerspark.

Sy vermoë om leiding te gee, kan veral gesien word in die feit dat hy vir 'n baie lang tyd as voorsitter van die Proponentseksamenkommissie opgetree het. Hy was ook voorsitter van die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding, en na emeritaat as dosent is hy weer as lid van die Kuratorium verkies. Hy was lank voorsitter van die Tussenkerklike Kommissie en lid van 'n hele aantal sinodale rade en kommissies, onder andere lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Prof Geyser was aktief betrokke by die ekumene en het die Hervormde Kerk amptelik verteenwoordig by die Gereformeerde Ekumeniese Sinode in 1983 in Nice (Frankryk) en in 1984 in Chicago (Verenigde State van Amerika).

Die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding gee erkenning aan prof Piet Geyser vir sy volgehoue teologiese protes teen tendense van eksklusiwiteit in die Hervormde Kerk op die gebied van ras en seksualiteit. Die wyse waarop hy hierdie protes solidêr met die Kerk verwoord het, maak van hom 'n kritiese profeet wat respek afdwing. Met die toekening van die HCM Fourie erepenning word hy geëer as 'n gewaardeerde teoloog en predikant. In sy loopbaan verwesenlik hy die ideaal van wat in die Hervormde Kerk as Bybels-reformatoriese teologie bekendstaan.

BEDANKINGSWOORD: PROF PA GEYSER

Ek wil onmiddellik sê dat ek my volledig kan identifiseer met mense wat met hierdie benoeming van my vir die deurlugtige medalje, geskok of verheug is. Ek het albei kante hiervan ook ervaar. Met die ontvangs van hierdie benoeming moes ek met myself te rade gaan om te probeer vasstel waar ek sou inpas?

Ek moes die brug oorsteek vanwaar ek dikwels in die verlede gedink het die begrip *Bybels-reformatories* het in 'n mate die aard van 'n slagspreek aangeneem waaragter daar dikwels weggekrui is, vir ons Hervormers om 'n taamlik steriele, rasonale teologie-beoefening te kan voortsit met 'n beroep op die vadere van die Hervorming. Ek kon myself tog ook oortuig dat dit wel 'n fokus en lens geskep het vir die soort teologie-beoefening waarmee ek my volledig kon vereenselwig en waarvoor ek dankbaar is dat dit juis my teologiese verwysingsraamwerk geskep het. In ieder geval dan, soos ek ons manier van teologie

bedryf verstaan – met ruimte vir kreatiwiteit en kritiese nadenke. Oor die naam *Bybels-reformatories* het ek dikwels gedink dit moet eintlik *reformatories-Bybels* wees. Dit wil dus sê dat ons die Bybel *benader* met ons reformatoriese bril. Maar selfs dit sou verdere verfyning vra. Want dit beteken dat ons met eerlikheid ons benadering tot die Bybel en vandaar na ons teologie, moet uitspel. Ons lees die Bybel anders as die Roomse tradisie, maar sekerlik ook anders as die Charismatiese en Evangelikaalse tradisies. Maar selfs nader aan ons eie klein reformatoriese kring het ons ander aksente as van ons Gereformeerde medegelowiges. Ek dink wel dat ons al hoe meer besef dat ons saam met ander gelowiges na hulle verstaan en omgang met Skrif en teologie moet luister.

Wanneer die uitgangspunte van die reformatie ons benadering tot die Bybel bepaal, kon ek my veral met die volgende aspekte daarvan heelhartig vereenselwig:

- * Die opkoms van 'n historiese bewussyn. Die beweging wat gelei het tot die kerkhervorming sou nie kon plaasvind sonder dat die bewustheid van historiese afstand wat 'n rol gespeel het nie. Saam met die opkoms van die kulturele en rasonale bewussyn van die Renaissance-beweging kon daar teruggegryp word na die oorsprong – ten spyte van die Roomse tradisie wat eeue lank tussenin gelê het. Dit het beteken dat die kernbegrip van die reformatie, naamlik *sola scriptura*, vasgestel kon word. Hulle kon deur Skrifstudie tot beter insig kom en die leer van die kerk daaraan toets.
- * Hierdie historiese bewussyn en die klem op 'n terugkeer na die bron het egter ook beteken dat die Skrif self sy plek in die geskiedenis ingeneem het. Dit het die kritiese Skrifstudie ingelei. Ook die wording van die Skrif kon bestudeer word en die vorming van die kanon het onder die loep gekom. Luther het ernstige vrae oor sommige boeke in die Bybel na vore gebring. Om die Bybel ernstig te neem het dus beteken dat daar ernstig met kritiese studie geworstel is. Om dus reformatories-Bybelse teologie te beoefen sal altyd beteken dat dit met 'n historiese bewustheid gedoen word. Die historiese en kulturele afstand tussen die boeke van die Bybel en die konteks van elke geslag daarna, sal deeglik in ag geneem moet word. Dit was die aanloop tot die histories-kritiese metodes wat ontwikkel het en het die basis gevorm van Skrifbeskouing in elke Hervormde Kerk wat daarmee voortgegaan het. Daarmee saam dink ek dat elke kerk wat in hierdie tradisie voortgaan, sal altyd erns maak met deeglike teologiese opleiding in die dinkraamwerk van 'n fakulteit by 'n universiteit.
- * Hierdie omgang met die Bybel was die basis en norm vir die belydenisse wat vorm aangeneem het. Die Skrifstudie was die aanlei-

ding vir basiese belydenisse wat die grondslag vorm vir ons teologiese gedagtegang en het tot uitdrukking gekom in *sola gratia* en *sola fides*. Deur die genade alleen en deur geloof alleen. Die geloof in Jesus Christus, die lewende Here, was en is die enigste wesenlike grondslag van die kerk.

- * Die historiese bewussyn en omgang met die Skrif het ook beteken dat die reformasie nie gewerk het met die uitgangspunt dat hulle (die reformatore) nou maar net 'n ander ewig-gefikseerde tradisie in die plek van die Roomse tradisie geskep het nie. Hulle het ook hulle plek in die geskiedenis ingeneem en het gespreek vanuit hulle tydbepaalde konteks. Die reformatoriese omgang met die Bybel behels onvermydelik dat hulle nie die saak vir tyd en ewigheid afgehandel het nie. Die reformasie het die proses aan die gang gesit en dit word deur almal wat hierdie uitgangspunte deel, voortgesit.
- * Daarom het 'n reformatories-Bybelse uitgangspunt ook die lastige implikasie dat kerke van die hervorming sal voortgaan met hierdie diep besinning van die Skrif en op grond daarvan ook sal voortgaan met hervorming soos nodig. Soms kan 'n mens verstaan dat die Roomse Kerk wou voortgaan met Latyn as kerktaal. *Semper reformanda est* klink darem so mooi en gewyd. Maar al klink dit hoe mooi en ken ons die uitdrukking so goed, bly dit maar 'n moeilike saak. En bly dit ook die uitdaging voor hierdie Algemene Kerkvergadering om weer en weer na die Skrif te luister en op grond daarvan van harte te hervorm waar nodig.
- * Met hierdie soort historiese bewussyn weet ons ook dat ons insig en besluite altyd iets van 'n voorlopigheid as eienskap het. Daarom beteken die insig wat na studie kom en nuwe insigte nie dat alle voorgangers of vorige besluite kettery is nie. Dit is maar net getrouheid aan ons reformatoriese erfenis wat maak dat ons oop bly vir voortdurende hervorming en selfs bekering.
- * Met hierdie verstaan van ons teologie en kerkwees kon en kan ek my heelhartig vereenselwig. Ek is dankbaar dat ek in hierdie tradisie opgelei en gevorm is. Dankbaar teenoor al my leermeesters op die pad:
 - ** Die fakulteit waarin ek gevorm is.
 - ** Voorgangers spesifiek op die terrein van die Nuwe Testament.
 - ** Eers prof Pelser wat na my mening die voorloper van kritiese studie was.
 - ** Daarna prof AG van Aarde wat met buitengewone toewyding en harde werk gevorder het tot een van die voorste navorsers in die wêreld (waarvoor daar ook 'n prys te betaal was).

- ** Op die terrein van kerk en wêreld/kerk en volk het niemand groter invloed gehad as prof JP Oberholzer (wie se teenwoordigheid en bydrae by hierdie vergadering diep gemis sal word) nie.
- ** Hierdie dankbaarheid gaan eintlik maar oor alles in die Kerk waaraan ek/ons oor die jare kon deel. Ons was in al die gemeentes waar ons die voorreg gehad het om te kon dien, baie gelukkig en het almal bygedra tot ons vorming.
- ** Ek was ook bevoorreg om die grootste deel van my dienswerk te kon verrig by KITAL waar ek saam met kollegas in 'n voortdurende vormingproses was. Daar was kollegas soos proff MJ du P Beukes en LJS Steenkamp, maar dit was veral saam met prof JH Koekemoer waar ek uit vele gesprekke en gesamentlike kursusse soveel kon leer. Daar was ook aspekte van die kerkhervorming wat daar vir my sterk na vore gekom het. Dit was naamlik om met die verstaan van die Woord na die lewe van die Kerk op alle vlakke te kon gaan. Die Woord was bedoel vir alle lidmate – een van die geseënde vrugte van die kerkhervorming.
- ** Natuurlik kan 'n mens nie hierdie paadjie loop sonder die naaste mense rondom jou nie. My vrou, Louise, het 'n besondere rol gespeel met haar volgehoue ondersteuning en veral met haar kritiese oordeel oor vele aspekte van my beskouings en optrede. My kinders is geleer dat hulle 'n reg het op 'n standpunt en krities mag dink – tot hulle so geleidelik by jou verbyskuif en jou dan telkens vasvang in die hoek waarin jy jouself vasgeverf het. Dit gaan natuurlik ook oor my dankbaarheid vir die huisgesin waarin ek grootgeword het en die rol en invloed wat hulle op my lewe gehad het.
- ** Ek weet nie of ek hierdie toekenning verdien nie? Maar ek is dankbaar dat ek 'n lewe van diens in die predikantsamp in die ruimte van die Hervormde Kerk kon beleef. Indien ek iewers 'n bydrae gelewer het, sal dit net 'n bevestiging wees van die groot reformatoriese beginsel: *sola gratia* – dit was uit genade alleen.

Dank die Heer vir gawes aan sy kerk: Gesang 529: 1, 2, 3 en 4 (staande).

1.6 BEDANKINGS

Dr DJC van Wyk spreek die volgende bedankings uit:

- * Ds JT Manders vir die behendige hantering van die dataprojektor tydens die erediens.
- * Mev Friena Maritz wat die begeleiding behartig het.

- * Prof MJ Manala wat namens die *Maranatha Reformed Church of Christ* en diak AL Pretorius wat namens die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering groeteboodskappe oorgedra het.
- * Dankie aan al die sprekers wat hulle groeteboodskappe elektronies aan die sekretaris beskikbaar gestel het vir opname in die notule.
- * Oorhandiging van die erepennings: Dr AG Ungerer, voorsitter van die Kuratorium.
 - ** Prof AG van Aarde vir die bewoording en versorging van die oorkonde van prof PA Geyser.
 - ** Ds P Eksteen-Erasmus vir die bewoording en versorging van die oorkonde van prof Y Dreyer.
 - ** Mnr AE Struwig vir die bewoording en versorging van die oorkonde van ds APJ Beukes.
 - ** Dr WC Kloppers wat verantwoordelik was vir die afronding en finale versorging van die oorkondes.
 - ** Die administrateur en mev MC van Niekerk wat verantwoordelik was vir die slaan van die pennings wat oorhandig is, vir uitnodigings wat uitgestuur is en vir hulle aandeel aan die versorging van die oorkondes.
- * Die persone wat erepennings ontvang het, hulle gades, kinders, familie en vriende wat teenwoordig was vir dié besondere geleentheid. Ons is dankbaar dat ons hierdie mooi geleentheid saam met u kon beleef.
- * Ook 'n besondere woord van dank aan:
 - ** Ds TF Dreyer (sr) en ander persone wat die tolkwerk in Engels van vanaand se verrigtinge behartig het.
 - ** Die NHSV-takke wat vanaand verantwoordelik is vir die verserings wat na afloop van die verrigtinge in die Rautenbachsaal bedien sal word.
 - ** Die administrateur en sy personeel wat verantwoordelik was vir die reëlings van die aand.
 - ** Mnr Johannes Prinsloo vir die blommerkstelling.
 - ** Lede van die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat die gaste ontvang het.
 - ** Elkeen wat vanaand hier teenwoordig was om aan die geleentheid besondere luister te verleen.

Ten slotte:

- * Lede van die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat die gaste ontvang het.

* Kommissie:

- ** Predikante (ds APJ Beukes).
- ** Ouderlinge.
- ** Karen Breedt, drr FJ Labuschagne en WC van Wyk.

* Gemeente:

- ** Oudl Louis le Roux – voorleser.
- ** Skriba: Johanna Rossouw en dogter Rosie.
- ** Orrelis: Doreen van der Linde – begelei die program.
- ** Familie: My en Sonia se ouers, broers en susters met hulle kinders. In besonder my suster Friena – begelei die ere-diens en ensemble.
- ** Seuns: Daan en Theuns.
- ** Sonia: My vrou – Skriflesing.

1.7 **AFSLUITING**

Die teenwoordiges sing Liedere 566: 1, 2 en 3 (sittend) en 266 (staande) ter afsluiting van die verrigtinge.

1.8 **VERVERSINGS**

Die teenwoordiges verdaag hierna om verversings te geniet.

---oOo---

Deel 2

Konstituering

2. OPENING: MAANDAG 23 SEPTEMBER 2013 OM 08:30

2.1 OPENING

Ds APJ Beukes, visevoorsitter van die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, open die vergadering met samesang uit Lied 478: 1 en 2 en gaan daarna voor in gebed. Hy lees Efesiërs 4: 1 tot 16 voor en na aanleiding van die voorgelese gedeelte spreek hy soos volg:

Die Kerk is 'n geestelike tuiste vir sy lidmate, immers, so behoort dit te wees. Dit is die geborge ruimte van 'n tuiskoms om in 'n erediens, 'n vergadering of samekoms van jou kerk te kom, of die media waardeur jou kerk kommunikeer en toerus ter hand te neem. Tegelykertyd is die Kerk 'n dinamiese gebeure, dit is deurlopend 'n ontmoeting tussen God en sy kinders. So 'n ontmoeting impliseer 'n diverse impak. Dit maak jou tegelykertyd baie opgewonde én baie nederig en bewus van jou afhanklikheid. Wie is God, wie is ek, waar staan ek, waarmee is ek besig en waarheen is ek oppad is maar enkele van dit waarmee ons gekonfronteer word.

Juis omdat die kerk 'n dinamiese gebeure is staan 'n mens soms verstom van verbasing oor hoe mense van mekaar kan verskil en ander kere baie opgewonde oor wat jy in die kerk beleef en ervaar wanneer mense met sulke verskillende insigte en uitgangspunte tog as 'n eenheid kan funksioneer. Vir die skrywer van die Efesiërbrief is die eenheid van die kerk oënskynlik ononderhandelbaar. 'n Mens kan dit egter eers verstaan as jy afstand doen van jou eie geregtigheid deur die kerk te wil annekseer vir jou verstaan daarvan. Die skrywer verwys nie sonder rede dat hy 'n gevangene is omdat hy die Here dien nie. Hy wat alre rede het om depressief en opstandig te word oor sy situasie, roep sy medegelowiges op om die regte verhouding te handhaaf tussen dit wat jy bely en wat jy doen, wat jy is.

Die eienskappe van beskeidenheid, vriendelikheid, geduld en verdraagsaamheid in 'n gees van liefde wat hy hier noem, dek die tafel vir toegeneentheid teenoor mekaar. Dit is die bestandele om die eenheid wat reeds daar is te koester en te bewaar. Hierdie eenheid is nie 'n goedkoop eenheid wat uitgelewer is aan mense se willekeur en eie geregtige toeëiening van die waarheid nie. Dit moet deurlopend weer gesoek en gevind word.

Die skrywer maak van 'n trinitariese begroting gebruik om hierdie eenheid te beklemtoon. Hou net vir 'n oomblik rekening met die feit dat die eerste lesers iets van 'n swak geloofselfbeeld kon gehad het omdat hulle nie uit 'n joodse agtergrond kom nie, miskien was daar dalk jудаïste wat hulle so laat voel het. In hoofstuk twee herinner hy hulle aan die nuwe mensheid, die nuwe eenheid wat in Christus vir alle gelo-

wiges 'n werklikheid geword het. Daarom is die trinitariese begronding belangrik. Aan die één Gees verbind hy dan die één liggaam en die één hoop waartoe ons geroep is. Aan die één Here verbind hy één geloof en één doop. Daar is net één God en Vader van almal en Hy is oor almal, werk en woon in almal. God het nie vir Hom baie families geskep waarvan Hy afsonderlik die Vader is nie. Met hierdie drieërlei eis tot die bewaring en bevordering van die eenheid van die kerk, wil die skrywer, so lyk dit vir my, sê Christene moet só optree dat hulle dit met mekaar uithou en nie van mekaar weggedryf word nie. Eenheid is nie 'n mens uitgedinkte verskynsel en afgod nie. Dikwels hoor 'n mens dat eenheid nie ten koste van die waarheid moet seevier nie. Hierdie argument is korrek wanneer dit die waarheid van die evangelie self is wat in gedrang kom, maar dit kan nie as 'n verskoning gebruik word wanneer gekibbel word oor onderafdelings van die belydenis wat nie die wese van die kerk aantas nie.

Hierdie eenheid het met 'n baie groot prys gepaard gegaan. Christus het sy lewe gegee. Hy het sy onaantasbaarheid van 'n hemelse bestaan prysgegee om die broosheid en verganklikheid van 'n aardse bestaan te trotseer, om 'n oorwinning oor die verganklikheid te behaal. Dit het meegebring dat hy in sy oorwinning genadegawes skenk aan elkeen. Klein en groot gawes vir klein en groot mense. Dit is wat vers 7 en 8 vir ons wil sê. Die gawes is in 'n sekere sin die bevestiging dat Hy die oorwinning oor die bose behaal het. Die gawes stel gelowiges in staat om die volheid van hierdie bevryding te vier.

Vers 11 bring 'n besondere geval van die skenk van genadegawes na vore, anders as in vers 7 waar dit om genadegawes vir almal gaan. By die opnoem van hierdie genadegawes kom 'n mens tot die besef dat hierdie gawes bestaan uit persone, uit die ampte, wat Jesus Christus aan sy kerk skenk as georganiseerde, funksionerende, gemeenskap. Die eintlike punt waarby hy wil uitkom is dat die Oorwinnaar Jesus Christus sy kerk wil voorsien van begifdigde persone met besondere gawes om die groot verskeidenheid van lede in die kerk toe te rus vir hulle diens in die gesamentlike opbou van die liggaam van Christus. Sommige van hierdie ampte het met die loop van tyd verval, ander het uitgemond in wat ons vandag ken as die predikants- ouderling- en dia-kensamp. In Handeling 6 en ook hier in Efesiërs en Filippense 1: 1 het die herdersfunksie te doen met 'n aspek van die ouderlingsamp. Die leraar sluit nou aan by die Joodse leeramp. Die Joodse rabbi moes bepaalde tradisionele leerstof memoriseer en in 'n vaste vorm aan sy dis-sipels oordra. Dit was 'n veeleisende en tydrowende taak.

Samevattend kan ons sê al hierdie gawes het te doen met die Woord van God soos geopenbaar in die heilsgebeure rondom Jesus, God se gesalfde. Herders en leraars, in ons taal predikante en ouderlinge, het die roeping om die groot getal gelowiges wat elkeen 'n gawe of gawes ontvang het toe te rus. Toerus is 'n gelaaide begrip wat iets van 'n in-

nerlike, geestelike groei oproep. Die gelowiges moet bekwaam gemaak word vir hulle dienswerk. En hierdie dienswerk se doel is om die liggaam van Christus op te bou. Dit gaan hier oor die organiese funksionering van die kerk. Al die lede werk saam in belang van die eenheid waarvan ons almal deel is. Die skrywer van die Efesiërbrief laat die klem val op die tweërlei inhoud van die bouwerkzaamheid, naamlik die sendende en die konsoliderende aspek. Die kerk kan nie net altyd sendend op pad wees nie, dit is nie net altyd 'n geval van uitreik en net gee en gee nie.

Dit is inderdaad soos dit met die liggaam as lewende organisme gaan, jy kan nie net altyd uitasem nie, jy moet ook inasem. Daar moet 'n tyd vir besinning en bestekopname wees, 'n tyd om jouself af te vra waarmee is ek besig. Die kerk kan in sy gestuurdheid so maklik perspektief verloor, net soos wat hy in sy georganiseerdheid perspektief kan verloor. Om hierdie balans te kan handhaaf vra tegelykertyd 'n vorentoe beweeg na die wêreld toe en 'n terug beweeg na die Bybel toe. Hierdie is nie 'n liniêre beweging nie, om terug te beweeg na die Bybel toe is nie om die werklikheid te ontvlug en soos 'n oester toe te klap vir die uitdagings van vandag nie. Dit is om opnuut te luister na God, dit is om biddend en soekend God se stem te hoor. Wat wil God vir ons lewens hê? Wanneer dié wat geroep is om die gelowiges toe te rus vir hulle dienswerk hulle roeping nakom, beweeg almal wat glo na die werklike eenheid in ons geloof en in ons kennis van die Seun van God (vers 13).

Dit is tog voor die handliggend dat dit nie hier gaan oor afrigting nie. Die eenheid is nie per definisie wanneer daar 'n wapenstilstand is nie, en kennis is nie die versameling van 'n klomp objektiewe feite wat jy verstandelik kan weergee nie. Nee, hierdie eenheid verras 'n mens deurdat mense wat oënskynlik nie saamhoort nie en oënskynlik nie saam kan werk nie, dit op grond van hulle verbondenheid aan Jesus Christus tog kan doen. En kennis gaan oor baie meer as dat dit 'n selfstandige naamwoord is, dit is primêr daardie kennis wat vertrouwe wek. Wat sê hier is 'n diepere verhouding, dit gaan oor mense wat aan God behoort en wat sy kinders is, wat so by hulle Vader geborgenheid, sorg en liefde geniet. En wanneer die teleurstellings en seerkry kom steeds hoopvol bly en leer om te volhard is 'n deug.

Die Hervormde Kerk is deur drie pynlike en hartseer jare. In die proses is daar sekerlik in baie opsigte fokus verloor. Die spoor van verwoesting lê tot ons skaamte wyd en duidelik. Om as Kerk volgroeid, volmaak en volwasse soos Christus te wees mag dalk vir ons na 'n droom klink en niks meer as dit nie. En tog is dit juis tye soos hierdie wat 'n mens dwing om voorraad op te neem en weer te besin. Dit is nou tyd vir inasem, om weereens uit te maak wat ons aan die begin gesê het; Wie is God, die onnaspeurlike, onuitputlike lewenslange soeke van mense om God werklik te verstaan. En tog ook die verrassende om

God telkens weer opnuut te vind, nie omdat mense intellektueel so skerp is nie, maar omdat God Hom so aan ons openbaar. Wie ek is, waar ek staan, waarmee ek besig is en waarheen ek op pad is kry in hierdie vind van God sin en betekenis.

Op 'n manier moet ons as Kerk met mekaar ooreenkom oor hoe ons die eenheid en die opbou van die Liggaam van Jesus Christus te midde van ons diversiteit gaan bewaar? Hoe gaan ons dit reg kry om met mekaar oor die weg te kom ten spyte van ons verskille? As die ritme tussen in- en uitasem reg is word die ou en nuwe toevoegings tot die kerk as boustene in hierdie liggaam ingemessel en dit gaan altyd voort. As liggaam van Christus sal die kerk in die loop van die geskiedenis steeds groei totdat dit sy volgroeide gestalte bereik. Ons kan dit so stel: Wanneer ons almal deur die sendingtaak, missionale verantwoordelikheid in die liggaam van Christus ingebou is sal ons uiteindelik volledig uitgegroeid wees.

Die opbou van die kerk het altyd ook 'n konsolidering na binne. Dit is die inasem, die geestelike versterking sodat *ons nie meer kinders sal wees nie; ons nie meer soos golwe op en af en heen en weer geslinger word deur elke wind van dwaalleer as vals leraars ons met hulle slinksheid en listigheid op dwaalweë wil wegvoer nie*. Natuurlik verskil die omstandighede van die gelowiges in tyd waarin die brief geskryf is radikaal van ons tyd en omstandighede. Die hartseer is dat ons mekaar van dwaalleer beskuldig terwyl ons eintlik saam die waarheid moet beskerm en leef. Maar laat ons ten minste dit vir mekaar sê; wanneer ons in hierdie twee dae wat voorlê saam gaan dink en praat, doen ons dit vanuit die Bybel en hopelik vind ons mekaar in ons verstaan van God en die kerk op so 'n wyse dat ons die pad in liefde kan saamloop ten spyte van ons unieke verskeidenheid.

Liefde en waarheid is die sleutelbegrippe waarmee hierdie gedeelte sluit. Hoor weer die formulering; *Nee, ons sal in liefde by die waarheid bly en so in alle opsigte groei na Christus toe*. Hierdie twee begrippe komplementeer mekaar, dit is nie óf die een óf die ander nie, hulle staan ook nie teenoor mekaar nie. Sonder die waarheid is liefde niks anders nie as egoïsme en humanisme, waarheid op sy eie kan klinies, koud, hard en veroordelend wees. Nee, liefde is om lief te hê soos die Bybel ons leer, soos wat God lief het, daarom is liefde ook waarheid en die waarheid soos wat die Bybel ons leer is die waarheid waarin God Sy liefde teenoor ons openbaar en ons leer om met totale oorgawe Hom en mekaar lief te hê. As ons in hierdie vergadering aandag hieraan kan gee behoort die Kerk nie fokus te verloor nie.

Amen.

Hy laat die vergadering ten slotte saam sing uit Lied 524: 1 en 3.

VERWELKOMING

Die voorsitter van die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, dr DJC van Wyk, verwelkom

- * Lede van die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- * Afgevaardigdes na die 70ste Algemene Kerkvergadering
- * Dosente van die Teologiese Fakulteit
- * Predikante in gemeentes, predikante in besondere diens, beroep-afwagende predikante en proponente
- * Emeriti
- * Studente
- * Predikante van ander kerke:
 - ** Ds C Aucamp (Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika) (vanaf 25 September 2013)
 - ** Dr JH Ernst (Nederduitse Gereformeerde Kerk)
 - ** Dr JJ Gerber (*World Communion of Reformed Churches* en die Nederduitse Gereformeerde Kerk)
 - ** *Maranatha Reformed Church of Christ*
 - *** Prof MJ Manala
 - *** Ds M Motloba
 - *** Oudl M Masenya
 - ** Ds G van Schie (*Christian Reformed Churches of Australia*)
 - ** Ds PJ Venter (Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika)
- * Die administrateur en sy personeel
- * Verteenwoordigers van die pers
- * Lede van *Conference Communications*
- * Besoekende ampsdraers en lidmate
- * Ander besoekers teenwoordig.

2.2 **BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE OPE- NINGSREDE (ORDINANSIE 3.8.3 (V))**

Die vergadering bespreek die teologiese inhoud van die openingsrede van dr DJC van Wyk onder leiding van die visevoorsitter van die uittre-

dende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, ds APJ Beukes. Die volgende persone neem aan die bespreking deel:

- * Prof E van Eck
- * Prof AG van Aarde
- * Oudl JA Oberholzer
- * Oudl A Valks
- * Ds E le Roux
- * Ds CJ van Wyk
- * Dr PL Steenkamp
- * Ds WJJ Kok

Dr DJC van Wyk kry ten slotte geleentheid om repliek te lewer op die opmerkings wat gemaak is.

2.3 **SAMESTELLING EN KONSTITUERING**

2.3.1 **GELOOFSBRIEWE**

Afgevaardigdes het 'n afskrif ontvang van die verslag oor die aanwesige lede van die vergadering wat op Sondag 22 September 2013 geregistreer het. Die geloofsbriewe van gemeentes is in orde bevind. Die volgende gemeentes is versoek is om by die Ordekommissie aan te meld om enkele wysigings insake hulle geloofsbriewe aan te bring:

- * Buffelspoort
- * Dullstroom
- * Koornfontein
- * Kroonstad
- * Turffontein
- * Wesmoot

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

ORDEMOSIE

Die volgende Ordemosie, voorgestel deur oudl P Erasmus en gesekondeer deur dr GJ Malan, word aanvaar:

Die volgende persone mag nie deel vorm van die vergadering nie omdat hulle met hulle optrede gewys het dat hulle nie meer lidmate van die NHKA wil wees nie:

- * Almal wat die Staat van Belydenis teen die NHKA onderteken het of ondersteun, soos die steeds Hervormers en die Geloofsbond van Hervormde Gemeentes, en diegene wat op die pad van afskeiding is met die stig van verenigings.

- * Lidmate van die sogenaamde onafhanklike gemeentes.

Die vergadering doen 'n beroep op betrokkenes se gewete om ter wille van die eendrag in die vergadering en in die Kerk hulleself aan die vergadering te onttrek.

Teenstem:

- * Ds LJ Strauss

Die volgende mosie van dank, gestel deur dr GJ Malan en gesekondeer deur oudl P Erasmus, word aanvaar:

Die vergadering bedank die lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die sekunduslede van harte vir die evangeliese gesindheid, bekwame werkwyse en persoonlike opoffering waarmee hulle die belange van die Kerk gedien het gedurende die spanningvolle tyd van kerkskeuring.

---oOo---

2.3.1.1 Afgevaardigdes wat laat geregistreer het

Die volgende afgevaardigdes het op Maandag 23 September 2013 geregistreer:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE
Oudl LJC Alberts	Steelpoort
Ds NM Alberts	Wonderfontein
Oudl S Beeslaar	Vereeniging
Ds PWAN Bester	Glencoe
Dr J Beyers	Universiteit van Pretoria
Ds WA Botha	Lydenburg
Ds HW Calitz	Carletonville
Oudl J Claassen	Primrose
Ds RJ Coertze	Emeritaat
Oudl MPA Coetsee	Van der Hoff
Oudl JJ Combrinck	Strand
Dr EH Dannhauser	Springs
Ds JJ Dreyer	Empangeni
Oudl GM Esterhuizen	Zwartruggens
Oudl L Geel	Midstream
Oudl FC Greeff	Koornfontein
Oudl JA Greeff	Postmasburg
Ds JJ Greyling	Tarlton
Oudl PJ Greyling	Klerksdorp-Oos Môrester
Ds R Hopley	Rustenburg-Tuine

Ds FP Horn	Louis Trichardt
Ds PJ Jacobs	Piet Potgieter
Ds JP Janse van Rensburg	Primrose
Oudl CPF Jansen van Nieuwenhuizen	Sundra
Oudl G Kleinhans	Zesfontein
Ds SA Kok	Potchefstroom-Noord
Oudl RJ Labuschagne	Sionspoort
Oudl J le Roux	Pierneef
Ds C Manders	Suidoos-Witbank
Ds W Mans	Duncanville
Ds HP Meyer	Steelpoort
Oudl GL Muller	El-Flora
Oudl MA Müller	Duncanville
Ds BC Oberholzer	Zeerust
Ds W Olivier	Eendracht
Oudl PHCD Pienaar	Ruskoppies/Joachim Prinsloo
Dr C Pretorius	Pretoria
Oudl GC Pretorius	Theresapark
Ds PD Rautenbach	Nkana
Oudl PJ Redelinghuys	Carletonville
Ds G Rocher	Nigel
Oudl JCM Roodt	Primrose-Oos
Oudl HC Roos	Wonderfontein
Oudl AR Rosseau	Buffelspoort
Oudl CB Schutte	Magaliesburg
Ds WE Snyman	Sundra
Ds CJH Steenkamp	Emeritaat
Ds CJ Strydom	Onverwacht
Oudl MJL Strydom	Nigel
Oudl J Uys	Hendrina
Ds EJA van Baalen	Parkrand
Ds MM van der Merwe	Beroepafwagting
Ds PH van Rooyen	Ruskoppies/Joachim Prinsloo
Ds JBMH van Schalkwyk	Drie Riviere-Oos
Dr WAJ van Schoor	Primrose-Oos
Ds GJ van Staden	Koedoesrand
Ds JH van Staden	Sionspoort
Oudl JJ van Staden	Koedoesrand
Dr PJ van Staden	Emeritaat
Ds JAP van Tonder	Balfour
Ds CAP van Tonder	Buffelspoort
Oudl A van Wyk	Rustenburg
Dr DJC van Wyk (sr)	Emeritaat
Ds JJ van Wyk	Rustenburg
Dr WC van Wyk	Sinodaal

Ds LJ Venter	Rustenburg-Tuine
Ds JJ Viljoen	Koornfontein
Ds JA Young	Rustenburg-Tuine
Oudl F Ziervogel	Pretoria-Noord

2.3.1.2 Verskonings

Die volgende verskonings vir afwesigheid van die duur van die vergadering is ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE
Ds H Aucamp	Emeritaat
Ds JA Benadie	Ottosdal
Ds NCJ Brayshaw	Emeritaat
Prof APB Breytenbach	Emeritaat
Ds CJ de Bruin	Siekte-emeritaat
Ds DJ du Toit	Verwoerdburg
Ds DJAG du Toit	Emeritaat
Ds JJ du Toit	Emeritaat
Ds M Fourie	Port Elizabeth
Ds GPJ Grobler	Emeritaat
Ds P Harmzen	Gerdau/Hartbeesfontein
Ds NJ Janse van Rensburg	Emeritaat
Ds I Katzke	Bloemfontein
Ds HF la Grange	Buiteland
Prof JA Loader	Buiteland
Ds LA Nel	Emeritaat
Ds HJ Odendaal	Rietvallei
Ds ST Opperman	Beroepafwagtend
Ds AJ Scholtz	Uppington
Ds CJA Simpson	Emeritaat
Ds EJ Smit	Emeritaat
Ds JC Steenkamp	Beroepafwagtend
Ds MJ Swart	Petrusburg
Prof PJ van der Merwe	Emeritaat
Ds WL van der Merwe	Emeritaat
Prop S van der Walt	Beroepafwagtend
Ds AV van Staden	Welgelegen-Pietersburg
Ds R van Staden	Goudveld

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Ds PWAN Bester	Glencoe	23 September 2013 vanaf 12:00

Prof J Buitendag	Universiteit van Pretoria	23 September 2013 tussen 09:00 en 13:00
Ds P Buitendag	Volksrust	24 September 2013
Ds P de Kock	Pierneef	23 September 2013 vanaf 12:30
Oudl M de Wet	Gabarone	23 September 2013 vanaf 15:00 tot 27 September 2013
Ds MM du Plessis-Manders	Suidoos-Witbank	23 September 2013 vanaf 16:15 tot 27 September 2013
Ds W Dykema	Bloemfontein	23 September 2013 tussen 13:00 en 14:00
Ds F Evert	Declercqville	23 September 2013
Ds TH Janse van Nieuwenhuizen	Emeritaat	23 tot 28 September 2013
Dr RJ Jones	Kriel	22 tot 24 September 2013
Ds HMJ Kramer	Kampersrus	23 September 2013 vanaf 15:00
Ds CF Potterill	Erasmia	Periodiek
Ds JD Putter	Drie Riviere	23 en 24 September 2013
Ds LJ Strauss	Bloemfontein-Wes	23 September 2013 vanaf 13:00 tot 28 September 2013
Ds L Swanepoel	Sasolburg-Suid	23 September 2013 aandessie
Oudl TH van Niekerk	Parkrand	23 tot 28 September 2013
Dr WAJ van Schoor	Primrose-Oos	23 September 2013 vanaf 13:00
Oudl A van Wyk	Rustenburg	23 tot 28 September 2013
Ds JJ van Wyk	Rustenburg	23 tot 28 September 2013
Dr JH Vorster	Olifantsfontein	Elke oggendsessie

2.3.1.3 Konstituering

Die vergadering word wettig saamgestel uit die volgende stemgeregtigde afgevaardigdes:

GEMEENTE	PREDIKANT	OUDERLING
Alberton	Loedolff CAA ds	Vrey W oudl
	Viljoen PB ds	

Alberton-Wes	Harmse WH ds	Smuts HA oudl
Amsterdam	Dupper BM ds	
Balfour	Van Tonder JAP ds	
Barberton	Dreyer PS ds	Vorster CMES oudl
Belfast	Van Rooyen DA ds	
Bellville	Verhage E ds	
Benoryn	Gasson MM ds	Richter I oudl
Bergsig	Nortjé F ds	De Wet JM oudl
Bethal	Beukes JA dr	Marais TL oudl
Bethlehem	Van der Merwe D ds	
Bloemfontein	Dykema W ds	Venter AE oudl
Bloemfontein-Wes	Strauss LJ ds	
Boksburg	Schoeman GJC ds	Bronkhorst JL oudl
Bothaville	Pretorius HJMW ds	Denner LJ oudl
Brackenhurst	Els G van R ds	Mienie HJ oudl
Brakpan	Uys PJ ds	Erasmus AJ oudl
Brakpan-Harmonie	Jansen van Rensburg JA ds	Rousseau G oudl
Brits	Celliers HJ ds	Brits G oudl
Bronkhorstspuit	Van Staden JH ds	Steyn A oudl
Buffelspoort	Van Tonder CAP ds	Rousseau AR oudl
Carletonville	Calitz HW ds	Redelinghuys PJ oudl
Carolina	Oosthuizen S ds	Du Bruin MM oudl
Christiana		Schempers AJ oudl
Clocolan		Viljoen DA oudl
Coligny	Botha M ds	Dreyer JH oudl
Culembeeck	Conradie A ds	Bloem WJ oudl
Declercqville	Evert F ds	Swanepoel DJ oudl
Delareyville	Hattingh AJ ds	Hattingh SP oudl
Delmas	Struwig DJ ds	Botha JHJ oudl
Derdepoort	Swanepoel PC ds	Van Niekerk WM oudl
Dora Theo Gemeente Kimberley	Steenkamp PJ ds	Smit CN oudl
Drie Riviere	Putter JD ds	Kloppers FJ oudl
Drie Riviere-Oos	Van Schalkwyk JBMH ds	Britz JJ oudl
Duncanville	Mans W ds	Müller MA oudl
Durban	Dreyer TF (jr) ds	Swart A oudl
Ebenhaeser	Kern L ds	Janse van Rensburg N oudl
Eendracht	Olivier W ds	
Eikenhof	Strydom WA dr	Brown EW oudl
Elandspoort	Van den Berg HP ds	Bogman JNR oudl
El-Flora	Van Belkum M ds	Muller V oudl
Elsburg	Kramer JR ds	Breytenbach HFC oudl

Empangeni	Dreyer JJ ds	
Erasmia	Potterill CF ds	Gates I oudl
Ermelo	Van Zyl PJ dr	Marais JJ oudl
Ermelo-Suid	Bezuidenhout CJ ds	Boers HM oudl
Evander	Botha JH ds	
Gaborone	Van Staden JM ds	
Germiston	Ayres J ds	Lowe RG oudl
Glencoe	Bester PWAN ds	Bester FC oudl
Gobabis	Van Tonder PS ds	
Goudveld	Fouché MJ ds	
Grimbeekpark	Geel L ds	Van Rooyen IFO oudl
Groeneweide	Jooste JP ds	Engelbrecht JR oudl
Groot Marico	Sauer W de V ds	Pretorius SJ oudl
Grootfontein	Greyling BF ds	
Grootvlei		Kruger JN oudl
Hartebeeshoek	Jansen van Nieuwen- huizen WJ ds	Goosen AJ oudl
Hartebeestpoort	Van der Merwe CM ds	Otto JL oudl
	Sneygans FB ds	
Hazyview	Breytenbach WJM ds	
Heidelberg	Robberts ZC ds	Van Vollenhoven K oudl
Heilbron	Gothan HF ds	Pretorius AS oudl
Hendrina	De Leeuw LJ ds	Uys J oudl
Hennenman	Du Plessis CH ds	
Horison Roodepoort	Nel GCJ dr	Coetzee JHC oudl
Joachim Prinsloo	Van Rooyen PH ds	
Johannesburg Suid	Strydom WA dr	
Johannesburg Wes	Marnewick JC ds	
Kaapstad	Van Wyk GMJ dr	Smit F oudl
	Smith KF ds	
Kampersrus	Kramer HMJ (jr) ds	Rosslee TH oudl
Kathu	Britz JZ ds	Kotze MF oudl
Kempton	Fourie EG ds	Riekert DJC oudl
Kempton Park-Oos	Geyer A ds	Van Schoor WAJ oudl
	Coetzee J ds	
Klerksdorp		Mocke JG oudl
Klerksdorp Doringkruin	Ungerer AG dr	Van Staden HJ oudl
Klerksdorp-Oos Môrester	Botha GS (jr) ds	Greyling PJ oudl
Klerksdorp-Suid	Wilson JF ds	Claassens D oudl
Klerksdorp- Wilkoppies	Botha GS (jr) ds	De Beer GDJ oudl
Koedoesrand		Van Staden JJ oudl

Komatipoort	Engelbrecht BM ds	
Koornfontein	Viljoen JJ ds	Greeff FC oudl
Koster		Erasmus PC oudl
Kriel		Visser BJ oudl
Kroonstad		Higgs H oudl
Krugersdorp	Delpont H dr	Reedelinghuys WA oudl
Krugersdorp-Noord	Fourie JPJ ds	Bothma S oudl
Krugersdorp-Oos	Kloppers A ds	Vorster PP oudl
	Kloppers HN ds	
Krugersdorp-Wes		Harmse DSF oudl
Kruin	Pienaar AJ ds	De Bruyn PW oudl
Kuruman	Britz JZ ds	
Ladysmith	Van der Berg CJ ds	
Laer Suidkus	Pieterse JJ ds	
Laeveld	Viviers G ds	
Leeudoringstad	Van Rooyen LS ds	Oldewage PAM oudl
Letsitele	Truter JHL dr	De Beer JH oudl
Lichtenburg	Senekal GC ds	Le Roux AJP oudl
Lichtenburg-Oos	Jacobs DS ds	Swanepoel H oudl
Losberg	Marran EB dr	Badenhorst JB oudl
Louis Trichardt	Horn FP ds	
Lydenburg	Botha WA ds	La Grange ds oudl
Mafeking	Botha A dr	Scholtz JMM oudl
Magaliesburg		Schutte CB oudl
Magaliesmoot	Barnard D ds	Botha H oudl
	Robbertze MD ds	
Makarios		Labuschagne PWJJ oudl
Makwassie	Van Rooyen LS ds	Greyling AC oudl
Malelane	Van Deventer JBJ ds	Bezuidenhout WJ oudl
Marble Hall	Koekemoer JJC ds	Janse van Nieuwenhuizen PJ oudl
Meyerspark		Paynter FJ oudl
Meyerton	Bester JP ds	Benson SM oudl
Middelburg	Steenekamp NJS ds	Scholtz WJJH oudl
	Scheepers GSC ds	
Middelburg-Noord	Hertzog CEC ds	Prinsloo DG oudl
	Botha TL (jr) ds	
Midrand	Eksteen-Erasmus P ds	Du Plooy AP oudl
Midstream	Lindeque GC dr	Geel L oudl
Montana	Van Staden JM ds	Groenewald MW oudl
Montana-Oos	Van Wyk GF ds	Van Hamersveld FP oudl

Mosselbaai	Malan GJ dr	Erasmus PMSJ oudl
Naboomspruit		Bekker WW oudl
Namibkus	Janse van Rensburg L ds	
Namib-Suid	Van der Walt M ds	Lambert A oudl
Nederlandssprekend Gemeente		Steinmann R oudl
Nelspruit	Macdonald GDJ ds	Gerber H oudl
	Botes MCE ds	
Newcastle	Louw HF ds	La Cock W oudl
Newlands	Malan MD ds	Du Toit F oudl
Nigel	Rocher G ds	Strydom MJL oudl
Nkana (Zambië)	Rautenbach PD ds	
Noordelike Pretoria		Nagel T oudl
Noordrand	Kloppers HN ds	Pretorius MF oudl
Noordwestelike Pretoria	De Beer GS ds	Benadé SF oudl
Odendaalsrus	Du Plessis CH ds	Campher CJ oudl
Ogies	Pienaar RTI ds	Enslin I oudl
Olifantsfontein	Vorster JH dr	Jansen van Rensburg JJ oudl
Onverwacht	Strydom CJ ds	Van Zyl PHS oudl
Oos-Londen	Van der Walt CP ds	Moolman JF de L oudl
Oos-Moot	Van der Westhuizen MJ ds	Van Niekerk CL oudl
	Thomas A ds	
	Dippenaar J ds	
Orkney	Steÿn JJ ds	Deetlefs N oudl
Otjiwarongo	Le Roux E ds	
Oudtshoorn		Du Preez JT oudl
Outeniqua	Benadé IL ds	Valks A oudl
	Nortje F ds	
Outjo	Le Roux E ds	
Paarl	Janse van Rensburg AJH ds	McDonald G oudl
Parkrand	Van Baalen EJA ds	
Parys	Smith WJ dr	Bruwer SAJ oudl
Phalaborwa	Jansen van Rensburg MJ ds	
Philadelphia	De Beer SM dr	Lizamore DJ oudl
	Slabbert MJ ds	
Pierneef	De Kock P ds	Le Roux JJ oudl
Piet Potgieter	Jacobs PJ (jr) Prop	
Piet Retief	Dupper BM ds	Nel MD oudl
Pietermaritzburg	Rossouw P ds	

Pinetown	Viljoen A dr	Jansen van Vuren PC oudl
Pongola	Dupper BM ds	Du Preez BRJ oudl
Port Elizabeth		Jansen van Rensburg C oudl
Postmasburg		Greeff JA oudl
Potchefstroom	Kok WJJ ds	Janse van Rensburg MNR oudl
Potchefstroom Die Wilge		Rademeyer CC oudl
Potchefstroom-Noord	Kok SA ds	Els JH oudl
Potchefstroom-Studente	Denton RA dr	Schwartz PAW oudl
Potchefstroom-Suid	Smit GJ ds	Herbst B oudl
Potgietersrus	Nel HSK ds	Steenekamp PIL oudl
Pretoria	Pretorius C dr	Oberholzer JA oudl
Pretoria-Noord	Steenkamp PL dr	Ziervogel F oudl
Pretoria-Oos	Van der Merwe JF ds	Moodie T oudl
	Oberholzer L ds	
Pretoria-Wes		Grobler AJ oudl
Primrose	Janse van Rensburg JP ds	Claassen J oudl
Primrose-Oos	Van Schoor WAJ dr	Roodt JCM oudl
Randburg	Van Wyk CJ ds	Brits PD oudl
	Van Sittert JJ ds	
Randfontein Midpark	Van der Westhuizen JPC ds	
Reitz	Van der Merwe D ds	
Richardsbaai	Furstenberg P de K ds	Cronjé SC oudl
Rietspruit		Dreyer HJ oudl
Rietvallei	Herbst H ds	Beukes JH oudl
Roedtan		Botha HJ oudl
Rooihuiskraal	Vogel IJ ds	Venter W oudl
	Potgieter M ds	
Roosenekal	Beukes ME ds	Curlewis RG oudl
Ruskoppies	Van Rooyen PH ds	Pienaar PHCD oudl
Rustenburg	Van Wyk JJ (jr) ds	Van Wyk A oudl
Rustenburg-Kloof	Enslin CB ds	
Rustenburg-Suid	Dreyer-Krüger AE ds	Smith DJ oudl
Rustenburg-Tuine	Venter LJ ds	
	Hopley R ds	
	Young JA ds	
Sabie	Breytenbach WJM ds	Steyn TF oudl
Sannieshof	Kern HPF ds	
Sasolburg	Redelinghuys FJ ds	Redelinghuys CE oudl

Sasolburg-Suid	Swanepoel L ds	Duvenhage JJ oudl
Schoemansdal	Venter WF ds	Van Staden BJ oudl
Secunda	Wolmarans PJ ds	Mulder CWF oudl
	Meyer M ds	
Selcourt	Lourens D ds	Griffin PJA oudl
Silverton	Oxton S ds	Knol E oudl
Sionshoogte	Taljard DJD ds	Young HL oudl
Sionspoort	Van Staden JH ds	Labuschagne RJ oudl
Sonlandpark	Van Wyk WPF ds	Lewis JWA oudl
Springs	Dannhauser EH dr	Van Niekerk LJ oudl
Springs-Oos	Roets PJ ds	Botha AP Oud
Standerton	Botha R ds	
Steelpoort	Meyer HP ds	Alberts LJC oudl
Stellenbosch	Le Roux C ds	Combrink NJJ oudl
	Van Staden P dr	
Stilfontein		Van Zyl FWH oudl
Stilfontein-Wes	Oosthuizen SJ ds	Scheepers JF oudl
Stoffberg	Beukes ME ds	
Strand	Claassen JJ ds	Combrinck JJ oudl
Suidoos-Witbank	Lombard IM ds	Allers MC oudl
	Manders C ds	
	Du Plessis-Manders MM ds	
Sundra	Snyman WE ds	Jansen van Nieuwenhuizen CPF oudl
Swartkop	Roets AH ds	Fourie JD oudl
	Beukes APJ ds	
	Naudé MS ds	
Swellendam	Joubert TF ds	Jansen van Nieuwenhuizen LH oudl
Tarlton	Greyling JJ (jr) ds	Koegelenberg AJJ oudl
Theresapark		Pretorius GC oudl
Trichardtsfontein	Van der Linde LJ ds	Van Wyk SS oudl
Tsumeb	Greyling BF ds	
Turffontein		Van Der Merwe P oudl
Tzaneen	Van der Westhuizen RL ds	Williams B oudl
Upington	Britz JZ ds	
Utrecht	Kay JH ds	Van Der Westhuizen CH oudl
Vaalharts	Le Roux PDM ds	Staats GL oudl
Vaalpark	Sheppard E ds	Le Roux DJ oudl
Vaalwater		Janse van Rensburg dr oudl

Van Der Hoff	Du Preez JP ds	
Van Warmelo		Venter JA oudl
Vanderbijlpark-Oos		Gouws JA oudl
Vanderbijlpark-Suid	Swanepoel AC ds	Goss JJ oudl
Ventersdorp	Jansen van Vuren MS ds	Rykaard HJ oudl
Vereeniging	Boshoff PB dr	Beeslaar SE oudl
Verwoerdburg	Viljoen PF ds	Willemse BG oudl
	Van Wyk WC ds	
Viljoenskroon	Botha GS ds	Harmzen H oudl
Villieria	Kuyper AC ds	Harvie RFB oudl
	Lemmens C ds	
Villiers	De Kock MM ds	
Vliegepoort	Van der Linde HT ds	Van Bruggen J oudl
Volksrust	Buitendag P ds	Smit CA oudl
Vrede	Van Zyl A ds	Bekker C oudl
Vredefort		Van Coller JJ oudl
Vryburg		Grobler MM oudl
Vryheid	Kay JH ds	
Wapadrant	Dreyer TF ds	Pieterse A oudl
	Delport JM ds	
Warmbad	Bacon M ds	Van Dyk MJ oudl
Waterberg	Liebenberg CG ds	Opperman AF oudl
Waterval Boven	Van Rooyen DA ds	Greyling JC oudl
Welgelegen- Pietersburg	Joubert HS ds	Vertongen A oudl
Weltevreden	Pretorius ER ds	Van Wyk GS oudl
	Beukes CJ dr	
Weskus	Barkhuizen JH (jr) ds	Steyn CP oudl
Wesmoot	Beukes SA ds	De Beer E oudl
Westonaria	Benadé Y ds	Vosloo PH oudl
Windhoek	Ras FH ds	
Witbank		Bothma AHB oudl
Witbank-Noord		Grobbelaar CJ oudl
Witbank-Suid		Van Dyk WA oudl
Witfield		Meyer JHPS oudl
Witfontein	Manders JT ds	Augustyn L oudl
	Bevolo-Manders JM ds	
Witrivier	Smith PM ds	Lessing N oudl
Wolmaransstad	Van Wyk DJC (jr) dr	Le Roux TL oudl
Wonderboom	Esterhuizen PS ds	Mulder PFS oudl
Wonderboompoort	Lemmens C ds	
	Janse van Rensburg (Janssen van Vuuren) A ds	Schwarzer S oudl

	Du Plessis DZ ds	
Wonderboom-Suid	Du Plessis DZ ds	Breytenbach A oudl
Wonderfontein	Alberts NM ds	Roos HC oudl
Worcester	Van Staden P dr	Crafford FCB oudl
	Le Roux C ds	
Zeerust	Oberholzer BC ds	Jordaan MJ oudl
Zesfontein		Kleinhans G oudl
Zimbabwe		Steyn BRG oudl
Zuurfontein	Janse van Rensburg JG ds	Els NA oudl
Zwartruggens		Esterhuizen GM oudl

Afrika Instituut vir Missiologie

Van Wyk IWC prof

Beroepafwagende predikante

Botha RP ds
Holtzhausen JA ds
Jacobs PJ (sr) ds
Mc Donald JJ ds
Nel J dr
Redelinghuys MJ ds
Rust RJ ds
Van der Merwe C prop
Van der Merwe MM ds
Van Wyk SS ds
Van Wyk T dr
Venter G prop

Bybelgenootskap

Papp KD dr
Hoffman S (jr) dr

CSO

Viljoen CJ Dr

Emeritaat

Antonites AJ prof
Beukes GFJ ds
Beukes MJ du P prof
Botha PJE ds
Botha TJ ds
Coertze RJ ds

Dreyer TFJ prof
Erasmus BJ ds
Gericke JD prof
Geyser PA prof
Grobler JD ds
Janse van Nieuwenhuizen TH ds
Loots FGJ ds
Nell LJJ ds
Pretorius MW dr
Prinsloo JH ds
Prinsloo JJ (sr) dr
Prinsloo WP ds
Redelinghuys MJJ (sr) ds
Rossouw JAC ds
Slabbert WJ ds
Steenkamp CJH ds
Steenkamp LJS prof
Steyn WH ds
Swanepoel AM ds
Van Deventer HT dr
Van Staden GJ (jr) ds
Van Staden PJ dr
Van Wyk BJ dr
Van Wyk DJC dr
Venter PM prof

Siekte emeritaat

Lee RG ds

Sinodaal

Kloppers WC dr
Labuschagne FJ dr
Stoltz GPJ ds
Van Wyk WC dr

Universiteit van Pretoria

Beyers J dr
Buitendag J prof
Dreyer WA dr
Dreyer Y prof
Geyser-Fouché AB dr
Van der Merwe JC dr
Van Eck E prof

2.3.2 VERKIESING VAN 'N VOORSITTER EN SKRIBA

In terme van Ordinansie 3.8.3 (vi)(a) kies die vergadering uit die aanwesige predikante 'n voorsitter en skriba waarna die vergadering met sy werksaamhede begin.

Die volgende ordinansies word in ag geneem:

Ordinansie 3.8.3 (vii) wat soos volg lui:

Die Algemene Kerkvergadering sien toe dat van die ses predikantslede op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering minstens twee gemeentepredikante is.

Ordinansie 3.10.1 (ii) wat soos volg lui:

Met die oog op rotasie dien geen ampsdraer vir langer as twee termyne aaneen op die Kommissie nie.

- * Dr DJC van Wyk en ds APJ Beukes se termyne verstryk en is nie weer verkiesbaar nie.
- * Die vergadering word versoek om kennis te neem van die feit dat dr JC van der Merwe ses maande na die 70ste Algemene Kerkvergadering emeriteer.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen dr WA Dreyer en ds L Geel.

Dr WA Dreyer word verkies.

VERKIESING VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen ds L Geel en dr GC Lindeque.

Ds L Geel word verkies.

---oOo---

2.4 MOSIES

'n Mosie van roubeklag met die afsterwe van dienaars van die Woord, ampsdraers en lidmate wat sedert die Buitengewone Algemene Kerkvergadering (Oktober 2011) oorlede is, word deur die voorsitter gestel.

Daar word kennis geneem van die afsterwe van die volgende predikante:

2011

- * Ds PARC van Wyk

2012

- * Ds ANJD Alberts
- * Ds JP Snyman

2013

- * Ds PT Jacobs
- * Prof JP Oberholzer
- * Prof K Papp
- * Ds PM Smith

Daar word kennis geneem van die afsterwe van die volgende bekende figure in die Kerk:

2012

- * Ds TL Botha, voormalige predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- * Mnr WJ Botha, voormalige predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

2013

- * Mnr Hendrik Vermooten, argitek van die Dirk van der Hoffgebou en ongeveer 150 kerkgeboue regoor die land. Hy was die broer van prof WC van Wyk se eggenote, Ierene.

Daar word kennis geneem van die volgende predikante wat geliefdes aan die dood afgestaan het:

2011

- * Ds EG Fourie se moeder is oorlede.
- * Dr JC van der Merwe se vader is oorlede.
- * Ds WF Venter se vader is oorlede.

2012

- * Ds JM Bevolo-Manders se vader is oorlede.
- * Wyle ds AD Botha se weduwee is oorlede.
- * Ds en mev TF Dreyer (sr) se kleinseun is oorlede.
- * Ds MM du Plessis-Manders se moeder is oorlede.
- * Ds AJH Janse van Rensburg se vader is oorlede.
- * Ds HN Kloppers se vader is oorlede.
- * Ds AC Kuyper se skoonmoeder is oorlede.
- * Ds JC Marnewick se skoonmoeder is oorlede.
- * Ds LA Nel se eggenote is oorlede.
- * Di A en P Rossouw se vader is oorlede.
- * Ds JAAA Schroeder se eggenote is oorlede.
- * Di HT en LJ van der Linde se vader en ds JP Bester se skoonvader, is oorlede.
- * Ds CJ van Wyk se skoonvader is oorlede.
- * Ds IJ Vogel se vader is oorlede.

2013

- * Prof JH Barkhuizen se broer, ds JH Barkhuizen se oom, is oorlede.
- * Mev MMS en wyle ds RP Botha se seun is oorlede.
- * Prof APB Breytenbach se broer is oorlede.
- * Prof J Buitendag se vader is oorlede.
- * Ds G van R Els se skoonmoeder is oorlede.
- * Di P en PA Harmzen se moeder is oorlede.
- * Ds JR Kramer se skoonmoeder, ds HMJ Kramer se ouma, is oorlede.
- * Dr GJ Malan se moeder is oorlede.
- * Ds en mev FH Ras se babaseun is oorlede.
- * Prof en mev LJS Steenkamp se kleinseun is oorlede.
- * Ds DJP Stoltz se broer, ds GPJ Stoltz se oom, is oorlede.
- * Ds L Swanepoel se ouma is oorlede.
- * Ds EJA van Baalen se ouers is oorlede.
- * Ds J van Immerzeel se skoonvader is oorlede.

2.4.1 PERSONALIA

Die volgende predikante het in die huwelik getree:

2012

- * Ds TF (Thomas) Dreyer
- * Ds A Geyer
- * Ds HF Gothan
- * Ds HF Louw
- * Ds JH Naudé

- * Ds JBJ van Deventer

2013

- * Ds JAAA Schroeder

Die volgende predikante het besondere prestasies behaal:

2011

- * Dr WA Dreyer is aangewys as skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- * Ds L Geel is aangewys as viseskriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- * Dr GC Lindeque is aangewys as tweede predikantslid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

2012

- * Ds JS Botha is aangestel as die redakteur van *Die Christelike Vrou*.
- * Prof APB Breytenbach, brontaalkenner en projekteur, het saam met twee ander vertalers voltyds gewerk aan die vertaling van die Bybel in isiNdebele. Die volledige Bybelvertaling is gefinaliseer en die manuskrip is aan die Bybelgenootskap van Suid-Afrika oorhandig.
- * Prof Y Dreyer is aangewys as hoof: Departement Praktiese Teologie en verkies tot 'n komitee van die Wêreldgemeenskap vir Reformatoriese Kerke wat bekend staan as *The Global Network of Theologians*. Die funksie van die komitee is om die Wêreldgemeenskap vir Reformatoriese Kerke van advies te bedien wat teologiese sake betref.
- * Dr AB Geyser-Fouché is aangewys as senior lektor in die Departement Ou-Testamentiese Wetenskap en beskik onder andere oor sowel 'n PhD in Ou Testament as 'n MA in Klassieke Hebreeus (*cum laude*).
- * Ds WJJ Kok is as voorsitter van die Kinderhuise Direksie, voorsitter van die Sekonduskommissie en lid van die Kuratorium aangewys.
- * Ds DJR Malan is verkies tot visevoorsitter vir Biblioteek- en Inligtingkunde se professionele vereniging in Gauteng-Noord, LIASA (*Library and Information Association of South Africa*).
- * Ds GPJ Stoltz is aangestel as sekretaris van die Algemene Diakensvergadering.
- * Dr AG Ungerer is benoem as die nuwe redakteur van *Die Hervormer* en die *e-Hervormer*.
- * Die Afrikaanse Taal- en Kultuurvereniging (ATKV) stel jaarliks 'n bedrag beskikbaar vir die bekroning van ses gepubliseerde Afri-

kaanse artikels wat in 'n betrokke jaar in 'n geakkrediteerde tydskrif verskyn het. In 2011 is die beste artikels wat in 2008 verskyn het en aan die Akademie voorgelê is, beoordeel. Prof AG van Aarde het een van die pryse ontvang, gesamentlik vir die twee artikels *Paulus se versie van "draai die ander wang" – gedagtes oor geweld en toleransie* en *"Op die aarde net soos in die hemel": Matteus se eskatologie as die koninkryk van die hemel wat reeds begin kom het* wat albei verskyn het in *Hervormde Teologiese Studies*.

- * Dr JC van der Merwe is aangestel as hoof van die Hervormde Teologiese Kollege en aangewys as sekonduslid vir dr WA Dreyer in die Raad vir SENTIK.

2013

- * Dr CJ Beukes is as lid van die Kuratorium aangewys.
- * Dr J Beyers is aangestel as programbestuurder vir Godsdienst en Bybelstudies aan die Universiteit van Pretoria.
- * Prof APB Breytenbach het die ds *Pieter van Drimmelenmedalje* van die SA Akademie vir Wetenskap en Kuns ontvang vir sy werk aan die Suid-Ndebele-vertaling. Die Universiteit van Pretoria se Departement Ou-Testamentiese Wetenskap het hom ook daarvoor vereer.
- * Dr WA Dreyer is aangestel in voltydse hoedanigheid as dosent in Kerkgeskiedenis by die Fakulteit Teologie.
- * Die Departement Ou-Testamentiese Wetenskap aan die Universiteit van Pretoria se Fakulteit Teologie het by 'n spesiale geleentheid erkenning gegee aan die bydraes van proff JP Oberholzer en APB Breytenbach.
- * Prof AG van Aarde is deur die *Society of Biblical Literature* genooi om gedurende November 2013 tydens hul jaarvergadering in Baltimore, Maryland, deel te neem aan 'n paneelsessie oor die boek *Psychological Hermeneutics for Biblical Themes and Texts: A Festschrift in Honor of Wayne G Rollins*. Prof Van Aarde het ook op versoek van die uitgewer T&T Clark in die flapteks van die boek kommentaar gelewer oor Wayne Rollins se belangrike bydrae tot multidissiplinêre Bybelwetenskap. Prof Van Aarde het ook 'n uitnodiging ontvang om aan die Joseph Ratzinger Benedict XVI Foundation se simposium getitel *The Gospels, Christological and Historical Research* deel te neem. Slegs 'n handjie vol Protestantse teoloë vanoor die hele wêreld is genooi na hierdie simposium wat van 24 tot 26 Oktober in die Vatikaan aangebied word.
- * Ds BJ van der Walt is as lid van die Wêreldraad van die Wêreldbond van Bybelgenootskappe verkies. Ds Van der Walt is in 1998 aangestel as die uitvoerende hoof van die Bybelgenootskap van Namibië. Onder sy leierskap het die Bybelgenootskap in 2012 'n volle lid van die Wêreldraad van die Wêreldbond van Bybelge-

nootskappe geword en hulself ook as een van die beste fondsin-samelingsgenootskappe in Afrika gevestig.

- * Prof PM Venter het erkenning ontvang van die Fakulteit Teologie en die HTS Teologiese Studies vir sy bydrae tot die Ou-Testamentiese Wetenskap oor die afgelope 30 jaar. 'n Huldigingsbundel van die HTS Teologiese Studies met bydraes van 29 kollegas is aan hom oorhandig.

Die volgende predikante het akademiese prestasies behaal:

2012

- * Ds FJ Redelinghuys het die graad MTh in Bybelse Spiritualiteit aan die Departement Ou en Nuwe Testament van die Universiteit van die Vrystaat voltooi. Sy skripsie het gehandel oor die mistieke resepsie van die Bybel in Thomas van Kempen se *Imitatio Christi*. Soos met die grade BA (Hons) (Sielkunde) en BA (Hons) en MA (Bedryfsielkunde) wat ds Redelinghuys sedert die voltooiing van sy aanvanklike teologiese opleiding almal met lof voltooi het, word hierdie graad ook *Cum Laude* verwerf. Hy het ook die De-kaansmedalje vir die beste Meesterstudent in Teologie ontvang.
- * Dr PL Steenkamp het 'n doktorsgraad in Organisasiegedrag in die Fakulteit Ekonomiese en Bestuurwetenskappe aan die Universiteit van Pretoria verwerf. Die titel van sy proefskrif is *A meaningful workplace: From theory development to applicability*. Die studie ondersoek mense se belewenisse van sin in die werkplek.

2013

- * Dr A Botha het 'n PhD-graad in Praktiese Teologie verwerf, onder die promotorskap van prof Y Dreyer. Haar studie het oor die hu-welik gehandel.
- * Dr T van Wyk het 'n doktorsgraad van die Universiteit van Pretoria verwerf. Haar tesis-titel was *Die kerk as heterotopiese ruimte: 'n Trinitariese model vir die derde millennium*. Die studie was in Dogmatiek en Christelike Etiek.
- * Dr A Viljoen het 'n doktorsgraad van die Universiteit van Pretoria verwerf. Haar tesis-titel was *An exploration of the symbolic world of Proverbs 10: 1 – 15: 33 with specific reference to 'the fear of the Lord'*.

Die volgende predikante het 25 jaar in die bediening gevier:

2011

- * Ds WH Barnard
- * Ds GS Botha (Viljoenskroon)
- * Ds WJM Breytenbach

- * Ds C le Roux
- * Dr GC Lindeque
- * Ds HSK Nel
- * Ds CF Potterill
- * Ds E Sheppard
- * Ds GJ Smit
- * Dr WA Strydom

2012

- * Ds DW Beukes
- * Ds ME Beukes
- * Ds CJ Bezuidenhout
- * Ds L Geel
- * Ds WH Harmse
- * Ds FP Horn
- * Ds HS Joubert
- * Ds JJC Koekemoer
- * Dr J Nel
- * Ds AJ Pienaar
- * Ds AG Strauss
- * Ds LJ Strauss
- * Ds JP van Greunen

2013

- * Ds M Bacon
- * Ds EC Eckard
- * Ds Ferdie Nortjé
- * Ds Freddie Nortjé
- * Ds SJ Oosthuizen
- * Ds ST Opperman
- * Dr AG Ungerer
- * Ds BJ van der Walt
- * Dr GJ Volschenk

Die volgende predikante het 50 jaar in die bediening gevier:

2011

- * Prof SJ Botha
- * Ds PJ Kruger

2012

- * Ds WCM de Beer
- * Prof E Engelbrecht
- * Prof HG van der Westhuizen

- * Ds JH Viljoen
- * Ds AJ Swarts

2013

- * Ds JJ du Toit

Die volgende predikante het 60 jaar in die bediening gevier:

2011

- * Prof JP Oberholzer
- * Prof K Papp
- * Ds JA Viljoen

2012

- * Ds FJ Engelbrecht

2013

- * Ds CJ Smit

Die volgende predikant het 70 jaar in die bediening gevier:

2013

- * Ds WJ Roos

Die volgende predikante het emeritaat aanvaar:

2011

- * Prof TFJ Dreyer
- * Ds JD Grobler
- * Ds PJO Pretorius
- * Ds JAC Rossouw
- * Dr BJ van Wyk

2012

- * Ds CJ de Bruin (siekte-emeritaat)
- * Ds WRT Hindley
- * Ds TH Janse van Nieuwenhuizen
- * Ds HJ Jansen van Rensburg
- * Ds PJJ Kotzé (siekte-emeritaat)
- * Ds AM Nel
- * Ds WJ Slabbert

- * Ds WH Swart
- * Prof PM Venter

2013

- * Dr HJ Botes
- * Ds WPF van Wyk

Die volgende predikante is onthef of het bedank:

2011

- * Ds PJ Botha
- * Ds S Hoffman
- * Ds K Koning
- * Ds D Lotter

2012

- * Dr MA Botma
- * Ds HGS Kotzé
- * Ds FNS Marais
- * Ds JH Mouton
- * Prof AC Neele
- * Ds A Oosthuizen
- * Ds FJC Oosthuizen
- * Dr J Otto
- * Ds WF Rademeyer
- * Ds PR Schoeman
- * Dr JMG Storm
- * Ds DW van der Watt
- * Ds S Visser

2013

- * Ds P Eckard
- * Prof AC Neele
- * Ds GWM Oosthuizen
- * Ds PJ Snyders
- * Ds JJ Steenkamp
- * Ds FH van der Merwe
- * Ds GJM Wolmarans

Die volgende predikante het toegetree tot die evangeliebediening:

2011

- * Ds HW Calitz

- * Ds CAA Loedolff

2012

- * Ds JA Benadie
- * Ds PW Duvenage
- * Ds R Hopley
- * Ds PJ Jacobs
- * Ds A Janse van Rensburg
- * Ds WJ Jansen van Nieuwenhuizen
- * Ds HF la Grange (beroepbaar gestel)
- * Ds S Lange
- * Ds E le Roux (beroepbaar gestel)
- * Prop D Müller
- * Ds L Oberholzer
- * Ds S Oxton
- * Ds A Rossouw
- * Ds PJ Steenkamp
- * Prop S van der Walt (beroepbaar gestel)

2013

- * Prof AC Neele
- * Ds AV van Staden
- * Ds G Venter

Die volgende predikante het siekte ervaar, operasies ondergaan of was in ongelukke betrokke:

2011

- * Ds WJ Herbst het 'n hartomleiding ondergaan.
- * Ds TH Janse van Nieuwenhuizen is in die hospitaal opgeneem vir mediese toetse om vas te stel waarom sy suikervlak so hoog is.
- * Dr WC van Wyk het infeksie opgedoen na 'n val met sy fiets.

2012

- * Dr FJ Boshoff het 'n knieervanging ondergaan.
- * Ds J Coetzee is met kanker gediagnoseer.
- * Ds WCM de Beer is geopereer na 'n motorongeluk waarin hy en sy eggenote was.
- * Ds JC de Lange het behandeling ontvang teen kanker.
- * Ds PJJ Kotzé is na sewe weke uit die hospitaal ontslaan en het nier-behandeling ondergaan.
- * Ds ST Opperman het 'n rugoperasie ondergaan.
- * Dr PL Steenkamp het ernstige hartverwerping ondervind nadat hy longontsteking opgedoen het.
- * Ds LMP Swanepoel is in die hospitaal opgeneem na 'n hartkramp.

- Hy sou 'n hartritmemonitor-implanting moes ontvang.
- * Ds SJ Swanepoel het bloedstolling ondervind.
- * Prof PJ van der Merwe het 'n gewas van sy kolon laat verwyder en het chemoterapie ondergaan.
- * Ds DA van Rooyen is in die hospitaal opgeneem vir toetse nadat hy benoud begin raak het.

2013

- * Dr PB Boshoff is in die hospitaal opgeneem met ontsteking in die are van sy een been. Hy is ontslaan, maar het dieselfde probleme begin kry in sy arm waar die aarvoeding ingeplaas was.
- * Ds CJ Botha het 'n groot operasie ondergaan.
- * Ds RJ Coertze was ernstig siek.
- * Ds JC de Lange ontvang chemoterapie.
- * Ds TH Janse van Nieuwenhuizen is in die hospitaal opgeneem vir behandeling teen 'n hospitaalvirus wat hy opgedoen het.
- * Prof JA Loader is vir 'n noodoperasie in die hospitaal in Oostenryk opgeneem. Hy sou op 20 Junie hoor of 'n derde operasie gedoen moes word, of hy sy regternier sou behou of nie en, indien wel, wat verder gedoen moes word.
- * Dr SP Pretorius het 'n knieervanging ondergaan.
- * Ds SJ Swanepoel het 'n rugoperasie ondergaan.
- * Dr HT van Deventer het 'n hartaanval gehad.
- * Ds CAP van Tonder het 'n hartaanval gehad.
- * Ds T van Wyk het 'n operasie aan haar been ondergaan. 'n Kraak-beengroei sel net onder die knie van haar een been is weggehaal.
- * Ds MA Venter het 'n rugoperasie ondergaan.

Die volgende heuglike gebeurtenisse word vermeld:

2011

- * Ds en mev NCJ Brayshaw het hulle 50ste huweliksherdenking gevier.
- * Dr en mev SP Pretorius het 'n kleindogter ryker geword.

2012

- * Ds en mnr MM Gasson het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds en mev CEC Hertzog het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev L Kern het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds en mev HMJ Kramer het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds C Manders en ds MM du Plessis-Manders het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev A Nieuwhof het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mnr JC Steenkamp het 'n babaseun ryker geword.

- * Ds en mev JJ Steyn het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev AC Swanepoel het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds en mev PH van Rooyen het 'n babadogter ryker geword.
- * Di GJ en R van Staden het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev JH (Johan) van Staden het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev JM (Thinus) van Staden het 'n babadogter ryker geword.
- * Prof en mev WC van Wyk het hulle 50ste huweliksherdenking gevier.
- * Ds en mev IJ Vogel het 'n babaseun ryker geword.

2013

- * Di H en M Delport het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev JH Prinsloo het hulle 50ste huweliksherdenking gevier.

Die volgende predikante het leed ervaar:

2011

- * Ds EJA van Baalen se eggenote het 'n ligte beroerteaanval gehad.

2012

- * Prof SJ Botha se eggenote het 'n knieervanging ondergaan.
- * Ds PS Esterhuizen se eggenote het 'n groot operasie ondergaan.
- * Ds PJ Kruger se eggenote het 'n operasie ondergaan na 'n onsuksesvolle heupvervanging.
- * Ds MD Malan se eggenote het behandeling ontvang.

2013

- * Ds CL Badenhorst se eggenote ondervind gesondheidsprobleme.
- * Ds en mev NCJ Brayshaw se seun het chemoterapie ontvang na 'n kolonkankeroperasie. Hul dogter is met skildklierkanker gediagnoseer.
- * Ds JG Janse van Rensburg se moeder het 'n rugoperasie ondergaan.
- * Ds L Janse van Rensburg se eggenote en kinders het met hulle motor op 'n grondpad gerol.
- * Ds CG Liebenberg en sy gesin was slagoffers van 'n rooftog terwyl hulle geslaap het.
- * Dr GC Lindeque se vader het 'n rugoperasie ondergaan.
- * Ds LJ Meyer se eggenote het 'n knieervanging ondergaan.
- * Ds MJ Slabbert se vader het 'n beroerte gehad.
- * Ds GPJ Stoltz en sy gesin was slagoffers van 'n rooftog terwyl hulle geslaap het.

- * Ds PC Swanepoel se eggenote en dogter was in 'n motorongeluk betrokke.
- * Ds WF Venter se eggenote was ernstig siek in die hospitaal.

2.5 **GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE**

2.5.1 OPROEP

Die oproep van die 70ste sitting van die Algemene Kerkvergadering is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hanteer volgens die Kerkorde (Ordinansies 3.8 en 3.10.2).

2.5.2 AGENDA

2.5.2.1 Die Algemene Kerkvergadering se opdrag behels die

- (i) ordelike toerusting, opbouing, versorging en beskerming van die ringsvergaderings, die gemeentelike vergaderings van die ampte, en die gemeentes van die Kerk en
- (ii) neem besluite oor
 - (a) die leer en belydenis van die Kerk
 - (b) die ampte en die vergaderings van die ampte
 - (c) die inhoud en die orde van die erediens
 - (d) die orde en die dissipline van die Kerk
 - (e) ander sake wat die Kerk in geheel raak en wat ander vergaderings van die ampte nie kan afhandel nie
- (iii) tree op as bykomende vergadering wanneer 'n beroep gedoen word teen die bevinding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

2.5.2.2 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het met die oog op sinvolle besprekings, beskrywingspunte in die agenda opgeneem. Beskrywingspunte word ondersteun met memoranda, studiestukke, voorstelle en versoekskrifte wat deur die volgende ingedien word:

- (i) die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- (ii) ringsvergaderings
- (iii) die Predikantevergadering
- (iv) die Algemene Diakensvergadering
- (v) rade van die Kerk

- (vi) dienaars van die Woord, kerkrade en kerkraadslede deur die ringsvergadering in wie se werkkring hulle val.

2.5.2.3 Volgens Ordinansie 3.4.3 (xviii) reël die ringsvergadering watter afgevaardigde 'n beskrywingspunt wat opgeneem is in die agenda, tydens die vergadering sal toelig en motiveer. Indien daar geen aanduiding gegee word wie die toeligting sal doen nie, word die skriba van die betrokke vergadering, raad, kommissie of komitee opgeroep om dit te doen of reëlins in dié verband te tref. Indien 'n beskrywingspunt deur 'n raad, kommissie of komitee in die agenda opgeneem word, wys die betrokke raad, kommissie of komitee self 'n afgevaardigde aan wat die beskrywingspunt sal toelig en motiveer.

2.5.2.4 Die agenda wat vooraf beskikbaar gestel is, word as gelese beskou.

2.5.3 'n Tweedag-werksessie (Deel 3) vind na die opening (Deel 1) en konstituering (Deel 2) plaas onder leiding van die uitgetrede Kommissie (vergelyk die werkopdrag van die Algemene Kerkvergadering, 3.8.2 (i)).

2.5.3 KOMMISSIES WAT TYDENS DIE VERGADERING FUNKSIONEER

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het voorlopig kommissies benoem om bepaalde take voor en tydens die vergadering te hanteer. Die vergadering sal versoek word om te besluit oor die benoemings.

2.5.3.1 **Kommissie vir geloofsbriewe: drr FJ Labuschagne en WA Dreyer**

Die skribaat gaan die geloofsbriewe voor die aanvang van die Algemene Kerkvergadering na en stel 'n presensielys saam. 'n Verslag oor geloofsbriewe wat nie in orde is nie, word aan die vergadering voorgehou. Die vergadering besluit daaroor.

2.5.3.2 **Ordekommissie**

- * Oudl P Bester
- * Oudl PW de Bruyn
- * Oudl JFP Engelbrecht
- * Oudl DJ Lizamore
- * Oudl FJ Paynter
- * Oudl WAJ van Schoor
- * Oudl PP Vorster
- * Oudl F Wilkens (sameroeper)

Ouderlinglede van die uittredende Kommissie word benoem om as Ordekommissie te ageer. Nuutverkose ouderlinglede sal in die loop van die vergadering met dié taak behulpsaam wees.

Die Ordekommissie ontvang en oorweeg skriftelike, gemotiveerde verskonings vir tydelike afwesigheid uit die vergadering en sien toe dat die sittingsure stiptelik gehandhaaf word.

Afgevaardigdes word dringend versoek om die vergadering stiptelik en getrou by te woon en slegs in uiterste noodsituasies verskoning aan te teken.

Vorms waarop verskoning vir afwesigheid aangeteken word, is by die Ordekommissie beskikbaar.

2.5.3.3 **Formuleringskommissie**

- * Dr CJ Beukes
- * Dr SM de Beer
- * Dr H Delpont
- * Ds P Eksteen-Erasmus
- * Ds CEC Hertzog
- * Dr GJ Malan (sameroeper)
- * Dr GCJ Nel
- * Dr C Pretorius
- * Ds R van Staden
- * Dr T van Wyk

Die Formuleringskommissie ontvang voorstelle en amendemente op beskrywingspunte wat in die agenda opgeneem is en sien toe dat die bewoording van voorstelle wat tydens die vergadering gemaak mag word, korrek en nie in stryd is met enige besluit van die Algemene Kerkvergadering of die Kerkorde nie.

2.5.4 **STEMPROSEDURE**

Di EG Fourie en TF Dreyer (jr) koördineer die stemproses saam met die konsultante soos deur die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gekontrakteer. 'n Elektroniese stemprosedure word gebruik, behalwe in gevalle waar dit nie moontlik is nie.

Slegs persone wat 'n volstreekte meerderheid (helfte plus een) ontvang het van die getal stemme wat uitgebring is, word deur die voorsitter verkose verklaar, tensy die vergadering anders besluit.

2.5.5 **REKENAARDESKUNDIGES**

Die volgende rekenaardeskundiges word gebruik:

- * Ds JG Janse van Rensburg
- * Ds M Potgieter
- * Ds NJS Steenekamp (sameroeper)
- * Ds GPJ Stoltz

2.5.6 AFKONDIGINGS

Span 1: Ds JM Bevolo-Manders
Ds JT Manders
Ds JM van Staden (Gaborone)

Span 2: Ds M du Plessis-Manders
Ds C Manders
Ds JM van Staden (Montana)

2.5.7 NOTULEHOERS EN NOTULE: SEKRETARIS VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING EN PERSONEEL

Die sekretaris, dr FJ Labuschagne, die skriba, viseskriba en administrateur.

Die notulehouers sorg vir die opneem van alle besluite en handeling van die vergadering in die notule en die notule word binne ses maande na afloop van die sitting deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gefinaliseer (Ordinansie 3.8.3 (xiii)).

Binne ses maande na die Algemene Kerkvergadering, op koste van die gemeentes, word twee besluitebundels aan elke kerkraad en een besluitebundel aan elke afgevaardigde wat nie aan 'n gemeente verbonde is nie, gestuur (Ordinansie 3.10.2 (iv)).

2.5.8 BESPREKINGS EN SPREEKBEURTE

2.5.8.1 Spreekbeurte

'n Lid van die vergadering wat 'n spreekbeurt oor 'n bepaalde saak in die agenda verlang, rig die versoek vooraf mondeling, skriftelik of by wyse van 'n SMS aan die Formuleringskommissie. Die sprekerslys sal, wanneer die bepaalde saak aan die orde gestel word vir bespreking, op die elektroniese inligtingskerm verskyn, waarna die besprekingslys gesluit word. Die voorsitter ken die spreekbeurte toe in die volgorde van die sprekerslys. Die tydsduur van 'n spreekbeurt is beperk tot vyf minute, maar mag, met toestemming van die vergadering, gewysig word. Geen lid van die vergadering is geregtig op meer as een spreekbeurt oor 'n bepaalde saak nie, behalwe wanneer al die sprekers op die lys hulle beurt gehad het en daar nog tyd vir bespreking toegeken is. Die voorsitter beslis of die bespreking beëindig word en of daar 'n tweede spreekbeurt toegeken word.

2.5.8.2 Orde rondom besprekings

- (i) Die voorsitter het die taak om sprekers by die punt onder behandeling te bepaal, te sorg dat sprekers nie argumente wat reeds geopper is

herhaal nie, en persone wat dreigemente uiter of die argument op 'n persoonlike vlak voer, tot orde te roep.

Wanneer 'n spreker afdwaal, of argumente herhaal, of dreigemente uiter, of *ad hominem* argumenteer, sal die voorsitter sy of haar aandag daarop vestig en as hy of sy na vermaning daarin bly volhard, sal die voorsitter hom of haar die woord ontnem.

- (ii) Enige lid van die vergadering kan op 'n punt van orde die aandag van die voorsitter daarop vestig dat die voorsitter of 'n spreker nie volgens die Reglement van Orde of algemene vergaderingsprosedures handel nie, waarna die voorsitter die saak verder reël.
- (iii) Die voorsteller van 'n beskrywingspunt of van 'n amendement op 'n beskrywingspunt, het die reg om, direk voordat daar tot die finale stemming oorgegaan word, repliek te lewer.

2.5.8.3 Ter inligting

- (i) Beskrywingspunte: 'n Beskrywingspunt is 'n voorstel wat via die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering of ringsvergadering in die agenda opgeneem is vir besluitneming.
- (ii) Voorstelle: Geen nuwe sake kan tydens die vergadering voorgestel word nie. Slegs voorstelle wat verband hou met beskrywingspunte wat in die agenda opgeneem is, kan ter tafel geneem word.
- (iii) Amendement: 'n Amendement op 'n beskrywingspunt is 'n voorstel wat nie die wesenlike inhoud van die beskrywingspunt affekteer nie, maar die bedoeling het om die beskrywingspunt te wysig.

Na ontvangs van 'n amendement word dit eerste gestel. Indien dit nie aanvaar word nie, vervel dit en die voorstel in die agenda geld en word voorgehou vir besluit. Indien die amendement aanvaar word, word dit die nuwe geamendeerde voorstel wat die voorstel in die agenda vervang.

2.5.9 AMENDEMENTE EN MOSIES

2.5.9.1 Amendemente

- (i) Tydens die bespreking van 'n beskrywingspunt op die agenda kan lede van die vergadering amendemente op beskrywingspunte by die Formuleringskommissie indien. Dit moet skriftelik geskied en moet deur die voorsteller en 'n sekondant onderteken wees.

2.5.9.2 Mosies

- (i) Slegs ordemosies wat die orde en gang van die vergadering raak, mag ingedien word. Ordemosies word volgens die diskresie van die voorsitter hanteer.
- (ii) Mosies van meelewing en waardering mag gedurende die vergadering ingedien word.

2.5.10 BEHANDELING VAN VERSLAE

- (i) By die behandeling van verslae stel die voorsitter eers die verslag vir kennisname en daarna die beskrywingspunte wat daarop betrekking het vir besluit. Wanneer veranderinge in die verslag voorgestel word, stel die voorsitter eers die aanbevelings en daarna die gewysigde verslag.
- (ii) 'n Verslag wat so afgehandel is, kan nie weer behandel word nie. Wanneer 'n lid van die vergadering van mening is dat enige besluit hersien moet word, kan die lid tydens die sitting van die vergadering 'n skriftelike versoek om hersiening inhandig, medeonderteken deur 'n ander lid van die vergadering. Op ontvangs van so 'n versoek lê die voorsitter dit aan die vergadering voor. Die voorsteller ontvang die geleentheid om die versoek toe te lig, en een spreker, wat beswaar wil maak, ontvang ook 'n spreekbeurt. Die tydsduur is in elke geval beperk tot vyf minute. Daarna stem die vergadering oor die versoek. Indien twee derdes van die vergadering hom ten gunste van die versoek verklaar, word die saak opnuut behandel.

2.5.11 AANTEKEN VAN TEENSTEM

'n Teenstem van enige lid van die vergadering teen 'n besluit word aangeteken by die skribaats so gou moontlik nadat die stemming oor die betrokke saak afgehandel is. 'n Teenstem word sonder bespreking in die notule opgeneem.

2.5.12 KLEREDRAG

Kleredrag moet nie afbreuk doen aan die waardigheid van die vergadering nie. By die amptelike opening Sondagaand dra alle dienaars van die Woord 'n toga.

2.5.13 AGENDA VOLG AAN DIE HAND VAN ORDINANSIE 3.8.2 (II)(A) TOT (E)

WERKOPDRAG

Die Algemene Kerkvergadering

... die ordelike toerusting, opbouing, versorging en beskerming van die ringsvergaderings, die gemeentelike vergaderings van die ampte, en die gemeentes van die Kerk

neem besluite oor

- (a) *die leer en belydenis van die Kerk*
(Hoofstuk 1)
- (b) *die ampte en die vergaderings van die ampte*
(Hoofstukke 2 en 3)
- (c) *die inhoud en die orde van die erediens*
(Hoofstuk 5)
- (d) *die orde en die dissipline van die Kerk*
(Hoofstuk 8)
- (e) *ander sake wat die Kerk in geheel raak en wat ander vergaderings van die ampte nie kan afhandel nie*
(Hoofstukke 4, 6, 7, 9 en 10).

Tree op as bykomende vergadering wanneer 'n beroep gedoen word teen die bevinding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT	1. Die Reglement van Orde word goedgekeur.
----------------	--

2.6 SITTINGSURE

Die volgende sittingsure word aanbeveel:

Oggendsitting	08:30 – 13:00	-	met teepouse 10:45 – 11:15
Middagsitting	14:30 – 17:45	-	met teepouse 15:45 – 16:15
Aandsitting	19:00 – 21:00		
Saterdag	08:30 – 13:00		

Die oggendsitting op Maandag 23 September 2013 begin om 08:30 in die Aula.

Die vergadering bepaal die sittingsure.

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

OORHANDIGING VAN DIE VOORSITTERSTOEL

Dr DJC van Wyk oorhandig die voorsitterstoel aan dr WA Dreyer. Dr

Dreyer lees Efesiërs 3: 14 voor as gebed. Hy bedank dr DJC van Wyk vir die leiding wat hy die afgelope drie jaar aan die Kommissie en aan die Kerk gegee het.

---oOo---

Deel 3

Gesprek oor kerkwees

3. **GESPREK OOR KERKWEES ONDER LEIDING VAN DIE UITTREDENDE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

3.1 **GESPREK OOR KERKWEES VIND PLAAS ONDER LEIDING VAN:**

- * Dr JC van der Merwe (koördineerder)
- * Dr WA Dreyer
- * Dr FJ Labuschagne
- * Dr DJC van Wyk
- * Dr WC van Wyk

Mnr Johan Herholdt word as onafhanklike fasiliteerder versoek om die gesprek oor kerkwees te fasiliteer.

3.1.1 **INLEIDENDE OPMERKINGS**

- * Die Formuleringskommissie en mnr Johan Herholdt werk geïntegreerd om menings/voorstelle geformuleer te kry.
- * Voorstelle wat verband hou met agendapunte word na die vergadering verwys vir behandeling.

Die 2013 Inligting- en Besprekingsvergadering gehou op 13 Februarie 2013 te gemeente Kempton Park-Oos het ten doel gehad om die gesprek oor *kerkwees* voort te sit. Dit is vanweë verskeie redes en tendense nodig dat elke lidmaat en predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika prinsipieel en prakties saam besin oor kerkwees en die pad vorentoe. Dit is krities dat hierdie gesprek insluitend en deursigtig gebeur en derhalwe is elke afgevaardigde se mening en bydrae van onskatbare waarde.

Die gesprek vind plaas teen die agtergrond van die volgende teksgeeelte:

Filippense 1: 9 en 10:

Ook bid ek dat julle liefde al hoe meer sal toeneem in begrip en fyn aanvoeling, sodat julle die dinge sal kan onderskei waarop dit werklik aankom.

Na 'n intense debat oor verskeie sake die afgelope 24 maande en baie seer in die Kerk, is dit nodig om ons onderlinge verbintenis en vertroue te herstel sodat ons ons gemeenskaplike roeping elk in ons eie gemeente en gemeenskap kan vervul. Op die Inligting- en Besprekingsvergadering is die hoop en behoefte ook duidelik uitgespreek dat ons mekaar pastoraal sal ondersteun. Daarvoor moet ons ons kollegiale verantwoordelikheid teenoor mekaar nakom, en streef na 'n nuwe kon-

sensus oor die kern en aard van kerkwees. Paulus pleit in Romeine 12: 2 dat gelowiges nie aan hierdie sondige wêreld gelyk word nie, maar dat God ons verander deur ons denke te vernuwe:

Julle moenie aan hierdie sondige wêreld gelyk word nie, maar laat God julle verander deur julle denke te vernuwe. Dan sal julle ook kan onderskei wat die wil van God is, wat vir Hom goed en aanneemlik en volmaak is.

Die gesprek oor *kerkwees* het oor tyd heen begin vorm aanneem. Dit was aanvanklik net nodig om al die uitdagings en relevante sake verwoord te kry in 'n basisdokument (gedateer 7 Desember 2012). Die gesprek is verder gevoer op die 2013 Inligting- en Besprekingsvergadering. Daarna is behoorlik nabetragting gedoen en het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geoordeel dat die volgende temas in 'n gesprek oor *kerkwees* verreken moet word:

MAANDAG 23 SEPTEMBER 2013			
TYD	TEMA	DUUR	GESPREKSLEIER/ INLEIER
10:30 - 10:45 Aula	Indeling van groepe en aanwys van groepleiers (Groepleiers kom teetyd voor die eerste ry sitplekke by die verhoog bymekaar) Verduidelik die rol van groepleiers Verduidelik die wisselwerking tussen werksessie en vergadering	± 15 min	Mnr Johan Herholdt (fasiliteerder)
10:45 - 11:15	Teetyd		
11:15 - 13:00 Rautenbachsaal	 Inleiding Tema 1 Wie is God? <i>Godsbegrip</i> Terugvoer uit groepe 	5 min 5 min 75 min 15 min 5 min	Dr DJC van Wyk (jr) (inleier) Mnr Johan Herholdt (fasiliteerder)
13:00 - 14:30	Middagete		
14:30 - 15:45 Rautenbachsaal	 Inleiding	5 min	Dr WA Dreyer (inleier)

¹ Stemming vind plaas onder leiding van ds EG Fourie (koördineerder van die stemproses).

	Tema 2 Wie is ons? <i>Nadenke oor Hervormde kerkbegrip, identiteit en kerkwees</i> Terugvoer uit groepe		5 min 45 min 15 min 5 min	Mnr Johan Herholdt (fasiliteerder)
15:45 - 16:15	Teetyd			
16:15 - 17:45 Rautenbachsaal	Inleiding Tema 3 Wie behoort ons te wees? <i>Nadenke oor kerkwees op grond van die Woord</i> Terugvoer uit groepe		5 min 5 min 45 min 15 min 5 min	Prof PA Geyser Mnr Johan Herholdt (fasiliteerder)
17:45 - 19:00	Aandete			
19:00 - 19:30 Rautenbachsaal	Soek na konsensus		5 min 20 min 5 min	Mnr Johan Herholdt
19:30 - 20:00 Rautenbachsaal	Aandgodsdien Die Woord in ons lewe		30 min	Dr WC van Wyk
20:00 - 21:30 Rautenbachsaal	Notulering van insette onder leiding van die Formuleringskommissie		90 min	Dr GJ Malan (koördineerder)
DINSDAG 24 SEPTEMBER 2013				
08:30 - 09:00 Rautenbachsaal	Oggendgodsdien Nadenke oor dissipelskap		30 min	Dr FJ Labuschagne
09:00 - 09:30 Rautenbachsaal	Behandeling van notule onder leiding van die Formuleringskommissie		5 min 25 min	Dr GJ Malan (koördineerder)
09:30 - 10:45 Rautenbachsaal	Tema 4 Hervormde teologie en predikantwees Terugvoer uit groepe		5 min 50 min 15 min 5 min	Prof E van Eck
10:45 - 11:15	Teetyd			

11:15 - 12:05 Rautenbachsaal	 Tema 5 Aanbid, dien, getuig, gemeenskap <i>Nadenke oor die minimum vereistes vir gemeente- en kerkwees en die bekostiging daarvan</i>	5 min 45 min	Dr JC van der Merwe
12:05 - 13:00 Rautenbachsaal	Tema 6 Praktiese inkleding Kerkwees in die praktyk Terugvoer uit groepe 	5 min 45 min 5 min	Ds APJ Beukes
13:00 - 14:30	Middagete		
14:30 - 15:45 Rautenbachsaal	 Praktiese inkleding Kerkwees in die praktyk (Samevatting) Terugvoer uit groepe 	5 min 50 min 15 min 5 min	Dr JC van der Merwe Mnr Johan Herholdt
15:45 - 16:15	Teetyd		
16:15 - 17:30 Rautenbachsaal	 Tema 7 Die pad vorentoe – soek konsensus 	5 min 65 min 5 min	Mnr Johan Herholdt
17:30 - 18:00 Rautenbachsaal	Aandgodsdien <i>Hoop</i>	30 min	Ds L Geel
18:00 - 19:00	Aandete		
WOENSDAG 25 SEPTEMBER 2013			
08:30 - 09:00 Aula	Behandeling van notule onder leiding van die Formuleringskommissie	30 min	Dr GJ Malan (koördineerder)

TEMA 1: DR DJC VAN WYK (JR)

1. Inleidend

Wanneer die Hervormde Kerk op haar Algemene Kerkvergadering oor die

vraag *Wie is God?* praat, behoort die volgende inleidende opmerkings in gedagte gehou te word:

- * Midde-in 'n gesekulariseerde wêreld waarin baie mense vanuit 'n postkerklike hoek, ander vanuit 'n postchristelike en nog ander vanuit 'n postreligieuse hoek oor God praat en besin, is die tema te wyd om as sodanig aandag te geniet. Die tema vra dus noodwendig na afbakening.
- * Vanuit die hoek van die Hervormde Kerk en ter wille van die gesprek op die Algemene Kerkvergadering, sal daar dus op die vraagstelling gekonsentreer word op grond van die uitgangspunte van ons Hervormde Teologie: Wat sê die Bybel oor God?, wat sê ons Belydenisskrifte oor God?, wat is die spesifieke nuanses in die Hervormde Teologie wanneer ons oor God praat?
- * Daar behoort dan onmiddellik hier inleidend reeds 'n waarskuwende opmerking gemaak te word. Een van die winspunte van die Hervormde teologie is die dialektiese aard daarvan. Die dialektiese teologie maan ons om nie te vinnig, te finaal, te hard oor God te praat nie. Dit herinner ons daaraan dat enige begrip van God of kennis van God nie menslike bringimnastiek kan wees nie, maar alleen afhanklik is van God se selfopenbaring deur sy Woord en Gees. Daar behoort dus eintlik 'n ongemak te wees om te vra *Wie is God*. Geen mens kan God finaal ken of begryp nie. Elke menslike uitspraak doen in 'n sekere sin aan God 'n onreg. God is altyd anders, radikaal anders as hoe ons Hom begryp en oor Hom praat. God is immers God en ons is mense. Tereg is dit een van die kernpunte wat die *Nederlandse Geloofsbelydenis* maak wanneer in artikel 1 oor God gepraat word. Daar kan eintlik geen finale antwoord wees as daar gevra word *Wie is God* nie. God is immers 'n onbegryplike wese. Daarom is dit dikwels beter om eerder te swyg. Alles wat in die res van hierdie kort verslag gesê word, staan derhalwe teen die agtergrond van hierdie nederigheid, voorlopigheid en versigtigheid om oor God te praat.

2. **Wie is God volgens die Ou Testament?**

Die diversiteit van begrippe, beelde, metafore en voorstellings van God in die Ou Testament bring die noukeurige Bybelleser spoedig by die punt waar jy besef dit is onmoontlik om eenvormig oor God te praat. Enige poging om aan die diversiteit reg te laat geskied, sal ook tot mislukking gedoem wees. Daarom word hier volstaan met enkele opmerkings oor die vraag wie God volgens die Ou Testament is:

- * God is in die Ou Testament 'n persoonlike maar transendente, heilige en geestelike wese. Die heiligheid van God onderskei Hom daarin dat Hy in sy ontsagwekkende heerlijkheid en heiligheid anders is as mense. In Hosea 11: 9 sê God self: ... *Ek is God, nie 'n mens nie, Ek is die hei-*

lige ... (vergelyk ook Psalm 50: 21). In sy transendente heiligheid is God anders, dink Hy anders, tree Hy anders op as mense. Hy is die gansandere God wat Homself verborge hou vir die menslike begrip (Jesaja 45: 15). In sy transendente heiligheid is God soewerein en almagtig om te doen wat Hy wil en te besluit wat Hy wil.

Die transendente heiligheid van God het sowel heilsame as vernietigende gevolge vir die mensheid. As die heilsame, heilige God is Hy die Almagtige wat wonders doen en redding bring vir ontredderde mense (Eksodus 15: 11). Hy red Israel uit die magtige hand van die Farao en gebruik sy beheer oor die natuur om wonders te doen tot redding van sy volk. Hy het absolute mag oor die ganse kosmos en is soewerein in die besluite wat Hy neem in die skepping en bestuur daarvan.

Maar God se transendente heiligheid het ook daarmee te doen dat Hy 'n verterende en vernietigende God is. Van Hom gaan 'n verterende vuur uit (Levitikus 10: 1 tot 7) en mense roep uit: *Wie kan bestaan in die teenwoordigheid van die Here, hierdie heilige God* (1 Samuel 6: 20)? Hy duld nie die kwaad nie (Psalm 50: 21). Hy laat mense en kinders sterf wat nie respek het vir die heilige dinge van God nie (1 Samuel 6, 2 Samuel 6, 2 Konings 2: 23ev). Jahwe se toorn wat soms los bars oor die vyande van Israel (Jeremia 25: 15ev) maar ook oor die volk Israel (Klaagliedere), laat die moderne en gekultiveerde twintigste eeuse mens steier van ontsetting. Vanuit sy transendente heiligheid sal Jahwe in eskatologiese sin op die *dag van die Here* finaal redding en verlossing vir sy volk bring en oordeel, straf en vernietiging vir dié wat teen God in opstand is (Maleagi 4: 1 tot 3).

Die transendente heiligheid van God het ook daarmee te doen dat Hy Hom openbaar as 'n God van geregtigheid. Sowel in sy verlossende en reddende aard as in sy toornige besigwees met die mensdom, handhaaf God geregtigheid. Veral by die profete (kyk byvoorbeeld Amos) tree Israel se Godsbegrip as 'n God wat soek na sosiale geregtigheid vir dié wat Hom dien, op die voorgrond. Die toekomstige ryk van God (die nuwe Israel) word geteken as 'n ryk van reg en geregtigheid (Jesaja 9: 6, 11: 4, Jeremia 23: 5). Goddelike straf geskied volgens die beginsel van vergelding sodat reg en geregtigheid kan seëvier.

- * Die bogenoemde beeld van God of Godsbegrip van die Ou Testament het egter ook 'n keerkant. God is nie net die transendente, heilige God wat in sy almag heers, regeer, red en straf nie. Hy is ook die neerbuiende, lewegewende, versorgende, genadige en liefdevolle God wat met mense in ontmoeting tree. Hy is die God wat Israel telkens, onbegryplik genoeg, hulle ontrou en weerbarstigheid vergewe, sy straf weerhou en hulle 'n volgende kans gee soos wat deur die hele Deuteronomistiese geskiedenis betuig word (kyk ook Hosea 11). Die Heilige, gansandere God wil in gemeenskap met mense staan. Daarom ver-

klaar God self in Eksodus 34: 6: *Ek, die Here, is die barmhartige en genadige God. Lankmoedig, vol liefde en trou. Ek betoon my liefde aan geslagte en geslagte. Ek vergewe ongeregtigheid, oortreding en sonde ...* God het dus ook 'n sagte, neerbuigende kant. Hy het diepe smart wanneer Hy die verdorwenheid van die mensdom sien (Genesis 6: 6). Hy roep vir Abraham sodat alle geslagte op aarde geseënd kan wees (Genesis 12: 1ev).

- * Israel se begrip van God is dat Hy nie een is wat in Homself bestaan nie, maar dat Hy gemeenskap met alle mense soek. Hierdie gemeenskap met mense kom na vore in die verbond wat God met Abraham sluit en wat uitverkiesende betekenis het vir Israel. Deur die loop van die geskiedenis soos dit in die Ou Testament verhaal word, word dit egter duidelik dat God nie net gemeenskap met Israel soek nie. Hy soek gemeenskap met alle mense. God se liefde en barmhartigheid is nie net tot Israel beperk nie. Dit kry 'n universele karakter.
- * Dat die Bybel begin met die aankondiging dat God in die begin die hemel en die aarde geskep het, is een van die mees fundamentele geloofsbeginsele om die oorsprong van die ganse kosmos te verklaar. Terselfdertyd gee dit inhoud aan die Godsbegrip van die Ou Testament. Dit is die God van die Ou Testament wat die Skepper van die heelal is. Hy hou ook die heelal in stand. Hy skep nie net nie, Hy orden ook sy skepping. Hy orden die mens in verhouding met Homself. Hy orden die mens in 'n bepaalde verhouding tot die natuur en Hy orden die mense in verhouding met mekaar. Dat mense van die God van die Ou Testament 'n begrip het as Skepper, het ook daarmee te doen dat Hy as Vader begryp word. God is Vader in die sin dat Hy skep, dat Hy sorg dat sy kinders verwek word. Hy gee lewe. Hy is die God van lewe. Sy kinders is na sy beeld geskep. Hulle dra sy naam. Hy het hulle gestempel as sy beelddraers. Dat God Skepper, Onderhouer en Vader is, gee aan die geskape werklikheid 'n bepaalde doel en waarde. Alles is nie sommers toevallig nie. God se bedoeling is nie niks nie, maar geskapeheid, dit is nie chaos nie, maar orde, dit is nie identiteitsloos nie, maar vind identiteit in die Skepper. Die lewe wat God gee, het sin.
- * In die korpus wat bekend staan as die wysheidsliteratuur, kom daar 'n opvallende ontwikkeling voor van hoe mense oor God dink. In die Boek Spreuke is God, sy daad en die motiverings daarvoor eenvoudig: 'n Mens maai wat jy saai. Jy kry terug wat jy in die lewe insit. God beloon die goeie en Hy straf die slegte. As jy die Here dien, sal dit met jou goed gaan. As jy die Here nie dien nie, sal dit met jou sleg gaan. Hierdie Godsbegrip kom byna daarop neer dat God vasgevang word en uitgelewer is aan 'n eenvoudige oorsaak-gevolg skema waarin sy optrede volkome voorspelbaar is. In die Boek Job leer die Bybelleser egter dat God nie so maklik te begryp en te voorspel is nie. Daar is vrae oor God se besigwees met mense wat onbegryplik is. Dit sal die

mens baat om te besef dat jy God se besigwees met die wêreld nooit finaal kan peil en verstaan nie. In die Boek Prediker ontwikkel die Godsbegrip verder. Om te probeer om God te begryp is so goed soos om lug in jou hand te probeer vashou of die wind te jaag. Vir die Prediker is God ver en sy oordeel oor die sonde lê voor. Daarom behoort mens stil te wees voor God anders vernietig Hy jou handewerk.

3. **Wie is God volgens Jesus?**

Navorsing het daarop gewys dat Jesus 'n baie bepaalde Godsbegrip gehad het wat in sy lewe en verkondiging na vore getree het. Hy ervaar God as direk en onbemiddeld teenwoordig in sy lewe. Jesus se begrip van God word gedefinieer deur die metafoor van God as Vader. Jesus het deur sy prediking inhoud gegee aan 'n toekomstige koninkryk waar God as Vader sal regeer en waarin mense binne hierdie koninkryk in absolute afhanklikheid van God sal leef. Daar is navorsers wat daarop wys dat Jesus, soos in die sinoptiese evangelies, minder na Homself verwys het (soos in die Johannes-evangelie) en meer na God en sy ryk.

Jesus moes sy verhouding met sy hemelse Vader besonder intens en intiem beleef het. Hy het dikwels in afsondering maar ook in die openbaar gebid. Hierdie gereelde gebedslewe het iets uitgedruk, nie net van die besonder intieme verhouding wat Hy met sy Vader ervaar het nie, maar ook van sy oortuiging van die alomteenwoordigheid van God en die onmiddellikheid van die toegang wat mens tot God het.

Jesus se verstaan van God as Vader het ook daarmee te doen dat Hy God só verstaan het dat God se liefde en barmhartigheid vir alle mense is. Hy bemoei Hom op 'n besondere wyse met mense wat deur die samelewing onder die indruk gebring is dat God nie in hulle belangstel nie, dat God hulle nie sal aanvaar nie, dat God nie by hulle teenwoordig is nie. Daarmee wil Hy sigbaar toon dat God se liefde en trou menslike grense oorbrug (Matteus 28: 16 tot 20).

Met hierdie begrip van God rig Jesus Hom bewustelik teen die Godsbegrip van die tempelowerhede van die dag soos wat die tempelideologie aan die begin van die eerste eeu daar uitgesien het. Volgens die Sadduseërs wat in beheer van die tempel was, en die Fariseërs wat die tempelideologie verruim het tot die alledaagse huishoudings, was God beperk teenwoordig en wel in die tempel. Net dié wat toegang gehad het tot die tempel, het toegang gehad tot God. Toegang tot God is derhalwe deur die tempel en die priester bemiddel. Die tempelideologie het verder te doen gehad met alles wat vir God aanvaarbaar is en wat nie aanvaarbaar is nie, en wel in terme van wat op grond van die reinheidswette van die Ou Testament en die Joodse tradisie as heilig en onheilig en rein en onrein geklassifiseer is. Volgens hierdie Godsbegrip is God beperk teenwoordig, het mense nie onmiddellike toegang tot God nie en moet daar aan talle reinheidsvoorskrifte voldoen word om toegang tot God te kry.

Om uitdrukking aan sy eie begrip van God te gee, het Jesus nie die reinheidskodes van sy dag gerespekteer nie. Hy het vryelik aan maaltye deelgeneem en wyn gedrink, dikwels juis saam met diegene wat as onheilig en onrein geklassifiseer is, soos die tollenaars en die prostitute. Hy het nie gehuiwer om die Sabbatsgebod te oortree nie. Hy was krities ten opsigte van die reinheidsvoorskrifte met betrekking tot wat geëet word.

4. **Wie is God volgens die vroeë kerk?**

Na Pase vind daar in die vroeë kerk intense worsteling plaas oor die identiteit van Jesus, maar in die verlenging daarvan, ook met die vroeë Christene se eie Godsbegrip. Daar was basies twee onafhanklike teologiese tradisielyne onder die groepe volgelingen van Jesus na Pase. Die eerste word genoem die groepe wat die Jesus-tradisie laat voortleef het (byvoorbeeld die Q-gemeenskap en die Tomas-gemeenskap). Hulle het nie in Jesus se opstanding geglo of Hom as die Christus of as God bely nie. Hulle lewer die woorde van Jesus oor en dit vind neerslag in byvoorbeeld die hipotetiese Q-bron en die Tomas-evangelie. Veral omdat geen Christologiese ontwikkeling by hierdie groepe Jesusvolgelingen voorkom nie, is dit byna irrelevant en onmoontlik om verder te vra na hulle Godsbegrip. Hierdie bewegings loop egter ook dood of word in die ander teologiese tradisielyn opgeneem. Dit is die kerugmatiese tradisie.

Die kerugmatiese tradisie was groepe volgelingen van Jesus wat in sy opstanding geglo het. Op grond van hulle geloof in die opstanding, bely hulle Jesus as die Christus en later as God. Navorsing het egter gewys dat die ontwikkeling van 'n Godsbegrip by hierdie deel van die vroeë kerk, naamlik dat Jesus God is, moeisaam moes gewees het. Deur die ortodokse Jode is die vroeë Christene immers daarvan beskuldig dat hulle 'n veelgodendom aanhang. Vir die Jood is daar immers net één God en dit is Jahwe. Buiten Hom is daar geen God nie. Nou gaan die Christene op die Sabbatdag na die Sinagoges waar hulle saam met die Jode bely dat Jahwe die enigste God is, maar hulle bid ook tot Jesus asof Hy God is. Hulle teologisering lei ook met verloop van tyd daartoe dat hulle van Hom as God begin praat. Hy is immers die Verlosser en Saligmaker, die lewende Here voor wie elke knie sal buig en elke tong sal bely dat Jesus Christus die Here is, die Seun van die lewende God.

Om verstaanbare redes sou hierdie Christologiese ontwikkeling wat soveel implikasies vir die Godsbegrip gehad het, lei tot hewige konflik tussen die Jode en die Christene, totdat die Jode aan die einde van die tagtiger jare van die eerste eeu die *Birkat haminim* in die Sinagoges uitspreek (kyk Johannes 9: 22). Dit was 'n vloekspreek oor alle kettere, maar het onder andere ten doel gehad om, wanneer die Christene in die Sinagoge sou vergader en hulle Jesus as Here en God bely, te laat hoor dat daar 'n vloek oor hulle uitgespreek word. Hierdie ontwikkeling in die Christologie wat 'n nuwe Godsbegrip tot gevolg gehad het, was een van die redes wat onkeerbaar gelei het tot die finale breuk tussen die kerk en die Sinagoge.

Terselfdertyd was 'n nuwe Godsbegrip waarin nie alleen Jahwe as die God van die Ou Testament as God bely is nie, maar waarin ook Jesus as God bely word, die stimulus vir die groei in Godsbegrip na die verstaan van God as 'n drie-eenheid tydens die Konsilie van Nicea in 325 nC.

Die Nuwe Testament dra op verskillende maniere getuigenis van hierdie Christologiese ontwikkeling in die vroeë kerk. Die verhale in Handeling 7, wys op die aanstoot wat die Christologiese ontwikkeling en die nuwe Godsbeskouing wat daaruit voortgekom het, vir die Jode was. Dit is egter Paulus se teologie wat nie alleen die ontwikkeling van die Christologie die duidelikste aantoon nie, maar wat ook enige Godsbegrip wat 'n verskraling of reduksie van die Godsbegrip van die Ou Testament is, onmoontlik maak. Paulus erken God as Almagtige (Romeine 4: 13 tot 25) en Voorsiener (Filippense 4). Hy toon tegelyk eerbied en heilige ontsag vir die transendente, heilige God (Romeine 12: 33 tot 36) as wat hy God in sy neerbuigende liefde en goedheid, hierdie keer in die persoon van Jesus Christus, verkondig (Romeine 7: 24, 1 Korintiërs 1: 18ev). Hy beklemtoon die rol van die Heilige Gees as God se onsigbare teenwoordigheid in die wêreld in die wek van geloof by mense (1 Korintiërs 12: 3). Hy hou rekening met God wat in eskatologiese sin 'n einde sal maak aan hierdie wêreld en 'n nuwe era van Godsheerskappy tot gevolg sal hê (1 Korintiërs 15).

5. Uitdagings

Die dialektiese teologie as kenmerk van ons teologiebeoefening skep 'n uitkoms vir die problematiek van die diversiteit van Godsbegrippe waarmee ons in die Bybel te doen het. Volgens hierdie verstaan van die dialektiek lê die waarheid baie dieper as in die spanningsvolle middelpunt of sintese van twee uiterste en teenoorstaande pole. Trouens, dit lê juis nie in die middel nie. So 'n bepaalde siening van God en praat oor God kan tegelyk vashou aan die paradoksale uiterstes van 'n toornige én 'n liefdevolle God. God is tegelyk die gansandere én Immanuel - God met ons. Hy is tegelyk die God wat die sondaar tot verantwoording roep, maar ook die God wat sonde vergewe. Hy is tegelyk die God wat geregtigheid eis, maar ook genade in oorvloed skenk. Dialektiek beteken ook dat die een pool eers werklik kenbaar is in terme van die ander. Dit is eers wanneer mens iets van die toorn en straf en vrees van God begryp, dat jy sy neerbuigende en versorgende en liefdevolle genade kan begryp. Dit is eers wanneer jy die geregtigheid van God wat jou tot verantwoording roep besef, dat jy werklik die diepte van jou sonde en verdorwenheid besef.

Die dialektiese teologie met sy bepaalde Skrifbeskouing en vraag na die waarheid, help ons dus om nie 'n keuse te maak ten gunste van een Godsbegrip ten koste van ander nie. Dit help ons ook om nie in terme van die diversiteit van Godsbegrippe van die Ou Testament so reduserend te werk te gaan dat die Godsbegrip van Jesus ons Godsbegrip hoef te reduceer nie. Dit help ons verder om nie saam met die gees van die tyd nuwe Godsbe-

grippe te probeer uitdink waarmee ons as moderne mense dalk gemaklik is, maar wat met die God van die Bybel niks meer te doen het nie. Aan die ander kant help dit ons ook om nie in 'n postmodernistiese sin van die woord in 'n relativisme te verval met die gevolg dat niks uiteindelik vas en seker oor God gesê kan word nie.

Bespreking vind plaas in die onderskeie kleingroepe aan die hand van die volgende inleidende vrae:

TEMA 1: Godsbegrip

Wie is God volgens die Woord?

Hoe bepaal ons siening van God ons siening van kerkwees?

Alle amendemente ontvang wat verband hou met reeds bestaande beskrywingspunte, sal na afloop van die tweedag-werksessie onder die bespreking van die bepaalde beskrywingspunt afgehandel word en in die goedgekeurde notule beskikbaar gestel word.

Opsomming van besprekingspunte soos voorgehou deur die Formuleringskommissie:

1. Die Bybel is die grond van ons Godsbegrip. Ons kan net metafores en analogies oor God praat.
2. In die Triniteit lê diversiteit. God is ons Skepper, Trooster en Verlosser.
3. God is die Gans Andere. Ons moet oor God praat, maar dis altyd voorlopig.
4. God is 'n verhoudingswese. God kies om mense lief te hê, te skep en met ons in verhouding te tree. God se skepping is nie afgesluit nie.
5. Christus illustreer God se Liefde. Dit roep ons tot diens, aanbidding en gehoorsaamheid.
6. Ons Godsbegrip berus op ons ervaring van God. Elkeen het 'n persoonlike verhouding met God en dwing ons tot optrede.

TEMA 2: DR WA DREYER

Dit is belangrik om rekenskap te gee van hoe ons onself as kerk verstaan...

In die kerk noem ons dit sommer kortweg *kerkbegrip*. Kerkbegrip hang ten nouste saam met die manier hoe ons die identiteit en roeping van die kerk verstaan. In só 'n gesprek vra ons onder andere: *Wie is ons, wie behoort ons te wees en wat is ons roeping as kerk?*

Die wetenskaplike studie van 'n spesifieke kerk se kerkbegrip is deel van 'n teologiese dissipline wat bekend staan as *histories-vergelykende ekklesiologie*.

1. Wat is kenmerkend van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se kerkbegrip?

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se kerkbegrip word in die volgende amptelike dokumente verwoord:

- * Die belydenis van die kerk soos verwoord in die drie Ekumeniese Belydenisse (Twaalf Artikels, Belydenis van Nicea en die Belydenis volgens Athanasius).
- * Die Drie Formuliere van Eenheid (Nederlandse Geloofsbelydenis, Heidelbergse Kategismus en Dordtse Leerreëls).
- * Die Kerkorde.
- * Amptelike besluite van die Algemene Kerkvergadering.

Vanuit hierdie dokumente kan die volgende kernbegrippe gelys word:

- * Ons glo in een, heilige, algemene kerk gegrond op die leer van die apostels.
- * Die kenmerke van die ware kerk is die suiwer verkondiging van die evangelie, die suiwer bediening van die sakramente en die toepassing van die kerklike tug om die sondes te straf (Nederlandse Geloofsbelydenis Artikel 29).
- * Die roeping van die kerk is om die blye boodskap van Jesus Christus, die gekruisigde en opgestane Heer, as enigste Verlosser te bely en in die wêreld te verkondig (Kerkorde: Titelblad).
- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is 'n volkskerk met sy eie kerklike kultuur, geskiedenis, taal en tradisie wat geroepe is tot die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus aan die Afrikanervolk en tegelyk aan alle mense (Ordereël 4).

Kommentaar:

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika funksioneer primêr op die basis van 'n ***presbiteriaal-sinodale kerkbegrip***. Die bekende reformatoriese *notae ecclesiae*, te wete die suiwer verkondiging van die Woord, die regte bediening van die sakramente en die toepassing van die kerklike tug wat in die Nederlandse Geloofsbelydenis verwoord word, dien as basis van die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Hierdie kerkbegrip beïnvloed ook die gemeentelike bedieningspraktyk wat

(1) sterk fokus op die ampte in die kerk en (2) die erediens (met prediking en sakramentbediening as die hart daarvan). Hierdie kerkbegrip vereis 'n predikant wat preek, 'n ouderling wat opsig uitoefen en die diaken wat verantwoordelik is vir barmhartigheidsdiens.

'n Presbiteriaal-sinodale kerkbegrip gaan van die veronderstelling uit dat die kerk as lewende organisme onder die heerskappy van Jesus Christus leef. Tog ontkom 'n mens nie aan die indruk dat 'n presbiteriaal-sinodale kerkbegrip bykans noodwendig tot 'n beklemtoning van orde, dissipline, tug en vaste strukture lei nie. Institusionalisering van die kerk is en bly dus 'n wesenlike element van 'n kerk wat op die fondament van 'n presbiteriaal-sinodale kerkbegrip bou.

'n Presbiteriaal-sinodale kerkbegrip lei, onbedoeld, tot 'n institusionele benadering tot kerkwees. Reformatoriese kerke, veral dié wat histories as volkskerke of staatskerke gefunksioneer het, vertoon wêreldwyd 'n sterk institusionele karakter, maar tegelykertyd 'n swak missionêre gerigtheid en 'n sterk na binne gerigte, pastorale oriëntasie ten opsigte van bediening.

2. 'n Nuwe kerkbegrip is aan die ontwikkel ...

Tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering (2010) het die Algemene Kerkvergadering tot die gevolgtrekking gekom dat **kerkwees Trinitaries verstaan moet word**. Kerkwees is soos volg verwoord:

*	<i>Die Een God:</i>	<i>Kerk as volk van God</i>
*	<i>God die Vader:</i>	<i>Kerk as huisgesin van die Vader</i>
*	<i>God die Seun:</i>	<i>Kerk as liggaam van Christus</i>
*	<i>God die Heilige Gees:</i>	<i>Kerk as tempel van die Gees.</i>

Kommentaar:

Daar is sowat 80 beelde en metafore in die Bybel wat met die kerk te doen het. Uit meeste van hierdie metafore blyk dit dat die kerk in 'n dinamiese, lewende en organiese verhouding met God leef.

Die krisis van die kerk is die onvermoë om gestalte te gee aan hierdie organiese verhouding tussen God en kerk. Ons sukkel om werklik as volk van God, huisgesin van die Vader, liggaam van Christus en tempel van die Heilige Gees te leef. Ons sukkel om te onderskei wat God se wil vir sy kerk is, omdat God se stem dikwels deur ander stemme verdring en verduister word. Kerke is oor die algemeen geneig om voortdurend terug te val op bekende strukture en institusionele denke, op tradisies en gebruike. Die fokus op die instandhouding van bestaande strukture en gebruike. Solank as ons in sulke denke volhard, sal die kerk toenemend 'n bestaanskrisis ervaar.

Die vraag is: Hoe kan ons dit wat in die Bybel oor kerkwees verwoord word, prakties en konkreet gestalte gee in die 21ste eeu?

Vanselfsprekend is dit nie ons wat die kerk stig, in stand hou of beskerm nie. God is self met die kerk op pad. Ons verantwoordelikheid is om in gehoorsaamheid aan God en op grond van die Woord kerk te wees.

Bespreking vind plaas in die onderskeie kleingroepe aan die hand van die volgende inleidende vrae:

TEMA 2: Hervormde kerkbegrip en identiteit

Wat bepaal ons Hervormde identiteit?
Is daar leemtes in ons kerkbegrip?

Alle amendemente ontvang wat verband hou met reeds bestaande beskrywingspunte, sal na afloop van die tweedag-werksessie onder die bespreking van die bepaalde beskrywingspunt afgehandel word en in die goedgekeurde notule beskikbaar gestel word.

Opsomming van besprekingspunte soos voorgehou deur die Formuleringskommissie:

1. Ons is kerk van Christus. Vir die inklusiewe liefde van Christus is diversiteit moontlik.
2. Ons is reformatories. Ons deel in die Hervormde tradisie. Ons deel 'n eie geskiedenis en daar is 'n waardering daarvoor. Ons lees die Bybel op 'n bepaalde manier. Ons akkommodeer diversiteit en dit bring ons by kritiese selfgesprek.
3. Ons is na binne gerig.
4. Ons is 'n kerk wat in stryd en konflik is met mekaar. Dit bring ons by introspeksie, ons ervaar geboortepyne.
5. Daar is 'n verhouding tussen God, kerk en Bybel.
6. Tradisie speel 'n belangrike rol. Ons verval in tradisionalisme.
7. Die kerk is geïnstitutionaliseerd en word deur die ampte regeer.

TEMA 3: PROF PA GEYSER

Inleidend

Daar is oor die afgelope jare baie indringende studies gedoen oor kerkwees. Ons kan daaroor twee opmerkings maak:

- * Ons het dikwels die neiging dat baie goeie studies maar net hulle plek in-

neem in agendas en verslae en soos alle papier stof versamel iewers op 'n rak. Die tyd is sekerlik meer as dringend dat ons iets daarmee moet maak wat tot in ons daaglikse beoefening van kerkwees tot lewe sal kom.

- * Oor een aspek het daar groot duidelikheid gekom. Ons het in die Bybel (veral dan die Nuwe Testament) nie een eenduidige beeld van kerkwees nie. Daar is nie 'n enkele aanduiding van die *ekklesiologie* van die Nuwe Testament nie ('n leer oor die kerk nie). Daar is verskeie uitbeeldings van kerkwees wat na vore kom. Dit word uitgedruk in beelde en metafore. Dit bring tot uitdrukking hoe verskillende geloofsgemeenskappe onder hulle bepaalde omstandighede en soos sake ontwikkel het, gereageer het en gepoog het om vir hulle tyd en omstandighede kerk in die wêreld te wees.

Dit bly egter steeds ons beginselstandpunt dat die riglyne van die Woord ons kerkwees en kerklike praktyk moet bepaal. Dit gaan van ons vereis dat die luister na die Woord diep en indringend sal wees. Dit sal opgevolg moet word deur die deurtrek van hierdie lig na die situasie waarin die Kerk haar in 2013 bevind. Dit is duidelik dat ons gelowig en kreatief soos nog nooit tevore nie oor hierdie saak sal moet dink en handel.

Die Johannes perspektief

Daar is in verskillende memorandums wat beskikbaar is reeds diepgaande besin oor veral Lukas/Handelinge, die Pauliniese en na-Pauliniese geskrifte. En alhoewel daar ook verwys is na Johannes in vorige geskrifte, dink ek dat dit tog goed sal wees om vir ons tyd ook weer 'n keer na die Johannes weergawe van die Christelike gemeenskap te kyk.

Daar was al navorsers wat gemeen het dat *kerk* by Johannes nie 'n sterk rol speel nie en dit veral grond op die bewering dat die gewone begrip vir kerk of gemeente (*ekklesia*) nie in die evangelie gebruik word nie. Die Johannes-evangelie bring die insig dat die geloofslewe hier en nou reeds deurgebreek het. Wie glo *het reeds* die ewige lewe. Dit het diepgrypende implikasies vir die lewe van die gemeenskap van volgelinge. Dit beklemtoon wie hierdie volgelinge van Jesus nou reeds in hierdie wêreld is en hoe hulle dissipelskap moet lyk. Ons vind in die Johannes-evangelie perspektiewe wat anders is as van die ander geskrifte omdat dit nie soseer oor die kerk as instituut met organisasie en gesagvolle ampte gaan nie. Hier vind ons meer klem op die wesenlike uitgangspunte oor hoe hierdie gemeenskap lyk, wat hulle wesenlike roeping is en hoe hulle moes optree in die wêreld. Ons kyk na vyf aspekte van kerkwees soos dit in hierdie evangelie beklemtoon word:

1. Eenheid. Die gemeenskap van gelowiges is een omdat hulle een is met Christus. Dit kom seker nêrens duideliker na vore as in Johannes 17 nie. Die gelowiges is een met Christus. Christus is een met die Vader. Die gemeenskap van gelowiges is een, onderling met mekaar. Die beeld van die gemeenskap van gelowiges word dus gebaseer op die beeld van Christus. Daar is identiteit en individualiteit tussen die Vader en die Seun. So is dit

ook met die gemeenskap van gelowiges. Die eenheid waarvan daar sprake is tussen gelowiges en die eenheid met Christus word gemodelleer op die verhouding tussen Christus en God. Die onderskeidende identiteit van die geloofsgemeenskap word behou in die eenheid met Christus, net soos die individualiteit van Christus behou word in die eenheid met die Vader. Die klem val op eenheid. Maar daar is ook ruimte vir onderskeidende identiteit en individualiteit.

2. Hierdie gemeenskap van Christus-volgeling is *een in liefde*. Dit word so treffend uitgedruk in Johannes 15: 14 tot 17. Die gebod waaruit hierdie gemeenskap leef is duidelik en eenvoudig: *Julle moet mekaar liefhê* (15: 17). Waarop dit begrond word is weer eens Christologies bepaal. God het die Seun lief en die Seun het die Vader lief. Die Seun het ook die volgeling lief en roep hulle op om mekaar lief te hê soos Hy hulle liefhet. Die kwaliteit van die verhouding tussen Vader en Seun en tussen God en die wêreld (3: 16) is die grondliggende model waartoe die gemeenskap van dissipels opgeroep word. Hierdie geloofsgemeenskap moet iets van die liefdesgemeenskap wat tussen Vader en Seun bestaan in die wêreld verteenwoordig.
3. Dit bring ons by die hart/kern van Johannes se beskouing van die kerk. Die gemeenskap van gelowiges is die ruimte of *plek* waar God teenwoordig is. Lees weer Johannes 17: 22 en 23. Dit gaan hier oor die *heerlikheid* van God. In die Hebreeus van die Ou Testament (God se *kabod*) gaan dit oor niks minder as God se teenwoordigheid nie. God word telkens geopenbaar, teenwoordig gemaak deur God se magtige daad in die geskiedenis. Waar die *heerlikheid* is, daar is God teenwoordig. En nou kom bied Johannes die volgende verstommende perspektief:

God se *heerlikheid* is aan Jesus gegee (17: 22 en 24).

Daarmee is God teenwoordig in Jesus.

Jesus gee hierdie *heerlikheid* ook aan sy volgeling (17: 22).

So word God teenwoordig gemaak in die volgeling.

Dit impliseer dat God wat teenwoordig geword het deur die magtige daad in die geskiedenis en teenwoordig gemaak is (geopenbaar is) in Jesus Christus, nou teenwoordig gemaak (kan word) word deur die gemeenskap van volgeling. Die gelowiges verteenwoordig God in die wêreld! In die Johannes-evangelie is daar al die tyd ook die rol van die *Ander Trooster* wat van beslissende aard is (Johannes 16: 12 tot 15). So word God vir die gelowiges *beskikbaar* deur die Heilige Gees. Dit is alles-bepalend vir hoe die gelowiges hulle lewe in die wêreld en hulle roeping moet sien. Die ewigheid breek as't ware deur in die geskiedenis waar die kerk waarlik God se teenwoordigheid en wil in die wêreld verteenwoordig.

4. Die kerklike orde is in die Johannes-evangelie baie *gelykstellend*. Sommige geleerdes noem die *kerkorde* van Johannes selfs (anakronisties) demokratiserend. Daarmee word bedoel ons vind in hierdie evangelie min oor die instituut en struktuur van die vroeë gemeenskap. Hier is geen sprake van ampte of apostels nie – geen amptelike leierskap nie. Daar is geen onder-

skeiding tussen byvoorbeeld apostels en ander gelowiges nie. Dit gebruik wel soms die benaming *dissipels* waar ons 'n verwysing na die *twalf* kon verwag. Maar met *dissipel* word na al die gelowiges verwys. So vind ons byvoorbeeld waar die besondere gesag om sondes te vergewe aan Petrus en die ander apostels gegee word in die ander evangelies, word dit in hierdie evangelie aan die dissipels in die algemeen gegee (20: 21 tot 23). So ook met die gawe van die Heilige Gees. Ons vind hier 'n beklemtoning dat alle gelowiges/dissipels gelyke gesag en gawes van die Gees ontvang. Dit kan eweneens (soos by punt 3) verstaan word op grond van die teenwoordigheid en rol van die Gees by die gelowiges. Ons weet nie of die evangelie miskien in 'n polemieks teen Petrus of die ander leiers van die kerk in Jerusalem betrokke was nie. Dit is eintlik ook nie ter sake nie. Dit lyk net asof hierdie evangelie soveel klem plaas op die vertroue dat God se teenwoordigheid vir die kerk beskikbaar is, dat alle gelowiges daaraan deel en toegang het, en dat almal daarom gelyke gesag en verantwoordelikheid het vir hierdie *heerlikheid* wat aan hulle toevertrou is. Miskien was dit 'n idealistiese siening van wat die gemeenskap van volgelinge waarlik kan wees en dat die kerk hierna sal streef onder alle omstandighede waarmee hulle in aanraking kan kom?

5. Die gemeenskap van volgelinge is *gestuurdes*. In die klimaks van die evangelie wat afspeel in hoofstuk 20 verskyn die opgestane Here aan dissipels wat uit vrees agter geslote deure wegkruip. Wanneer ons fokus op vers 21 hoor ons Christus sê: *Vrede vir julle. Soos die Vader My gestuur het, stuur Ek julle ook*. Met die oog daarop ontvang hulle ook die Heilige Gees. Hierdie *stuur* van die dissipels is eintlik die afronding en voltooiing van 'n reeks oor gestuur wees in die evangelie. Ons kan herroep hoe Johannes die Doper *gestuur is* (1: 6) en daar is 'n reeks van uitsprake oor hoe Jesus *gestuur is* (so byvoorbeeld 3: 16 en 17, en 5: 24). Dan lees ons ook hoe die Heilige Gees *gestuur* sal word na Jesus se vertrek (14: 26; 15: 26; 16: 7). Daarop volg dat die dissipels nou *gestuur* word. Ons kry baie sterk die indruk dat God 'n *sturende God* is. Dit vorm deel van God se agenda: *God het nie sy Seun na die wêreld toe gestuur om die wêreld te veroordeel nie, maar sodat die wêreld deur Hom gered kan word* (3: 17). Dit is die rede waarom God *agente* in die wêreld uitstuur in diens van hierdie goddelike agenda. God se plan word as't ware opgebou rondom hierdie reeks van verteenwoordigers wat elkeen 'n besondere rol het om te vervul in die goddelike skema:

- * Johannes die Doper as voorbereider vir Jesus.
- * Jesus Christus as die ware verteenwoordiger van God in die wêreld.
- * Die Heilige Gees as die voortdurende teenwoordigheid van God by die gelowiges.

En nou neem die volgelinge ook hulle plek in tussen die lewensbelangrike skakels van hierdie goddelike plan.

Daar is geen twyfel oor waarheen hulle gestuur word nie. In Jesus se gebed: *Soos U My na die wêreld toe gestuur het, het Ek hulle ook na die wêreld toe*

gestuur (17:18). Na dieselfde wêreld as die een wat in die evangelie ook geteken word as God-vyandig, die ryk van ongeloof en selfs boosheid. Ons kry twee lyne in die evangelie: Een na binne waar die geloof en liefde vir mekaar sterk beklemtoon word, maar die besef van hulle roeping na buite word nooit versaak nie. Hulle het 'n *missie*, hulle is *gestuurdes*. Trouens, selfs hulle interne *eenheid* is ter wille van hulle getuigenis na buite: ... *sodat die wêreld kan weet dat U My gestuur het* (17: 21 en 23).

Bespreking vind plaas in die onderskeie kleingroepe aan die hand van die volgende inleidende vrae:

TEMA 3: Nadenke oor kerkwees op grond van die Woord

Hoe moet die Kerk lyk – volgens die Woord?
Hoe gee ons daaraan gestalte?

Alle amendemente ontvang wat verband hou met reeds bestaande beskrywingspunte, sal na afloop van die tweedag-werksessie onder die bespreking van die bepaalde beskrywingspunt afgehandel word en in die goedgekeurde notule beskikbaar gestel word.

Opsomming van besprekingspunte soos voorgehou deur die Formuleringskommissie:

1. Hoe leef ons wat ons is? Daar is 'n dialektiese spanning tussen wat ons is en wat ons behoort te wees. Ons is die liggaam van Christus en ons moet dit word.
2. Daar is 'n paradigmaskuif nodig oor ons roeping en die *missio Deo*.
3. Die kerk moet 'n liefdesgemeenskap wees, 'n koinonia-gemeenskap, saamgebind deur die *agape* liefde.
4. Die Priesterskap van die Gelowiges is belangrik en moet uitgebrei word.
5. Daar is verskillende vorme en metafore om kerk te definieer.
6. Leierskap. Toerusting is nodig. Leiers moet dienaars wees. Leiers moet diversiteit bestuur, 'n verskeidenheid van gawes bestuur en waardeer.
7. Daar behoort onverhinderde dialoog te wees.

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die visevoorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen drr GC Lindeque en AG Ungerer.

Dr GC Lindeque word verkies.

VERKIESING VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die viseskriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen ds WJJ Kok en dr AG Ungerer.

Dr AG Ungerer word verkies.

VERKIESING VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die eerste predikantslid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen ds WJJ Kok en prof E van Eck.

Ds WJJ Kok word verkies.

VERKIESING VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die tweede predikantslid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen di CEC Hertzog, JF van der Merwe en prof E van Eck.

Prof E van Eck word verkies.

TEMA 4: PROF E VAN ECK

Teologie is om *wetenskaplik* na te dink oor God en oor God se verhouding met die skepping en die mens. Wetenskap het grense. Geloof is meer as wetenskap. Dit het nie grense nie. Mense wat deur God met God en mekaar versoen is, maak deel uit van die kerk as geloofsgemeenskap. God wil nie hê dat enige mens sonder God moet lewe of sterf nie. Geloof gee sin en betekenis aan mense se lewens. Gelowiges word gelei deur God se Gees. Die evangelie van Jesus Christus is die norm vir gelowiges se diens aan God, aan die geloofsgemeenskap en aan hulle medemens.

Die evangelie van Jesus Christus vind ons in die Heilige Skrif. Die Skrif is die getuigenis oor die God in wie ons glo. Ons *glo* in God, Jesus en die Heilige Gees, ons *glo* nie in die Bybel nie. Die belydenisskrifte verwoord hoe ons die evangelie verstaan en ons geloof gehoorsaam uitleef. Ons *glo* in God, Jesus en die Heilige Gees, ons *glo* nie in die kerklike belydenisskrifte nie. In die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika leef ons ons geloof uit op 'n spesifieke manier. Dit is ons etos. Wetenskaplike kennis (teologie) help ons om dié drie sake te onderskei en bestudeer:

- * waarin ons glo (God Drie-enig);
- * die evangelie (die Heilige Skrif);
- * die verwoording van ons geloof en geloofslawe (kerklike belydenisskrifte).

Wetenskap, so ook die teologiese wetenskap, kyk *krities* (nie-naïef) na die sake wat dit bestudeer. So 'n kritiese kyk is deel van die tradisie van die reformasie. Ons *eie-aardige* Hervormde teologie word daarom *Bybels-reformatories* genoem.

Teologie en predikant-wees gaan saam. Teologie as wetenskap dink krities na oor hoe ons met die Bybel omgaan – Skrifbeskouing, Skrifhantering en eksegeese (uitleg van die Bybel) – asook oor die spesifieke tradisie waarbinne ons teologie beoefen. Dit alles het 'n direkte invloed op die werk van die predikant. Hoe ons die Skrif verstaan, vind byvoorbeeld neerslag in die prediking, erediens en Bybelstudie.

Wat beteken dit as ons sê die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se teologie is Bybels-reformatories? *Bybels* sê die Skrif is die brondokument waarin ons leer hoe God betrokke is by mense en die skepping. Die Skrif is die norm vir die kerklike verkondiging en geloofslawe. *Reformatories* sê dat ons in 'n bepaalde geloofstradisie staan waarvan die wortels teruggevind kan word in die reformasie van die 16de eeu. Dit word uitgedruk in ons geloofsbelydenisse. Geloofstradisie het 'n invloed op hoe 'n mens die Skrif verstaan.

Volgens ons Skrifverstaan bestaan die Bybel uit 'n verskeidenheid boeke wat oor 'n lang tydperk deur 'n groeiproses ontstaan het binne 'n bepaalde historiese konteks. Die mense wat hulle verstaan van God en hulle geloofslawe in die Skrif bevestig het, het hulle eie besondere wêreldbeeld en verstaan van geskiedenis en die werklikheid gehad. Dit verskil in baie opsigte van ons hedendaagse konteks en verstaan van die werklikheid.

Ons Skrifhantering is nie *fundamentalisties* (letterlik) nie. Ons neem nie wat daar staan op sigwaarde en pas dit reglynig toe op vandag, asof daar nie 'n groot verskil in tyd en konteks tussen die Bybelse tyd en vandag is nie ('n reformatoriese uitgangspunt). Ons *vertolk* of *vertaal* of *interpreteer* op 'n verantwoordelike manier die *boodskap* (nie die letter nie) oor God wat net so geldig is vandag en net soveel gewig dra vir ons geloofslawe as vir die lewens van mense lank gelede. Dit beteken nie om die Bybel te lees deur die bril van bepaalde vooropgesette ideologiese oortuigings nie.

Wat ons Skrifhantering wel is, is *krities*. Omdat die Skrif deur mense gehoor, vertolk en neergeskryf is, behoort hulle tyd en konteks verstaan te word om ons te help om die boodskap te verstaan. Die beste metodes uit verskillende wetenskappe word gebruik om die Bybel te verstaan. Sulke metodes ontwikkel en nuwe insigte kom na vore. Geen metode sal dus vir altyd vasstaan nie. Wanneer gelowiges met die Skrif omgaan (ook as wetenskaplikes, as teoloë) vra hulle biddend na die leiding van die Gees met die vaste vertroue op die belofte dat die Gees sal lei. Deur die werking van die Gees word die Skrif tot lewende Woord van God wat mense in Christus tot 'n ontmoeting met God bring.

Die kerklike leer (belydenisskrifte) skryf nie voor wat die resultaat van die wetenskaplike omgaan met die Skrif (eksegese) moet wees nie. Die belydenisskrifte beïnvloed wel die teoloog se etos en dit speel 'n belangrike rol in die teologie. Sowel die kerklike tradisie as eksegese is menslike interpretasies en feilbaar. Die belydenisse van die kerk verwoord die verstaan van die Skrif in 'n spesifieke periode in die kerk- en teologiegeskiedenis. Belydenisskrifte word net soos die Skrif voortdurend uitgelê en geïnterpreteer omdat kontekste verander. In die Hervormde tradisie is die Skrif belangriker as belydenisse en tradisie, sonder om van die tradisie en belydenisse afstand te doen. Die vertrekpunt is dat God in en deur Jesus Christus mense met God en mekaar versoen het. Geloof is 'n gawe van God en 'n lewenswyse wat op God vertrou. Geloof is dus nie om rationeel in te stem met die stellings van konfessies nie, hoewel belydenisse belangrik bly.

Hervormde teologie is ook nie *liberaal* nie. Liberale (*vrysinnige*) teologie word bepaal deur die mens se verstand/rede. Skrifgebruik in hierdie soort teologie fokus slegs op teksgedeeltes wat verstandelik aanvaarbaar is omdat dit inpas by die moderne wetenskap. Dit gaan dus selektief om met die Skrif.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se teologie kan as *eties* (geloof wat uitloop op daad) en *dialekties* (wat diversiteit as verrykend, nie bedreigend nie, sien) getipeer word. Hierdie teologie het waardering vir die tradisie en die belydenis, maar lewe uit die evangelie as die belangrikste riglyn vir die kerk. Die belydenisse verwoord die geloof wat uit die hart kom, dit laat nie geloof tot stand kom nie. God gee geloof deur die Gees. Eers glo, dan bely. Eers geloof, dan belydenis.

Verder is die leefwyse (etos) van gelowiges belangrik. *Glo* en *doen* (dankbaarheid) is onlosmaaklik aan mekaar verbind. Die kerk as geloofsgemeenskap bied die ruimte om geloof uit te leef en om vandaar die blye boodskap uit te dra in die wêreld wat God so liefhet dat God Jesus na die wêreld gestuur het sodat mense die lewe kan hê.

Teologie word in die kerk en vir die kerk én die wêreld beoefen. Teologie word deur mense beoefen vir mense en hulle lewensvrae. Daarom hoort teologie tuis in die ruimte van die geloofsgemeenskap. Dit dink na oor en verwoord die kerk se roeping in die wêreld. Die evangelieboodskap moet gehoor word in 'n steeds veranderende wêreld omdat dit relevant bly vir mense. Teologie kan nie stagneer nie. Dit mag nooit net sê wat 'n spesifieke kultuur graag wil hoor nie, terwyl dit die kultuur verryk. Daarom is teologie kritiese wetenskap.

Die predikant is teoloog wat voortdurend in kritiese gesprek is met die Skrif en tradisie van die Kerk. Ook die kontekste is in gesprek met mekaar: Die kontekste van die Bybelboeke en die konteks van die predikant en lidmate. In hierdie gesprek word Skrif en konteks so verstaan en vertolk dat God sêlf aan die woord kom. Dit is die predikant se taak om as teoloog en profeet lidmate te begelei om die waardes van God se koninkryk te lewe.

Vanuit ons Hervormde etos en teologie word die kerk se missionale roeping na buite uitgeleef deur krities (wetenskaplik) gesprek te voer met ander tradisies en gelowe. So word ekumeniese verhoudings gebou sodat ons van ander kan leer en hulle van ons.

Die geloofsbelydenisse van die eie kerk soos dit ontstaan het en gebruik is deur die eeue heen, word in kritiese gesprek gebring met die tendense van die tyd so dat geloof in God Drie-enig in alle tye en omstandighede bely en eties uitgeleef kan word in kerk en samelewing. Die Bybel word uitgelê met behulp van metodes wat erns maak met die historiese kontekste van die Bybelboeke sodat dit in die eie tyd só gehoor sal word dat dit die geloof dien. Met hierdie *tipies Hervormde* Bybelwetenskap kon die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika oor die jare bydra tot nuwe Bybelvertalingsprojekte in Suid-Afrika. Die kerklike praktyk wat voortvloei uit hierdie soort teologie, sluit in: Verantwoordelike prediking, liturgie, gebed, belydenis, kategetiese, pastorale deernis met lidmate en nie-lidmate deur barmhartigheidsdiens, en diens aan die jeug binne en buite die kerk.

Bespreking vind plaas in die onderskeie kleingroepe aan die hand van die volgende inleidende vrae:

TEMA 4: Hervormde teologie en predikantwees

Wat is Hervormde teologie?
Hoe belangrik is teologiese opleiding?

Alle amendemente ontvang wat verband hou met reeds bestaande beskrywingspunte, sal na afloop van die tweedag-werksessie onder die bespreking van die bepaalde beskrywingspunt afgehandel word en in die goedgekeurde notule beskikbaar gestel word.

Opsomming van besprekingspunte soos voorgelê deur die Formuleringskommissie:

1. Bybel en Belydenisskrifte moet beide geïnterpreteer word.
2. Konteks is belangrik en 'n verantwoordelike, histories-kritiese eksegetiese is onontbeerlik. Verantwoordelike hermeneutiek bring verantwoordelike etiek tot gevolg. Dit is 'n Bybels-reformatoriese beginsel.
3. Die wyse waarop ons die Bybel en belydenisskrifte interpreteer het dan ook eties-eksistensiële implikasies.

TEMA 5: DR JC VAN DER MERWE

Aan die einde van 2012 het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n brief onder die opskrif *Gesprek oor kerkwees in die huidige tyd* aan ouderlinge-vergaderings gestuur met die versoek om dit te bespreek en daarop te reageer. Daarbenewens het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n Inligting- en Besprekingsvergadering op 13 Februarie 2013 te Kempton Park-Oos gereël wat deur ringskommissies van feitlik al die ringe van die Kerk bygewoon is. Verder is daar by die meeste ringsvergaderings van 2013 ook in diepte gepraat oor kerkwees in die huidige tydsgewrig. Uit al hierdie inisiatiewe het die volgende na vore gekom:

Aan die een kant is dit duidelik dat daar kommer heers oor die toekoms van die Kerk. Finansiële tekorte, dalende en ouerwordende lidmaatgetalle en afskaling van standplase is aan die orde van die dag. Wat egter opvallend is, is dat daar ten spyte hiervan 'n duidelike proses aan die gang gekom het waaruit blyk dat lidmate weer begin verstaan waarom dit eintlik in die Kerk behoort te gaan. In *Die Hervormer* van Junie 2013 berig dr WC van Wyk na aanleiding van die terugvoer van die ouderlinge-vergaderings dat ouderlinge belangrike kernwaardes steeds onverkort in die Kerk en in ons gemeentelêre wil handhaaf. Die volgende word deur die ouderlinge as kernwaardes geag:

- * Die fokus op die drie-enige God staan voorop. Hand aan hand hiermee dui die ouderlinge-vergaderings die volgende steeds as kernsake vir kerkwees aan: Die verkondiging van die Woord in die erediens, sakramentbediening, kategetiese, geloofsgesprekke, huisbesoek en diakonie.
- * Die Woord van God moet ook in die persoonlike lewe van lidmate 'n sentrale plek inneem.
- * Die sentrale plek van die Woord moet ook duidelik blyk uit die plek wat dit in die opleiding en werk van die predikante inneem. Behoorlike teologiese opleiding is vir die Kerk wesenlik noodsaaklik.
- * Predikante se tyd en fokus in die gemeente moet primêr op die bestudering van die Woord en die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus wees.

Verantwoordelike vernuwing: Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het 'n eie unieke etos. Die etos van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika word gesien en beleef in die wyse waarop ons ons eredienste inrig (aanbid), hoe ons dien, getuig en ook ons onderlinge gemeenskap. Tydens die Inligting- en Besprekingsvergadering en uit die terugvoer van die ouderlinge-vergaderings het dit geblyk dat daar nie eenstemmigheid heers oor hoe presies eredienste, diens, getuie en onderlinge gemeenskap ingerig behoort te word nie. So byvoorbeeld is die volgende tydens die Inligting- en Besprekingsvergadering te Kempton Park-

Oos geopper: Lidmate migreer na gemeentes waar hulle gelukkig is en waar die leiding wat van die kerkraad en predikant uitgaan, die mense aanspreek. Waar die kerkraad en predikant ongeërg optree, fokus verloor of selfs eiebelang na-jaag, verloor lidmate belangstelling. 'n Behepthheid met vaste strukture skep 'n dooie belewenis van kerkwees. Ook hier was die konsensus van die aanwesiges egter dat die Kerk moet fokus op dit wat God wil hê, op die evangelie, om so-doende uit te kom by die kern van kerkwees. Dit was ook duidelik dat kerkleiers en lidmate besef dat ons toenemend met totaal nuwe uitdagings gekonfronteer word terwyl maklike antwoorde nie bestaan nie. Verskil van standpunt skep egter onderlinge konflik. Daar blyk ook verskil van mening te wees oor wat die identiteit van die Kerk is of behoort te wees. In sommige ringe het daar hieroor selfs verdeeldheid ontstaan. Dit gaan veral rondom gemeentes wat reeds op 'n nuwe pad begin beweeg het, en ander wat dit met agterdog bejeën. Dit belemmer in bepaalde gevalle samewerking. In sommige ringe egter het die ring as geheel besluit om op 'n nuwe wyse kerk te wees, gevolglik is daar groter rustigheid en goeie samewerking tussen gemeentes.

Klein gemeentes – Tydens die Inligting- en Besprekingsvergadering het die volgende aan die lig gekom: Die meeste klein gemeentes (tans is 'n baie groot aantal gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika klein gemeentes, en die getal word steeds groter) sal waarskynlik nooit weer voltydse predikante kan bekostig nie. Die tendens is verder ook dat baie gemeentes 'n ouerwordende profiel vertoon. Dit beteken egter hoegenaamd nie dat klein gemeentes noodwendig swak is net omdat hulle klein is nie. In baie gevalle moet eerder gepraat word van klein sterk gemeentes. Hoewel daar talle ander voorbeelde ook is, is die gemeentes Postmasburg en Swellendam as voorbeelde genoem van klein sterk gemeentes. In baie klein gemeentes bedien een predikant verskillende dorpe (gemeenskappe/gemeentes/erediensplekke).

Vanselfsprekend is finansies in hierdie gemeentes onder druk, daarom is daar op persoonlike-, gemeentelike-, en ringsvlak kommer oor predikante en gemeentes se finansiële toestand. Tog blyk dit dat selfs al is daar niks nie, gaan die Kerk voort.

Hoewel daar rede tot kommer bestaan is daar talle bemoedigende tendense:

- * Dit is verblydend dat gemeentes in bepaalde ringe onderling verantwoordelikheid aanvaar vir ander gemeentes wat finansiël swaarkry.
- * Dit is verblydend dat ringe en gemeentes begin om innoverend te dink oor volhoubare finansiële voortbestaan. Daar is ringe waarin die ringskommissie beplan om gemeentes in proaktiewe werkwinkels bymekaar te roep om saam te besin oor die skep van passiewe inkomste met die oog op volhoubare bediening in klein gemeentes, asook om saam te besin oor kerkwees in die huidige tydsgewrig.

Diens: Uit die ouderlingevergaderings se verslae blyk dat veranderende waarde-stelsels asook die eise wat lewensomstandighede aan lidmate stel, veroorsaak

dat die kerk en die gesinslewe dikwels laag op mense se prioriteitslys is. Ironies genoeg verg hierdie toedrag van sake juis weer beter pastorale versorging. Die besef is egter dat hierdie pastorale versorging nie langer net meer die taak van predikante kan wees nie. Ouderlinge, diakens en lidmate sal in die toekoms meer verantwoordelikheid moet neem om mekaar te bedien. Dit geld veral ook wat betref die bediening in klein gemeentes. Dit maak goeie toerustingsprogramme noodsaaklik.

Daarbenewens blyk dit dat gemeentes vandag toenemend daarvan bewus word dat hulle nie ter wille van hulleself bestaan nie. Derhalwe beklemtoon ouderlinge-vergaderings die dienskarakter van die kerk. Barmhartigheidswerk moet 'n groter plek in die gemeentes en in gemeenskappe kry. Hierdie dienswerk moet vir die gemeente en die gemeenskap sigbaar wees en meer lidmate moet betrek word. Daar moet 'n goeie balans gehandhaaf word tussen 'n gemeente se gerigtheid na binne en na buite.

Tydens die Inligting- en Besprekingsvergadering het dit aan die lig gekom dat waar gemeentes groei dit in baie gevalle veral die gevolg is van bediening aan kinders aangesien die kinders ook die ouers saambring kerk toe. Verder het sinvolle bedieningsplanne, wat op die behoeftes van die gemeente sowel as die gemeenskap gerig is, vernuwing en groei in gemeentes tot gevolg gehad. Verantwoordelike vernuwing word oor die algemeen baie positief beleef.

Gemeenskap: Gemeentes ervaar dikwels nood en krisis voordat hulle besef dat daar anders en op 'n kreatiewe wyse met kerkwees omgegaan moet word. Tydens die Inligting- en Besprekingsvergadering is kennis geneem dat die besef by baie gemeentes deurgebreek het dat mense belangriker as reëls en regulasies is. Stellings is gemaak soos:

- * Die Heilige Gees moet werk, nie regulasies nie.
- * Gemeentes moet daadwerklik in Christus se voetspore volg.
- * Minder van 'n saaklike en 'n meer persoonlike benadering moet gevestig word.

Daar is ook gestel dat God se plan anders is as mense se planne en dat ons moet leer om meer na die Woord en na mekaar te luister. Die afgevaardigdes se getuienis deurgaans was: Waar die fokus op die werk van die Here geplaas word, is daar groei. Waar mense hulle eie mag prysgee en op God vertrou, kom daar hoop en verandering. Dit blyk ook hieruit dat gemeentes toenemend besef dat hulle besig moet wees met dit wat regtig saak maak, naamlik die evangelie van Jesus Christus. Daar ontwikkel ook 'n al groter bewussyn van eie verantwoordelikheid. Alles word nie van *Pretoria* verwag nie. Gemeentes beskou hulleself as belangriker as sinodale strukture. Groter afhanklikheid van God dwing mense om uit 'n gemaksone te beweeg. Gemeentelêde word al meer deur omstandighede gedwing om eienaarskap vir gemeenteweë te aanvaar en as die liggaam van Christus te funksioneer.

Waar lidmate die belewenis het dat 'n gemeente 'n plek is waar jy kan tuis kom, is daar ook 'n noemenswaardige verandering van gesindheid in die gemeente sig-

baar. Waar ruimte geskep word vir verskille heers daar 'n groter mate van rustigheid en vrede. Waar die geleentheid daarvoor geskep word deel lidmate in mekaar se lewens en dien hulle mekaar in liefde. Dit skep groter onderlinge vertroue en omgee. Gemeentes beleef in baie gevalle groei op grond van inisiatiewe wat deur gemeentelêde geïnisieer is, aanvaarding oor kerkgrense heen, entoesiasme, goeie en deeglike pastorale werk, en vestiging van ondersteuningsnetwerke.

Terwyl daar duidelik konsensus is oor die sentrale belang van die Woord in die lewe en werk van die Kerk, is daar nie by almal konsensus oor Skrifbeskouing en Skrifhantering nie. 'n Bepaalde ouderlingevergadering het opgemerk dat daar onduidelikheid is rakende die Kerk se Skrifbeskouing en die hantering van die belydenis. 'n In diepte gesprek hieroor kan vir die Kerk verrykend wees.

Besprekingsvrae

- * Die vraag na die identiteit van die Kerk is 'n belangrike vraag. Hoe sou u die identiteit van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika beskryf?
- * Hoe versoen ons die uiteenlopende standpunte oor vernuwing in die erediens wat daar tans in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika blyk te wees?
- * Hoe moet ons ruimte bied vir stedelike en plattelandse gemeentes om elk na gelang van hul omgewing kerk te wees sonder dat ons ons onderlinge band daardeur skaad?
- * In watter mate en op watter wyse moet duidelike grense ten opsigte van diversiteit en eenheid uitgespel word? (Of word die werking van die Heilige Gees juis deur so 'n maatreeël in die wiele gery?)
- * Behoort ringe/gemeentes onderling groter verantwoordelikheid vir mekaar te aanvaar? Indien ja, in watter opsig?
- * Hoe kan onderlinge sorg tussen gemeentes/ringe volhoubare bediening moontlik maak?

Bespreking vind plaas in die onderskeie kleingroepe aan die hand van die volgende inleidende vrae:

TEMA 5: Minimum vereistes vir gemeente- en kerkwees

Hoe loop ons in die voetspore van Christus?
Wat moet elke gemeente doen?

Alle amendemente ontvang wat verband hou met reeds bestaande beskrywingspunte, sal na afloop van die tweedag-werksessie onder die bespreking van die bepaalde beskrywingspunt afgehandel word en in die goedgekeurde notule beskikbaar gestel word.

Opsomming van besprekingspunte soos voorgehou deur die Formuleringskommissie:

1. Selfverloëning lei tot **selfverstaan**, dit gaan oor wie ons in Christus is. Dan dien ons in liefde en die fokus is nie op onself nie. My lewe word Christus.
2. Dit is 'n lewenswyse, nie 'n metode nie. Dit is 'n lewensingesteldheid. Dit is nie wat ek doen nie, maar wie ek word in Christus. Dit is nooit afgesluit nie, maar 'n voortdurende proses.
3. Die konteks bepaal hoe elke gemeente en lidmaat die navolging van Christus konkreet realiseer.

TEMA 6: DS APJ BEUKES

Geld was nog nooit die kerk se hoofdoelwit nie. Trouens, die eerste vorme van kerkwees was 'n spontane bymekaarkom van gelowiges in huise, onder bome, in die ooptes en op berghange, sonder dat dit noodwendig 'n volgehoue finansiële verpligting gebring het. In die Nuwe Testament lees ons egter dat gelowiges spontaan vir mekaar verantwoordelikheid aanvaar het (Handelinge 2: 44 en 45). Tog was daar ook van die vroegste tye af 'n begeerte om God in geboue te aanbid. Die eerste Christene het hulle toevlug tot die tempel en sinagoges gevind tot hulle daar uitgedryf is en later 'n ander heenkome gevind het. Mettergaan het die kerk meer gestruktureerd geraak en al hoe meer infrastruktuur geskep. Hoe meer gesofistikeerd die wêreld geraak het, hoe meer professioneel het die dienslewering van die kerk geword. Al gou het Christene besef elkeen kan nie op sy eie alles doen waartoe ons geroep is om te doen nie. Ons het mekaar nodig en ons moet kragte saamsnoer om wat buite die vermoë van een of selfs 'n paar gemeentes saam is, te kan doen.

So het ons eie Kerk met die loop van jare die vermoë ontwikkel om onder andere kinder- en bejaardeversorging, teologiese opleiding, apostolaat en diakonaat, asook maatskaplike dienste en nog 'n paar ander dinge, gesentraliseerd te doen. Tog geniet al hierdie sake ook op gemeentelike vlak steeds net soveel aandag. Dit is noodsaaklik om hierdie verband tussen plaaslike en gesentraliseerde betrokkenheid raak te sien. Elkeen van hierdie gesentraliseerde dienste is die produk van die Kerk se roepingsbewussyn in die wêreld. Daaroor is daar diepgaande besin en op Algemene Kerkvergaderings besluite geneem voordat dit geïmplementeer is. Die bekostigbaarheid was altyd 'n belangrike beginsel naas die feit dat elke gemeente en dus elke lidmaat daarvoor verantwoordelikheid aanvaar.

Daar is 'n fyn onderskeid tussen wat 'n mens wil en wat jy kan, net so is daar 'n belangrike verskil tussen dit wat noodsaaklik is, wat tot die wese van kerkwees behoort, en aan die ander kant dit wat belangrik is maar waarsonder jy tog kan klaar kom. In 'n tyd toe die Kerk in 'n groei fase was wat betref lidmaatgetalle en ekonomiese groei, was dit makliker om dienste te vestig en uit te bou. Wanneer

lidmaatgetalle daal en die ekonomiese krisis aan lidmate se sakke vat, is dit net logies dat dit die Kerk se begroting onder druk plaas. Die vraag is dan hoe volhoubaar is die dienste wat gelewer word? Kan ons dit nog steeds bekostig? Indien nie, wat gaan ons doen?

Daar is nie eenvoudige antwoorde op sulke vrae nie. Die bedoeling van die tweedag-werksessie van die 70ste Algemene Kerkvergadering is dat ons hieroor moet besin. **Ons moet met mekaar ooreenkom wat ons as die wesenlike van kerkwees ag en tweedens hoe ons dit gaan bekostig.** Ons begin dus nie by finansies nie, maar by die wese van die kerk. Anders gestel, waarsonder kan ons nie? As ons dit met mekaar uitgemaak het, vra ons vir onself die vraag waar ons die fondse gaan vind om te doen wat ons moet.

In die agenda van die Algemene Kerkvergadering sal u onder die hoofstuk Kerklike Goedere al die begrotingsitems vind wat uiteindelik die bedrag vir sinodale offergawes (heffings) opmaak. Opsommenderwys kan ons die volgende stel (dit is gegrond op 2010 se syfers): Gekonsolideerde uitgawes van die totale uitgawes van die gemeentes en die Kerk se gesentraliseerde kostes dui daarop dat ongeveer R227 miljoen bestee is. Nie al die kostes word uit gemeentelike bronne befonds nie. Bronne soos subsidie, losies en rente op beleggings, ondersteun ook die befondsing van hierdie aktiwiteite. Inkomstebronne kan rofweg verdeel word in interne en eksterne bronne. Ongeveer R137 miljoen (57% van inkomste) kom uit interne bronne (Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gemeentes), die res kom uit staatsubsidies, losiesgelde, lotery-inkomste, rente op beleggings, fondsin-sameling en skenkings. Dikwels hoor 'n mens die versugting dat die sinodale offergawe (heffings) die oorsaak is van die gemeentes se skuld-las en onvermoë. Die Raad van Finansies het met die hulp van die administrateur 'n berekening gemaak wat duidelik aantoon dat al doen ons weg met al die gesentraliseerde aksies sodat ons geen sinodale offergawe (heffings) meer betaal nie, dit 'n gemeente se lewe met hoogstens twee tot drie jaar verleng. Statistiek toon dat sinodale offergawe in verreweg die meeste gevalle 13% tot 16% van die gemeentes se uitgawes opmaak. Natuurlik is daar ook gevalle waar die persentasie hoër is.

Op grond van die uitkoms van die bespreking tot hiertoe behoort ons nou aan die volgende aandag te gee:

1. Wat is die diensvelde en aksies wat ons oordeel nie anders kan as om gesentraliseerd gedoen te word nie? Gebalanseerde besinning is baie belangrik. Waarby ons ook al uitkom, moet dit 'n haalbare en volhoubare moontlikheid wees. Onthou dat Bejaardesorg, Kinderversorging en Die Ondersteuningsraad nie op die oomblik befonds word uit sinodale offergawes (heffings) nie. Fondse wat wel uit gemeentes na die drie instansies toe gaan is spontane en vrywillige bydraes. Al drie instellings oorleef hoofsaaklik op grond van staatsubsidies en daarnaas die ander bronne wat hierbo genoem is. Die risiko is natuurlik dat dit óf afgeskaal óf totaal opgehef kan word. Ons vertrou egter dat dit nie sommer sal gebeur nie. Dit bly egter iets wat ons in gedagte moet hou.

2. Watter aksies of dienste oordeel u oorvleuel in 'n mindere of meerdere mate en kan dalk saamgevoeg word met die oog op koste effektiwiteit en selfs beter dienste? Weereens is dit belangrik om alles te verdiskonteer. Miskien is 'n belangrike vertrekpunt om vir onself te vra: Wat gaan die Kerk daarby baat en wat gaan ons verloor of aan inboet as dienste of aksies saamgevoeg word?
3. Bespreek al die terreine waar die Kerk deur sy aksies 'n wyer reikwydte het as net Hervormde lidmate. In ander woorde gestel, wat is die terreine waar die Kerk fondse bestee ter wille van die Kerk self, maar wat tog ook tegelykertyd geleentheid bied om op dié wyse missionaal besig te wees omdat soveel ander mense bereik word. As voorbeeld kan ons na die teologiese opleiding verwys (dit sluit ook die Afrika Instituut vir Missiologie in). Die Hervormde Kerk het vyf teologiese dosente en min of meer 45 tot 50 teologiese studente, maar die dosente gee klas vir al die teologiese studente aan die Universiteit van Pretoria wat in totaal min of meer 700 studente is en wat uit 'n verskeidenheid van kerklike agtergronde kom. So lewer ons dosente 'n bydra aan die teologiese vorming aan 'n verskeidenheid mense wat nie deel van die Hervormde Kerk is nie. Eweneens geld dit vir die dienslewering van Die Ondersteuningsraad, Kinderversorging en Bejaardesorg wat met mense uit 'n verskeidenheid kerklike en selfs nie-kerklike groeperinge werk. Vir kostes wat die Kerk in elk geval aangaan vir sy eie lidmate, kry ons tegelykertyd die geleentheid om soveel ander te bereik.
4. Besin oor kerklike publikasies en die belangrikheid daarvan vir die Kerk. Watter invloed het ontwikkeling van die inligtingstegnologie op die tradisionele kerklike wyse van inligting? Hoe pas ons hierby aan en wat kan ons doen om steeds bekostigbaar en volhoubaar met hierdie inligtings- en toerustingsfunksie (byvoorbeeld kategesehandleidings, Bybelstudiemateriaal, ensovoorts) te kan voortgaan?
5. Die Algemene Kerkvergadering en sy funksionering bied aan die Kerk baie uitdagings. Hoe belangrik is die verskillende rade en hulle funksionering vir die Kerk? Kan 'n mens byvoorbeeld eerder met studiekomitees op 'n *ad hoc* basis opdragte van die Algemene Kerkvergadering uitvoer? Kan vergaderings op 'n ander basis plaasvind as dat almal byvoorbeeld Pretoria toe moet reis? Watter van die rade oordeel u byvoorbeeld moet tog op 'n kontinue basis voortgaan? Dit sal rade wees wat voortdurend moet beplan en gesprek voer en skakeling doen. Onthou dat sekere besluite noodwendig kerkordelike implikasies sal hê. Hier gaan dit ook oor statutêre rade soos die Raad van Finansies, is dit byvoorbeeld nog nodig om so 'n raad te hê of kan die werk deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedoen word met die hulp van 'n kleiner komitee?
6. Die administrateurskantoor en die hele kerklike administrasie is op die oomblik die ratkas wat die kerklike masjien in beweging bring en aan die beweeg hou. Kan ons daarsonder en hoe? Andermaal moet ons nie net met die hart dink nie. Die meeste gemeentes het nie die kapasiteit of die dissipline

om gemeentelike administrasie alleen op hulle eie te bedryf nie. Die lys van wat gesentraliseerd gedoen word is oneindig lank. Besin hieroor en watter ander opsies daar is.

7. Oordeel oor die voortsetting en volhoubaarheid van die Fonds vir Gemeente Opbou. Dit is die fonds waartoe elke lidmaat deur middel van sinodale offergawe bydra ten einde gemeentes wat nie die finansiële vermoë het nie, te help met die oog op die bediening. Is daar dalk ander moontlikhede om mekaar te help?
8. Bespreek enige ander moontlikheid wat u oordeel die Kerk ten dienste kan wees om die bekostigbaarheid van kerkwees vol te hou.
9. Bespreek strategieë om die besluite van die Algemene Kerkvergadering tuis te bring by elke gemeente en lidmaat van die Kerk. Hoe gaan ons almal verantwoordelikheid aanvaar om te doen wat ons oordeel tot die wese van die kerk en dus ook die Hervormde Kerk behoort? Hier gaan dit oor meer as net maar die fondse en bekostigbaarheid van alles. Ons wil graag dat elke lidmaat entoesiasies deelneem aan die proses. As ons nie almal dieselfde prentjie raaksien en dieselfde droom het nie, kan ons so maklik lam gelê word.

Bespreking vind plaas in die onderskeie kleingroepe aan die hand van die volgende inleidende vrae:

TEMA 6: Kerkwees in die praktyk, en die bekostiging daarvan

Hoe bekostigbaar is ons tradisionele bedieningsmodel?
Wat is ons gedeelde prioriteite?

Alle amendemente ontvang wat verband hou met reeds bestaande beskrywingspunte, sal na afloop van die tweedag-werksessie onder die bespreking van die bepaalde beskrywingspunt afgehandel word en in die goedgekeurde notule beskikbaar gestel word.

Opsomming van besprekingspunte soos voorgehou deur die Formuleringskommissie:

Die derde vraag is eerste hanteer.

1. Die vertrekpunt is **effektiewe, innoverende kommunikasie** van gemeentelike en gedeelde, kollektiewe verantwoordelikheid binne die koninkryk van God. Dit gaan oor die **versorging van God se koninkryk na binne en buite. Offerbereidheid** is noodsaaklikheid.
2. Gedeelde sinodale prioriteite is daardie **aktiwiteite wat ons saam beter kan verrig as individueel**. Hierdie beginsels bring 'n besparing mee sodat ons teen R22.90/lidmaat/maand kan doen. Ooreenkomste met vennote is

belangrik: Die model vir befondsing van opleiding aan die Universiteit van Pretoria is 'n voorbeeld.

3. Die tradisionele bedieningsmodel (herderkudde model) kan nie ongekwalifiseerd gehandhaaf word nie. Die konteks bepaal hoe elke gemeente se bedieningsmodel daar uitsien.
4. Kerk is mense, nie geboue nie.
5. Die funksie van die ampte moet herbedink word. Strukture en vergaderings is duur en soms onbekostigbaar.
6. Die kerk moet die vermoë ontwikkel om groeipunte te identifiseer.

TEMA 7: MNR JOHAN HERHOLDT

Oral in die wêreld is daar 'n skuif besig om plaas te vind. Organisasies is besig om te beweeg van 'n *kultuur van regulering* na 'n *kultuur van ondersteuning*. In alle sektore van die samelewing is mense nie meer tevrede om *net besluite te aanvaar en reëls na te volg* nie, maar dring hulle toenemend daarop aan om inspraak te kry sodat hulle wense, drome en opvattinge ernstig opgeneem sal word en onbevredigende praktyke aangepas word.

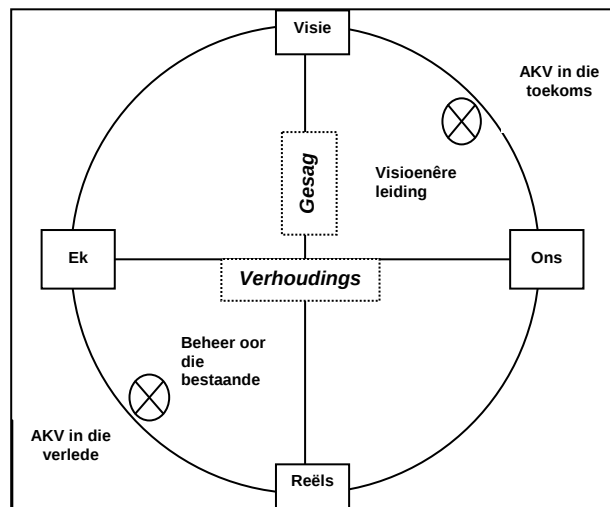
Kerklike besluite word in die Hervormde Kerk onder leiding van die Heilige Gees deur vergaderings van die ampte geneem. Ons kerklike geskiedenis heg groot waarde aan die priesterskap van die gelowige, en aan die regeeropdrag van die ouderling. Nie net teoloë en predikante nie, maar ook ouderlinge en lidmate word deur die Gees gelei en ontvang medeverantwoordelikheid vir die liggaam van Christus op aarde.

Om daaraan gestalte te gee, het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit om die 70ste Algemene Kerkvergadering só in te rig dat alle afgevaardigdes en predikante effektief betrek kan word in die vergadering se besinning en besluitneming. Daar is 'n aanvang gemaak met so 'n inklusiewe proses by die Inligtings- en Besprekingsvergadering (Februarie 2013) en sommige ringsvergaderings, en die 70ste Algemene Kerkvergadering wil daarop voortbou.

Die volgende aspekte kan in gedagte gehou word vir die besinning by die Algemene Kerkvergadering:

1. In die verlede het die Algemene Kerkvergadering tot 'n groot mate gefunksioneer as die *bewaker* van die Kerk wat die kerklike orde by wyse van besluite moet beskerm. Dit is egter baie belangrik dat die Algemene Kerkvergadering eerder as visiedraer vir die Kerk moet voorloop. Daarom moet ons heeltemal anders oor die Algemene Kerkvergadering dink!

2. In die verlede is aanvaar dat lidmate, ampsdraers en gemeentes die gesag van die Algemene Kerkvergadering sal eerbiedig, en daarom besluite van die Algemene Kerkvergadering sal uitvoer. Dit is duidelik dat die Algemene Kerkvergadering toenemend onder leiding van die Heilige Gees moet streef na die wydste moontlike konsensus, en dat alle afgevaardigdes en predikante se deelname aan gesprekvoering daarvoor nodig is. Dan kan ons oor elke saak onder bespreking 'n nuwe akkoord bereik waaraan ons ons almal hou – uit respek vir God en in liefde teenoor mekaar.
3. Die volgende model verduidelik die verandering in denke. Daar is vier kwadrante met 'n vertikale as wat *gesag* aandui en 'n horisontale as wat *verhoudings* aandui:

4. Die implikasie van die bogenoemde model is dat die Algemene Kerkvergadering minder moet konsentreer op die beheer oor die bestaande (wat tradisioneel met verslagdoening gebeur het) en meer moet fokus op die visie en roeping van die Kerk op grond van die beloftes van God en die gemeenskaplike roeping van al die ampsdraers.

Op grond hiervan is besluit om twee dae van die Algemene Kerkvergadering as 'n grootgroepgesprek in te ruim. Dit beteken:

- * Die gesprek word so saamgestel dat die vergadering heel eerste sal fokus op die wese en roeping van die Kerk.
- * Die gesprek word ingeruim om soveel moontlik ruimte te skep vir deelname deur alle afgevaardigdes. Daarom word kleingroepe gebruik om sake te bespreek voordat die gesprek in die grootgroep verder gevoer word.
- * Die gesprek streef so ver moontlik na konsensus sodat almal na afloop van die Algemene Kerkvergadering gesamentlike verantwoordelikheid vir die uitkoms van die gesprekke sal aanvaar, en sodat die Kerk daadwerklike onderlinge gemeenskap kan beleef.

- * Daar word spesiaal ruimte geskep vir oordenking uit die Woord en gepaste liturgiese inkleding sodat die vergadering na God kan luister en ons waardes, roeping en bediening aan sy Woord kan toets.

Bespreking vind plaas in die onderskeie kleingroepe aan die hand van die volgende inleidende vrae:

TEMA 7: Die pad vorentoe – ons soek na konsensus

Hoe kan ons met integriteit kerk wees?
Waaroor moet ons verder praat?

Alle amendemente ontvang wat verband hou met reeds bestaande beskrywingspunte, sal na afloop van die tweedag-werksessie onder die bespreking van die bepaalde beskrywingspunt afgehandel word en in die goedgekeurde notule beskikbaar gestel word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering onderneem om die inhoud van Tema 7 in oorleg met die fasiliteerder af te handel en te integreer met die gesprek oor kerkwees wat in 'n werksessie na afloop van die 70ste Algemene Kerkvergadering gekontinueer word.

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die sekundus van die visevoorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen di JF van der Merwe, CEC Hertzog, AC Kuyper, D Barnard, dr WC van Wyk, C Pretorius en prof Y Dreyer.

'n Herstemming vind plaas tussen prof Y Dreyer, dr WC van Wyk en ds CEC Hertzog.

'n Herstemming vind plaas tussen prof Y Dreyer en dr WC van Wyk.

Dr WC van Wyk word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die sekundus van die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen prof Y Dreyer, di CEC Hertzog en JF van der Merwe.

'n Herstemming vind plaas tussen ds CEC Hertzog en prof Y Dreyer.

Ds CEC Hertzog word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die sekundus van die visevoorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen prof Y Dreyer en ds JF van der Merwe.

Prof Y Dreyer word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die sekundus van die visevoorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen di JF van der Merwe, D Barnard, EG Fourie, AC Kuyper, drr CJ Beukes, C Pretorius, GJ Malan en P van Staden.

'n Herstemming vind plaas tussen di JF van der Merwe, D Barnard en AC Kuyper.

'n Herstemming vind plaas tussen di JF van der Merwe en D Barnard.

Ds JF van der Merwe word verkies.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Oudl BJ Badenhorst	Losberg	24 September 2013 na 17:15
Ds Y Benadé	Westonaria	24 September 2013 na 17:15
Prof J Buitendag	Universiteit van Pretoria	24 tot 28 September 2013
Dr H Delport	Krugersdorp-Wes	25 en 26 September 2013

Oudl F du Toit	Newlands	25 September 2013 se oggendsessie
Ds P du Preez	Van Der Hoff	25 September 2013 vir een uur
Ds F Evert	Declerqville	24 September 2013 na-middag
Ds MM Gasson	Benoryn	24 September 2013 vanaf 13:00
Oudl JC Greyling	Waterval Boven	24 September 2013 na 17:15 en 28 September 2013
Oudl DSF Harmse	Krugersdorp-Wes	25 en 26 September 2013
Ds WJ Jansen van Nieuwenhuizen	Hartebeeshoek	25 September 2013 se oggendsessie
Ds JJC Koekemoer	Marble Hall	24 September 2013 vanaf 13:00
Oudl ZJ Macdonald	Paarl	27 en 28 September 2013 na die middagsessies
Ds MD Malan	Newlands	25 September 2013 se oggendsessie
Dr EB Marran	Losberg	24 September 2013 na 17:15
Ds JJ Mc Donald	Turffontein	25 September 2013
Oudl EL Müller	El-Flora	24 September 2013 vanaf 13:00 tot 18:00
Ds SJ Oosthuizen	Stilfontein-Wes	24 September 2013 vanaf 16:00
Dr C Pretorius	Pretoria	24 September 2013 vanaf 14:00 tot 18:00
Ds ER Pretorius	Weltevreden	23 September 2013, 25 tot 27 September 2013 tydens die oggend- en middagsessies
Oudl I Richter	Benoryn	24 September 2013 vanaf 13:00
Ds M van Belkum	El-Flora	24 September 2014 vanaf 14:30 en 28 September 2013
Oudl WA van Dyk	Witbank-Suid	25 en 26 September 2013
Ds PS van Staden	Emeritaat	24 tot 28 September 2013
Dr T van Wyk	Beroepafwagtend	24 September 2013 na 13:00

Vrae en temas ontvang vanuit die groepe aan die einde van die tweedag-werksessie waaraan die Werkkomitee van die tweedag-werksessie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aandag moet gee:

- * Homoseksualiteit.
- * Teologiese opleiding.
- * Nuwe en/of uitgebreide bedieningsmodelle vir gemeentes.
- * 'n Stelsel van *gedeelde genade* binne die NHKA: Beleggings by die Kerkkantoor word met die oog hierop in berekening gebring.
- * Begroting – sinodale aspekte
- * Alternatiewe finansiële modelle word ondersoek.
- * Die huidige heffingstelsel leen hom daartoe om anti-missionaal te wees. Die heffingbedrag verhoog in lyn met lidmaat getalle. Gemeentes moet fokus op dit wat as die wesenlike van kerkwees beskou word.
- * Skrifbeskouing en Skrifhantering.
- * Kommunikasie word geoptimaliseer.
- * Die Werkspan vir Jeugbediening word versoek om hulle bestaande opdrag (bl 326, 6.2.2.2 (i)(c) om gemeentes te bedien ten opsigte van die praktyk van volhoubare jeug- en gesinsbediening, te kontinueer.
- * Huwelik.
- * Effektiewe Jeugbediening:
 - ** Ouerbetrokkenheid.
 - ** Hoe om die besluite van die Algemene Kerkvergadering prakties uit te voer.
 - ** Hoe kan ons moderne tegnologie optimaal benut.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering onderneem om bogenoemde sake in oorleg met drr JC van der Merwe, WA Dreyer, FJ Labuschagne, DJC van Wyk en WC van Wyk te verreken in 'n voortgesette gesprek oor kerkwees.

---oOo---

Deel 4

Afhandeling van die agenda

1. **VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

In terme van Ordinansie 3.8.3 (vi)(a) kies die vergadering uit die aanwesige predikante

- * 'n visevoorsitter en viseskriba
- * twee verdere lede
- * 'n sekonduslid vir elke predikantslid.

Die volgende ordinansies word in ag geneem:

Ordinansie 3.8.3 (vii) wat soos volg lui:

Die Algemene Kerkvergadering sien toe dat van die ses predikantslede op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering minstens twee gemeentepredikante is.

Ordinansie 3.10.1 (ii) wat soos volg lui:

Met die oog op rotasie dien geen ampsdraer vir langer as twee termyne aaneen op die Kommissie nie.

Dr JC van der Merwe het te kenne gegee dat hy met die oog op emeritaat nie verkiesbaar is op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nie.

2. **VERKIESING VAN DIE OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

Volgens Ordinansie 3.8.3 (vi)(b) word uit die aanwesige ouderlinge

- * nege lede
- * nege sekundi wat om die beurt gebruik kan word, verkies.

Soos in die verlede, beveel die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan dat die ouderlinglede later in die vergadering, sodra hulle meer bekend geraak het, verkies word.

Oudle JFP Engelbrecht en F Wilkens se termyne verstryk en is nie weer verkiesbaar nie.

3. **NOTULE VAN DIE VERGADERING**

Die notule word soos volg beskikbaar gestel tydens die oggend teepouse en sal vir goedkeuring gestel word net na die middagete:

Datum

Notule

Donderdag 26 September

Aandsitting van 22 September, oggend- en middagsitting van 25 September.

Vrydag 27 September

Aandsitting van 25 September, oggend- en middagsitting van 26 September.

Saterdag 28 September

Aandsitting van 26 September, oggend- en middagsitting van 27 September.

Die notule sal by behandeling as gelese beskou word. ***Alle lede van die vergadering is verantwoordelik vir die korrektheid van die notule.***

Slegs inhoudelike regstellings aan die notule sal ter vergadering gedoen word. Afgevaardigdes word versoek om ***spelfoute en redaksionele regstellings skriftelik by die notulehouers in te handig.***

---oOo---

*Die leer en belydenis
van die Kerk*

ORDE VAN DIE VERGADERING

OPENING: 25 SEPTEMBER 2013

Dr P van Staden open die vergadering met Skriflesing uit Lukas 6: 27 tot 26, hy gaan voor in gebed en laat die vergadering Lied 488: 1, 4 en 5 saam sing.

BEHANDELING VAN NOTULE VAN DIE TWEEDAGWERKSESSIE ONDER LEIDING VAN DIE FORMULERINGSKOMMISSIE

Dr GJ Malan behandel die notule van die tweedag-werksessie soos vervat in Deel 3.

---oOo---

1. DIE LEER EN BELYDENIS VAN DIE KERK (HOOFSTUK 1)

1.1 BESKRYWINGSPUNT

BESKRYWINGSPUNT 1: RING VAN POTCHEFSTROOM

BELYDENIS VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

Die Algemene Kerkvergadering bevestig die belydenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika soos verwoord in Orde-reël 1 van die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika asook die gebondenheid aan die Proponentsformule soos verwoord in Ordinansie 1.1.2.

Die vergadering bevestig ook dat alle ampsdraers aan die belydenis, soos vervat in die belydenisse en belydenisskrifte, gebind is.

Motivering:

Optredes en uitsprake van ampsdraers en lidmate het die handhawing van ons belydenis in gedrang gebring en nie die eenheid van die Kerk gedien nie. Die Kerk is ook daarvan beskuldig dat, hoewel daar nog elke Sondag in die erediens geloofsbelydenis gedoen word, die Kerk dit nie meer werklik glo nie. Verder is die Kerk en ampsdraers daarvan beskuldig dat die leer wat uitgedruk is in die formuliere van eenheid, nie meer van harte onderskryf word nie.

Ds GJ Smit, die skriba van die Ring van Potchefstroom, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die volgende amendement, gestel deur ds NJS Steenekamp en gesecondeer deur dr DJC van Wyk (jr), word aanvaar: Die Algemene Kerkvergadering bevestig die belydenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika soos verwoord in Ordereël 1 van die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika asook die gebondenheid aan die Proponentsformule soos verwoord in Ordinasie 1.1.2. Die vergadering bevestig ook dat alle ampsdraers aan die belydenis, soos vervat in die belydenisse en belydenisskrifte, gebind is. Die vergadering gee opdrag dat 'n eenvoudige uitleg van die belydenisskrifte aan die Kerk beskikbaar gestel word. Hierdie elektroniese dokument kan na afloop van elke vergadering opdateer en bygewerk word. 2. Die volgende voorstel, gestel deur prof IWC van Wyk en gesecondeer deur ds GS Botha, word aanvaar: Die Algemene Kommissie wys 'n komitee aan wat navorsing doen en die Kerk inlig oor die uitgebreide liturgiese kalender. Die rede: * Die inhoud van ons belydenis kan via die liturgie op 'n innoverende wyse aan die orde gestel word. * Die veelvoud en meerdimensionaliteit van ons belydenis kan op hierdie wyse aandag kry.
-----------------------	---

	Die komitee word saamgestel uit kundiges uit verskillende vakgebiede en werkterreine van die Kerk. Inligting word versprei deur die e-Hervormer, Die Hervormer, Tydskrif vir Hervormde Teologie en ander publikasies.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

*Die ampte en die vergaderings
van die ampte*

2. **DIE AMPTE EN DIE VERGADERINGS VAN DIE AMPTE**

2.1 **AMPTE (HOOFSTUK 2)**

2.1.1 OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD

2.1.1.1 **Verslag van die Kuratorium vir Teologiese Opleiding**

(i) ***Opdrag***

Die Kuratorium het in terme van die Kerkorde, Ordinansie 2.1, onder andere die opdrag om opsig te hou oor die onderrig deur teologiese dosente en oor die vordering en gedrag van teologiese studente van die Kerk. Verder ook om die Raad van Finansies te adviseer oor finansiële hulp aan studente van die Kerk en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor aangeleenthede wat die opleiding raak.

Ordinansie 2.1.1 (ii) spel die opdrag volledig uit. Die Kuratorium het deurlopend daaraan aandag gegee.

(ii) ***Wersaamhede***

Die Kuratorium rapporteer soos volg:

(a) **Nuwe kontrak**

Die nuwe kontrak met die Universiteit van Pretoria is voorgelê aan die 69ste Algemene Kerkvergadering.

Die volgende is van belang:

- * Die nuwe kontrak is 'n oop-einde ooreenkoms en is daarom nie aan 'n termyn gekoppel nie. 'n Drie jaar tydperk word voorsien indien een van die twee partye die ooreenkoms wil opskort.
- * Daar is beding vir vyf poste vir die Hervormde dosente.
- * Die Hervormde Teologiese Kollege is by die Universiteit van Pretoria geakkrediteer.
- * Die nuwe kontrak stel dat dosente *na oorleg* met die Kerk aangestel word. Dit is 'n verandering van die vorige kontrak se *in oorleg*.
- * Die vyf poste is nie gekoppel aan spesifieke departemente nie en sal gevul word na aanleiding van die Universiteit van Pretoria se behoeftes.

Die Kuratorium het op sy vergadering van 11 Maart 2013 besluit om die volgende toevoeging tot die verslag te maak:

Die Kuratorium is bewus van negatiewe persepsies binne sekere kringe in die Hervormde Kerk rakende die verhouding tussen die Hervormde Kerk en die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria. Die Kuratorium, individuele lede van die Kuratorium en die voorsitter van die Hervormde Dosenteraad het by verskeie geleenthede in amptelike vergaderings en teenoor ampsdraers en lidmate van die Kerk, verdagmaking wat met hierdie persepsies verband hou, aan die lig gebring en daar waar moontlike aanleiding tot die persepsies bestaan, probeer regstel. Die Kuratorium is verbind om in die toekoms hierdie persepsies steeds aan te spreek tot opbou van die eenheid in die Hervormde Kerk en die handhawing van die goeie verhouding tussen die Hervormde Kerk en die Fakulteit Teologie wat reeds 100 jaar bestaan. Die Kuratorium is verbind tot deursigtigheid ter wille van die kommunikasie met die Kerk as geheel.

(b) Ekumeniese Adviesraad

Die Ekumeniese Adviesraad sal in die toekoms 'n groter rol vervul wat die volgende behels:

- * Om die formele skakel te bly tussen die Kuratorium en die Universiteit van Pretoria en die samewerking wat daar tans tussen die kerklike vennote is nog verder te ontgin en uit te bou. Die kontraktuele ooreenkoms met die Universiteit van Pretoria vorm die raamwerk vir die vennootskap.
- * Die lede is deel van die Kerklike Adviesforum wat in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besin oor vakatures wat ontstaan het asook die opstel van 'n moontlike kandidatelys aan die hand van akademiese vereistes en die kandidaat se profiel in die Kerk. Die lede verteenwoordig die Kuratorium (Kerk) by al die voorgeskrewe en tersaaklike prosesse by die Universiteit van Pretoria rakende die evaluering en aanstelling van 'n geskikte kandidaat.
- * Woon inligtingsdae by wat handel oor kurrikula en leerinhoude.
- * Bepaal saam met vennote die behoeftes ten opsigte van leerinhoude in die algemeen asook kerkspesifieke periodes soos byvoorbeeld die Hervormde Teologiese Kollege.
- * Werk met vennote saam rondom praktiese aangeleenthede soos byvoorbeeld die inbring van 'n kapelperiode en ander sake.

- * Ds JF van der Merwe en prof AG van Aarde (sekundus dr SM de Beer) is aangewys as die Kerk se verteenwoordigers op die Eku-meniese Adviesraad.

(c) Aanstellings

Dr J Beyers:	Godsdiens- en Sendingwetenskap
Dr WA Dreyer:	Kerkgeskiedenis
Dr AB Geyser-Fouché:	Ou Testamentiese Wetenskap

(d) Vergaderings

Naas die 12 gewone vergaderings het die Kuratorium ook ses buitengewone vergaderings gehou. Tydens die gewone vergaderings is die standaard werk van die Kuratorium hanteer. Dit sluit in die hantering van verslae van die beurskomitee, nagraadse beurskomitee, die keurkomitee en die dosentevoogde. Tydens die buitengewone vergaderings is aandag gegee aan die vestiging van 'n nuwe usansie in terme van die aanstellingsprosedures van dosente van die Kerk.

(iii) **Samestelling**

Die Kuratorium is soos volg saamgestel:

Dr GC Lindeque:	voorsitter (nadat dr Lindeque verkies is tot die Algemene Kommissie is dr AG Ungerer aangewys as voorsitter).
-----------------	---

Dr SM de Beer
Dr J Otto (bedank)
Prof AG van Aarde
Ds JF van der Merwe
Ds PF Viljoen
Dr CJ Beukes in die plek van dr J Otto
Ds WJJ Kok in die plek van dr GC Lindeque

Die volgende lede het as adviserende lede sitting:

Die administrateur
Hervormde Dosente aan die Fakulteit Teologie, Universiteit van Pretoria
Hoof: Hervormde Teologiese Kollege
Hoof: Afrika Instituut vir Missiologie

Op uitnodiging met spreekreg:

Ds MJ Slabbert

BESLUIT	1. Die verslag word met dank aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

2.1.1.2 Die Proponentseksamenkommissie

(i) *Proponentseksamen*

(a) Verslag van die Proponentseksamenkommissie

(aa) *Samestelling*

Die Proponentseksamenkommissie was soos volg saamgestel:

Primi

Ds AH Roets (voorsitter)
Ds MJ Slabbert (sekretaris)
Ds JM Bevolo-Manders
Ds MCE Botes
Dr SM de Beer
Ds PS Esterhuizen

Sekundi

Ds DW van der Watt
Ds PB Viljoen
Ds A Thomas
Ds JM van Staden (Montana)
Ds CEC Hertzog
Dr H Delpont

In die verslagjaar het ds DW van der Watt bedank as predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

(bb) *Funksionering*

Die kommissie het jaarliks die proponentseksamen en proefpreke afge neem by die kandidate (studente) wat daarvoor gekwalifiseer het, asook by kandidate wat om hertoelating aansoek gedoen het en deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na die Proponentseksamenkommissie verwys is. Soos in die vorige verslagtermyn het die aantal persone wat om hertoelating aansoek gedoen het, minimaal toegeneem.

Die Proponentseksamenkommissie het ook, om reg te laat geskied aan Ordinansie 2.1.14 (f), 'n skriftelike vraestel infaseer om sodoende 'n standaard daar te stel waaraan 'n kandidaat moet voldoen alvorens hy of sy hertoegelaat kan word. Hierdie vraestel word jaarliks geëvalueer en aangepas om by veranderde omstandighede en hedendaagse vraagstellings aan te pas.

(cc) *Slotopmerkings*

Die Proponentseksamenkommissie was die afgelope paar jaar besonder beïndruk met die teologiese kennis en afgerondheid van die kandidate wat afstudeer het. Van 2012 af is kandidate in dieselfde jaar

waarin hulle afstudeer toegelaat tot die proponentseksamen nadat die praktiese verpligtinge by die Hervormde Teologiese Kollege afgehandel is. Hierdie reëling is moontlik gemaak in oorleg met die studente, Fakulteit, Kuratorium, Hervormde Teologiese Kollege en Algemene Kommissie. Dit het beslis positiewe gevolge gehad. Die Proponentseksamenkommissie dank die Algemene Kerkvergadering vir die voorreg wat hy gehad het om vir die afgelope termyn betrokke te kon wees by dié belangrike deel van die Kerk se werk. Die kommissie vertrou dat hy sy taak altyd in verantwoordelikheid aan die Heer van die kerk, en so-doende met integriteit en in nederigheid teenoor die Kerk, self afgehandel het.

BESLUIT	1. Die Fakulteit Teologie en die Hervormde Teologiese Kollege word bedank en geluk gewens met hulle werk. 2. Die Proponentseksamenkommissie word bedank vir sy werk.
VERDERE BEPLANNING	

(b) Aflê van proponentseksamen

Sedert die 69ste Algemene Kerkvergadering het die volgende kandidate die proponentseksamen suksesvol afgelê:

2011

- * Y Benadé
- * M Botha
- * HW Calitz
- * PS Dreyer
- * PDM le Roux
- * CAA Loedolff
- * A Otto
- * P Rossouw
- * L Swanepoel
- * WC van Wyk (jr)

2012

- * JA Benadie
- * PW Duvenage
- * R Hopley
- * PJ Jacobs (jr)
- * A Janse van Rensburg
- * WJ Jansen van Nieuwenhuizen
- * S Lange

- * D Müller
- * L Oberholzer
- * S Oxtou
- * A Rossouw
- * PJ Steenkamp

2013

- * AV van Staden
- * G Venter

Die kandidate van 2013 is tans in die proses van die proponentseksamen.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

(ii) ***Toelating tot die evangeliebediening***

Die volgende kandidate is sedert die 69ste Algemene Kerkvergadering toegelaat tot die evangeliebediening:

2011

- * Y Benadé
- * PWAN Bester
- * M Botha
- * HW Calitz
- * PS Dreyer
- * PDM le Roux
- * CAA Loedolff
- * A Otto
- * P Rossouw
- * AJ Scholtz
- * L Swanepoel
- * WC van Wyk (jr)

2012

- * JA Benadie
- * PW Duvenage
- * R Hopley
- * PJ Jacobs (jr)
- * A Janse van Rensburg
- * WJ Jansen van Nieuwenhuizen
- * S Lange
- * D Müller
- * L Oberholzer

- * S Oxtan
- * A Rossouw
- * PJ Steenkamp

2013

- * AV van Staden
- * G Venter

BESLUIT	1. Die nuwe predikante word verwelkom by hulle eerste gewone Algemene Kerkvergadering en aan die vergadering voorgestel. 2. Beroepafwagtende predikante/proponente word sterkte toegewens en verseker van die voorbidding van die Kerk.
VERDERE BEPLANNING	

2.1.1.3 Die Hervormde Teologiese Kollege

Sedert die 69ste Algemene Kerkvergadering het prof TFJ Dreyer, voormalige hoof van die Hervormde Teologiese Kollege, emeritaat aanvaar. Die uitstekende werk van prof Dreyer vanaf die vestiging van die Hervormde Teologiese Kollege op 1 Januarie 2000 tot sy emeritaat-aanvaarding aan die einde van 2011 en selfs daarna, kan moeilik na waarde geskat word. Vanaf 1 Januarie 2012 is dr JC van der Merwe aangestel as hoof van die Hervormde Teologiese Kollege. Die Kerk pluk steeds die vrugte van hierdie model van teologiese opleiding. Die praktyk wat onder leiding van prof Dreyer gevestig en uitgebou is het homself bewys as doelmatige praktyk om binne 'n veelkerklike fakulteit nogtans die eie aard van die Kerk se opleiding tot sy reg te laat kom. Die Nederduitse Gereformeerde Kerk het van 1 Januarie 2012 dieselfde model gevestig. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sal moeilik 'n beter bedeling kan beding. Enersyds voldoen dit aan die Kerk se ideaal dat predikantsopleiding aan 'n universiteit moet plaasvind en nie aan 'n kweekskool nie, terwyl die Kerk se etos andersyds behoue moet bly.

Met hierdie verslag word 'n oorsig gebied van die onderskeie fasette van die Hervormde Teologiese Kollege gedurende die verslagperiode:

- (i) ***Diploma in kerklike bediening***
- (a) Praktykvorming van studente

Sedert die implementering van die diploma in 2000 is daar voortgegaan

met die aanbieding van die modules deur die aangewese dosente soos hier onder genoem. Die amptelike rooster van die Fakulteit skeduleer vanaf die derde studiejaar tot die sesde studiejaar vier periodes op Woensdae vir die praktykvorming.

3DE JAAR DKB 300

DKB 311 – Gesinsbediening in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (Kategeese)
Ds JG Janse van Rensburg

DKB 332 – Diakonale organe van bystand in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika
Dr JFP Engelbrecht (2011)
Ds GPJ Stoltz (2012 tot huidig)

DKB 343 – Chemiese afhanklikheid
Mnr DJ Lizamore

DKB 344 – Bybelkennis en vaardigheid (Ou Testament)
Dr GC Lindeque (2011)
Dr AB Geyser-Fouché (2012 tot huidig)

DKB 354 – Klaspreke
Prof TFJ Dreyer

4DE JAAR

DKB 411 – Bedieningspraktyk in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika
Prof TFJ Dreyer (2011)
Dr JC van der Merwe (2012 tot huidig)

DKB 421 – Bybelkennis en vaardigheid (Nuwe Testament)
Prof E van Eck

DKB 432 – Bedieningspraktyk – Teks na preek
Prof TFJ Dreyer

DKB 442 – Belydenisskrifte
Prof J Buitendag (2011)
Ds T van Wyk (2012 tot huidig)

DKB 453 – Bedieningspraktyk – Huisbesoek
Ds JM van Staden (Gemeente Montana)

DKB 463 – Bybelkennis en vaardigheid (Ou Testament)
Dr GC Lindeque (2011)

Dr AB Geyser-Fouché (2012 tot huidig)

DKB 463 – Bedieningspraktyk – Jeugbediening
Ds JM van Staden (Gemeente Gaborone)

DKB 474 – Klaspreke
Prof TFJ Dreyer

5DE JAAR DKB 500

DKB 511 – Preekstrategie
Prof TFJ Dreyer

DKB 512 – Spiritualiteitsvorming
Prof PA Geyser

DKB 532 – Preekvoorbereiding (klasprek)
Prof TFJ Dreyer

DKB 542 – Liturgiese praktyk
Dr EC Kloppers

DKB 553 – Pastorale berading
Ds J Coetzee

DKB 563 – Siekepastoraat
Ds J Coetzee

DKB 574 – Kerklied in die erediens
Dr EC Kloppers

DKB 584 – Klaspreke
Prof TFJ Dreyer

6DE JAAR DKB 600

DKB 611 – Kerklied in praktyk
Mnr BD Bierman

DKB 621 – Gemeente-ontwikkeling
Dr JC van der Merwe

DKB 632 – Missionaat
Dr JC van der Merwe
Dr WA Dreyer

DKB 643 – Visuele verkondiging
Dr WC Kloppers

DKB 684 – Klaspreke
Prof TFJ Dreyer

Addisionele praktykvorming

Daar is Vrydae addisionele PV Modules vir BTh 4 en MDiv 1 studente deur die Fakulteit toegeken. Hierdie modules het ten doel om aspekte van die Praktiese Teologie wat nie aan die orde kom nie, te hanteer. Dit was tot 2013 'n gesamentlike aanbieding van die Hervormde Kerk en die Nederduitse Gereformeerde Kerk. Van Januarie 2013 word die modules slegs vir die Hervormde Kerk se studente aangebied aangesien die Nederduitse Gereformeerde Kerk besluit het om die modules op 'n ander wyse met die praktykopleiding te integreer.

BTh 4

Module 1 – Teologie vir die pastoraat en basiese gesprekvaardighede
Prof TFJ Dreyer (2011)
Dr JC van der Merwe (2012 tot huidig)

Module 2 – Siekepastoraat
Ds J Coetzee

Module 3 – Sterwensorg en Rousmart
Ds J Coetzee (2011/2012)
Dr L Bosman (2011/2012)
Ds J Coetzee (2013)

Module 3 – Bejaardesorg
Dr HT van Deventer

MDiv 1

Module 1 – Trauma berading
Ds J Coetzee (2011/2012)
Dr K Hugo (2011/2012)
Ds J Coetzee (2013 tot huidig)

Module 2 – HIV/Vigs
Dr H van der Walt

Module 3 – Pastoraat in gemeentekonteks
Prof TFJ Dreyer
Dr L Bosman (2011)
Dr JC van der Merwe (2012)
Dr L Bosman (2012)
Dr JC van der Merwe (2013)

Module 4 – Fasiliterende leierskap
Ds J Coetzee

(b) Praktiese werk in gemeentes (DKB 700)

Die aantal finalejaar studente was: 2010 – 8; 2011 – 11; 2012 – 6; 2013 – 10. Studente het tot einde 2011 'n groot deel van die opdragte vir die praktiese werk vanaf November tot Januarie saam met predikante in gemeentes gedoen. Vanaf Januarie 2012 doen die studente die opdragte vir die praktiese werk in gemeentes gedurende Januarie tot Oktober van hulle finale jaar. Die plaaslike leraars van die gemeentes waarin studente hulle praktiese werk doen, tree gedurende hierdie tyd op as mentors. Die finalejaars van 2012 is by die Novembervergadering van die Algemene Kommissie gelegitimeer en beroepbaar gestel. Vir die legitimasie en beroepbaarstelling van finalejaar studente van 2013 word daar 'n spesiale Algemene Kommissievergadering belê op Donderdag 5 Desember 2013. Die ervaring wat die studente opdoen onder leiding van die predikante dra grootliks by tot hulle vorming en om hulle vir die bediening voor te berei. Dank word betuig aan die predikante en gemeentes wat op dié wyse bereid is om betrokke te wees by die vorming van die Kerk se predikante.

(c) Indienspraktykopleiding

Gedurende die jaar waarin die praktiese werk in gemeentes gedoen word, word daar werksessies aangebied waarin daar oor elk van die volgende aspekte gehandel word:

- * Lewensverryking (Mev A van Zyl).
- * Kerklike leierskap (Dr FJ Labuschagne).
- * Samestelling, bevoegdheid en funksionering van ouderlinge-, kerkraads-, gemeente-, rings- en Algemene Kerkvergadering, Predikantstandplaas (Dr BJ van Wyk).
- * Die diakonaat en diakonale vergaderings (Dr JFP Engelbrecht 2011) (Ds GPJ Stoltz 2012 tot huidig).
- * Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging, funksionering op plaaslike- streeks- en hoofbestuursvlak (Mev ME Fourie 2011) (Mev B Coetzer 2012 tot huidig).
- * Argief en museum (Mnr NG Sarkady).
- * Finansiële bestuur en kerklike administrasie (administrateur en personeel).

- * Groepevaluasie – praktiese werk in gemeentes (Prof TFJ Dreyer 2011) (Dr JC van der Merwe 2012 tot huidig).
- * SA Bybelgenootskap (Dr KD Papp).
- * Radiobediening (Dr F Loots).

(ii) ***MDiv 200 en skripsies***

Die finalejaar van die MDiv is gedifferensieer en die Hervormde Teologiese Kollege is verantwoordelik vir die aanbieding van die modules TEO 871, 872, 873 en die koördinerings van die skripsies. 'n Program wat die praktykvormingmodules, die skedulering van die skripsies en die TEO modules integreer, word met die MDiv 2 studente gevolg. 'n Navorsingseminaar word jaarliks vroeg in Februarie aangebied met daaropvolgende sperdatums vir vorderingsverslae en ontmoetings met studieleiers.

(iii) ***Voog- en godsdiensperiodes***

Die rooster van die Fakulteit maak voorsiening vir kerkperiodes op Dinsdae vanaf 09:30 tot 10:00. Die kerkperiodes word alternatiewelik aangewend vir voogperiodes, kerkeie godsdiens oefeninge en ekumeniese godsdiens oefeninge. In praktyk kom dit daarop neer dat daar maandeliks (behalwe gedurende eksamentye) een voogperiode en een godsdiensperiode vir die Hervormde Kerk se studente beskikbaar is. Die Hervormde dosente is ook verantwoordelik vir die lei van twee ekumeniese godsdiens oefeninge gedurende die jaar.

(iv) ***Jaarlikse Voortgesette Teologiese Toerusting vir predikante***

Volgens 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering is predikante (jonger as 60) verplig om jaarliks die Voortgesette Teologiese Toerusting by te woon. Die Voortgesette Teologiese Toerusting word jaarliks ook in die Kaap en Namibië aangebied vir predikante van die plaaslike ringe. Die Hervormde Dosenteraad is via die Komitee vir Navorsing en Publikasie verantwoordelik vir die beplanning en aanbieding van temas vir die Voortgesette Teologiese Toerusting wat ook uitloop op artikels in die Hervormde Teologiese Studies.

Die volgende temas was aan die orde:

- 2011 – Die Kerk, die toekoms en waagmoed.
- 2012 – Diakonale Missionaat.
- 2013 – Geloofsonderskeiding (in beplanning).

Die gemiddelde bywoning van die Voortgesette Teologiese Toerusting is steeds wisselend van aard. Die Algemene Kerkvergadering moet

weer die besluit herbevestig dat die bywoning vir alle predikante jonger as 60 verpligtend is. Die Algemene Kerkvergadering word versoek om te besluit dat die bywoning van die Voortgesette Teologiese Toerusting gekoppel word aan krediete wat vir verdere studie aan die Fakulteit erken sal word.

(v) ***Openbare lesings en tafelgesprekke***

Die Hervormde Teologiese Kollege het weer begin met die aanbied van openbare lesings. Gedurende November 2012 is die eerste openbare lesing deur prof AG van Aarde aangebied oor sy boek *Fatherless in Galilee*. Vir 2013 word daar ten minste drie openbare lesings beplan in aanloop tot die 70ste Algemene Kerkvergadering. Eerste kwartaal: Dr P van Staden (gemeente Worcester) – Hervormde Teologie; Tweede kwartaal: Dr WC van Wyk (jr) – Skrifbeskouing in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika; Derde kwartaal: Dr WA Dreyer – Resente kerkgeskiedenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Die Hervormde Teologiese Kollege het gedurende 2012 en 2013 etlike tafelgesprekke tussen die dosente en die Algemene Kommissie gefasiliteer. Die tafelgesprekke is oop vir alle belangstellendes. Sodoende is gepoog om die oënskynlike agterdog teen die Fakulteit die nek in te slaan. Gedurende die verslagjaar is drie navorsingsartikels deur dr JC van der Merwe en navorsingsgenote van die Hervormde Teologiese Kollege gepubliseer. Die navorsingsfonds van die Hervormde Teologiese Kollege word deur hierdie navorsingsuitsette aansienlik versterk. Hierdie fondse word by die Universiteit in 'n navorsingsrekening gehou en op versoek van navorsingsgenote aangewend vir studiereise, bywoning van kongresse en studieboeke.

(vi) ***Sentrum vir Missionale Bediening***

Die Sentrum vir Missionale Bediening word sedert dr WA Dreyer se aanstelling as dosent in Kerkgeskiedenis, deur die Hervormde Teologiese Kollege bedryf. Verskeie gemeentes en ringe het reeds en pluk steeds die vrugte van die sentrum se insette. Dr Dreyer is steeds betrokke by die sentrum se bedrywighede.

(vii) ***Hervormde Teologiese Studies***

Die werksaamhede van die Hervormde Teologiese Studies word in 'n aparte verslag opgeneem.

(viii) ***Afrika Instituut vir Missiologie***

Die verslag van die Afrika Instituut vir Missiologie word via die verslag van die Raad vir Apostolaat opgeneem.

(ix) **Slotopmerkings**

Prof TFJ Dreyer het aan die einde van 2011 geëmeriteer. Die Kuratorium bring graag hulde aan hom vir die reuse baanbrekerswerk wat hy deur die vestiging en uitbouing van die Hervormde Teologiese Kollege gedoen het. Mev Betsie Brits speel steeds 'n onmisbare rol as sekretaresse van die Hervormde Teologiese Kollege en ook aan haar is groot dank verskuldig. Daar is groot waardering vir haar werk en ondersteunende rol wat sy by die Kollege en die kantoor van die Kuratorium vervul.

BESLUIT	1. Kennis geneem. 2. Die verpligte bywoning van die Voortgesette Teologiese Toerusting deur predikante onder die ouderdom van 60, word herbevestig.
VERDERE BEPLANNING	1. 'n Ondersoek word gedoen na die moontlikheid om die bywoning van voortgesette teologiese toerusting te koppel aan krediete wat vir verdere studie aan die Fakulteit Teologie (Universiteit van Pretoria) erken sal word.

2.1.1.4 **Hervormde Teologiese Studies: Periode Januarie 2010 tot Februarie 2013**

(i) **Inleiding**

Die kernredaksie van die Hervormde Teologiese Studies, bestaande uit die voltydse lede van die Hervormde Dosenteraad aan die Universiteit van Pretoria onder voorsitterskap van prof E van Eck, doen met dankbaarheid verslag aan die 70ste Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Per besluit van die Algemene Kerkvergadering ressorteer die Hervormde Teologiese Studies onder die Hervormde Teologiese Kollege. Hierdie verslag dien dus ook by die Kuratorium vir Teologiese Opleiding.

(ii) **Hoogtepunte**

Daar kan oor verskeie hoogtepunte sedert die 69ste Algemene Kerkvergadering gerapporteer word. Wat voorop staan, is die aanlynboek onder outeurskap van 'n ouddekaan en oudvoorsitter van die Algemene Kerkvergadering, prof JP Oberholzer, wat die honderdjarige geskiedenis van die Kuratorium vir Teologiese Opleiding (1909 tot 2009), getiteld *Honderd Jaar Kerk en Teologiese Opleiding: 'n Kroniek van die Hervormde Kerk*, in kroniekvorm beskryf. Hierdie e-boek van 236 digi-

tale bladsye is as Supplementum 9 in 2010 uitgegee en amptelik in ontvangs geneem deur die voorsitter van die 69ste Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Hierdie histories-wetenskaplike navorsing dien as baken in beide Hervormde en Suid-Afrikaanse teologie- en kerkgeskiedenis.

Drie huldigingsbundels van die Hervormde Teologiese Studies is die afgelope drie jaar uitgegee wat erkenning verleen aan die bydraes van Hervormde teoloë: In 2010 by prof AG van Aarde se 60ste verjaarsdag (560 digitale bladsye); in 2011 by geleentheid van die emeritaataanvaarding van prof TFJ Dreyer (475 digitale bladsye); en in 2012 by die emeritaataanvaarding van prof PM Venter (806 digitale bladsye).

(iii) ***Bevordering van teologie as wetenskap***

Die Hervormde Teologiese Studies is 'n belangrike medium waardeur Hervormde teologie wêreldwyd bekend gemaak word. In die periode 2010 tot 2012 is 125 artikels deur teoloë van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en hulle geregistreerde navorsingsgenote in die Hervormde Teologiese Studies gepubliseer. Hiervoor het die Raad van Finansies vir die boekjaar 2013/2014 die bedrag van R417 125.00 begroot. Teoloë verbonde aan die Universiteit van Pretoria het dit moontlik gemaak dat die dekaan van die Fakulteit Teologie na beraaming op grond van die publikasie van 52 artikels in twee Hervormde Teologiese Studies in die boekjaar 2012 (29 geskryf deur Hervormde dosente en 23 deur dosente van ander kerklike vennote), die bedrag van R884 000.00 vir die bevordering van teologiese navorsing sal ontvang. Met groot dankbaarheid word met hierdie verslag ook erkenning aan die dekaan van die Fakulteit Teologie gegee wat gedurende 2010 tot 2012 die produksiekoste van die Hervormde Teologiese Studies gesubsidieer het.

In samewerking met die Suid-Afrikaanse Werkgemeenskap vir Praktiese Teologie van Suid-Afrika is 'n tweede nommer in al drie jare uitgegee (2010 tot 2012) wat net op die bydrae van Praktiese Teologie fokus: 20 artikels in 2010 (134 digitale bladsye), 20 artikels in 2011 (164 digitale bladsye) en 21 artikels in 2012 (170 digitale bladsye). Volume 69, Nommer 1 van 2013 word as die JA Loader Huldigingsbundel ingeregterig ter erkenning van die teologiese bydrae van prof Loader wat in 2013 by die Universiteit van Wenen emeriteer. Vennootskappe met ander teologiese werkgemeenskappe in Suid-Afrika word in die vooruitsig gestel.

In totaal was daar in die periode 2010 tot 2012 'n rekord getal van 527 artikels aanlyn vir portuurevaluering ingedien. 'n Groot getal hiervan het nie keuring geslaag nie. Van dié wat goedgekeur en gepubliseer was, was 125 artikels deur Hervormde teoloë en hulle navorsingsgenote geskryf. 'n Groot getal internasionale teoloë, te wete 99, het in

hierdie periode in die Hervormde Teologiese Studies gepubliseer. Ter wille van kostebesparing verskyn boekresensies nie meer in die Hervormde Teologiese Studies sedert 2013 nie. Die laaste boekresensies wat gedurende die verslagperiode 2010 tot 2012 gepubliseer was, het in totaal 34 beloop.

(iv) ***Hervormde teologie in internasionale konteks***

Die Hervormde Teologiese Studies is 'n volwaardige internasionale vaktydskrif. As 'n volledige elektroniese aanlyntydskrif moet die uitsette en prestasies, anders as tydens die tradisionele harde kopie periode, voor 2009 gemeet en geëvalueer word. Teenoor die tradisionele sirkulasie van die maksimum van 3 200 kopieë per jaar, het die persentasie aanlynbesoekers (*unieke* lesers wat alleen één keer getel word en nie elke keer wanneer dieselfde leser by herhaling die webwerf besoek nie) vanaf 2010 tot 2012 met 65.76% gegroei. Hierdie aanlynbesoekers van die elektroniese webwerf (www.hts.org.za) het vanaf 2010 tot 2012 vermeerder vanaf 32 679 (wat 302 720 bladsye aanlyn gelees het) tot 69 991 (wat 589 005 bladsye gelees het). In 2012 het die aantal artikels wat aanlyn deur gebruikers afgelaai is, die rekord getal van 635 824 beloop en die getal *unieke* besoekers vir 2012 was 74 073.

Gedurende 2012 is die Hervormde Teologiese Studies in 163 lande gelees. 'n Variasie van meer as 20 tale is as vertalingsekwivalent op die webwerf moontlik. Die lande waar die Hervormde Teologiese Studies in die periode 2010 tot 2012 deur unieke gebruikers die meeste gelees was, is Suid-Afrika: 36 134; Verenigde State van Amerika: 19 265; Verenigde Koninkryk: 4 330; Nederland: 2 952; Kanada: 2 784; Australië: 2 424; Duitsland: 1 848; Indië: 1 492; Filippyne: 942 en België: 811. In Suid-Afrika is die plek waar die Hervormde Teologiese Studies die meeste gelees word Kaapstad, met 8 112 gebruikers.

Die Hervormde Teologiese Studies is opgeneem in die internasionale indeks, onder bestuur van die Akademie van Wetenskap vir Suid-Afrika (ASSAf), SciELO SA, en in 2012 was die Hervormde Teologiese Studies een van die tien wetenskaplike tydskrifte (natuurwetenskappe ingesluit) wat volgens hierdie indeks die meeste wêreldwyd gesiteer is. In 2012 is die Hervormde Teologiese Studies vereer met die prys wat die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns in samewerking met die Afrikaanse Taal en Kultuur Vereniging aan 'n Hervormde teoloog toegeken het vir gesamentlik twee van sy artikels as onder die beste agt wetenskaplike artikels (natuurwetenskappe ingesluit) wat in 2010 in Afrikaans gepubliseer is. Meer as 50 onafhanklike portuurevalueerders het aan die keuringsproses deelgeneem.

Benewens die akkreditasie van die Hervormde Teologiese Studies deur die Departement van Hoër Onderwys, word die Hervormde Teolo-

giese Studies ook internasionaal geakkrediteer deur die *Institute for Scientific Information* (ISI: Reuter Thomson se *Arts and Humanities Citation Index*), *Elsevier Scopus*, die *Directory of Open Access Journals*, *EBSOHost*, *GALE CENGAGE Learning*, *ProQuest*, *Google Scholar*, *SA ePublications (Sabinet)*, *Africa Journals Online (AJOL)*, *ATLA Religion Database* (gepubliseer deur die *American Theological Library Association*), *Bibliographical Information Bank in Patristics*, *Elenchus of Biblical Bibliography of Periodical Literature (IBZ)*, *International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature*, *New Testament Abstracts* (gepubliseer deur *Boston College School of Theology and Ministry*), *Old Testament Abstracts* (gepubliseer deur die *Catholic University of America*), *Religious and Theological Abstracts*, *openUP* en *AOSIS Open journals Harvester*.

Die Hervormde Teologiese Studies se internasionale indeksering dra sterk by tot die sitasie-impakfaktor soos dit op die *World Wide Web & Knowledge* indeks bibliometries gemeet word. Hierdie registrasie van die sitasie-impakfaktor en die meting van die aantal artikels van 'n outeur wat elektronies afgelaai word, vervul 'n belangrike rol in die gradering van universiteite op die wêreldranglys en die gradering van individuele akademiëci deur die Nasionale Navorsing Stigting (NRF). In die *Consensus Report: Scholarly Journals in Religion* (2013) van die Akademie van Wetenskap vir Suid-Afrika (ASSAf), die amptelike verslag van ASSAf se nasionale audit, is die Hervormde Teologiese Studies aanbeveel om deel te bly van die lys van akkreditasie van die Departement van Hoër Onderwys met die oog op staatsubsidie. Tans ontvang Suid-Afrikaanse geregistreerde universiteite R119 331.00 per artikel wat deur 'n akademiese personeellid of sy of haar geregistreerde navorsingsgenoot in 'n geakkrediteerde tydskrif gepubliseer is. In die nuwe ministeriële beleid vir universiteitsubsidie is die kriteria vir toekenning vir die periode vanaf 2014 aangepas sodat internasionale akkreditasie in die toekoms voorwaarde vir staatsubsidie sal word. Die Hervormde Teologiese Studies is in hierdie verband goed geposisioneer en die redakteur het reeds strategieë in plek begin kry om in samewerking met die Hervormde Teologiese Studies se aanlynuitgewery, AOSIS, veranderlikes in die toekoms te antisipeer en te akkommodeer.

(v) **Dankwoord**

Die redakteur en redaksie bedank die Hervormde Teologiese Kollege, die Kuratorium vir Teologiese Opleiding, die administrateur, die Raad van Finansies en die Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika vir lojale ondersteuning en gaan die toekoms met 'n positiewe verwagting in. In 2014 sal die 70ste volume van die Hervormde Teologiese Studies, Suid-Afrika se oudste teologiese tydskrif, gestig in 1943, uitgegee word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

	2. Dank word betuig aan die redakteur en kernredaksie vir die werk aan die Hervormde Teologiese Studies.
VERDERE BEPLANNING	

2.1.1.5 **Verslag oor die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria vir die periode Januarie 2010 tot Februarie 2013**

(i) ***Inleiding***

Graag lewer die Hervormde Dosenteraad hiermee verslag aan die Kuratorium oor die aktiwiteite van die Fakulteit Teologie vir die periode Januarie 2010 tot en met Februarie 2013.

(ii) ***Visie en missie van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria***

Die visie van die Universiteit van Pretoria, soos geformuleer in die dokument *Strategiese plan: Die visie, missie en plan van die Universiteit vir 2025*, is soos volg: Om 'n voorste navorsingsintensiewe universiteit in Afrika te wees wat internasionaal erken word vir gehalte, relevansie en impak, asook vir die ontwikkeling van mensebydraes, die skep van kennis en vir betekenisvolle plaaslike en internasionale bydraes.

Om uitvoering aan hierdie visie te gee, het die Universiteit van Pretoria die volgende vyf strategiese doelwitte daargestel wat betref sy akademiese missie:

- * Om 'n leidende navorsingsintensiewe universiteit in Afrika te wees.
- * Om die Universiteit se internasionale profiel en sigbaarheid te versterk.
- * Om die Universiteit se impak op Suid-Afrika se ekonomiese en sosiale ontwikkeling te versterk.
- * Om te streef na uitnemendheid in onderrig en leer.
- * Om toelating, die persentasie slaagsyfer en diversiteit te verhoog.

As een van die fakulteite aan die Universiteit van Pretoria het die Fakulteit Teologie, in aansluiting by bogenoemde visie en strategiese doelwitte, die volgende visie en missie vir die Fakulteit geformuleer:

Visie

Om 'n fakulteit te wees wat erkenning geniet vir kreatiewe betrokken-

heid by lewegewende teologie, geloofsinsig, en diens aan akademie, kerk en gemeenskap.

Missie

- * Op voor- en nagraadse vlak *onderrig* van gehalte te bied wat aan nasionale en internasionale standarde beantwoord.
- * 'n *Navorsingskultuur* te handhaaf wat nasionale en internasionale erkenning geniet en waarbinne studente en personeel tot die verwirkliking van hulle potensiaal kan kom.
- * *Sosiale verantwoordelikhede* na te kom teenoor studente, kerklike vennote en die breër Suid-Afrikaanse gemeenskap.
- * Internasionaal as *vakkundige leier* in Suider-Afrika erken te word.
- * Geregtigheid, vrede en integriteit van die skepping na te strewe.

Met bogenoemde visie – bondig geformuleer as *kwaliteit teologie vir die toekoms* – wil die Fakulteit in die gees van die Universiteit van Pretoria se Strategiese Plan 2012 tot 2025, pertinent belig dat die Fakulteit klem wil plaas op akademiese uitnemendheid in die algemeen en kritiese teologie in die besonder. Dit is ook die unieke nis wat die Fakulteit Teologie van die Universiteit van Pretoria binne die Suid-Afrikaanse landskap wil toeëien. Die Fakulteit moet die vanselfsprekende keuse wees vir ook (maar nie uitsluitlik nie) die skrande en kritiese student wat teologies gevorm wil word in die tradisie van die reformatoriese teologie. Die Hervormde Dosentevergadering is gemaklik met genoemde visie en missie, veral omdat dit aan voornemende predikante van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die geleentheid bied om in 'n uitgesproke reformatoriese tradisie, gees en omgewing as toekomstige predikante opgelei te kan word. Hierdie teologiese fokus van die Fakulteit bied aan die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (en dosente van die ander vennote van die Fakulteit) die geleentheid om – gebind aan die Belydenisskrifte van die Kerk (die Drie Formuliere van Eenheid en die drie Ekumeniese Belydenisse) – die kosbare erfenis van die reformatie, wat vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika uiteraard ononderhandelbaar is, te beoefen en uit te bou.

Benewens *navorsing, onderrig en leer* is die Universiteit van Pretoria ook pertinent toegespits op gemeenskapsbetrokkenheid en word hierdie as die drie aspekte van die Universiteit se kernbesigheid beskou.

Die Universiteit van Pretoria is tans in Afrika tweede op die lys van universiteite wat voorkeur van studente betref en beklee op die wêreldranglys die 474ste posisie. Hierdie posisie van die Universiteit van

Pretoria lyk soos volg wanneer dit met ander universiteite in Afrika vergelyk word:

POSISIE IN AFRIKA	UNIVERSITEIT	WÊRELD- RANGLYS
1	Universiteit van Kaapstad	317
2	Universiteit van Pretoria	474
3	Stellenbosch Universiteit	517
4	Universiteit van die Witwatersrand	640
5	Rhodes Universiteit	700
6	Universiteit van KwaZulu-Natal	1 051
7	Universiteit van die Wes-Kaap	1 078
8	Universiteit van Suid-Afrika	1 115
9	Universiteit van Johannesburg	1 277
10	Makere Universiteit (Uganda)	1 402
11	Kaïro Universiteit (Egipte)	1 405
12	Amerikaanse Universiteit in Kaïro (Egipte)	1 626
13	Ain Shams Universiteit (Egipte)	1 998
14	Mansoura Universiteit (Egipte)	2 102
15	Universiteit van die Vrystaat	2 141
16	Noordwes Universiteit	2 232
17	Nelson Mandela Metropolitaanse Universiteit	2 444

Die Universiteit van Pretoria se relatiewe gunstige gradering moet ook in verband gesien word met die navorsingsuitsette van die Fakulteit Teologie wat die hoogste persentasie aan die Universiteit van Pretoria verteenwoordig. Die Hervormde dosente en die Hervormde Teologiese Studies speel hierin 'n groot rol. In die periode 2010 tot 2012 is 125 artikels deur teoloë van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en hulle geregistreerde navorsingsgenote in die Hervormde Teologiese Studies gepubliseer (kyk verder die Hervormde Teologiese Studies redaksieverslag aan die 70ste Algemene Kerkvergadering wat as onderdeel van die verslag van die Hervormde Teologiese Kollege dien).

Die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is verder by verskeie internasionale navorsingsprojekte betrokke. Prof E van Eck is betrokke by die *Context Group* ('n projek wat die Bybel bewustelik teen sy sosio-kulturele agtergrond lees) en die *Society of Biblical Literature*, prof Y Dreyer is lid van die *International Academy for Practical Theology* en die *Theological Network of the World Communion of Reformed Churches*, prof J Buitendag speel 'n rigtinggewende rol by die *International Reformed Theological Institute* asook *European Society for the Study of Science and Religion*, en prof AG van Aarde is betrokke by die *Australian Research Council*, die *Society of Biblical Literature* en die *Studiorum Novi Testamenti Societas*.

Die afgelope ses jaar is die onderskeie departemente van die Fakulteit

Teologie (soos die geval met alle departemente aan die Universiteit) aan 'n omvattende evaluasieproses (oudit) onderwerp. Hierdie evaluasieproses is tans in sy tweede siklus. Die onderskeie departemente van die Fakulteit is in die algemeen baie gunstig beoordeel. Verskeie van die departemente is deur internasionale panele as vergelykbaar met die bestes in Europa en die Verenigde State van Amerika bestempel. Gegewe die rol wat die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in die onderskeie departemente speel, is hierdie evaluering iets waarop die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika trots kan wees.

Uit bogenoemde is dit duidelik dat voornemende predikante van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die voorreg en geleentheid het om aan 'n wêreldklas universiteit opgelei te word. In 2013, as voorbeeld, het 36 000 eerstejaar studente aansoek tot toelating by die Universiteit van Pretoria gedoen, waarvan slegs 16 000 aanvaar is en uiteindelik net 10 000 kon registreer. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kan verder trots wees om as kerklike vennoot sedert 1917 'n leidende rol in die Fakulteit te kon speel. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is die oudste vennoot van die Fakulteit².

(iii) ***Samestelling van die Fakulteit***

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het, op grond van 'n besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering van 1998, besluit om deel te word van die nuwe Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria³. Die eerste twee kontrakte met die Universiteit van Pretoria, wat elk vir vyf jaar gedien het, is in 2000 en 2005 deur die Kerk met die Universiteit van Pretoria aangegaan. Die nuwe ooreenkoms tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die Universiteit het op 1 Januarie 2010 in werking getree. Die ooreenkoms is nie termynge-

² Die Nederduitse Gereformeerde Kerk het in 1937 as vennoot tot die Fakulteit toegetree, die *Uniting Presbyterian Church in Southern Africa* in 2002, en die *Uniting Reformed Church in Southern Africa* en die Verenigde Gereformeerde Kerk in 2012.

³ Die ter sake gedeeltes (verbatim) van genoemde besluit word vir die doel van hierdie verslag weergegee:

Die vergadering het besluit:

- * *Die vestiging van 'n enkele teologiese fakulteit onder beheer van die Universiteit van Pretoria word in beginsel aanvaar ...*
- * *Die Kuratorium kry opdrag om in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*
 - ** *die gunstigste moontlike posisie vir die Kerk se teologiese opleiding by die Universiteit van Pretoria te beding.*
 - ** *voorkeur te verleen aan die vestiging en inbedryfstelling van die Kerk se eie Teologiese Kollege op 1 Januarie 2000.*

bonde nie, maar kan met 'n wedersydse kennisgewing van drie jaar opgesê word. Enige van die partye kan te enige tyd ook 'n gesprek aanvra om oor van die aspekte opnuut te onderhandel en die Universiteit kan wanneer getalle van 'n vennoot bly daal, ook weer die ooreenkoms vir onderhandeling oopmaak.

Naas die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, het die Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria vier verdere vennote, te wete die Nederduitse Gereformeerde Kerk, die *Uniting Presbyterian Church in Southern Africa*, en die Verenigde Gereformeerde Kerk. Volgens die vennote se ooreenkoms met die Fakulteit het die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika vyf voltydse poste, die Nederduitse Gereformeerde Kerk tien, die *Uniting Presbyterian Church in Southern Africa* twee, en die Verenigde Gereformeerde Kerk een pos. Hierbenewens vul die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika ook 'n voltydse kontrakpos in Kerkgeskiedenis.

Die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by die Fakulteit sien tans soos volg daaruit:

- * Dr J Beyers (Godsdiens- en Sendingwetenskap)
- * Dr WA Dreyer (Kerkgeskiedenis; kontrakpos).
- * Prof Y Dreyer (Praktiese Teologie; Departementshoof)
- * Dr AB Geyser-Fouché (Ou-Testamentiese Wetenskap)
- * Prof E van Eck (Nuwe-Testamentiese Wetenskap)

Prof J Buitendag is as dekaan van die Fakulteit, met ingang 1 Maart 2010, aangestel, en is nie meer 'n dosent van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie. Prof AG van Aarde is deur die Fakulteit as honorêre professor in Nuwe-Testamentiese Wetenskap benoem (sonder vergoeding), en is nie betrokke by die opleiding van studente nie. Hy hanteer die Hervormde Teologiese Studies, en is ook 'n senior navorsingsgenoot by die viserektor. Die vyfde pos van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (Dogmatiek en Christelike Etiek) is aan die begin van 2013 voorlopig nie gevul nie en die aanstelling sal weer aandag in 2014 kry sodra daar meer duidelikheid is oor prof Buitendag se tweede termyn as dekaan. Totdat 'n aanstelling in hierdie pos gemaak word, verskaf die Universiteit van Pretoria die finansiële ondersteuning vir 'n dosent uit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika om ook dié vak aan die Fakulteit te doseer.

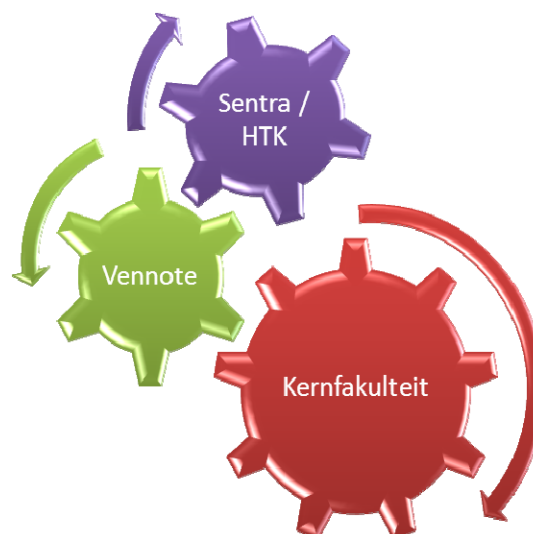
Benewens die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se vyf voltydse poste, die Nederduitse Gereformeerde Kerk se tien, die *Uniting Presbyterian Church in Southern Africa* se een en die Verenigde Gereformeerde Kerk se een pos, bestaan daar agt verdere doseerposte, te wete drie diversiteitsposte en vier tydelike poste (wat die pos van dr WA Dreyer insluit). Wat betref die rassesamestelling van die Fakulteit (insluitend die ondersteuningpersoneel), was dit in 2012 'n verhouding

van 78% wit en 22% swart, en in terme van geslag 74% manlik en 26% vroulik.

Die bestuur van die Fakulteit sien tans soos volg daaruit:

Bestuur	
Prof Johan Buitendag Prof Dirk Human	Dekaan Visedekaan
Akadiese departemente	
Prof Graham Duncan Prof Danie Veldsman Prof Gert Steyn Prof Dirk Human Prof Yolanda Dreyer Prof Nelus Niemandt	Hoof: Kerkgeskiedenis Hoof: Dogmatiek en Christelike Etiek Hoof: Nuwe-Testamentiese Wetenskap Hoof: Ou-Testamentiese Wetenskap Hoof: Praktiese Teologie Hoof: Godsdiens- en Sendingwetenskap
Sentrums en Institute	
Dr Jaco Beyers Dr Vuyani Vellem Dr Stephen de Beer Dr Attie van Niekerk	Koördineerder: Program vir Bybel- en Godsdiensstudies Direkteur: Sentrum vir Publieke Teologie Direkteur: Sentrum vir Kontekstuele Bediening Instituut vir Missiologie en Ekumeniese Navorsing

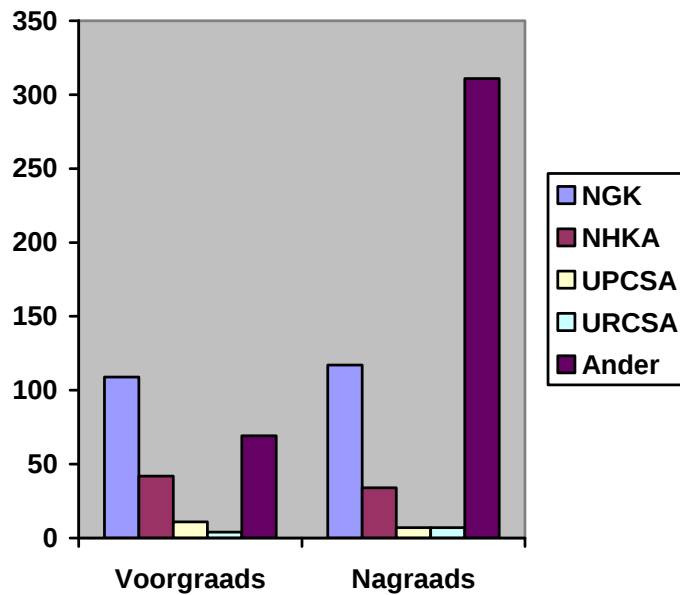
Die rolspelers van die Fakulteit is logies die Universiteit, en dan ook die gemeenskap en die vennote. Die aard van die Fakulteit kan soos volg grafies uitgedruk word:

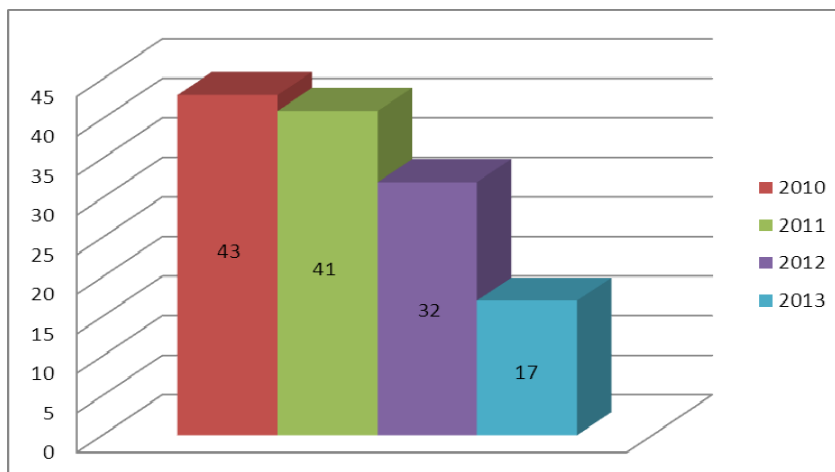
(iv) **Studentegetalle**

In 2012 het die Fakulteit 'n totaal van 711 studente gehad, waarvan 235 studente voorgraadse en 276 studente nagraadse studente was. In terme van rasverhouding was 71 voorgraadse studente swart en 164 wit. Op nagraadse vlak was 228 studente swart en 248 studente wit.

Vergeleke met die studentegetalle van die ander vennote (voorgraadse en nagraadse studie), sien die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se studentegetalle soos volg daaruit:

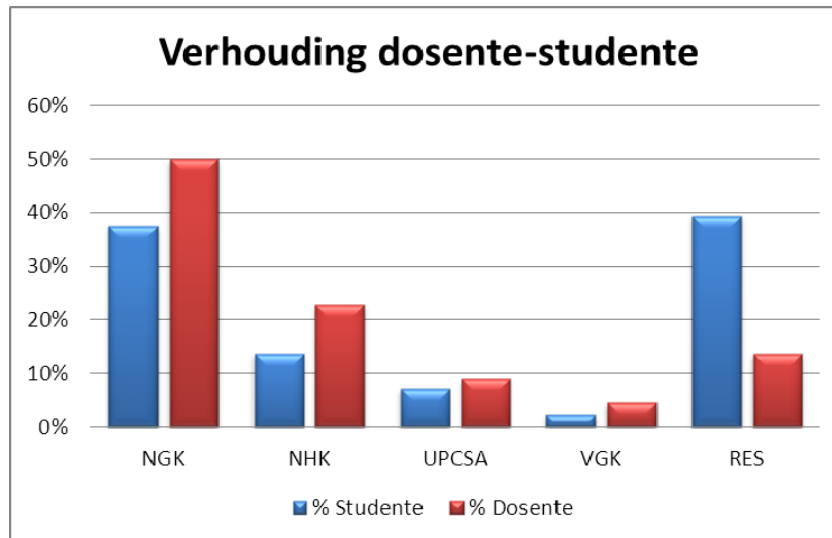

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se voorgraadse studentental toon die afgelope jare 'n afnemende tendens en kan soos volg voorgestel word:

Uitgedruk in 'n persentasie, het die studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in 2010 15% van alle voorgraadse studente beslaan, in 2011 was dit 16%, in 2012 14%, en tans is dit 8%.

Die verhouding dosente-studente van al die vennote van die Fakulteit lyk grafies soos volg:

Wat die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika betref, was die verhouding tussen dosente en studente op voorgraadse vlak in 2012 respektiewelik 7.2 en 2.8. In 2013 is die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se verhouding tussen dosente en studente 1.3. Hierdie syfers toon duidelik die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se bevoorregte posisie by die Fakulteit aan.

(v) **Kurrikulum**

Die Fakulteit bied tien programme aan waarvan studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika slegs twee neem, naamlik die BTh en MDiv. Al die BTh-lesings word parallel in sowel Afrikaans as in Engels aangebied en die MDiv net in Afrikaans. Op voorgraadse vlak by die Universiteit van Pretoria is 38% studente Afrikaanssprekend, maar slegs 28% verkies om in Afrikaans klas te loop. Hierdie tendens is ook sigbaar in die Fakulteit omdat studente hulle klasse só kies dat dit by hulle persoonlike programme (byvoorbeeld werkverpligtinge) inpas. Vanaf 2011 is tolkdienste in twee modules ingestel (TEO 101/114 en TEO 102/124) om die dosente se lesingverpligtinge te verlig.

Die kurrikulum wat die studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika deurloop sien soos volg daaruit:

BTh: Eerste jaar

HEB 110	Hebreeus
HEB 120	Hebreeus
GRK 110	Grieks
GRK 120	Grieks

BYA 110 (Ou Testament) Bybel en Bybelse Agtergronde	Teologiese ensiklopedie Die geografiese en historiese agtergrond van die Bybel (die Naby-Oosterse kulturele agtergrond van die Bybel)
BYA 120 (Nuwe Testament) Bybel en Bybelse Agtergronde	Teologiese ensiklopedie Die Mediterreense sosio-kulturele leefwêreld
TEO 101 (Dogmatiek en Kerkgeskiedenis) Teologiese Oriëntasie	Ensiklopedie van die Teologie
TEO 102 (Godsdienst- en Sendingwetenskap en Praktiese Teologie) Teologiese Oriëntasie	Ensiklopedie van die Teologie
Nie-teologiese vak	Byvoorbeeld Filosofie, Sielkunde, Sosiologie, Geskiedenis, Afrikaans
ALL 120	Akademiese Taalvaardigheid
AIM 110	Rekenaarvaardigheid

BTh: Tweede jaar

HEB 210	Hebreeus
HEB 220	Hebreeus
GRK 210	Grieks
GRK 220	Grieks
OTW 110 Narratiewe	Inleiding in Ou-Testamentiese narratologie. <i>Capita selecta</i> : Pentateug of ander Ou-Testamentiese <i>corpus</i>
NTW 120 Inleiding in die Nuwe Testament	Inleiding in die Nuwe Testament: Kanoniek, sinoptiese vraagstuk, en inleiding, teologie en eksegeese van Markus en Matteus
CHS 110 Vroeë kerk	Inleiding in kerkgeskiedskrywing; vroeë kerk tot en met Augustinus
DCE 120 Inleiding in Dogmatiek en Christelike Etiek	Inleiding in Dogmatiek Inleiding in Christelike Etiek
PTH 110 Jeugbediening en Christelike Opvoeding	Jeugwerk Christelike opvoeding
GSW 120 Inleiding in Godsdienst- en Sendingwetenskap	Inleiding in die Godsdienst- en Sendingwetenskap. Inleiding in die Teologie van Sending (Bybelse grondslae)

BTh: Derde jaar

OTW 311 Metodiek van eksegeese	Eksegetiese metodiek. <i>Capita Selecta</i> : Enige Ou-Testamentiese literêre genre of <i>corpus</i>
OTW 321 Poëtiese en Profetiese Literatuur	Poëtiese en profetiese literatuur van die Ou Testament
NTW 311 Studie van Johannes	Inleiding, teologie en eksegeese van Johannes Hermeneutiek (verhouding tussen Ou- en Nuwe Testament)
NTW 321 Studie van Lukas en Handeling	Inleiding, teologie en eksegeese van Lukas en Handeling
DCE 210 Antropologie, Christologie en soteriologie	Antropologie Christologie en soteriologie
DCE 220 Skrifgesag en Skrifgebruik	Teologie in Etiek
CHS 210 Reformasie en Postreformasie	Reformasie en die Reformatoriese nalatenskap in Europa
CHS 220 Moderne kerkgeskiedenis	Die 19de en 20ste eeue. Opkoms van ideologieë en filosofiese bewegings
PTH 210 Pastorale sorg in konteks	Pastorale sorg I Konteksstudies I
PTH 220 Prediking en erediens	Liturgiek en Homiletiek I Himnologie en Homiletiek I
GSW 210 Seleksie van sleutelbegrippe en -temas	Kerk, sending en leierskap Godsdienstenfenomenologie Teologieë van die Derde Wêreld
GSW 220 Christelike godsdienste in Derde Wêreld	Primale godsdienste; Afrika-godsdienste
PFN 310 Praktykvorming (Chemiese afhanklikheid)	Vorming met die oog op die algemene bedieningspraktyk. In samewerking met die kerklike vennote aangebied

BTh: Vierde jaar

OTW 410 Deuteronomis	Deuteronomis (insluitend hermeneutiese perspektief)
OTW 420 Profete, Kronis, Wysheid, Apokaliptiek	Seleksie van Profete, Kronis, Wysheid en Apokaliptiek
OTW 322 Teologie van die Ou Testament	Teologie van die Ou Testament

NTW 410 Paulusstudies	Inleiding, teologie en eksegeese van die outentieke Paulusbriewe
NTW 420 Deutero-Pauliniese geskrifte	Inleiding, teologie en eksegeese van die deutero-Pauliniese geskrifte Inleiding, teologie en eksegeese van die Algemene Briewe
NTW 322 Teologie en etiek	Teologie en etiek van die Nuwe Testament
DCE 310 Sosiale etiek, ekklesiologie en eskatologie	Sosiale etiek Ekklesiologie en eskatologie
DCE 320 Kontemporêre strominge in die Sistematiese Teologie	Teologiese vraagstukke, strominge en invloedryke denkers
DCE 321 Kontemporêre vraagstukke in die Sistematiese Teologie	Bio-etiek Kontemporêre filosofies-teologiese vraagstukke
CHS 310 Afrika en Suid-Afrika	Afrika- en Suid-Afrikaanse en kerkgeskiedenis I – algemeen en kerkspesifiek
CHS 320 Kerkreg	Kerkreg – algemeen en kerkspesifiek
CHS 321 Afrika en Suid-Afrika	Afrika- en Suid-Afrikaanse en kerkgeskiedenis – algemeen en kerkspesifiek
PTH 310 Diakonaat en gemeenskapsontwikkeling	Pastorale sorg II Konteksstudies II
PTH 320 Pastorale beraad	Pastorale berading I Liturgiek en Homiletiek II
GSW 320 In gesprek met wêreldgodsdienste	Oosterse godsdienste Israel, Islam en Christendom
GSW 321 Missionale ekklesiologie in eietydse konteks	Missionêre ekklesiologie Missionêre diakonaat en ekopraktyk
PFN 410 Praktykvorming (Chemiese afhanklikheid)	Vorming en opleiding met die oog op die toegespitste bedieningspraktyk. In samewerking met die kerklike vennote aangebied
OST 410 Onafhanklike Studie	Skripsie oor goedgekeurde tema in een van die ses departemente

MDiv: Eerste (vyfde) jaar

DCE 810	In diepte behandeling van een of
---------	----------------------------------

	meer lokusse binne 'n heden- daagse Sistematiese Teologiese raamwerk: Kritiese verantwoor- ding van religieuse ervaring
DCE 820	In diepte behandeling van een of meer lokusse binne 'n heden- daagse Sistematiese Teologiese raamwerk: Triniteit, pneumatolo- gie en ekklesiologie
OTW 810	Eksegese: Wysheidsliteratuur
OTW 820	Ou-Testamentiese teologie
NTW 810	Resepsie van Ou Testament in die Nuwe Testament (Hebreërs) en Christologie
NTW 820	Gelykenisse van Jesus en Open- baring
GSW 810	Die teologie van die godsdiens en godsdiens en kultuur
GSW 820	Die teologie van sending en sen- dingparadigmas
KGS 810	Suid-Afrikaanse kerkgeskiedenis: 20ste eeu – kerkspesifiek
KGS 820	Die vroeë kerkvaders in konteks met kontemporêre teologie, kerk- reg, en teoloë van die 19de en 20ste eeu – kerkspesifiek
PRT 810	Gemeentestudies en gemeente- bou in die praktyk
PRT 820	Prediking en liturgie in die praktyk

MDiv: Tweede (sesde) jaar

Die tweede jaar van die MDiv word volledig deur die Hervormde Teolo-
giese Kollege hanteer. Die kurrikulum van die MDiv II word volledig
deur die Hervormde Teologiese Kollege bepaal, en die betrokke modu-
les word deur die dosente en predikante van die Nederduitsch Her-
vormde Kerk van Afrika hanteer. Die kurrikulum van die MDiv II sien
soos volg daaruit:

TEO 871	Prof Y Dreyer Prof E van Eck Dr AB Geyser-Fouché
TEO 872	Prof IWC van Wyk Dr J Beyers
TEO 873	Dr JC van der Merwe Prof IWC van Wyk

Naas die BTh en MDiv word ook van die studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika verwag om die Diploma in Kerklike Bediening (DKB) te volg. Voornemende predikante van die Kerk word nie aanbeveel vir legitimasie indien hierdie diploma nie geslaag is nie. Die aanbied van die lesings en die inhoud van die diploma is die verantwoordelikheid van die Hervormde Teologiese Kollege en vind plaas op Woensdae. Om die Kerk die geleentheid te bied om hierdie diploma aan te bied, word daar, in oorleg met die Fakulteit, geen voorsiening gemaak vir ander lesings in die formele onderrigrooster van die Fakulteit op Woensdae nie. Lesings op Woensdae word dus uitsluitlik aan die vennote toegeken om hulle in staat te stel om vanuit 'n uitsluitlik kerklike perspektief met hulle studente besig te wees. Hierdie lesings word gebruik om die studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kerklik te vorm en die kurrikulum sien soos volg daaruit:

Derde jaar

DKB 311	Gesinsbediening in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika	Ds JG Janse van Rensburg
DKB 332	Diakonaat in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika	Dr C Fourie
DKB 343	Diakonaat in die praktyk	Ds GPJ Stoltz en ander
DKB 344	Bybelkennis en vaardigheid (Ou Testament)	Dr AB Geyser-Fouché
DKB 354	Klaspreke	Prof TFJ Dreyer

Vierde jaar

DKB 411	Bedieningspraktyk in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika	Prof TFJ Dreyer
DKB 421	Bybelkennis en vaardigheid (Nuwe Testament)	Prof E van Eck
DKB 432	Bedieningspraktyk – Teks na preek (preeksketse)	Prof TFJ Dreyer
DKB 442	Belydenisgeskrifte	Ds T van Wyk
DKB 453	Bedieningspraktyk – Huisbezoek	Ds JM (Thinus) van Staden
DKB 463	Bybelkennis en vaardigheid (Ou Testament)	Dr AB Geyser-Fouché
DKB 474	Bedieningspraktyk – Jeugbediening	Ds JM (Marthinus) van Staden
DKB 484	Klaspreke	Prof TFJ Dreyer

Vyfte jaar

DKB 511	Preekstrategie	Prof TFJ Dreyer
DKB 521	Spiritualiteitsvorming	Prof PA Geyser
DKB 532	Preekvoorbereiding (klasprek)	Prof TFJ Dreyer
DKB 541	Kerkreg	Dr BJ van Wyk
DKB 542	Liturgiese praktyk	Dr EC Kloppers
DKB 553	Pastorale berading	Ds J Coetzee
DKB 563	Siekepastoraat	Ds J Coetzee
DKB 574	Kerklied in die erediens	Dr EC Kloppers
DKB 584	Klaspreke	Prof TFJ Dreyer

Sesde jaar

DKB 611	Kerklied in praktyk	Mnr BD Bierman
DKB 612	Praktiese Afrikaans	Mev LC Opperman
DKB 621	Sendingpraktyk – verhouding Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika/ <i>Maranatha Reformed Church of Christ</i>	Prof IWC van Wyk
DKB 632	Missionaat	Dr JC van der Merwe
DKB 643	Visuele verkondiging	Dr WC Kloppers
DKB 663	Kerkhervorming – toe en nou	Dr WA Dreyer
DKB 674	Gemeentebou en kerkbestuur	Dr JC van der Merwe
DKB 684	Gemeentepreke	Dr JC van der Merwe
DKB 700	Praktiese werk in gemeentes	

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se insette in die formele kurrikulum wat aangebied word (BTh en MDiv I) vind plaas by wyse van die Ekumeniese Adviesraad, wat as die *kontakpunt* tussen die Fakulteit en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika beskou kan word. Die Kuratorium wys driejaarliks twee lede uit sy verkose lede aan wat namens die Kuratorium, en by implikasie namens die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, die Kerk se belange by die Fakulteit bevorder. In paragraaf 5 van die ooreenkoms tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die Universiteit van Pretoria word die rol van die Ekumeniese Adviesraad soos volg gedefinieer:

5.1 *Die rol van die Ekumeniese Adviesraad is om:*

5.1.1 *die kerklike vennote, vanuit die onderskeie kerklike perspektiewe en met inagneming van die verwagtinge van die*

kerklike vennote ten aansien van predikantopleiding, inspraak te gee in die samestelling en inhoud van formele opleidingsprogramme van die Fakulteit;

5.1.2 *die ekumeniese gesprek tussen kerklike vennote onderling asook met ander rolspelers te fasiliteer ten einde wesenlike inhoud te gee aan die veelkerklikheid en toeganklikheid van die Fakulteit;*

5.1.3 *enige ander opdrag uit te voer wat die Fakulteitsraad of Algemene Dosenteraad aan hom opdra.*

5.2 *Die werkwyse en funksionering van die Ekumeniese Adviesraad word deur die Adviesraad self bepaal.*

Die Ekumeniese Adviesraad speel 'n belangrike rol as formele spreekbuis van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by die Fakulteit. Die vergaderings van die Ekumeniese Adviesraad geskied kwartaalliks, en word deur die huidige dekaan as uiters belangrik beskou. Dit is byvoorbeeld deur die Ekumeniese Adviesraad se inspraak en versoek dat die Fakulteit vanaf 2013 twee ekstra modules (Kennis van die Nuwe Testament en Kennis van die Ou Testament) op die formele onderrigrooster van die Fakulteit aangebring het. Die agtergrond van hierdie twee modules is dat die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (en die Nederduitse Gereformeerde Kerk) reeds 'n geruime tyd van oordeel is dat die studente van hierdie twee vennote 'n gebrekkige kennis van die inhoudelike van die Nuwe- en Ou Testament het. Eerstejaarstudente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die Nederduitse Gereformeerde Kerk word verplig om hierdie twee jaarmodules te neem en, in die geval van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, maak hierdie twee modules deel uit van die DKB, en sal voornemende predikante van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie aanbeveel word vir legitimasie indien hierdie twee modules nie geslaag is nie. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika spreek sy dank teenoor die Fakulteit uit wat dit moontlik gemaak het om, op 'n formele basis, hierdie behoefte van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika aan te spreek. Ook bedank die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die dekaan van die Fakulteit vir die wyse waarop daar die afgelope drie jaar by wyse van die Ekumeniese Adviesraad 'n oop forum aan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gebied is wat betref die Kerk se belange by die Fakulteit, asook vir die inligtingssessies wat aangebied is om die Kerk so volledig moontlik in te lig oor die werksaamhede van die Fakulteit, die Fakulteit se visie en missie, en die inhoud van die kurrikulums wat aangebied word.

(vi) ***Die amptelike taalbeleid van die Universiteit van Pretoria***

Wat die Universiteit van Pretoria se amptelike taalbeleid betref (goed-

gekeur deur die Senaat op 26 Januarie 2010), erken die Universiteit dat elke student 'n reg het tot uitmuntende opleiding, en onderneem om die tale waarin onderrig gegee sal word, Afrikaans en Engels, te ontwikkel en te gebruik as waardevolle instrumente van die wetenskap. Die ontwerp van die Universiteit se taalbeleid is gebaseer op onder andere die volgende oorwegings/beginsels: Die Universiteit van Pretoria erken dat daar 11 amptelike tale is, dat alle amptelike tale gelyke status het, dat alle tale gelykmatig hanteer moet word, en erken die reg van elke individu om onderrig aan 'n tersiêre instansie te ontvang via die medium van die amptelike taal of tale van sy of haar keuse. Met inagneming van hierdie oorwegings/beginsels, gebruik die Universiteit twee amptelike tale, naamlik Afrikaans en Engels, met Sepedi as 'n derde kommunikasietaal. Opleidingsprogramme word in óf Afrikaans óf Engels aangebied, of in beide hierdie tale indien daar 'n aanvraag is na opleiding in die betrokke taal/tale. Afrikaans en Engels word verder as akademiese tale gebruik en ontwikkel om sodoende uitnemendheid in akademiese kommunikasie te bewerkstellig. In kort is die Universiteit se taalbeleid om onderrig te verskaf in Afrikaans en Engels. Studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika ontvang dus onderrig in Afrikaans, alhoewel sommige studente lesings in Engels bywoon omdat dit, uit eie keuse, hulle persoonlike programme (byvoorbeeld werkverpligtinge) beter pas.

(vii) ***Aanstel van dosente***

Sedert die eerste ooreenkoms tussen die Universiteit en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in 2000, geskied die aanstelling van dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika aan die Fakulteit (soos in die geval van al die vennote se kerklike dosente) aan die hand van Aanhangsel A van die ooreenkoms. Ter wille van volledigheid en duidelikheid van hierdie saak, word die Aanhangsel hieronder verbatim aangehaal:

AANSTELLINGSPROSEDURE: PERSONEEL

Indien 'n vakature ontstaan (om welke rede ook al), stel die dekaan van die Fakulteit die volgende proses in werking:

- 1. Die dekaan bepaal, na oorleg met die Kuratorium, die akademiese Departement waarin die aanstelling gemaak moet word.*
- 2. 'n Posbeskrywing en profiel van die kandidaat wat vir vulling van die vakature oorweeg moet word, word deur die Fakulteitskeurkomitee, soos ingestel ingevolge paragraaf 5, na oorleg met die Kuratorium opgestel.*
- 3. Op grond van die posbeskrywing en -profiel berei die dekaan*

in oorleg met die Direkteur: Menslike Hulpbronne van die Universiteit en die Kuratorium 'n werwingsadvertensie voor wat in die toepaslike kerklike en ander ooreengekome media geplaas word. Tensy die Kerk uitdruklik daarvan afstand doen, sal die werwingsadvertensie aandui dat die applikante gelegitimeerde⁴ ampsdraers van die Kerk moet wees.

4. *Die Fakulteitskeurkomitee ontvang die aansoeke via die Departement: Menslike Hulpbronne van die Universiteit.*
5. *Vir doeleindes van die vulling van die vakatures ingevolge paragraaf 6 van die ooreenkoms, word die Fakulteitskeurkomitee soos volg saamgestel:*
 - ** Die viserektor*
 - ** Die dekaan (voorsitter)*
 - ** Die adjunkdekaan*
 - ** Twee fakulteitsraadslede van die Kerk*
 - ** Twee kuratoriumlede van die Kerk*
 - ** Die departementshoof van die dissipline waar die vakature bestaan*
 - ** 'n vakkundige buitepersoon*
 - ** 'n student van die Fakulteit Teologie.*
 - ** 'n Verteenwoordiger van die erkende vakbonde van die Universiteit word na die vergaderings van die Fakulteitskeurkomitee uitgenooi om toesig te hou oor die aanstellingsproses. Vermelde verteenwoordiger is nie lid van die komitee nie en het nie stemreg nie.*
 - ** Die Fakulteitskeurkomitee lê 'n naam aan die dekaan of Senior Aanstellingskomitee van die Universiteit na gelang van die geval, voor.*
6. *Die dekaan of Senior Aanstellingskomitee van die Universiteit, na gelang van die geval, neem kennis van die aanbeveling en neem 'n toepaslike besluit.*

Aanhangsel A het die volgende implikasies vir die aanstel van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se dosente aan die Universiteit van Pretoria: Eerstens waarborg dit dat, in die geval waar 'n kerklike pos vakant raak, net die betrokke kerk die pos kan vul. Die Aanhangsel waarborg dus die aantal poste van die betrokke kerk soos gestel in die ooreenkoms met die Universiteit. Tweedens waarborg die Aanhangsel dat die meerderheid lede van die Fakulteitskeurkomitee (ten

⁴ Die kontrakte van die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is dieselfde. Vir die Nederduitse Gereformeerde Kerk is legitimasie die voorwaarde. Vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika moet die kandidaat volgens die huidige Kerkorde 'n geordende predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wees.

minste vier uit 'n getal van sewe stemgeregtigdes) van die betrokke kerk op die komitee sitting neem.

Die Hervormde Dosentevergadering wil dit weer eens onder die aandag van die Algemene Kerkvergadering bring – soos in die verlede deur die Kuratorium en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedoen – dat Ordinansie 2.1.16.1, in die lig van genoemde Aangangsel, herskryf sal moet word.

(viii) **Gemeenskapsbetrokkenheid**

Die Sentrum vir Publieke Teologie hanteer 'n omvattende projek oor die rol van die kerk in 'n pluralistiese samelewing waaraan vakgenote van talle universiteite deelneem. Dit wil enersyds die nasionale en die globale konteks se invloed op die kerk bestudeer en andersyds die kerke se publieke verantwoordelikheid en die wyse om dit ten beste uit te voer.

Die Instituut vir Sendingwetenskaplike en Ekumeniese Navorsing doen navorsing oor verskeie aspekte van die kerk se getuieis in die samelewing. Die ruim befondsing wat vanuit die industriewêreld hiervoor bewillig word, getuig van die waardering wat die Instituut vir Sendingwetenskaplike en Ekumeniese Navorsing vir die werk wat gedoen word, ontvang. Die NOVA-Inkubator wat as projek geregistreer by die Fakulteit Teologie is, verdien besondere vermelding. Die verkleining van die koolstof-voetspoor in die distrikte van Balfour, Standerton, Newcastle en Qwaqwa is duidelik meetbaar. Befondsing volgens die Kyoto Protokol is 'n moontlike bron van inkomste. Die Protestantse Kerk in Nederland dra ruimskoots tot hierdie aksie by.

Die Sentrum vir Kontekstuele Bediening het as missie die voortgaande verdere indiensopleiding van leraars en ander geestelike/kerklike leiers van enige denominasie in die verstaan en hantering van die Bybel en in bedieningsvaardighede wat kontekstueel relevant is vir die kommunikasie van die evangelie van Jesus Christus in die Suid-Afrikaanse samelewing; onderrig en navorsing in belang van die ontwikkeling van kontekstuele bediening met die oog op die opbou van effektiewe gemeentes in die Suid-Afrikaanse samelewing. Dr Stephan de Beer is hoof van dies en menige Hervormde predikant het reeds van die programme deurloop wat aangebied word.

Die Afrika Instituut vir Missiologie fokus op Afrika-teologie en wil onder andere deur gemeenskapsbetrokkenheid en gemeenskapsdiens aan bepaalde behoeftes van die gemeenskap voorsien. Alle predikante van die *Maranatha Reformed Church of Christ* asook kandidate vir sekere ander kerke word daar opgelei (kyk die verslag van die Afrika Instituut vir Missiologie hieroor).

Die Sentrum vir Bedieningsontwikkeling – nou Excelsus – voldoen aan die behoeftes van die Nederduitse Gereformeerde Kerk en vervul ongeveer die Hervormde Teologiese Kollege se rol by die Nederduitse Gereformeerde Kerk.

Die Hervormde Teologiese Kollege bied vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die geleentheid om, naas die formele akademiese programme, op 'n gestruktureerde wyse studente verder toe te rus vir die bediening in die Kerk. Die Kollege het ook die opdrag van die Kerk om jaarliks tydens twee geleenthede vir predikante voortgesette teologiese toerusting aan te bied. Die aktiwiteite van die Kollege word volledig deur die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika bekostig (kyk die volledige verslag van die Hervormde Teologiese Kollege hieroor).

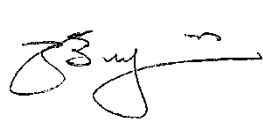
(ix) **Leer van dosente**

Sedert die vorige Algemene Kerkvergadering is die leer van die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by verskeie geleenthede bevraagteken. Die dosente het daarom besluit om 'n verklaring, met hulle handtekeninge, uit te reik waarin hulle dit duidelik stel dat hulle, soos in die verlede, die leer van die Kerk soos uitgedruk in die drie *Ekumeniese Geloofsbelydenisse* en die *Drie Formuliere van Eenheid*, van harte onderskryf. Ter wille van die volledigheid van hierdie verslag, word die verklaring hieronder aangehaal:

Die Hervormde predikante betrokke by die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria word vir 'n geruime tyd reeds deur 'n bepaalde groepering in die Kerk verdag voorgestel. Hierdie verdagmakery het sedert die afgelope Algemene Kerkvergadering ongelukkig ook in intensiteit toegeneem. Dit kulmineer in die feit dat daar gepoog word om die Kerk te oortuig dat die dosente nie meer die Kerk se belydenis onderskryf nie. Die integriteit van enige bedienaar van die Woord word deur hierdie lasterlike aantygings wesenlik aangetas. Ten einde die kweek van agterdog te voorkom dat die dosente nie meer saam met en soos die Kerk bely nie, stel die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika aan die Universiteit van Pretoria die volgende duidelik en ondubbelsinnig:

Ons, die ondergetekende dosente, bevestig met ons handtekeninge dat ons steeds, soos in die verlede, die leer van die Kerk, soos uitgedruk in die drie Ekumeniese Geloofsbelydenisse en die Drie Formuliere van Eenheid, van harte onderskryf.

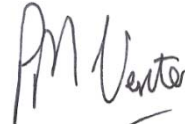
Geteken te Pretoria op 18 Julie 2011

J Beyers

TFJ Dreyer

PM Venter

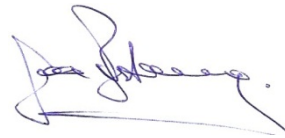
E van Eck

Y Dreyer

WA Dreyer

J Buitendag

Die volgende Hervormde predikante betrokke by die Fakulteit voeg ook graag hulle handtekeninge toe:

AG van Aarde

T van Wyk

In aansluiting by bogenoemde het die Van der Hoff Hervormde Teologiese Studentevereniging in Februarie 2013, uit eie beweging en by monde van die Bestuur, die volgende verklaring uitgereik:

In die twis wat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sedert die 69ste Algemene Kerkvergadering beleef, is die opleiding aan die Universiteit van Pretoria, Fakulteit Teologie onder verdienking geplaas. As deel van hierdie debat is daar uit verskeie oorde kommer uitgespreek oor die geloof van die teologie studente wat opleiding by die Fakulteit ontvang. Van der Hoff het kennis geneem van hierdie ongegronde bewerings, en verklaar die volgende:

1. *Ons verbind ons aan die Woord van God.*
2. *Ons onderskryf die Ekumeniese Belydenisse van die Kerk, asook die Drie Formuliere van Eenheid sonder voorbehoud. Ons almal, sonder uitsondering, glo dus soos die Kerk en saam met die Kerk.*
3. *Ons onderskryf die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.*

** Die Woord van God is die normgewende norm waaraan alle kerklike dokumente en belydenisse gemeet word.*

- * *Die 66 boeke van die Bybel is as kanon afgesluit. Geen ander dokumente en/of bronne aangaande die geloof, insluitend maar nie beperk tot die belydenisskrifte, staan op gelyke voet met die Bybel nie, maar kan wel saam met die Bybel gebruik word om die geloofslawe en geloofsbegrip van lidmate van die Kerk te bevorder.*
4. *Ons ondersteun die teologiese opleiding by die Fakulteit Teologie, Universiteit van Pretoria.*
- * *Ons wat self by die Fakulteit opgelei word (en daarom daagliks met die dosente van die Kerk op verskeie wyses in kontak is) kan getuig dat ons tot op hede nog geen dwaalleer of leerstellings teenstrydig met die evangelie van Jesus Christus waargeneem het nie.*
 - * *Navorsing en teologiese opleiding geskied in lyn met die kritiese aard wat Bybels-reformatoriese teologie sedert die begin gekenmerk het, en wat tot die bevordering van die geloof aangewend word.*
 - * *Historiese Jesus-navorsing word aangebied om die studente (as voornemende predikante) in staat te stel om vrae wat hieroor by lidmate mag leef, ingelig, sinvol en gebalanseerd te kan antwoord. Hierdie navorsing word in die lesings so aangebied dat alle uitsprake oor die historiese Jesus sonder uitsondering aan die belydenis van die Kerk gemeet word. Die lesings oor hierdie tema stel ook duidelik dat dit een van vele benaderinge in die teologie is om die Christologie te ondersoek, en nie die enigste benadering is nie.*
 - * *Ons ondersteun die dosente by die Fakulteit Teologie.*
5. *Ons ondersteun die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.*
- * *Ons ondersteun die kerkleiding van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wat deur die betrokke vergaderings verkies is.*
 - * *Ons berus ons by besluite van die kerkleiding en vergaderings van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Indien daar omstandighede ontstaan waarin ons van die kerkleiding en vergaderings se besluite verskil, neem ons voor om ons besware op kerkordelike wyse te hanteer en te berus by die gevolglike besluite.*

VAN DER HOFF, 2013

wg BESTUUR

Voorsitter: Gerrit-Daan Van der Merwe
Ondervoorsitter: Aniena Prinsloo
Sekretaresse: Liza Steenekamp
Tesourier: Quinten Schimper

Vir die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika bly dit 'n voorreg om kerklike dosente te kan wees, en aanvaar weer eens die opdrag om – gebind aan die Belydenisskrifte van die Kerk (die drie Formuliere van Eenheid en die drie Ekumeniese Belydenisse) – in hulle onderrig en navorsing die reformatoriese teologie te beoefen en uit te bou.

(x) **Slot**

Dit gaan goed met die opleiding van die studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by die Fakulteit. Die dekaan doen moeite om die beste vir die Fakulteit en die vennote te beding. Dit is skrywer se oorwoë mening dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika 'n gunstige bedeling aan die Universiteit van Pretoria het en dat ons getal dosente, in terme van die getal studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, uiters gunstig is. Die ooreenkoms met die Universiteit van Pretoria maak dit ook vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika finansiëel haalbaar om sy toekomstige predikante aan 'n universiteit op te lei. Die opleiding van die Kerk se studente het die Kerk die afgelope drie jaar respektiewelik R1 096 081.00 (2010), R1 217 127.00 (2011) en R1 333 619.00 (2012) gekos. Wanneer daar in ag geneem word wat die Kerk vir hierdie finansiële uitset ontvang en wat die Kerk daarby baat, kom die besef weer eens dat die Kerk 'n uiters voordelige posisie by die Universiteit van Pretoria geniet.

Graag wil die opsteller van hierdie verslag 'n spesiale woord van dank uitspreek teenoor elkeen van die Kerk se dosente. Die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika speel 'n rigtinggewende rol by die Fakulteit, het die afgelope drie jaar bo verwagting presteer en baie vermag. Wanneer daar byvoorbeeld in ag geneem word dat byna alle lesings in Engels herhaal moet word en die tyd wat dit opneem, tesame met hoë uitsetsyfers wat navorsing betref, kan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika met reg trots wees op haar dosente.

Die dosente neem ook kennis dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die afgelope drie jaar telkens hulle dank en waardering teenoor die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (en die Hervormde Teologiese Kollege) uitgespreek het wat betref die afgeronde studente wat aan die Kerk gelewer is vir beroep-

baarstelling. Vir die dosente bly dit 'n voorreg om as kerklike dosente by die Fakulteit betrokke te wees en verantwoordelikheid te neem vir die opleiding van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se voornemende predikante. Die dosente van die Kerk by die Universiteit sou daarom ook nooit anders as kerklike dosente wil funksioneer nie.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kan met reg dankbaar wees vir haar opleiding en trots wees op die produk wat jaarliks afgelewer word.

Daarvoor gee ons aan God alleen die eer!

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
	2. Die Universiteit van Pretoria word bedank vir hulle gasvryheid tydens die Algemene Kerkvergadering.
VERDERE BEPLANNING	

2.1.1.6 Verslag oor die Teologiese Opleidingsfonds

Sedert die verslag aan die 69ste Algemene Kerkvergadering het die Teologiese Opleidingsfonds (die Fonds) met R1 974 603.94 gegroei tot R6 150 410.11. Die Fonds het in die finansiële jaar wat op 28 Februarie 2013 geëindig het, die beste groei nog ooit getoon, naamlik R704 203.86. Die bedrag is saamgestel uit nuwe bydraes uit gemeentes, asook renteverdienste op die beleggings van die Fonds. In dié verband het die bydraes uit gemeentes R429 268.54 opgelewer wat boonop die vorige jaar se insameling met R47 953.55 oorskry het.

Bogenoemde syfers en vordering van die Fonds het plaasgevind in die huidige omstandighede waarin die Kerk sy dienswerk moet verrig en die drukkende omstandighede wat almal ook in die Kerk beleef, wat in gemeentes en in die lewe van lidmate invloed uitoefen. Die vraag kom na vore hoe dit moontlik is?

Die antwoord daarop is 'n kerklike antwoord wat verband hou met wat genoem kan word die dinamika van die Kerk. Wanneer lidmate die verband beleef tussen die Heer van die kerk en dit wat in die eie Kerk gebeur, word dit moontlik vir gewone mense om die buitengewone te vermag. Die meegaande groei van die Fonds in moeilike omstandighede te midde van kerklike spanning, verwoord iets hiervan. Daarom gaan die resultate wat bereik is gepaard met 'n danklied vir almal se positiewe gesindheid en bestendige bydraes, maar eers nadat ons 'n loflied gesing het tot eer van die Heer van die kerk.

Onderstaande tabel verwoord die groeiverloop van die Fonds sedert stigting tot op datum:

Jaar	Saldo	Groei sedert vorige jaar
1999	R100 000.00	
2000	R270 000.00	R170 000.00
2001	R515 232.60	R242 232.60
2002	R764 000.00	R251 767.40
2003	R1 093 470.70	R329 470.70
2004	R1 524 840.86	R431 379.16
2005	R1 829 897.57	R305 047.71
2006	R2 300 294.58	R470 397.01
2007	R2 868 014.26	R567 719.68
2008	R2 995 947.84	R127 933.58
2009	R3 577 644.79	R581 696.95
2010	R4 175 806.17	R598 161.38
2011	R4 769 545.42	R593 739.25
2012	R5 446 206.25	R676 660.83
2013	R6 150 410.11	R704 203.86

Tydens besoeke aan ringe in die afgelope tyd is daar soms bedenkinge uitgespreek oor hoe die Fonds se inkomste belê is en wat met die geld gedoen word. Die antwoord op die vraag waar die kapitaal van die Fonds belê is hou verband met die vraag waar die beleggings van gemeentes by die Raad van Finansies belê is. Dit is naamlik by betroubare finansiële instellings waar die beste renteverdienste beskikbaar is soos op 'n gegewe tydstip vir 'n bepaalde termyn. Die besluit waar beleggings gedoen word geskied in oorleg met die administrateur, mnr Elmar Struwig, en sy personeel. Die huidige stand van waar die Fonds se kapitaal belê is word deur die volgende tabel aangedui:

Finansiële instelling	Belegging
ABSA	R2 163,292.77
FNB	R440 340.03
Standard Bank	R490.32
Investec	R1 000 786.59
Kerkgeld vir Kerkwerk	R2 545 500.40
Totaal	R6 150 410.11

Die tweede vraag, naamlik wat met die geld gedoen word, is eweneens eenvoudig omdat tot en met die sluiting van die finansiële jaar 2013, die inkomste net belê is omdat gepoog is om die vlak van die belegging so gou moontlik daar te kry waar die Fonds vir die doel waarvoor dit gestig is aangewend kan word sonder om die kapitaal binne afsienbare tyd uit te put.

Dit is dikwels gestel dat R7 000 000.00 in die vooruitsig gestel word as 'n aanvaarbare kapitaalvlak voor 'n gedeelte uit die rente-opbrengs aangewend word vir teologiese opleiding. In die lig daarvan en op grond van die beleggingsaldo soos op 28 Februarie 2013, benodig die

Fonds nog R49 589.89 om die lang verwagte doelwit te bereik. Indien aanvaar word dat die rente-opbrengs dieselfde gaan wees in die huidige finansiële jaar, word R574 654.57 aan bydraes uit gemeentes en ander benodig. As verder in berekening gebring word dat vanjaar R429 268.54 ontvang is, kom dit daarop neer dat R145 386.03 addisioneel gevind moet word om die lang verwagte doelwit te bereik. Hou daarmee saam in gedagte dat nog nooit daarin geslaag is om bydraes van alle gemeentes te ontvang nie. Bydraes vir die pas afgelope finansiële jaar het van 146 gemeentes gekom wat beteken dat die verhoogde mikpunt relatief maklik bereik kan word indien alle gemeentes bydraes lewer.

In die meegaande jaar word vir die eerste keer 'n klein gedeelte van die rente-opbrengs van die Fonds aangewend vir teologiese opleiding. Vir duidelikheid word gemeld dat die Kerkwet die bedoeling van die Fonds gesien het *om uitgawes verbonde aan die opleiding van studente as predikante te bestry* (Kerkwet 1989, Bepaling 198), wat ook deur die reglement van die Fonds bevestig word, naamlik *om 'n fonds daar te stel wat die teologiese opleiding van die Nederduitsch Hervormde Kerk sal verseker* (Bestuursbeleid 2004: 2, 2.3). Daaraan het tot op datum geen wysiging gekom nie en indien dit anders moet wees, sal die Algemene Kerkvergadering daarvoor moet besin.

Laastens 'n besondere dankwoord vir die administrateur, mnr Elmar Struwig, en sy meewerkende personeel, vir hulle aandeel in die belegging en boekstaving van die transaksies wat met die Fonds verband hou.

Buitengewone dankbaarheid aan gemeentes, ampsdraers en lidmate vir positiewe meewerking en goeie gesindheid om jaarliks die opbrengs van die twee deurkollekte vir die Fonds af te sonder, asook ander bydraes van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging en individue.

Laastens, maar omvattend, hoe kan dit anders: *Soli Deo gloria!*

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 2: RING VAN POTCHEFSTROOM

MODELLE VIR TEOLOGIESE OPLEIDING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry die opdrag om ander modelle vir teologiese opleiding te ondersoek en aan die 71ste Algemene Kerkvergadering terugvoer te gee. Hierdie ondersoek moet die volgende insluit:

- * Die moontlikheid van 'n eie opleiding.
- * Akkreditasie aan 'n universiteit.
- * Koste verbonde aan 'n eie opleiding.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds GJ Smit, die skriba van die Ring van Potchefstroom, toegelig word tydens die vergadering.

Ds GJ Smit, die skriba van die Ring van Potchefstroom, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aan- vaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 3: RING VAN MAQUASSI

TEOLOGIESE OPLEIDING

Die 70ste Algemene Kerkvergadering ondersoek die moontlikheid na die haalbaarheid van sy eie opleiding vir teologiese studente, asook die moontlike opleiding in samewerking met ander kerklike denominasies.

Die kontrak wat die opleiding by die Universiteit van Pretoria saam met die Nederduitse Gereformeerde Kerk omskryf, moet na verval vir nie langer as drie jaar tot die 71ste Algemene Kerkvergadering hernu word nie, sodat die ondersoek na alternatiewe opleiding afgehandel kan word.

Motivering:

Die Ring van Maquassi is van oordeel dat die invloed wat ons studente op die huidige oomblik ontvang nie goed is vir die suiwer leer van die Kerk nie.

Ons glo dat dit vir die Kerk beter sal wees op akademiese vlak as ons 'n eie kweekskool het. Die praktiese inrigting daarvan moet net ondersoek word.

Ds AJ Hattingh, die voorsitter van die Ring van Maquassi, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aan- vaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 4: RING VAN POTCHEFSTROOM

ONDERSOEK NA DIE TEOLOGIESE OPLEIDING AAN DIE UNI- VERSITEIT VAN PRETORIA

Die Algemene Kerkvergadering gee aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opdrag om ondersoek te doen na die teologiese opleiding aan die Universiteit van Pretoria om

- * persepsies wat oor die opleiding bestaan te toets
- * vas te stel of die Nederduitsch Hervormde Kerk haar nog kan vereenselwig met die karakter van die Teologiese Fakulteit
- * die spanning wat tussen die Kerk en die Fakulteit bestaan, aan te spreek.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds GJ Smit, die skriba van die Ring van Potchefstroom, toegelig word tydens die vergadering.

Ds GJ Smit, die skriba van die Ring van Potchefstroom, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aan- vaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE EERSTE PREDI- KANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVER- GADERING

Die vergadering stem vir die sekundus van die eerste predikantslid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen drr C Pretorius, P van Staden, CJ

Beukes, GJ Malan, SM de Beer, J Beyers, RA Denton, di D Barnard, EG Fourie, NJS Steenekamp en MCE Botes.

'n Herstemming vind plaas tussen drr C Pretorius, J Beyers, P van Staden en ds D Barnard.

'n Herstemming vind plaas tussen ds D Barnard en dr J Beyers.

Dr J Beyers word verkies.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Oudl BJ Badenhorst	Losberg	28 September 2013
Ds Y Benadé	Westonaria	28 September 2013
Ds GS de Beer	Noordelike Pta	25 September 2013 oggendsessie
Oudl JC Greyling	Waterval Boven	28 September 2013
Ds PJ Jacobs	Piet Potgieter	25 September 2013 oggendsessie
Ds C Lemmens	Villieria/Wonderboompoort	23 September 2013 aandessie, 24 September 2013 vanaf 16:15, 25 September 2013 middagsessie
Ds IM Lombard	Suidoos-Witbank	26 September 2013 Oggendsessie
Dr EB Marran	Losberg	28 September 2013
Oudl HJ Mienie	Brackenhurst	25 tot 28 September 2013
Dr GCJ Nel	Horison Roodepoort	27 September 2013 oggend- en middagsessies

Ds BC Oberholzer	Zeerust	26 tot 28 September 2013
Oudl TH Rosslee	Kampersrus	26 September 2013 vanaf 15:00
Ds PC Swanepoel	Derdepoort	26 September 2013 oggendsessie
Ds RL van der Westhuizen	Tzaneen	25 September 2013 vanaf 11:00 tot 16:00 en 26 September 2013 vanaf 11:00 tot 16:00
Oudl P Vosloo	Westonaria	28 September 2013

---oOo---

BESKRYWINGSPUNT 5: RING VAN POTCHEFSTROOM

AANWENDING VAN DIE TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS

Die Algemene Kerkvergadering spreek hom uit oor die aanwending van die Teologiese Opleidingsfonds. Indien nodig word wysigings aangebring om die Fonds op ander terreine ook aan te wend.

Motivering:

- * Die Kerk het verskillende verwagtings oor die doel en aanwending van die Fonds. Duidelike besluite oor die aanwending van die Fonds kan meebring dat die Fonds beduidend kan groei.
- * Die Fonds kan aangewend word vir die opleiding aan die Hervormde Teologiese Kollege (uitbreiding) en/of ook vir hulp aan studente.

Ds GJ Smit, die skriba van die Ring van Potchefstroom, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

2.1.2 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT

2.1.2.1 **Opdragte van die 69ste Algemene Kerkvergadering**

(i) ***Etiese kode vir predikante***

Die voorstel word terugverwys na die raad vir verwerking met inagneming van opmerkings wat gemaak is deur die Algemene Kerkvergadering. Die finale voorlegging word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedoen vir afhandeling.

Die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat het die Etiese Kode vir Predikante hersien met inagneming van die opmerkings wat by die 69ste Algemene Kerkvergadering gemaak is.

Motivering van die noodsaak van 'n etiese kode

Ten einde die noodsaak van 'n etiese kode te motiveer, word onderskei tussen

die *WAT* wat deur 'n predikant gedoen moet word;
die *HOE* dit gedoen moet word.

Die **WAT** wat gedoen moet word, word bepaal deur die Kerkorde. Die predikant bevestig dit met die ondertekening van die *ondertekening-formulier*.

Ten einde die detail van die *WAT* te reël, word in elke gemeente 'n bedieningsplan opgestel na aanleiding van die Kerkorde, met inagneming van die spesifieke omstandighede van die gemeente en leraar(s) wat die gemeente bedien. Jaarliks is dit die barometer waaraan die predikant se werksaamhede gemeet word.

Die **HOE** dit gedoen moet word:

Die noodsaak vir 'n etiese kode is gebore uit die feit dat daar deesdae baie professies, instansies en individue is wat saam met predikante hulp aan mense verleen. Deur wetgewing word hierdie hulpverlening geregleer om mense aan wie hulp verleen word van uitbuiting te beskerm. Een van die vereistes van die regulering is dat hulpverleners deur 'n etiese kode gebind moet word.

Die Kerk het dit voorheen as genoegsaam beskou dat die gedrag van 'n predikant uit die Kerkorde en die Skrif gereël word. Die predikant se ondertekeningformulier verbind hom of haar tot die uitlewing van God se wil vanuit die Skrif: Om God lief te hê en jou naaste soos jouself. Die reggeaarde predikant behoort dus binne die bedoeling van 'n etiese kode op te tree.

Dit is egter nodig dat ons saam met die ander hulpverleningsprofessies ons uitgangspunte ten opsigte van ons etiek verwoord.

Daarom moet 'n etiese kode nie die Kerkorde, 'n bedieningsplan of die Bybel probeer opsom nie. Dis slegs gemik op die **HOE** van 'n pastor se gedrag. Hoe korter, hoe beter.

Dit behels die gedrag en ingesteldheid van die pastor teenoor die persoon wat die pastor in 'n vertrouensverhouding plaas.

Na bestudering van etiese kodes by ander hulpverleningsprofessies, blyk dit dat 'n etiese kode op die volgende beginsels berus:

- * Elke mens het 'n unieke waarde en potensiaal omdat hy of sy deur God as mens geskape is, ongeag sy of haar agtergrond, etnisiteit, geslag, geloof, ouderdom of sosio-ekonomiese en regsposisie.
- * Elke mens het die reg tot die verwesenliking van sy of haar potensiaal.
- * 'n Persoon in 'n vertrouensposisie het die verantwoordelikheid om sy of haar professionele kennis en vaardighede tot voordeel van almal (elke individu, groep, gemeenskap en die mensdom) aan te wend.
- * Die verpligting word geplaas om te alle tye diskreet en professioneel op te tree.
- * Persoonlike en professionele beperkings word erken en in ag geneem.

Hierdie beginsels behoort in 'n etiese kode vir pastors verwoord te word.

Etiese kode vir die pastor in 'n vertrouensposisie

Onderneming van die pastor:

Ek verstaan dat ek as pastor geroep is om mense in hulle diepste nood te begelei. As pastor sal ek graag saam met lidmate 'n pad wil loop met die sekere wete dat God by ons teenwoordig is en altyd deel is van hierdie besondere verhouding.

Ek verbind my tot die volgende beginsels:

- * Ek onderneem om met die nodige respek en sensitiwiteit op te tree.

- * Ek onderneem om vertroulikheid te handhaaf.
- * Ek onderneem om nie my kennis, invloed, gesag of posisie te misbruik nie.
- * Ek respekteer lidmate se integriteit, uniekheid en vryheid van spraak.
- * Ek bou 'n professionele verhouding met lidmate.
- * Ek respekteer die integriteit van my kollegas asook dié van die Kerk.
- * Ek verbind my tot voortgesette professionele opleiding, evaluering en begeleiding.
- * In my arbeid as pastor onderwerp ek my aan die landswette, arbeidswette, Kerkorde en etiese kode vir pastors. Enige skadelike of onprofessionele gedrag sal binne die ruimte van die kerklike opsig hanteer word.

BESLUIT	1. Die aangeleentheid word verwys na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir afhandeling en implementering.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die sekundus van die tweede predikantslid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen di D Barnard, EG Fourie, drr C Pretorius en P van Staden.

'n Herstemming vind plaas tussen ds D Barnard en dr C Pretorius.

Ds D Barnard word verkies.

GROETEBODSKAP VAN DIE GEREFORMEERDE KERK IN SUID-AFRIKA: DS C AUCAMP

Geagte voorsitter, lede van die Moderamen, afgevaardigdes, broers en

susters, om groete te stuur kan 'n blote formaliteit wees. Wanneer kerke wat een in belydenis is vir mekaar groete stuur, dan het dit besondere betekenis. Wanneer dit kerke is soos die Hervormde Kerk en die Gereformeerde Kerke wat so 'n lang historiese band met mekaar het, nog soveel meer. Dit is vir my 'n groot voorreg om by u 70ste Algemene Kerkvergadering die groete van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika te bring.

Eerstens, ons gelukwense aan die nuwe Moderamen. Vir my is daar sommer 'n dubbele konneksie. Die skriba, ds L Geel, kom van die Wilgeboom daar in Potchefstroom. En wat die voorsitter, dr WA Dreyer betref, ek was in Thabazimbi by sy bevestiging. Hy 'n proponent, ek al 'n senior predikant daar in die Bosveld in sy tweede gemeente. Ons het destyds al besef dié jong dominee het nie net die regte *pedigree* nie, hy het ook die gawes van hart en verstand om 'n leidende rol in die kerk te speel.

Dr Dreyer was 'n man met 'n besondere omgee aanslag. So gebeur dit dat hy eendag anderkant Thabazimbi teen die Kransberge uitry. Voor hom ry 'n man wat so heen en weer slinger oor die pad. Dan links dan regs. Versigtig het ds Dreyer hom verbygesteek, en toe gesien die man is rooi in die gesig, sy oë wasig. Hy is lankal nie meer alleen nie. Besorgd kyk hy in sy truspieëltjie of die man dit darem gaan maak. In die proses ry die dominee self van die pad af, af teen die hange van die Kransberge en teen 'n boom vas. Die ander man stop en terwyl ons dominee uitklim en die stof so afskud vra die ou jong, het jy dit gemaak. Ja, sê ds Wim, ek het my beskermengel by my. Sê die ander ou jong, laat hy liewer oorklim en saam met my ry, jy gaan hom nog verongeluk!

Dr Wim, ons uit die Gereformeerde Kerke bid u en u span 'n veilige rit toe oor die volgende termyn ... en ongeluksvry.

Broers en susters, ons bande met die Hervormde Kerk is vir ons besonder kosbaar. Saam met die Hervormde Kerk het ons ook gepleit vir die behoud van die Tussenkerklike Raad, waar ons, die Hervormde Kerk en die Nederduitse Gereformeerde Kerk gereeld met mekaar vergader. Ook is ons ten gunste daarvan dat die Tussenkerklike Raad aangepas word om tred te hou met dit wat vandag van ons kerke gevra word. Ons is ook nog besig met bilaterale gesprekke met sowel die Nederduitse Gereformeerde Kerk as die Hervormde Kerk, en ons koester dit hoog.

Broer voorsitter, ons weet dat u in die Hervormde Kerk vandag stormagtige tye beleef. Vir ons is dit ook hartseer, en is ons werklik uit die hart uit daaroor besorgd. Ook tussen ons kerke is die Skrifwoord waar: *As die een lid ly, ly al die lede saam.*

Ons weet dat hierdie 70ste Algemene Vergadering vir u van kardinale

belang is in die krisis wat u ook tans beleef. Die Spreuke boek sê duidelik: *Hy wat hom inmeng in 'n ander se rusie, is soos een wat 'n verbylopende hond aan die ore gryp.* Vir ons is dit egter nie 'n ander man se rusie nie. Dis ons broers en susters.

Namens die Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika wil ek die bede uitspreek en die beroep op u doen: Loop daardie ekstra myl. Laat elkeen in hierdie tyd die saak benader met die bede van Psalm 139: *Here, beproef my. Kyk of daar nie by my 'n verkeerde weg is nie, en lei my op u weg.*

Broeders en susters, so byna 40 jaar se ondervinding in die pastoraat het my geleer: Wanneer 'n huwelik wil verbroekel is die kans op herstel nie in die eerste plek afhanklik van die grootheid van die probleem nie, maar van die absolute wil en *commitment* by beide partye tot herstel, versoening en genesing. By onse Here is niks onmoontlik nie.

Dit is ons bede dat daardie herstel nog kan kom, en dat hierdie vergadering instrumenteel daartoe kan wees. Vir die kerk in Suid-Afrika en in die besonder vir die kerke van gereformeerde tradisie onder ons volksgenote in hierdie tyd, is dit van kardinale belang. Ons leef in 'n tyd van bakens wat versit word. Ons beroep op u is bly by mekaar, vind mekaar op die vaste fondament van ons gereformeerde belydenis.

Die Gereformeerde Kerk reik steeds 'n hand van liefde en omgee aan u. Ons bid u toe die seën van die Here op hierdie vergadering.

Mag die 70ste Algemene Vergadering van die Hervormde Kerk staan in die lig van ons Here Jesus se uitspraak: 70 maal sewe.

Dit is die opregte bede van u almal se broers en susters in die Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika.

GROETEBODSKAP VAN DIE NEDERDUITSE GEREFORMEERDE KERK: DR JH ERNST

Geagte broer voorsitter en lede van die 70ste Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk in Afrika.

Dit is my aangename voorreg om namens die Nederduitse Gereformeerde Kerk, julle susterkerk, aan julle ons groete oor te dra. Die Nederduitse Gereformeerde Kerk het besondere agting, liefde en waardering vir die Nederduitsch Hervormde Kerk. Dit kan nie anders nie. Ons is albei kerk van Christus, kerk van die reformasie, kerk van die Nederlande en inheemse kerk van Suidelike Afrika. Ons deel dieselfde verlede!

In bepaalde opsigte is ons ook een en dieselfde kerk, alhoewel nie in alle opsigte een nie. Ons Afrika afkoms is terug te herlei na dieselfde

kerklike moeder, die kerk van die volksplanting in 1652. Daar is oor baie jare gestry en selfs baklei oor watter kerk nou die oudste kerk hier te lande sou wees. Op 'n afstand beskou, het dit 'n mens nogal laat dink aan die drie sussies wat met mekaar aan die stry geraak het oor wie se ma nou die oudste sou wees. In talle Transvaalse NG's se are vloei natuurlik steeds die NH-bloed. Alhoewel die kerkvereniging van 1885 nie volledig voltrek kon word nie, het talle NH-lidmate met hulle gemeentes en predikante in die Nederduitse Hervormde of Gereformeerde Kerk van Transvaal hul geestelike tuiste gevind. Persoonlik is ek in hierdie kerk, wat nie meer die Kaapse Nederduitse Gereformeerde Kerk was nie, gedoop. Dit het van my 'n halwe Hervormer en 'n halwe NG gemaak. Toe ek later met 'n Hervormer getroud is, het dit van my kinders driekwart *steeds* Hervormers en kwart *steeds* NG's gemaak. Ons tweede oudste seun, wat na sy Hervormde oupa met naam-en-van vernoem is, is dan ook in die Hervormde Kerk deur een van sy Hervormde ooms gedoop. Later is my jongste seun, by gebrek aan verdere familienaam, na sy ander Hervormde predikant-oom vernoem en ook deur hom gedoop, maar hierdie keer in die Nederduitse Gereformeerde Kerk.

Die onlangse goedkeuring van die bilaterale ooreenkoms tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk en die Nederduitse Gereformeerde Kerk het 'n wonderlike nuwe hoofstuk ingelei wat die verhoudinge tussen ons twee kerke betref. Terreine van samewerking is besig om terreine van eenwording te word. Die samevoeging van gemeentes in die buiteland is ook besig om binnelands in veral die platteland gestalte te kry. Die oor-en-weer beroeping van gelegitimeerdes vind al hoe meer plaas en dien tot 'n verryking van die kerklike bediening in beide kerke. Samewerking op die gebied van teologiese opleiding gaan noodgedwonge ook 'n nuwe fase van groter samewerking binne. Verby is die tyd dat ons in die A- of die B-span gespeel het. Die noodsaaklikheid van gesamentlike kuratoriumvergaderings, 'n deurdagte besinning oor die toekoms van teologiese opleiding aan die Universiteit van Pretoria en die toekomstige benoeming van die beste kandidaat in 'n kombinasie van vakgebiede, ongeag uit watter een van die twee kerke sy of hy kom, blyk onafwendbaar te wees.

Die Nederduitse Gereformeerde Kerk kan haar nie losmaak van die intense pyn waardeur die Nederduitsch Hervormde Kerk tans gaan. In ons gesprekke met lede van die Algemene Kommissie het ons gesien hoe swaar ons broers kry. Ons pleit en bid dat sake wat in ons tradisie tot die middelmatige sake of randkerklike sake hoort, nie tot die *essentia doctrinae* verhef word nie. Kritiese solidariteit dra in ons tradisie baie meer gewig as radikale en roekelose protes. Skeurmakery is nie 'n Christelike deug nie. Wat nou 'n saak van lewe en dood blyk te wees, kan later blyk 'n randkerklike saak te wees. Skeuring kom gewoonlik van twee kante. Daarom sal 'n vermanende woord aan diegene wat sake vanaf weerskante dryf, gerig moet word. Die kerk van

die Here is verhef bo politiekery. Teologie wat die hart van die evangelie en die integriteit van die evangelieverkondiging in die Godverlore wêreld aantast, het nie 'n plek in die kerklike lewe nie. Die kerk het nie net die taak tot reformasie van die wêreld nie, maar ook die reformasie van die self. Maar die kerk kan nooit die Skrifte en die Woord reformeer nie. Die koue teologie en die politiek van die kop mag nooit die warm geloof van ons hart bedreig nie.

Ons gelukwense aan u nuutverkose voorsitter, dr WA Dreyer, die ondervoorsitter, dr GC Lindeque, en die skriba, ds L Geel. Ons gelukwense aan die ander verkose of nog te verkose lede van die Algemene Kommissie. Mag die Here vir u almal goed wees en vir u sorg. Dankie aan dr DJC van Wyk en sy span wat die vorige trek getrek het. Julle het Christus ons Koning gedien en julle eie belange aan sy belange ondergeskik gestel.

Die Algemene Kerkvergadering word wysheid, onderskeiding en die leiding van die Heilige Gees toegebid. Mag die teenwoordigheid van ons lewende, opgestane Here met u wees.

GROETEBODSKAP: TUSSENKERKLIKE RAAD: PROF CFC COETZEE: OORHANDIGING VAN GEDENKUITGAWE VAN IN LUCE VERBI BY DIE HERDENKING VAN DIE 450 JARIGE BESTAAN VAN DIE HEIDELBERGSE KATEGISMUS

Dank vir geleentheid. Besondere voorreg om hierdie oorhandiging te doen. Bewus dat 2013 en hierdie Algemene Kerkvergadering 'n baie besondere jaar en geleentheid vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is.

Ook 'n besondere jaar vir kerke in die reformatoriese tradisie met die 450-jarige herdenking van miskien die mees bekende belydenis, die Heidelbergse Kategismus.

Besluit van die Tussenkerklike Raad tot 'n gedenk publikasie. Dank aan In Luce Verbi. Besondere betrokkenheid van broeders uit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika op redaksie en as outeurs van verskeie artikels. Altesaam 16 artikels uit die pen van plaaslike en internasionale outeurs.

Simboliese oorhandiging omdat In Luce Verbi elektronies gepubliseer word. Hierdie boekie bevat 'n voorwoord en opsomming van elkeen van die artikels.

Bede dat die geloofsgrondslag van die Heidelbergse Kategismus en ander belydenisse die raamwerk sal wees van die besluite van hierdie Algemene Kerkvergadering en dat hierdie besondere herdenkingsgeleentheid daartoe sal bydra dat ons ryke erfenis juis ook ons bestemming sal bepaal (ons verlede koers-aanduidend sal wees vir die toekoms).

GROETEBOODSKAP VAN DIE WÊRELDGEMEENSKAP VAN GEREFORMEERDE KERKE: DR JJ GERBER

Dit is vir my 'n voorreg om u te kan groet soos die Bybel ons leer: Genade en vrede vir julle! En as ek u so groet, dan doen ek dit namens ons president, dr Jerry Pillay, algemene sekretaris, dr Setri Nyomi, die uitvoerende komitee en elkeen van ons 230 lidkerke in 108 lande wat ongeveer 80 miljoen Christene verteenwoordig.

Hierdie groeteboodskap by u Algemene Kerkvergadering gaan nie maar net om groete nie. Dit gaan daaroor dat ons intens vir u omgee en ons belofte nakom dat ons met u op reis sal bly. Ons wil u baie graag weer as deel van hierdie besondere familie by ons hê. En soos ek ook al by 'n vorige geleentheid gesê het: Die Wêreldkerk het u nodig – in besonder oor die goeie teologie van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Sekerlik weet u ook dat u in my en ander kollegas vriende in die Wêreldgemeenskap van Gereformeerde Kerke het. My vertroue is dat u gesprek, besinning en besluitneming positief sal wees.

Die Wêreldgemeenskap van Gereformeerde Kerke het met hartseer kennis geneem van die pyn waardeur u die afgelope drie jaar gegaan het. Dit het regtig nie ongesiens verbygegaan nie. Ons het dit persoonlik aan u oorgedra. Ons haal ook ons hoed af vir die wyse waarop u leierskap die hartseer in u midde hanteer het.

Ek wil dit graag vir die vergadering sê dat ek diep geraak is deur u tafelgesprekke die vorige dae. Ek het die gesindheid van Jesus by u gesien. Ek het die geloofstaal van so baie susters en broers gehoor wat in gehoorsaamheid in die spore van Jesus wil stap. U het myns insiens by 'n kairos-oomblik in u geskiedenis gekom: Hierdie kerk kan nooit weer dieselfde wees nie ... u het iets gewys van die *ecclesia reformata semper reformanda*.

Om die wil van ons lewende Here te soek, is moeilike werk. Meer nog so indien daar moeilike sake op die agenda is. Mag die Here u groot genade gee om dit by hierdie vergadering geloofsonderskeidend te hanteer.

GROETEBOODSKAP VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE SUSTERSVERENIGING: MEV B COETZER

Die volgende skriftelike groeteboodskap is aan die vergadering gestuur:

Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging dra hiermee hul groete oor aan al die afgevaardigdes na die 70ste Algemene Kerkvergadering.

Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging is bewus daarvan dat daar netelige kwessies ter tafel gaan wees. Belangrike besluite rakende kerkwees, moet geneem word.

In Hooglied 1: 15 besing die bruidegom sy bruid met die woorde ... *jou oë is duiwe*.

'n Duif het enkelvisie. Dit is die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging se bede dat die vergadering ook, soos 'n duif, enkelvisie sal hê en die oë ten alle tye slegs op God gerig sal hou. Mag u wysheid ontvang wanneer besluite geneem moet word oor die sake ter tafel, sodat slegs die wil van God sal geskied.

Wees verseker van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging se voortgesette ondersteuning in die belangrike werk wat u in die Kerk en in u gemeentes doen.

Mev B Coetzer dra die volgende mondelinge groeteboodskap oor aan die vergadering:

Voorsitter, afgevaardigdes na die 70ste Algemene Kerkvergadering, die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging is bykans 75 jaar gelede, in Mei 1940, gestig op versoek van predikante in die Hervormde Kerk. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het hiertoe toestemming gegee en dit het ook die goedkeuring weggedra van die Hervormde dosente van die Teologiese Fakulteit. Dit is net gepas dat die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging dan ook vandag haar gelukwensing oordra aan die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Die Kommissie kon nog altyd op die ondersteuning van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging reken – dit sal ook nie in die toekoms anders wees nie.

Geluk dr WA Dreyer. Met u verkiesing as voorsitter het u ook nou erepresident van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging geword. Ons gaan beslis u kerklike kennis en wysheid tap.

Dr, ek nooi u nou ook formeel uit na die 47ste Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging kongres wat in Julie 2014 aangebied word.

Baie dankie aan dr DJC van Wyk (jr) vir sy leiding, raad en bystand tydens sy moeilike termyn as voorsitter van die Algemene Kerkvergadering. Die NHSV het 'n geweldige waardering en agting vir u.

Broers en susters, die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging word dikwels verkeerdelik in dieselfde lig gesien as Die Ondersteuningsraad of Kindersorg. Hulle is egter artikel 21 maatskappye (of dan

maatskappye sonder winsbejag) – die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging is dit nie.

Alle vrouelidmate van die Kerk is outomaties lid van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging. Dit beteken nie dat enige vrou in die gemeente verplig word tot deelname aan die werksaamhede van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging nie, maar GEEN vrouelidmaat hoef aansoek te doen om 'n Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging lid te wees nie – sy word outomaties as welkom en diensbaar gereken.

Daar is ook geen gemeente in die land waar vrouelidmate nie werksaam is in die gemeente nie. Hierdie vrouelidmate vorm outomaties die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging tak en hulle hoef slegs twee formele vergaderings in 'n jaar te hou. Die bestuur van die tak reël informele byeenkomste en projekte wat aanpas by elke gemeente se unieke samestelling en behoeftes.

Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging se werksaamhede lê op drie vlakke, naamlik in die gemeente, op streekvlak en op nasionale vlak.

In die GEMEENTE wil die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging vrouelidmate geestelik verryk deur

- * hulle aan te moedig om eredienste en Bybelstudies by te woon.
- * hulle toe te rus vir hul dienswerk in die gemeente en gemeenskap waarin hulle hul bevind.

Hierdeur word vroue bemaatig om met selfvertroue uit te reik na ander en hulp te verleen op vele terreine waar dit nodig mag wees.

- * Vrouelidmate is betrokke by jeugwerk in die gemeente. As Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging tak is hulle betrokke by DPS-huise, bied hulle ondersteuning aan skole in die vorm van voedingsprojekte, reik hulle uit na opvoeders, bied hulle ondersteuning aan behoeftige leerders en leerders in buitengewone onderwys. Takke dra ook by tot die Beurs- en Leningsfonds van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging. Terloops, in die afgelope twee jaar is daar elke jaar meer as 'n halfmiljoen rand aan beurse en lenings uitbetaal en het heel party van u kinders by die fonds baat gevind.
- * Bejaardeversorging in die gemeente en op nasionale vlak is een van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging se ander prioriteite. Vrouelidmate verleen hulp aan verswakte bejaardes, bring besoeke aan bejaardes in tehuise – nie net tehuise van die Kerk nie, maar daar word ook uitgereik na tehuise in die gemeenskap.

Aangesien die versorging van bejaardes in die ses Monumentte-huise van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging, uitsluitlik die verantwoordelikheid van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging takke is, dra takke ook finansieel by tot die dienste wat in hierdie tehuise gelewer word. Daar is bejaardes in die tehuise wat nie meer in staat is om die koste van hul versorging te dra nie, daarom word fondse vanaf takke gein om hierdie bejaardes se versorgingskoste te borg.

Daar is ook 'n beroep op alle Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging takke gedoen om die pastoriegesinne, wat toenemend onder druk is vanweë die eise wat aan die leraarsberoep gestel word, te ondersteun. Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging wil in die besonder uitreik na die predikantvrou en haar koester. Ook emeriti-gesinne en die weduwees van predikante het 'n besondere sagte plek in die hart van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging.

- * Ten einde al die doelstellings te kan uitleef is fondsinsameling nodig. Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging help mee om die voortbestaan van 'n gemeentelike standplaas, die lewering van barmhartigheidsdiens en die uitreik na noodbehoewendes, te verseker.

In al hierdie aktiwiteite werk ons baie nou saam met die diakens – in die gemeente maar ook op nasionale vlak. Alhoewel ons diensveld raakpunte het, werk ons ondersteunend en nie oorvleuelend nie.

Met al die voorafgaande in ag geneem, is dit onverstaanbaar en ondenkbaar dat daar tog gemeentes is waar Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging takke nie bestaan nie of net ontbind is.

Kerkordelik val die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging onder opsig en toesig van die ouderlingevergadering en is dit ook so in die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging se konstitusie verwoord. Dit is dus die plig van die ouderlinge in 'n gemeente om toe te sien dat daar 'n Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging tak in elke gemeente is. Takke kan ook nie summier besluit om onaktief te gaan of om te ontbind sonder die toestemming van beide die ouderlingevergadering en die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging Hoofbestuur nie. Dit is so dat daar gemeentes is wat hul eie bediening het, maar dit beteken nie dat hulle nie deel is van die groter Hervormde Kerk nie – dus kan hulle nie bloot die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging Hoofbestuur, hul omsendskrywes, verpligtinge en projekte ignoreer nie. Die Hoofbestuur is bewus van gemeentes wat in finansiële nood verkeer vanweë verskeie oorsake en ons staan ook nie onsensitief teenoor hierdie takke nie. Daarom het ons juis 'n stelsel in plek gestel ten einde hierdie takke te ondersteun – ons noem dit stertakke. Hiervol-

gens vra ons groter en sterker takke om 'n addisionele finansiële bydrae te maak aan die Hoofbestuur. Hiermee word die stertakke ondersteun en bly hulle steeds deel van die groot Hervormde familie, kry hulle steeds uitnodigings na die streekbyeenkomste en nasionale kongresse en word hulle finansiële bygestaan om hierdie geleenthede by te woon. Daar is tans 255 takke en 12 stertakke ('n totaal van 267 takke) – dit beteken dat daar sowat 40 gemeentes is waar daar geen Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging tak is wat aktief deel in die werk van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging in die Kerk nie. Sommige van hierdie gemeentes is van die grootste gemeentes in die Kerk.

Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging is onlosmaaklik deel van die kerklike liggaam. Ons vrouens het besondere gawes en talente ontvang en is steeds bereid om in die Kerk, in die gemeente en in die gemeenskap diensbaar te wees. Ons wil 'n verskil maak daar waar ons onself bevind.

Dit is juis as gevolg hiervan dat die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging Dagbestuur met graagte die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se uitnodiging om saam 'n werkwinkel te hou, aanvaar het.

Dr Dreyer, wees verseker van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging se volgehoue ondersteuning aan die Kommissie en die Kerk. Dit is ons bede dat u, wat hierdie vergadering moet lei, asook al die afgevaardigdes, oë soos 'n duif sal hê. 'n Duif het enkelvisie oë – kan dus net op een plek op 'n slag kyk. Mag u ook met enkelvisie, die oog op die Here gerig hou in al die besluite wat hier geneem moet word.

Baie dankie vir die geleentheid en sterkte met u werksaamhede verder.

Dr GC Lindeque, die visevoorsitter, bedank die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging vir die verversings wat elke dag bedien word aan die afgevaardigdes.

GROETEBOODSKAP VAN DIE ADMINISTRATEUR

'n Videogreep word vertoon.

---oOo---

(ii) ***Die Welstandsprogram vir predikante***

Die Kommissie het besluit om die Hervormde Teologiese Kollege te versoek om verder uitvoering aan die beplanning te gee soos dit deur die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat op die tafel geplaas is.

Die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat neem met dankbaarheid kennis van die werk wat deur die Hervormde Teologiese Kollege in dié verband verrig is.

BESLUIT	1. Verwys 2.1.3.
VERDERE BEPLANNING	

(iii) ***Brugpredikant, brugbediening of interim versorging***

- * Die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat word versoek om so gou moontlik as eerste werkopdrag die ondersoek oor brugbediening voort te sit en kundiges wat hulle benodig by die werk te betrek. 'n Beleidsdokument, insluitende riglyne vir die opleiding van brugpredikante, word hiermee saam opgestel en aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering implementeer intussen brugbediening so goed moontlik met die bestaande beskikbare inligting.
- * Die Raad vir Kerkregtelike Advies word later, sodra die werk voltooi is, versoek om die saak kerkordelik te orden.

Verslag: Brugbediening

Hierdie verslag bedoel nie om 'n volledige navorsingsverslag oor brugbediening in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te wees nie.

Die volgende sake sal wel aandag geniet:

- * Beskrywing van 'n brugpredikant en brugbediening.
- * Problematiek ten opsigte van brugbediening in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- * Die pad vorentoe.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	1. In Bylae A, bl 506, moet die volgende regstellings gemaak word: * Al die verwysings na Ordereëls moet verander word na Ordinansies. * Ordereël 2.1.17.1 moet vervang word met Ordinansie 2.1.16.1.

	* Ordereël 2.1.17.2 moet vervang word met Ordinansie 2.1.16.2. 2. In Bylae A, bl 509, moet Ordinansie 2.1.16 (i) vervang word met Ordinansie 2.1.15 (i).
--	--

(iv) ***Bediening in klein gemeentes van die Kerk***

Die vergadering gee opdrag aan die raad om studie te doen oor die bediening in klein gemeentes van die Kerk met besondere verwysing na toerusting en benutting van lidmate in die bediening.

BEDIENING AAN KLEINER GEMEENTES⁵

(Hierdie memorandum is gemik op kerkraadslede en lidmate in kleiner gemeentes. Daarom is daar sekere sake wat vir sommige algemene kennis is wat wel in die stuk ter sprake kom.)

(a) Inleiding

Groter is beter! Dit is die algemene opvatting in die Kerk en ook in die meeste gemeentes. Die opvatting kom uit die persepsie dat groter gemeentes beter en meer dinamies is – verkeerdelik natuurlik. Nie dat daar fout met groter gemeentes is nie, maar kerke (ook die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) gebruik steeds getalle om sukses al dan nie te bepaal. Die werklikheid is dat die grootte van 'n gemeente nie regtig saak maak nie. Getalle bepaal nie die sukses van 'n gemeente nie!

Waarom dan die fokus op die bediening van kleiner gemeentes? Die antwoord is heel eenvoudig: Kleiner gemeentes is byna sonder uitsondering in 'n oorlewingstryd gewikkel – en dié toedrag van sake raak die hele Kerk. Ons praat hier van gemeentes wat vroeër die ruggraat van die Kerk was. Gemeentes wat eens op 'n tyd sleutelrolle in hulle gemeenskappe gespeel het. Gaan hierdie gemeentes net verdwyn met geweldige implikasies vir die hele Kerk? Wat nie altyd verreken word nie, is dat kleiner gemeentes, veral op die platteland, die voedingsbron van die gemeentes in die stede is. Met die ontvolking van die platteland, verskuif baie lidmate na die stede. Die *groei* in die stedelike gemeentes is dus nie in alle gevalle groei in die ware sin van die woord nie. Dit is meestal 'n groei ten koste van plattelandse gemeentes.

In die lig van bogenoemde realiteite kan op twee maniere gereageer

⁵ In hierdie studiestuk is vrylik gebruik gemaak van die studiewerk van dr WA Dreyer en artikels wat verskyn het in die tydskrif *Kruisgewys*, September 2009.

word. Ons gooi die handdoek in en sluit kerke se deure, of dalk, net dalk, staan die kleiner gemeentes, en die Kerk, voor 'n baie opwindende uitdaging. 'n Verleentheid wat dalk net nuwe geleenthede bied tot kerkwees, tot ware liggaam van Jesus Christus wees.

(b) Die probleem

Vir die doeleindes van hierdie studiestuk is dit nie nodig om te bewys dat kleiner gemeentes in 'n oorlewingstryd gewikkel is nie. Die redes vir die oorlewingstryd is hoofsaaklik die volgende:

- * ekonomiese agteruitgang
- * ontvolking van die platteland
- * afname in lidmaattal
- * agteruitgang in erediensbywoning
- * gebrek aan offerbereidheid.

Al hierdie faktore het tot gevolg dat kleiner gemeentes dit toenemend moeilik vind om te oorleef, of anders gestel, dit toenemend moeilik vind om predikante te versorg. Kleiner gemeentes ervaar dit toenemend moeilik, en in sommige gevalle selfs onmoontlik, om 'n voltydse predikant te bekostig. En vir hierdie gemeentes beteken dit oor die algemeen: Nie 'n predikant, nie meer 'n gemeente nie.

(c) Agteruitgang

Gewoonlik is die eerste teken van agteruitgang in 'n gemeente gebrekkige finansies. Minder lidmate, gevolglik 'n kleiner bron van inkomste. En daarmee begin 'n proses wat feitlik sonder uitsondering dieselfde verloop. Koorsagtige fondsinsamelings – met gewoonlik net 'n klein handjievol wat betrokke is. Hierby word die predikant ook noodwendig ingetrek. Immers moet geld gegenereer word sodat daar geld is vir sy traktement die einde van die maand! Vir 'n klein rukkie gaan dit goed en pluk die gemeente die vrugte van al die inisiatiewe en harde werk. Maar met verloop van tyd raak die idees, sowel as die kragte van die lidmate, op. En intussen bly die uitgawes en inkomste steeds net-net klop, en in baie gevalle word die finansiële kopseer selfs groter.

Dan breek die volgende fase aan, naamlik die besnoeiing van uitgawes. In die praktyk beteken dit gewoonlik die rasionalisering van personeel. Eerste is gewoonlik die sekretariële beampte en die koster, en daar hou dit nie op nie. Uiteindelik is die enigste betaalde amptenaar wat oorbly die predikant. Daarom is hy of sy dan ook die een wat baie keer die grootste las moet dra. Hy of sy word immers betaal!

As die vermindering in getalle bly voortduur, wat gewoonlik die geval is, kom die volgende stap, naamlik die afskaling van die standplaas na

deelsorg. En dit is die begin van die wegdoen met die standplaas, want die stap ná hierdie is deelydse bediening.

Deelydse standplase bring hulle eie probleme vir predikante mee. Nie alleen is werkmoontlikhede vir predikante skaars nie, veral in die kleiner dorpe, maar hulle is ook nie opgelei en toegerus vir hierdie rol nie. Dit lei dan byna sonder uitsondering tot die opheffing van 'n standplaas (selfs sluiting van die gemeente) of samesmelting met 'n ander gemeente. Die uiteinde van al die pogings is 'n algemene gees van moedeloosheid onder lidmate.

Die probleem is dat, terwyl bogenoemde homself afspeel, gaan kerkwees in die gemeente baie keer verlore. Die fokus is so op fondsinsameling en oorlewing, dat kerkwees in die slag bly.

(d) Oplossing

(aa) *'n Nuwe visie*

Wat die Kerk, en veral kleiner gemeentes, nodig het, is 'n nuwe visie. 'n Terugkeer na wat kerkwees veronderstel is om te wees. En daarmee saam 'n nuwe visie van kerkwees midde in veranderde tye.

Die Kerk het nog altyd die lewensvatbaarheid van gemeentes gemeet aan die hand van finansiële formules. In die praktyk het dit beteken: Kan 'n gemeente haar verpligtinge teenoor die predikant en sinodale heffings nakom? Die **potensiaal** van 'n gemeente om waarlik liggaam van Christus te wees, is egter nooit bepaal nie.

Klein gemeentes sal ook nuut na hulleself moet kyk. Klein gemeentes moet leer om anders oor hulleself te dink. En die eerste denkskuif wat gemaak moet word, is die besef dat klein gemeentes nie minderwaardig is nie. Klein gemeentes het in sekere opsigte selfs voordele bo groter gemeentes, byvoorbeeld dit is vir kleiner gemeentes baie makliker om onderlinge verhoudinge te bou, om 'n sleutelrol (invloedryke) in hulle gemeenskappe te speel, ensovoorts.

Vir die Kerk is die voortbestaan van die kleiner gemeentes ook van groot belang. Soos reeds aangedui, is hierdie gemeentes ook die voedingsbron van die groter, veral stedelike, gemeentes. Lidmate wat die Kerk verlaat, waar gemeentes se deure gesluit word, kom nie weer terug na die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wanneer hulle verhuis nie. Die tyd van die *lojale Hervormer* is lankal verby.

Die tweede denkskuif wat gemaak moet word is dalk die moeilikste en bied daarom die grootste uitdaging. Dit is naamlik dat die tyd van 'n gemeente met sy eie predikant op elke dorp, wat in geografiese wyke verdeel is, en gereeld deur ouderlinge en diakens besoek word, met sy eie kerkgebou en pastorie, verby is. Hierdie is 'n ideaal wat nog deur

die meeste gemeentes nagestreef word. Hoewel dit 'n prysenswaardige ideaal is, is dit nie meer realisties (ekonomies?) haalbaar nie.

Die Bybel bied nêrens getuies dat 'n geloofsgemeenskap tot stand kom deur 'n voltydse predikant met sekere teologiese kwalifikasies nie. Ons lees eerder van geestelike leierskap wat, onder leiding van die Heilige Gees en met die hulp van die geestelike gawes wat aan die hele gemeenskap gegee is, die gemeenskap opbou. Dalk moet kleiner gemeentes 'n slag weer na Handeling gaan kyk!

In die praktyk beteken dit dat kerkrade van klein gemeentes sal moet ophou om bestaande bedieningspatrone in stand te probeer hou. Per slot van sake beskik die meeste klein gemeentes kwalik nog oor voldoende ouderlinge en diakens vir elke wyk. Laat staan nog om die huidige bedieningstrukture in stand te hou! Hoe word byvoorbeeld 'n diakensvergadering gehou met net drie diakens? Dit bring mee dat elke gemeente kreatief sal moet begin dink oor 'n bedieningspatroon wat geskik is vir die gemeente met sy omstandighede en behoeftes. Anders gestel: Elke gemeente sal nuut moet gaan kyk na hulle eie identiteit.

(bb) *Transformasie*

* **Liggaam van Christus**

Hoe kan ons weer liggaam van Christus word? Hoe kan dit realiseer? Eerstens sal 'n verskuiwing moet plaasvind, weg van die herder-/kuddemodel (domineeskerk) en terug na die Bybelse liggaamsmodel. Trouens, die herder-/kuddemodel gaan selfs in die groter gemeentes onder toenemende druk kom, indien dit nie reeds die geval is nie. Elke gelowige is immers, volgens die Woord van God, geroep en toegerus met die gawes van die Gees, om in diens van die Koninkryk te staan. Eintlik is dit niks anders as net 'n terugkeer na die priesterskap van die gelowiges, waar elke lidmaat verantwoordelikheid vir die gemeente aanvaar. Die *amp* in die Kerk wat vir baie lank verwaarloos is en daarom nie ten volle tot sy reg gekom het nie.

* **Rol van die predikant**

Bogenoemde verandering raak noodwendig die rol van die predikant. Die rol van die predikant in die gemeente gaan drasties verander (indien dit nie reeds gebeur nie). Die tradisionele rol van die predikant is iets van die verlede.

Predikante se rol in die toekoms gaan wees om opleiding en toerusting aan lidmate te gee. Dit bring mee dat die opleiding van predikante ook sal moet transformeer. Predikante wat uit die era

van die suiwer teologiese opleiding kom, vind dit bitter moeilik om aan die huidige eise wat aan hulle gestel word te voldoen. Daarom sal predikante vir die nuwe rol en uitdagings toegerus moet word. Die Kerk beskik reeds oor die Hervormde Teologiese Kollege wat hier 'n groot rol kan speel. Vir predikante wat reeds afgestudeer het, kan toerusting ontwikkel en aangebied word deur die Hervormde Teologiese Kollege. Selfs die jaarlikse Voortgesette Teologiese Toerusting kursus kan hierin 'n baie groot rol speel.

* **'n Nuwe leierskap**

Met die veranderende rol van die predikant in die gemeente, kan dit nie anders as dat ouderlinge en lidmate groter verantwoordelikheid vir gemeentes sal moet aanvaar nie. Dit beteken in kort dat hulle groter leiding sal moet neem. Dit behels 'n verskuiwing van leierskap in gemeentes. Predikante was nog altyd gesien as die *leier* in die gemeente. Die dae is verby dat alles die verantwoordelikheid van die predikant is. Gemeentes gaan moet leer om anders te funksioneer. Want, soos reeds uitgewys, gaan elke gemeente nie meer oor haar eie predikant beskik nie.

Uiteraard sal lidmate en ouderlinge vir dié doel begelei en toegerus moet word. Hierin kan die Hervormde Teologiese Kollege en toegeruste predikante 'n baie groot rol speel. Selfs die idee van brugpredikante, wat nog in sy kinderskoene staan, kan hierin uitnemend aangewend word (iets wat dalk verdiskonteer moet word in die ondersoek na brugpredikante wat tans aan die gang is).

Hierdie proses sal egter met baie groot omsigtigheid en liefde bestuur moet word. Lidmate leef deesdae met soveel onsekerhede as gevolg van al die veranderinge in die wêreld, ook in ons eie land en selfs in die Kerk. So baie veranderinge wat so vinnig geskied dat die gewone mense skaars byhou. Vir talle het dit reeds baie verwarring veroorsaak. Die Kerk, en in die besonder die gemeente met sy vaste strukture, is vir baie nog 'n bastion te midde van al die onsekerheid.

* **Offerbereidheid**

Verder sal lidmate weer die betekenis van offerbereidheid moet leer. Die tyd *van ek gee wat ek oor het*, is verby (minimum vir maksimum). Gemeentes kon nog daarmee wegkom toe die lidmaatgetalle groter was. Daar was selfs 'n tyd wat kleiner gemeentes hulle eie predikant kon *bekostig* toe daar 'n oorskot predikante was. In kleiner gemeentes, te midde van hulle oorlewingstryd, staan die gebrek aan dankoffer soos 'n seer vinger uit. Van OFFER is daar weinig meer sprake. Baie word gesê oor lidmate se persoonlike finansiële situasie wat agteruitgegaan het. Is dit

regtig so? Is dit in die meeste gevalle nie eerder 'n kwessie van lewenstandaarde wat gedaal het nie? Waarom is daar, ten spyte van die sogenaamde moeilike tye, altyd geld vir nuwe motors, duur selfone en luukse vakansies, maar al minder vir die Kerk? Selfs skoolkinders se selfoonrekening is deesdae meer as ouers se offergawe!

* **Lidmate**

Offerbereidheid gaan egter nie net oor geld nie, maar ook oor tyd en kragte en gawes. Lidmate sal weer tot die besef begelei moet word om hulle gawes in diens van God en sy Koninkryk, en ook van mekaar, aan te wend.

Die belangrike rol van lidmate word in die Kerkorde soos volg verwoord:

Ampte is gawes en dienste waardeur God mense wat Hy in en deur Christus verlos het, tot geloof in Hom bring. Deur die ampte rus Hy die gelowiges toe vir hulle dienswerk in die wêreld en vir die opbou van die kerk tot die werklike eenheid in Christus (Ordereël 2).

Die groot vraag wat elke lidmaat en elke gemeente sal moet beantwoord is: Wat is my of ons roeping? Die gawes van lidmate sal sterker moet funksioneer. En dit beteken dat prosesse aan die gang gesit moet word om die potensiaal wat daar in elke gemeen- te verskuil is, te ontdek en te ontwikkel.

(e) Erediensbywoning

Die agteruitgang van kleiner gemeentes is egter nie net 'n ekonomiese saak nie. Die algemene tendens is ook 'n agteruitgaan in erediensbywoning. Die vraag is natuurlik: Hoekom? Hieroor sal baie ernstig besin moet word! Waarom kom lidmate nie meer Kerk toe nie? Is dit regtig net oor die wyse waarop eredienste ingerig word, soos beweer word? Is ons tipiese gereformeerde bedieningstrukture werklik uitgedien? Is dit nie dalk 'n kwessie van dat die moderne mens makliker kerklos raak nie? Kom ons vra dit eenvoudiger: Is dit nie dat vir baie 'n kerk- en geloofslewe nie meer so belangrik is soos voorheen nie? Antwoorde op dié en baie ander vrae sal gevind moet word.

(f) Opsomming

Om op te som: Dit is 'n gegewe dat tradisionele kerke nie meer groei nie. Allerlei programme, byvoorbeeld gemeentebou, kon die agteruitgang ook nie stuit nie. Daar sal daarom nuut gekyk moet word na nu-

we vorme van geloofsgemeenskappe. Waar strukture in die pad van groei en vooruitgang staan, sal daarmee weggedoen moet word.

(g) Wat nou?

In die lig van al bogenoemde opmerkings sal ook noodwendig besin moet word oor die inrigting van al die vergaderings van die ampte. Kerkraads-, ouderlinge-, diakens- en ringsvergaderings sal anders ingerig moet word. Die rol van hierdie vergaderings gaan noodwendig verander. Die huidige Kerkorde maak nie daarvoor voorsiening nie.

Dit kan selfs gebeur dat predikante in diens van 'n ring staan in plaas van gemeentes. Predikante kan byvoorbeeld deur 'n ring beroep word met die opdrag toerusting van ouderlinge en lidmate in die bepaalde ring, of watter ander behoeftes daar in 'n ring mag bestaan. Dit is ook nie onmoontlik dat samewerking met ander kerke in bepaalde gebiede kan realiseer nie.

Dit vra noodwendig van almal 'n baie groot denkskuif, selfs oor grense heen.

Die Kerk en gemeentes sal ook nie anders kan as om meer missionaal te begin dink nie. In plaas van instandhouding, waarmee gemeentes al vir té lank besig is, moet lidmate bemaagtig word om gestuurdes in die wêreld te word. Die Kerk groei nie meer op die natuurlike wyse, naamlik deur doop, kategetiese en belydenis van geloof nie. Dit is al oor en oor gesê dat die sterftesyfer in die Kerk reeds hoër is as die geboortesyfer! Daarom is dit nodig dat alle lidmate weer gestuurdes moet word, wat immers die opdrag van Jesus Christus aan sy kerk is.

Gemeentes sal ook begelei moet word om meer betrokke in die plaaslike gemeenskappe te raak. Uit die aard van die saak is dit deel van die roeping van elke gemeente, maar dit hou tans ook baie belangrike voordele vir elke gemeente in. Dit is reeds bewys deur die verwikkelinge in die opset en werksaamhede van die Algemene Diakensvergadering.

Soos reeds gemeld sal gemeentes en kerkrade hiervoor toegerus en begelei moet word.

Dat daar weerstand sal wees, is 'n gegewe. Weerstand teen verandering is normaal. Die wegbeweeg van die bekende na die onbekende is altyd moeilik.

Die plaaslike gemeente bly egter die hartklop van die Kerk en mag daarom nie verdwyn nie. Dit is waar lidmate in hulle geloof versterk en toegerus word vir hulle roeping in die wêreld. Dit beteken dat hulle in die gemeenskap waar hulle woon, leef en werk, nog draers van die

evangelie van Jesus Christus kan en moet wees. Die gelowige lidmaat is belangriker as die instituut. Die Kerk is en bly die liggaam van Christus, selfs in sy gebrokenheid.

(h) Gevolgtrekking

'n Gemeente kan 'n geloofsgemeenskap wees sonder 'n voltydse predikant. Verdwyn die predikant hoef die gemeente nie ook te verdwyn nie. Daarom, soos reeds aangedui, sal die rol van die predikant, ouderling en lidmaat moet verander. Dit vra van al die betrokkenes 'n baie groot denkskuif.

Aan elke klein gemeente wat in 'n oorlewingstryd is, moet die Kerk die boodskap hard en duidelik aan hulle oordra: **Klein hoef nie minderwaardig te wees nie! Inteendeel!**

BESLUIT	1. Kennis geneem. 2. Die volgende voorstel, gestel deur dr J Nel en gesekondeer deur dr WJ Smith, word aanvaar: * Ondersoek word gedoen om die uitdagings van kleiner gemeentes, waaronder die voortbestaan, groei en bediening, te dien. * Kleiner gemeentes word by die ondersoek betrek ten einde kruisbestuiwing te bewerkstellig. * Potensiële moontlikhede wat uit die ondersoek voortspruit, word in 'n werkbare dokument opgeneem. * Op hierdie wyse word ervaring gedeel tot voordeel van al die kleiner gemeentes ten einde in die volste sin van die woord Kerk van Christus te wees.
VERDERE BEPLANNING	

(v) ***Doop van kinders in saamwoonverhoudings***

Opdrag word aan die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat gegee om

dringende studie oor dié saak te doen en resultate deur te gee aan ouderlingevergaderings. Geen finale verslag is van die raad ontvang nie. Die ondersoek is nog in proses en sal dien by die 71ste Algemene Kerkvergadering.

(a) Samevattende en voorlopige verslag oor die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding

Hierdie bondige verslag kan net saam met die volledige studiestuk verstaan en hanteer word.

(aa) *Probleemstelling*

Die huwelik wat in die Christelike kerk as instelling van God beskou is (Genesis 2: 24, Matteus 19: 4 tot 6, Efesiërs 5: 31), word in die jongste tyd in 'n samelewing wat steeds meer sekulêr word, al hoe meer beskou as net 'n blote, onnodige formaliteit (Noëth 2, 2005: 2). Hierdie tendens begin daartoe aanleiding gee dat al hoe meer mense begin saamwoon en nie maar net vir kort periodes nie, maar heel dikwels oor 'n baie lang tydperk. Die huweliksproses word dikwels oor 'n baie lang tydperk vertraag of dien glad nie meer as fokuspunt in die lewe en die harte van die partye wat saamwoon nie.

Hierdie problematiek word vererger deurdat die Staat in die verstaan van die huwelik en in die voorgestelde wysigingswet ten opsigte van die huwelik nie meer die klem laat val op die Christelike ingesteldheid van die huwelik nie, maar alles laat fokus deur die bril van die bates en laste van twee partye wat saamwoon of wat in die huwelik tree. Die Staat beskerm dus nie meer die Christelike waardes en die morele-etiese van die huwelik nie, maar laat die voorgestelde wetgewing berus op die basis waardeur die bates en laste van partye beskerm word. Dit alles gee daartoe aanleiding dat die Staat reeds 'n saamwoonverhouding wat langer as ses maande duur begin sien as 'n bepaalde huweliksverbintenis.

Hierdie probleem word vererger deurdat sekere Christene en teoloë die afwysing van saamwoon op grond van die Skrif te eng beskou. Die Kerk het ook nog nie finaal besluit oor hoe sy haar lidmate wil begelei oor die kwessie van saamwoon nie, en deurdat die Kerk op weerskante van die wipplank wil probeer sit, kom die saak van die doop van kinders uit 'n saamwoonverhouding ook nou op die tafel.

Daar het pas ook 'n skripsie verskyn van ds L Swanepoel wat nuwe insigte bied vir die Kerk rondom die hele problematiek van saamwoon. Daar kan gerus kennis geneem word van haar studiewerk aangesien die uitkomst wat sy bied vir die Kerk 'n nuwe rigting kan aandui en wat die kwessie van die doop van kinders uit 'n saamwoonverhouding ook in 'n nuwe perspektief stel.

Die huidige ordinansies van die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika skep 'n verdere problematiek deurdat die ordinansies eintlik geïnterpreteer kan word met 'n gees van

- * die doop moet so gou as moontlik bedien word
- * die doop mag eintlik nie geweier word nie
- * die lewe van die ouers voor die doop maak nie regtig saak nie, wel die leer en lewe van die ouers na die doop
- * prosedures moet gevolg word en in orde wees, terwyl daar nie veel klem geplaas word op die geloofslewe, geloofsleer en geloofsgesindheid van die ouers nie
- * die enigste werklike bepalende faktor blyk te wees dat die ouers belydende lidmate van die Kerk moet wees.

Die vraag wat gestel moet word is of die erns van die doop en die besondere inhoudelike van hierdie sakrament wel deur hierdie ordinansies aan die orde van die dag gebring word.

Die problematiek van die doop word vererger deurdat lidmate allerlei eise aan die Kerk stel (ten regte of ten onregte) oor die doop van hulle kinders en dat lidmate oor die jare reeds geleer het om sekere slaggate te vermy. Die ouers ag die doop van hulle kinders as 'n kerklike reg en beskou dit geensins as 'n voorreg nie. Die ouers wil ook dikwels hierdie sogenaamde reg beoefen en uitleef vanuit 'n saamwoonverhouding en plaas daardeur baie spanning op die Kerk in sy besluitneming oor die doop.

Die Kerk moet ook erken dat sy dikwels die inhoudelike van die doop en die besondere betekenis van die doop nie na behore gekommunikeer het met lidmate nie en juis daarom dat die doop eerder 'n organisatoriese aangeleentheid geword het. Dit het ook daartoe aanleiding gegee dat die Kerk sy opsigtaak verwaarloos het ten opsigte van hierdie belangrike sakrament en dat lidmate presies agter gekom het waar die gate lê in die mondering van die Kerk. Die inhoudelike van die sakrament is vervang met die organisatoriese prioriteite van die Kerk.

Prof Y Dreyer het ten opsigte van die huwelik die volgende gesê:

Ek het 'n vermoede dat die probleem nie by God en die Bybel gesoek hoef te word nie, maar dalk eerder by mensgemaakte sisteme, reëls en regulasies wat verouderd geraak het. Natuurlik is dit alles gebaseer op die Bybel: Dit is hoe mense die Bybel in 'n spesifieke tyd en omstandighede vir hulle lewenspraktyk verstaan het. Maar tye, omstandighede en lewenspraktyke verander. Dit vra dat daar nuut gekyk en geluister moet word na die Bybel (Dreyer, 2000: 6).

Het dit nie ook tyd geword dat hierdie woorde geuiter word oor die verstaan van die sakrament van die doop nie, gesien teen die eise wat gestel word aan die Kerk?

Dreyer (2000: 6) verklaar verder, en dit kan miskien ook in perspektief op die doop gesê word:

Saamblyers sluit gelowiges in – kerkmense, ouderlinge, diakens, skribas, orreliste en allerlei 'amptenare' van kerke. Sommige van die mense meen dat hulle saambly situasie nie hulle verhouding met God op enige manier kompromitteer nie. Ander ervaar 'n verleentheid, maar meer teenoor mense as voor God.

Miskien kan daar in ons tyd eerder gefokus word op die inhoud en etiese effek van verhoudinge as op uiterlike vorme en strukture, reëls en regulasies (Dreyer, 2000: 6).

Sou dit nie ook waar kon wees ten opsigte van die doop nie?

Hoekom fokus op die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding? Die rede daarvoor is dat kerkrade al hoe meer met die probleem gekonfronteer word en dat die eis wat lidmate aan die Kerk stel binne hierdie veranderende omstandighede, al hoe feller word. Hierdie probleem kom ook in ander kerke voor. Die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding of selfs genoem 'n buite-egtelike verhouding, word in die Kerk verskillend beoordeel, en gevolglik word daar ook verskillend deur kerkrade opgetree. Hierdie optrede wissel van 'n *de facto* goedkeuring van saamwoon en selfs die doop van kinders wat uit so 'n verhouding gebore is – al is die ouers ook tydens die doop van die kind nog nie getroud nie – tot die toepassing van kerklike tug op pare wat saamwoon of die dwang om onmiddellik – selfs binne die bestek van drie ure – in die huwelik te tree. Hierdie uiteenlopende beoordeling van saamwoon en gevolglike optrede teenoor die betrokkenes in blanke Afrikaanse kerke, toon dat 'n studie soos hierdie nie net baie aktueel is nie, maar ook uiters noodsaaklik, en natuurlik in hierdie studie word daar gefokus op die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding.

Hierdie studie word ook genoodsaak deur die feit dat tydens die laaste Algemene Kerkvergadering daar ook 'n navraag was van 'n gemeente oor die doop van babas van saamwoonouers en dat die Algemene Kerkvergadering opdrag gegee het dat 'n indringende en diepgaande studie gedoen word oor hierdie aangeleentheid. Vir die volledigheid van hierdie studiestuk word die navraag van die betrokke gemeente ook hier onder *probleemstelling* opgeneem.

(bb) *Navraag van gemeente*

In hierdie studie word kennis geneem van die navraag van 'n bepaalde gemeente:

Die vergadering neem kennis van die volgende navraag wat van 'n ouderlingevergadering ontvang is:

Dit het onder ons gemeente se aandag gekom dat die Hervormde Kerk in 'n era leef waar daar baie nuwe uitdagings voor ons deur lê. Van hierdie uitdagings bevraagteken baie van die Hervormde Kerk se optrede en leerstellings van die verlede en die hede. Binne die gemeente sit ons met die situasie dat baie van die jongwerkende lidmate saamwoon. Wanneer 'n mens na die persentasie van jong paartjies kyk wat aanmeld om te trou, is die oorwegende tendens dat min of meer 'n driekwart van hulle reeds saamwoon. Die kerkraad het voor 'n besluit gekom om 'n kind te doop van ongetroude ouers wat saamwoon. Hierdie ouerpaar het swanger geword terwyl die ma in matriek was en die pa 'n eerstejaar student. Hulle het besluit om saam in te trek by die meisie se ouers sodat beide van hulle die verantwoordelikhede kan nakom ten opsigte van die kind.

Daar is verskeie gesprekke gehou met hierdie ouers. Hulle weet dat voorhuwelikse seks verkeerd is, maar het besluit om verantwoordelikheid vir hulle optrede te neem. Dus was daar broederlike gesprekke gehou met hulle. Die probleem waarmee ons nou gekonfronteer word, is die feit dat hulle die kind wil doop. Die ouers het doopkategese ondergaan. Die kind is al amper ses maande oud. Die paartjie is getroue lidmate van die Kerk. Beide het belydenis van geloof afgelê. Die paartjie het besluit om nie oorhaastig te trou nie, weens hulle huidige omstandighede. Hulle is wel verloof.

Met die geleentheid waar die doopgeleentheid goedgekeur moes word deur die kerkraad, is daar 'n konsistoriebesluit geneem teen die doop omdat van die kerkraadslede daarteen beswaar gemaak het.

Die beswaar wat gemaak is, is tweedelig:

- * Daar is ongelukigheid omdat die ouers nie getroud is nie.*
- * Mag die kerkraad toelaat dat 'n kind gedoop word en beide die ouers 'n belofte maak, as die ouers nie getroud is nie?*

Nadat daar 'n beswaar in die konsistorie gemaak is, is besluit dat ons eerder op 'n kerkraadsvergadering hieroor gaan nadink. Die voorwaarde van hierdie punt se bespreking was dat elke kerkraadslid 'n studie oor die doop van 'n kind vanuit 'n Bybelse perspektief en die Kerkorde moet maak. Deur hierdie handeling wil ons 'n besluit maak wat getrou aan die Woord is. Tydens die vergadering is daar rustig gedebatteer oor die saak.

Die kerkraad het tot die volgende slotsom gekom:

- * Die huwelik mag nie 'n voorwaarde wees vir die doop van 'n kind nie.*
- * Ons kan nie die kind oordeel vir die oortreding van sy ouers nie.*
- * Dit gaan vir ons oor die doop van 'n kind met gelowige ouers wat nie kan plaasvind voordat hulle getroud is nie (volgens die kerklike kultuur).*
- * Dat die doop 'n sigbare teken van die genade van Jesus Christus is en dat ons as mense nie kan besluit en oordeel vir wie hierdie genade mag toekom nie.*
- * Die besluit konsekwent in die gemeente moet wees, omdat ons reeds toegelaat het dat 'n enkelouer hulle kind kan doop terwyl hulle buite-egtelik swanger geword het.*

Volgens die Kerkorde kwalifiseer die ouerpaar aan al die vereistes. Die kerkraad soek hulp rondom die saak, aangesien dit 'n baie sensitiewe saak is. Ook wil ons 'n konsekwente besluit neem in terme van enkelouers wat wil doop en ongetroude paartjies wat wil doop.

Die Kommissie het soos volg daarop reageer:

- * Aangesien die Kerk nog nie na behore oor die saak gedink en uitsprake gemaak het nie en daar ook baie sake in aanmerking geneem sal moet word voordat 'n uitspraak gemaak word, behoort die ouderlingevergadering self oor die saak op 'n verantwoordelike manier te besluit. Die ouderlingevergadering moet seker maak dat die doopouers die doop en die betekenis van die doop na behore verstaan. Hulle moet verder pastoraal begelei word.*
- * Die belangrike vraag is uiteindelik wie aanvaar die verantwoordelikheid vir die doopbelofte.*
- * Volgens die Kerkorde kan die Kerk slegs doop weier wanneer ouers onder die tug is of nie lidmate van die Kerk is nie.*
- * Tot nou toe doop die Kerk wel kinders van ongehude moeders. Soms staan die biologiese vader wat selfs nie 'n lidmaat van die Kerk is nie by, maar hy lê nie die belofte af nie. Tog aanvaar hulle saam die verantwoordelikheid vir die opvoeding van die kind.*

Die reis na meer begrip oor een van ons sentrale handelingte gaan voort. Maar dit moet noodwendig in groter liefde gebeur.

(cc) *Huwelik- en gesinsverbintenisse as voorwaardes vir die bediening van die doop ('n voorlopige opsommende argument)*

Daar kan nou reeds vermeld word, insoverre hierdie studie gevorder het, dat die bediening van die doop nooit deur alle eeue heen begrond is vanuit die huwelik of gepaardgaande vorme van enige huweliksverbintenisse nie. Die Kerk se besinning oor die doop en die Kerk se verstaan van die doop, is deur alle eeue heen nooit verwoord en verantwoord vanuit die huwelik nie. Hoewel die Kerk in 'n bepaalde praktyk gestagneer het om die kinders te doop van hulle wat getroud is en die Kerk hierdie praktyk van die doop vanuit die ruimte van die huwelik en die ruimte van die gesin kerkordelik reël, sou dit fataal wees om die teologie van die doop en die Kerk se verstaan van die doop alleen vanuit die huwelik en die gesin te meet. 'n Indringende studie oor die huwelik en die Kerk se verstaan van die huwelik is dringend noodsaaklik. Hierdie studie word tans onderneem deur die Komitee vir Huweliks- en Ander Sinvolle Verhoudingsmoontlikhede. Die Kerk moet sy siening oor die huwelik binne die huidige tydsgewrig herwaardeer. Daarmee saam sal die Kerk hom ook duidelik moet uitspreek oor ander verhoudingsmoontlikhede wat daar mag wees tussen man en vrou en wat as 'n ewangeliese aanvaarbare verbintenis mag geld, waar die klem eerder val op die verhoudingsmoontlikhede tussen man en vrou met Bybelse norme en waardes wat hierdie verhouding en verbintenisse respekteer, as die seremoniële en statutêre verbintenisse. Saamwoon van lidmate sal uiteraard ook deur die Kerk onder oë geneem moet word, met groot dank aan ds L Swanepoel wat hierdie studie met haar skripsie ingelyf het. In dié verband het ds Swanepoel reeds 'n voortreflike en, na my mening, kerklik aanvaarbare rigting deur haar studie op die tafel geplaas. Uit hierdie studie van haar is dit ook duidelik dat huwelik en doop nie maklik in dieselfde gees as noodwendige selfde kante van die muntstuk hanteer kan word nie. So moet die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding nie buite die perspektief van die Kerk se verstaan van die doop aan die een kant en die Kerk se verstaan van die huwelik aan die ander kant, gedwonge in een asem hanteer word nie.

Voorlopig moet daar dus gesê word dat die studie oor die doop en die studie oor die huwelik nie met mekaar versoenbaar is nie, maar dat elke studie vanuit volledige Bybelse eksegetiese en Bybelse hermeneutiek afsonderlik hanteer moet word en daar nie gedwonge afleidings oor die doop gemaak moet word nie. So ook nie oor die doop van kinders uit 'n saamwoonverhouding nie.

- (b) Saamwoon as 'n verskynsel en die Kerk se antwoord op die kritiese gevolge van hierdie verskynsel met spesiale vermelding van die doop
- (aa) *Probleemstelling*

Een van die vernaamste redes waarom daar so 'n storm woed in die geval van saamwoon is na alle waarskynlikheid te wyte aan die gedagte dat enige seksuele verhouding buite die huwelik verkeerd is en dat enige nie-huwelikse verhouding waar dit wel plaasvind, nie aanvaarbaar is nie (Swanepoel, 2010: 6).

Om die problematiek van saamwoon te verwoord en antwoorde daarop te vind wat vir die Kerk leiding kan bied, sal die studie vir die Kerk en vanuit die Kerk die fokuspunt op verskillende perspektiewe moet laat val. Probleme wat saamwoon na vore bring sal ook vanuit hierdie verskillende perspektiewe verwoord moet word, soos onder andere die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding. Soos reeds in die studie aangedui kan die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding nie werklik vanuit die huwelik beredeneer word nie. Huwelik en doop van kinders, synde asof hierdie twee sake bymekaar hoort, is nie so maklik afleibaar uit die Bybel nie. Die gesprek oor die huwelik hoef nie noodwendig die gesprek oor die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding te demp nie, en dus hoef die huwelik ook nie in die pad te staan om sulke kinders wel te doop nie. Net so hoef die gesprek oor saamwoon en dit wat die Kerk mag besluit, nie die eer van die huwelik aantas nie. Die gesprek oor seksualiteit en seksuele verbintenisse sal dus ook deel vorm van die Kerk se denkproses en veral ook oor die uiteindelijke besluit rakende die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding, al dan nie.

Indien ons wil weet wat die Bybel oor saambly en oor die bestuur van seksualiteit sê, is daar egter 'n paar dinge wat ons duidelik moet stel. In die eerste plek is die Bybel geskryf in 'n gans andere tyd en in 'n gans andere kultuur, wat radikaal verskil van die tyd en die kultuur waarin ons vandag leef.

Indien ons vir 'n oomblik die Joodse wêreld van die Ou Testament neem, sien ons die volgende interessante elemente: Die Jode het 'n patriargale sisteem gehad, wat beteken dat die pa die hoof van die huis was en dat hy verantwoordelik was om die gesin/familie te lei en te beskerm. Die Jode het op grond van die skeppingsorde geargumenteer dat elke ding sy plek het en dat enige iets wat uit plek uit is onrein is en buite God se orde val. Reinheid was nou gekoppel aan die ordebegin-sel (vergelyk Malina en Rohrbaugh – *Social World*). So is mense wat ontoelaatbare geslagsgemeenskap gehad het dikwels met die dood gestraf. Seksuele reinheid (kyk Levitikus 18) was vir die Jode, veral by vrouens, 'n baie belangrike saak. Maagdelikheid was 'n groot vorm van eerbaarheid en indien 'n meisie haar maagdelikheid verloor het, het dit

haar in skaamte gelaat. In die proses sou haar pa ook eer verloor in ander se oë omdat hy nie daarin geslaag het om sy dogter op te pas nie. Dit was immers die hoof van die gesin se verantwoordelikheid om sy dogter se eer te beskerm. So het vrouens nie sommer in die publiek sonder 'n sluier verskyn nie. 'n Eervolle man sou die eer van sy gesin en die eer van sy vrou en dogters verseker deur om te sien dat hulle binne die regte grense bly. Die verwagting het bestaan dat meisies maagde moes wees as hulle trou. Op die eerste dag van hulle troue sou hulle hom kwalik neem. Die beginsel van eer en die verwagting van korrekte seksuele gedrag was so belangrik dat dit dikwels gebeur het dat 'n seun sy eie suster sou doodmaak indien sy onvanpas opgetree het en die familie se eer geskend het. So 'n moord is dan as 'n eervolle moord beskou en almal was dan baie trots op die seun wat die eer van sy pa beskerm. Net so moes 'n seun ook versigtig wees hoe hy teenoor ander meisies optree, want hy moes ook sy eie eer in stand hou. In kort, in die wêreldbeeld van die Ou Testament, met spesifieke verwysing na die Jode, was seksuele reinheid 'n belangrike saak. Hiervolgens kan ons dus nie anders as om te sê dat voorhuwelikse seksuele verhoudings ten minste nie deur die Ou Testament geregverdig kan word nie.

In die Nuwe Testament, veral met die bekering van heidene wat dikwels in seksuele onreinheid geleef het, sien ons dat die Nuwe Testament altyd weer die gelowiges oproep tot seksuele reinheid. In 1 Korintiërs 6: 13 lees ons duidelik:

'n Mens se liggaam is nie bedoel vir seksuele losbandigheid nie, maar is daar vir die Here, wat ook oor ons liggaam Here is.

Dit is met ander woorde duidelik, seksuele reinheid is vir die Nuwe Testament ook baie belangrik.

Saamblyery is vandag niks vreemds nie. Inteendeel, nie minder nie as 90% van die paartjies wat deesdae in die huwelik bevestig word, het voor die tyd saamgebly. Myns insiens leef ons in 'n tyd waar seksualiteit egter fyn bestuur moet word omdat dit ons uiteindelik ook beskerm. God en die Bybel se oproep tot heiligheid is nie iets wat ons van plesier weerhou nie. Uiteindelik, as daar mooi daarvoor nagedink word, beskerm dit jou teen 'n klomp dinge wat jou lewe kan verwoes. Daarvan kan die Kerk getuig wat die vernietigende effekte daarvan beleef of gesien het.

(bb) *Sekere riglyne te midde van die ongemak van die Kerk*

Die Kerk in die breë beleef reeds 'n geruime tyd ongemak oor wat die standpunt moet wees ten opsigte van persone wat saamwoon, sowel as hoe die Kerk die doop van kinders wat buite die huwelik gebore is, moet hanteer. Die Kerk behoort nie hard en veroordelend oor te kom

teenoor mense nie, maar eerder sag en sensitief. Aan die ander kant wil die gelowige vashou aan die regte leer en wil sy respek teenoor God wys deur reg te leef. Die Kerk behoort dit duidelik te stel dat hy simpatiek is teenoor persone in sodanige situasies en wil hulle met dieselfde respek hanteer as enige ander getroude paar.

Die Kerk is saam op soek na God se wil:

- * Dit is deurentyd die Kerk se standpunt dat dit God se wil is dat mense trou en binne hierdie verhouding seksueel verkeer en kinders verwek.
- * Die realiteit is egter dat mense vandag vir 'n tyd saam woon voordat hulle trou, of selfs glad nie trou nie. Uit hierdie verbintenis word kinders gebore en ouers versoek dan ook dikwels dat hierdie kinders gedoop moet word. In geval waar 'n kind buite die huwelik verwek is en daardie verhouding verbreek word, behoort die Kerk die kind te doop. Meestal sal slegs een ouer alleen die kind ten doop bring, maar dit mag ook nie 'n probleem wees as beide ouers teenwoordig is nie, met dien verstande dat beide ouers 'n goeie verstandhouding met mekaar het, die inhoud en die betekenis van die doop verstaan en saam die verantwoordelikheid opneem vir die opvoeding van die kind. Die Kerk mag nie 'n ouer die geleentheid ontnem om by 'n belangrike geleentheid soos die doop voor God 'n belofte te kom aflê oor hulle verantwoordelikheid teenoor God en hulle kind nie. In geval waar 'n kind verwek is en die ouers (volgens die kerkraad se wete) steeds seksueel aktief is, hetsy buite of binne 'n saamblyverhouding, sou die Kerk in die verlede die doop kon weier en 'n bepaalde pad met die ouers kon opneem onder die opsig en die tug omdat dit die Kerk se oortuiging is dat dit God se wil is dat seks binne die huwelik hoort. Die Kerk sal egter vanuit sy studiewerk oor die huwelik en sy verstaan van die seksuele binne of buite die huwelik, met meer omsigtigheid hierdie sake moet hanteer. Die Kerk sal sy vrese moet laat vaar dat die indruk geskep word dat sou die Kerk saamwoonverhoudings goedkeur, dit die Kerk se getuienis oor die huwelik benadeel.
- * Die vraag vandag is: Is dit moontlik dat die Kerk pare wat saamwoon en pare wat wettig getroud is, gelyk kan hanteer? Om dit te beantwoord moet die Kerk definieer wat 'n gesonde, aanvaarbare verhouding konstitueer. 'n Gesonde verhouding is een waar beide persone aan mekaar volledige trou beloof het en in 'n lewenslange verbintenis is. Binne hierdie verhoudinge deel hulle hul lewe volledig, dit wil sê geestelik, emosioneel, fisies en materieel. Respek vir mekaar en die opbou van mekaar vorm die fondament van die verhouding.

- * Indien dit as die aanvaarbare beskou word, is dit dus moontlik om te sê dat dit nie regtig nodig is vir mense om wettig te trou nie. Ons is immers *getroud* as ons persoonlik ons trou aan mekaar be-loof het. Om dit prakties te maak: Die oomblik wanneer twee mense besluit om in 'n lewenslange verbintenis te tree (hetsy deur te trou of saam te woon) met die medewete van hulle families en die publiek, het hulle in hulle harte en in die praktyk reeds finaal tot oortuiging gekom dat hulle slegs aan mekaar verbind is. Dit sou 'n grap maak van die verhouding as enige een van die twee ná die besluit weer met ander mense sou uitgaan.
- * Die Kerk moet ook in gedagte hou dat die landswette deesdae persone wat in 'n saamblyverhouding is beskerm en dat persone nie sommer maar net uit so 'n verhouding kan stap sonder om sy of haar verantwoordelikheid teenoor die ander party, byvoorbeeld betaling van onderhoud, na te kom nie.
- * Die Kerk se hantering van die doop wys ook uit dat die Kerk inkonsekwent is met die toepassing van die sakramente. Die Kerk weier dat pare wat saamwoon kinders mag doop, maar verhinder hulle nie om aan die nagmaal deel te neem nie. Verder is alle mense maar *gewoontesondaars*, met ander woorde ons álmal doen op 'n gereelde basis sonde en tog word niemand daarvoor die doop en nagmaal geweier nie. Ons handel dus inkonsekwent teenoor pare wat saamwoon wanneer dit by die doop kom.
- * In plaas daarvan om die doop as 'n hek te gebruik wat die geloofspad vir mense toemaak, moet ons eerder elke geleentheid gebruik om mense te help om insig te ontwikkel in hoe hulle verhouding met God kan groei. Dit moet dus 'n hek wees wat oopmaak eerder as toemaak. Hier moet gedink word aan Jesus se optrede teenoor verskillende mense in die Bybel: Sy gesprek met die vrou wat op owerspel betrap is (Johannes 8: 3 tot 11), sy gesprek met Saggeus (Lukas 19: 1 tot 10), met die Samaritaanse vrou by die put (Johannes 4: 5ev), ensovoorts. Jesus het hierdie mense nooit uitgesluit nie, maar op liefdevolle wyse het Hy hulle ingesluit en dan aangemoedig om nooit weer verkeerde gedrag te beoefen nie.

(cc) *Samevatting*

- * Die Kerk behoort oorweging te skenk om pare wat saamwoon volledig te hanteer as getroude pare. Dit wil sê die Kerk laat toe om ook kinders wat binne hierdie verhoudings gebore word, te doop.
- * Die Kerk behoort aan te hou om sodanige pare aan te moedig om te trou omdat die huwelik nie net uitdrukking gee aan twee individue se siening oor 'n verhouding nie, maar ook respek wys vir die gemeenskap waarin ons woon. Dit is ook God se wil dat die hu-

welik gedien sal word. Geloofsreëls en ons landswette sluit nie noodwendig mekaar uit nie. Anders gestel, hoewel sommige die landswette dalk nie as baie belangrik beskou nie, bly dit vir gelowiges steeds nog 'n manier om te wys dat hulle God en hulle medemens liefhet. Daarom respekteer ons mekaar ook deur reëls wat die samelewing orden, soos die huwelik, na te kom.

(c) Die huidige kerkordelike verstaan van die doop met voorgestelde wysigings

Om volledig ook hierdie deel van die studie te kan hanteer, word die kerkordelik gedeelte vanuit die Kerkorde (ordereël en ordinansies) net so opgeneem van waaruit elke faset van die Kerkorde rakende die doop volledig behandel word met wysigings en voorstelle hierby ingewerk:

KERKORDE 2010

ORDEREËL 5

Bediening van die Sakramente

5.2.3DIE HEILIGE DOOP

- (i) *Die doop as heilige sakrament beseël eenmalig die afwassing van sonde en die deelgenootskap aan die liggaam van Christus.*
- (ii) *Deur hierdie sakrament word die gedooptes op grond van die genadeverbond sigbaar in die kerk van God opgeneem en van alle ongelowiges en vreemde godsdienste afgesonder om God se eiendom te wees en sy merkteken te dra.*

Kommentaar:

Met hierdie ordereël en die Kerk se verstaan van die doop kan daar niks mee fout gevind word nie. Die resultate van die voorafgaande studie bevestig opnuut die Kerk se verstaan van die doop en spreek die kerngedagtes en hoofmomente aan waarom dit werklik gaan by die doop. Die volgende sake kan opnuut beklemtoon word:

- * Anders as by die ordinansies wat handel oor die doop, vind ons in hierdie ordereël geen sistematiese neerslag of die een of ander heenwysing na 'n struktuur of model nie. Dit gaan hier om die suiwer teologiese verstaan van die doop en beklemtoon ook die Kerk se belydenis ten opsigte van die doop.
- * Hierdie ordereël het ook nie die bedoeling om sommiges in te sluit en ander uit te sluit nie, hoewel daar tog wat punt twee betref 'n

skeiding gemaak word tussen gelowiges en ongelowiges, tussen ware godsdienste en vreemde godsdienste. Hierdie onderskeid word nie geforseerd deur 'n bepaalde handeling oorbeklemtoon nie, maar is die wonderlike voorreg wat volg op die genadeverbond van God. Die inhoud en betekenis van die doop bring hierdie skeiding of weerskante van die wipplank na vore, maar is 'n genade- en verkondigingsresultaat wat voortvloei vanuit die doop.

- * Ordereël 5 bied ook die ruimte dat kinders van gelowige lidmate vanuit 'n saamwoonverhouding gedoop kan word met die fokuspunt op die volgende:
 - ** Die beseëling van die eenmalige afwassing van die sonde word nie van hierdie kinders weerhou op grond van argumente wat nie Bybelse grond vind nie en wat geen teologiese inhoud dra nie. Die studie het dit reeds uitgewys.
 - ** Ook hierdie kinders mag die voorreg geniet van deelgenootskap aan die liggaam van Christus en geen deeglike Bybelse- en teologiese verantwoording sou die saak anders op die tafel kon plaas nie.
 - ** Hierdie kinders vanuit 'n saamwoonverhouding mag nie vir die Kerk onsigbaar bly op grond van die Kerk se oordele en eensydige verstaan van sonde asof dit vir die Kerk 'n verleentheid is en asof die Kerk hom daarvoor hoef te skaam nie. Die genadeverbond het nie grense te bepaal oor die lewe van kinders van gelowiges nie. Die genadeverbond dwing die Kerk tot die sigbaarmaking (doop) en sigbaarwording (genade) van hierdie gedooptes in die Kerk.

ORDINANSIE 5.2

5.2.1DOOP

- (i) *Die doop word in 'n erediens deur 'n dienaar van die Woord met water bedien in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees.*
- (ii) *Die doop word bedien met gebruikmaking van die Doopformulier in die Kerkboek.*
- (iii) *Die doop word bedien aan kinders van belydende lidmate en aan volwassenes wat belydenis van geloof aflê en wat nie voorheen gedoop is nie.*
- (iv) *Die ouderlingevergadering sorg dat daar maandeliks geleentheid is om die doop te bedien.*
- (v) *Die ouderlingevergadering sorg dat die doopouers voor elke*

doopgeleentheid oor die betekenis van die doop onderrig word.

- (vi) Die ouderlingevergadering sorg dat die doop deur die gemeente heilig gehou word, en dat ouers hulle kinders in ooreenstemming met die doopbelofte opvoed.*
- (vii) Ouers gebruik die eerste moontlike geleentheid om die verbond aan hulle kinders te laat beseël.*
- (viii) Die ouderlingevergadering bepaal die prosedure vir die opgee van doopname, doopkategese en die inskrywing in die doopregister in die gemeente waar die doop bedien is.*
- (ix) Ouers of wettige aanneemouers wat die verantwoordelikheid vir die Christelike opvoeding van die kind aanvaar, en wat belydende lidmate is en nie onder sensuur is nie, mag die doopbelofte aflê.*
- (x) Kinders uit ander gemeentes van die Kerk of uit kerke met dieselfde belydenis, word gedoop nadat die ouderlingevergadering van die tuisgemeente skriftelike toestemming gegee het, met vermelding dat doopkategese bygewoon is, en nadat die ouderlingevergadering die toestemming aanvaar het.*
- (xi) Katkisante wat belydenis van geloof wil doen maar nog ongedoop is, word gedoop nadat al die katekisasie geantwoord het op die vrae wat in die Formulier vir die Aflegging van Openbare Belydenis van Geloof aan hulle gestel is.*
- (xii) Die doop van ander kerke word erken op voorwaarde dat dit deur 'n geordende persoon in daardie kerk met water bedien is in die Naam van die Drie-enige God, Vader, Seun en Heilige Gees. Iemand wat reeds voorheen so gedoop is, word nie weer gedoop nie.*

Kommentaar:

Prof Y Dreyer is korrek as sy beweer dat die probleem rondom die verstaan van sekere gebruike in die Kerk en die verstaan van sekere handeling van die Kerk nie noodwendig 'n probleem van die Bybel (Skrifverstaan) of 'n probleem van die teologie is nie, maar dat dit eerder 'n probleem is wat voortvloei uit die strukture van die Kerk en die feit dat baie van die beweegruimte van die Kerk ingeperk word deur die bande wat die Kerk homself opgelê het. 'n Duidelike voorbeeld hiervan is Ordinasie 5 wat handel oor die doop.

Hierdie argument sou ek ook graag verder wou voer deur te vermeld dat die Kerk dikwels bang was om die eintlike stem van die evangelie

en die stem van regdenkende teologie te laat hoor. Die Kerk wou met alles versigtig omgaan en was bang om in die warm water te beland. Die Kerk was bang om van kettery beskuldig te word en het daarom alles baie fyn in die destydse Kerkwet en huidige Kerkorde uitgemeet. Vir elke teologiese denkrigting en belydenis moes daar 'n bepaalde stel reëls wees en geld wat die Kerk nie in stormagtige waters sou laat beland nie.

Die probleem was egter dat die Kerk uit voeling geraak het met sy tyd en tydsgees en het die postmoderne era eise aan die Kerk begin stel waarvan die Kerk nie kan loskom nie. Dit dwing die Kerk tot nuwe teologiese besinning en tot nuut geformuleerde antwoorde aan homself en aan die lidmate van die Kerk. Dit vra suiwere denke oor die verstaan van die Woord van God binne die raamwerk en die tydsomstandighede van die Kerk.

Die mooi en teologies aanvaarbare van Ordereël 5 ten opsigte van die doop, word deur die daaropvolgende ordinansies wat handel oor die doop en die bediening van die doop belemmer en laat die Kerk oop vir baie sinnelose argumente en 'n onsekerheid as dit kom by die verstaan van die doop en die bediening van die doop. Dit dra ook by tot die onsekerheid rondom die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding.

Om reg te laat geskied aan die Kerk se verstaan van die doop, die Kerk se verstaan oor saamwoon en die Kerk se verstaan oor die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding, moet daar nuut gekyk word na die huidige ordinansies wat handel oor die doop en sal die ordinansies in totaal herevalueer en herskryf moet word.

Die ordinansies kan saamgestel word vanuit die volgende indeling:

- * Die Kerk se voorsorg- en begeleidingstaak ten opsigte van die doop en die verantwoordelikheid van die Kerk in die uitoefening van die opsig.
- * Die Kerk se verantwoordelikheid ten opsigte van die suiwere bediening van die sakrament en die heilighouding van die sakrament.
- * Die Kerk se verkondigingstaak ten opsigte van die doop en die gepaardgaande kategetiese onderrig en opvoeding van lidmate ten opsigte van die doop.
- * Die Kerk se bediening van die kinderdoop:
 - ** Aan wie?
 - ** Deur wie?

- ** Hoe?
- ** Wanneer?

- * Die Kerk se bediening van doop aan volwassenes.
- * Die erkenning van ander kerke se doop.
- * Die herhaling van die doop.
- * Die Kerk se nasorg ten opsigte van die gedooptes. Nasorg aan dooplidmate, lidmate van gedooptes en nasorg aan die gemeente en Kerk.

In die voorgestelde wysigings (volg later) van die ordinansies ten opsigte van die doop word die woord *ouers* nie meer gebruik nie. Die rede hiervoor is soos volg:

- * Met die huidige gebruik van die woord *ouers* in die ordinansies, word die afleiding eintlik gemaak dat *ouers* diegene is wat in 'n wettige huwelik staan soos die Kerk nog altyd tradisioneel die huwelik verstaan het en dat die *ouers* die natuurlike en wettige *ouers* is van die kinders wat in en vanuit so 'n huwelik gebore is. Vandag is dit nie meer so maklik en gemaklik om hierdie afleiding te maak nie.
- * Die huidige ordinansies skep verwarring met die gebruik van beide die begrippe *belydende lidmate* en *ouers*, so asof daar 'n bepaalde onderskeid is.
- * Die gebruik van die woord *ouers* is geforseerd toegepas ten opsigte van die kinderdoop.

Die Kerk sal homself ook deeglik moet vergewis en ook daaroor uitspreek wat verstaan word onder die begrip *ouers*. Word bedoel ouerskap vanuit 'n tradisionele siening van die huwelik? Wat van die verstaan van enkelouerskap? Moet die klem nie dalk val op biologiese ouerskap nie? Word die *ouers* vanuit 'n saamwoonverhouding ook geag deur die begrip *ouers* in die huidige ordinansies of is die ouerskap vanuit 'n saamwoonverhouding nie inbegrepe by die verstaan van die ordinansies nie?

(d) Voorstel tot die wysiging van die ordinansies

ORDINANSIE 5.2

DOOP

- (i) *Die ouderlingevergadering sorg dat die betekenis van die doop, die kategetiese onderrig ten opsigte van die doop en die bediening van die doop deur die gemeente heilig gehou*

word, en dat ouers hulle kinders in ooreenstemming met die doopbelofte en die betekenis van die doop opvoed.

- (ii) Die ouderlingevergadering kom sy voorsorg- en begeleidingstaak na ten opsigte van die doop en die bediening van die doop, en oefen ook op 'n verantwoordelike wyse opsig uit oor die hantering en bediening van hierdie sakrament.*
- (iii) Die doop word deur die Kerk bedien aan kinders van belydende lidmate van die Kerk en aan volwassenes wat belydenis van geloof aflê en wat nie voorheen gedoop is nie.*
- (iv) Die doop word in 'n erediens deur 'n dienaar van die Woord met water bedien in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees.*
- (v) Die doop word bedien met gebruikmaking van die Doopformulier in die Kerkboek.*
- (vi) Die ouderlingevergadering bepaal die prosedure vir die opgee van doopname, doopkategese en die inskrywing in die doopregister in die gemeente waar die doop bedien is.*
- (vii) Die ouderlingevergadering sorg dat daar gereeld geleentheid is om die doop te bedien.*
- (viii) Die ouderlingevergadering sorg dat die belydende lidmate van die Kerk wat hulle kinders ten doop wil bring, voor elke doopgeleentheid oor die verstaan van die doopbelofte, betekenis van die doop en die doopbediening, onderrig word.*
- (ix) Belydende lidmate van die Kerk gebruik die eerste moontlike geleentheid om die verbond aan hulle eie kinders, of aan kinders wat wettig in hulle sorg geplaas is en oor wie hulle die verantwoordelikheid neem ten opsigte van die Christelike opvoeding, te laat beseël.*
- (x) Kinders uit ander gemeentes van die Kerk of uit kerke met dieselfde belydenis, word gedoop nadat die ouderlingevergadering van die tuisgemeente skriftelike toestemming gegee het, met vermelding dat doopkategese bygewoon is, en nadat die ouderlingevergadering die toestemming aanvaar het.*
- (xi) Katkisante wat belydenis van geloof wil doen maar nog ongedoop is, word gedoop nadat al die katekisasie geantwoord het op die vrae wat in die Formulier vir die Aflegging van Openbare Belydenis van Geloof aan hulle gestel is.*

- (xii) *Die doop van ander kerke word erken op voorwaarde dat dit deur 'n geordende persoon in daardie kerk met water bedien is in die Naam van die Drie-enige God, Vader, Seun en Heilige Gees. Iemand wat reeds voorheen so gedoop is, word nie weer gedoop nie.*

Sekere van die bestaande ordinansies word behou, maar 'n herrangskikking vind plaas om 'n logiese gedagtegang te skep. Ander ordinansies word gewysig om verwarrende praktyke in die Kerk te weer en om die Kerk se verstaan van die doop en die bediening van die doop ordelik te reël. Nuwe ordinansies word toegevoeg om verwarring te vermy en om die Kerk se verantwoordelikheid ten opsigte van die doop duidelik te beklemtoon.

(e) Slotsom

Die studiewerk soos verwoord in hierdie studiestuk maak dit duidelik dat die Kerk wel die doop moet bedien aan die kinders wat gebore word vanuit 'n saamwoonverhouding of aan die kinders wat reeds daar was toe hierdie saamwoonverhouding begin het.

(f) Kommentaar ontvang op die samevattende en voorlopige verslag oor die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding

My kommentaar is nie teen die beginsel van die doop aan kinders vanuit 'n saamwoonverhouding nie. Dit is suiwer gerig op van die motiveerings wat in die studiestuk voorkom.

(aa) *Sekulêre samelewing*

'n Groot deel van die verslag is gebou op en vertrek vanuit die realiteite van 'n sekulêre samelewing. Dat die samelewing steeds meer sekulêr word, is waar. Dat hierdie sekulêre samelewing egter die huwelik beskou as 'n onnodige formaliteit, kan nie as motivering gebruik word om saamwoonverhoudings te regverdig nie. (Met *huwelik* bedoel ek as instelling van God en nie die Staat se reëlins nie.) Nog minder kan die moderne neiging of tendens gebruik word as regverdiging vir saamwoonverhoudings. Sou dit wel die geval wees, beteken dit dat die eise van die samelewing voortaan die bepalende faktor gaan wees wanneer die Kerk besluite neem. Dit is 'n uiters gevaarlike maatstaf met geweldige konsekwensies.

Presies dieselfde geld ook vir die standpunt van prof Y Dreyer dat *saamblyers* gelowiges insluit soos kerkmense, ouderlinge, diakens, skribas, orreliste en allerlei amptenare van die Kerk. Dit kan ook nie 'n motivering wees om saamblyverhoudings te regverdig nie.

(bb) *Ordinansies van die Kerkorde*

Ek kan nie saamstem met die opmerkings wat in die verslag gemaak word ten opsigte van die ordinansies van die Kerkorde wat handel oor die doop nie. Die Kerkorde is presies dit wat die naam sê, naamlik om die werk in die Kerk te orden. Niks minder en niks meer nie. Die bedoeling van die Kerkorde is en was nog nooit om inhoud te gee aan standpunte van die Kerk, byvoorbeeld geloofslewe, geloofsgesindheid, ensovoorts, nie. Dit lê nie op die weg van die Kerkorde nie.

(cc) *Die doop as voorreg*

Die doop is inderdaad 'n voorreg en nie 'n reg soos tereg in die verslag gemeld word nie. Dieselfde geld natuurlik ook vir die ander sakrament, naamlik die nagmaal. Dat dit nie altyd in die Kerk so geskied het nie, kan nie dien as regverdiging vir die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding nie.

Presies dieselfde geld vir die verwaarlosing van die opsig. Dat die Kerk inderdaad hieraan skuldig is, is waar. Maar hierdie versuim kan ook nie as motivering gebruik word om die doop van kinders uit 'n saamwoonverhouding te regverdig nie. Twee verkeertes maak immers nie 'n regte nie.

Wat verkeerd is, moet reggestel word! Die baba moenie met die badwater uitgegooi word nie!

(dd) *Wat word verstaan onder 'n saamwoonverhouding?*

Die opmerking word in die verslag gemaak dat 'n indringende studie oor die huwelik en die Kerk se verstaan van die huwelik gedoen moet word. Ek wil dieselfde sê ten opsigte van saamwoonverhoudings: Hoekom dan nie ook 'n studie oor saamwoonverhoudings nie?

Wat is 'n saamwoonverhouding? Wat word verstaan onder die begrip *saamwoonverhouding*? Dit mag op die oog af na 'n belaglike vraag klink, maar is dit? Is dit werklik so eenvoudig, voor die hand liggend en klinkklaar? Verstaan almal, wanneer oor dié saak gepraat word, dieselfde onder die term? Of aanvaar ons maar net dat almal dieselfde daaronder verstaan? Wat verstaan die Kerk met so 'n verhouding? Dit is 'n uiters belangrike vraag sou die Kerk saamwoonverhoudings voortaan aanvaarbaar vind!

Die definisie van 'n saamwoonverhouding wat in die verslag voorkom, naamlik *'n gesonde verhouding is een waar beide persone aan mekaar volledig trou belooft het en in 'n lewenslange verbintenis is*, skep meer probleme as oplossings. Byvoorbeeld, waar, wanneer en hoe word die trou belooft? Hoe word bepaal of dit 'n lewenslange verbintenis is en

wie gaan dit bepaal, ensovoorts? Geld presies dieselfde nie maar ook vir die huwelik nie?

(ee) *Strukture*

In die verslag word baie gewag gemaak daarvan dat strukture 'n groot struikelblok is wat die huwelik betref. Waarom is strukture skielik so 'n onding? Ons hele samelewing bestaan uit strukture. Kyk maar net wat gebeur, ook in ons eie land, waar strukture geminag en in duie stort! Om nie eers te praat van die huidige chaos in ons eie Kerk waar bepaalde gemeentes, predikante, kerkrade en individue die strukture van die Kerk minag nie.

Indien prof Y Dreyer korrek aangehaal is, naamlik

ek het 'n vermoede dat die probleem nie by God en die Bybel hoef gesoek moet word nie, maar dalk eerder by mensgemaakte sisteme, reëls en regulasies,

is my vraag: Is saamwoonverhoudings nie presies dieselfde nie, met ander woorde ook maar 'n *mensgemaakte sisteem*? Dalk nog meer so! Net nog meer uitgelewer aan die grille en giere van die mens as die huwelik met sy strukture.

Natuurlik is dit so dat die huwelik geen waarborg is of bied nie, maar nog minder so wat saamwoonverhoudings betref. My klem val nie op die *waarborg* nie, maar die huwelik het darem 'n mate van vastigheid en struktuur, hoe gering dit ook al mag wees. Maar saamwoonverhoudings bied nog minder vastigheid en struktuur. Trouens, daar is géén struktuur nie, behalwe dit wat die sekulêre samelewing self bepaal – en dit verander daaglik!

Ek is van mening dat strukture te maklik afgemaak en weggegooi word. Natuurlik kan strukture struikelblokke wees, maar kan ook nie net altyd die *sondaar* wees nie! Dit is immers ook die doel van 'n Kerkorde.

Saamwoonverhoudings bied nog minder vastigheid en struktuur as die huwelik.

Daarom kan ek volledig identifiseer met die volgende opmerking in die verslag:

*Daarmee saam sal die Kerk hom ook duidelik moet uitspreek oor ander verhoudingsmoontlikhede wat daar mag wees tussen man en vrou en wat as **evangeliese aanvaarbare verbintenisse** mag geld, waar die klem eerder val op die verhoudingsmoontlikhede tussen man en vrou met Bybelse norme en waardes wat hierdie verhouding en verbintenisse respekteer, as die seremoniële en statutêre verbintenisse (my onderstreping).*

(ff) *Navraag van 'n ouderlingevergadering*

Die opneem van 'n ouderlingevergadering se navraag aan die Algemene Kerkvergadering in die verslag, is na my mening 'n fout. Nie soseer die opneem daarvan nie (dit was immers die vraag aan die Algemene Kerkvergadering wat gelei het tot die verslag), maar wel die aannames wat uit die optrede van dié betrokke ouderlingevergadering gemaak word, as sou dit die praktyk dwarsdeur die Kerk wees. So byvoorbeeld dat die doop gebruik word as 'n hek wat die geloofspad vir mense toemaak.

Die verslag moet na my mening net fokus op die saak, naamlik *die doop van kinders vanuit 'n saamwoonverhouding*.

(gg) *Die eer van die huwelik*

Die vraag waarmee ek worstel is die toekomstige plek van die huwelik. In die verslag word gemeld dat die gesprekke oor die huwelik, saamwoon en die doop van kinders uit so 'n verhouding nie die eer van die huwelik mag aantast nie. Ek verstaan die opmerking nie.

Aan die een kant sê ons dat die huwelik deur die samelewing beskou word as 'n blote formaliteit, as 'n mensgemaakte sisteem wat verouderd geraak het, daarom moet weer daarna gekyk word. Ook is daar die standpunt dat die huwelik gesien moet word as komende uit 'n spesifieke tyd en omstandighede (hiermee verskil ek nie). Aan die ander kant word egter gesê dat die eer van die huwelik nie aangetas mag word nie. Die opmerkings staan lynreg teenoor mekaar.

Dieselfde geld ook die stelling in die samevatting van die studiestuk:

... behoort die Kerk aan te hou om sodanige pare aan te moedig om te trou, omdat die huwelik nie net uitdrukking gee aan twee individue se siening oor 'n verhouding nie, maar ook respek wys vir die gemeenskap waarin ons woon.

Hoe moedig die Kerk paartjies aan tot 'n huwelik terwyl ons terselfdertyd erkenning gee aan saamwoonverhoudings? Dit sluit aan by die volgende opmerking:

Die Kerk sal sy vrese moet laat vaar dat die indruk geskep word dat sou die Kerk saamwoonverhoudings goedkeur, dit die Kerk se getuienis oor die huwelik benadeel.

Natuurlik gaan dit die Kerk se getuienis benadeel! Net die feit dat hierdie studie aan die gang is, dien al reeds as regverdiging vir baie om bloot net saam te woon.

My vraag is: Oor watter huwelik gaan die Kerk voortaan getuig? Daar word selfs gestel:

... dat dit nie regtig nodig is vir mense om wettig te trou nie!

Ons keur een verhouding goed, maar sê dan dat dit ook nie reg is nie. Ons praat dan juis die heel tyd van 'n sekulêre samelewing!

(hh) *Seksualiteit*

Die volgende opmerking in die verslag vra opklaring:

Myns insiens leef ons in 'n tyd waar seksualiteit fyn bestuur moet word omdat dit ons uiteindelik ook beskerm. God en die Bybel se oproep tot heiligheid is nie iets wat ons van plesier weerhou nie.

Dit is nie duidelik wat hiermee bedoel word nie? Byvoorbeeld:

- * Wat word bedoel met die *bestuur van seksualiteit*?
- * Op wie is die bestuur gerig?
- * Waarteen beskerm die bestuur van seksualiteit ons?
- * Wat moet ons verstaan met die opmerking *weerhouding van plesier*?

Die opmerking is oop vir verskillende moontlike interpretasies.

(ii) *Weerhouding van die doop*

Ek stem nie saam met die uitgangspunt dat weerhouding van die doop aan 'n kind neerkom op die weerhouding van God se genade aan die kind nie. Daarom stem ek ook nie saam dat die kind gevolglik gestraf word vir die ouers se sonde nie. God se genade word nie deur die doop *geskenk* nie. Die doop is immers 'n bevestiging van iets wat reeds geld, naamlik God se genade en liefde.

By die doop is dit juis die ouers wat aan die hand van vrae waarop hulle antwoord, die verantwoordelikheid aanvaar vir die instandhouding van die beloftes, nié die dopeling nie!

Indien die weerhouding van die doop aan 'n kind wel beskou word as 'n weerhouding van God se genade aan die kind, wat nou gemaak in die geval waar ouers onder sensuur is? Dan **móét** 'n kind in dié geval ook gedoop word. Die doop kan dan mos ook nie weerhou word op grond van die ouers se sonde nie! Dit is nou as bogenoemde standpunt korrek is.

(jj) *Egbreuk*

Sou saamwoonverhoudings deur die Kerk aanvaarbaar bevind word,

wat gaan voortaan verstaan word onder die term *egbreuk*? Immers verkondig ons by monde van die formulier vir die bediening van die nagmaal:

*Daarom wil ons dan ook ... almal wat die volgende sondes doen, waarsku om nie aan die nagmaal van die Here deel te neem nie, en aan hulle verkondig dat hulle buite die ryk van Christus verkeer. Ons praat van mense ... Laastens ook hulle wat **egbreuk pleeg** ...*

BESLUIT	1. Die saak word gekontinueer.
VERDERE BEPLANNING	1. Die Raad van Pastoraat en Presbiteraat kry opdrag om 'n finale verslag voor te berei vir die 71ste Algemene Kerkvergadering. 2. Die Raad van Pastoraat en Presbiteraat doen navorsing met betrekking tot die volgende sake: * Sakramente. * Doop. * Doop van kinders in saamwoonverhoudings. * Die moontlikheid van herdoop word ondersoek.

2.1.2.2 Ander opdragte deur die raad afgehandel

(i) **Die elektroniese media**

BESLUIT	1. Kennis geneem. 2. Gemeentes en kerkrade moet hulself inskerp wat betref die moontlikheid van 'n visuele beeld van die gemeente na die gemeenskap in terme van digitale kommunikasie. Dit kan gedoen word deur hierdie saak op die kerkraadsvergadering te plaas en deurgaans oor hierdie saak te handel. Daar kan selfs 'n komitee saamgestel word met kundiges om hierdie saak te bedryf in opdrag van die kerkraadsvergadering.
----------------	---

	3. Finansiële komitees word aangemoedig om te kyk na 'n digitale begroting oftewel 'n begroting wat hierdie kommunikasiemedium kan benut. 4. Gemeentevergaderings kan verder aangemoedig word om visuele hulpmiddels in ag te neem, veral waar jonger lidmate ook betrokke is tydens die erediens. Daar buite en hier by ons is 'n magdom van mense wat vra na 'n spirituele tuiste. Mense wat smag na die Woord van God. Mense wat leef en werk en kerk gaan deur die digitale wêreld wat oopgesluit word deur die druk van 'n knoppie.
VERDERE BEPLANNING	1. Die volgende voorstel, gestel deur ds AJ Hattingh en gesekondeer deur ds G van R Els, word saam met bogenoemde gelees en deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering afgehandel: Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering doen ondersoek om vas te stel wat die moontlikheid en koste sal wees om lugtyd by KYKNET uit te koop om die Woord van die Here (eredienste en oordenkings byvoorbeeld) daaglik uit te saai.

(ii)

Lidmaatverliese

BESLUIT	1. Kennis geneem. Die volgende aanbevelings uit die verslag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat word gestel: Moontlike stappe na aanpasbare transformasie 2. 'n Radikale verandering is nie realisties nie omdat ingryping in die ge-
----------------	---

	loofslewe van duisende lidmate nie haalbaar is nie. Die praktiese uitweg is om vanaf die bestaande kern van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te begin, naamlik die predikante, met die volgende oorwegings: * Die amp geleentheid te gee om maksimum beroepsbevrediging moontlik te maak. * Die Kerkorde onder andere aan te pas tot 'n sterker missionale gerigtheid en 'n meer organiese kerkbegrip om rigting en stukrag aan transformasie te gee. * Liturgie en bedieningsmoontlikhede verder te ontwikkel (innovering en spiritualiteit). * Predikante se geloofslewe te versterk, hulle te oortuig van die doelwitte van aanpasbare verandering en om toerusting hiervoor te voorsien. * Opleiding van voornemende predikante aan te pas in die lig van die kritiek wat in hierdie werkstuk verskyn. * Leierskapontwikkeling wat lidmate in staat sal stel om verantwoordelikheid te aanvaar. 3. Die volgende sal in dié verband 'n groot rol kan speel: * Predikantekampe Voorgestel dat al die predikante elke drie maande (Sondagmiddag tot Dinsdagoggend) naby Pretoria byeenkom by 'n plek met bekostigbare akkom-
--	--

	modasie en konferensiegeriewe. Kundiges bied toepaslike onderwerpe aan wat verband hou met aanpasbare transformasie daarop gerig om predikante se geloofslewe te versterk. Aandag aan lofprysing, sang, aanbidding, spiritualiteit en ontmoeting met God, bekering, ander bedieningsbehoeftes soos toerusting, beplanning, prioritisering, ensovoorts. Predikante kry geleentheid om probleme te bespreek en tot ander insigte te kom. So kan struikelblokke in die pad van beroepsbevrediging hanteer word. Nuwe perspektiewe kom na vore vir die handhawing van 'n balans in die leraar se persoonlike lewe: ** Ervaar ek nog vreugde in my bediening? ** Wat gebeur in my verhouding met myself, my huweliksmaat, met God? ** Groei ek nog geestelik? ** Wat is my prioriteite? ** Doen ek wat mense van my vra of wat God van my vra? 'n Struikelblok in die pad van predikante is <i>besig</i> wees – gejaagdheid. In sy boek <i>The contemplative Pastor</i>, sê Peterson 'n belangrike oorsaak waarom predikante te besig kan wees, is die neiging dat prioriteite nie self bepaal word nie, maar toegelaat word dat gemeentelede dit dikteer terwyl sommige predikante ook hulp nodig het met prioritisering. Hy wys daarop dat ge-
--	--

	bedslewe en prediking eie aanamp is en voorkeur moet geniet. Gebedslewe omdat dit bepalend is vir sy geloofslewe en bediening. Besig wees dui op gejaagdheid wat teenstrydig is met stille rustigheid wat 'n voorvereiste vir stiltetyd is terwyl prediking die belangrikste funksie van die predikant is. Dit verg tyd, stilte, gebed, studie, konsentrasie en intensiteit om God se boodskap te hoor en deur te gee. Roy Oswald (<i>Clergy self care</i>) wys daarop dat gesonde bediening berus op eie geestelike vorming en voldoende rus en tyd met die gesin. Indien 'n predikant die bediening as hoogste prioriteit sien en toelaat dat alles daarom draai, word geestelike vorming verwaarloos en afgeskeep asook dié van die gesin! So kan 'n lang lys van struikelblokke vir die bediening en aanpasbare transformasie opgestel word vir hantering by predikantekampe. Dit is 'n groeiproses wat nie oornag afgehandel kan word nie – daarvoor is die gaping tussen die tradisionele bediening en aanpasbare transformasie te groot. Maar die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika beskik in die predikantsamp oor 'n ryk bron van kennis en ervaring wat by kampe benut sal word, terwyl die onderlinge koinonia tussen predikante bande sal versterk om mekaar onderling in geloof en liefde te ondersteun en te bemoedig.
--	---

	* Kampe vir gemeenteleiers Daar is 'n gebrek aan insig by baie ouderlinge en gewone lidmate oor kerkwees en die predikantamp. Trouens, die kritiek teenoor hoofstroom kerke is juis dat lidmate 'n verbruikersmentaliteit het, gereed om te ontvang en 'n gepaardgaande onbetrokkenheid. Dit is noodsaaklik dat lidmate mede verantwoordelikheid sal aanvaar vir kerkwees in Christus, ingelyf en deel van 'n nuwe kultuur met 'n gesindheid en insig wat hul toerus om ondersteunend teenoor predikante te wees en ontvanklik vir 'n bedieningstyl weg van die tradisionele verknogtheid ten koste van God se koninkryk en eer. So 'n kamp sou waarskynlik voorlopig jaarliks voldoende wees en kan ook op 'n streeksgrondslag oorweeg word. * Beroepsbevrediging van predikante Die drie studies waarna in die Bylae verwys word, dui op die negatiewe gevolge van die beroep op die psigo-emosionele lewenskwaliteit van die predikantsamp. 'n Ontleding van die tydsbesteding van predikante toon dat 99% van die tydsbesteding toegeken word aan instandhouding en pastoraal werk sodat die afleiding gemaak word dat so 'n benadering transformasie onmoontlik maak. Dit blyk verder dat ongeveer ewe veel tyd gebruik
--	--

	word vir vergaderings en Woordverkondiging wat dui op 'n dominante vergaderingskultuur ten koste van transformasie. Die predikant se rol behoort dus meer doelgerig ingerig te word sodat die tradisionele pastorale benadering deels plek maak vir missionale bediening. 'n Hartsverandering van die kerk sal 'n onderlinge gesindheid van liefde, diensbaarheid en aanvaarding tot gevolg hê en meer lewensruimte en beroepsbevrediging vir predikante moontlik maak. 4. Ten slotte: Die blootstelling van die amp aan omstandighede ten koste van die huwelik is onaanvaarbaar en teenproduktief vir die transformasie. Hierdie probleem moet dringend aangespreek word. 5. Die ondersoek na die oorsake en oplossings vir lidmaatverliese sal opgevolg word met 'n ondersoek na die gesindheid van predikante van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in samewerking met die Kerk se strukture. Dit word vertrou dat 'n finale verslag daarna sal volg.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 6: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT

BRUGBEDIENING: STUDIERESULTATE

'n Werkgroep word saamgestel (met 'n verantwoordelike persoon) wat die studieresultate aanhoor, verwerk en aanbevelings voorstel aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 7: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT

BRUGBEDIENING: VOORTGAANDE STUDIE

Voortgaande studie ten opsigte van brugbediening word ondersteun.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 8: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT

BRUGBEDIENING: JAARLIKSE TOERUSTINGSGELEENTHEID

Die Hervormde Teologiese Kollege bied jaarliks (in samewerking met die werkgroep) 'n toerustingsgeleentheid aan vir brugpredikante ten opsigte van geïdentifiseerde probleemareas.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word teruggetrek.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 9: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT

BRUGBEDIENING: WERKSESSIE

'n Werksessie (in samewerking met die Hervormde Teologiese Kollege) word beplan met al die predikante wat al brugbediening gedoen het vir verdere studie, navorsing en beplanning.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 10: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT

BRUGBEDIENING: GEKEURDE PREDIKANTE

Predikante wat gekeur word (werkgroep in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) word gestuur vir opleiding by die Universiteit van Pretoria.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan- vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 11: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT

BRUGBEDIENING: BEROEPSBRIEF VIR BRUGPREDIKANTE

Die werkgroep, saam met die Raad vir Kerkregtelike Advies, werk aan 'n beroepsbrief vir brugpredikante.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aan- vaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 12: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT

BRUGBEDIENING: VERGOEDINGSKALE VIR BRUGPREDIKANTE

Vergoedingskale vir brugpredikante word in samewerking met die Raad van Finansies uitgewerk.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aan- vaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 13: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT**BRUGBEDIENING: VERSLAG VAN PREDIKANTE EN KERKRADE**

Elke predikant en kerkraad wat van brugbediening gebruik maak het, lewer verslag aan die werkgroep vir verdere studie, navorsing en beplanning.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 14: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT**BRUGBEDIENING: DIE NATIONAL INTERIM MINISTRY SOUTH AFRICA**

Groter samewerking ten opsigte van beplanning en opleiding met die *National Interim Ministry South Africa* (die werkgroep in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) word ondersoek.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 15: RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERAAT

BRUGBEDIENING: KERKORDELIKE VERANDERING

Kerkordelike veranderinge ten opsigte van brugbediening word in samewerking met die Raad vir Kerkregtelike Advies gedoen.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, toegelig word tydens die vergadering.

Ds H Herbst, die sekretaris van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERSKONINGS

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Ds M Bacon	Warmbad	25 September 2013 na 14:15
Ds JH Barkhuizen	Weskus	25 September 2013 na 14:15
Oudl HG Els	Potchefstroom-Noord	25 September 2013 na 14:15
Oudl JM Kruger	Grootvlei	25 September 2013 na 14:15
Ds CG Liebenberg	Waterberg	25 September 2013 na 14:15
Oudl PFS Mulder	Wonderboom	25 September 2013 na 14:15
Ds PD Rautenbach	Nkana	25 September 2013 na 14:15

Ds ZC Robberts	Heidelberg	25 September 2013 na 14:15
Ds CM van der Merwe	Hartebeestpoort	25 September 2013 na 14:15
Ds JBMH van Scalkwyk	Drie Riviere-Oos	25 September 2013 na 14:15
Oudl A van Wyk	Rustenburg	Alle aandessies
Ds JJ van Wyk	Rustenburg	Alle aandessies
Ds PF Viljoen	Verwoerdburg	25 September 2013 na 14:15

---oOo---

2.1.3 WELSTANDSPROGRAM VIR PREDIKANTE: PROF TFJ DREYER

Die Kommissie het my versoek om vanaf 1 Oktober 2011 verantwoordelikheid te aanvaar vir die beplanning en bestuur van die Welstandsprogram. 'n Aantal rolspelers wat behulpsaam kan wees met die beplanning van so 'n program is geïdentifiseer en 'n werkwinkel is gedurende November 2011 gehou. 'n Kernkomitee is tydens die werkwinkel aangewys om opdragte te verfyn en uit te voer. Die lede van die kernkomitee is prof TFJ Dreyer, dr JC van der Merwe, J Nel, di JM (Thinus) van Staden en CJ Bezuidenhout. In 'n opvolgwerkwinkel van die kernkomitee en ander kundiges, is op die volgende werkwyse besluit:

- * Die Welstandsprogram sal uit drie bene bestaan, naamlik 'n voorkomende faset, 'n terapeutiese been en 'n deurlopende monitering.
- * 'n Aantal temas wat kan bydra tot spanning in die lewe van die pastoriegesin is geïdentifiseer. 'n Inligtingstuk oor elk van die temas moet in 'n gids vervat word as 'n voorkomende hulpmiddel vir predikante en hulle gesinne. Die gids sal ook die Welstandsprogram aan predikante en ander rolspelers bekend stel en die nodige inligting verskaf oor die beskikbaarheid van beraders en terapeute.
- * Die moontlikheid om 'n elektroniese meetinstrument via die Internet daar te stel wat betyds vir predikante 'n aanduiding kan gee van gevaarligte, moet ondersoek word.

Die samestelling van die gids het langer geduur as wat aanvanklik beplan is, maar was uiteindelik gedurende November 2012 gereed vir verspreiding. Die gids is beskikbaar op die webwerf van die Kerk en 'n harde kopie kan by SENTIK se boekwinkel bestel word. Ek wil graag almal bedank wat bereid was om bydraes oor die verskillende onderwerpe te lewer, asook die personeel van SENTIK wat behulpsaam was met die uitleg, taalversorging en proeflees.

Die bedoeling van die gids is ook dat die onderskeie rolspelers wat kan bydra tot die welstand van ons predikante en hulle gesinne, kennis neem van die inhoud van die gids en sodoende help om mense bewus te maak van die erns van die saak. Die gids kan 'n besprekingsdokument wees by ouderlingevergaderings, ringskomitees vir predikante, ringsvergaderings en vergaderings van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging.

Wat die terapeutiese deel van die program betref, het die kernkomitee 'n lys van terapeute en beraders saamgestel wat ingewillig het om hulle dienste beskikbaar te stel. Die lys met al die nodige besonderhede is in die gids opgeneem. Dit is 'n diens wat die Kerk beskikbaar stel aan predikante en hulle gesinne wat krisisse ervaar en bystand, ondersteuning en professionele hulp benodig. Die hantering van sulke persone sal met die grootste vertroulikheid geskied. Predikante wat hulp benodig kan self die onderskeie beraders en terapeute op die lysie kontak, of hulle kan my nader om hulle na iemand te verwys. Vrees vir 'n gebrek aan vertroulikheid en moontlike ontbloting skrik nog steeds predikante af om betyds aan te klopf vir hulp. Soms vererger die krisis tot so 'n mate dat hulle noodgedwonge hulp moet soek. As dit betyds gedoen was, sou die skade egter soveel minder gewees het. Ek wil graag die administrateur en die dagbestuur van die Algemene Diakensvergadering bedank vir die finansiële ondersteuning wat hulle bereid was om te gee in gevalle waar dit noodsaaklik was.

Beraders hou my van tyd tot tyd op hoogte van die aantal gevalle wat hanteer word. Die inligting bly egter anoniem. Ek kan vermeld dat daar oor die afgelope jaar 15 gevalle was wat aandag geniet het. Ek wil weereens predikante uitnoui om betyds hulp te soek wanneer hulle, of hulle gesinne, probleme ervaar.

Ondersoek is gedoen na die moontlikheid van 'n elektroniese meetinstrument wat predikante en hulle gades jaarliks moet voltooi om moontlike probleemareas betyds te kan identifiseer. Soortgelyke dienste is wel in die korporatiewe omgewing beskikbaar. Die koste verbonde aan so 'n eerste rondte sou ongeveer R40 000.00 beloop het. In oorleg met die Kommissie is daar besluit om in die lig van die huidige ekonomiese klimaat, dit eers op die ys te plaas. Ons aandag is intussen gevestig op 'n ander moontlikheid wat gratis op die Internet beskikbaar is. Na verdere ondersoek het die kernkomitee besluit om die gratis fasiliteit as 'n toetslopie te gebruik. 'n Vraelys is saamgestel met die oog op 'n behoeftebepaling en die insameling van data wat met verdere beplanning kan help. Gedurende Desember 2012 is die gids deur middel van 'n omsendskrywe van die Kommissie bekendgestel met die versoek dat predikante en hulle gades die vraelys, wat anoniem is, elektronies moet voltooi. Teen Januarie is slegs sewe vraelyste ontvang. 'n Opvolgskrywe, asook 'n versoek in die *e-Hervormer*, het gelei tot 'n verdere 15 vraelyste wat ontvang is. Predikante het my meegedeel dat

hulle die vraelys en vertroulikheid daarvan betwyfel en daarom nie die vrymoedigheid het om dit te voltooi nie, alhoewel dit anoniem is. Die kernkomitee sal eersdaags vergader om na moontlike oplossings te soek.

Ek vertrou dat ek hiermee aan my opdrag voldoen het.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem. 2. Die Welstandsprogramgids word deur die 70ste Algemene Kerkvergadering goedgekeur en onder die aandag van ouderlingevergaderings en predikante gebring.
VERDERE BEPLANNING	

2.1.4 BESKRYWINGSPUNT OOR AANGELEENTHEDE WAT DIE PREDIKANTSAMP RAAK

BESKRYWINGSPUNT 16: RING VAN LYDENBURG WEGDOENING VAN VERSKILLEND KATEGORIEË VAN PREDIKANTE Die vergadering besluit om weg te doen met die verskillende kategorieë van versorging van predikante.
--

Motivering:

Die situasie waarin die Kerk tans funksioneer het in so 'n mate verander dat die kategorieë nie meer volhoubaar is nie.

Ds PS Dreyer, die skriba van die Ring van Lydenburg, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Beskrywingspunt 16 word hanteer saam met beskrywingspunt 78.
VERDERE BEPLANNING	

2.1.5 BESKRYWINGSPUNT OOR DIE GEBRUIK VAN EMERITI AS PASTORALE HULPE

BESKRYWINGSPUNT 17: RING VAN HEILBRON DIENSWERK VAN EMERITUS PREDIKANTE IN GEMEENTES (WY-SIGING VAN DIE KERKORDE)

Dit is tans die gebruik in die Kerk om van emeritus predikante gebruik te maak om kleiner gemeentes te bedien. In die meeste gevalle behels hierdie *dienswerk* alle ampspligte van diensdoenende predikante. Die Kerkorde maak nie voorsiening dat emeritus predikante op hierdie wyse in gemeentes werk nie.

Motivering:

Die gebruik om van emeritus predikante in kleiner gemeentes gebruik te maak gaan in die toekoms toeneem. Die Ring van Heilbron versoek dat die 70ste Algemene Kerkvergadering die Kerkorde wysig om dié praktyk kerkordelik te orden.

Ds L Swanepoel, die skriba van die Ring van Heilbron, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Beskrywingspunt 17 word hanteer saam met beskrywingspunt 93.
VERDERE BEPLANNING	

2.2 OUDERLINGE EN DIAKENS

2.2.1 OUDERLINGE

2.2.1.1 **Verslag van die Komitee vir Ouderlinge (Raad vir Pastoraat en Presbiteraats)**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n Komitee vir Ouderlinge saamgestel. Tydens die eerste vergadering is oudl MF Pretorius (Noordrand) as voorsitter en oudl AJP le Roux (Lichtenburg) as sekretaris verkies. Die komitee kry sy opdragte oor besluite van die Algemene Kerkvergadering by die Raad vir Pastoraat en Presbiteraats. Die komitee moet verslag doen aan bogenoemde raad.

Aangesien daar nie opdragte vir die komitee was nie, moes die Raad vir Ouderlinge self besluit oor sy werkwyse, en het dit ook so aan die Raad vir Pastoraat en Presbiteraats asook die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê.

Die werkwyse het in kort daarop neergekom dat daar 'n gemaklike wisselwerking van gedagtes tussen die raad en die ouderlingevergaderings van die Kerk moet plaasvind. Die eerste poging van die raad was om ouderlinge wat na die 69ste Algemene Kerkvergadering afgevaardig was, te vra na hul ervaring van die Algemene Kerkvergadering. Terugvoering van die ouderlinge was goed, 84 ouderlinge het reageer. Die resultaat van die navraag is soos volg:

Sommige ouderlinge kon nie besluit op ja of nee antwoorde nie en dit word in die laaste kolom aangedui. Ingesluit in die laaste kolom is ook enkele vrae wat nie beantwoord is nie.

VRAAG		JA	NEE	J/N
1.	Het u die vergadering as sinvol beleef?	88,8	5,6	5,6
2.	Het die ouderlinge nog enigsins 'n bydrae tydens die vergadering te lewer?	91,7	7,0	1,3
3.	Die agenda van die Algemene Kerkvergadering word volgens die Kerkorde opgestel. Is dit na u mening sinvol?	91,7	7,0	1,3
4.	In die lig van die samestelling van die vergadering (predikante, ouderlinge, dosente, ander gaste), het u as ouderling die vrymoedigheid gehad om aan die besprekings deel te neem?	66,7	25,0	8,3
5.	Is u van mening dat daar aan elke ouderling se insette sinvolle aandag gegee is?	72,2	23,6	4,2
6.	Het u die hantering van die gaste as sinvol beleef (onderbreking van besprekings om eers 'n gasspreker die geleentheid te gee)?	58,3	41,7	0
7.	Mag daar volgens u mening van die volgorde van besprekingspunte afgewyk word?	55,6	41,7	2,7
8.	Is u van oordeel dat daar oor die algemeen 'n eenheidsgevoel was onder afgevaardigdes by die Algemene Kerkvergadering?	34,7	59,7	5,6
9.	Het u enige politieke nuanses in die besprekings bespeur?	79,2	12,5	8,3

Tweedens is besluit om onderwerpe waaroor elke ouderlingevergadering kan handel, te prioritiseer, en dan aan vier predikante of professore te stuur om hul gedagtes daaroor in 'n kort skrywe weer te gee, waarna die komitee die verskillende standpunte in 'n werkstuk saamgevat en aan ouderlingevergaderings gestuur het vir bespreking. Omdat soveel van die Kerk se predikante geëtiketteer word as *regs* of *links* het die raad besluit om nie name van die medewerkers bekend te maak nie. Daar moet in gedagte gehou word dat hierdie nie as amptelike stukke van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika beskou moet word nie, maar bloot moes help om die besprekings op ouderlingevergaderings te stimuleer. Soos ons vermoed het, was daar ernstige besware van *links* en *regs* omdat die name van die medewerkers nie bekend gemaak is nie. Die Raad vir Ouderlinge het diep onder die indruk gekom van die totale onvermoë van professore, predikante en ouderlinge om mekaar te vertrou. Dit is 'n kanker in ons geliefde Kerk wat

die moontlikheid van vernietiging in hom dra. Die Raad vir Ouderlinge bid dat Hy self Sy Kerk in stand sal hou.

Laastens het die Raad vir Ouderlinge tot die gevolgtrekking gekom dat daar slegs 'n Raad vir Presbiteraat (ouderlinge) wat geskei word van die Raad vir Pastoraat kan bestaan, ons het ook so 'n beskrywingspunt ingedien.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 18: KOMITEE VIR OUDERLINGE

SELFSTANDIGE RAAD VIR PRESBITERAAT

'n Selfstandige Raad vir Presbiteraat op rings- en sinodale vlakke word geskep.

Motivering:

- * Die aangeleentheid is tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering bespreek, maar daar was nie 'n beskrywingspunt ter tafel nie.
- * Studiewerk is deur die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat voor die 69ste Algemene Kerkvergadering gedoen en verslag is onder andere as volg aan die genoemde Algemene Kerkvergadering gelewer:

Die Kerkorde lê meer klem op die werksaamhede van predikante en diakens. Die werksaamhede van ouderlinge geniet nie soveel aandag nie en dit het die afgelope jare gelei tot stelselmatige agteruitgang van die ouderlingamp. Tans word die amp van ouderlinge in sommige gemeentes gesien as 'n soort hulpdiens vir predikante en diakens wat aangewend kan word om die werksaamhede in die gemeente te bevorder. Enkele gemeente beskou selfs die amp van ouderlinge as oorbodig.

Weens 'n gebrek aan kennis, ervaring en toerusting by baie ouderlinge, kom hulle ampsvervulling nie tot sy reg nie.

Uit bogenoemde maak die huidige Komitee vir Ouderlinge die volgende gevolgtrekkings:

- ** Min aandag word gegee aan die amp van die regerende ouderling.

** Huidige strukture moet aangepas word om die ampswerk van ouderlinge te bevorder.

* In Titus 1: 7 lees ons die volgende: 'n Ouderling is immers 'n bestuurder van die huishouding van God. Die funksies van die hedendaagse bestuurder kan primêr saamgevat word in die volgende vier beginsels:

** Beplanning te doen.

** Organisasie (om beplanning tot realisering te laat kom).

** Leiding te gee.

** Kontrole (opsig te doen).

Om bogenoemde tot realisering te laat kom is doeltreffende strukture op gemeentelike-, rings- en sinodale vlakke nodig.

* Die Algemene Kommissie benoem die Raad vir Presbiteraat op sinodale vlak.

* Die ringsvergadering benoem die Raad vir Presbiteraat op ringsvlak. Die raad kan byvoorbeeld bestaan uit die primus ouderlinge van die ringskommissie en 'n ouderling uit elke gemeente.

* Ouderlingevergaderings kan jaarliks verslag doen aan die Raad vir Presbiteraat op ringsvlak.

* Die Raad vir Presbiteraat op sinodale vlak kan die funksies van die ampswerk van ouderlinge koördineer, kennis van ouderlinge deur studiestukke verbeter en leiding gee sodat ouderlingwerk binne die Kerk meer sigbaar word.

* Die Raad vir Presbiteraat op sinodale vlak verkry sodoende groter bevoegdheid in samewerking met die Algemene Kommissie om selfstandig studie te doen oor aangeleenthede wat die amp van die ouderling raak.

* Toerustingsgeleenthede kan deur die Raad vir Presbiteraat op ringsvlak geskep word.

* Die raad sal geen verdere finansiële implikasies vir die Kerk inhou nie.

Oudl AJP le Roux, die sekretaris van die Komitee vir Ouderlinge, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 19: KOMITEE VIR OUDERLINGE**DIE AMP VAN OUDERLING**

Die Algemene Kerkvergadering besluit of die amp van ouderling in al die gemeentes gehandhaaf moet word of kan 'n gemeente self besluit of die amp van ouderling 'n uitgediende praktyk is.

Motivering:

- * Die Komitee vir Ouderlinge het verneem van 'n gemeente(s) wat nie meer van ouderlinge gebruik maak nie.
- * In sommige gemeentes word na ouderlinge verwys as groepleiers, wykverteenvoordigers, ensovoorts.

Oudl MF Pretorius, die voorsitter van die Komitee vir Ouderlinge, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt verval.
VERDERE BEPLANNING	

2.3 VERGADERINGS VAN AMPTE (HOOFSTUK 3)**2.3.1 RINGSVERGADERINGS****2.3.1.1 Beskrywingspunte oor aangeleenthede wat ringsvergaderings raak****BESKRYWINGSPUNT 20: RING VAN GERMISTON****WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3 (i): FREKWENSIE VAN RINGSVERGADERINGS**

Die ordinansie word gewysig om te lees:

Die ringsvergadering kom minstens een maal in drie jaar in 'n gewone sitting byeen, verkieslik voor elke Algemene Kerkvergadering.

Motivering:

Alle ringsake kan tussen die gewone sittings van die ringsvergadering deur die ringskommissie in samewerking met ringskomitees, gehanteer en afgehandel word.

Indien dringende sake gehanteer moet word, kan 'n buitengewone sitting belê word volgens die toepaslike ordinansies.

Ds WH Harmse, die skriba van die Ring van Germiston, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 21: RING VAN PRETORIA-NOORD

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3 (iii)

Ordinansie 3.4.3 (iii) wat as volg lui:

word deur die skriba van die ringsvergadering opgeroep met skriftelike kennisgewing in Die Hervormer, en aan elke kerkraad minstens een maand voor die vergadering, met beskikbaarstelling van die agenda

word gewysig om soos volg te lui:

Die agenda word 14 dae voor die vergadering in gebinde kopie beskikbaar gestel.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds WJ Jansen van Nieuwenhuizen, die skriba van die Ring van Pretoria-Noord, toegelig word tydens die vergadering.

Ds WJ Jansen van Nieuwenhuizen, die skriba van die Ring van Pretoria-Noord, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

AFSLUITING: 25 SEPTEMBER 2013

Ds PF Viljoen sluit die vergadering af met Skriflesing uit Psalm 13, hy gaan voor in gebed en laat die vergadering Lied 518 saam sing.

OPENING: 26 SEPTEMBER 2013

Ds GC Senekal laat die vergadering Lied 212: 1, 2 en 3 saam sing. Hy lees uit Jesaja 43: 1 tot 4, gaan voor in gebed en laat die vergadering Lied 284: 1, 2 en 3 ten slotte saam sing.

---oOo---

2.3.2 KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

2.3.2.1 **Verslag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die 70ste Algemene Kerkvergadering**

(i) ***Inleidend***

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is in 2010 verkies tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering en aanvaar dat hy in sy dienstermyn van drie jaar die steun en vertroue van die Kerk geniet het. Die periode tussen die 69ste en 70ste Algemene Kerkvergadering kan in die geskiedenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika voorwaar gereken word as een waarin die Kerkorde op 'n spesifieke wyse na die voorgrond getree het.

Die Kommissie het sy taak en opdrag van meet af aan met groot vreugde en toewyding aangepak en baie spoedig na die 69ste Algemene Kerkvergadering verval in 'n debat waarmee hy vir die volgende 36 maande intens besig sou wees. Die intensiteit en omvang van hierdie debat het oor tyd heen toegeneem en die werksaamhede van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in 'n groot mate verlam. Verskeie rade en komitees is deur hierdie aanslag tot stilstand gedwing.

Die Kommissie het, ten spyte van hulle worsteling met die hantering van 'n Beswaarskrif deur 'n aantal beswaardes en ander verwante sake, konstruktief leiding gegee aan die Kerk en haar lidmate. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is ook op 'n wyer front gekonfronteer met verskeie kritiese sake wat die besluitnemingsvermoë van die Algemene Kommissie bly konfronteer het. Die uitdagings wat verband hou met kerkwees is legio en kompleks. Bo en behalwe die werkopdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering (soos uiteengesit in Ordinansie 3.10.2), het hy hom verder ten doel gestel om die besluite en opdragte van die 69ste Algemene Kerkvergadering na die beste van sy vermoë uit te voer en alle sake wat op sy tafel kom, met groot verantwoordelikheid, in belang van die Kerk en tot eer van die Heer van die kerk, af te handel.

As die Kommissie terugkyk op sy werktermyn, is daar tevredenheid dat hy na die beste van sy vermoë gepoog het om in buitengewone omstandighede die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te begelei in die voetspore van Jesus Christus.

(ii) **Samestelling en funksionering**

Die Kommissie is soos volg deur die 69ste Algemene Kerkvergadering verkies:

Predikantslede

Dr DJC van Wyk (jr)	-	Voorsitter
Ds APJ Beukes	-	Visevoorsitter
Dr JMG Storm	-	Skriba
Dr WA Dreyer	-	Viseskriba
Ds L Geel	-	Predikantslid
Dr JC van der Merwe	-	Predikantslid

Ouderlinglede

P Bester
PW de Bruyn
JFP Engelbrecht
JD Fourie
DJ Lizamore
JA Oberholzer
FJ Paynter
WAJ van Schoor
F Wilkens

Na dr JMG Storm se bedanking as lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in Oktober 2011, is dr WA Dreyer as skriba aangewys. Dit het tot gevolg gehad dat ds L Geel as viseskriba, dr JC van der Merwe as eerste predikantslid en dr GC Lindeque as tweede predikantslid aangewys is.

Oudl JA Oberholzer het in November 2012 bedank as lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en oudl PP Vorster is in Maart 2013 aangewys as ouderlinglid.

As adviserende lede, naamlik die administrateur, mnr JF Viljoen, en die sekretaris, dr SP Pretorius, het tot en met hulle aftrede in Januarie 2012 en Julie 2011 by alle vergaderings sitting geneem. Daarna het mnr AE Struwig as administrateur en dr FJ Labuschagne as sekretaris by alle vergaderings sitting geneem.

Dr WC van Wyk, sekretaris van SENTIK, is genooi om as kommunikasiebestuurder van die Kerk (in adviserende hoedanigheid) die vergaderings van die Kommissie by te woon.

Die redakteur van *Die Hervormer* het ook 'n staande uitnodiging om Kommissievergaderings by te woon. Omdat dr WC van Wyk as sekre-

taris van SENTIK teenwoordig is, maak hy gewoonlik nie van dié uitnodiging gebruik nie.

Die Sekunduskommissie is soos volg deur die 69ste Algemene Kerkvergadering verkies:

Predikantslede

Dr FJ Labuschagne	-	Voorsitter
Ds EG Fourie	-	Visevoorsitter
Dr GC Lindeque	-	Skriba
Dr AG Ungerer	-	Viseskriba
Ds CEC Hertzog	-	Predikantslid
Ds WJJ Kok	-	Predikantslid

Ouderlinglede

MJ Jordaan
AJP le Roux
P Mulder
JW Pont
MF Pretorius
F Smit
JJ Steyn
BJ van der Merwe
PP Vorster

Na dr FJ Labuschagne se aanstelling as sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en dr GC Lindeque se aanstelling as tweede predikantslid, is ds WJJ Kok as voorsitter, ds EG Fourie as visevoorsitter, dr AG Ungerer as skriba, prof Y Dreyer as viseskriba, ds CEC Hertzog as eerste predikantslid en dr J Otto as tweede predikantslid aangewys.

Die tweede predikantslid posisie is vakant vandat dr J Otto bedank het uit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Na die bedanking van oudle P Mulder en JJ Steyn is oudle PH Vosloo en PJ Greyling as ouderlinglede aangewys.

Gedurende die werktermyn van die Kommissie het lede baie getrou die vergaderings bygewoon. Feitlik al die sekundi van predikantslede het sitting geneem en al die sekundi vir ouderlinge het sitting geneem.

Die bydraes van alle predikant- en ouderlinglede was voortdurend skitterend en het getuig van groot erns en verantwoordelikheid. In die besonder word melding gemaak van positiewe, nugter en konstruktiewe leiding vanuit die voorsitterstoel wat elke vergadering waardevol ge-

maak het. Daar is groot waardering vir ouderlinglede wat van hulle werk moes wegbly om vergaderings by te woon.

Die Kommissie het gedurende die verslagtydperk 12 gewone kwartaalvergaderings en 11 buitengewone vergaderings gehou. Die Moderamen het 16 gewone vergaderings en nege buitengewone vergaderings gehou. Uit 'n moontlikheid van 27 formele werkmaande oor 'n drie jaar periode, het die Kommissie en die Moderamen 48 vergaderings gehou. Tydens dié vergaderings is veral aandag gegee aan opdragte van die Kommissie, gesprekke wat gevoer moes word in opdrag van die Kommissie en die hantering van probleemsituasies. Moeilike en sensitiewe sake en gesprekke met predikante, afvaardigings van gemeentes, ringskommissies, rade, komitees, lidmate en ampsdraers is deur die Moderamen hanteer.

'n Litigasie Komitee is soos volg saamgestel:

Ds APJ Beukes
Oudl JD Fourie (Sameroeper)
Oudl JG Geyser
Dr FJ Labuschagne
Dr BJ van Wyk

Die Litigasie Komitee het die mandaat van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gekry om alle sake wat verband hou met litigasie in oorleg met die regspan van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te bestuur en af te handel.

(iii) ***Werksaamhede en uitvoering van opdragte***

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het volgens Ordinsies 3.10.2 en 3.10.3 na die beste van sy vermoë gepoog om sy werk te doen.

Na afloop van die 69ste Algemene Kerkvergadering is die notule voltooi, versorg en aan alle predikante en kerkrade gestuur vir kommentaar sodat 'n korrekte weergawe van die vergadering geboekstaaf kon word. Die gefinaliseerde notule is gedruk en na persone wat dit moet ontvang en aangevra het, versend. Die notule word in die Argief bewaar.

Die Besluitebundel van die 69ste Algemene Kerkvergadering is afgehandel en twee eksemplare is aan elke kerkraad en een aan elke afvaardigde wat nie aan 'n gemeente verbonde is nie, gestuur.

Die gewysigde Kerkorde is gefinaliseer en nadat dit deur die Raad vir Kerkregtelike Advies en die Kommissie goedgekeur is, na gemeentes versend.

Al die bogenoemde dokumente is op die Webblad geplaas en is ook op CD beskikbaar gestel.

Na afloop van die 69ste Algemene Kerkvergadering het die Kommissie so gou moontlik vergader en is rade, komitees, studie- en werkkomitees benoem sodat hulle reeds in dieselfde jaar kon vergader en konstitueer. Die rade het die volgende voorsitters en sekretarisse aangewys:

RAAD	AMP	NAAM
Proponentseksamenkommissie	Voorsitter	Ds AH Roets
	Sekretaris	Ds MJ Slabbert
Raad vir Kerk en Wêreld	Sameroeper	Dr GJ Malan
	Sekretaris	Ds GJM Wolmarans
Komitee vir Etiese Sake	Sameroeper	Ds GJM Wolmarans
Komitee vir Kerk en Teologie	Voorsitter	Dr GJ Malan
	Sekretaris	Ds AJ Pienaar
Tussenkerklike Raad	Voorsitter	Dr DJC van Wyk (jr)
	Sekretaris	Ds L Geel
Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	Voorsitter	Dr HT van Deventer
	Sekretaris	Ds H Herbst
Komitee vir Ouderlinge	Voorsitter	Oudl MF Pretorius
	Sekretaris	Oudl AJP le Roux
Raad vir Erediens	Voorsitter	Ds JF van der Merwe
	Sekretaris	Ds A van Zyl
Komitee vir Kerkmusiek	Sameroeper	Dr EC Kloppers
Kerkliedkomitee	Voorsitter	Dr FJ Boshoff
	Sekretaris	Dr PB Boshoff
Komitee vir Liturgiese Geskrifte	Voorsitter	Ds CEC Hertzog
Raad vir Apostolaat	Voorsitter	Ds PB Viljoen
	Sekretaris	Dr RA Denton
Dagbestuur vir Sentrum vir Missionale Bediening	Sameroeper	Dr JC van der Merwe

Komitee vir Bybelverspreiding	Voorsitter:	Ds HF Louw
	Addisionele lid	
	Sekretaris:	Ds JM (Marthinus)
	Addisionele lid	van Staden
	Primarius geordende verteenwoordiger van die Gauteng streek van die BSA	Ds CJA Simpson
	Sekundus geordende verteenwoordiger van die NHKA by die Gauteng streekkomitee	Dr H Delport
	Primus nie- geordende verteenwoordiger van die NHKA by die Gauteng streekkomitee	Mnr ADW Wolmarans
	Organiserende sekretaris van die NHKA	Ds JMJ de Wet
Raad vir Ekumene	Organiserende sekretaris van die NHKA	Ds KD Papp
	NHSV verteenwoordiger	Mev L Papp
	Voorsitter	Ds EG Fourie
	Sekretaris	Ds TF (Thomas) Dreyer

Raad vir Gesinsorg	Voorsitter	Dr JA Beukes
	Sekretaris	Ds EG Fourie
Komitee vir Huweliks- en Ander Sinvolle Verhou- dingsmoontlikhede	Voorsitter	Ds G van R Els
	Sekretaris	Ds JR Kramer
Raad vir Kerkregtelike Advies	Voorsitter	Dr BJ van Wyk
	Sekretaris	Prof IWC van Wyk
Raad vir SENTIK	Sekretaris	Dr WC van Wyk
Komitee vir Argief, Museum en Biblioteek	Sameroeper	Dr C Pretorius
Taakspan	Voorsitter	Dr JC van der Merwe
	Sekretaris	Mnr AE Struwig
Raad van Finansies	Voorsitter	Ds APJ Beukes
	Sekretaris	Mnr AE Struwig
Komitee vir Afrika Bediening	Sameroeper	Ds MCE Botes
Komitee vir Buitelandse Bediening	Sameroeper	Ds APJ Beukes
Komitee vir Strategiese Beplanning en Herstrukturering	Voorsitter	Ds APJ Beukes
	Sekretaris	Mnr AE Struwig
Komitee vir die Hersiening van die Kerkorde	Sameroeper	Dr WA Dreyer
	Sekretaris	Dr FJ Labuschagne
Werkspan vir Jeugbediening	Sameroeper	Ds JM (Marthinus) van Staden
Kerkwees in die huidige ekonomiese milieu	Sameroeper	Mnr AE Struwig
Welstand van gemeentes en predikante	Sameroeper	Ds APJ Beukes

Predikantevergadering	Voorsitter	Ds JM (Thinus) van Staden
	Sekretaris	Ds GF van Wyk

Na afloop van die eerste samekoms het al die liggame gekonstitueer. Die Raad vir Kerk en Wêreld is die enigste liggaam wat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedurende die verslagperiode versoek het om te ontbind. Laasgenoemde versoek het verband gehou met enersyds die spesifieke opdrag wat die raad ontvang het en andersyds met die polarisasie wat alle handeling eventueel tot stilstand gedwing het.

By sy eerste vergadering in 2010 het die nuutverkose Kommissie indringend aandag gegee aan alle besluite van die 69ste Algemene Kerkvergadering en waar nodig dit afgewentel en gedelegeer na rade en werkkomitees. Die verwagting is steeds dat alle strukture binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika al meer geïntegreerd, vaartbelyn en nader aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sal funksioneer (sogenaamde horisontale benadering).

Aan al die besluite is aandag gegee en die verwagting is dat uit verslae van rade die nodige terugvoer gegee sal word aan die 70ste Algemene Kerkvergadering. Uit die verslae van die verskillende liggame sal vasgestel kan word of effektief aan die opdragte en werksaamhede aandag gegee is. Die meeste rade het kwartaalliks aan die Kommissie verslag gelewer oor die vordering met hulle werksaamhede en die uitvoering van opdragte.

Reëlins rondom vergaderings van die Kommissie en die Algemene Kerkvergadering soos die Kerkorde vereis, is ten volle nagekom.

Notules en dokumentasie van Kommissie- en Moderamenvergaderings is versorg en in die Argief opgeneem. Notules van klagsake is afsonderlik hanteer en bewaar. Enige versoek tot informasie word streng volgens 'n bepaalde formaat aan die argivaris gerig. Die Wet op Bevordering van Toegang tot Inligting is 'n hoogs kontensieuse aangeleentheid waarvan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika ook daadwerklik moes kennis neem.

Soos dit die gewoonte is en ter wille van historiese navorsingswaarde van notules, het die Kommissie en Moderamen sy agendas ingerig en sy notules geskryf volgens die hoofstukke van die Kerkorde. Die agendas en notules word steeds as vertroulik geag en hanteer en gebruikte agendas word ingehandig vir vernietiging of dit word self deur lede vernietig nadat hulle dit klaar gebruik het. Soos reeds vermeld is goedgekeurde notules te alle tye vir navorsing beskikbaar.

Die onderskeie verslae van rade, komitees, studie- en werkkomitees is in die agenda van die 70ste Algemene Kerkvergadering opgeneem en gevolglik word die inhoud daarvan nie verder in hierdie verslag verrek nie.

Die besluite en spesifieke handeling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word in die volgende tabelle saamgevat:

PREDIKANTE					
TOTAAL	TOELATING	LOSMAKING	ONTHEFFING	SIEKTE- EMERITAAT	EMERITAAT
	28	14 (15)	21	1	17

GEMEENTES			
TOTAAL	ONTBIND	ONTHEF	WYSIG/SKEP
	1	11	21

- (a) Vergaderings van ampte
- (aa) *Ringskommissies en ringsvergaderings*

Navrae en probleme wat vergaderings van ampte in die Kerk ondervind het, is saam met hulle en waar nodig in oorleg met die Taakspan hanteer. Daar was moeilike probleme rondom eiendomme, ontbinding, samesmeltings, opheffing en die kombinasie van standplase. Die buitengewone omstandighede waarbinne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika tans verkeer het die Kommissie daartoe gedring om akkommoderend te bly werk en in sommige gevalle die tersaaklike ordinansies vanuit nuwe perspektiewe te interpreteer. Met die goeie samewerking van ringskommissies en gemeentes kon die sake hanteer en in die meeste gevalle opgelos word. Ringskommissie het met die uitsonde-

ring van enkele gevalle maklik aangepas by die nuwe uitdagings van kerkwees. Eienaarskap vir kerkwees is 'n saak wat op alle vlakke binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika indringend, deurlopend en holisties benader moet word.

Daar is veral groot dank teenoor ringskommissies wat hulle werk nougeset en met oorgawe verrig het. Ringsvergaderings is feitlik deurgaans goed gestruktureerd en het sinvol vergader. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering probeer jaarliks om by alle ringsvergaderings verteenwoordig te wees. Slegs in gevalle waar 'n ringsvergadering verskuif is, siekte of onverwagte probleme wat vir 'n Kommissielid opgeduik het, is die betrokke ringsvergaderings nie bygewoon nie. Die geleentheid van kommunikasie met ringe en die oordra van inligting was teen die agtergrond van die afskeiding, vir die Kommissie kosbaar en groot moeite is na afloop van ringsvergaderings gedoen om aan ringsverslae van skribas en verslae van lede van die Kommissie aandag te gee. Die Kommissie oordeel dat dié werkwyse die werk van die Kerk ten goede strek en dat dit die hartlike verhouding van samewerking wat beleef word, positief bevorder.

(bb) *Buitengewone sitting van die Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika: 4 en 5 Oktober 2011 en kerklike afskeiding*

Gedurende November 2011 het 'n groep lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika – buite die Kerk se vergaderings van die ampte om – 'n organisasie geskep wat hulle die *steedsHervormers Belydenisgroep* noem. Hierdie groep teken protes aan teen bepaalde besluite van die 69ste Algemene Kerkvergadering (2010) en oorhandig 'n beswaarskrif aan die Kommissie tydens 'n Moderamenvergadering gehou op 22 November 2010. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het op Vrydag 11 Maart 2011 met lede van die Komitee van Beswaardes gesprek gevoer oor die aanvaarding van Beskrywingspunt 54.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het volgens Ordinasie 3.9 (i) van die Kerkorde op 18 April 2011 besluit om 'n buitengewone sitting van die Algemene Kerkvergadering byeen te roep. Ordinasie 3.10.2 (v) vereis dat by die oproep tot 'n buitengewone sitting van die Algemene Kerkvergadering die doel van die vergadering vermeld moet word:

Die opstel, verspreiding, indiening en hantering van 'n Beswaarskrif deur 'n aantal beswaardes oor die aanvaarding van Beskrywingspunt 54 tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering het groot onrus in die Kerk veroorsaak en in baie opsigte die goeie orde versteur. Die Kommissie kon nie daarin slaag om deur gesprekvoering met die beswaardes meningsverskille uit die weg te

ruim nie, en daarom is die buitengewone sitting van die Algemene Kerkvergadering as 'n laaste geleentheid gesien om die meningsverskille uit die weg te probeer ruim en so te poog om die orde en vrede in die Kerk te herstel.

Die Buitengewone Algemene Kerkvergadering (Oktober 2011) het slegs een saak op die agenda gehad: Die evaluering van die beswaarskrif. Daar is verskeie memoranda oor die beredenering van die beswaarskrif ontvang en in die agenda van die vergadering ingebind. Die beswaarskrif is indringend ontleed en op die vergadering gedebatteer. Uiteindelik is elkeen van die besware in die beswaarskrif met 'n groot meerderheid deur die vergadering verwerp. Die Buitengewone Algemene Kerkvergadering het gehoor, nagedink, gepraat, en die beswaarskrif verwerp.

Daarop het die Buitengewone Algemene Kerkvergadering 'n nuwe besluit geneem:

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika verklaar dat die politieke beleid van apartheid wat toegepas is in die Republiek van Suid-Afrika, nie teologies geregtig kan word nie, en herroep hiermee alle goedkeurings in die verlede van die beleid in uitsprake deur die Kerk en namens die Kerk. Dit was in stryd met die evangelie van Jesus Christus.

Met hierdie besluit het die Buitengewone Algemene Kerkvergadering Besluit 54 van die 69ste Algemene Kerkvergadering vervang, en word verdere debat oor Besluit 54 futiel. Die Kerk het dit met die nuwe besluit van die Buitengewone Algemene Kerkvergadering duidelik gestel dat dit nie oor apartheid as sodanig gaan nie, maar wel oor die Kerk se teologiese regverdiging van apartheid wat herroep word. Om derhalwe verder oor Besluit 54 en die nuwe besluit van die Buitengewone Algemene Kerkvergadering te argumenteer, bevestig en versterk bloot die indruk dat dit vir die steedsHervormers inderwaarheid om die politieke beleid van apartheid gaan, en nie regtig oor die evangelie van Jesus Christus nie.

Tyd alleen sou uitwys dat tussen 800 en 1 000 gesprekke (formeel en informeel, amptelik en nie-amptelik) die afgelope 24 maande nie die realiteit van 'n kerklike afskeiding kon teëwerk nie. Laasgenoemde gesprekke is oor 'n wye front gevoer in die hoop dat die vrede en eenheid binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika herstel word. Die Kommissie was in alle opsigte altyd weer bereid om met beswaarde lidmate in gesprek te tree in die hoop dat die spanning en onderlinge verdeeldheid opgelos sou word. Die hart van alle gesprekvoering binne die Kerk is die broederlike gesprek wat in Ordinansie 8.1 (gebaseer op Matteus 18) duidelik gedefinieer word.

Na gesprekvoering, onderhandeling, dissiplinêre optrede en gepaard-

gaande spanning en kerklike verdeeldheid en skeuring, het die steeds-Hervormers op 2 Junie 2012 te Meyerspark (Pretoria) vergader en 'n Staat van Belydenis (Latyn: *Status Confessionis*) teen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika uitgereik.

Vir die Hervormde Kerk was dit 'n hartverskeurende dag om te hoor dat jy deur jou eie mense tot ketter verklaar word. Saam met die kerk van die eeue verkondig die Hervormde Kerk dat Jesus Christus die Here is. In elkeen van die meer as 300 gemeentes bely Hervormers elke Sondag hulle geloof in die Drie-enige God. Ons sing saam met die kerk oor die wêreld in ons kerkliedere dat Jesus die Here is, dat Hy ware mens en ware God is, dat Hy vir ons sonde gesterf het en uit die dood opgestaan het. Ons gebruik saam nagmaal en doop ons kinders – telkens met die belydenis op ons lippe dat ons as mense volslae sondaars is en dat ons heil net van God af kom.

Die Buitengewone Algemene Kerkvergadering het besluit om 'n Bemiddelingskomitee te benoem wat as volg saamgestel is:

Drr JP Labuschagne (koördineerder)
Dr PB Boshoff (sekretaris)
Oudl JG Geyser
Oudl K Kruger
Dr BJ van Wyk
Prof IWC van Wyk.

Die Buitengewone Algemene Kerkvergadering het die Bemiddelingskomitee die mandaat gegee om alle sake wat verband hou met Besluit 54 in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verder te bestuur. Laasgenoemde opdrag sluit in die behandeling van skrywes, fasilitering van gesprekke, en om lidmate, gemeentes en ampsdraers van advies te voorsien (selfs in gevalle van polarisasie en spanning). Die Bemiddelingskomitee het in gesprekke met die Komitee van die steedsHervormers (rakende eenheid en diversiteit) hulle konsekwent geadviseer om weg te beweeg van enigiets in die rigting van 'n *kerk binne 'n kerk* en om eerder te beweeg in die rigting van 'n *vereniging* wat aanvaarbaar binne die kerklike orde reglementeer kon word. Na aanvanklike goeie vordering het die steedsHervormers tog weer omgeswaai om 'n meer radikale rigting te kies. Versoenende gesprekvoering gaan nietemin steeds voort van die kant van die Bemiddelingskomitee.

(cc) *Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*

Na afloop van die Buitengewone Algemene Kerkvergadering het die Kommissie die besluit geneem om die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika daadwerklik, konstruktief en doelgerig te begelei op 'n pad wat as *in die Voetspore van Christus* onder lidmate van die Neder-

duitsch Hervormde Kerk van Afrika bekend is. Vanuit elke werkkring is elke lidmaat binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika betrek by die gesprek oor *kerkwees*. Moeilike en uitdagende tye het die Kommissie genoodsaak om 'n stimulerende en insluitende gesprek oor kerkwees te laat gebeur. Die 2013 Inligting- en Besprekingsvergadering het as die eerste geleentheid tot so 'n gesprek te gemeente Kempton Park-Oos plaasgevind. 'n Tweedag-werksessie tydens die 70ste Algemene Kerkvergadering het ten doel om hierdie gesprek op kollektiewe wyse voort te sit in die hoop dat lidmate en gemeentes instemming sal hê oor die wyse waarop ons komplekse uitdagings gaan trotseer en met die genade van die Here en onder leiding van die Gees van God, te bowe kan kom.

Verskeie handeling van die Kommissie het die pad *in die voetspore van Christus* gedefinieer:

- * Uit die Woord: Die vertrekpunt/beginsel wat alle vergaderings van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Modereamen voorafgegaan het. Bybelstudie en behoorlike tyd vir gesprek het daartoe gelei dat die Kommissie diep bewus gebly het van die genade, trou en leiding van ons Here.
- * Deurlopende besoeke aan gemeentes deur lede van die Kommissie en dosente van die Fakulteit Teologie: Die dosente het keer op keer hulle bereidheid tot gesprek insake teologiese opleiding uitgespreek. Teen die agtergrond van laasgenoemde het die dosente verder onderneem om kerklike vergaderings by te woon waartydens die inhoud van lesings bespreek word.
- * Preekprogram: Verskeie predikante is betrek by 'n preekprogram wat gedurende 2012 en 2013 aan gemeentes beskikbaar gestel is. Die inhoud van hierdie preke is aan die hand van die 1 Petrus teks en in lyn met die tema *In Christus se voetspore* opgestel.
- * Kommunikeer hoop met gemeentes: Ten spyte van toenemende druk en komplekse uitdagings, het elke gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika 'n storie wat van hoop getuig. Dit vra kreatiwiteit om hierdie stories behoorlik tot verhaal te bring. Op unieke wyses en selfs in buitengewone omstandighede is elke gemeente besig om hulle roeping verantwoordelik te laat gebeur. Laasgenoemde stories van hoop is met groot dankbaarheid in die *Konteks* gepubliseer.
- * Toerustingsprogram vir gemeentes: Die Kommissie het onder leiding van verskeie opgeleide en vaardige fasiliteerders, na oorleg met die betrokke ringskommissie, betrokke geraak by die nood van verskeie gemeentes. Na gelang van elkeen se unieke konteks en behoefte is toerustingsprogramme ontwikkel en die nodige uitkomst daargestel.

- * *Vensters op Kerkwees* is 'n termynnoorsig wat in die 2013 Oktoberuitgawe van die *Konteks* onder leiding van dr WC Kloppers (redakteur) verskyn. In die termynnoorsig word die wesenssaar van die Nederduitsch Hervormde Kerk oor die afgelope termyn (van die 69ste Algemene Kerkvergadering) in verhaallyn gekommunikeer.

Die indeling van die oorsig vind onder die volgende opskrifte plaas:

- * *Só glo ons ...* met 'n unieke fokus op die belydenisskrifte van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- * *Só aanbid ons ...* met 'n fokus op erediens en prediking.
- * *Só getuig ons ...* met 'n fokus op kerklike publikasies.
- * *Só dien ons ...* met 'n fokus op die Algemene Diakensvergadering en die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging.
- * *Só werk ons ...* met 'n fokus op die Kerkkantoor, rade, ringe en gemeentes, Argief en SP Engelbrecht-Museum, Biblioteek, en teologiese opleiding.
- * *Só voorsien ons ...* met die fokus op finansiële oorsig.

Dié temas sal 'n visuele oorsig wees van die Kerk in al haar vertakkinge en werksaamhede en aan die hele Kerk beskikbaar gestel word en dat almal 'n kykie sal kry in dit wat normaalweg tydens 'n Algemene Kerkvergadering aan die orde kom.

- * *Die Tydskrif vir Hervormde Teologie*: Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die *Tydskrif vir Hervormde Teologie* goedgekeur en vir prof IWC van Wyk as redakteur aangewys. Die veronderstelling is dat hierdie populêr-wetenskaplike tydskrif artikels in Afrikaans publiseer en vir predikante, kerkraadslede en belangstellendes toeganklik is. Hierdie tydskrif vul die gaping tussen die *Konteks/Die Hervormer* en die *Hervormde Teologiese Studies*. Die uitgesproke oogmerk is dat artikels in hierdie publikasie nie kontensieus sal wees nie, maar die verkondiging, teologiese nadenke en kerklike leiding op 'n populêr-wetenskaplike wyse sal bevorder. Die nuwe tydskrif ressorteer onder die Raad vir SENTIK en sal twee of drie keer per jaar verskyn en elektronies in PDF-formaat aan predikante en gemeentes van die Kerk en ander belangstellendes gestuur word.
- * *Tafelgesprekke*: 'n Ruimte waarbinne gelowiges in Christelike liefde met mekaar kan praat, mekaar kan hoor en van mekaar kan

verskil. Die tafelgesprekke het verder ten doel om in alle opsigte deursigtig te wees en die ware feite ter tafel te neem:

- ** Teologiese opleiding.
- ** Vennootskap tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die Universiteit van Pretoria.
- * Openbare lesings: Die doel van die openbare lesings is om gesonde teologiese debat insake die kernsake van kerkwees (teologie, Skrifbeskouing en kerkgeskiedenis) te stimuleer:
 - ** Hervormde Teologie: Dr P van Staden (Worcester gemeente).
 - ** Skrifbeskouing: Dr WC van Wyk.
 - ** Die resente kerkgeskiedenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika: Dr WA Dreyer.
- * Gesprek oor kerkwees: Tweedag-werksessie tydens die 70ste Algemene Kerkvergadering: Dit het vir die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedurende die verslagperiode toenemend duidelik geword dat die 70ste Algemene Kerkvergadering prinsipieel en prakties sal moet besin oor die pad van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika vorentoe. Finansiële druk het op gemeentelike sowel as sinodale vlak toegeneem en krimpende gemeentegetalte dui aan dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie langer kan bekostig om voort te gaan soos nou nie.

Koste van kerk- en gemeentewees

Die administrateur het op versoek 'n beraming van die koste van gemeentewees gedoen sodat alle uitgawes wat gemeentes raak, daaruit kan blyk. Die administrateur het twee moontlike benaderings aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê:

Koste van kerkwees

Die realiteit tans is dat die totale uitgawes van gemeentes en die Kerk se organe van bystand (Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging, komponente van Bejaardesorg, Kindersorg, Die Ondersteuningsraad en Algemene Diakensvergadering) nie uit gemeentelike bronne befonds word nie. Die inkomstebronne word rofweg verdeel in interne (maak 60% uit van die totale inkomste) en eksterne (maak 40% uit van die totale inkomste) bronne. Die risiko is dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kan aanvaar dat die eksterne bronne oor tyd heen kan afneem en selfs kan opdroog. Met die afnemende lidmaattal is die aanvoeling dat die koste van kerkwees in die toekoms onder ernstige druk gaan kom.

Koste van gemeentewees

Hierdie benadering poog om 'n berekeningsmodel vir die *per capita* koste van gemeentewees daar te stel. Dit sluit drie aspekte van gemeentewees in: Koste op gemeente-, rings- en sinodale vlak. Ook hierdie benadering toon aan dat die koste van gemeentewees in die toekoms verder onder druk sal kom – soveel te meer as in ag geneem word dat koste inflasionêr styg, en die inkomste potensiaal kwyn.

Die kerkbegrip wat in ons sinodale strukture weerspieël word

Die Kommissie is verder daarvan oortuig dat die kerkbegrip wat in ons sinodale strukture weerspieël word, indringend by die 70ste Algemene Kerkvergadering bespreek moet word. Demografiese en kulturele, sowel as interne, kerklike en teologiese diversiteit, maak hierdie gesprek dringend noodsaaklik.

Om die gesprek wat met kerkwees verband hou sinvol en effektief te laat gebeur, het die Kommissie die volgende vrae aan die orde gebring:

- ** Nuut dink impliseer 'n terugbeweeg na die Woord toe, want die Hervormde Kerk is en wil altyd Kerk van die Woord wees.
- ** In die lig van die Skrif is twee vrae deurslaggewend:
 - *** Wat is die Kerk?
 - *** Wat doen die Kerk?
- ** Ons is saam kerk, daarom is ons onderlinge verband met mekaar van groot belang.
 - *** Hoe bind ons onself aan besluite van kerklike vergaderings?
 - *** Hoe skep ons ruimte vir onderlinge verskille?
 - *** Watter soort verskille kan ons akkommodeer, en watter nie?
 - *** Hoe skep ons kerkordelik ruimte om verskille te akkommodeer?
- ** Die gesprek oor kerkwees moet uitgaan van 'n waarderende ondersoek (nie foutvindery en vingerwysery nie). In hierdie waarderende ondersoek moet onder meer die volgende sake verreken word:
 - *** Wat is die grondliggende roeping van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika?

- *** Wat beteken dit om kerk te wees in die tyd waarin ons tot kerk van Christus geroep is?
- *** Is die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika koninkryksgerig?
- *** Wat verstaan lidmate onder kerkwees?
- *** Hoe sien die gemeente hulle roeping in die uitleef van die evangelie?

- ** Kommunikasie in die Kerk moet effektief geskied om ampsdraers en lidmate by die kerklike gesprek te betrek. Om hierdie doel te bereik, moet die ouderlingevergadering verantwoordelikheid aanvaar om te verseker
 - *** alle ampsdraers word by wyse van hulle ouderlingevergaderings betrek by die gesprek oor kerkwees.
 - *** lidmate en gemeentes word effektief begelei om te verseker dat almal verstaan hoekom daar wesenlike vrae gevra word, dat alle lidmate geleentheid kry om 'n bydrae te lewer, en dat niemand ontsteld raak oor moontlikhede wat bespreek word nie.
 - *** lidmate moet verstaan dat die gesprek nie wil afbreek of kritiseer nie, maar kreatiewe oplossings vir nuwe omstandighede wil vind.

- ** Finansies is en bly een van die faktore wat bepaal wat die Kerk kan doen. Dit dwing ons om te vra:
 - *** Wie dink u moet verantwoordelikheid aanvaar vir die Kerk en sy bediening?
 - *** Kan ons finansiële bekostig om alles te doen wat ons dink ons moet doen?
 - *** Watter sake is noodwendig as ons 'n sekere vorm van kerkwees kies (die logiese uitvloeisels van ons onderlinge verband met mekaar)?
 - *** Watter sake lê aan die hart van ons kerkwees, en watter sake lê op die rand?
 - *** Watter sake moet prioriteit geniet?
 - *** Oordeel u byvoorbeeld dat gesentraliseerde dienste soos kinderversorging (DPS-huise), bejaardeversorging (ouetehuise), maatskaplike dienste (Die Ondersteuningsraad), kommunikasie en kerklike publikasies (SENTIK), apostolaat (die Afrika Instituut vir Missiologie), teologiese opleiding (die Universiteit van Pretoria) en administrasie (administrateurskantoor, argief, museum, oudit en nog enkele ander sake) noodsaaklik is en indien wel, hoe moet dit bekostig word?

- ** Omdat die predikant die swaartepunt van die gemeentelike begroting is, moet 'n aantal vrae oor die bekostiging van predikantstandplase ook oorweeg word:
- *** Is dit belangrik dat elke selfstandige gemeente haar eie predikant moet hê?
- *** Is oorlewing in 'n gemeente sonder 'n voltydse bediening volhoubaar en moontlik?
- *** Is 'n voltydse, volledig opgeleide predikant nodig in al die gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika?
- *** Die predikant se opleiding is primêr gerig op prediking en Woordverkondiging. Is dit nog reg om die opleiding hierop te laat fokus?
- *** Is daar maniere waarvolgens 'n predikant meer effektief op sinodale vlak aangewend kan word? Kan een predikant byvoorbeeld in drie verskillende gemeentes diens doen?
- *** Moet die amp van predikant herdefinieer word? Het die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika predikante of sendelinge nodig in die arbeidsveld?

Die bedoeling was nie om resepmatig te antwoord op al die vrae nie. Die bedoeling is eerder om op horisontale en vertikale vlak van kerkwees eienaarskap te aanvaar vir dit wat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika as wesenlik beskou.

(iv) **Slotopmerkings**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het hulle opdrag in soms uiters moeilike omstandighede teenoor die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika met verantwoordelikheid afgehandel. Die opdragte en verantwoordelikhede word in groot dankbaarheid teenoor ons hemelse Vader nagekom. Die Here se leiding en liefde was in alle opsigte 'n bron van hoop en bemoediging.

BESLUIT	1. Die verslag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word met instemming aanvaar. 2. Omsendskrywe 15 van 2013 gedateer 20 September 2013 word saam met die verslag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gelees en aanvaar. 3. In die deel wat handel oor die werksaamhede en uitvoering van op-
----------------	--

	dragte, en spesifiek by die Predikantevergadering, is die voorsitter ds M Bacon en nie ds JM (Thinus) van Staden nie. 4. Die volgende mosie, voorgestel deur dr GJ Malan en gesekondeer deur oudl P Erasmus, word aanvaar: Die vergadering bedank die lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die sekonduslede van harte vir die evangeliese gesindheid, bekwame werkwyse en persoonlike opoffering waarmee hulle die belange van die Kerk gedien het gedurende die spanningvolle tyd van kerkskeuring.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 22: RING VAN KLERKSDORP (GEMEENTE ORKNEY)

BEROEP OP WÊRELDSE HOF

As Kerk besluit ons om ons nie op die wêreldse hof te beroep vir geregtigheid nie en aanvaar ons die voorskrifte van Jesus in die bergrede om eerder vrede te maak voor ons by die regter aankom. Wat help dit ons ook dat ons al die hofsake wen en al die geboue en geld behou, maar in die proses verloor ons juis dit wat ons as Kerk moet wees.

Motivering:

As Jesus sê dat ons ons broer 70 maal 7 keer op een dag moet vergeewe en as Paulus vir ons die voorskrifte gee dat ons nie hofsake met ons medegelowiges moet voer nie, was die voorskrifte nie met uitsonderings of juis sonder dat dit groot opoffering van die gelowiges moes verg om ook die minste te wees nie. Ons kan immers nie met een van die hofsake veroordeel en in dieselfde asem dit ook aanpak nie. Laat ons in vrede ons broers se hand skud en hulle hul weg laat gaan (al is dit dan dat ons met leë hande moet gaan).

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Klerksdorp nie.

'n Afgevaardigde van gemeente Orkney stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 23: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

LITIGASIE

Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die wyse waarop die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die afgelope drie jaar die konflik en litigasie in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika bestuur en hanteer het.

Vir sover dit regtens nodig mag wees, bekragtig die Algemene Kerkvergadering die handeling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en individue wat in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgetree het en gee aan die nuwe Kommissie die opdrag en mandaat, vir sover dit regtens nodig mag wees, om hierdie prosesse en litigasie voort te sit of by te lê en in die algemeen sodanige stappe te neem as wat nodig mag wees om die regte en belange van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, die ringe, gemeentes en lidmate te beskerm.

Motivering:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se algemene werksaamhede is die afgelope drie jaar aan bande gelê deur die protesoptredes van die steedsHervormers. Die Kommissie se benadering tot die steedsHervormers was deurgaans om die protes kerklik en kerkordelik volgens sy insig te hanteer. Waar ampsdraers, lidmate en vergaderings onkerkordelik en kerkskeurend opgetree het, is onder die opsig gehandel. Die Kommissie se uitgangspunt was egter deurgaans dat ons benadering sag en Christelik moet wees.

Verskeie hofsake is teen die Kerk begin wat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering moes teenstaan om die Kerkorde te beskerm. Ondanks hierdie hofsake, het die Kommissie steeds probeer om die bemiddelingweë te vind sodat die Kerk nie aan hofsake blootgestel word nie. Die Kommissie het derhalwe sover moontlik en in alle

opsigte volgens sy insigte opgetree soos die Bybel vereis Christene moet in geskille teenoor mekaar optree, maar hom telkens vasgeloop teen die regsprosesse waarmee die Kommissie gedreig is en wat later teen die Kerk ingestel is.

Die Kommissie was genoop om vroeg reeds die advies van senior regsverteenwoordigers te bekom. Hulle het die Kommissie se standpunt bevestig dat dit onkerkordelik en in stryd met die reg is om gemeente-eiendom oor te dra aan verenigings, soos dit gedoen is. Lidmate wat nie met die onkerkordelike optrede saamgestem het nie, is herderloos en sonder enige fondse toegang tot gemeentes se eiendom ontsê. Lidmate het hierdie optrede erg traumaties belewe en die Kommissie het geen ander keuse gehad as om hierdie lidmate, saam met die ringe, by te staan en om stappe te neem om gemeentelike eiendom weer terug te kry by die gemeentes nie.

Die Kommissie het voor situasies te staan gekom waarvoor geen voorsiening in die Kerkorde gemaak word nie, omdat die Kerkorde in die eerste instansie nie geskryf is om regsdinge te hanteer nie. Om hierdie situasies te hanteer moes die Kommissie die Kerkorde na die beste van sy vermoë uitleë, soos Ordinsie 3.10.2 (ix) van hom vereis, en op die advies van regsverteenwoordigers steun oor die toepaslike regsvereistes.

Die Hervormde Kerk as sodanig, die Kommissie by name en die individuele lede van die Kommissie is en word steeds gedreig met siviele litigasie. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering lê derhalwe bovermelde beskrywingspunt aan die 70ste Algemene Kerkvergadering voor.

Dr DJC van Wyk (jr) stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar. 2. Die volgende voorstel, ingedien deur ds L Geel en gesekondeer deur dr DJC van Wyk (jr), dien as toevoeging tot beskrywingspunt 23: Die Algemene Kerkvergadering reik opnuut 'n hand van versoening na diegene wat met die aksies van die wegbreekgroep identifiseer, maar steeds lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wil wees. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering stel riglyne aan
----------------	--

	ringskommissies en ouderlingevergaderings beskikbaar vir gesprek met die mense oor * hulle ondertekening van die Staat van Belydenis. * hulle deelname aan verenigings wat vervreemding van eiendom en onafhanklikheid van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika tot gevolg het. * hulle binding aan die Woord, Belydenis en Kerkorde. * hulle hertoelating tot die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 24: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

OPNAME VAN LIDMATE WAT DEEL VAN 'N WEGBREEK GEMEENTE VORM

Lidmate wat deel van 'n wegbreek gemeente vorm en nie besef het dat hulle lidmaatskap van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika daardeur in gedrang gekom het nie, kan na gesprek met gemeente ouderlingevergaderings van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika opgeneem word as lidmate van 'n gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Motivering:

- * Sodanige lidmate kan óf oningelig óf waningelig gewees het en ter goede trou in die wegbreek gemeente aangebly het.
- * Vanweë praktiese oorwegings het sommige lidmate by die wegbreek gemeentes aangebly.

Dr FJ Labuschagne, die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt verval vanweë die integrasie van die betrokke beskrywingspunt met die toevoeging wat verband hou met beskrywingspunt 23.
VERDERE BEPLANNING	

2.3.2.2 Terugvoer met betrekking tot die huidige litigasieproses

Oudl JD Fourie doen mondelings verslag insake die litigasieproses en die status van die verskillende hofsake.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die ouderlinglede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen oudle FJ Paynter, DJ Lizamore, A Valks, JD Fourie, F Smit, WAJ van Schoor, T Moodie, PW de Bruyn, AJP le Roux, PP Vorster, A Pieterse, MF Pretorius, MJ Jordaan, MW Groenewald, JH Beukes, L Geel, TL le Roux, PFS Mulder, IFO van Rooyen, A Steyn, MNR Janse van Rensburg en WJJH Scholtz.

Oudle FJ Paynter, JD Fourie, DJ Lizamore en WAJ van Schoor word verkies.

'n Herstemming vind plaas tussen oudle A Valks, T Moodie, F Smit, PP Vorster, JH Beukes, AJP le Roux, TL le Roux en A Pieterse.

Oudle T Moodie, JH Beukes, PP Vorster, A Valks en F Smit word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDI VAN DIE OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir die sekundi van die ouderlinglede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Oudle AJP le Roux, A Pieterse, TL le Roux, MW Groenewald, L Geel, PW de Bruyn, PFS Mulder, IFO van Rooyen en WJJH Scholtz word verkies.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Oudl MC Allers	Suidoos-Witbank	27 en 28 September 2013
Ds D Barnard	Magaliesmoot	26 September 2013 vanaf 08:30 tot 11:00
Ds PWAN Bester	Glencoe	26 September 2013 vanaf 12:00 en 27 September 2013
Ds WJM Breytenbach	Sabie/Hazyview	27 en 28 September 2013
Oudl GDJ de Beer	Klerksdorp-Wilkoppies	26 September 2013 vanaf 14:30 en 27 September 2013
Ds BM Dupper	Piet Retief	27 en 28 September 2013
Ds FP Horn	Louis Trichardt	27 September 2013 vanaf 10:45 en 28 September 2013
Ds AJH Janse van Rensburg	Paarl	26 tot 28 September 2013
Oudl F Kloppers	Drie Riviere	27 September 2013 vanaf 10:45 tot 12:00
Dr RJ Labuschagne	Sionspoort	26 September 2013 vanaf 18:00 tot 28 September 2013
Oudl JJ Marais	Ermelo	26 September 2013 vanaf 14:30 tot 28 September 2013
Ds JJ Mc Donald	Turffontein	26 September 2013 aandsitting
Oudl MD Nel	Piet Retief	27 en 28 September 2013

Ds MJ Redelinghuys	Beroepafwagend	26 tot 28 September 2013
Dr WJ Smith	Parys	26 September 2013 vanaf 13:00
Oudl T Steyn	Sabie	26 September 2013
Ds D van der Merwe	Bethlehem	26 September 2013
Ds JM van Staden	Montana	26 September 2013
Oudl F Ziervogel	Pretoria-Noord	26 September 2013

GROETEBOODSKAP: CHRISTIAN REFORMED CHURCHES OF AUSTRALIA: DS G VAN SCHIE

Voorsitter, delegates, brothers and sisters, I greet you in the name of the Lord Jesus Christ, the Head of the Church, it's Saviour, I pass on to you the warm greetings of the Christian Reformed Churches of Australia.

As I begin I stand here before you I feel totally inadequate for I know that no words in English or Afrikaans or any other language, can express what I want to share with you.

*During my previous fraternal greetings in 2010, I mentioned that ecumenical relations were about walking the road together and helping each other find the way in service to Christ in this world. I quoted a verse from the hymn 'Brother Let me Be Your Servant, - the words were: **"We are pilgrims on a journey, we are brothers on the road, we are here to help each other, walk the mile and bear the load"**. Having shared that with you in 2010, in view of your struggles these past years, the Lord laid it on my heart that with a change in personnel and responsibilities in the CRCA ecumenical committee, it should be this church I would personally walk with on this road, walking the mile with you and as the CRCA delegate, be the instrument through which the CRCA would be informed of your needs so it would be enabled to help carry your load. So it is that while I no longer attend the synods of the GKSA or NG churches in South Africa, I am here at your 70th generally assembly. I pray you think I have made the right decision.*

These past four days, sitting among you, as I observed your round table and agenda discussions, I have been humbled and experienced a deep sense of privilege to be witnessing what I believe to be truly a movement of the Spirit of God among you. The love expressed and shared, the joy and hope spoken of by so many at the tables, is testament of the Lord's great love also for you, His people, in this Church. He has heard your cries and the prayers of so many others in

the CRCA on your behalf, and has blessed you with what has been witnessed these past days of the general assembly.

I want to assure you the CRCA has had you in its prayers in all you have experienced since I was with you last. On a number of occasions these past three years, all our congregations have been called to prayer for you. Knowing what you have struggled with, I just want to remind you of how much we can depend on the Lord: **"Because of the Lord's great love we are not consumed, for his compassions never fail. They are new every morning; great is your faithfulness."** - Lamentation 3:22-23

Watching and listening as you have endeavoured to seek a new focus on the mission of the church, I could not help thinking that what you are passing through now is so similar to what the CRCA has also faced. I wish to share with you what the Lord led us to as we sought to refocus our understanding of how to be church in the world.

We too came to the realisation our focus was inward and church was about ourselves and our membership was declining. All our study reports were about theology or internal programs but little about local mission.

Six years ago, with much struggle and at times conflict, the CRCA adopted the new vision statement which now touches on every aspect of our life as church - "A church reforming to reach the lost for Christ".

To make this more than just a statement on paper, two other major decisions were made at that time:

- * To adopt what we call the 'Fourfold Task'.
- * To now provide the financial resources to realize the goal the Lord had placed on our hearts.

Allow me to share the Fourfold Task:

In submission to the Lord Jesus Christ and his command to make disciples of all nations:

- * **To call upon God for such an outpouring of his Spirit that his people will be assured of his love through his Word, seek to please the Saviour in all things, manifest the godly life and be filled with prayerful and sacrificial compassion for the lost in all the world.**
- * **To grow healthy churches which nurture and equip their members and, by God's grace, expand numerically, become**

the mother-churches of as many fellowships and congregations as possible, and take further initiatives to penetrate structures of society with the gospel.

- * To equip our church members to be disciples of Christ and multiply the number of well-trained leaders (ordained, non-ordained, full time, part time, voluntary) who are actively involved in God's mission.**
- * To reform continually the life of the denomination (including our church ethos, customs, church order, use of resources, denominational committees, support staff and agencies) to encourage the fulfilment of the fundamental aim.**

I said the second decision was to resource this vision. The decision was made to make available all the reserve funds of the church not earmarked for any specific purpose - something like \$400,000. In the current triennium, a budget of almost 3.5mil dollars, 17% is allocated for this task.

A Church Planting Taskgroup and a Ministry Formation Workgroup were formed and a national Ministry Formation Coach appointed. The Church Planting Taskgroup was committed with the task of distributing these funds as seeding money to local churches to assist in the planting of new churches. The Ministry Formation Taskgroup and appointed coach, have the responsibility of advancing especially the second and third parts of the Fourfold task which speak about discipling members and training up our members and raising up leaders. The effect has been that in the past 6 years, 8 churches have been planted. Significant conversion growth has yet to be experienced, but we have succeeded in planting churches where we have failed before. We look to the Lord to add to our number those not yet belonging to Christ that they in turn may become reproducing disciples for the building of the kingdom to the glory of God.

As I conclude my greetings, I wish to share one further truth with you.

It is easy to think that as you pass through much pain and struggle, that you in some way as church are not as good as other churches. It is possible you become concerned with what others think about you, especially your sister churches here in South Africa, and those like the CRCA with whom you have a full ecumenical relationship. I tell you now you that the CRCA too has had to struggle with the ugliness of suspicion of integrity between ministers, also we know what it is to have groupings or factions working against one another. We too have had one church council seek to withdraw from the denomination because of a decision of the national synod. The CRCA in its very last meeting had a time of repentance and healing over an issue that for six

years threatened a schism in the church, which by God's grace we have overcome in heartfelt sorrow and reconciliation.

The Hervormde Kerk van Afrika is no better or worse than any other denomination in South Africa, Africa or the world. Satan delights to derail the church from its mission. We in the CRCA have painfully experienced it and you are experiencing that now. Yet we have this assurance from Christ that He who is in us is greater than he who is in the world and the gates of Hades will not prevail against the Church.

Take heart in the midst of your struggles, the Lord loves you for you are part of that bride in which He delights, a bride He incredibly sees as blameless, spotless, without wrinkle.

*I remind you of this truth expressed by the prophet Jeremiah: **"For I know the plans I have for you," declares the Lord, "plans to prosper you and not to harm you, plans to give you hope and a future".** (Jeremiah 29:11)*

May the Lord continue to be with you, through His Spirit, leading you into His will, using you as an instrument of His grace to transform this church, this nation and continent to His glory.

---oOo---

2.3.2.3 **Beskrywingspunte insake besluite oor apartheid en die *World Communion of Reformed Churches***

BESKRYWINGSPUNT 25: RING VAN KLERKSDORP (GEMEENTE KLERKSDORP-OOS MÔRESTER)

HERROEPING VAN BESLUIT 32 EN 54 VAN DIE 69STE ALGEMENE KERKVERGADERING ASOOK DIE BESLUIT OOR APARTEHEID VAN DIE BUITENGEWONE ALGEMENE KERKVERGADERING, OKTOBER 2011

Die Algemene Kerkvergadering verklaar dat kerklike orde van uiterste belang is vir die voortbestaan van die Kerk en dié se roepingsvervulling. In die lig van bovermelde verbintenis herroep die Kerk die volgende vorige besluite geneem:

- * Besluite 32 en 54 van die 69ste Algemene Kerkvergadering.
- * Besluit geneem oor apartheid, geneem gedurende Oktober 2011 tydens die Buitengewone Algemene Kerkvergadering.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem twee

komitees om onderskeidelik 'n studie te doen en 'n memorandum voor te berei oor die volgende:

- * Die gewenstheid van lidmaatskap van die *World Communion of Reformed Churches* gegewe dié se vereistes van lidmaatskap welke memorandum ingedien moet word vir oorweging by die 71ste Algemene Kerkvergadering.
- * Oorweging te skenk en 'n studie te doen en 'n memorandum voor te berei vir die 71ste Algemene Kerkvergadering waarin die teologiese betekenis, veral ook die missionêre betekenis van die volkskerk, verduidelik word.

Motivering:

Agtergrond

Ten tye van die 68ste Algemene Kerkvergadering (September 2007) het twee belangrike beskrywingspunte gedien wat vanuit alle perspektiewe van besondere belang was. Die eerste was Beskrywingspunt 64 wat ten doel gehad het om *apartheid* teologies te verwerp. Die volgende was Beskrywingspunt 133 met die oogmerk om die begrip *volkskerk* uit Ordereël 4 te verwyder. Die beskrywingspunte en besluite is soos volg genotuleer:

Beskrywingspunt 64, Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

Die 68ste Algemene Kerkvergadering maak onomwonde die teologiese uitspraak

- * *dat apartheid nie geregverdig kan word nie*
- * *dat ons apartheid verwerp omdat dit*
 - ** *in stryd met die evangelie van Jesus Christus is*
 - ** *gebaseer is op die idee van onderlinge onversoenlikheid*
 - ** *onreg sanksioneer*
 - ** *die beeld van God in mense aantast.*

Ons beklemtoon die menslike aard van hierdie uitspraak.

Besluit

1. *Die saak word terugverwys vir studie.*

2. *Die volgende voorstel van drr PB Boshoff en FJ Boshoff word in ag geneem:*

Die Algemene Kerkvergadering verklaar dat dit verkeerd was om 'n bepaalde regeringsbeleid (apartheid) goed te praat. Dit lê nie op die weg van die Algemene Kerkvergadering om 'n politieke beleid goed of af te keur nie. Hierdie erkenning beteken nie dat die Algemene Kerkvergadering die huidige of moontlike toekomstige beleid goedkeur nie.

Beskrywingspunt 133, Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

Wysiging van Ordereël 4

Ordereël 4 word gewysig om soos volg te lees:

'n Gemeente is

'n gemeenskap van gelowiges wat selfstandig georganiseer is en deur die eenheid in geloof en belydenis saam met ander gemeentes die Kerk is. Die wyse waarop die Kerk op 'n bepaalde plek bestaan.

Die Kerk is geroep tot die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus aan alle mense.

Besluit

1. *Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.*
2. *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n komitee wat 'n memorandum voorberei vir die 69ste Algemene Kerkvergadering waarin die teologiese betekenis, veral ook die missionêre betekenis van die volkskerk, verduidelik sal word.*

Met die opmars na die 69ste Algemene Kerkvergadering word twee beskrywingspunte gesirkuleer. Die eerste dan oor die belydenis (apologie) oor apartheid en in die tweede plek die volkskerk. In beide voorleggings word op gekunstelde wyse na sogenaamde vorige *meerderheidsbesluite* verwys dat apartheid verwerp moet word. Dieselfde suggestie word gelaat oor die volkskerkbegrip. In die eerste geval was dit 'n wanvoorstelling ten opsigte van die inhoud van Besluit 64 en in die tweede geval was dit 'n versuim om te verduidelik dat Ordereël 4 slegs deur middel van 'n tweedertede meerderheid gewysig kon word. Die enigste gemeente wat beswaar gemaak het dat sodanige voorleggings, en in die besonder die een oor die volkskerkbegrip, sirkuleer, was gemeente Klerksdorp-Oos Môrester. Die beswaar is dan ook opgeneem

in die agenda, Bylae J, bladsye 703 tot 704. Die ouderlingevergadering laat hom soos volg uit:

Dit is die ouderlingevergadering se submitisie dat die voorstel nie kan dien nie. Die Algemene Kommissie moet toesien dat sekere inligting aan die Algemene Vergadering voorgelê word. Die indien van enige voorstel tot wysiging bots lynreg met die opdrag.

In beide gevalle is opdrag gegee aan komitees om die bepaalde aangeleenthede te ondersoek en met bepaalde verslae na die 69ste Algemene Kerkvergadering te kom. Hierdie opdragte is nooit uitgevoer nie. Die gevolg was dat die 69ste Algemene Kerkvergadering dus weer oor die kwessie van die volkskerkbegrip en die kwessie van apologie vir apartheid moes handel. Op die 69ste Algemene Kerkvergadering word weereens gepoog om die begrip volkskerk uit Ordereël 4 te kry. Dit misluk weereens omdat 'n tweederde meerderheid nie verkry word nie. Die ander beskrywingspunt, synde Beskrywingspunt 54, word aanvaar. Die besluit lees soos volg:

Verwerping van apartheid

Die 69ste Algemene Kerkvergadering maak in die lig van die 68ste Algemene Kerkvergadering se besluit dat dit verkeerd was om 'n bepaalde regeringsbeleid (apartheid) goed te praat, onomwonde die uitspraak dat apartheid nie teologies regverdig kan word nie. Die Kerk verwerp sy goedkeuring van apartheid omdat dit

- * in stryd met die evangelie van Jesus Christus is*
- * gebaseer is op die idee van onderlinge onversoenlikheid*
- * onreg sanksioneer*
- * die beeld van God in mense aantast.*

Die vergadering beklemtoon die Bybels-teologiese aard van die verklaring.

Dit is verder nodig om kennis te neem dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering tussen die twee Algemene Kerkvergaderings moes handel met die feit dat teologiese dosente besluit het om 'n verklaring oor apartheid uit te reik. Vyf Hervormde dosente het in Maart 2009 verklaar dat hulle apartheid as verkeerd en die teologiese verdediging daarvan as 'n mistasting sien.

Besluit 54 lei tot die indiening van 'n beswaarskrif. Dit gaan gepaard met 'n buitekerkordelike aandrang dat dié besluit opgeskort moet word. Wanordelikheid manifesteer verder in die weerhou van heffings. 'n Buitengewone sitting van die Algemene Kerkvergadering word belê. Die vergadering word voorafgegaan deur, wat niks anders genoem kan

word as reklameveldtogte vir bepaalde standpunte nie. Standpunte word in kerklike publikasies gestel sonder dat die skrywers (in sekere gevalle) die moeite doen om seker te maak dat hul stellings feitlik korrek is. Die Buitengewone Algemene Kerkvergadering se besluit is soos volg:

Die Nederduitsch Hervormde Kerk verklaar dat die politieke beleid van apartheid wat toegepas is in die Republiek van Suid-Afrika nie teologies geregverdig kan word nie en herroep hiermee alle goedkeuring in die verlede van die beleid en uitsprake deur die Kerk en namens die Kerk. Dit was in stryd met die evangelie van Jesus Christus.

*Ten gunste 57%.
Daarteen 43%.*

Op die Buitengewone Algemene Kerkvergadering is dit duidelik dat niemand belangstel om die probleem op te los nie. Dit moet weggestem word. Daar word selfs gestem of daar leerprobleme in die Kerk is. Ons vergeet dat ons 'n Kerk is en gryp na die demokrasie om te bevind dat ons geen leerprobleme het nie. Omdat 66% van mening is dat daar nie leerprobleme in die Kerk is nie, is daar skielik nie. Tog, in enige organisasie buite die Kerk, as 33% van jou belanghouers vir jou sê dat jy die verkeerde koers inneem, dan word alle brieke aangeslaan en behoorlike ondersoek ingestel. Nie in ons Kerk nie. Ons plak die probleem toe met 'n fanfare van nuusberigte wat die 66% meerderheid propageer.

Die gevolg is dat niks opgelos is nie en gemeentes betree 'n verdere pad van wanordelikheid. Skielik word hulle eiendomme deur onteiening bedreig. Dit word oorgedra aan allerhande misterieuse verenigings. Lidmate hef hul lidmaatskap op. Die dekade van wanorde bereik sy hoogtepunt.

Dit is gemeensaak dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika voor besondere keuses staan. Aan die verlede kan ons nie veel doen nie. Met God se leiding en genade kan ons wel iets aan die toekoms van die Kerk doen. Ons kan egter nie toelaat dat die onlangse gebeure ons in voetboeie vasvang nie. Net soos wat die *onteiening van kerk-eiendom deur die Staat* 'n meulsteen gaan wees om diegene se nekke wat hul eie koers gekies het, net so kan die wanorde van die afgelope agt jaar die Kerk tot stagnasie dwing indien dit nie daadwerklik aangespreek word nie.

Dit is daarom noodsaaklik dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika homself forseer om hierdie kwessies na behore aan te spreek. Dit moet na behore oor ekumene besin. Hierdie gesprek is ongelukkig versuur deur opportunistiese gebruik van geleenthede, soos die collo-

quium, om 'n bepaalde oogmerk te bereik. Die weerstandigheid van ander was dan om hierdie bepaalde situasie te keer. Dit het weer ook oorgeloop in leerkwessies en tot wanordelikheid soos die weerhouding van heffings.

Dieselfde geld vir die kwessie van die volkskerk. Hierdie saak is nog allermins klaar uitgepraat. Om te dink dat hierdie kwessie gesystap gaan word deur 'n nuwe Kerkorde, is wensdenkery. Die Kerk moet hierdie kwessie aanspreek.

Kerklike orde

Wanorde, nie verskillende standpunte nie, wanorde is besig om die Kerk baie skade aan te doen. Die Kerk moet 'n duidelike standpunt teen kerklike wanorde inneem. Dit gaan nie help om beskrywingspunte te formuleer wat wanordelikheid verwerp of lidmate in omsendskrywes teen wanorde waarsku nie. Dit help nie om wanorde te veroordeel en dan op die vrugte van wanorde te leef nie. Niemand gaan sodanige veroordeling ernstig opneem nie.

Ter wille van orde en nie ter wille van een of ander standpunt nie, maar bloot ter wille van orde is dit nodig dat besluite geneem uit hoofde van 'n wanordelike proses herroep of vervang word en die proses van vooraf aangepak word. Dit beteken die onvoorwaardelike herroeping van Besluite 32 en 54 van die 69ste Algemene Kerkvergadering asook besluite geneem op die Buitengewone Algemene Kerkvergadering. Dit is dan nodig dat die studiekomitees wat deur Besluite 64 en 133 in die vooruitsig gestel is, geherkonstitueer word sodat dié die werkopdrag na behore kan uitvoer. Dit is dan ook noodwendig so dat geen gesprekke met voormalige gemeentes en lidmate kan voortgaan alvorens dié ook hul wanordelike besluite onvoorwaardelik herroep het nie. Spoelstra (1986) stel dit dat

die handelinge in konsilies, sinodes, kerkrade moet gevolglik altyd dien om die saamglo, saamwerk en saamlewe van alle gelowiges onder die tug van die Woord te bevorder (Artikel 32 Nederlandse Geloofsbelydenis).

Dit is gevolglik nou nodig om doelgerig, duidelik en beslissend op te tree ten einde vertroue in hierdie kerklike vergadering te herstel.

Literatuurverwysings

Spoelstra B: Het ons kerkwees in strukture gestol?
Hervormde Teologiese Studies, Jaargang 42, 1986, p 66 soos aangehaal deur Van Wyk, BJ, 1991: Die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip op p 43.

Oudl PJ Greyling stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die eerste gedeelte van die beskrywingspunt wat handel oor apartheid word nie aanvaar nie. 2. Die gedeelte oor die <i>World Communion of Reformed Churches</i> word onder 5.1.1.2 verder bespreek en afgehandel. 3. Die gedeelte wat verband hou met volkskerk verval.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 26: RING VAN MAQUASSI

APARTHEID

Die vergadering dien die besluit wat tydens die 66ste Algemene Kerkvergadering geneem is in as voorstel by die 70ste Algemene Kerkvergadering.

Uittreksel uit die Besluitebundel:

1. Die volgende voorstel en motivering word aanvaar:

1.1 Die vergadering gaan direk oor tot die stemming tussen die onderskeie drie voorstelle oor skuldbelydenis, sonder dat enige bespreking oor die aangeleentheid gevoer word.

Motivering

*** Die verslae en memoranda verskyn volledig in die agenda en kan as gelese beskou word.**

*** Die tyd is nie geleë dat daar oor hierdie saak gehandel word nie –**

**** Ons is reeds byna 10 jaar in die nuwe bedeling in Suid-Afrika en 'n skuldbelydenis nou, is mosterd na die maal.**

**** Die lidmate worstel met verskillende sake in hierdie nuwe bedeling wat 'n kollektiewe skuldbelydenis tans 'n onbillike eis maak.**

*** Die aard van 'n skuldbelydenis enersyds en van die Nederduitsch Hervormde Kerk andersyds maak dit boonop haas onmoontlik.**

- ** 'n Belydenis is 'n eksistensiële aangeleentheid wat binne 'n bepaalde situasie uit die hart gebore word. Vind dit nie spontaan plaas nie, verloor dit egtheid.**
 - ** Die Nederduitsch Hervormde Kerk se aard is nie om waarheid preposisioneel vas te lê nie, maar om die lewende God eksistensieel te beleef.**
 - * Die vergadering besluit dus watter een van die drie voorstelle die Kerk se huidige verstaan van sonde en skuld wat belydenismagtig uitgedruk moet word, die beste verwoord.**
- 2. Die volgende verklaring van dr DJC van Wyk (sr) word aanvaar as die Kerk se standpunt:**

Verklaring

Na kennisname van wye standpuntstelling oor skuldbelydenis die afgelope jare en ook van standpunte in dokumente van die Algemene Kerkvergadering se Ondersoekkommissie, verklaar die vergadering soos volg:

- 1. Die Nederduitsch Hervormde Kerk kan die wyse waarop die prosesse van skuldbelydenis oor apartheid die afgelope jare in Suid-Afrika gedryf en gevoer is, asook baie van die inhoud van die prosesse, nie onderskryf nie. Dit geld onder andere van die volgende:**
 - 1.1 Die teologiese inhoud wat meestal aan sonde/skuld/skuldbelydenis gegee word.**
 - 1.2 Die wyse waarop een groep (Blankes, Afrikaners) eensydig verneder, verketter en uitgesonder word as alleen verantwoordelik vir wat die afgelope dekades sleg en verkeerd was. Bedoeld of onbedoeld het dit in baie opsigte die implikasie dat wat die ander gedoen het, goed was. Die onvermydelike indruk is dat 'n vorige meesterkode (naamlik "Blanke baaskap") maar net vervang is met 'n nuwe meesterkode (naamlik "Swart beheer"). Skuldbelydenisse in 'n politieke konteks is daarop gemik om die nuwe meesterkode te legitimeer en die oue te demoniseer. Die Kerk staan reeds beskuldig daarvan dat hy die vorige meesterkode**

help skep en teologies gelegitimeer het. Dit sou dwaas wees indien die Kerk hom weer verbind tot 'n meesterkode.

1.3 Die onbillike wyse waarop die beleid van segregasie skeefgetrek en swartgesmeer is. Dit geld onder andere die totale negering van historiese en ander faktore wat tot die beleid gelei het, die aanvanklike eerlike intensies van die beleid, asook die positiewe resultate wat dit wel tot gevolg gehad het.

2. Die Nederduitsch Hervormde Kerk wil in die Kerk se eie midde, maar ook na buite oproep tot 'n ewewigtige, Bybelse evaluering van die hede en die verlede van ons land se geskiedenis.

2.1 Die ewewigtige beoordeling sluit onder andere die erkenning in dat gruweldade soos verkragting, foltering, moord en rassisme nie met die beëindiging van apartheid opgehou het nie. Die huidige uitwissing van menselewens deur plaasmoorde en baie ander vorms van gruwelike geweld roep na 'n waarheidsgetroue(r) verantwoording oor skuld en skuldbelydenis voor God en mens.

2.2 Die ewewigtige beoordeling sluit ook die erkenning in dat individue wat sodanige gruweldade pleeg (en gepleeg het), wel deeglik die vryheid en keuse het (en gehad het) om te weier of om anders te besluit. Hulle sal daarom self aan God verantwoording doen oor hulle wandade. Die skuld moet nie op die Kerk, 'n owerheid of stelsel afgeskuif word nie.

2.3 Dit sluit ook in dat die Nederduitsch Hervormde Kerk kennis geneem het van gruweldade wat onder vaandel van die apartheidsbeleid gepleeg is, ook deur van die Kerk se eie lidmate. Die Kerk spreek sy smart en berou voor God daaroor uit.

3. Die Nederduitsch Hervormde Kerk roep op tot skuldbelydenis voor God en medemens en tot 'n nuwe lewe waarin die liefde van God ons optrede teenoor alle mense sal bepaal.

- 3.1 Hierdie Algemene Kerkvergadering is diep bewus van ons Kerk se sonde, maar dan sonde in die volle skrikwekkende omvang wat die Bybel daaraan gee: Haat, vyandskap, opstand, liefdeloosheid, ongehoorsaamheid en nalatigheid teenoor God en medemens.**
- 3.2 Die Kerk roep daarom al die Kerk se ampsdraers en lidmate, maar verder ook alle kerke en mense op tot opregte skuldbelydenis voor God en teenoor mekaar, voortdurend in die erediens en in ons persoonlike geloofslawe, oor alles wat in die oë van die Here verkeerd was en is in ons lewens. Hierdie skuldbelydenis moet gestand gedoen word met 'n nuwe lewe waarin vyandskap en haat geen plek het nie.**
- 4. Die Nederduitsch Hervormde Kerk roep alle mense, owerheid en onderdane op tot geloof in Jesus Christus, die enigste Middelaar tussen God en die mense, die Verlosser en Heiland van die wêreld.**
- 4.1 Die Kerk weet dat daar vir die mensdom op aarde geen ander uitsig en hoop op egte vrede, ware bevryding en volle lewensvervulling is as wat die heilsboodskap van God in Jesus Christus bring nie.**
- 4.2 Die Kerk ken uit die Woord die geheim van God se liefde en die Kerk wil, ongeag die pyn oor sy eie skuld teenoor die ongehoorsaamheid aan God, met krag en oortuiging draer van die geheim na die wêreld bly.**
- 4.3 Die Kerk glo in God se vergewing van al ons sonde en skuld op grond van Jesus Christus se offer aan die kruis. Om Hom te ken en die krag van sy opstanding uit die dood te ondervind, is die enigste weg waarlangs die kwaad in ons en om ons oorwin kan word.**
- 4.4 Die Kerk verwerp daarom die proses waardeur aanhoudende beskuldigings oor die skuld van die verlede aan die gang gehou word. Wat God in Christus agter die rug gewerp het, mag ons nie weer voor ons stel nie. Laat ons ons**

liewer in Bybelse gesindheid losmaak van wat agter is en ons uitstrek na wat voor is.

4.5 Die Kerk bid vir die genade om te bly volhard in sy enigste roeping en om getrou God se boodskap aan die wêreld te bring: Om Christus ontwil, aanvaar die versoening met God wat Hy bewerk het.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds JA Benadie, die skriba van die Ring van Maquassi, toegelig word tydens die vergadering.

Ds JA Benadie, die skriba van die Ring van Maquassi, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 27: RING VAN PRETORIA (GEMEENTE PRETORIA)

AANSOEK OM LIDMAATSKAP VAN DIE *WORLD ALLIANCE OF REFORMED CHURCHES* (NOU DIE *WORLD COMMUNION OF REFORMED CHURCHES*)

Enige besluit insake voorgenome lidmaatskap van die *World Communion of Reformed Churches* staan oor totdat Besluite 64, 72 en 88 van die 68ste Algemene Kerkvergadering behoorlik uitgevoer is en die regte kerklike pad daarmee geloop is. Dit sluit in dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gesprek voer met die *World Communion of Reformed Churches* oor hul voorwaardes teenoor die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika om hertoelating.

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Pretoria nie.

Oudl JA Oberholzer stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt verval.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 28: RAAD VIR EKUMENE

LIDMAATSKAP BY DIE *WORLD COMMUNION OF REFORMED CHURCHES*

- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika doen onverwyld by die *World Communion of Reformed Churches* om lidmaatskap aansoek.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang opdrag om die saak af te handel.

Motivering:

Ordereël 6 van die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika stel die volgende beginsel as vereiste:

Die Kerk as verskyningsvorm van die een, heilige, algemene, Christelike kerk neem deel aan die ekumene in die wêreld. Die Kerk handhaaf sy wesenlike eenheid met kerke wat in die reformatoriese leertradisie staan.

Dr WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

Teenstem:

- * Ds JJ Greyling

BESKRYWINGSPUNT 29: RING VAN OOS-KAAPLAND (GEMEENTE SIONSHOOGTE)

DIE EFFEK VAN BESLUIT 54 VAN DIE 69STE ALGEMENE KERKVERGADERING IN DIE KERK

Die ouderlingevergadering van die gemeente Sionshoogte spreek sy bekommernis en beswaardheid uit oor die effek van Besluit 54 van die 69ste Algemene Kerkvergadering in die Kerk.

Motivering:

Die optrede van 'n beswaarde groep lidmate, reaksie van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en dreigement met regstappe veroorsaak groot onrus onder lidmate van die Kerk.

Ds DJD Taljard, die voorsitter van die Ring van Oos-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Met instemming kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 30: RING VAN PRETORIA (GEMEENTE PRETORIA)

TEOLOGIESE VERKLARING

Besluit 54/69 en die daaruit voortspruitende besluite van die Buitengewone Algemene Kerkvergadering moet ter syde gestel word in die lig van bevindinge deur 'n studie soos vervat in meegaande motivering. Die Kerk volstaan by die besluit van die Kerk insake apartheid wat tydens die Algemene Kerkvergadering in 2001 geneem is totdat gemelde aangeleentheid na volledige en omvattende studie ingevolge Ordinansie 3.8.3 (iii) op 'n Algemene Kerkvergadering agenda geplaas word. Hierdie studiedokument moet hanteer word ingevolge Ordinansies 5.8, 5.6.1 (iv), 5.7.3 en 5.7.7 van die Kerkorde. Die opstellers van Beskrywingspunt 54/69 (dosente) se *bona fides* word aanvaar dat hul verklaring nie 'n belydenis is nie, maar ook dat hul verklaring niks met die *World Alliance of Reformed Churches* te doen het nie.

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Pretoria nie.

Oudl JA Oberholzer stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 31: RING VAN KLERKSDORP (GEMEENTE ORKNEY)

ONAFHANKLIKE GEMEENTES

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika aanvaar die groep gemeentes wat as onafhanklike gemeentes in 'n geloofsbond gegroepeer het (uit die steeds Hervormers) as dogterkerk van die Hervormde Kerk en derhalwe erken ons die doop, belydenis van geloofaflegging, attestate en alles wat daarmee saamhang van lidmate wat uit dié gemeentes na die Hervormde Kerk oorkom en dienoooreenkomstig reik ons attestate uit vir lidmate wat na die dogtergemeentes oorgaan.

Motivering:

Wat ook al 'n mens se standpunt oor die gemeentes en hulle optrede is, kan ons as Kerk nie wegstroom van die realiteit dat dit ons broers en susters, ons familie en vriende was en steeds is nie. Dat hulle dieselfde gemeenskaplike belydenis en kerklike agtergrond as ons deel nie. Ons kan redeneer dat hulle kerkordelike verkeerd opgetree het, maar 'n buite-egtelike dogter is steeds jou dogter. Om deur lidmaatskap opheffing en die kerklike ban met die gelowiges te werk, is immers alles behalwe in die voetspore van Christus. Ons werk immers nie met 'n sekte of 'n klomp ketters wat dwaalleer verkondig nie, maar as mense wat dalk in die oë van die Kerk té fundamentalisties aan die belydenisskrifte en die leer waarin ons staan vashou. Kom ons aanvaar van ons kant af dan dat ons paaie uitmekaar geloop het, maar dat ons steeds een is in Christus.

Ds JJ Steyn, die skriba van die Ring van Klerksdorp, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 32: RING VAN PRETORIA (GEMEENTE PRETORIA)

INTERPRETASIE VAN DIE BYBEL EN BELYDENISSKRIFTE

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika handhaaf die aanvaarde en beproefde reformatoriese interpretasies van die Bybel en Belydenisskrifte. Die Algemene Kerkvergadering wys 'n gebalanseerde studiekomitee aan wat onder andere fokus op die teenoorstaande besluite van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika oor die *World Communion of Reformed Churches* se vereiste apartheidsverklaring (2001 en 2007, 2010 en 2011) en adviseer die 71ste Algemene Kerkvergadering oor aanpassings aan die interpretasies van die Bybel en Belydenisskrifte, indien enige.

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Pretoria nie.

Oudl JA Oberholzer stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt verval.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 33: RING VAN ZEERUST (GEMEENTE ZEE-RUST)

DIE KERK LAAT NIE VERDER TOE DAT LIDMATE UITSPRAKE MAAK WAT TEENSTRYDIG IS MET DIE BYBEL EN BELYDENIS-SKRIFTE NIE

Die vergadering gee opdrag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en ander bevoegde vergaderings om sonder enige versuim in broederlike/opsigggesprekke te tree met enige lidmaat wat hulle aan dergelike opmerkings skuldig maak.

Motivering:

- * Lidmate het ongemaak oor uitlatings van teoloë wat vreemd is aan die tradisionele verstaan by lidmate van die Bybel en die Belydenisskrifte.
- * Lidmate word toenemend gekonfronteer dat wonderwerke soos beskryf in die Bybel nie wetenskaplik bewys kan word nie.
- * Die meerderheid van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se lidmate is nie teologies opgelei nie en glo opreg in die Bybel soos hulle daarmee groot geword het.
- * Aangesien ons in dié wêreld leef is dit die Kerk se prinsipiële verantwoordelikheid om koninkryksgerig te bly deur vas te hou aan Gods Woord en die belydenisskrifte.
- * Die breedvoerige en deeglike toepassing van die opsigtaak op 'n verantwoordbare wyse sal verseker dat dit wat die Kerk verkondig, trou sal bly aan die waarheid van die Woord van God.

Ds A Botha, die skriba van die Ring van Zeerust, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt verval.
VERDERE BEPLANNING	

2.3.2.4 Beskrywingspunt wat verder verband hou met die amp

BESKRYWINGSPUNT 34: RING VAN WES-KAAPLAND

HERSTRUKTURERING VAN DIE VERGADERINGS VAN DIE AMP-TE

Die vergaderings van die ampte word geherstruktureer sodat die dienswerk van predikante, ouderlinge en diakens op kerkraadsvergaderings, ringsvergaderings en Algemene Kerkvergaderings teregkom.

Motivering:

- * Dienswerk van die Kerk word beter geïntegreer in die voorgestelde sisteem.
- * Bestaande strukture is in kleiner gemeentes en ringe disfunksioneel.
- * Die voorgestelde sisteem sal besparing aan die hand werk.

Dr GMJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT

1. Die volgende amendement, voorgestel deur ds GJ Smit en geskondeer deur ds LH Jansen van Nieuwenhuizen tydens die tweedag-werksessie, word aanvaar:

Amendement:

Praktiese planne wat werk by gemeentes moet geboekstaaf word en gedeel word met ander gemeentes.

Motivering:

Ons probeer in Jesus se voetspore te volg. Dit is nie so maklik nie, maar ons moet volhard. Hoe moet ons dit doen? Soos dit opgeteken is in die Woord. Ons moet kyk wat Jesus gedoen het en wat dit ons leer vir die hier en nou. Jesus het nie net gestap nie, maar nou en dan gestop om te bid en die Here se wil te hoor. Hoe moet die ge-

	meente dit doen? Die gemeente moet ook in die voetspore van Jesus volg. Dit beteken dat elke lidmaat die ruimte gegee word om hom of haar voluit uit te leef in die gemeenskap van gelowiges. Daar is 'n behoefte vir praktiese lesse wat vir gemeentes werk en wat nie. Predikante het behoefte in terugvoering van die Kommissie oor probleemoplossings soos reeds gemanifesteer in gemeentes. 2. Bogenoemde aangeleentheid word na die Hervormde Teologiese Kollege verwys vir verdere hantering.
VERDERE BEPLANNING	

2.3.3 SEKUNDUSKOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

2.3.3.1 **Verslag van die Sekunduskommissie van die Algemene Kerkvergadering**

Tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering is besluit dat die sekundilede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voortaan as Ondersoekkommissie en tugliggaam sal optree en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering as finale appèlliggaam by sake wat nie 'n leeraangeleentheid is nie. Hierdie besluit is in die Kerkorde na die 69ste Algemene Kerkvergadering verreken.

Die volgende ampsdraers is as sekundilede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies:

Dr FJ Labuschagne (voorsitter)
 Dr GC Lindeque (skriba)
 Dr AG Ungerer (viseskriba)
 Ds EG Fourie (visevoorsitter)
 Ds CEC Hertzog
 Ds WJJ Kok
 Oudl MJ Jordaan
 Oudl AJP Le Roux
 Oudl JW Pont
 Oudl MF Pretorius
 Oudl F Smit
 Oudl JJ Steyn
 Oudl BJ van der Merwe
 Oudl PP Vorster
 Oudl PH Vosloo.

Nadat dr FJ Labuschagne as sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangestel is, is ds WJJ Kok as voorsitter van die Sekunduskommissie verkies. Prof Y Dreyer is in die plek van dr Labuschagne as lid van die Sekunduskommissie aangewys. Nadat dr GC Lindeque tot die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies is, is dr AG Ungerer as skriba van die Sekunduskommissie verkies. Prof Y Dreyer is as viseskriba verkies. Na die bedanking van oudl JJ Steyn, is oudl PJ Greyling van Klerksdorp-Oos Môrester in sy plek aangewys. Dr FJ Labuschagne (sekretaris, Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) en adv JG Geyser (Raad vir Kerkregtelike Advies) het as adviserende lede by elke geleentheid opgetree.

Die Sekunduskommissie het twee klagskrifte teen predikante ondersoek en tughandelinge is in elke geval deurgevoer.

Verskeie ander klagskrifte wat nie aan die kerkordelike vereistes voldoen het nie, is terugverwys na die klaers en het nie weer voor die Sekunduskommissie gedien nie.

In een geval is die Sekunduskommissie deur 'n dringende hofbevel verhoed om met die klagondersoek voort te gaan.

Die Sekunduskommissie vertrou dat die opdragte aan hom opgedra, in groot verantwoordelikheid uitgevoer is.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

2.4 ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

2.4.1 VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE 6DE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING VIR DIE TYDPERK 23 MEI 2010 TOT 21 MEI 2013

2.4.1.1 Werksaamhede van die Kommissie van die 5de Algemene Diakensvergadering

(i) **Personeel**

Die termyn is gekenmerk deur skommeling onder al die personeel van die Algemene Diakensvergadering:

(a) Sekretaris

Die siekte en afsterwe van die vorige sekretaris, dr WJ Coetzer, was 'n harde slag vir die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering. Ds P Eksteen-Erasmus het ingestaan vir die reëlins van die 5de Algemene Diakensvergadering, maar die ooreenkoms met haar gemeente (Midrand) het verstryk. Dit het tot gevolg gehad dat diak Andries Pretorius, voorsitter van die Algemene Diakensvergadering, die werk gedoen

het deur waar te neem as sekretaris vanaf einde 2010 tot 31 Desember 2011. Daarna is 'n nuwe sekretaris voltyds aangestel, naamlik ds GPJ Stoltz vanaf 1 Januarie 2012.

(b) Sekretaresse

Mev Marié van Niekerk het die pos beklee tot en met 31 Desember 2011, waarna sy die pos aanvaar het as sekretaresse van die administrateur. Daarna was daar vir twee maande nie 'n sekretaresse nie, totdat mej Sonet Esterhuizen aangestel is met ingang 1 Maart 2012. Dié pos word steeds gedeel met die Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

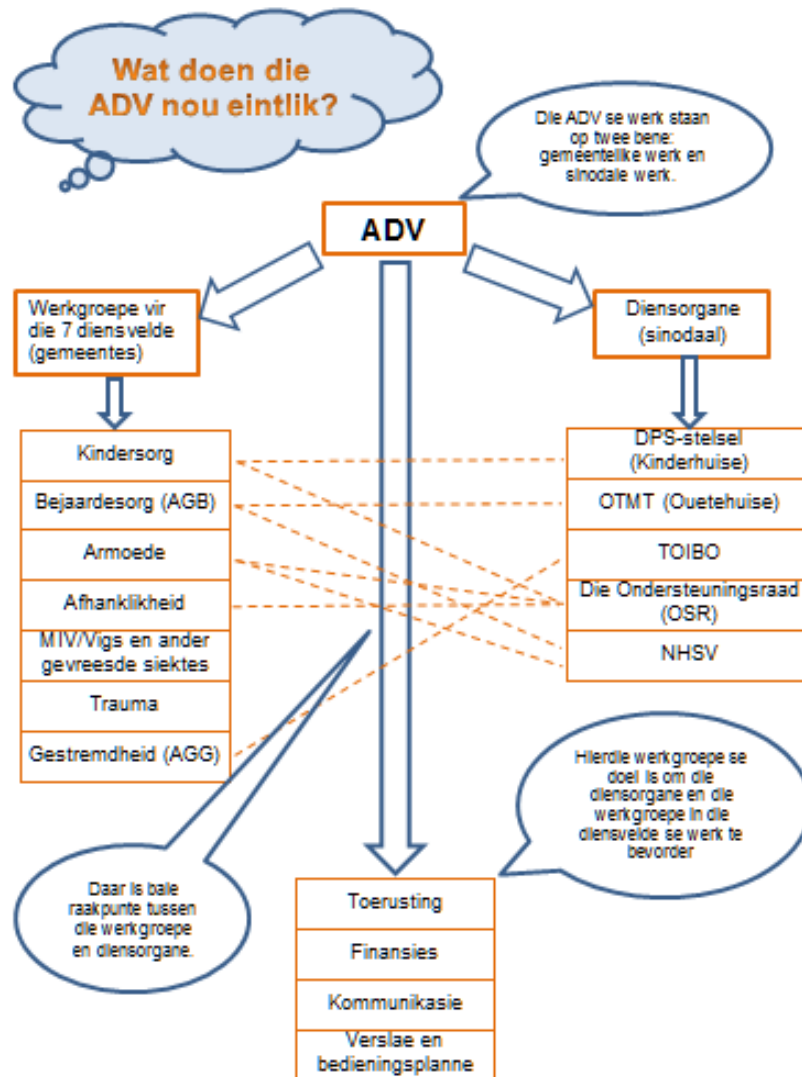
(c) Boekhouer

Die finansiële boekhouding word deur die kantoor van die administrateur behartig. 'n Ooreenkoms tussen die Kinderhuise, Algemene Diakensvergadering en die Raad van Finansies het tot gevolg gehad dat mnr Leon Moore (1 Mei tot 31 Julie 2012) en mev Marié Joubert vanaf 20 Augustus 2012 (1/8 pos, gedeel met Kinderhuise en die Raad van Finansies) die werk behartig het.

(ii) ***Strukturering van die Algemene Diakensvergadering se werk***

Die werk van die Algemene Diakensvergadering geskied op twee basiese vlakke, teweete gemeentevlak en sinodale vlak. Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering het verder besluit om die werkterrein van die Algemene Diakensvergadering in sewe diensvelde te verdeel. Die ideaal is gestel om 'n werkgroep vir elkeen van die diensvelde te stig om die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering te adviseer, en ook om die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se barmhartigheidsdiens op die betrokke diensveld te bevorder. Werkgroepe word saamgestel deur 'n diaken van die Kommissie, tesame met 'n predikant, om kontinuïteit te verbeter. Die werkgroep kan dan persone koöpteer om hulle werk te bevorder.

Op gemeentevlak is ons doelwit dat die verskillende werkgroepe se werk neerslag sal vind op gemeentevlak, deur inligting, hulp en hulpmiddels te verskaf vir gemeentelike diakensvergaderings sodat hulle hul diensopdrag kan uitleef. Op sinodale vlak word die dienswerk hoofsaaklik deur die diensorgane behartig. Gemeentes is hierby betrokke deur barmhartigheidsoffers te bring vir ons kollektiewe verantwoordelikheid ten opsigte van die gespesialiseerde werk van die diensorgane. Die onderstaande diagram sit die struktuur uiteen.

(a) Hoe werk dit in die praktyk?

'n Voorbeeld vanuit die diensveld Kindersorg sal die werking verduidelik:

'n Gemeente is deur haar normale werksaamhede betrokke by gesinne via die predikant, ouderling, diaken en dienswerker. So gebeur dit dat die gemeente optel dat 'n gesin finansiële probleme het. Die gemeente se diensgroep vir armoede raak betrokke deur die gesin te help met lewensmiddele. In die betrokkenheid van die gemeente word daar agtergekom dat iets nie reg is ten opsigte van die kind nie. Die predikant word betrek en besef dat dit nodig is om 'n maatskaplike werker te betrek. Aangesien hier nou professionele hulp nodig is van geregistreerde maatskaplike werkers van 'n organisasie wat geregistreer is om statutêre werk te mag doen, word die Kerk se sinodale strukture (Die Ondersteuningsraad in hierdie geval) van hierdie punt af gebruik. Die maatskaplike werker bevind dat die kind deur 'n

ouer gemolesteer word, gaan deur die wetlike prosesse en kry 'n hofbevel om die kind te verwyder en na 'n plek van veiligheid te bring. Nou word daar gesoek vir ouers om die kind in pleegsorg te neem (gemeentes kan weer hierby betrek word). Aangesien die kind ernstig getraumatiseer is vanweë die molestering, het dit ernstige sielkundige letsels wat tot gevolg het dat die kind probleemgedrag openbaar. Die pleegsorg werk nie uit nie en die kind word uiteindelik opgeneem in 'n DPS-huis (nog 'n sinodale struktuur). Die DPS-huise se fokus is juis om die erg getraumatiseerde kind te versorg en die nodige terapeutiese behandeling te gee. Die kind slaag uiteindelik matiek en danksy die welwillendheid van lidmate van die Kerk, kry die kind werk en het die geleentheid om aan 'n hoopvolle toekoms te werk.

(iii) **Kommunikasie**

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering het opnuut bewus geword van hoe belangrik effektiewe kommunikasie is. Ons navorsing het aan die lig gebring dat 'n klein minderheid van die lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kennis dra van die werk wat deur die diensorgane gedoen word. Voorts is daar redelike onkunde ten opsigte van die werk wat die gemeentelike diakensvergaderings doen, asook die geleenthede wat daar is.

Gedurende die termyn het die volgende gebeur op die terrein van kommunikasie:

- * Mev Magda van Deventer is aangestel as die redakteur van die Algemene Diakensvergadering se bylaag in *Konteks*, 'n *Stukkie brood*.
- * Eers ds GPJ Stoltz en daarna ds S Oxtun is aangestel as die webbladredakteur. Hulle albei is ook verantwoordelik vir die Algemene Diakensvergadering se plasings op die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se *Facebook*-blad.
- * Die voorsitter van die Algemene Diakensvergadering het 'n gereelde e-pos getiteld *Diakensnuus* aan al die ringsdiakensvergaderings en gemeentelike diakensvergaderings gestuur, totdat dit vervang is met die Algemene Diakensvergadering se maandblad, die *Omgee-in-Aksie*.
- * Daar is videogrepe van die vier diensorgane wat deur die Algemene Diakensvergadering gedeeltelik befonds word, professioneel vervaardig en aan gemeentes gestuur.
- * 'n Maandelikse kommunikasievergadering word gehou, waarna verteenwoordigers van die Kommissie van die Algemene Dia-

kensvergadering, diensorgane, *Konteks*- en webbladredakteur, verteenwoordigers van die werkgroepe, sowel as drr WC van Wyk en WC Kloppers uitgenooi word. Die doel van die kommunikasievergadering is die daargestelling van 'n kommunikasiepraktyk vir die Algemene Diakensvergadering, om die kommunikasie deur die Algemene Diakensvergadering, sy werkgroepe en diensorgane te beplan en koördineer, asook te besin oor die gebruik van al die verskillende kommunikasiemediums, sodat daar effektief na die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en wyer gekommunikeer kan word.

2.4.1.2 **Diensvelde**

Die volgende diensvelde is geïdentifiseer, met die besonderhede van die werkgroepe waar van toepassing:

(i) ***Kindersorg***

Tans geen werkgroep nie. Die Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en Die Ondersteuningsraad lewer waardevolle dienste op hierdie terrein.

(ii) ***Bejaardesorg***

Werkgroep: Aksiegroep vir Bejaardes
Voorsitter: Dr HT van Deventer

Die Aksiegroep vir Bejaardes is 'n besonder aktiewe werkgroep. Onder leiding van dr HT van Deventer en sy vrou Magda, word daar baie werk gedoen om die saak van bejaardesorg in gemeentes te bevorder. Die fokus van die Aksiegroep vir Bejaardes is om gemeentes en ringsdiakensvergaderings te bemagtig om aan die wye reeks behoeftes van bejaardes in gemeentes aandag te gee.

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering het ook besluit om elke jaar een van die diensvelde te bevorder as tema diensveld. So was 2012 die Jaar van die Bejaarde. Die saak van bejaardesorg het 'n belangrike deel uitgemaak van al die ringsdiakensvergaderings se agendas.

(iii) ***Gestremdheid***

Werkgroep: Aksiegroep Gestremdheid
Voorsitter: Ds JH Barkhuizen

Die werkgroep het nuwe stukrag gekry in 2012. Daar is ook besluit om hierdie diensveld te gebruik as tema vir 2013, as Jaar vir Gestremdheid. Baie klem is gelê op die ringsdiakensvergaderings om die bediening aan en bediening deur mense met gestremdhede te bevoor-

der. 'n Belangrike projek was die gestremdheidsvraelyste, waarmee 'n goeie prentjie van die voorkoms van gestremdheid verkry is.

(iv) **Armoede**

Voorsitter: Diak Hans Janse van Rensburg

Die werk van hierdie werkgroep hang nou saam met diak Hans se werk by Doulos Armoedebediening. Daar word egter onderskei tussen die werk van Doulos en die werk van die werkgroep. Diak Hans het verskeie gemeentes besoek (op eie koste) om hulle te help om armoedeverligting in hulle gemeentes en gemeenskappe van die grond af te kry en te organiseer.

(v) **MIV/Vigs en ander gevreesde siektes**

Voorsitter: Ds KF Smith

Waar die huwelik altyd gesien is as die enigste veilige ruimte vir seksuele verhoudings, het dit drasties verander as gevolg van die ontrou van huweliksmaats. Vandag word die ruimte van huwelike gesien as een van die onveiligste ruimtes vir seks in terme van MIV/Vigs. Die werkgroep is besig om te beplan vir bewusmaking van die Kerk in hierdie verband.

'n Tweede been wat nog aandag moet kry, is dié van ander gevreesde siektes (Engels: *dreaded diseases*).

(vi) **Afhanklikheid**

Onder hierdie werkgroep ressorteer die afhanklikheid van alkohol, dwelms, elektronika (onder andere selfone, Internet, sosiale netwerke), dobbelary, pornografie, ensovoorts. Hierdie werkgroep moet van voor af saamgestel word.

(vii) **Trauma**

Hier is nog nie 'n werkgroep gestig nie, en lê daar inderdaad 'n groot braakveld.

2.4.1.3 **Diensorgane (sinodale werk)**

(i) **Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika**

Die Kinderhuise het vanaf 1 Januarie 2012 'n nuwe bestuurder, by name mnr Otto Viljoen. Die voorsitter van die direksie, ds RJ Coertze, het gedurende 2012 bedank en ds WJJ Kok is aangewys as nuwe voorsitter.

(ii) ***Ons Tuis en die Monumenttehuise***

Die dienste wat gelewer word is van 'n hoogstaande gehalte terwyl al die tehuise uitstekend bestuur word. Die ekonomiese toestande het egter tot gevolg dat begrotings nie meer so maklik klop nie. Wat Ons Tuis betref, het die direksie aansienlike fondse op belegging wat hulle in staat stel om tekorte te kan buffer. Die Monumenttehuise buffer die tekorte deur die bydraes van Nederduitsch Hervormde Sustersverenigingtakke. Die feit dat verskeie gemeentes hulle Nederduitsch Hervormde Sustersverenigingtakke ontbind, het tot gevolg dat daardie gemeentes nie meer 'n bydrae maak tot die Monumenttehuise nie. Dit plaas addisionele druk op die begroting.

(iii) ***Die Ondersteuningsraad***

Wat Die Ondersteuningsraad betref, gaan dit baie goed ten opsigte van hulle maatskaplike werk, maar finansiëel bly hulle onder groot druk. Wat die werk betref, is ons dankbaar dat feitlik al die poste tans gevul is. Die maatskaplike werkers lewer uitstekende diens en hulle is definitief die grootste bate van Die Ondersteuningsraad.

Op finansiële gebied is Die Ondersteuningsraad egter onder geweldige druk. Die vorige vier jaar reeds het die personeel van Die Ondersteuningsraad verhogings van slegs tussen 0% en 3% gekry. Die Ondersteuningsraad se salarisskale is van die heel laagste in die land vir maatskaplike werkers in die privaatsektor. 'n Volhoubaarheidstudie toon aan dat die finansiële druk nie vinnig gaan verbeter nie. Ook hier speel die verskeie provinsies se Departemente van Welsyn 'n beduidende rol.

Ons is egter baie dankbaar dat Die Ondersteuningsraad die pas afgelope finansiële jaar met 'n surplus kon afsluit. Dit het plaasgevind ten spyte van 'n drasties kleiner toekenning vanaf die Lotto. Ons hoop om Die Ondersteuningsraad heeltemal onafhanklik van befondsing deur die Lotto te kan kry. Die grootste rede vir die surplus is dat feitlik al die staatsdepartemente op datum gekom het met die betaal van subsidies. Die Ondersteuningsraad kon ook 'n salarisverhoging van 6% aankondig vir die nuwe finansiële jaar.

(iv) ***Transoranje Instituut vir Buitengewone Onderwys***

Dit gaan baie goed met die Instituut. Onder leiding van die uitvoerende beampte, mev Arina Jooste, kon die Instituut in 2011 sowel as 2012 feitlik 'n miljoen rand skenk vir die werk in die vyf Instituukskole.

(v) ***Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging***

Die verhouding tussen die diakens en die Nederduitsch Hervormde

Sustersvereniging bly baie goed. Op gemeente-, rings- en sinodale vlak vind daar uitstekende samewerking plaas. Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering wil gemeentes aanspoor om hulle Nederduitsch Hervormde Sustersverenigingtakke te koester aangesien daar merkwaardige barmhartigheidsdiens deur hulle gedoen word.

(vi) ***To Care Foundation***

Die voorsitter en sekretaris van die Algemene Diakensvergadering was deurgaans betrokke as waarnemers by *To Care*. Die *To Care Foundation* het in die afgelope finansiële jaar die kontrak met hulle bemakingsbestuurder opgehef, en alle aanduidings is dat *To Care* rustend sal gaan, tensy die laaste voorleggings aan maatskappye positiewe resultate oplewer.

2.4.1.4 **6de Algemene Diakensvergadering (22 tot 25 Mei 2013)**

(i) ***Verloop van die 6de Algemene Diakensvergadering***

Die 6de Algemene Diakensvergadering het gefokus op aanbiedings van die werk, en intensiewe deelname van afgevaardigdes deur middel van kleingroepe. Daarom is alle verslae as gelese beskou, en het alle diensorgane en werkgroepe aanbiedings gedoen om afgevaardigdes insig in hulle werk te gee. Die tema van gestremdheid het deurgaans na vore gekom, en afgevaardigdes het deurgaans uiters positiewe terugvoer gegee. Daar is 'n groot hoeveelheid insigte en uitsette deur die kleingroepbesprekings opgelewer en hierdie inligting word die werkopdrag van die nuutverkose Kommissie van die Algemene Diakensvergadering en haar werkgroepe vir die volgende termyn.

(ii) ***Afvaardiging***

Uit 'n totale moontlike afvaardiging van 114 lede (twee diakens en een predikant per ringsdiakensvergadering), het daar 91 geregistreer. Slegs twee ringe, naamlik Trichardtsfontein en Zoutpansberg, het geen afvaardiging gestuur nie, terwyl drie ringe net 'n predikant elk gestuur het. Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering is dankbaar teenoor die diakens en predikante vir hulle positiewe gesindheid, en hoop dat alle ringsdiakensvergaderings in die toekoms verteenwoordig sal word.

(iii) ***Dienswerkdag***

Vanjaar is die Algemene Diakensvergadering begin met 'n dienswerkdag. Ongeveer 70 diakens en predikante het reeds die Woensdagoggend opgedaag en het besoeke gebring aan Prinshofskool vir Gesiggestremdes en twee hoofsaaklik Afrikaanse plakkerskampe. Elke afgevaardigde is versoek om iets vir die mense by die plakkerskampe en/of

Prinshofskool saam te bring. Groot was ons verrassing vir die wyse waarop gemeentes en afgevaardigdes ingekoop het. Gemeentes het met bakkies vol skenkings opgedaag. In totaal is goedere ter waarde van meer as R200 000.00 (konserwatief bereken) geskenk. Dit is duidelik dat die Hervormde Kerk se hart nog warm klop vir ons medemens!

(iv) ***Video-opnames en videostroming***

Die Algemene Diakensvergadering se groot uitdaging is om die uitsette van die vergadering by lidmate van die Kerk uit te bring. Een van die voertuie wat hiervoor ingespan is tydens die 6de Algemene Diakensvergadering, is die gebruik van video. Daar is volledige video-opnames van die Algemene Diakensvergadering gemaak, terwyl die vergadering lewendig deur videostroming (*live video streaming*) op die Internet uitgesaai is. Na die Algemene Diakensvergadering is die video's op die Internet asook per DVD's aan die Kerk beskikbaar gestel. Die videostroming het die uitsette van die 6de Algemene Diakensvergadering aan 454 unieke Internetgebruikers gebring – daar is dus meer as vier keer meer mense bereik as wat die geval sou wees daarsonder. Deur die gebruik van die video's deur gemeentes en individue, is die trefwydte haas onberekenbaar! Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering beskou dit as 'n baie geslaagde projek.

(v) ***Kommissie van die 6de Algemene Diakensvergadering***

Die volgende diakens is verkies as die Kommissie van die 6de Algemene Diakensvergadering:

AL Pretorius (voorsitter, Ringsdiakensvergadering van Noordelike Pretoria)

E Botha (skriba, Ringsdiakensvergadering van Bronkhorstspuit)

DJP Stoltz (visevoorsitter, Ringsdiakensvergadering van Laeveld)

JW Gates (viseskriba, Ringsdiakensvergadering van Oos-Kaapland)

L Kieviet (Ringsdiakensvergadering van Johannesburg)

JG Janse van Rensburg (Ringsdiakensvergadering van Zuurfontein)

O Nel (Ringsdiakensvergadering van Pretoria-Wes)

M Röscher (Ringsdiakensvergadering van Zeerust)

LD Pretorius (Ringsdiakensvergadering van Rustenburg)

R McEwan (Ringsdiakensvergadering van Johannesburg)

Die nuutverkose Kommissie van die Algemene Diakensvergadering het van 14 tot 17 Junie 2013 'n termynbeplanningsnaweek gehad. Die belangrikste doelwitte is om die uitsette van die 6de Algemene Diakensvergadering by gemeentes uit te bring, en diakonaat op gemeente- en sinodale vlak te bevorder.

(vi) **Diakonaat en die Kerkorde**

Daar is 'n verskeidenheid van gedagtes oor dié saak. Die Algemene Diakensvergadering se doel was nie om besluit te neem vir die een standpunt of die ander nie, maar om 'n algemene gevoel van afgevaardigdes te kry en al hulle insette (terugvoer) te oorweeg. Gevolglik is daar nie voorstelle ter tafel vir die wysiging van ordinansies nie, maar eerder 'n aantal standpunte wat met die herskrywing van die Kerkorde oorweeg behoort te word. Wat baie duidelik hieruit blyk, is dat die voorskrifte van die Kerkorde vir baie gemeentes en ringsdiakensvergaderings baie moeilik is om toe te pas, en ongelukkig daartoe lei dat die dienswerk skade ly.

Die volgende standpunte word voorgelê vir oorweging deur die Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde:

- (a) Sommige afgevaardigdes voel die huidige Kerkorde moet onveranderd bly. Ander voel weer dit moet radikaal verander:
 - * Die Kerkorde moet 'n staf vir ons wees, en nie 'n slang wat ons pik nie.
- (b) Die vertrekpunt moet die dienswerk (werk wat gedoen moet word – bediening) wees en nie die ampte nie:
 - * Die kerkordelike sake met betrekking tot barmhartigheid moet so omskryf word dat die barmhartigheid in elke gemeente se unieke konteks bevorder kan word.
 - * Ons moet met ons harte werk en rigiditeit by die venster uitgooi. Die diakonaat moenie gekenmerk word deur die toepassing van reëls nie.
- (c) Die diakens behoort hulle saak te kan stel met die herskrywing van die Kerkorde.
- (d) 'n Ringsdiakensvergadering is die één geleentheid per jaar waar die gemeentes in 'n ring bymekaarkom om barmhartigheidsdiens te beplan, koördineer en bevorder. Hierdie een geleentheid moet optimaal benut word:
 - * Tyd word tydens die vergadering gemors met die metode (kerkordelike voorskrifte) wat gevolg moet word.
 - * Ringsdiakensvergaderings moet self kan besluit oor die frekwensie van vergaderings.

(e) Amp van die gelowige:

- * Bybel: Priesterskap van die gelowiges (1 Petrus 2: 5 en 9).
- * Dienswerkers beklee dus ook 'n *amp*.
- * Almal wat deel is van die Kerk, het die roeping om dienswerk te doen.

(f) Dienswerkers moet deel kan uitmaak van diakonale strukture:

- * Ons voel dat enigiemand, nie net 'n amptelike diaken nie, deel moet kan wees van die diakonale strukture van die Kerk:
 - ** Op gemeentevlak, ringsvlak en sinodale vlak.
 - ** Nie die Kerkorde nie, maar die betrokke vergadering moet kan besluit oor wie deel uitmaak (en ten volle deel is) van die vergadering.
 - ** Stemreg moet deur die betrokke vergadering toegeken kan word aan lidmate wat nie diakens is nie. Dit beteken die vergadering besluit self oor stemreg.
- * Voorbeeld: Weskus gemeente se dienswerkers kan nie tans deel wees van sinodale vergaderings en strukture nie, aangesien hulle nie amptelik diakens is nie.
- * Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging moet stemreg kry. Benoem ook 'n Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging-lid op die ringsdiakensvergaderingskommissie.
- * 'n Ander standpunt is dat die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging nie stemreg het vir die verkiesing nie (dus vir die amp), maar wel moet kan stem vir die saak/projek.
- * Sommige afgevaardigdes meen wel dat slegs diakens stemreg moet hê.

(g) Rotasiebeginsel moet uit ten opsigte van gemeentelike diakensvergaderings en ringsdiakensvergaderings:

- * Herbesin ook oor die Algemene Diakensvergadering se rotasiebeleid.
- * Die twee probleme van mense wat nie hulle werk doen nie, asook mense wat vir hulle *koninkrykies* opbou in 'n bepaalde posisie, moet op 'n ander manier as deur middel van rotasie aangespreek word.
- * Indien die rotasiebeginsel gehandhaaf word, moet die tyd baie langer word.

- * Die rotasiebeginsel – was dit ooit nodig? Dit neem gawebediening en goeie werk weg. Daar moet ander alternatiewe wees om die bou van *empires* te verhoed.
- * Die samestelling van ringsdiakensvergaderings en die rotasiebeginsel moet buigbaar wees.

(h) Samestelling en funksionering van ringsdiakensvergaderings:

- * Dit moet só vloeibaar wees, dat die ring self kan besluit hoe die WERK wat gedoen moet word (en KAN word), gestruktureer moet word.
- * Ons moet alles nie in kanne en kruike probeer indruk en voorskryf nie – gee die ruimte om die werk te doen soos hulle wil.
- * Die fokus moet lê op die werk wat gedoen moet word. Die *hoe* moet buigbaar en aanpasbaar wees.
- * Die besluit oor stemreg (asook afvaardiging, benoeming, uitnodiging, ensovoorts) berus by die vergadering en word nie rigied voorgeskryf deur die Kerkorde nie.

(i) Kollekteerwerk:

- * Dit staan reeds in die Kerkorde dat dit op die agendas van kerkraadsvergaderings tuishoort (Ordinansie 3.3.2 (ix)(b)), en nie op diakensvergaderings nie, maar dit word nie regtig goed toegepas nie.
- * Diakensvergaderings behoort net barmhartigheidsdiens te hanteer, en nie enigiets anders soos insameling van offergawes nie.
- * Ordinansie 2.4.3 stel nog steeds dat die insameling van offergawes deel is van die ampswerk van die diaken. Dit word genoem voordat die diens van barmhartigheid genoem word. Dalk word dit nie so bedoel nie, maar in die heersende paradigma van die ampswerk van diakens verstaan (meeste?) lidmate die insameling van offergawes as die primêre taak van die diaken. Hierdie persepsie en paradigma moet verander word, beginnende by die Kerkorde.

(j) Verkiesing van voorsitters en skribas: Algemene Diakensvergadering en ringsdiakensvergaderings:

- * Die vergadering moet kan besluit dat die vorige voorsitter en skriba die vergadering kan lei totdat 'n nuwe voorsitter en skriba gekies word, of dit nou aan die begin of aan die einde van die vergadering geskied.

- * Die vergadering konstitueer en begin werk sonder dat 'n voorsitter en skriba eers verkies MOET word.
 - * Prakties: Dis meer effektief, aangesien die agenda deur die vorige voorsitter en skriba (en kommissie) opgestel is.
 - * Alle ringsgemeentes moet verteenwoordig word op die ringsdiakensvergaderingkommissies.
- (k) Verkose kommissielede van die Algemene Diakensvergadering en ringsdiakensvergaderings wat oorgaan na 'n ander gemeente:
- * Die huidige kerkordelike bepalings beteken tans dat iemand wat lid is van byvoorbeeld die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, indien hy of sy sou verhuis na 'n ander gemeente, sy of haar ampstatus verloor en dus ook moet bedank as kommissielid.
 - * Die diaken hoef nie noodwendig sy of haar ampstatus te verloor wanneer oorgestaan word na 'n ander gemeente nie – die nuwe gemeente moet die amp kan laat voortgaan. Die twee betrokke gemeentes behoort hieroor met mekaar oorleg te pleeg.
 - * Beginsel (b) het 'n wesenlike invloed op hierdie punt.
- (l) Predikante as volledige lede van gemeentelike diakensvergaderings, ringsdiakensvergaderings en die Algemene Diakensvergadering:
- * Behoort predikante volledig lid te wees van die betrokke vergaderings? Dit wil sê hulle moet stemreg hê, en dus by implikasie ook verkies kan word op die betrokke strukture?
 - * 'n Moontlikheid is dat diakens altyd in 'n verhouding 1:3 of 1:4 in die meerderheid sal wees.
- (m) Ringsdiakensvergaderings se fokus moenie val op verslagdoening nie, maar eerder op die beplanning van barmhartigheidsdiens:
- * 'n Proaktiewe benadering tot barmhartigheidsdiens is die ideaal.
 - * Dis reeds in die Kerkorde, Ordinansie 3.2.2 (iii) vergelyk met (v), maar in die praktyk werk dit nie regtig so nie.
- (n) Haal die diakonale dienskomitee heeltemal uit die Kerkorde.

2.4.1.5 **Finansies van die Algemene Diakensvergadering**

Op finansiële terrein het die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering se werk goeie struktuur gekry. 'n Finansiële komitee is in

die lewe geroep wat op 'n kwartaallikse basis die finansies van die Algemene Diakensvergadering bestuur. Die Kommissie het voorts vir ds PS Esterhuizen benoem as voorsitter van die Finansiële Komitee vir die komende termyn. Hy is vroegtydig benoem om belangrike voorleggings oor die finansies reeds aan die 6de Algemene Diakensvergadering te maak.

Die afgelope finansiële jaar (2012 tot 2013) het die Algemene Diakensvergadering afgesluit met 'n tekort van R144 000.00. Dit het hoofsaaklik te doen met die wyse waarop barmhartigheidsoffers ingesamel is en sal deur die Finansiële Komitee aangespreek word. Die opgelope surplus maak egter dat die Algemene Diakensvergadering hierdie tekort kan buffer.

2.4.1.6 Dankbetuigings

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering wil hiermee sy dank uitspreek teenoor elke diaken, lidmaat en gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Barmhartigheidsdiens gebeur op die grond, en dit is hier waar gemeentes werk.

Tweedens wil ons dankie sê vir elke werkgroep en diensorgaan vir die besondere werk wat hulle lewer.

Laastens wil ons ons dank uitspreek teenoor die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die Raad van Finansies, die kantoor van die administrateur, SENTIK en Konteks vir die diens, ondersteuning en koinonia wat ons beleef.

Meer as enigiets anders sê ons dankie aan ons Drie-enige God vir die voorreg om in sy diens te mag staan. Mag ons ons roeping met ywer volbring.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem. 2. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering betuig hulle volgehoue ondersteuning aan die Algemene Diakensvergadering.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 35: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

KOMMUNIKASIE

Gemeentes en predikante word versoek om kommunikasie vanaf die Algemene Diakensvergadering met hulle lidmate te deel. Dit sluit in die videogrepe, *Omgee-in-Aksie*, skrywes en versoeke.

Motivering:

Tydens die ringsdiakensvergaderings in 2013 het dit aan die lig gekom dat min gemeentes die videogrepe aan lidmate vertoon het. Selfs gemeentes wat oor die infrastruktuur beskik, gebruik dit in baie gevalle nie. Die meerderheid afgevaardigde diakens en Nederduitsch Hervormde Sustersvereniginglede na ringsdiakensvergaderings was onbewus van die bestaan van hierdie videogrepe, en dat daar op daardie stadium reeds twee DVD's aan hulle gemeentes gestuur is. Talle diakens was ook nie bewus van die bestaan van die *Omgee-in-Aksie* nie.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 36: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

BYWONING VAN RINGSDIAKENSVERGADERINGS DEUR PREDIKANTE

Predikante word versoek om erns te maak met die bywoning van ringsdiakensvergaderings.

Motivering:

Gemiddeld woon ongeveer die helfte van die predikante in die Kerk die ringsdiakensvergaderings by. By sommige ringsdiakensvergaderings woon nie eers een predikant dit by nie. Tog is dit 'n uiters belangrike deel van 'n predikant se ampswerk. Die diakens het ook die predikante se hulp en leiding in hierdie verband nodig.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 37: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

STABILISASIEFONDS

Die 70ste Algemene Kerkvergadering word versoek om alle vorige besluite rakende die Stabilisasiefonds te vervang met 'n nuwe besluit waarvolgens die Algemene Diakensvergadering volle besluitnemingsbevoegdheid oor die Stabilisasiefonds het. Dit hou in dat die te stigte Fonds vir Bejaardesorg volledig onder beheer van die Algemene Diakensvergadering val.

Motivering:

Die Algemene Diakensvergadering handel oor alle barmhartigheds-aangeleenthede. Die Stabilisasiefonds is wel deur die Algemene Kerkvergadering gestig en volgens die beginsel dat die laaste besluit van die Algemene Kerkvergadering oor 'n saak geld, word die 70ste Algemene Kerkvergadering versoek om hierdie besluit te neem. Ter wille van volledigheid word die reglement vir die te stigte Fonds vir Bejaardesorg, wat die Stabilisasiefonds vervang, aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê:

Ontstaan:

Die Fonds ontstaan uit die reserwes van die voormalige Stabilisasiefonds en is geskep om aan die behoeftes van bejaardesorg in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te voorsien.

Doel van die Fonds:

Die Fonds het as doel om finansiële steun te bied aan die versorging van bejaardes in Ons Tuis en Monument Tehuse en bejaardes van die Kerk volgens riglyne.

Bydraes tot die Fonds kom van:

- * die huidige reserwe gehou in terme van die voormalige Stabilisasiefonds vir Bejaardes.
- * gemeentes van die Kerk wat bydra tot die Fonds op 'n basis, soos voorgestel deur die Algemene Diakensvergadering.
- * lidmate van die Kerk wat op 'n vrywillige basis eenmalig of gereelde skenkings aan die Fonds maak.
- * ander persone of instansies wat op 'n vrywillige basis eenmalig of gereelde skenkings aan die Fonds maak.
- * persone wat testamentêre bemakings aan die Fonds maak.

Beheer van die Fonds:

Die Fonds val onder die toesig van die Algemene Diakensvergadering.

Toekennings uit die Fonds:

- * Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering maak volgens riglyne toekennings uit die Fonds om die doel van die Fonds te verwesenlik en doen ook toekennings soos wat die Algemene Diakensvergadering van tyd tot tyd mag besluit.
- * Aansoeke om toekennings moet behoorlik gemotiveer word en vergesel word van alle toepaslike finansiële gegewens van die inrigting, persoon of gemeente.

Bestuur:

- * Die Fonds word bestuur deur die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering.
- * Die boekhouding word deur die kantoor van die administrateur behartig.
- * Die kapitaal van die Fonds word huidiglik by die Raad van Finansies belê, maar indien die kapitaal by 'n ander instansie belê wil word, moet sodanige beleggings in oorleg met die Raad van Finansies belê word.

Verslaggewing:

- * Die administrateur gee so dikwels as wat die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering vergader, verslag van die stand van die Fonds aan die Kommissie asook die Raad van Finansies.
- * Die Kommissie gee driejaarliks verslag oor die stand van die Fonds aan die Algemene Diakensvergadering.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERSKONINGS

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Dr JA Beukes	Bethal	26 September 2013 na 14:00
Ds SA Beukes	Wesmoot	26 September 2013 na 14:00
Ds J Coetzee	Kempton Park-Oos	26 September 2013 na 14:00
Ds G van R Els	Brackenhurst	26 September 2013 na 14:00
Oudl MA Els	Zuurfontein	26 September 2013 na 14:00
Ds HS Joubert	Welgelegen-Pietersburg	26 September 2013 na 14:00
Oudl TL Marais	Bethal	26 September 2013 na 14:00
Ds SJ Oosthuizen	Stilfontein-Wes	26 September 2013 na 14:00
Oudl S Schwarzer	Wonderboompoort	26 September 2013 na 14:00
Ds C van der Merwe	Hartbeestpoort	26 September 2013 na 14:00
Ds CAP van Tonder	Buffelspoort	26 September 2013 na 14:00
Dr PJ van Zyl	Ermelo	26 September 2013 na 14:00

---oOo---

Die inhoud en orde van die erediens

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE KURATORIUM

Die vergadering stem vir die Kuratorium.

Di CEC Hertzog en AH Roets word verkies.

'n Herstemming vind plaas tussen oudl F Wilkens, di JF van der Merwe, PF Viljoen, MJ Slabbert, drr CJ Beukes, C Pretorius en prof AG van Aarde.

Di JF van der Merwe, PF Viljoen, MJ Slabbert, dr CJ Beukes en oudl F Wilkens word verkies.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Ds GS Botes	Klerksdorp-Oos Môrester/Klerksdorp-Wilkoppies	25 September 2013 na 16:00
Ds JJ Dreyer	Empangeni	26 September 2013 vanaf 16:50
Ds TF Dreyer	Wapadrant	25 September 2013 na 16:00
Prof Y Dreyer	Universiteit van Pretoria	25 September 2013 na 16:00
Oudl JA Greeff	Postmasburg	25 September 2013 na 16:00
Ds A Janse van Rensburg	Noordelike Pretoria/Wonderboom	25 September 2013 na 16:00
Ds AC Kuyper	Villieria	26 September 2013 vanaf 16:50
Oudl GC Pretorius	Theresapark	25 September 2013 na 16:00
Ds JJ Steyn	Orkney	26 September 2013 vanaf 16:50
Ds L Swanepoel	Sasolburg-Suid	25 September 2013 na 16:00
Oudl JJ van Staden	Koedoesrand	26 September 2013 vanaf 16:50

MOSIES VAN DANK

Ds E Sheppard, gesekondeer deur ds HSK Nel, rig die volgende mosie van dank:

Ons wil graag namens al die koshuisbrakke almal bedank wat vir ons die verblyf gereël het. Baie dankie aan die personeel by ons Kerkkantoorfamilie asook ons huisvader Perry Joynt en huismoeder Susan Joubert met al hul personeel. Dankie aan al die broers en susters wat die verblyf die moeite werd gemaak het.

Die volgende mosie van dank, gestel deur ds HP van den Berg en gesekondeer deur dr JC van der Merwe, word aanvaar:

Die vergadering betuig meelewing met die lidmate en bediening in Zimbabwe deur ter vergadering vrywillige bydraes in te samel vir die Zimbabwefonds.

AFSLUITING: 26 SEPTEMBER 2013

Ds S Oxton laat die vergadering Lied 215: 1, 4 saam sing. Hy lees uit Handeling 3: 1 tot 10, gaan voor in gebed en laat die vergadering Lied 486: 1, 2 en ten slotte saam sing.

OPENING: 27 SEPTEMBER 2013

Ds MCE Botes laat die vergadering Liedere 170 en 198: 1, 2 en 3 saam sing. Hy lees uit Lukas 3: 1 tot 18, gaan voor in gebed en laat die vergadering Lied 505: 1, 2 en 4 ten slotte saam sing.

---oOo---

3. DIE INHOUD EN ORDE VAN DIE EREDIENS

3.1 VERKONDIGING (HOOFSTUK 5)

3.1.1 WOORDVERKONDIGING IN DIE EREDIENS

3.1.1.1 Verslag van die Raad vir Erediens

(i) ***Beskrywingspunt wat tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering gedien het***

In 'n erediens word die Tien Gebooie (Eksodus 20/Deuteronomium 5) en die Liefdesgebod (Markus 12, Matteus 22, Lukas 10) nie teen koste van die ander meer gelees nie. Die weglaat van enige van hierdie twee geskied hoogstens by uitsondering. Die

wet en die geloofsbelydenis moet deur die ouderling geles word. Die beskrywingspunt word na die Raad vir Erediens deurgegee.

Hierdie beskrywingspunt is nie deur die 69ste Algemene Kerkvergadering aanvaar nie, maar bloot na die Raad vir Erediens verwys. Die raad het dit weer onder bespreking geneem en volstaan by die formulering in die huidige Diensboek van die Kerk (bl 13) waar die funksionering van die wet/wil van God in die erediens uiteengesit word. Bogenoemde beskrywingspunt is nie in lyn met die besluite van die Kerk oor die erediens en liturgie nie.

(ii) ***Opdrag aan die Raad vir Erediens deur die 69ste Algemene Kerkvergadering***

Die raad word versoek om te let op die nuwe liedere wat in die Kerkboek opgeneem kan word soos deur die Algemene Kerkvergadering besluit. Dit word aan die raad deurgegee vir verdere hantering.

Hierdie verantwoordelikheid is in die verslagperiode deur die onderskeie komitees hanteer wat met die skep en evaluasie van nuwe liedere werk.

(iii) ***Besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering: 2012***

Die Kommissie verleen toestemming dat die huidige komitees (wat aan die skep en evaluasie van nuwe liedere werk) in oorleg met die Raad vir Erediens die oorkoepelende verantwoordelikheid aanvaar om gemeentes toe te rus en die nodige inligting te verskaf wat kan help om die liedere binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te laat grond vat.

Na afloop van die besluite van die 70ste Algemene Kerkvergadering rakende nuwe liedere, word die onderskeie komitees, in oorleg met die Raad vir Erediens, getaak om gemeentes toe te rus om die nuwe liedere sinvol in die eredienste en ander geleenthede te gebruik.

(iv) ***Komitee vir Kerkmusiek***

(a) *Instituut vir Kerkmusiek in Suid-Afrika*

(aa) *Verskyning van Nuwe Liedere 1*

Die 69ste Algemene Kerkvergadering het 30 nuwe liedere vir gebruik in die erediens goedgekeur. Dit is vanuit die Instituut vir Kerkmusiek in Suid-Afrika in boekvorm saamgestel en uitgegee as *Nuwe Liedere 1*, tesame met 'n begeleiersboek en CD vir elektroniese projektering. By-

draes is gelewer deur mnr Bennie Bierman, dr EC Kloppers, ds JF van der Merwe en mev Cecilia van Tonder. Mev Van Tonder was verantwoordelik vir die set van die liedere op musieknotasie en mnr Johan van Tonder was vir die *Powerpoint*-formaat verantwoordelik.

BESKRYWINGSPUNT 38: KOMITEE VIR KERKMUSIEK

DANK EN WAARDERING

Dank en waardering word uitgespreek aan almal wat betrokke was by *Nuwe Liedere 1* en aan die Komitee vir Nuwe Kerkliedere.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur dr EC Kloppers toegelig word tydens die vergadering.

Dr EC Kloppers stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

(bb) *Opleiding van teologiestudente*

Die komitee is van mening dat daar in die opleiding van teologiestudente van die Kerk nie genoeg aandag aan die erediens as geheel, en ook aan Himnologie as wesenlike onderbou vir die kerklied en liturgie, gegee word nie. Himnologie is tans slegs 'n keusemodule wat deur min studente gekies word. Daarteenoor bied dr Kloppers die afgelope 12 jaar reeds Himnologie as vak aan by die Fakulteit Teologie van die Universiteit van die Vrystaat – 'n module wat deur die Sinodale Kommissie vir die Erediens van die Vrystaatse Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk ingestel is en waaroor steeds gewaak word dat dit in stand gehou word. Dit is ongelukkig nie dieselfde by ons eie opleiding by die Universiteit van Pretoria nie. Predikante studeer af met die idee dat die erediens en die kerklied *slegs praktyk* is en sonder die besef dat dit *in wese 'n teologiese saak* is wat 'n kerk se hele leer en lewe bepaal. Die komitee versoek dus dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering getaak word om hierdie saak verder te neem sodat die liturgie en himnologie as *wesenlik teologiese saak* ook by die Universiteit van Pretoria 'n plek kry in die kurrikulering.

BESKRYWINGSPUNT 39: KOMITEE VIR KERKMUSIEK

GROTER INSPRAAK IN HIMNOLOGIE AS VASTE MODULE BY DIE FAKULTEIT TE DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voer gesprek met dr EC Kloppers en betrokkenes by die Universiteit van Pretoria met die doel om groter inspraak te kry in Himnologie as vaste module by die Fakulteit te die Universiteit van Pretoria.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur dr EC Kloppers toegelig word tydens die vergadering.

Dr EC Kloppers stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

(cc) *Diploma in Himnologie en Liturgie*

Die belangstelling vir die diploma is standhoudend en meer as 60 mense het reeds die kursus voltooi. Die kursus het reeds 'n sterk liturgiese komponent gehad, maar is uitgebrei om ook liturgiese toerusting sterker aan te spreek. Predikante kan dus nog meer baat vind by die kursus. Waar predikant en orrelis hierdie kursus saam bywoon, kry die samewerking met die oog op die sinvolle inrigting van die erediens, nog meer betekenis.

BESKRYWINGSPUNT 40: KOMITEE VIR KERKMUSIEK

KURSUS IN HIMNOLOGIE EN LITURGIE

Kerkrade en predikante word gewys op die belang van die kursus in Himnologie en Liturgie en word genooi om saam met orreliste en lidmate vir die kursus in te skryf.

Kerkrade word versoek om die koste of 'n deel van die koste van die kursus te help dra.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur dr EC Kloppers toegelig word tydens die vergadering.

Dr EC Kloppers stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

(dd) Toerusting en navorsing

Toerusting rondom die *Diensboek*, die Kerkjaar en die Kerklied word toenemend belangrik in 'n situasie waar alles meer vloeibaar word en waar liedere en liturgiese moontlikhede vanuit alle oorde aangebied word. Predikante en kerkrade moet fyn onderskeidingsvermoë aan die dag lê met die oog daarop dat die erediens God en die Kerk waardig moet wees en gemeentes moet opbou in die geloof. Dr Kloppers doen voortgaande navorsing en lewer advies aan predikante, kerkrade en lidmate, reageer op navrae, en bied toerusting rondom die gebruik van liedere, die agtergrond oor liedere en toepaslike CD's. Artikels met die oog op toerusting verskyn in *Konteks* in die rubriek *Lied en Liturgie* en liturgieë vir bepaalde tye in die Kerkjaar word afwisselend geplaas. Terugvoer van predikante word gereeld ontvang en op grond van behoeftes wat uitgespreek word, word hierdie rubriek aangepas en uitgebrei. Artikels verskyn ook in *Die Hervormer* en *e-Hervormer*.

BESKRYWINGSPUNT 41: KOMITEE VIR KERKMUSIEK**TOERUSTING EN NAVORSING**

- * Kerkrade en gemeentes word uitgenooi om van die geleenthede vir toerusting gebruik te maak.
- * Kerkrade en gemeentes word versoek om gemeentelêde bewus te maak van toerustingsartikels in *Konteks*, *Die Hervormer*, en die *Tydskrif vir Hervormde Teologie*.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur dr EC Kloppers toegelig word tydens die vergadering.

Dr EC Kloppers stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

(ee) *Diensboek*

Dr Kloppers was verantwoordelik vir die toerustingstukke en konsepligtinge in die *Diensboek*. Dit bied verrykende moontlikhede vir die Kerkjaar en vir die verskillende handeling in die erediens. Dit bied ook die moontlikheid dat die verskeidenheid van liedere in die Liedboek meer toepaslik en funksioneel benut kan word. Hierdie moontlikhede word nog nie oral voluit ontgin nie en kan nog met veel groter vrug ter verryking van die erediens benut word.

BESKRYWINGSPUNT 42: KOMITEE VIR KERKMUSIEK**DIENSBOEK**

- * **Predikante word versoek om deeglik kennis te neem van die inhoud van die *Diensboek*.**
- * **Predikante en kerkrade word versoek om toerustingsgeleenthede met betrekking tot die erediens te benut.**
- * **Kerkrade word aangemoedig om die *Diensboek* as toerusting te gebruik tydens ouderlingevergaderings en Bybelstudiegeleenthede.**

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur dr EC Kloppers toegelig word tydens die vergadering.

Dr EC Kloppers stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

(ff) *Kalender volgens Kerkjaar*

Vanuit die Instituut vir Kerkmusiek in Suid-Afrika doen dr Kloppers voortdurend navorsing rondom die tye van die Kerkjaar en adviseer die Kantoor van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met betrekking tot die datums vir die *Almanak* en *Bybelse Dagboek* sowel as die Kalender wat volgens die Kerkjaar ingedeel en jaarliks deur SENTIK uitgegee word.

BESKRYWINGSPUNT 43: KOMITEE VIR KERKMUSIEK

KERKJAARKALENDER

Kerkrade word versoek om van die Kerkjaarkalender gebruik te maak en só die bewussyn vir die Kerkjaar te verskerp.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur dr EC Kloppers toegelig word tydens die vergadering.

Dr EC Kloppers stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

(gg) *Aanstelling van orreliste*

Dr Kloppers word gereeld by die keurkomitees vir die aanstelling van orreliste in gemeentes betrek. Kerkrade en predikante is welkom om ook in dié verband met haar te skakel en van haar kundigheid gebruik te maak.

(hh) *Bevordering van die kerklied en verspreiding van inligting*

Die *e-Hervormer* en webtuiste van die Kerk kan effektief gebruik word vir verspreiding van inligting oor dit wat in die Kerk op die terrein van die kerklied gebeur. Gemeentes word uitgenooi om inligting rakende gebeure rondom die kerklied deur te gee.

(ii) *CD's: Liedboek van die Kerk*

Gemeentes doen steeds navraag na CD's vir gemeentesangbegeleiding. 'n Opname van die volledige Liedboek met orrelbegeleiding is by *Bybel-Media* beskikbaar. Dit kos R570.00 en kan bestel word via telefoonnommer 021 864 8200 of skakel:

http://www.bmedia.co.za/component/page,shop.product_details/flypage,shop.flypage/product_id,188/category_id,77/manufacture_id,0/option,com_virtuemart/Itemid,143/vmcchk,1.

Gemeentes word ook herinner aan die CD van die Konservatorium vir Kerkmusiek, met 'n verskeidenheid liedere wat bepaalde liturgiese funksies verrig en wat by troues en Bybelstudies gebruik kan word. Dit kos R100.00 (plus versendingkoste) en kan bestel word by konteks@nhk.co.za.

(b) Opleiding in orrelbegeleiding en voorspele

Lidmate van verskeie kerke word opgelei en studentegetalle wissel tussen 15 en 20 studente. Die Konservatorium is gerig op die gepaste liturgiese begeleiding van kerksang, asook gepaste voor- en naspele, waar universiteite meer op uitvoeringsaspekte gerig is. Die Konservatorium voldoen dus steeds in 'n behoefte wat nie deur ander instansies aangespreek word nie. In die verslagtydperk is die leerplanne hersien en uitgebrei.

BESKRYWINGSPUNT 44: KOMITEE VIR KERKMUSIEK**OPLEIDING IN ORRELBEGELEIDING EN VOORSPELE**

- * Kerkrade word versoek om hulle orreliste aan te moedig om hierdie geleentheid tot opleiding te benut.
- * Kerkrade word versoek om die koste of 'n deel van die koste van hul orreliste se opleiding te betaal.
- * Die dosente by die Konservatorium, mev Margaret van der Vegt en mnr René Mathlener, word bedank vir hulle waardevolle werk.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur dr EC Kloppers toegelig word tydens die vergadering.

Dr EC Kloppers stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

(aa) Orreleksamens

Orreleksamens word elke jaar in Junie en Desember afgelê. Die meeste inskrywings is studente van die Konservatorium. Met die oog op die geloofwaardigheid van kwalifikasies en om standarde te handhaaf, tree vakkundiges soos prof Wim Viljoen van die Universiteit van Pretoria onder meer as eksterne eksaminator op.

(c) Tekort aan orreliste

Daar word voortdurend daaraan gewerk om orreliste op te lei en om nuwe studente by die Konservatorium te werf. Die tekort word egter

groter. Die redes daarvoor is onder meer dat orreliste nie altyd vergoed word ooreenkomstig hul werkomstandighede nie en nie meer gebind wil wees om elke Sondag te speel teen die minimale vergoeding wat hulle soms ontvang nie. Hul kundigheid word ook in baie gevalle misken.

BESKRYWINGSPUNT 45: KOMITEE VIR KERKMUSIEK

TEKORT AAN ORRELISTE

- * Die Komitee vir Kerkmusiek versoek dat kerkrade hulle orreliste billik moet behandel wat betref salarisskale en arbeidspraktyke, dienslewering en ondervinding van orreliste.
- * Kerkrade word versoek om toe te sien dat die kundigheid en vermoëns van hulle orreliste erken word, dat daar goeie samewerking tussen orreliste en predikante is, en dat orreliste die gegewens rakende die erediens betyds kry om ook insette te lewer, waar nodig.
- * Gemeentes en kerkrade word versoek om moontlike jong orreliste te identifiseer met die oog op opleiding. Kerkrade moet ook mense die geleentheid gee om op hulle orrels te oefen.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur dr EC Kloppers toegelig word tydens die vergadering.

Dr EC Kloppers stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

(d) Orrelistescale

Lede van die komitee doen elke jaar aanbevelings rakende skale vir die vergoeding van orreliste. Dit word deur mnr Piet Beukes en dr EC Kloppers aangepas en tesame met 'n brief wat algemene riglyne bevat, deur die administrateur na die gemeentes uitgestuur. Gedurende die afgelope termyn is, in samewerking met mnr Elmar Struwig, besluit om hierdie riglyne saam met die traktementskale in een dokument uit te stuur sodat kerkrade duidelik bewus kan wees van die aanbevelings en voorgestelde verhogings rakende die vergoeding van orreliste.

(e) Konsepooreenkoms en pligtestaat van orreliste

Die konsepooreenkoms en pligtestaat van orreliste is op die Kerk se webwerf beskikbaar. Kerkrade is welkom om terugvoer en aanbevelings in dié verband te doen. Dr Kloppers ontvang graag kommentaar ter verbetering en uitbreiding van die ooreenkoms.

(f) Advies rakende orrels

Advies rakende orrels is steeds belangrik. Soms word orrels verkoop ter wille van elektroniese oftewel rekenaarorrels omdat kerkrade glo dat die instandhouding van pyporrels te hoog is. Kwotasies van verskillende orrelbouers moet egter altyd oorweeg word. Daar is verder voorbeelde waar instandhoudingskoste van rekenaarorrels onverwags duurder was as gevolg van rekenaarkomponente wat nie langer verkrygbaar was nie.

Orrels gaan soms vir die Kerk verlore waar gemeentes saamsmelt en die kerkgebou verkoop word sonder om die orrel in ag te neem. Die Komitee vir Kerkmusiek moet betyds van so 'n verkoopproses ingelig word sodat die nodige advies in dié verband verleen kan word en orrels vir die Kerk behoue kan bly. Daar is ook voorbeelde van hoe 'n groot pyporrel *opgedeel* kon word en vir meer as een kleiner gemeente 'n bekostigbare pyporrel kon voorsien! Waar gemeentes toenemend kleiner word of die profiel verander, word hierdie saak steeds meer relevant. Daar het ongelukkig reeds gulde geleenthede verbygegaan omdat kerkrade nie betyds aan hierdie aspekte aandag gegee het by die beplanning in veranderde omstandighede nie.

Orrelbouers wat goeie diens vir die Kerk lewer is mnre Jan Zielman en Jan Elsenaar.

BESKRYWINGSPUNT 46: KOMITEE VIR KERKMUSIEK

ADVIES RAKENDE ORRELS

Kerkrade word herinner aan 'n vroeëre besluit van die Algemene Kerkvergadering dat die Komitee vir Kerkmusiek vroegtydig in onderhandelings rondom die verkoop en koop van orrels geken moet word.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur dr EC Kloppers toegelig word tydens die vergadering.

Dr EC Kloppers stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

(v) **Kerkliedkomitee**(a) Opdrag aan die Kerkliedkomitee

Die Kerkliedkomitee kry opdrag om liedere en melodieë wat bruikbaar mag wees, te identifiseer.

(aa) *Melodieë wat aanvaar is*

- * Ootmoed: Melodie aanvaar.
- * BB6: Melodie is reeds goedgekeur, teks ontbreek.

(bb) *Melodieë wat nog aandag verg*

- * In bede en in smeking, melodie Psalm 128: Staan oor.
- * BB4: Met dankbaarheid dink ons aan al ons geliefdes: Aanvaar.
- * Nuwe Melodie: *Nuut*: Staan oor.
- * Liedere uit Australië: Wag op die kaptein.
- * Hy't na die hemel opgevaar, halleluja, melodie Ev Gesangbuch 119: Aanvaar.
- * Lig van God: Staan oor.
- * Die krag van die kruis: Staan oor.

(vi) **Komitee vir Kontemporêre Liedere**(a) Besluite van die 69ste Algemene Kerkvergadering

Die Raad vir Erediens identifiseer kundiges op die terrein van kontemporêre geestelike musiek. Die komitee stel 'n bundel saam van kontemporêre kerkliedere vir goedkeuring deur die Algemene Kerkvergadering en gebruik tydens eredienste en jeugbyeenkomste.

en

'n Nuwe kategorie van liedere wat in aard dalk nie sal inpas by die gewone eredienstye van gemeentes nie, maar by jeuggeleenthede, word geskep. Die liedere word soos beskikbaar in die Kerk bekend gestel.

Tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering het 'n aantal predikante hulself bereid verklaar om mee te werk aan die Komitee vir Kontemporêre Liedere. Na afloop van die Algemene Kerkvergadering is ook ander kundiges genooi om aan die proses mee te werk. Die komitee het as vertrekpunt die bestaande korpus van FLAM-liedere geneem en 'n

aantal liedere daaruit geëvalueer. Die rede vir die keuse was dat die 68ste Algemene Kerkvergadering reeds besluit het dat sodanige evaluasie moes plaasvind en die feit dat dit nie gebeur het nie, was die rede vir die voorstel om die Komitee vir Kontemporêre Liedere te stig. Die komitee het besef dat ons nie aan die bestaande liedere enige wysigings kon aanbring nie, maar het bloot die vraag gevra na die bruikbaarheid van die lied vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Verder was die uitgangspunt dat FLAM-liedere onder normale omstandighede nie die beste sou inpas by die normale oggend eredienste van die gemeente nie, maar eerder geskik sou wees vir jeugdienste, jeugbyeenkomste en ander geleenthede. Daar is egter ook van die liedere wat tydens oggenddienste gebruik sou kon word.

Die resultaat is dat 'n groot aantal liedere *goedgekeur* of *afgekeur* is op grond van die bruikbaarheid en teologiese korrektheid van die lied. Verder is die *goedgekeurde* liedere onderskei in *maklik*, *gemiddeld* en *moeilik* wat moeilikheidsgraad betref. Laastens is daar ook oor elke *goedgekeurde* lied 'n opmerking gemaak oor hoe gemaklik die lied orrelmatig begelei kan word.

Gemeentes wat die liedere sou wou gebruik moet kennis neem dat hulle by CCLI moet registreer om toegang tot die liedere te kan kry. Verder moet 'n MRL (musiek reproduksie lisensie) ook uitgeneem word. Die kostes daaraan verbonde is onderhewig aan die grootte van 'n gemeente se eredienste waar die liedere gebruik gaan word (dus die grootte van die aanddienste). Indien CCLI gekontak word moet daar duidelik gesê word dat die gemeente deel van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is, wat 'n 30% denominasie-afslag vir die gemeente sal meebring. Sodanige afslag is ook vir gemeentes wat reeds by CCLI geregistreer is beskikbaar by die eersvolgende hernuwing van die lisensie. Kontak in dié verband vir Elmarie Olivier by 021 914 8908.

Die liedere wat gekeur is, is soos volg:

FLAM		Besluit	Moeilikheidsgraad	Orrelmatigheid
1	Die hemel juig	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
3	Aan U voete, Heer	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig met hulp
6	Heer Jesus, my Redder	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
8	Al die lof, aanbidding en ere	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
10	Jesus, alles gee ek U	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
12	Meer as ooit	Goedgekeur	Gemiddeld	Orrelmatig
13	Tel my op	Goedgekeur	Moeilik	Orrelmatig met hulp
14	Jesus is die Heer	Goedgekeur	Gemiddeld	Moeilik orrelmatig

16	Ek kyk op na die berge	Goedgekeur	Gemiddeld	Orrelmatig
20	U is die Lig	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
21	In die hemel is die Heer	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
22	Ek soek U, o God	Goedgekeur	Moeilik	Orrelmatig met hulp
24	As ek u hemel aanskou	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
30	U is in beheer	Goedgekeur	Gemiddeld	Orrelmatig met hulp
32	U is my krag en my beskerming	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
34	Daarom	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
43	As die son opkom	Goedgekeur	Gemiddeld	Moeilik orrelmatig
46	Ek weet, ek weet verseker	Goedgekeur	Moeilik	Moeilik orrelmatig
52	Laat almal weet	Goedgekeur	Moeilik	Moeilik orrelmatig
53	Mag elke woord wat uit my mond kom	Goedgekeur	Moeilik	Moeilik orrelmatig
57	Oorwinningslied	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
58	Skepper Gees	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
84	My God is so groot	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
104	Weet jy nie, jy's 'n tempel	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
105	Hy's die een wat ek liefhet	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
107	Die borrelliedjie	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
109	Keer jou tong	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
112b	Ek roem u Naam	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
113	Here, Jesus U skyn oor almal	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
117	Loof Hom met die tromme	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
118	Bly volhard soos atlete	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
119	Ons aanvaar jou met die liefde van ons Heer	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
124	<i>Agnus Dei</i>	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
318	Nader tot die Here	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig
321	Met alles binne my (U's my Vader)	Goedgekeur	Moeilik tot onmoontlik	Geensins
361	Laat dit so wees (Amen)	Goedgekeur	Maklik	Orrelmatig

BESKRYWINGSPUNT 47: KOMITEE VIR KONTEMPORÊRE LIE- DERE

FLAM EN CCLI

- * Die Algemene Kerkvergadering aanvaar die FLAM-liedere, wat deur die Komitee vir Kontemporêre Liedere gekeur is, vir gebruik in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika – veral tydens jeugdienste en jeuggeleenthede. Gemeentes moet self by CCLI registreer om wetlik toegang tot die liedere te verkry en dit wettig te kan gebruik.
- * Die Algemene Kerkvergadering neem met dank kennis van die denominasie-afslag van 30% wat deur CCLI aan die gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika toegestaan word.
- * Die Algemene Kerkvergadering versoek die Komitee vir Kontemporêre Liedere om voort te gaan met verdere evaluering van liedere vir voorlegging by komende Algemene Kerkvergaderings.
- * Die Algemene Kerkvergadering versoek die komitee om in oorleg met die Raad vir Erediens gemeentes toe te rus vir die sinvolle en verantwoordelike gebruik van die liedere in die Kerk.
- * Die Algemene Kerkvergadering versoek die Komitee vir Kontemporêre Liedere om aansluiting te soek by FLAM om só deel van die proses van die skep van nuwe liedere te word.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds JF van der Merwe toegelig word tydens die vergadering.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die volgende amendement van toepassing op die eerste asterisk, gestel deur dr EC Kloppers en gesondeer deur ds NJS Steenekamp, word aanvaar: Die Algemene Kerkvergadering keur die lys van FLAM-liedere goed vir moontlike gebruik spesifiek tydens jeugdienste en jeuggeleenthede.
VERDERE BEPLANNING	

- (b) Afvaardiging van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by die VONKK-Werkgroep
- (aa) *Besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Maart 2012*

Die Kommissie bevestig dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika formeel aan die volgende drie forums sal meewerk: VONKK, FLAM en CCLI. Die Kerkliedkomitee en die Komitee vir Kontemporêre Liedere (Jeugliedkomitee) word versoek om liedere vanuit hierdie drie forums te oorweeg en te evalueer vir aanbeveling aan die 70ste Algemene Kerkvergadering. Die Kommissie besluit verder dat liedere wat deur die voorgestelde goedkeuringsproses is wel in die Kerk gesing kan word, maar dat dit amptelik eers deel uitmaak van die Liedboek van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika na goedkeuring deur die Algemene Kerkvergadering.

Sedert bogenoemde besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, is daar 'n formele afvaardiging wat die Kerk verteenwoordig by die VONKK-werkgroep (VONKK staan vir Voortgesette Ontwikkeling van Nuwe Klassieke Kerkmusiek). Die afvaardiging is met ope arms deur VONKK ontvang en werk volledig mee aan die proses van die skep van nuwe liedere. Die aard en styl van die VONKK-liedere is soortgelyk aan die riglyne wat ook deur die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika goedgekeur is en wat gegeld het met die saamstel van die Liedboek. Hierdie werkgroep wat binne die Nederlandse Gereformeerde Kerk begin werk het, wou juis die kreatiewe proses wat met die Liedboek van die Kerk (Psalms en Gesange) begin is, voortsit en wou bly werk aan nuwe liedere wat nie noodwendig in die kontemporêre styl val nie. Die liedere is by uitstek geskik om ook in die normale oggenddienste van gemeentes (ook van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) gesing te word. Dit bou deur nuwe liedere voort op liturgiese vernuwing soos in die Liedboek begin, met response, Taize liedere en soortgelyke nuwe skeppings deur plaaslike musici. Korter Psalmvorme is ook vars, nuut en liturgies bruikbaar.

Die VONKK-werkgroep bestaan uit van die kundigste persone in Suid-Afrika op die terrein van kerkmusiek en liturgie. Die grootste gedeelte van die werkgroep was dan ook by die samestelling van die Liedboek betrokke.

Die verteenwoordigers van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by VONKK is heeltemal tevrede met die proses waardeur liedere gekeur word – al is daar dalk van die liedere wat nie in die persoonlike smaak van alle persone val nie. Al die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika verteenwoordigers het dan ook reeds bygedra deur die skryf van tekste en/of melodieë vir liedere.

Slegs gemeentes wat vir VONKK by CCLI geregistreer is, mag die liedere wettig gebruik. Anders as by FLAM en CCLI, is daar slegs 'n jaarlikse bedrag van R300.00 per gemeente betaalbaar. Verder hoef daar geen verdere verslag ingedien te word oor die gebruik van liedere nie. Die registrasie vind wel deur CCLI plaas, maar gemeentes hoef geen ander lisensie saam met VONKK uit te neem om die liedere te mag gebruik nie. In dié verband kan CCLI gekontak word by 021 914 8908 (Elmarie Olivier).

BESKRYWINGSPUNT 48: KOMITEE VIR KONTEMPORÊRE LIE-DERE

VONKK-WERKGROEP

- * Die Algemene Kerkvergadering keur die betrokkenheid van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by die VONKK-werkgroep goed.
- * Die Algemene Kerkvergadering aanvaar die liedere wat deur die prosesse by VONKK gegaan het as bruikbaar in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Dit is vanselfsprekend dat net soos wat die liturg in enige korpus van liedere sekere keuses (soms op grond van persoonlike voorkeur/afkeur) gaan maak, sal dit ook so by VONKK-liedere geskied.
- * Gemeentes wat van die liedere gebruik wil maak, word gevra om by CCLI te registreer teen 'n jaarlikse fooi van R300.00.
- * Die Algemene Kerkvergadering versoek die afvaardiging van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by VONKK om in oorleg met die Raad vir Erediens gemeentes in te lig en toe te rus vir die sinvolle en verantwoordelike gebruik van die liedere tydens eredienste.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds JF van der Merwe toegelig word tydens die vergadering.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die volgende amendement, gestel deur ds JF van der Merwe en gesekondeer deur dr DJC van Wyk (jr), vervang die tweede asterisk:
----------------	---

	Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om aan gemeentes deur te gee dat die VONKK-liedere op 'n proefbasis in die Kerk gebruik kan word. Die volledige korpus van VONKK-liedere word aan die 71ste Algemene Kerkvergadering voorgelê vir goedkeuring. Uitbreidings aan die VONKK-korpus word by elke daaropvolgende Algemene Kerkvergadering voorgelê.
VERDERE BEPLANNING	

(vii) **Komitee vir Liturgiese Geskrifte**(a) **Besluit van die 69ste Algemene Kerkvergadering**

Die formuliere wat goedgekeur is word deur die Komitee vir Liturgiese Geskrifte terug verwys vir redaksionele wysigings en nadat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dit finaal goedgekeur het, in die Kerk beskikbaar gestel vir gebruik. Die formulier word na afronding aan die TKR gestuur vir kommentaar.

Bogenoemde opdrag is afgehandel.

Met die goedkeuring van die wisselformuliere by die 69ste Algemene Kerkvergadering en die opname daarvan in die *Diensboek*, het die Komitee vir Liturgiese Geskrifte 'n opdrag van die 67ste Algemene Kerkvergadering afgehandel. Die lede van die komitee het verskillende gesprekke gevoer met die hoop om nuwe opdragte te identifiseer, maar hierdie gesprekke het niks opgelewer nie. Die komitee oordeel daarmee dat daar nie 'n behoefte was aan nog wisselformuliere nie. Daar is ook nie opdragte van 'n ander aard van die Raad vir Erediens of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang nie.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

3.1.1.2 **Beskrywingspunte ingedien deur ringe en gemeentes****BESKRYWINGSPUNT 49: RING VAN OOS-KAAPLAND (GEMEENTE SIONSHOOGTE)****TOENEMENDE GEWELD, ROOF EN MOORD**

Die ouderlingevergadering van gemeente Sionshoogte spreek sy ernstige kommer uit oor die toenemende geweld, roof en moord op alle landsburgers en veral op blankes. Die vergadering versoek dat die Kerk se stem oor hierdie sake sterker teenoor die regering gehoor sal word.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds DJD Taljard, die voorsitter van die Ring van Oos-Kaapland, toegelig word tydens die vergadering.

Ds DJD Taljard, die voorsitter van die Ring van Oos-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang opdrag om die inhoud van bogenoemde beskrywingspunt omvattend aan te spreek en dringend af te handel.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 50: RING VAN HEILBRON

NAGMAAL

Ordinansie 5.2.2 (i) bepaal dat die nagmaal *aan tafel* bedien word. Afwisseling ten opsigte van die nagmaalbediening en viering soos deur Calvyn en andere toegepas, bied die moontlikheid om verrykend tot die verstaan en geloofservaring van lidmate by te dra.

Motivering:

Al die ordinansies soos in Ordinansie 5.2.2 vereis, sal steeds van toepassing wees met meervoudige vorme van nagmaalbediening en viering. Al die volgende elemente bly behoue: Gebede, die instellingsverhaal, die instellingswoorde, die eet van die brood, die drink van die wyn en lofliedere.

Die Ring van Heilbron versoek dat die 70ste Algemene Kerkvergadering studie sal doen rondom die wyses waarop kerke in die reformatoriese tradisie nagmaal bedien en gevier het met die oog op verryking en afwisseling van die huidige nagmaalpraktyk. Die nagmaalpraktyk soos dit tans in die Kerk gevier word, word nie prysgegee nie, slegs uitgebrei.

Ds L Swanepoel, die skriba van die Ring van Heilbron, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om verdere studie te doen en die saak in samehang met 2.1.2.1 (v).
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 51: RING VAN ZEERUST (GEMEENTE GROOT MARICO)

UITNODIGING NA DIE NAGMAAL

Die Raad vir Erediens word opdrag gegee om die moontlikheid te ondersoek om by die uitnodiging na die nagmaal 'n lys van kerke te voeg wat op dieselfde belydenisgrondslag as ons Kerk is en wie se lidmate welkom is by die nagmaal in 'n Nederduitsch Hervormde gemeente.

Motivering:

Dit gebeur gereeld dat lidmate van Pinkster-, Charismatiese- en ander kerke wat nie die belydenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika deel nie, saam met familie en vriende die nagmaal van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gemeentes bywoon. 'n Lys van kerke wat op dieselfde belydenisgrondslag as ons Kerk is kan van tyd tot tyd geles word om seker te maak dat lidmate van kerke wat nie op dieselfde belydenisgrondslag as ons Kerk is nie, daarop attent gemaak word en die goeie orde by die nagmaal verseker kan word.

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Zeerust nie.

'n Afgevaardigde van gemeente Groot Marico stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om verdere studie te doen en die saak in samehang met 2.1.2.1 (v) te hanteer.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 52: RING VAN ZEERUST (GEMEENTE ZEE-RUST)

VERVANGING VAN LITURGIESE RAAMWERK VAN DIE DIENS-BOEK

Die liturgiese raamwerk van die Diensboek word vervang met ere-diensordes soortgelyk aan dié van die vorige Diensboek.

Motivering:

- * Die vermeende verryking van die erediens met liturgieë wat eku-meniese elemente bevat, is nie 'n reformatoriese verryking nie. Waar dié moontlike liturgieë gebruik word om persoonlike inkleding en die kunsmatige respons daarop te bewerkstellig, is dit in teenstelling met wat deur die Woord geleer word.
- * Die vae verskeidenheid en grensloosheid van dié ordes verbreek die sigbare eenheid van ons Kerk wat eredienste betref.
- * Lidmate en gemeentes vind die beweging in die liturgie 'n ongelukkige verarming van ons historiese identiteit.
- * Vreemdsoortigheid en grensloosheid van die diensordes verwater die eerbied in ons eredienste.
- * Die verskeidenheid en persoonlike voorkeure wat elke liturg of ampsdraer of lidmaat verkies, stoot die karakter van die erediens al verder weg van 'n Godstoewyding na 'n verhumanisering waar menslike behoeftes die botoon voer.
- * Die liturg, orrelis, ampsdraer en lidmate se kreatiwiteit in die erediens verkeer in gevaar om met mekaar te kompeteer oor die beste aanbidding.
- * Die opsigvergadering verkry nie vooraf insae in die liturg se voornemende *inkleding* van die erediens nie en het daarom 'n vrypas om na eie goeddunke te handel.

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Zeerust nie.

'n Afgevaardigde van gemeente Zeerust stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word teruggetrek.
VERDERE BEPLANNING	

3.2 APOSTOLAAT

3.2.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR APOSTOLAAT

3.2.1.1 Apostolêre tendense

In 1945 verskyn 'n boek van Hendrik Kraemer met die titel *De Roeping der Kerk: Ten aanzien van de wêreld en van het Nederlandse volk*. Die boek verskyn kort na die einde van die Tweede Wêreldoorlog. Kraemer bepleit dat die kerk juis nou uit die as van die oorlog moet opstaan en opnuut gehoorsaam die roeping van die kerk moet uitleef. Die Nederlandse Hervormde Kerk van 1945 staar verskeie probleme in die gesig: Die volk rou oor die afsterwe van talle familieleden en vriende, lidmate gaan gebuk onder armoede, ellende en werkloosheid. Die kerk is leierloos en koersloos. Die kerk is lamgelê (Kraemer 1945: 18). Hierdie lamheid kom egter deur die kerk se eie toedoen. Die lamheid en oneffektiwiteit van die kerk kom as gevolg van die *wêreldsheid* van die kerk en as gevolg van die kerk se onvermoë en onwilligheid om selfondersoek te doen (Kraemer 1945: 19).

Dit is vir Kraemer duidelik dat die kerk nie dieselfde kan bly as tydens die vooroorlogse tyd nie. Die samelewing staan ontnugter oor die voorsienigheid van God en die wreedheid waartoe Christene tydens die oorlog in staat is. Dié wat nog probeer kerk wees in Nederland, word uitmekaar getrek deur verskillende teologiese aksente: Die *vrysinniges en regsinniges* (soos Kraemer [1945: 55] dit noem) staan haaks met mekaar. Daar is 'n onwilligheid om na mekaar te luister. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in 2013 vertoon vele parallele met die kerk waaroor Kraemer skryf. Wat is die kerk se missionêre verantwoordelikheid in die huidige tydsgewrig?

Die oplossing vir Kraemer lê daarin dat die kerk deeglik besef dat die vernuwing van die kerk, dit wat dringend nodig is, Godswerk is en nie mensewerk nie (1945: 6). God kan die pas afgelope oorlog gebruik om die kerk tot vernuwing te roep (1945: 43). Die kerk kan nie in die 20ste eeu bestaan en optree asof dit die wêreld van die 17de eeu bedien nie. Die kerk moet vernuwe en aanpas by die nood van die tyd. Hierdie besef dring die kerk tot bekering (1945: 5) of *self-kerstening* (1945: 36). Bekering sal die kerk tot die besef bring dat die primêre roeping van die kerk is om besig te wees met die Woord van God. Die sekondêre roeping van die kerk is om aandag aan wêreldse toestande te gee (Kraemer 1945: 10). Die kerk se agenda word nie deur die tydsgees of wêreld bepaal nie. Die roeping van die kerk kom van elders. Kraemer (1945: 14) beklemtoon dat die kerk die *burgerlikheid* moet afskud en suiwer die evangelie moet verkondig (1945: 31). Die oomblik sodra die primêre en sekondêre van die roeping van die kerk vermeng of verwar word, stuur die kerk op 'n ramp af.

Die implikasie is dat politiek of kultuur vir die kerk sekondêre sake bly. Die hoofsaak van die kerk het niks met die politiek van die dag of kultuur te doen nie.

Kraemer beklemtoon die gehoorsaam volg op die roepstem van Christus (1945: 107). Die kerk is geroep om te alle tye in gehoorsaamheid aan Christus te lewe. Die kerk moet die instrument word ten dienste van die evangelie. Die taak van die kerk is die herontdekking van Christus en die apostoliese verkondiging van die Bybelse waarheid (Kraemer 1945: 55). Dit vra, wat Kraemer noem, 'n *radikale ontburgerliking* (1945: 60). Dit vra dat die kerk alles doen om Christus wil, nie ter wille van die self, die kerk of die volk nie (1945: 61). Hierdie *radikale ontburgerliking* begin by die predikante en die opleiding van predikante, sê Kraemer (1945: 60). Wat nodig is van predikante is (i) 'n streng self-dissipline en (ii) solidariteit in die werk van God en (iii) 'n streng geloofsetiek. Dit vra dat die kerk bly fokus op die primêre van kerkwees: Op Christus en nie op sekondêre (wêreldse) sake en belange fokus nie. Die essensie van kerkwees is tog die gebondenheid met Christus (Kraemer 1945: 68).

Die kerk is geroep om hierdie boodskap met die wêreld te deel. Die kerk roep die wêreld tot bekering en barmhartigheid (Kraemer 1945: 106), maar die kerk moet dit eers self doen. Die kerk is geroep om gehoorsaam aan Christus te lewe: (i) gehoorsaam aan die eis tot bekering en (ii) gehoorsaam aan die eis tot ekumene (Kraemer 1945: 106). Die apostolaat en ekumene is vir Kraemer onskeibaar. Die apostoliese karakter van die kerk is interkerklik (Kraemer 1945: 114). As kerke saamwerk aan die verkondiging van die evangelie is dit 'n getuienis aan die wêreld dat die kerk nie *self-eersoekend* is nie (Kraemer 1945: 114). Die kerk moet bly getuig dat Christus is God se enigste afdoende antwoord op die eintlike vrae van die mens en die wêreld (1945: 114).

Kraemer bepleit die vernuwing van die kerk, gebaseer op die gehoorsaamheid aan God (*theologia oboedientiae*) (Handelinge 5: 32) (1945: 154). Die kerk bly getuig in die wêreld op grond van die gehoorsame volg van die Heilige Gees. Dit bly steeds die missionêre verantwoordelikheid van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in die hede.

Enige gesprek oor die roeping van die kerk is in der waarheid 'n poging tot 'n teologie oor die kerk, 'n ekklesiologie. Gesprek oor die kerk kan egter nie net dit bly nie, naamlik 'n gesprek oor die kerk nie. Gesprek oor die kerk geskied binne die dimensie van God. Ratzinger (2001) in sy evaluering van die Roomse ekklesiologie soos uitgespel in die *Constitution on the Church, Lumen Gentium*, as resultaat van die besinning oor die kerk tydens Vatikaan II, stel baie duidelik enige ekklesiologie moet plaasvind binne die diskoers oor God. Gesprek oor die kerk is onmoontlik sonder gesprek oor God. Dit maan enige kerk om versigtig te wees oor die besinning oor die wese en roeping van die kerk. Die gesprek kan nie net gefokus wees op die operasionele aktiwiteite en

bedrywe en administrasie van die kerk nie. Die wese en roeping van die kerk is ten nouste verbonde aan gesprek oor en met God. Ekklesiologie begin by God, nie by die kerk nie. Die roeping van die kerk is nie 'n gesprek oor die kerk nie, maar 'n gesprek oor die opdrag wat God sy kerk gee. Daarom begin 'n vraag na die roeping van die kerk met bekering tot die Woord van God (vergelyk Kraemer 1945: 5).

Die ware spanning is dus nie kerk en wêreld, sakraal en sekulêr nie, maar transendensie en immanensie. Wat verder duidelik is, is dat hierdie vraagstuk nie net een antwoord kan hê nie. Hierdie is nie 'n vraag na watter een, die een of die ander, nie. In die spanning tussen kerk en wêreld moet die parameters vir die dialektiek tussen immanensie en transendensie uitgespel word.

Die gesprek oor die verhouding immanensie en transendensie hou egter gevare in:

- * Die vergeesteliking van die kerk verwys na 'n tendens waar die transendensie oorbeklemtoon word ten koste van die immanensie. Die kerk word gesien as suiwer geestelik, heilig en sakraal. Daarmee word die kettings wat die kerk aan die aarde (immanensie) bind, geknip. Dit lei tot 'n wêreld-ontsegging soos wat die kloosterwese en monnikedom van die Middeleeue ten doel gehad het: 'n Kerk los en verwyderd van die aardse besmetting, invloed, nood en behoefte van die wêreld.
- * Die verwêreldliking van die kerk verwys weer na die oorbeklemtoning van die immanensie ten koste van die transendensie. Die kerk gaan op in kultuur, ekonomie of moraliteit. Die kerk word aardsgebonde waar die belange van die mens en die kerk oorbeklemtoon word. 'n Vae bewussyn van die transendensie word dan nog in die kollektiewe geheue van die kerk bewaar as herinnering aan die oorsprong en konstituering van die kerk. Die huidige aktiwiteite van die kerk word dan gerig op die aardse nood en behoefte, die hier en nou. In dié opsig dra die kerk self by tot die sekularisering van die kerk, indien die domein van tyd weer as betekenisveld vir die term sekularisering gebruik word. Dit wat tydelik en verganklik is, kan dan weer die hoofbelang van die kerk word.

Die kerk kan tot sekularisasie bydra wanneer die kerk geanker raak in aardse/immanente/sekulêre belange byvoorbeeld die vashou aan aardse eiendom en gestaltes (kultuur), aardse magstrukture en morele daade aan mense (barmhartigheid). Wanneer die kerk hierin opgaan raak die kerk ononderskeibaar van wêreldse instellings. Die kerk se roeping is juis om 'n alternatief vir die immanente te wees.

Wanneer gevra word wat die roeping van die kerk dan is, is dit duidelik uit die insigte van die Nederlandse Geloofsbelydenis, Heidelbergse Kategismus, Kraemer (1945) en Ratzinger (2001), dat die roeping van die

kerk is gemeenskap (*communion*). Die kerk het nie 'n roeping nie, maar *is* die roeping. Die kerk word die gemeenskapstigende faktor in die wêreld. Vergelyk in hierdie verband Barth se voorkeur van die term geloofsgemeenskap bo die begrip kerk (KD II/2: 205). Vir Barth is die Koninkryk van God gemoeid met gemeenskap en volgens Barth is die kerk die gemeenskap deur God uitverkies om die doel van die koninkryk te verwesenlik. Barth se argument is daarop gebaseer dat die begrip *kerk* te veel herinner aan die institusionele aard van die kerk, dit wat mensewerk, aards, sekulêr sou wees.

Christene wat deel is van 'n spesifieke denominasie en eis dat hulle God se ware geloofsgemeenskap is, is nie kerk nie, maar 'n Christelike sekte (Bentley 2010: 8). Barth se verstaan van kerk strek wyer as denominasionele grense. Die kerk is 'n gemeenskap met die primêre roeping om te getuig. Om uitvoering aan hierdie roeping te gee moet die kerk in verhouding met verskeie groepe staan. Die gemeenskap waarna Barth verwys het ook implikasies vir die wyer ekumeniese band wat denominasies behoort te handhaaf.

Barth definieer kerk as

... a people consisting of those who have found in Jesus Christ their own comfort and hope of the whole world, and therefore have discovered their service in bearing witness before the world (1939: 5).

Die kerk word gekonstitueer deur Christus, maar word ook getuienis van Christus. Die kerk bring byeen dié wat hulleself ontdek voor God as sondaars wat verlossing buite hulleself soek en vind in Jesus Christus. Die kerk word die versamelplek van dié wat deur die Heilige Gees aan geloof gebind word.

Die kerk mag nooit die *sacrosante grootheid* (vergelyk Kraemer 1945: 53) word wat die mens in soeke na mag daarvan wil maak nie. In nadenke oor die kerk gaan dit nie oor die kerk nie, maar oor die onderlinge gemeenskap met God bewerk deur die Heilige Gees met Jesus Christus en die onderlinge band tussen dié wat in geloof rondom Hom verenig. Die kerk word nie geroep om noodwendig iets te doen nie, maar om iets te wees: Die gemeenskap van gelowiges wat hulle band met God beleef en uitdrukking aan gee en wil deel met die ganse wêreld. Dan sou ons hoogstens kon praat van die roeping van die kerk is om die ongelowige uit te nooi om deel te word van die geloofsgemeenskap wat binne die kerk te vinde is. Bosch (1991: 150) interpreteer die sendingteologie van Paulus as 'n uitnodigende oproep aan die heidenom om deel te word van die geloofsgemeenskap wat met verlange uit-sien na die wederkoms van Jesus Christus. Die missionêre is dus deel van die essensie van kerkwees.

(i) **Missionale ekklesiologie**

Missionale ekklesiologie verwoord 'n manier van dink oor die roeping van die kerk. Niemandt (2012: 1) dui die historiese ontwikkeling van die konsep *missionale ekklesiologie* aan. Die term is in omgang sedert 1998 en het veral prominensie gekry sedert die 2010 *Edinburgh World Mission Conference*. Soos die term aandui, word kerkwees verstaan deur die bril van die verkondiging. Die skool wat die verstaan voorstaan, stel duidelik dat *missiology precedes ecclesiology* (Niemandt 2012: 3). Die rede vir die prominensie aan missiologie is:

Missiology must precede ecclesiology because if ecclesiology precedes missiology, mission becomes just a subject of the church (Niemandt 2012: 3).

Die problematiek is om die verhouding tussen kerk en sending reg te verwoord. Wat is sending sonder kerk opgeweeg teenoor wat is kerk sonder sending? Hierop stel Hauerwas (2010: 62) onomwonde *the church is mission*. Sending en kerkwees is dus onlosmaaklik deel van mekaar.

Sending kan tog net gefundeer wees in die kruis van Christus. Die gevolg is dat die gemeenskap wat versamel in die gemeenskap met God en mekaar, word kerk. *Christology determines missiology, and missiology determines ecclesiology* (Hirsch 2006: 142). Christus konstitueer die kerk, die versamelinggemeenskap van dié wat die boodskap van vergifnis deur Christus aangeneem het en deur die werking van die Gees in geloof aan God gebind word. Christus stimuleer die kerk om voort te gaan met die verkondiging van hierdie saligmakende boodskap onder die leiding van die Heilige Gees. Die kerk begin en eindig dus by Christus (Hirsch 2006: 142). 'n Kerk wat so bestaan, is 'n missionale kerk wat die roeping van die kerk verstaan in terme van die voortdurende verkondigingstaak wat die kerk het.

Die verkondiging van die kerk kan nie gefundeer wees in die besorgdheid oor krimpende getalle nie. Andersom gestel, verkondiging het nie primêr die uitbreiding van die kerk ten doel nie. Verkondiging is ook nie gesetel in die besorgdheid oor die heil van mense nie. Verkondiging is ook nie gefokus op die herstel van sosiale geregtigheid in die wêreld nie. Die tradisionele doel van sending soos deur Voetius in die 16de eeu verwoord, bly steeds vandag die maatstaf vir waarom die kerk sending doen: Die soeke na die eer van God, die bekering van sondaars en die tot stand bring van die kerk (vergelyk Bosch 1991: 257). Die kerk se verkondiging gaan uit van God se heilswerk in Christus en lei terug na God.

Missionale ekklesiologie beklemtoon die kerk se gehoorsaam volg op die roepstem van God om deel te wees van God se plan (*missio Dei*)

met die wêreld. Die kerk se deel wees van God se plan is om in gemeenskap, eksistensieel binne die plaaslike gemeenskap, kerk te wees soos wat God van die kerk verwag (vergelyk Niemandt 2012: 7 en Hirsch 2006: 217). Missionale ekklesiologie bied die uitdaging aan die kerk om op alternatiewe wyse te dink oor die kerk en daag uit tot 'n alternatiewe hermeneutiese lees van die Bybel en konteks (Niemandt 2012: 8).

Missionale ekklesiologie kan slegs eerlik bedryf word indien dit deur die leiding van die Gees gefokus bly op Christus. Ook hierdie gesprek oor kerk kan nie buite die diskoers oor God plaasvind nie.

(ii) **Basiese geloofskennis**

Die huidige samelewing word beskryf as gesekulariseerd en pluralisties. Die proses van rasionalisasie en industrialisasie het gelei tot die onttowering van die wêreld – 'n wêreld waar goddelike intervensie en teenwoordigheid oorbodig geword het. Tegelykertyd het globalisering gelei tot kontak met ander godsdienste, wêreldbeskouings en kulture. Sommige meen egter dat die era van sekularisasie verby is en 'n nuwe erns met godsdienstigheid in die samelewing posvat. Dit lei daartoe dat die huidige wêreld as post-sekulêr beskryf kan word. Die effek van sekularisasie moet egter nie onderskat word nie.

Binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het sekularisasie vir lank die effek gehad dat lidmate nominaal kerklidmate was. Van ware geloofskennis is daar weinig oor. Wanneer die kerk dan 'n missionêre verantwoordelikheid opneem, moet die kerk ook begin met self-kerstening. Dit beteken dat die kerk effektief geloofstigterende gesprekke met bestaande en/of kerklos lidmate moet aanknoop.

Dit bring die behoefte aan 'n dokument wat benut kan word vir volwasse kategetiese gesprekke. So 'n dokument moet die basiese beginsels van geloof bevat en kan lei tot gemeenskap met God en medegelowiges. Die kerk moet daaraan oorweging skenk om so 'n dokument op te stel vir benutting in gemeentes en gemeenskappe binne 'n post-sekulêre samelewing.

(iii) **Slot**

Natuurlik kan die kerk se wese nie gereduseer word tot een element nie. So simplisties is die kerk nie. Maar in die lig van hoe die roeping van die kerk hier verduidelik is, sal ons moet toegee, die missionaat is 'n belangrike element van kerkwees. Die missionaat is nie die enigste essensie van die kerk nie.

Wanneer dan oor die roeping van die kerk besin word en die konklusie is dat die kerk nie 'n roeping het nie, maar die roeping is, wat kan gesê

word oor die kerk se rol in politiek, die kerk se rol ten opsigte van kultuur en barmhartigheid? As die kerk die roeping het om gemeenskap tussen God en mens, en mens en mens te stig, dan het die kerk 'n rol ten opsigte van byvoorbeeld sosiale geregtigheid. Waar daar onreg is, moet die kerk gemeenskap (lees vrede en harmonie) skep. Hierdie taak van die kerk word egter nooit die primêre taak van die kerk nie. Waar materiële nood in die wêreld is, wil die kerk gemeenskap stig deur enige medemens in nood vanuit die barmhartigheid ten dienste te wees. Steeds word dit nie die primêre taak van die kerk nie. Die hoofsaak bly dat die kerk die wêreld roep tot gemeenskap met God deur Christus en vanuit hierdie gemeenskap kom 'n onderlinge gemeenskap tussen mense en met die natuur tot stand.

Ten opsigte van kultuur is dit duidelik dat die kerk nie 'n primêre of selfs 'n sekondêre verantwoordelikheid dra nie. Om kultuur te beskerm en te handhaaf is nie die kerk se roeping nie. Maar om die kultuur waarbinne die kerk bestaan te benut ten dienste van die verkondiging, dit kan wel. Kultuur kan beperkinge op die roeping van die kerk plaas. Binne die perspektief van die koninkryk van God kan die verstaan van die begrip volkskerk soos geïnterpreteer binne 'n Suid-Afrikaanse konteks, 'n beperkende en inperkende begrip wees. Kultuur mag en kan nie die kerk inperk nie. Die evangelie transendeer alle kulture (Niebuhr 1951: 116). Die kerk moet in 'n vrye kultuur (vergelyk Barth) bestaan waar die kultuur nie die kerk verhinder of beïnvloed om die evangelie te verkondig nie.

(iv) **Samevatting**

- * Die kerk het dalk nie 'n roeping nie, maar *is* 'n roeping. Hierdie roeping behels dat die kerk roep tot gemeenskap:
 - ** Gemeenskap tussen God en die mens
 - ** Gemeenskap tussen mens en mens
 - ** Gemeenskap tussen die mens en skepping.
- * Die kerk is die versamelplek van dié wat die vergifnis van sonde deur Jesus Christus aangeneem het en onder leiding van die Heilige Gees hierdie boodskap met die wêreld deel.

Die roeping van die kerk begin met bekering en gehoorsaamheid aan die Woord van God. Hierdie oproep word deur die kerk die ganse wêreld ingedra.

3.2.1.2 Funksionering van die raad

Verskillende besluite en gebeure van die afgelope paar jaar het vereis dat daar opnuut besin word oor die struktuur, funksionering en personeel wat sinodaal verantwoordelik is vir die apostolaat in die Neder-

duitsch Hervormde Kerk van Afrika. Die herstrukturering van die Raad vir Apostolaat was in die verslagtydperk noodsaaklik met die vestiging van die Sentrum vir Missionale Bediening aan die Hervormde Teologiese Kollege en die aanstelling van dr WA Dreyer by die Universiteit van Pretoria. Die pos van sekretaris vir Apostolaat is opgehef en funksies van die sekretaris vir Apostolaat is ingesluit as deel van die direkteur van die Afrika Instituut vir Missiologie se verantwoordelikhede. Die Raad vir Apostolaat het ook dr RA Denton aangewys as sekretaris van die raad, soos die geval is met ander sinodale rade wat nie oor die dienste van 'n voltydse sekretaris beskik nie.

Die volgende besluite en gebeure is van belang:

- * Die 68ste en 69ste Algemene Kerkvergadering, op voorlegging van die Raad vir Apostolaat, het bevestig dat die apostolaat wesenlik aan kerkwees is en *dat gemeentes die primêre verantwoordelikheid het om die wêreld met die evangelie te bereik*. Die implikasie hiervan is dat sinodale strukture se rol en inset kleiner word.
- * Die herstrukturering wat in 2010 afgehandel is, het daartoe gelei dat die kantore, personeel en fasiliteite van die Raad vir Apostolaat, die Afrika Instituut vir Missiologie en die *Maranatha Reformed Church of Christ saamgesmelt* het en by die Kerkkantoor in Pretoria gevestig is.
- * Die herstrukturering en samesmelting het daartoe gelei dat die Apostolaatskantoor deur *drie voltydse predikante* (dr WA Dreyer, prof IWC van Wyk en ds JM Motloba) en 'n sekretaresse (mev Clarika Hattingh) beman is. Die opleiding van studente deur die Afrika Instituut vir Missiologie is deur deeltydse dosente behartig.
- * Naas die skakeling met Ringsrade vir Apostolaat en die fokus op gesprek oor missionêre werk in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, is tegelykertyd begin om 'n *proses te fasiliteer om streekforums te vestig*, waar gemeentes en predikante met mekaar kan skakel en gesprek voer oor *die roeping van die kerk, missionale bediening en leierskap*. Die fasilitering van die proses is aan die *Sentrum vir Missionale Bediening* toevertrou.
- * Die Sentrum vir Missionale Bediening is deur die 69ste Algemene Kerkvergadering aan die Hervormde Teologiese Kollege gevestig. Dr WA Dreyer is aangestel om die Sentrum vir Missionale Bediening by die Hervormde Teologiese Kollege te verteenwoordig en saam met die dagbestuur van die sentrum die opleiding en byeenkomste van streekforums te fasiliteer. Dr Dreyer het die Sentrum vir Missionale Bediening in samewerking met die Raad vir Apostolaat ontwikkel en 'n persentasie van die begroting vir die

pos van die sekretaris vir Apostolaat is vir die sentrumbestuur aangewend. Tegelykertyd is dr Dreyer ook aangestel as dosent in Kerkgeskiedenis en Kerkreg in die Fakulteit Teologie. Sedert dr WA Dreyer se aanstelling in 2013 as voltydse dosent in Kerkgeskiedenis, word die Sentrum vir Missionale Bediening deur die Hervormde Teologiese Kollege bedryf. Verskeie gemeentes en ringe het reeds en pluk steeds die vrugte van die sentrum se insette. Dr Dreyer is ook steeds betrokke by die sentrum se bedrywighede.

3.2.1.3 **Implementering van die herstrukturering en funksionering van die raad**

In lyn met die strategie wat oor die laaste aantal jare deur die Raad vir Apostolaat ontwikkel is en deur die Algemene Kerkvergadering goedgekeur is, het die herstrukturering van die raad die volgende uitdagings moontlik gemaak:

(i) ***Die Afrika Instituut vir Missiologie***

Die Afrika Instituut vir Missiologie se taak in die herstrukturering:

- * Gaan voort om as Instituut van die Hervormde Teologiese Kollege die vyf jaar opleiding van die *Maranatha Reformed Church of Christ* studente te behartig (dus ook op nagraadse vlak).
- * Behartig die opleiding van predikante (Voortgesette Teologiese Toerusting), ampsdraers en lidmate van die *Maranatha Reformed Church of Christ* op 'n groter skaal.
- * Behartig en publiseer die teologiese tydskrif, *ThaciSA*.
- * Lewer diens aan die *Maranatha Reformed Church of Christ*, byvoorbeeld die skryf van onder andere kategetiese handboeke.
- * Navorsing en publikasies met die oog op die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, in samewerking met die Sentrum vir Missionale Bediening.
- * Toerusting van ampsdraers en lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika oor sake rakende die apostolaatstaak, in samewerking met die Sentrum vir Missionale Bediening.
- * Die werksaamhede van die sekretaris vir Apostolaat, wat op die *Maranatha Reformed Church of Christ* fokus, word deur die Afrika Instituut vir Missiologie oorgeneem.

Die direkteur van die Afrika Instituut vir Missiologie is verantwoordelik vir die volgende:

- * Doen navorsing oor apostolaat en gee leiding aan die *Maranatha Reformed Church of Christ*.
- * Tree op as redakteur van die tydskrif *ThaciSA* en ander publikasies.
- * Behartig saam met deeltydse dosente die opleiding van teologiese studente van die *Maranatha Reformed Church of Christ*.
- * Voortgesette teologiese toerusting van ampsdraers en lidmate van die *Maranatha Reformed Church of Christ*.
- * Begeleiding en toerusting van gemeentes van die *Maranatha Reformed Church of Christ* (en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika indien so versoek) met die oog op die apostolaat en missionale bediening.
- * Skakeling met en ondersteuning aan die *Maranatha Reformed Church of Christ*.
- * Ontwikkeling van nuwe missionale projekte in samewerking met die *Maranatha Reformed Church of Christ*.
- * Opstel en bestuur van 'n toepaslike begroting.

(ii) Administratiewe beampte: Raad vir Apostolaat

Dit is duidelik dat die Raad vir Apostolaat nie sonder die dienste van 'n administratiewe beampte kan funksioneer nie. Die administratiewe beampte is verantwoordelik vir die volgende:

- * Administrasie en bestuur van studente aangeleenthede (verblyf, vervoer, gesondheid, toelaes, ensomeer).
- * Vergaderings, agendas en notules.
- * Kantoor administrasie, insluitend finansies.
- * Ondersteuning aan dosente van die Afrika Instituut vir Missiologie.
- * Pensioene en subsidies van *Maranatha Reformed Church of Christ* predikante.
- * Organisasie en logistieke ondersteuning van kursusse.

- * Ondersteuning aan die Sentrum vir Missionale Bediening.

(iii) **Administrateur van die Maranatha Reformed Church of Christ**

Die administrateur van die *Maranatha Reformed Church of Christ* staan in diens van die *Maranatha Reformed Church of Christ*, maar lewer bepaalde dienste van die Afrika Instituut vir Missiologie. Die administrateur van die *Maranatha Reformed Church of Christ* is verantwoordelik vir

- * subsidies aan predikante van die *Maranatha Reformed Church of Christ*.
- * predikante Pensioenfonds van die *Maranatha Reformed Church of Christ*.
- * agendas en notules van alle *Maranatha Reformed Church of Christ* vergaderings op sinodale vlak, insluitend die Algemene Kerkvergadering.
- * skakeling met predikante, ringe en gemeentes van die *Maranatha Reformed Church of Christ*.
- * jaarlikse begroting en die bestuur daarvan.
- * skakeling met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- * sekretariaat van die Algemene Kommissie van die *Maranatha Reformed Church of Christ*.
- * algemene administrasie.
- * Die administrateur ontvang uitgebreide verantwoordelikhede as dosent van die Afrika Instituut vir Missiologie.

BESLUIT

1. Die vergadering betuig sy dank teenoor die Raad vir Apostolaat vir die implementering van die herstrukturering, koste besparings en funksionering van die raad, asook die apostolaatskantoor, prof IWC van Wyk, mev Clarika Hattingh, ds JM Motloba, personeel in die Kerkkantoor, gemeentelede, ampsdraers van die Kerk en ander organisasies wat saam in diens van God se koninkryk staan.
2. Die vergadering betuig sy beson-

	dere dank teenoor prof IWC van Wyk vir sy werksaamhede by die Raad vir Apostolaat, wat die funksies van die sekretaris vir Apostolaat ingesluit het as deel van die direkteur van die Afrika Instituut vir Missiologie se verantwoordelikheid.
VERDERE BEPLANNING	

3.2.1.4 Werksaamhede van die raad

Kortliks kan die werksaamhede van die raad sedert die 69ste Algemene Kerkvergadering soos volg saamgevat word:

(i) ***Kerkgebou te Van Dalenstraat (Wespark)***

Die 69ste Algemene Kerkvergadering het soos volg oor die kerkgebou te Van Dalenstraat (Wespark) besluit:

Die vergadering begroot, na gelang van wat bekostigbaar is, 'n bedrag om die MRCC by te staan in die aankoop van die kerkgebou van gemeente Elandspoort wat in Wespark staan. Ringsvergaderings en gemeentes maak fondse wat nie aangewend word vir apostolaat nie, vir die projek beskikbaar. Indien die plaas Klipdrif verkoop word, word 'n deel van die opbrengs hiervoor aangewend.

Die Moderamen het by sy vergadering gehou op 20 Januarie 2012 gesprek gevoer met die Moderamen van die *Maranatha Reformed Church of Christ* met betrekking tot die benutting en moontlike aankoop van die kerkgebou te Van Dalenstraat. *Maranatha Reformed Church of Christ* gemeente Saulsville is versoek om so spoedig moontlik hulle verantwoordelikheid en verpligtinge met betrekking tot die benutting van die kerkgebou te Van Dalenstraat na te kom. Die Moderamen van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika was steeds van mening dat bogenoemde kerkgebou formeel aangekoop moet word by die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Dr WA Dreyer is versoek om laasgenoemde proses in oorleg met die Moderamen van die *Maranatha Reformed Church of Christ*, die Raad vir Apostolaat en gemeente Elandspoort af te handel.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het egter op 8 Oktober 2012 kennis gekry dat gemeente Elandspoort 'n ander aanbod ontvang het op die kerkgebou te Van Dalenstraat. Elandspoort gemeente kon as gevolg van finansiële druk (met inbegrip van die munisipale koste en onderhoud van die Wespark eiendom wat deur Elandspoort gemeente, sonder teenprestasie deur die *Maranatha Reformed Church of Christ* gemeente Saulsville, gediens word) nie anders as om die aanbod te aanvaar nie.

BESLUIT	1. Die vergadering neem kennis van die verkoop van die kerkgebou te Van Dalenstraat (Wespark).
VERDERE BEPLANNING	

(ii) ***Voorstel insake evangeliste vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika***

Die huidige ampsbegrip van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Soos bekend maak die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gebruik van die volgende ampte: Predikant, ouderling en diaken.

Voorstel

Daar word voorgestel dat die Kerk op die amp⁶ van *evangelis* besluit.

Opleiding

- * Vlak van teologiese opleiding: Minstens Diploma in Teologie⁷.

Werkopdrag

- * Missionêre werk in gemeente/ring.
- * Kan konsentreer op jeug en/of 'n bepaalde gebied soos 'n nuwe woonbuurt.
- * Doen werk in oorleg met en in samewerking met die kerkraad⁸.

⁶ Hierdie amp moet iets tussen 'n ouderling en 'n predikant wees. Hiermee word bedoel die persoon moet beroep/gekies/aangewys word en bevestig word.

Die persoon word nie georden nie. Dít beteken minstens dat die persoon nie deur die Algemene Kommissie in diens gestel word nie. Die persoon staan dus ook nie onder die opsig van die Kommissie nie.

Die *evangelis* word deur 'n gemeente of ringsvergadering *beroep* om dienswerk te kom verrig.

Bevestiging is soortgelyk aan die bevestiging van ouderlinge en diakens.

Die implikasie is dat die *evangelis* nie sakramente kan bedien nie (volgens die tradisionele verstaan van sake nie. Interessant is dat diakens in die Vroeë Kerk die bevoegdheid gehad het om mense te doop).

⁷ Die implikasie is dat die persoon ook oor 'n BA Teologie en/of 'n BTh kan beskik.

⁸ Die inisiatief berus by die vergaderings van ampte en nie 'n los individu nie. Die betrokke vergadering dra die finale verantwoordelikheid.

Beroep/benoeming en tugbevoegdheid

- * Die persoon word beroep en bevestig⁹ as evangelis.
- * Die ampstermyn word deur die betrokke regeervergadering vasgestel.
- * Die persoon word nie benoem¹⁰ vir 'n werkopdrag nie.
- * Die regeervergadering wat die persoon beroep en bevestig het, het tugbevoegdheid¹¹ oor die persoon.

Vergoeding

- * Hierdie ampswerk kan met of sonder vergoeding gedoen word¹².
- * Die vergoedingsbedrag word in oorleg met die betrokke evangelis vasgestel.

BESLUIT	1. Die Raad vir Apostolaat word versoek om onderstaande ondersoek te herevalueer op te neem in die agenda van die 71ste Algemene Kerkvergadering vir afhandeling: <i>Ordinansie 5.7.1</i> MISSIONAAT <i>Die Kerk</i> (i) <i>dra die evangelie uit na alle mense van ánder, of géén godsdienstige oortuigings</i> (ii) <i>lei evangeliste, sendelinge, predikante en werkkragte hiervoor op aan die</i>
----------------	---

⁹ Die implikasie is dat daar 'n formulier vir bevestiging geskryf sal moet word.

¹⁰ 'n *Benoeming* of 'n *aanwysing* neem die erns uit die saak uit. Dit open die hek vir willekeurigheid en neem die pligsbesef weg.

¹¹ Lewenswyse en leer gaan belangrik wees by diegene wat aan die voorpunt staan van die kerk se sending in die wêreld.

¹² Dit moet aan die twee partye oorgelaat word om tot 'n ooreenkoms te kom. Die gedagte is dat die *evangeliste* wel finansieel vergoed moet word. Daar moet egter nie sinodale voorskrifte wees nie. Die ringsvergadering kan 'n belangrike rol speel om te verseker dat die *evangelis* nie uitgebuit word nie.

	(iii) <i>Afrika Instituut vir Missiologie en ander tersiêre inrigtings waarop die Kerk mag besluit</i>¹³ (iii) <i>bring bekeerlinge op 'n ordelike wyse in kerke en gemeentes byeen</i> (iv) <i>ondersteun die kerke en gemeentes wat uit die Kerk se missionêre werk ontstaan het.</i> Ordinansie 5.7.2 EVANGELISASIE <i>Die Kerk doen evangelisasie sodat kerkvervreemdes en kerkloses die evangelie kan glo en in gemeentes opgeneem word. Vir hierdie doel maak die Kerk onder andere gebruik van evangeliste, sendelinge, predikante en werkkragte.</i>
VERDERE BEPLANNING	

(iii) **Struktuur van die raad**

Vervolgens sal aan drie afdelings afsonderlik aandag gegee word:

- * Sentrum vir Missionale Bediening.
- * Afrika Instituut vir Missiologie.
- * *Maranatha Reformed Church of Christ.*

(a) Sentrum vir Missionale Bediening

(aa) *Besluite van die 68ste Algemene Kerkvergadering (2007)*

Die 68ste Algemene Kerkvergadering het besluit dat die apostolaat 'n integrale deel van gemeentelike bediening is en predikante en amptelike vergaderings behoort genoeg tyd daaraan te spandeer.

¹³

Die aspirant *evangelis* sou ook aan 'n ander universiteit as die Universiteit van Pretoria kon studeer. Iemand uit die Ring van Wes-Kaapland moet nie verbied word om aan die Universiteit van Stellenbosch te studeer nie. Belangstellendes sou 'n Diploma/BA oor ses jaar wou doen aangesien hulle dalk reeds werksaam is of iets anders studeer. Die Kerk sou altyd per besluit sake verder kon reël. Ons moet dit nie van die begin af vir mense in ander gebiede onmoontlik maak om hulle teologies te bekwaam nie.

Hierdie besluit impliseer 'n proses van desentralisasie en afskaling van sinodale aktiwiteite en uitgawes, maar ook begeleiding en fasilitering van prosesse in gemeentes. Die spesifieke rol van die Sentrum vir Missionale Bediening is om gemeentes te ondersteun en veranderingsproesse te fasiliteer.

Die volledige besluite van die 68ste Algemene Kerkvergadering is te vind op bl 36 tot 38 van die Besluitbundel:

GEMEENTES

- (i) *Die vergadering bevestig dat die apostolaat 'n integrale deel van gemeentelike bediening is en predikante en amptelike vergaderings behoort genoeg tyd daaraan te spandeer.*
- (ii) *Die vergadering moedig gemeentes aan om te begin met 'n proses van gemeente ontwikkeling, waarvan die missionêre gerigtheid 'n wesenlike deel is.*

Die vergadering het ook besluit dat die Hervormde Teologiese Kollege moet *predikante toerus om in 'n postmoderne samelewing gemeentes te begelei om al meer missionêr gerig te leef*. Dit was dus 'n logiese ontwikkeling dat die Sentrum vir Missionale Bediening onder die Hervormde Teologiese Kollege sou ressorteer.

Op grond van hierdie besluite het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, na afloop van die Algemene Kerkvergadering, 'n **Komitee vir Missionale Bediening** aangewys wat pertinent aandag moes gee aan die begeleiding van predikante en gemeentes ten opsigte van missionale kerkwees. Die Kommissie is voortdurend geken in die aanbod van kursusse en die fasilitering van bepaalde prosesse in gemeentes.

(bb) Besluite van die 69ste Algemene Kerkvergadering (2010)

Die 69ste Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

Sentrum vir Missionale Bediening:

- (i) *Die vergadering neem met instemming kennis van die tostandkoming van die Sentrum vir Missionale Bediening.*
- (ii) *Die Sentrum vir Missionale Bediening word aan die HTK verbind, in samewerking met die Raad vir Apostolaat.*
- (iii) *Gemeentes word aangemoedig om gebruik te maak van die dienste wat die Sentrum vir Missionale Bediening beskikbaar stel.*

(iv) *Ampsdraers, gemeentede en kerklike organe van bystand word aangemoedig om in die kerklike praktyk (liturgie, sakramentsbediening, pastoraat en diakonaat) die Here Jesus se opdrag aan sy kerk (soos verwoord in Matteus 28) uit te leef.*

(cc) *Implementering van besluite*

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het sedert 2007, maar veral na 2010, die besluite van die Algemene Kerkvergadering stelselmatig geïmplementeer. Dit het die volgende behels:

- * 'n Reeks kursusse is vir predikante aangebied met die tema *Fasiliterende Leierskap*. Sowat 70 predikante van die Kerk het die kursusse bygewoon.
- * Die *Komitee vir Missionale Bediening* is aangewys, met dr JC van der Merwe (voorsitter), WA Dreyer, FJ Labuschagne en ds J Coetzee as dagbestuur.
- * Lede van die komitee het by talle gemeentes prosesse begelei, wat ingesluit het *fasilitering* van beroepsprosesse, samesmelting van gemeentes, toerusting van kerkraadslede, begeleiding van predikante en veranderingsbestuur.
- * Dr WA Dreyer was sedert 2005 as *sekretaris van Apostolaat* werksaam. Met die aanstelling van dr Dreyer as dosent in Kerkgeskiedenis in 2010, is die pos van die sekretaris vir Apostolaat stelselmatig uitgefaseer en uiteindelik heeltemal opgehef. Prof IWC van Wyk het die verantwoordelikheid oorgeneem om met die *Maranatha Reformed Church of Christ* te skakel.
- * Die *Sentrum vir Missionale Bediening* het verskuif na die Hervormde Teologiese Kollege, ook in terme van begroting. Intussen is dr JC van der Merwe as hoof van die Hervormde Teologiese Kollege aangestel en is hy en dr WA Dreyer gesamentlik verantwoordelik vir die funksionering van die *Sentrum vir Missionale Bediening*.
- * Tans is *dr JC van der Merwe* primêr verantwoordelik vir praktykvorming van studente, Voortgesette Teologiese Toerusting van predikante, kortkursusse en openbare lesings. Talle van die sake het die laaste tyd 'n sterk missionale onderbou verkry.
- * *Dr WA Dreyer* is ten opsigte van die *Sentrum vir Missionale Bediening* primêr verantwoordelik vir toerusting van gemeentes, kerkraadslede en predikante.
- * Skakeling met die *Welstandsprogram vir Predikante* is bewerkstellig sodat daar op 'n geïntegreerde wyse aandag gegee kan word

aan die problematiek wat gemeentes en predikante in die gesig staar.

(dd) *Fasilitering*

Lede van die dagbestuur van die Sentrum vir Missionale Bediening het by die volgende ringe en gemeentes bepaalde fasilitering gedoen:

Ringe

Bothaville
Bronkhorstspuit
Heilbron (2X)
Klerksdorp
Krokodilrivier
Krugersdorp
Lydenburg (2X)
Middelburg
Noordelike Natal (2X)
Noordelike Pretoria (2X)
Oos-Kaapland (2X)
Pretoria
Roodepoort (2X)
Waterberg
Wes-Kaapland (2X)
Zuurfontein

Individuele gemeentes

El-Flora
Glencoe
Horison Roodepoort
Kimberley
Krugersdorp-Wes
Midrand
Noordelike-Pretoria
Oos-Londen
Port Elizabeth
Pretoria-Oos
Rooihuiskraal
Rustenburg-Suid
Vaalwater (4X)
Welkom
Witpoortjie
Wonderboom-Suid
Wonderboompoort
Zeerust
Zuurfontein

(ee) *Toerustingsgeleenthede*

Die jaarlikse Voortgesette Teologiese Toerusting, Inligting- en Besprekingsvergadering en Predikantevergadering is benut om bepaalde temas ten opsigte van missionale bediening aan die orde te stel. Dit het bepaalde navorsingsuitsette geverg. Daarnaas is verskeie memoranda opgestel wat by die Algemene Kerkvergadering en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedien het.

(ff) *Navorsing*

Sedert die vorige Algemene Kerkvergadering is verskeie wetenskaplike artikels gepubliseer wat verband hou met missionale kerkwees. Daarbenewens het dr WA Dreyer 'n doktorsale proefskrif voltooi in praktiese ekklesiologie waarin missionale ekklesiologie en praktyk vanuit 'n Hervormde perspektief ondersoek is.

BESLUIT	1. Die vergadering neem met dank kennis van die verslag van die Sentrum vir Missionale Bediening. 2. Die vergadering betuig sy dank teenoor die Hervormde Teologiese Kollege, dr JC van der Merwe en WA Dreyer vir die werksaamhede van die Sentrum vir Missionale Bediening. 3. Gemeentes word aangemoedig om gebruik te maak van die dienste wat die Sentrum vir Missionale Bediening beskikbaar stel.
VERDERE BEPLANNING	

(b) Afrika Instituut vir Missiologie**Verslag van die direkteur**(aa) *Dankwoord*

Talle predikante, gemeentelede, kerkrade, ringe en rade van die Kerk het bydraes gelewer tot die instandhouding en ontwikkeling van die Afrika Instituut vir Missiologie gedurende die verslagtydperk. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in geheel word van harte bedank vir die ondersteuning en samewerking gedurende hierdie tyd.

'n Spesiale woord van dank gaan aan die lede van die Raad vir Apostolaat, die Dosentevergadering en die Adviesraad, asook die personeel van die Kerkkantoor vir hulle hartlike samewerking.

- (bb) *Wat is die Afrika Instituut vir Missiologie en wat is die vraag wat tydens hierdie vergadering gestel moet word?*

Die Afrika Instituut vir Missiologie is die sendingopleiding van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Die Kerk lei evangeliste, sendelinge, predikante en werkkragte op aan die Afrika Instituut vir Missiologie om missionêre werk in Afrika te verrig (Ordinansie 5.7.1 (ii)). Die Afrika Instituut vir Missiologie is dus die inisiatief van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Die opleiding van predikante geskied wel, hoofsaaklik, in samewerking met en in vennootskap met die *Maranatha Reformed Church of Christ* – die kerk wat gebore is uit hierdie sendingpoging. Die akademiese opleiding geskied in samewerking met en onder toesig van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria.

Daar moet nie oor die Afrika Instituut vir Missiologie gedink word in terme van die 19de eeu se ontwikkelingsteorie wat Afrikane op die onderste punt van die ontwikkelingslyn plaas en daarom argumenteer dat hulle apart, met behulp van 'n maklike opleiding, opgevoed moet word nie. Die argument wat gehoor word, dat, omdat hulle nou toegang tot die Universiteit van Pretoria het, die Afrika Instituut vir Missiologie gesluit kan word, is 'n kultuur-politieke argument wat met sendingteorie niks te make het nie. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het nie sedert die vyftigerjare gewoon (toe die dosente van die Teologiese Fakulteit met die sendingopleiding in die Barton Keep begin het) aan 'n ideologies-gedrewe ontwikkelingspolitiek deelgeneem nie. Die Kerk het gepoog om 'n beskeie bydrae tot sending te lewer deur predikante op te lei om in gemeenskappe te gaan werk waar die tradisionele Hervormer nie maklik suksesvol sal kan werk nie. Die vraag is dus nie of die kultureel-politieke landskap verander het nie, maar of die Kerk wil voortgaan om sendingwerk te doen?

Daar is ook enkele mense wat meen dat die opleiding van die *Maranatha Reformed Church of Christ* predikante in geheel aan die Fakulteit oorgedra moet word aangesien dit goedkoper sou wees en dat dit in die belang van die Universiteit van Pretoria kan wees om ook hierdie opleiding volledig op die hoofkampus te vestig. Daarteenoor het die kerk 'n baie lang verbintenis met 'n ander kerk en 'n opleiding instituut. Die Kerk kan mos bloot voortgaan om te doen wat reeds lank suksesvol gedoen word.

- (cc) *Geskiedenis met die Maranatha Reformed Church of Christ*

Daar bestaan 'n lang historiese verbintenis tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die *Maranatha Reformed Church of Christ*. Die *Maranatha Reformed Church of Christ* is vanjaar 90 jaar oud en die Kerk is vanjaar 60 jaar besig met sendingopleiding. Hierdie verbintenis moet dalk 'n keer in geldwaarde uitgedruk word. Ons praat van ongeveer R300 miljoen! Nadat daar soveel geld aan 'n projek be-

stee is, besluit 'n mens nie ligweg om alles te staak nie. 'n Mens vee ook nie jarelange arbeid deur tientalle predikante en lidmate van die tafel aangesien enkelinge finansieel daarby kan baat nie.

(dd) *Aard van verbinteniss*

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die *Maranatha Reformed Church of Christ* het 'n unieke verbintenis. Dit is byvoorbeeld totaal anders as die verbintenis wat die Nederduitse Gereformeerde Kerk met haar *dogterkerke* het. Ons erken mekaar se onafhanklikheid en unieke eie aard. Daar is geen aandrang om strukturele kerkeenheid nie. Daar is wel versoeke om nouer samewerking op bepaalde terreine en die verwagting bestaan wel dat daar darem vir mekaar voorbidding gedoen sal word. Die enigste plek waar die twee kerke mekaar voortdurend ontmoet is by die werksaamhede van die Afrika Instituut vir Missiologie. Sou die Afrika Instituut vir Missiologie summier gesluit word, sal die bietjie wat die twee kerke met mekaar te make het ook daarmee heen wees. Die vergadering moet besef dat 'n klomp predikante (insluitende dosente van die Fakulteit) en lidmate van die Kerk wat graag by die Kerk se sendingpoging betrokke wil wees, baie tyd opoffer om by een of ander aspek van die Afrika Instituut vir Missiologie se werksaamhede betrokke te wees. Dit is net nie billik teenoor hierdie mense dat ander (wat nie sending wil doen nie) 'n finansiële argument gebruik om hulle die moontlikheid van betrokkenheid by sending te ontsê nie.

By die *Maranatha Reformed Church of Christ* is daar geen begeerte om die verbintenis met die Afrika Instituut vir Missiologie (en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) op te sê nie. Daar is groot waardering en dankbaarheid by die *Maranatha Reformed Church of Christ* oor die rol wat ons gespeel het en nog steeds speel in die groei en ontwikkeling van hulle kerk.

(ee) *Verbintenis met die Universiteit van Pretoria*

Die Afrika Instituut vir Missiologie het 'n dekade lange verbintenis met die Universiteit van Pretoria. Aanvanklik het die Universiteit van Pretoria die Hervormde Teologiese Opleiding diplomas geëndosseer, en vandag gee die Universiteit van Pretoria aan die Afrika Instituut vir Missiologie die voorreg om een van sy diplomas en 'n Honneursgraad aan te bied. Die Afrika Instituut vir Missiologie word deur die Universiteit van Pretoria as vennoot erken. Daar bestaan amptelike strukture om byvoorbeeld standarde te monitor. Dat hierdie verbintenis kontraktueel herbevestig sal moet word, is vanselfsprekend. Niks verhoed die Universiteit van Pretoria om die verbintenis met die Afrika Instituut vir Missiologie op te sê nie, en dan sal die Kerk na ander ooreenkomste moet kyk. Ons vertrou egter dat dít nie nodig sou wees nie, aangesien dit juis die Universiteit van Pretoria dosente was wat in 1953 met die sendingopleiding begin het. Só 'n lang en mooi tradisie word mos nie sonder baie goeie redes beëindig nie.

- (ff) *Die werksaamhede van die Afrika Instituut vir Missiologie beslaan drie terreine:*

* **Onderrig**

Onderrigprogram

Die Afrika Instituut vir Missiologie funksioneer as 'n instituut van die Hervormde Teologiese Kollege aan die Universiteit van Pretoria. Die studente registreer as studente van die Universiteit van Pretoria en ontvang hulle diplomas en grade van die Universiteit van Pretoria. Dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die *Maranatha Reformed Church of Christ* bied die lesings aan, maar die diploma en graad word deur die Universiteit van Pretoria toegeken. Die leerplanne is formeel dieselfde as aan die Universiteit van Pretoria. In die meeste vakke word die leerinhoud aangepas tot die beste belang van die *Maranatha Reformed Church of Christ*. 'n Aantal buitekurrikulêre vakke, gebore uit die behoeftes van die *Maranatha Reformed Church of Christ*, word ook aangebied. Die volgende programme is gedurende die verslagtydperk aangebied:

- ** Die driejarige Diploma in Teologie.
- ** Die eenjarige Sertifikaat in Teologiese Oorbrugging na Na-graadse Studies.
- ** Die eenjarige BA (Hons) in Teologie.

Dosente betrokke by onderrig gedurende die termyn

Proff IWC van Wyk, E van Eck, E Wolff, NC van Wyk, dr JC van der Merwe, PB Boshoff, GC Lindeque, WC van Wyk, J Otto, FJ Labuschagne, JP Labuschagne, J Beyers, BJ van Wyk, EC Klopers, C Fourie en di PJ Roets, S Oxtan, GPJ Stoltz, J Coetzee, JG Janse van Rensburg, WC van Wyk (jr), MJ Slabbert, CP van der Walt, A Conradie, L Swanepoel, en mnre D Montgomery, DJ Lizamore, H Boshoff, J Hattingh en L Geel.

Namens die *Maranatha Reformed Church of Christ*: Prof MJ Manala, dr ZJ Banda, di J Mmako, E Ncgobo, MJ Motloba, J Mamabolo, R Kewele, P Makena, prop M MogoJane en adv KD Matji.

Teologie

Teologiese onderrig by die Afrika Instituut vir Missiologie het twee belangrike invalshoeke:

- ** Reformatoriese teologie gerig op die Afrika-konteks.
- ** 'n Hervormde missionêre gerigtheid.

Studente wat die studie suksesvol voltooi het gedurende die verslagtydperk

- ** Madulo, JJ
- ** Mvubelo, PK *
- ** Makena, PA*
- ** Ngubane, SA
- ** Roberts, SB
- ** Duma, PT
- ** Kgwete, TR*
- ** Gaowelwe, M
- ** Mnguni, NP*
- ** Mogajane, MM*

Oorlede

- ** Franse, WJ*
- ** Nkwane, TS.

*** Navorsing**

Die Afrika Instituut vir Missiologie is goed gevestig as 'n navorsingsinstansie. Talle artikels oor die apostolaatstaak is gedurende die verslagtydperk in die kerklike tydskrifte deur dosente gepubliseer.

Tydskrif

Die Afrika Instituut vir Missiologie beskik oor sy eie teologiese tydskrif genaamd *Theology and the church in South Africa: Journal of the Africa Institute for Missiology (ThaciSA)*. Die tydskrif verskyn twee keer per jaar. Die direkteur tree op as die redakteur van die tydskrif. Hy word bygestaan deur 'n redaksie bestaande uit drr Paul Visser en Gys Bos (Nederland), drr PB Boshoff, WA Dreyer, J Beyers, BJ van Wyk, GMJ van Wyk, WC van Wyk (Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) en prof MJ Manala, dr Z Banda, di MJ Mmako, MJ Motloba en D Khumalo (*Maranatha Reformed Church of Christ*). Al die predikante van die *Maranatha Reformed Church of Christ* is verplig om op die tydskrif in te teken.

Multifunksionele kategismus

Die Afrika Instituut vir Missiologie is besig om in samewerking met die *Maranatha Reformed Church of Christ* se Raad vir Kategese 'n multifunksionele kategismus te skryf. Die uitgebreide liturgiese kalender word as raamwerk gebruik. Die kategismus sal uiteindelik gebruik kan word deur katkisante, jeug, kerkraadslede en

predikante. Die publikasie sal uitgebreide artikels bevat oor Bybelgedeeltes en dogmatiese vraagstellings. Die gedagte is om kategeese en prediking geordend te laat saamval. Weens die omvang van die projek sal daar vir minstens nog twee jaar daaraan gewerk moet word. Soos daar gevorder word, word die verskillende lesse en preeksetse in *Maranatha Reformed Church of Christ* gemeentes uitgetoets. Die implikasie is dat die direkteur baie Sondae in *Maranatha Reformed Church of Christ* gemeentes deurbring.

* **Diens**

Twee verpligte modules in die nuwe kurrikulum bied aan ons die geleentheid om gemeenskapsdiens aan die onderrig en navorsing te koppel. Die werk word hoofsaaklik in *Maranatha Reformed Church of Christ* gemeentes gedoen. Die pogings vergroot die profiel van die gemeentes in die gemeenskap. Die tipe gemeenskapsdiens wat nou gedoen word, pas ook beter in by die werk van 'n teologiese opleidingsinstansie en 'n kerk. Lesings oor byvoorbeeld die diakonaat mond uit in diakonale projekte in *Maranatha Reformed Church of Christ* gemeentes. Die lesings oor liturgiek, homiletiek en kategetiek mond uit in gemeentepreke en kategeeselesse gebaseer op die uitgebreide liturgiese kalender. Lesings oor etiek kry byvoorbeeld aandag in jeugbyeenkomste van die *Maranatha Reformed Church of Christ*. Daar is hierdie jaar begin deur een module in kerkgeskiedenis te koppel aan die skryf van die geskiedenis van die *Maranatha Reformed Church of Christ*. Elke student het die opdrag om navorsing te doen en te skryf oor 'n persoon, gemeente of 'n ring. Hierdie take (toegelig deur foto's en argiefstukke) gaan uitgebou word tot belangrike bronne wat benut kan word in die skryf van hierdie unieke stuk geskiedenis.

Die gewone Voortgesette Teologiese Toerusting vind ook nog jaarliks in Pretoria en Durban plaas. Die *Maranatha Reformed Church of Christ* predikante is verplig om dit jaarliks by te woon. Die Durban-geleentheid word veral goed ondersteun. Selfs ouderlinge uit die Transkei woon hierdie geleenthede op 'n gereelde basis by. Die Afrika Instituut vir Missiologie is dankbaar vir die positiewe gesindheid onder die *Maranatha Reformed Church of Christ* predikante.

Die Afrika Instituut vir Missiologie is ook aktief betrokke by die opleiding van die *Maranatha Reformed Church of Christ* kerkraadslede en die toerusting van die jeug.

Die Afrika Instituut vir Missiologie se Bybelverspreidingsprojek verdien weer spesiale vermelding: Individuele lidmate, gemeentes en ringe dra steeds by tot hierdie groot projek. Groot sken-

kings deur die Bybelgenootskap help ons om aan 'n onuitputbare behoefte te voldoen.

* **Finansies**

Daar word deeglik besef dat die huidige vlak van befondsing nie kan voortgaan nie. Die Kerk moet egter ook besef dat die Afrika Instituut vir Missiologie oor die afgelope 20 jaar onder reuse besparingsmaatreëls deurgeloop het. Geen ander instansie in die Kerk het soveel bespaar as die Afrika Instituut vir Missiologie nie. Trouens, Apostolaat as sodanig is tot die been toe afgeskaal met die afskaffing van die pos van *sekretaris vir Sending/Apostolaat*. Die Afrika Instituut vir Missiologie, en by name die direkteur, is man alleen verantwoordelik vir die totale sendingpoging van die Kerk (buiten die enkele aktiwiteite wat hier en daar op plaaslike vlak plaasvind). Die aandrang dat die Afrika Instituut vir Missiologie gesluit word en dat die Raad vir Apostolaat afgeskaf word, laat die vraag ontstaan of ons weer met die ou probleem te make het dat sekere mense weer glo dat die Kerk nie sending doen nie? Ten spyte van alles genoem, is ons steeds bereid om nog verder af te skaal.

Die *Maranatha Reformed Church of Christ* is deeglik ingelig dat sy jaarliks 'n al groter deel van die uitgawe rakende die studente sal moet oorneem.

* **Waarom moet die Afrika Instituut vir Missiologie behou word?**

Die Afrika Instituut vir Missiologie het te make met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se unieke sendingpoging. Ons het baie geld in hierdie projek ingepomp en ons kan dit nie net ewe skielik van die tafel vee nie. Via die Afrika Instituut vir Missiologie is die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika besig met sendingwerk in Afrika. Wil ons werklik alles net maar laat vaar?

* **Waarom nie ondersteuning van en samewerking met die Maranatha Reformed Church of Christ staak nie?**

Ons het 'n lang en goeie verbintenis. Die *Maranatha Reformed Church of Christ* is ons poort na Afrika. Ons kan ons sendingtaak in Afrika slegs nakom deur samewerking met hierdie vennoot. Hierdie mense is ons broers en susters in die geloof. In 'n sekere sin is die *Maranatha Reformed Church of Christ* 'n voortsetting van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (minstens in teologie). Die dag as die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika weggekrimp het, sal die *Maranatha Reformed Church of Christ* nog daar wees om iets van ons groot tradisie voort te dra.

BESLUIT	1. Die vergadering neem met dank kennis van die verslag van die Afrika Instituut vir Missiologie. 2. Die vergadering betuig sy dank teenoor die direkteur van die Afrika Instituut vir Missiologie, prof IWC van Wyk, vir sy werksaamhede en die dosente vir hul onbaatsugtige dienswerk by die Afrika Instituut vir Missiologie. 3. Die vergadering betuig sy dank teenoor predikante, gemeentelede, kerkrade, ringe en rade van die Kerk wat bydraes gelewer het tot die instandhouding en ontwikkeling van die Afrika Instituut vir Missiologie gedurende die verslagtydperk. Mnr Johan Pistorius word bedank vir sy groot finansiële bydrae tot die werksaamhede van die Afrika Instituut vir Missiologie. 4. Ander instansies van die Kerk, soos die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging, word uitgenooi om deel te neem aan werksaamhede van die Afrika Instituut vir Missiologie.
VERDERE BEPLANNING	

(c) Maranatha Reformed Church of Christ

Verslag oor die *Maranatha Reformed Church of Christ* soos opgestel deur ds JM Motloba (administrateur van die *Maranatha Reformed Church of Christ*)

(aa) *Moderature for the period 2012 to 2015*

The 12th General Church Assembly that was held on 1 to 4 October 2012 in Port Shepstone, KwaZulu-Natal, elected the following brothers and sisters as the new leadership of the Maranatha Reformed Church of Christ:

Moderator: Prof Matsobane J Manala
 Scribe: Elder Mokhehi J Masenya
 Deputy moderator: Rev Zenzele O Madlala

Deputy scribe: Rev Masello A Mothopeng
Additional member: Rev Obakeng A Kgabele
Administrator: Rev Joseph M Motloba

(bb) Statistics

* **Ministers of religion**

The report tabled at the 12th General Church Assembly gave the following reflection as far as ministers of the Maranatha Reformed Church of Christ are concerned:

<i>Ministers who are full time in congregations:</i>	<i>61</i>
<i>Ministers and candidates waiting to be called:</i>	<i>19</i>
<i>Emeritus ministers:</i>	<i>10</i>
<i>Ministers in mission fields:</i>	<i>10</i>
<i>TOTAL:</i>	<i>100</i>

There are currently 12 ministers in the South African National Defence Force, three in the South African National Defence Force Reserve Force, nine in the South African Police Service, two in the Department of Correctional Service and two in the Emergency Medical Services. There are many more in other government departments (eg education and justice). Most of these ministers, especially those not in the South African National Defence Force, still serve congregations and stay in the mission houses.

* **Members, congregations and mission fields**

Members

<i>Confirmed members:</i>	<i>2013: 22 050 (2009: 19 230)</i>
<i>Unconfirmed members:</i>	<i>2013: 11 623 (2009: 9 015)</i>
<i>Total membership:</i>	<i>2013: 33 673 (2009: 28 245)</i>

The Maranatha Reformed Church of Christ is divided into 11 circuits in eight provinces. The only province without a Maranatha Reformed Church of Christ congregation is the Northern Cape.

There are 73 congregations and 12 mission fields. The biggest growth in the Maranatha Reformed Church of Christ is in the Eastern Cape (Transkei) followed by Gauteng and North West. The areas with a slow growth rate are Mpumalanga and Western Cape.

* **Building projects**

It was reported at the 12th General Church Assembly that for that

reporting period, 10 building projects were either completed or in the process of being completed. These included three new church buildings and some being renovated. The financial assistance from the Board of Apostolate and other donors was more than R172 000.00. Congregations of the Maranatha Reformed Church of Christ also contributed towards these projects by donating money and helping in the building projects by providing labour.

* **Organs of support**

The membership of the Maranatha Reformed Church of Christ is mostly women and young people. This is because of the two most powerful organs of support, namely Mothers Union and the MBB (Youth Movement). The 11th General Church Assembly approved the establishment of another organ of support, the Fathers Union. Congregations where this organ of support is strong have an improved attendance of men. It is our vision that this newly established organ of support improves men's attendance in the whole church.

* **Africa Institute for Missiology**

This report will not be complete without our expression of thanks with regard to training of our ministers. The service rendered by the Africa Institute for Missiology to the Maranatha Reformed Church of Christ is without measure. The main thing is the training of ministers, but the following must also be mentioned: Annual Continued Theological Training in both Pretoria and Durban, workshops for catechesis teachers, the big project of writing a catechism for the Maranatha Reformed Church of Christ, a new theological journal published through the Africa Institute for Missiology – Theology and the Church in South Africa (ThaciSA) and countless involvement of aim students in community projects, run through the Africa Institute for Missiology. It is therefore proper to say that the Maranatha Reformed Church of Christ views the Africa Institute for Missiology as a very important partner in doing mission work and also building Maranatha Reformed Church of Christ congregations.

* **Words of thanks**

The Maranatha Reformed Church of Christ has been blessed to work with the Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Board of Apostolate, prof IWC van Wyk and the Africa Institute for Missiology secretary, mrs Clarika Hattingh. The Maranatha Reformed Church of Christ wishes to thank the membership of the Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika for the support throughout

the years. The monthly subsidy from the Hervormde Kerk assists by augmenting the little money that our congregations pay to our ministers who are working full time in congregations. Without this subsidy, it would be very difficult to retain these ministers in full time ministry. This support was mostly financial, but there have recently developed a new and interesting culture of interacting at congregational level. We believe that this should be encouraged since the congregational level is where the church of Christ is found.

Verdere opmerkings oor die Maranatha Reformed Church of Christ

- * Die *Maranatha Reformed Church of Christ* toon 'n bestendige groei in veral die gebiede rondom Pretoria en die Transkei. Honderde kinders wat nie formeel by gemeentes ingeskakel is nie, woon eredienste en kategeseklasse in die *Maranatha Reformed Church of Christ* by.
- * Die *Maranatha Reformed Church of Christ* slaag daarin om tradisionele Hervormde liturgie met Afrika spiritualiteit aan te vul. Goeie Hervormde prediking word aangevul met Afrika ritmes en sang.
- * Die *Maranatha Reformed Church of Christ* is stadig maar seker besig om finansiëel te ontwikkel. Enkele gemeentes is al by die punt waar hulle die predikant 'n leefbare traktement kan betaal. Een belangrike rede is die feit dat die *Maranatha Reformed Church of Christ* kundige en bekwame mense trek.
- * Soos in elke ander kerk, word daar ook met talle probleme geworstel. Die Algemene Kommissie moes teen 'n hele paar predikante dissiplinêr optree in die verslagtydperk. Die positiewe is dat dit wel gebeur.
- * Vyf oudstudente van die Afrika Instituut vir Missiologie is tans dosente by UNISA. 'n Groot groep werk as kapelane (selfs met senior range) vir die Staat. Dit alles spreek boekdele oor die kwaliteit opleiding wat die *Maranatha Reformed Church of Christ* studente ontvang. Die invloed wat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika op hierdie wyse in Suid-Afrika uitoefen moet goed besef word.

BESLUIT	1. Die vergadering neem met dank kennis van die verslag van die <i>Maranatha Reformed Church of Christ</i>.
----------------	--

	2. Die vergadering betuig sy dank teenoor prof IWC van Wyk, mev Clarika Hattingh en ds JM Motloba vir hul werksaamhede in die Apostolaatskantoor. 3. Gemeentes en ringskommissies word aangemoedig om 'n verhouding met plaaslike <i>Maranatha Reformed Church of Christ</i> gemeentes op te bou met die oog op missionale en diakonale diens.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 53: RING VAN POTCHEFSTROOM

MISSIONAAT EN MISSIONALE BEDIENING

Die Algemene Kerkvergadering spreek hom uit oor die verstaan van missionaat en missionale bediening van die Kerk.

Die apostolaatsopdrag word omskryf in Ordereël 5.7.1 en Ordinasie 5.7.1 (i) tot (iv). Die Algemene Kerkvergadering bevestig die verstaan van die *Missio Dei* as verkondiging van die evangelie aan alle mense en dra dit aan lidmate van die Kerk op om in ooreenstemming met die geloof wat ons bely en eie aan die etos van die Nederduitsch Hervormde Kerk, hierdie verantwoordelikheid uit te leef.

Die oordrewe klem wat op missionalisering gelê word beperk die *Missio Dei* tot menslike pogings om gemeenskapsbetrokkenheid uit te lig as die enigste wyse van verkondiging. Die verkondiging van die evangelie het wyer invalshoeke en meerdere uitkomstes as net missionale doelwitte.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds GJ Smit, die skriba van die Ring van Potchefstroom, toegelig word tydens die vergadering.

Ds GJ Smit, die skriba van die Ring van Potchefstroom, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die laaste paragraaf verval.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 54: RING VAN MAQUASSI (GEMEENTE WOLMARANSSTAD)

ONDERSKEID TUSSEN APOSTOLAAT/MISSIONAAT EN MISSIONALISERING VAN DIE KERK

Die Algemene Kerkvergadering maak duidelike onderskeid tussen apostolaat/missionaat aan die een kant en missionalisering van die kerk aan die ander kant.

Motivering:

- * Onder apostolaat/missionaat verstaan die Kerk die opdrag van God deur Jesus Christus dat die Kerk die draer is van die evangelie van Jesus Christus na alle mense (Matteus 28: 16 tot 20, Efesiërs 3). Die Algemene Kerkvergadering bevestig opnuut die Kerk se verstaan van die *Missio Dei* as sodanig en roep die Kerk en al sy lidmate op om daaraan mee te werk.
- * Onder missionalisering van die Kerk word verstaan die huidige pogings om alles in die Kerk ondergeskik te stel en/of te laat opgaan in die apostolaat of die missionaat. Dit sou beteken dat:
 - ** Die eie aard en identiteit van die Hervormde Kerk se Bybels-reformatoriese teologie verswak en verlore gaan.
 - ** Die besondere en unieke etos, kerklike kultuur en gebruike van die Hervormde Kerk verswak en verlore gaan.
 - ** Die Kerk en die gemeenskap van gelowiges se opbou na binne verwaarloos word ten gunste van alle energie wat na buite gekonsentreer word.
 - ** Die opleiding van predikante eensydig fokus op missionalisering en dat daarmee die ryke verskeidenheid en diep teologiese geskakeerdheid van ons Hervormde teologie verlore gaan.
 - ** Die Kerk wat kragtens die Bybels-reformatoriese teologie die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus as Verlosser as middelpunt het, die fokus verskuif en verskraal tot die blote bediening van barmhartigheid en uiteindelik net welsynswerk.
 - ** Die Kerk meen dat die huidige tendense van ontkerkliking teengewerk moet word met oppervlakkige vorms van missionalisering wat net een doel voor oë het en dit is om mense se behoeftes te vervul.

Die Algemene Kerkvergadering verwerp hierdie pogings tot missionalisering van die Kerk en roep die Kerk op om in ooreenstemming met

die geloof wat ons bely en die eie aard van ons Kerk en etos, die Hervormde Kerk as kerk van Jesus Christus te handhaaf soos in die verlede.

Ds JA Benadie, die skriba van die Ring van Maquassi, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word teruggetrek.
VERDERE BEPLANNING	

3.3 **VERSLAG VAN DIE CHRISTELIKE SEEMANSORGANISASIE**

Die Christelike Seemansorganisasie is al meer as 60 jaar oud. Gemeentes in die Weskaap het hulle in die Tweede Wêreldoorlog ontferm oor die Nederlandse seesoldate op pad front toe en terug en het die Christelike Seemans Welsyns Organisasie gestig om vir hulle te sorg. Die oorlog is verby, maar skeepvaart nie, en die Nederlandse seesoldate is vervang deur seemanne uit al wat 'n nasie is, wat hulle brood op die water verdien. Die *Welsyn* in die naam is later laat vaar, maar die Christelike Seemansorganisasie is steeds in Suid-Afrikaanse hawens aan die werk.

3.3.1 **WAT DOEN DIE CHRISTELIKE SEEMANSORGANISASIE?**

Die Christelike Seemansorganisasie bely ons geloof in die Drie-enige God, Vader, Seun en Heilige Gees. Die Christelike Seemansorganisasie glo ook dat die evangelie van die Here Jesus Christus vir alle mense bedoel is. Die Christelike Seemansorganisasie voel geroepe om die evangelie te bedien aan mense wat op die een of ander wyse verbonde is aan seevaart en hawens, uit enige land en volk ter wêreld.

3.3.2 **HOE DOEN ONS DIT?**

Die belangrikste maniere waarop die Christelike Seemansorganisasie die evangelie bedien, is deur seemanne pastoraal te versorg, aan hulle die Bybel in hulle eie moedertaal te gee, en lektuur en ander hulpmiddels uit te gee waarmee seemanne die Bybel beter leer verstaan. Dit doen die Christelike Seemansorganisasie alles in ooreenstemming met die Bybels-reformatoriese teologiese tradisie soos in die Drie Formuliere van Eenheid.

Die Christelike Seemansorganisasie het ses predikante in vyf hawens van Suid-Afrika in diens. Hulle besoek skepe in die hawens, knoop pastorale gesprekke met die seemanne aan, lei Bybelstudies en godsdiensoefeninge, en verleen soms hulp en noodleniging aan seemanne in krisis. Soms help ons predikante met opbouende ontspanning en ontvang ons seemanne aan huis van gelowige huisgesinne. Soms vat

ons seemanne kerk toe en ander kere weer gebruik ons die geriewe van seemansklubs en -sendingstasies om seemanne te versorg. Ons hou briefwisseling met seelui in stand om langtermyn vriendskappe te bou.

Daar is doelgerig ekumeniese bande gesmee met die besture van ander plaaslike sendingprojekte. Die Christelike Seemansorganisasie het reeds bestaande goeie betrekkinge met ander kerke, organisasies en sendings in hawebediening gehad. Hierdie bande met die besture van ander rolspelers is in gedagte gehou met die vestiging van die bestuurder: Evangeliebediening en die plasing van die bestuurder en die Sendingkantoor in Durban waar die ander organisasies ook hulle hoofsetels en seniorpersoneel huisves.

Die Christelike Seemansorganisasie beskik oor verreweg die grootste getal teologies hoogs opgeleide en professionele evangeliebedienaars onder die plaaslike seemansendings. Hierdie potensiaal is nog lank nie behoorlik vir die Christelike Seemansorganisasie en vir die bediening van seemanne getap nie. Dog, hierdie professionele personeelkorps van die Christelike Seemansorganisasie is 'n volhoubare aanwinst en voordeel, aangesien die Christelike Seemansorganisasie beskik oor die finansiële rugsteun en stabiliteit om so 'n personeelkorps in stand te hou en sodoende samewerking en leiding op hoë vlak moontlik te maak.

Die Christelike Seemansorganisasie het wye openbare steun, wat veel verder strek as net die eie plaaslike kerk, gemeente(s) en die onmiddellike omgewing (kusgebied). Die Christelike Seemansorganisasie word ondersteun deur 'n multidenominasionele donateurskorps, verskeie kerke en kerklike instansies (amptelik en informeel), groepe en individue.

Om die voorsprong wat die Christelike Seemansorganisasie het verder te versterk, het die Christelike Seemansorganisasie toegang tot media en die vermoë om self nuwe media te ontwikkel. Die Christelike Seemansorganisasie het namens die seemansbediening in Suid-Afrika noue bande met die Bybelgenootskap van Suid-Afrika aangeknoop en is nou die spreekbuis wat namens hierdie organisasies met die Bybelgenootskap praat. Die Christelike Seemansorganisasie het 'n skerp sin vir fokus en is doelgerig ingestel op veral effektiewe bediening van die evangelie van Christus. Maar die Christelike Seemansorganisasie se eie fokus dwing ook tot die eie besef van die komplementêre aard van die Christelike Seemansorganisasie se bediening wat net in samewerking met ander bestaande en voortgaande bediening moontlik is.

Daar is aangesluit by die *International Christian Maritime Association*, 'n assosiasie van 27 lidorganisasies wat hulle wêreldwyd toespits op die bediening van seemanne in hawens.

3.3.3 DIE CHRISTELIKE SEEMANSORGANISASIE EN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

Vier van die Christelike Seemansorganisasie se sewe predikante is geordende predikante van die Hervormde Kerk: Di CJ en A Viljoen in Durban, ds DJD Taljard in Port Elizabeth en ds JH Barkhuizen in Saldanha.

Benewens die evangeliebedienaars, is daar ook etlike ander lidmate van die Hervormde Kerk wat by die Christelike Seemansorganisasie betrokke is, onder andere dr WAJ van Schoor (nasionale voorsitter, uit die Hervormde Kerk se Primrose-Oos gemeente), dr Eleanor Weideman (bestuurder: Administrasie en Finansies in Kaapstad) en mev Wilma Smith (by ons Bedieningskantoor in Durban).

Die Christelike Seemansorganisasie en die Kerk het gedurende die afgelope verslagtydperk die volgende verbintenis met mekaar gehad:

- * *Projek Warm Harte* van stapel gestuur waaraan talle lidmate reeds deelgeneem het deur musse, kouse en ander geskenke vir seemanne te maak.
- * Paas-, kers- en loferedienste saam met talle gemeentes van die Kerk.

Ons bid dat die vennootskap tussen die Christelike Seemansorganisasie en die Hervormde Kerk van krag tot krag sal gaan.

Besoek gerus die Christelike Seemansorganisasie se eie webwerf (www.cso.co.za) as u meer wil weet van wat u kan doen om deel te wees van die groot geloofsfamilie van die Christelike Seemansorganisasie. Kom bedien saam met ons die evangelie van ons Here Jesus Christus aan die seemanne van die wêreld. Soos dr André Dreyer dit altyd gestel het:

Die Here sê ons moet na die uiteindes van die wêreld toe gaan om die evangelie daar te gaan bedien. Maar die eindes van die wêreld kom nou sommer hier na ons hawens toe!

Die Christelike Seemansorganisasie sal met graagte die skakel wees wat u met die seemanne van die wêreld in verbinding bring.

Dankie aan die Hervormde Kerk vir u daadwerklike steun en vir u voorbidding vir die evangeliebediening in ons hawens.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

3.4 BYBELGENOOTSAP VAN SUID-AFRIKA

3.4.1 INLEIDING

Dit is vir ons 'n voorreg om as organiserende sekretarisse van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika wat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in die verskillende streke van die Republiek van Suid-Afrika bedien, vir die verslagtydperk 1 November 2009 tot 31 Oktober 2012 kortliks verslag te doen oor die werksaamhede van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se betrokkenheid daarby.

Ds JMJ de Wet het in 2011, na 'n vrugbare dienstydperk van 25 jaar by die Bybelgenootskap van Suid-Afrika, geëmeriteer. Hy word bedank vir die voortreflike diens wat hy tydens hierdie jare gelewer het. Nadat die pos in herooringeneem is, soos wat dit telkens gebeur wanneer daar 'n vakature ontstaan, het die Raad van Direkteure van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika besluit om die tweede pos van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika voorlopig te kontinueer. Dit het daartoe gelei dat dr S Hoffman met ingang 1 Desember 2011 in die pos aangestel is en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sedertdien saam met dr KD Papp vanuit die Bybelhuis in Kempton Park verteenwoordig. Dr Hoffman is verantwoordelik vir skakeling met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in die oostelike streek (Gauteng, Mpumalanga, Vrystaat, Kwazulu-Natal en Oos-Kaap) asook die Evangelies-Gereformeerde Kerk in die vier noordelike provinsies van die Republiek van Suid-Afrika, en dr KD Papp is verantwoordelik vir skakeling met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in die westelike streek (Limpopo, Noordwes, Noord-Kaap en Wes-Kaap) asook die Afrikaanse Protestantse Kerk in die vier noordelike provinsies van die Republiek van Suid-Afrika.

Groot dank word langs hierdie weg uitgespreek teenoor die medewerkers vanuit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wat die Bybelgenootskap van Suid-Afrika gedurende die verslagtydperk ondersteun het in ons taak om bekostigbare Bybels in bruikbare formate aan mense in hulle moedertaal beskikbaar te stel. Hier word gedink aan die Bybelvertalers, verteenwoordigers in komitees van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika, kerkrade, sustersverenigings, kategesegroepe, individue en besighede. Twee persone verdien spesiale vermelding: Ds CJA Simpson, wat vir baie jare voorsitter van die destydse Nasionale Raad en vanaf 2009 tot 2011 voorsitter van die Algemene Jaarvergadering en Raad van Direkteure van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika was, en br ADW Wolmarans, wat vir meer as vier dekades in verskeie hoedanighede by die werk van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika betrokke was.

Opregte dank word ook betuig teenoor die ringsvergaderings en ge-

meentes wat ons gedurende die verslagtydperk ontvang het en toege-
laat het om namens die Bybelgenootskap van Suid-Afrika op te tree.
Daar is groot waardering vir die hartlikheid waarmee ons telkens ont-
vang is en dankbaarheid vir die tyd wat vir ons ingeruim is.

3.4.2 WERKSAAMHEDE VAN DIE BYBELGENOOTSAP

3.4.2.1 Terugblik

Die jare 2010 tot 2012 was vir die Bybelgenootskap van Suid-Afrika uiter-
ters geseënde jare: Alhoewel Suid-Afrika in 2010 nog in 'n mate vas-
gevang was in die wêreldwye resessie, wat ook 'n invloed gehad het op
die inkomste van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika, was 2010 tog
vir die Bybelgenootskap van Suid-Afrika 'n jaar van dankbaarheid. Die
inkomste was voldoende om al die werk van die Bybelgenootskap van
Suid-Afrika voort te sit en die 190ste bestaansjaar van die Bybelge-
nootskap van Suid-Afrika kon met vreugde herdenk word. In 2011 het
die Bybelgenootskap van Suid-Afrika die 400ste bestaansjaar van die
King James Bybel en die 75ste bestaansjaar van die Venda Bybel ge-
vier. In dieselfde jaar het die Bybelgenootskap van Suid-Afrika, vir
slegs die derde keer in die geskiedenis, meer as een miljoen gedrukte
Bybels versprei en in 2012 is dit herhaal. Die grootste hoogtepunt was
egter die verskyning van die eerste volledige isiNdebele Bybel aan die
einde van 2012. Prof APB Breytenbach het as brontaalkenner en pro-
jekleier 'n reuse aandeel in hierdie vertaling gehad. Al 11 amptelike ta-
le van die Republiek van Suid-Afrika beskik nou oor 'n volledige Bybel.
Verskeie ander vertalingsprojekte het ook goeie vordering getoon, talle
nuwe produkte het verskyn en die inkomste van die Bybelgenootskap
van Suid-Afrika het in 2011 en 2012 weer bestendige groei getoon.

3.4.2.2 Vertaling

Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika is verantwoordelik vir die voorsie-
ning van die Bybel in al die tale van ons land. Vir hierdie doel moet die
Bybel gesaghebbend vertaal word uit die grondtale, uitgegee word in
bruikbare formate en beskikbaar gestel word teen bekostigbare pryse.

Die volgende vertalingsprojekte het onder andere gedurende die ver-
slagtydperk aandag geniet:

(i) ***Afrikaans: Die Bybel: 'n Direkte vertaling***

Hierdie projek, waaraan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika
ook deelneem, is steeds goed op dreef. Prof HJB Combrink, die pro-
jekleier, is verantwoordelik vir die bestuur van hierdie projek waarby so-
wat 140 mense betrokke is. Die redaksionele komitees het reeds ver-
skeie Ou- en Nuwe-Testamentiese boeke afgehandel en dit is aan die
kerklike lesers uitgestuur vir kommentaar. Dit is ook beskikbaar by die
volgende webtuiste wat vir hierdie vertaling geskep is: www.bybeldirek

tevertaling.co.za (voorheen www.nuwekerkbybel.co.za). Die publiek kan hier alle inligting rakende die vertaling bekom en ook kommentaar lewer op die beskikbare Bybelboeke.

Gedurende 2012 is daar 'n venynige veldtog van verdagmakery teen die Bybel: 'n Direkte vertaling gevoer. Dit het veral gehandel oor die gebruik van hoof- en kleinletters wanneer dit by die vertaling van die sogenaamde Messiaanse tekste in die Ou Testament kom. Die aanval is op 'n verantwoordelike manier bestuur deur soveel moontlik inligting oor die vertaling met gemeentes en individue te kommunikeer. Daar is onder andere 'n amptelike verklaring uitgereik wat die standpunt van die vertalers en die Bybelgenootskap van Suid-Afrika verwoord, 'n inligtingspamflet en DVD oor die Bybel: 'n Direkte vertaling is beskikbaar gestel en daar is met verskillende kerkgenootskappe in gesprek getree. Tydens die jongste vergadering van die Kerklike Advieskomitee (Die Bybel in Afrikaans), het die 15 kerke wat teenwoordig was (onder andere die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika), die volgende eenparige besluit geneem:

Die vergadering

- (i) vind dit baie jammer dat pogings aangewend word om die Bybel: 'n Direkte vertaling verdag te maak en by voorbaat in diskrediet te bring op grond van die manier waarop tekste in die Ou Testament, wat in die Nuwe Testament as Messiaans aangedui word, weergegee word en distansieer hom van al sodanige pogings;*
- (ii) bely onomwonde, saam met die hele vertaalspan en die Bybelgenootskap van Suid-Afrika, die Godheid van Christus en sy verlossingswerk;*
- (iii) betuig sy dank teenoor die Bybelgenootskap van Suid-Afrika vir die besluit dat 'n tweede uitgawe van die vertaling (soos versoek deur sommige kerkgenootskappe) goedgekeur word waar hoofletters gebruik sal word in Ou-Testamentiese tekste wat in die Nuwe Testament as Messiaans aangedui word;*
- (iv) versoek kerkgenootskappe om hul lidmate bewus te maak van die Bybel: 'n Direkte vertaling en die webblad www.nuwekerkbybel.co.za onder hulle aandag te bring;*
- (v) verseker die vertaalspanne en redaksionele komitees van hul voorbidding vir die vertaling van die Bybel: 'n Direkte vertaling;*
- (vi) bedank die Bybelgenootskap vir die wyse waarop hulle die*

saak met betrekking tot die verdagmaking van die Bybel: 'n Direkte vertaling hanteer.

(ii) **Engelse Bybel vir Dowes**

Hierdie projek, met dr R Hough as projekteier, is in 2011 begin. Hy word bygestaan deur 'n dowe vertaler, twee brontaalkenners, 'n Engelse taalkundige asook drie dowe leesgroepe. Die vertaling toon bestendige vordering. 'n Aantal Bybelboeke is reeds vertaal en die terugvoer van die dowe kerklike lesers is baie positief.

(iii) **Suid-Ndebele**

Na 11 jaar is die vertaling van die Ou Testament en die hersiening van die Nuwe Testament aan die einde van 2010 voltooi. Die produksieproses het in 2011 en 2012 plaasgevind en die eerste besending isiNdebele Bybels het op 26 Oktober 2012 in Tafelbaai Hawe aangekom. Hierdie Bybel is op 24 November 2012 feestelik in KwaMhlanga bekendgestel.

(iv) **Zulu**

Die nuwe Zulu vertaling van die Bybel vorder goed. Nieteenstaande die gesondheidsuitdagings van die projekteier, prof JA van Rooy, is die helfte van die hele Bybel reeds vertaal en die hersieningskomitee verder goed.

3.4.2.3 **Produkontwikkeling en nuwe publikasies**

Die digitalisering van Bybeltekste is gedurende die verslagtydperk voltooi en daar het 67 nuwe produkte verskyn, ondermeer die volgende:

- * Uitreikbybels in Zulu, Engels en Afrikaans.
- * 19 Bybelvertalings in die nuwe Standaardformaat.
- * 'n Spesiale uitgawe van die *King James* Bybel.
- * Die laaste Bybels op selfoon (nou in al 11 amptelike tale beskikbaar).
- * Oudiobybels (MP3-formaat) in Afrikaans (1953 en 1983 vertalings).

3.4.2.4 **Verspreiding**

(i) **Bybels in alle tale**

Die volgende hoeveelheid volledige Bybels is gedurende die verslagtydperk in die Republiek van Suid-Afrika versprei:

	2010	2011	2012
Bybels	901 818	1 024 383	1 074 605
Selfoonbybels	128 570	242 600	414 932
E-Bybels	0	735	2 693
Totaal	1 030 388	1 267 718	1 492 230

Tussen 67% en 78% van die volledige Bybels wat jaarliks versprei is, was Standaardbybels.

Die hoogste verspreiding van volledige Bybels was soos volg gedurende die drie jaar van verslagtydperk: Engels (823 870), Zoeloe (598 846) en Afrikaans (445 040).

(ii) **Die Bybel in Afrikaans**

Sedert 1934 het die Bybelgenootskap van Suid-Afrika reeds 11 119 933 eksemplare van die Afrikaanse 1933/53 (7 410 842) en 1983 (3 709 091) vertalings versprei.

Die volgende hoeveelheid volledige Afrikaanse Bybels is gedurende die verslagtydperk in die Republiek van Suid-Afrika versprei:

	2010	2011	2012
1933/53-weergawe	65 796	58 864	52 257
1983-weergawe	79 760	81 638	99 176
Bybel vir Almal	2 934	2 680	1 935
Totaal	148 490	143 182	153 368

(iii) **Bestemmings buite Suid-Afrika**

Daar is gedurende die verslagtydperk 95 981 volledige Bybels in tot soveel as 13 verskillende tale en 25 vertalings aan ander Bybelgenootskappe in Afrika gelewer, onder andere 26 660 aan Namibië, 11 913 aan Botswana, 8 634 aan Lesotho en 8 273 aan Swaziland.

3.4.2.5 **Finansies** (syfers word in Randwaarde gegee)

(i) **Inkomste**

Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika het vanuit verskeie oorde donasies ontvang. Dit lyk soos volg:

	2010	2011	2012
Individue	17 294 569	18 233 724	19 283 220
Kerke	14 870 822	15 340 676	15 894 582

Kerklike organisasies	313 235	323 461	347 602
Kategese	87 940	49 849	65 063
Kerkjeug	30 324	33 981	59 439
Skole, ensovoorts	82 036	76 499	87 833
Sakeondernemings	709 455	653 522	1 071 905
Allerlei	629 205	356 980	413 972
Boedels	9 627 067	7 698 574	9 377 908
Totaal	43 644 653	42 767 267	46 601 524

(ii) **Uitgawes**

Die koste van die verspreidingsprogramme was soos volg:

	2010	2011	2012
Bybelproduksie	44,3 miljoen	43,2 miljoen	42,1 miljoen
Bybelvertalingsprojekte	3,3 miljoen	3,9 miljoen	3,6 miljoen
Spesiale verspreiding	1,8 miljoen	1,3 miljoen	2,3 miljoen
Wêreldwye werk	1,1 miljoen	1,9 miljoen	2,9 miljoen
Geloof deur Gehoor	1,6 miljoen	1,8 miljoen	1,8 miljoen

Ander uitgawes was die volgende:

	2010	2011	2012
Personeel	28,2 miljoen	31,2 miljoen	32,0 miljoen
Administrasie	9,3 miljoen	10,0 miljoen	11,2 miljoen
Donateursprogramme	3,1 miljoen	5,6 miljoen	10,1 miljoen*

* Sluit R6,2 miljoen in vir na-aftrede mediese fonds aanspreeklikheid vir sommige werknemers wat voor 1 Augustus 2005 in diens was.

(iii) **Verslae**

'n Verkorte jaarverslag van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika se werksaamhede is elke jaar aan donateurs gestuur en die geouditeerde finansiële state was telkens by die Streekkantore van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika vir *bona fide* donateurs ter insae beskikbaar.

3.4.3 BETROKKENHEID VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

3.4.3.1 **Verteenwoordiging**

(i) ***Streekkomitees***

Verteenwoordigers van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het gedurende die verslagtydperk in 10 van die 11 streekkomitees gedien.

(ii) ***Kerklike Advieskomitee vir die Bybel in Afrikaans***

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika was in die Kerklike Advieskomitee vir die Bybel in Afrikaans goed verteenwoordig en 'n aantal vertalers vanuit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika werk saam aan die Afrikaanse Bybelvertalingsprojek.

3.4.3.2 **Bydraes vanuit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika**

Bydraes van gemeentes in die Republiek van Suid-Afrika gedurende die verslagtydperk lyk soos volg:

	2010	2011	2012
Individue	305 886.62	286 489.30	252 282.00
Bybel 'n Maand Klub	38 160.00	38 601.66	44 576.00
Manne vir die Woord	0.00	0.00	41 420.00
Kerkrade	1 483 657.61	1 565 702.35	1 788 859.01
Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging	17 887.88	28 178.60	13 822.16
Kategese/Jeug	8 301.50	11 441.28	17 836.94
Sakeondernemings	105 960.00	7 113.00	105 340.00
Totaal	1 959 853.61	1 937 526.19	2 264 136.11

Opmerkings:

- * Die effense daling in bydraes in 2011 is hoofsaaklik te wyte aan 'n daling in die bydraes van individue en die feit dat die jaarlikse bydrae van 'n sakeonderneming nie in daardie jaar ontvang is nie.
- * Die buitengewone groei in bydraes in 2012 is deels te danke aan 'n styging in kerkrade se bydraes, die inkomste van 'n nuwe ini-

siatief naamlik Manne vir die Woord, asook die bydrae van die sa-
keonderneming waarna hierbo verwys is.

- * Wat die bereiking van die bydraemikpunt betref (dit is die bedrag
wat die Bybelgenootskap van Suid-Afrika benodig om een Bybel
teen 'n bekostigbare prys beskikbaar te stel) was die gemiddelde
bydrae per lidmaat R17.97 in 2010 (mikpunt R33.00), R19.45 in
2011 (mikpunt R35.00) en R23.44 in 2012 (mikpunt R35.00).

Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika is dankbaar vir die pragtige groei
in bydraes oor die verslagtydperk.

3.4.4 SLOT

Dit bly steeds die missie en taak van die Bybelgenootskap van Suid-
Afrika om die Bybel teen 'n bekostigbare prys en in bruikbare formate in
die verskillende tale van ons land beskikbaar te maak. God het gedu-
rende die verslagtydperk uit genade aan ons alles voorsien wat ons no-
dig gehad het om hierdie taak uit te voer. Hierin was die Nederduitsch
Hervormde Kerk van Afrika en ons ander donateurs instrumente in sy
hand. Daarvoor sê ons dankie en bring ons aan Hom die eer!

Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika wil ook, wat die toekoms betref,
in die behoeftes van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika voor-
sien, en vertrou dat die Kerk vir die Genootskap voorbidding sal doen
en ons finansieel sal bly ondersteun.

---oOo---

Ds GS Kritzinger, die uitvoerende hoof van die Bybelgenootskap van
Suid-Afrika, en prof APB Breytenbach spreek die vergadering toe op 26
September 2013.

BESLUIT	1. Daar word met waardering kennis geneem van die werk van die By- belgenootskap van Suid-Afrika en die Bybelgenootskap word opnuut verseker van die Kerk se voorbid- ding en ondersteuning. 2. Dank word uitgespreek teenoor alle gemeentes, gemeentelike in- stansies, sakeondernemings en in- dividue wat die Bybelgenootskap ondersteun het. 3. Kerkrade word versoek om plaas- like boekwinkels aan te moedig om Bybels van die Bybelgenootskap in
----------------	---

	voorraad te hou en aangemoedig om toe te sien dat Bybels by kolporteurs beskikbaar is. 4. Kerkrade word versoek om Bybels direk by die Bybelgenootskap aan te koop aangesien dit vir kerke teen kosprys beskikbaar is ('n katalogus en pryslys kan op die Bybelgenootskap van Suid-Afrika se webwerf by www.bybelgenootskap.co.za gevind word. Bestellings kan ook daar geplaas word. Die telefoniese bestelnommer vir Bybels is 0861 242 542. Indien probleme ondervind word, skakel dr KD Papp of dr S Hoffman by 011 970 4010). 5. Kerkrade word gewys op die staande besluit van die Algemene Kerkvergadering dat die erediensoffer-gawes van Hervormingsondag (die laaste Sondag in Oktober) aan die Bybelgenootskap oorbetaal word. Kerkrade word versoek om hierdie bydrae jaarliks in November oor te betaal as eerste bydrae van die nuwe finansiële jaar van die Bybelgenootskap. 6. Kerkrade word versoek om alles in hulle vermoë te doen om die bedrag wat die Bybelgenootskap benodig om een Bybel bekostigbaar beskikbaar te stel (R36.00 vir 2013), jaarliks per lidmaat aan die Bybelgenootskap oor te betaal. Gemeentes wat daartoe in staat is kan dit oorweeg om, soos dit ook die geval in ander kerke is, deel te neem aan die nuwe Borg-'n-Bybel projek deur een Standaardbybel teen R55.00 per lidmaat per jaar te borg. 7. Alle kerkrade word vriendelik versoek om bydraes (verkieslik maandeliks) direk aan die Bybelgenootskap se kantoor in Kempton Park
--	---

	oor te betaal en nie aan 'n ander Streekkantoor van die Bybelgenootskap of die Raad van Finansies of ringskommissie nie. Die rekeningbesonderhede is soos volg: Bybelgenootskap van SA, ABSA Kempton Park, rekeningnommer 260 220 748, takkode 632 005.
	8. Nederduitsch Hervormde Sustersverenigingtakke, kategesegroepe, individue en sakeondernemings word aangemoedig om by te dra vir Bybelverspreiding.
	9. Kerkrade word aangemoedig om <i>Die Saaier</i>, kwartaalblad van die Bybelgenootskap, asook promosiemateriaal van die Bybelgenootskap, wat gratis op aanvraag beskikbaar is, as hulpmiddels te gebruik om die Bybelgenootskap bekend te stel en fondse daarvoor in te samel.
	10. Die Kerk spreek haar beste wense uit teenoor die Bybelgenootskap van Suid-Afrika.
VERDERE BEPLANNING	

3.5 DIE AFRIKAANSE BYBELVERTALINGSPROJEK

3.5.1 AFR 53 AFRIKAANS 1933/53-VERTALING: BYBELGENOOTSKAP VAN SUID-AFRIKA

Die Bybel: Dit is die ganse Heilige Skrif wat al die kanonieke boeke van die Ou en Nuwe Testament bevat oorgesit uit die oorspronklike tale.

Oor die besondere moeilikhede en werkwyse van die baanbrekende Bybelvertaling in Afrikaans, word ons nie breedvoerig ingelig nie. Waar daar gewoonlik van Hervormde kant op gewys word, is dat dr HCM Fourie voet neergesit het en nie aan 'n verafrikaansing van die Statevertaling wou meewerk nie. Die Hervormde Kerk se aandrang dat eerder uit die grondtale vertaal moes word, het toe byval gevind. Die vertaling het homself by die lesers aanbeveel met die kragtige aanspraak oorgesit uit die oorspronklike tale. Die vertalers het hulleself so aan die inhoud gebonde gevoel dat hulle nie eers omstellings wou aanbring nie.

3.5.2 AFR 83 AFRIKAANS 1983-VERTALING: BYBELGENOOTSCHAP VAN SUID-AFRIKA

Die Bybel: Nuwe vertaling (met herformulerings).

Hierdie vertaling is die resultaat van die tweede groot aanslag om die Bybel in Afrikaans te vertaal. Aan die leser word hierdie aanbieding in die lang geleedere van Bybelvertalings soos volg aanbeveel:

Die doel was 'n vertaling wat rekening hou met die ontwikkeling in Afrikaans die afgelope jare en met die resultate van wetenskaplike ondersoek; 'n waardige vertaling waardeur Afrikaanssprekendes aangespreek word, buite en binne die kerk, in die erediens en in huislike gebruik, in ons teenwoordige situasie en tyd.

Op die eerste vergadering van die nuutsaamgestelde kommissie vir die Afrikaanse Bybelvertaling word die vertalers opgeroep:

*Ons moet strewe na 'n verstaanbare vertaling met vermyding van teologies-tegniese, tradisioneel-kerklike begrippe, hoogdrawendheid en letterlikheid. Begrippe soos geregtigheid, goedertierenheid, geregverdig deur die geloof, is in dié verband vermeld. Die lang sinne moet opgebreek word in korter sinne en strewe na eenvoud. Maak soms eksplisiet wat implisiet in die teks is (JP Oberholzer, 1984. Die Afrikaanse Bybelvertaling 1983 – enkele aantekeninge in die *Hervormde Teologiese Studies* 40,1, 82 tot 91).*

3.5.3 DIE BOODSKAP: CHRISTELIKE UITGEWERSMAATSKAPPY, 2006

Hierdie vertaling word aangebied as die lekkerlees-Bybelvertaling in Afrikaans. Die vertalers het hulle ten doel gestel om die Bybelskrywers hedendaagse Afrikaans te laat praat.

3.5.4 DIE BYBEL: NUWE LEWENDE VERTALING: CHRISTELIKE UITGEWERSMAATSKAPPY, 2006, 2011

Hierdie vertaling maak daarop aanspraak dat dit op die twee pilare van Skrifgetrouheid en verstaanbaarheid berus. Die werklike bedoeling van 'n teksgedeelte word in idiomatiese Afrikaans oorgesit. Die *Holy Bible, New Living Translation* het as model vir die vertaling gedien.

3.5.5 BYBEL VIR ALMAL: BYBELGENOOTSCHAP VAN SUID-AFRIKA, 2007

Dit is oorspronklik uitgegee as Die Bybel vir Dowes. Die aanbeveling lui dat die brontekste in maklik leesbare Afrikaans vertaal is sonder dat enigiets uit die oorspronklike tekste verlore gegaan het.

3.5.6 INTERLINIËRE BYBEL GRIEKS-AFRIKAANS NUWE TESTAMENT: CHRISTELIKE UITGEWERSMAATSKAPPY, 2012

Die bladsye van hierdie Nuwe Testament word in drie kolomme verdeel met 'n direkte vertaling aan die linkerkant, die 1983-vertaling aan die regterkant en 'n groter middeldeel met die Griekse teks, 'n transkripsie daarvan en in die tweede reël onder die Griekse woorde 'n woord-vir-woord vertaling daarvan. Die direkte vertaling vorm min of meer 'n weerspieëling van die woord-vir-woord-vertaling. Die doel van hierdie aanbieding is om die Afrikaanse leser op 'n sinvolle en verstaanbare manier so na as moontlik aan die oorspronklike Griekse teks te bring (Inleiding xiii).

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

3.6 TOERUSTING

3.6.1 SENTIK

3.6.1.1 Raad vir SENTIK

Die Sentrum vir Toerusting, Inligting en Kommunikasie staan in diens van die Kerk – ons gemeentes, ons rade, kommissies en kerklike diensorgane. Ons oogmerk is om al hierdie instansies te help om toerustingsmateriaal te ontwikkel en te druk, om inligting te versprei, en om effektiewe kommunikasie binne en vanuit die Kerk te dien.

Die Raad vir SENTIK is dienoreenkomstig saamgestel om die ver- naamste belanghebbers by SENTIK se werk te verteenwoordig:

- * Komitee vir die Argief en Biblioteek (dr C Pretorius).
- * Komitee vir die SP Engelbrecht-museum (dr C Pretorius).
- * Gereelde kerklike publikasies:
 - ** *Almanak* (dr KD Papp)
 - ** *Bybelse Dagboek* (dr GJ Malan)
 - ** *Die Hervormer/e-Hervormer* (ds D Barnard/dr AG Ungerer)
 - ** *Konteks* (dr WC Kloppers)
 - ** *Die Christelike Vrou* (ds JS Botha)
 - ** *Tydskrif vir Hervormde Teologie* (prof IWC van Wyk).
- * Redakteur van die Kerk se webblad (prof E van Eck).
- * Eindredakteur van die kategeseboekekomitee (dr JA Beukes).

- * Hervormde Teologiese Kollege (dr JC van der Merwe).
- * Kommissie van die Algemene Kerkvergadering (dr JC van der Merwe).
- * Administrateur (mnr Elmar Struwig).
- * Die Kerk se boekwinkel ressorteer ook onder SENTIK en word deur 'n boekwinkelbestuurder in samewerking met die sekretaris vir SENTIK en die personeel van die kantoor van die administrateur, bestuur.

SENTIK beskik tans oor die dienste van die volgende personeellede:

- * Sekretaris vir SENTIK (dr WC van Wyk).
- * Redakteur van *Konteks*/visuele kommunikasie (dr WC Kloppers).
- * Produksiebestuurder (mev Tessa Oppermann).
- * Grafiese ontwerpers (mev Izelle Marx, mev Francis Nel).
- * Boekwinkelbestuurder (mev Susann van Zyl).
- * Argivaris (mnr Nándor Sarkady).
- * Bibliotekaresse (mev Cecile Spies).

SENTIK lewer 'n wye verskeidenheid produkte en dienste aan die Kerk:

Produkte

Publikasie	Take	Frekwensie	Aantal sedert 69ste AKV (2010)
<i>Almanak en Bybelse Dagboek</i>	Inhoud: Insameling (deels), redigering, aanvulling en taalversorging. Bladuitleg en ontwerp van boekmerk. Laat druk, betaling van drukkers. Bemarking en verspreiding. Intekeninge en administrasie.	1 per jaar	3
<i>e-Hervormer</i>	Inhoud: Insameling, redigering en taalversorging. Bladuitleg: Foto's versamel en uitleg. Advertensies: Administrasie en ontwerp. Argivering.	Weekliks (± 46 per jaar)	138
<i>Die Hervormer</i>	Inhoud: Beplanning, insameling, keuring, redigering en taalversorging. Bladuitleg: Foto's versamel en uitleg. <i>Die Hervormer</i> se webblad: Formulering van inhoud en bladuitleg. Argivering.	Maandeliks (11 per jaar)	33

	Laat druk, betaling van drukkers. Bemaking en verspreiding.		
	Intekeninge en administrasie.		
<i>Teologiese Gesprek</i> (Elektroniese gespreksblad van <i>Die Hervormer</i>)	Skep van die blad.	Sporadies	± 25 artikels
	Inhoud: Versameling, keuring, en plasing.		
<i>Konteks</i>	Inhoud: Beplanning, insameling, keuring, redigering en taalversorging.	10 per jaar	30
	Bladuitleg: Foto's versamel en uitleg.		
	<i>Konteks</i> se webblad: Formulering van inhoud en bladuitleg.		
	Argivering.		
	Laat druk, betaling van drukkers. Bemaking en verspreiding.		
	Advertensies: Administrasie en ontwerp.		
	Intekeninge en administrasie.		
Webblad en <i>Facebook</i> -blad van die Kerk	Opdatering, uitbreiding en aanpassing van inhoud.	Deurlopend	
	Bestuur van inhoud, kommunikasie en administrasie.		
<i>Tydskrif vir Hervormde Teologie</i>	Ontwerp van omslag, bladuitleg.	Kwartaalliks	3
Artikels	Skryf en redigeer berigte en artikels vir verskillende kerklike publikasies.	Sporadies	Verskeie

Promosieskyfies vir gereelde kerklike publikasies	Ontwerp en taalversorging.	12 per jaar	36
Kategeseboeke	Redigering, taalversorging, bladuitleg, ontwerp van omslae. Druk, administrasie, en verspreiding.	Graad R, Graad 5, Graad 6, Graad 7, Graad 8, Graad 9	2 boeke van elke graad (kind en kategeet), met ander woorde 12 boeke in totaal
Bybelstudiegidse	Redigering, taalversorging, bladuitleg, ontwerp van omslag. Druk, bemarking en verspreiding.		6 in 3 jaar uitgegee
Kerklike publikasies: <i>So glo ons</i> (belydenisskrifte), Doop-register.	Redigering, taalversorging, bladuitleg, ontwerp van omslag. Druk, bemarking en verspreiding.		2
Katalogus vir boekwinkel (gedruk en/of elektronies)	Samestelling van inhoud, prysvasstelling, taalversorging, bladuitleg, (drukwerk), verspreiding.	1 per jaar	3
Kerkkalender (liturgiese jaar en belangrike datums)	Versameling en aanpassing van inligting, taalversorging, bladuitleg.	Jaarliks	3
Preeksetse en Oordenkings	Werf van medewerkers, insameling van materiaal, redigering, taalversorging en bladuitleg.	± 15 per jaar	± 20
Nuwe logo's Briefhoofde E-pos briefvoete/template Visitekaartjies Boekmerke Skryfbehoeftes Voorblaaie en omslae van publikasies	Korporatiewe identiteit opdateer (verandering van besonderhede, slagspreuk, ensovoorts).	Deurlopend	Minstens 8 identiteite wat inpas by nuwe logo's ontwerp

Plakkate, naamborde en kennisgewingborde	Ontwerp, redigering en taalversorging, bladuitleg, drukwerk.	Sporadies	± 21
Grafiese materiaal vir Bybelvasvra (identiteit en boekmerk)	Ontwerp, taalversorging, bladuitleg, drukwerk.	Jaarliks	3
Brosjures en pamflette vir kerklike instansies (Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging, Monumenttehuise, Die Ondersteuningsraad, Afrika Instituut vir Missiologie, Aksiegroep vir Bejaardes, SP Engelbrecht-museum)	Ontwerp, redigering, taalversorging, bladuitleg. Drukwerk, administrasie.	Sporadies	8
<i>Omgee-in-Aksie</i> (Algemene Diakensvergadering elektroniese nuusbrief)	Ontwerp van templaar, redigering en taalversorging van inhoud, bladuitleg.	Maandeliks	± 9
Algemene Diakensvergadering Promosieskyfies	Ontwerp, redigering, taalversorging, uitleg.	Sporadies	
<i>Powerpoint</i> -template (vir Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, sinodaal en gemeentes op versoek)	Ontwerp en verspreiding.	Sporadies	4
Ander publikasies: Welstandsprogram, Ouderlingekursus	Redigering, taalversorging, bladuitleg. Druk en verspreiding.	Sporadies	2

Dienste

SENTIK se personeel lewer deurlopend op verskillende maniere advies aan gemeentes en kerklike instansies, en is op vele wyses instrumenteel om die Kerk se boodskap te kommunikeer.

Foto's en fotomateriaal	Neem foto's, soek en koop kommersiële fotomateriaal aan, verwerk en stel grafiese materiaal en foto's wat deur gemeentes aangevra word (byvoorbeeld voetewassing, foto's vir <i>Facebook</i> , logo's van instansies, ensovoorts) beskikbaar.
Visuele inkleding	Advies oor afronding van kerklike skrywes, inligting- en studiestukke, en toerustingsmateriaal.
Gemeenteblaaie en gemeentes se webblaai	Tegniese advies en hulp met ontwerp.
Proeflees en vertalings	Talle briewe en ander publikasies van kerklike kommissies en instansies.
Aanbieding van kursusse (Hervormde Teologiese Kollege en Afrika Instituut vir Missiologie)	Taal en kommunikasie. Visuele kommunikasie. Ou Testament.
Voordragte	Tree op by kerklike byeenkomste.
Interne kommunikasie	Skakeling met die Kommissies van die Algemene Kerkvergadering en Algemene Diakensvergadering, die administrateur, gemeentes, Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging, Die Ondersteuningsraad, Kinderhuise, Fakulteit Teologie. Formulering en redigering van kerklike korrespondensie in medewerking met die betrokke kerklike liggame.
Eksterne kommunikasie	Skakeling met die media en ander instansies namens die Kerk. Skakeling met eksterne partye om die name en embleme van kerklike instansies in die naam van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te registreer. Skakeling en korrespondensie namens die <i>To Care Foundation</i> . Formulering en redigering van kerklike korrespondensie in medewerking met die betrokke kerklike liggame.

Verwante instansies wat onder SENTIK ressorteer

SENTIK-boekwinkel	Laat druk kerklike publikasies en skryfbehoeftes (verkryging en toekenning van kwotasies, ontvangs, betaling en fakturering). Skakeling met Bybelgenootskap van Suid-Afrika en uitgewers van Christelike literatuur, bestelling en betaling. Ontvang, bestuur, beheer en administrasie van voorraad. Bemarking en verspreiding. Neem bestellings, verpak en pos aan gemeentes en individue. Kontantverkope, deponering van inkomste. Finansiële bestuur.
Kerkargief en biblioteek	Formuleer beleid vir die bestuur van die argief in ooreenstemming met kerklike praktyk en wetgewing. Aanwins en ontsluiting van kerklike argiefmateriaal. Skakeling met eksterne liggame (biblioteke, argiewe, genealogiese navorsers). Navorsing en verskaffing van inligting en materiaal aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die Raad van Finansies, SENTIK, kerklike rade en kommissies, gemeentes, predikante en ander individue. Konsolidering en ontsluiting van die boekeversamelings van die ekumeniese biblioteek, die Afrika Instituut vir Missiologie-biblioteek, en die boekeversamelings van proff A van Selms, PS Dreyer en andere.

SP Engelbrecht-museum	Formuleer beleid vir die bestuur van die museum. Skakel met museumkundiges oor die instandhouding en bemarking van die museum, reël die nodige werk en betaling.
-----------------------	--

Enkele spesifieke sake vir oorweging:

Die bostaande skematiese uiteensetting gee 'n oorsig van die talle maniere waarop SENTIK aan die Kerk in den brede diens lewer. Ons lig egter 'n paar spesifieke sake uit met die versoek dat die Algemene Kerkvergadering en gemeentes spesifiek daaraan moet aandag gee:

- * SENTIK gee graag uitvoering aan die 69ste Algemene Kerkvergadering se opdrag om *broodnodige geestelike literatuur* aan die Kerk beskikbaar te stel. SENTIK is baie dankbaar oor die positiewe ontvangs wat die nuwe reeks **kategeseboeke** in die Kerk gekry het. Ons is egter baie teleurgesteld oor die swak verkope van 'n reeks nuwe **Bybelstudiegidse**. Ons vind dit ook jammer dat predikante en/of gemeentes blykbaar soms net een kopie van 'n Bybelstudiegidse koop en dan iewers fotokopieë maak wat gratis aan lidmate beskikbaar gestel word – terwyl SENTIK die Bybelstudiegidse teen die uiters billike bedrag van net R30.00 te koop aanbied. Die tendens laat die vraag ontstaan of SENTIK saam met welwillende predikante verder Bybelstudiegidse of ander geestelike literatuur moet ontwikkel en publiseer.
- * Die Kerk se nuwe **webblad** (www.nhka.org) is oor die afgelope termyn hersien en uitgebrei. Dit bevat 'n magdom inligting, onder meer elektroniese weergawes van die belydenisskrifte, die Kerkorde, en die notules van onlangse Algemene Kerkvergaderings. Daar is ook 'n baie wye reeks preke van Hervormde predikante beskikbaar, terwyl die Bybelse Dagboek se dagstukkies ook in elektroniese formaat gelaai word. Die elektroniese databasis van predikante en gemeentes op die webblad is met die Kerk se sentrale databasis gekoppel om te verseker dat dit deurlopend op datum gehou word.

Die webblaai van *Die Hervormer* (www.hervormer.co.za) en *Konteks* (www.konteks.co.za) bied maandeliks 'n uittreksel van die nuutste publikasies. *Die Hervormer* se webblad bevat ook 'n volledige elektroniese argief van elke uitgawe van die *e-Hervormer*, en is verder uitgebrei met 'n **gespreksblad, Teologiese Gesprek**, waar aktuele artikels geplaas word wat weens hulle aard te lank of ingewikkeld is vir lesersbriewe in die gedrukte *Die Hervormer*, maar nogtans teologies toeganklik is vir lidmate en ampsdraers. Hierbenewens word **die nuwe Hervormde Teologiese Tydskrif** nou ook volledig in elektroniese formaat op die Kerk se webblad geplaas. Ten slotte sien 'n span vrywillige administrateurs toe dat **die Kerk se Facebook-blad** (<http://www.facebook.com/#!/Hervormde.Kerk>) 'n waardige maar informele gespreksruimte vir lidmate regoor die land bied, en ook as bron vir inligting oor die Kerk en aktuele sake benut kan word.

- * Die **kerkargief** is die geheue van die hele Hervormde Kerk. Lu-krake, onvolledige en ongereeelde indiening van gemeentes en kerklike rade se agendas, notules en argiefstukke laat egter kritieke gate in die Kerk se korporatiewe geheue. Die kerklike afskeiding oor die afgelope termyn het gewys watter **ernstige regsimplikasies onvoldoende argivering van notules, besluite en korrespondensie vir gemeentes** kan inhou.

Versoeke aan gemeentes om inligting en foto's van kerklike eiendomme aan SENTIK te stuur, veral wanneer die verkoop, sloping en vernietiging van eiendomme ter sprake kom, het nie veel reaksie ontlok nie. Dieselfde geld versoeke dat gemeentes 'n inventaris van kosbare kerklike en kultuurgoedere aan SENTIK stuur.

- * SENTIK word deurlopend en toenemend deur talle kerklike instansies genader om advies, hulp en die daarstel van 'n verskeidenheid produkte ten dienste van die Kerk. In die meeste van hierdie gevalle verskaf SENTIK die produkte en dienste gratis of teen die kosprys van eksterne diensverskaffers. Tot dusver het die Kerk sinodaal 'n bitter klein bydrae gelewer tot **die finansiering van SENTIK se aktiwiteite**, en dit is ons almal se ideaal dat dit so sou kon bly.

Maar SENTIK se inkomste uit tydskrifintekeninge en boekverkope is die belangrikste bron van finansiering vir die werk wat gedoen word. Intekeninge op die kerklike publikasies toon egter 'n dalende tendens en indien dit voortduur, word dit onmoontlik om SENTIK se uitgawes uit hierdie inkomstebron te finansier. Terselfdertyd dwing die druk waaronder die hele Kerk se finansies verkeer, SENTIK om gemeentes met uitstaande skuld nie toe te laat om net groter skuld op te bou nie. Dit het eweneens 'n impak op SENTIK se omset en inkomste. Uiteindelik kan dit lei tot die punt waar produkte en dienste ingekort moet word, of dat die sinodale heffings moet verhoog om vir die befondsing van hierdie werkvoorsiening te maak.

Soms word die gedagte geopper dat daar koste bespaar kan word deur die **elektroniese publikasie van Die Hervormer en Konteks**. SENTIK het ondersoek ingestel hierna en die inligting in 'n werkwinkel en gesprekke met die Raad van Finansies bespreek. Hoewel dit redelik maklik en bekostigbaar is om die tydskrifte elektronies te publiseer, sal dit die inkomste uit tydskrifintekeninge ondergrawe en dus net tot groter finansiële afhanklikheid van sinodale befondsing lei. Marknavorsing en intense pogings om advertensies vir die kerklike tydskrifte te werf, het getoon dat kerklike inhuus-publikasies nie daarin sal slaag om hieruit 'n beduidende inkomste te genereer nie. Elektroniese publikasie van die kerklike

tydskrifte is dus moontlik, maar vereis 'n ander besigheidsmodel waarin substansiële sinodale befondsing onvermydelik is.

Die maklikste oplossing is dus dat gemeentes SENTIK bystaan om die publikasies van die Kerk daadwerklik aan die lidmate te bemark. Dan wen almal: SENTIK bly finansiële onafhanklik van sinodale heffings, gemeentes gebruik die produkte en dienste optimaal in hulle bediening, en lidmate ontvang die inligting wat in die eerste instansie vir hulle bedoel is! Help ons tog asseblief daarmee – dwarsdeur die jaar, maar veral op **Mediasondag, 25 Augustus 2013**.

Ons bedank u vir die ernstige oorweging van hierdie verslag, en ook by voorbaat vir u terugvoer en kommentaar. Ons wil graag een en elk wat SENTIK help om die Kerk te dien, hartlik bedank.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem. 2. Die Algemene Kerkvergadering spreek sy dank uit teenoor die personeel van SENTIK vir hulle arbeid wat nie ongesiens verby gaan nie. 3. Die volgende voorstel, gestel deur ds GPJ Stoltz en gesekondeer deur dr WC van Wyk, word aanvaar: Die vergadering gee opdrag aan SENTIK om, in samewerking met die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, 'n ondersoek te doen na die gebruik van video as 'n kommunikasievoertuig om met lidmate en gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te kommunikeer. Indien die ondersoek die wenslikheid daarvan uitwys, word die kosteberekening daarvan in oorleg met die Raad van Finansies bereken en, indien moontlik, geïmplementeer. Motivering: Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se gebruik van oudiovisuele media is tans uiters beperk.
-----------------------	--

	Die Algemene Diakensvergadering het video reeds met vrug begin gebruik en het al heelwat kennis daarvoor opgedoen.
VERDERE BEPLANNING	

3.6.1.2 Komitee vir die Argief en Biblioteek

(i) ***Samestelling van die Komitee vir die Argief en Biblioteek (November 2010)***

Drr C Pretorius (voorsitter), WC van Wyk, WA Dreyer, JMG Storm, JEH Grobler (historikus), mnr NG Sarkady (sekretaris van die komitee en argivaris), mev HC Spies (bibliotekaris) en die administrateur (amphalwe).

Gedurende Oktober 2011 is die gesamentlike Komitee vir die Argief, Biblioteek en SP Engelbrecht-museum verdeel in aparte komitees – een vir die Argief en Biblioteek en een vir die SP Engelbrecht-museum. Die reglemente vir die twee komitees is dienooreenkomstig gewysig.

Na die skeiding van die komitees het drr Storm en Grobler na die Museumkomitee verskuif, en is ds PS Dreyer (Barberton) gekoöpteer.

(ii) ***Werkzaamhede***

Benewens die verskeie gewone werkzaamhede van aanwins en ontsluiting, wat kontinueer en in vorige agendas van die Algemene Kerkvergadering omskryf is, bevat agendas en notules van die komitee breedvoerig verslag van werkzaamhede in die kerkargief. Hierdie verslag lig slegs enkele sake uit.

(a) **Navorsingsvorm**

Vanaf Augustus 2012 vul alle navorsers van ongepubliseerde argiefstukke hierdie vorm in. Dit is op die Kerk se webwerf beskikbaar en in die *e-Hervormer* aangekondig. Die doel is korrekte verskaffing van inligting met medewete van argiefvormers (byvoorbeeld kerkrade), binne die argief se omskrewe tydsraamwerk.

(b) **Wet op Bevordering van Toegang tot Inligting, Wet 2 van 2000**

Die wetgewing het implikasies vir alle werkzaamhede van die Kerk. Die argivaris en administrateur werk sedert 2012 aan adviese en voorbereiding vir implementering in die Kerk. In samehang hiermee is die riglyne vir die inbewaargewing van kerklike argiefstukke vanaf kerkrade en rade en komitees, baie uitgebrei en aangepas. Hierdie riglyne verskyn op die Kerk se webwerf en alle kerklike komitees, gemeentes en ringe word versoek om ag te slaan op die inhoud.

(c) Elektroniese argivering en digitalisering

Verskeie uitdagings tree (veral sedert ongeveer 2000) na vore, soos wat kerklike argiewe (soos agendas en notules) toenemend in elektroniese formaat geskep word. Daar is binne die Kerk begin om met belangegroepe te skakel en te besin. Die bewaring bly op verskeie fronte 'n groot uitdaging (elektronies en harde kopie). Die argivaris het in hierdie verband met talle ander liggame geskakel. Die Erfenisstigting het byvoorbeeld in 2011 'n konferensie by die Universiteit van Pretoria hieroor aangebied waaruit geblyk het dat die bewaring van elektroniese inligting nie eenvormig in dataformaat is nie (byvoorbeeld *Word*, of *pdf*, of *jpeg*) en daarom duur kan wees, en dat instansies gebrekkige eenvormige beleidsvorming het. Voorts bestaan daar geen eenstemmigheid oor argivering slegs in digitale of elektroniese formaat nie. Weens talle onsekerhede word in talle gevalle steeds harde kopie van bepaalde dokumente vereis. Opsommend kan sekere lyne getrek word:

- * Die Kerk se behoeftes is baie wyd uiteenlopend (van klein tot groot gemeentes), geografiese diversiteit. Daarby het verskillende kerklike liggame uiteenlopende behoeftes: 'n Klein komitee se behoefte is byvoorbeeld anders as dié van Die Ondersteuningsraad of 'n ring.
- * Skakeling met die Nederduitse Gereformeerde Kerk (2013) wys uit dat elektroniese bewaringsbeleid in 'n kerklike milieu steeds in sy kinderskoene staan, deels weens kostes en deels weens die vinnig ontwikkelende tegnologie.
- * Die Kerk moet oorweeg om 'n werkbare beleid vir elektroniese argiewe te probeer formuleer waaraan alle dele van die Nederduitse Hervormde Kerk van Afrika deel het.
- * Die Kerk in al sy geledinge moet meer noulettend omsien na deeglike bewaring van inligting by die skepping van dokumente in elektroniese formaat.

(d) Digitalisering

Verskillende opsies is oorweeg om te begin met 'n projek. Die wyse van digitalisering veral rondom metadata is belangrik om in ag te neem. Daarom word samewerking met ander instansies ondersoek. Sekondêre bronne, soos kerklike tydskrifte tot 'n sekere afsnydatum, word oorweeg. Die saak is ook verwys na die Kerkhistoriese Genootskap om vrywillige werkkragte te ondersoek.

(e) Besoekers

Die Kerkargief ontvang talle navrae ook buite die Hervormde Kerk wat

beantwoord word, en is in die verslagperiode fisies deur ongeveer 150 onafhanklike navorsers besoek. Die argief is byvoorbeeld ook deur 'n groep kursusgangers in argiefopleiding besoek.

(iii) **Biblioteek**

Die verskeie biblioteekversamelings in die Kerk is gekonsolideer in die Dirk van der Hoffgebou. Dit sluit in die reeds bestaande biblioteek, die Van Selmsversameling vanaf die Universiteit van Pretoria en die Afrika Instituut vir Missiologie boekery wat vanaf die Hervormde Teologiese Opleiding verskuif is. Die ontsluiting van laasgenoemde versameling duur voort. Ds CP van der Walt was gedurende 2011 vir 'n tyd lank getaak met 'n deel van die opdrag.

(iv) **Skakeling met ander instansies**

Pogings om meer formeel met die Universiteit van Pretoria se biblioteek te skakel op verskeie vlakke van kennis- en moontlike bronne uitruiling via die Fakulteit Teologie, het geblyk onsuksesvol te wees.

Die kontak tussen die Kerk se argief en die Nederduitse Gereformeerde Kerk Argief op Stellenbosch is op 'n baie goeie kollegiale vlak en meer samewerking word in die vooruitsig gestel. Die argivaris het in Januarie 2013 op uitnodiging deelgeneem aan 'n werkwinkel oor kerklike argiewe wat deur die Nederduitse Gereformeerde Kerk aangebied is.

Intensiewe skakeling met die *Family Search* afdeling van die Mormoonse Kerk – *Latter Day Saints*, word deur die argivaris onderhou. Dit staan in verband met die oorskakeling van historiese doop-, lidmate- en huweliksregisters vanaf mikrofilm na digitale vorm. Daar is reeds in die 1980's toestemming gegee vir die bewaringsprojek en hierdie is 'n voortgang om inligting tegnologieë op te dateer. Die projek behels ook 'n transkriberingsprojek vir die toekoms waarin die Genealogiese Genootskap Suid-Afrika (Gauteng-Noord tak) as vrywilligers sal saamwerk. Die doel daarvan is beter beskikbaarstelling en bewaring van die genoemde historiese dokumente.

Skakeling met die Erfenisstigting en hul argief is ook onderneem.

(v) **Evaluering van fisiese argiefruimte**

'n Verslag is gedurende Januarie 2013 deur die argivaris opgestel in opdrag van die Raad van Finansies rondom die behoeftes, gebruik en evaluering van die fisiese argiefruimte.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

3.6.1.3 SP Engelbrecht-museum

(i) **Agtergrond**

Vanaf Maart 2010 is mev Annemarie Carelsen, museumkundige, op kontrakbasis aangestel om die uitstallings te finaliseer.

Gemeente Pretoria het sorg gedra vir die afhandeling van verbouings op die noordelike- en oostelike galery van die kerkgebou van gemeente Pretoria. Sekuriteitsmaatreëls is uitgebrei, onder meer die toevoeging van bewegingsensors en staalhekke.

Die Museum is op 25 Augustus 2010 formeel heropen en by die 69ste Algemene Kerkvergadering bekendgestel en het sedertdien besoekers ontvang.

(ii) **Wersaamhede van die komitee**

Die komitee het vanaf Oktober 2011 apart van die Argief Komitee begin funksioneer. 'n *Konstitueringsvergadering is gehou op 25 Oktober 2011*. Tydens hierdie vergadering is 'n reglement vir die Komitee vir die SP Engelbrecht-museum aanvaar.

Die volgende persone is op die dagbestuur verkies:

Voorsitter:	Dr C Pretorius
Ondervoorsitter:	Dr JEH Grobler (<i>Geskiedkundige</i>)
Sekretaris:	Ds GS Botha (jr).

Verder dien die volgende persone op die komitee (vir die hele tydperk of net 'n deel daarvan):

Mnr T Bartmann (museumkundige/Museum Park), dr WC van Wyk (SENTIK), dr WA Dreyer (dosent in Kerkgeskiedenis/Kommissie van die Algemene Kerkvergadering), dr JMG Storm (Kerkhistoriese Genootskap) (uittrede 10 September 2012), dr KD Papp (Kerkhistoriese Genootskap), oudl FD Changuion (kerkraad van gemeente Pretoria), mnr NG Sarkady (Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika argivaris) mnr S Gerber (gekoöpteer), mev A Carelsen (museumkundige) as konsultant.

'n Museumbeleid is opgestel wat die hantering van skenkings en beskikking oor aanwinste reël.

Die museum ondervind 'n ernstige tekort aan fondse wat negatief inwerk op die beheer oor en bewaring van die museumvoorwerpe.

Fondse en hulp word benodig om behoorlike brosjures en ander publikasies vir die museum te laat voorberei en druk.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

*Ander sake wat die Kerk in geheel
raak en wat ander
vergaderings
van die ampte nie kan
afhandel nie*

4. **ANDER SAKE WAT DIE KERK IN GEHEEL RAAK EN WAT ANDER VERGADERINGS VAN DIE AMPTE NIE KAN AFHANDEL NIE**
- 4.1 **GEMEENTES EN KERK (HOOFSTUK 4)**
- 4.1.1 **GEMEENTES**
- 4.1.1.1 **Beskrywingspunte oor aangeleenthede wat gemeentes en Kerk raak**

BESKRYWINGSPUNT 55: RING VAN GERMISTON

'N GEMEENTE AS GEESTELIKE RUIMTE VOLGENS DIE EIE AARD VAN DIE PREDIKANT EN DIE GEMEENTE

Elke gemeente en predikant van ons Kerk word opgeroep om hul le daarvoor te beywer dat daar op elke plek 'n geestelike ruimte geskep word waarbinne die werk van die koninkryk voortgesit kan word op 'n manier wat reg laat geskied aan die betrokke gemeente en predikant se eie aard.

Motivering:

Die ringskomitee vir predikante van die Ring van Germiston hoop dat die gees van samewerking wat in ons ring heers, oral in die Kerk mag geld. Hier is ruimte vir elke predikant en gemeente om 'n eie geestelike ruimte te skep waarbinne die kernwerk van die evangelie van Jesus Christus doelgerig kan voortgaan. Ons is oortuig daarvan dat dit die hoofrede is vir die feit dat daar vrede in ons ring bestaan, terwyl elke gemeente en predikant op 'n eiesoortige manier met koninkrykswerk besig is.

Ds WH Harmse, die skriba van die Ring van Germiston, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 56: RING VAN BRAKPAN

SAMESMELTING VAN GEMEENTES BINNE 'N RING

As gevolg van die dalende getalle van lidmate moet die moontlik-

heid in die Kerkorde geskep word vir die samesmelting van gemeentes binne 'n ring, met inagneming van die arbeidsregtelike implikasies.

Motivering:

Dit moet geskied met inagneming en begeleiding van die betrokke lidmate om volledig deel van die samesmeltingproses te wees.

Ds JA Jansen van Rensburg, die skriba van die Ring van Brakpan, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die volgende amendement, gestel deur ds PJ Uys en gesekondeer deur ds PJ Roets, word aanvaar: In die lig van die besluite wat geneem is oor * verdere navorsing ten opsigte van brugbediening * asook die bestaansreg van klein/kleinerwordende gemeentes, word versoek dat daar in die studie ook aandag gegee sal word hoe sodanige gemeente(s) op die pad begelei kan word om ontvanklik te wees vir * óf samesmelting van ('n) ander gemeente(s) * óf alternatiewe bedieningsmoontlikhede. Indien dit sou meebring dat 'n standplaas en/of besoldigde amp-tenaar binne sodanige gemeente(s) daardeur geraak word, moet die moontlikheid in die Kerkorde geskep word dat dit met inagneming van arbeidsregtelike implikasies sal geskied.
-----------------------	---

VERDERE BEPLANNING	1. Word in lyn met ander beskrywingspunte wat verband hou met klein gemeentes verreken.
---------------------------	---

BESKRYWINGSPUNT 57: RING VAN MAQUASSI

INSKAKELING VAN GEMEENTE CHRISTIANA BY DIE RING VAN NOORD-KAAPLAND

Die Ring van Maquassi stel voor dat gemeente Christiana vir praktiese doeleindes by die Ring van Noord-Kaapland sal inskakel.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds JA Benadie, die skriba van die Ring van Maquassi, toegelig word tydens die vergadering.

Ds JA Benadie, die skriba van die Ring van Maquassi, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 58: RING VAN ROODEPOORT

INSKAKELING VAN GEMEENTE NEWLANDS BY DIE RING VAN JOHANNESBURG

Die Ring van Roodepoort beveel aan dat gemeente Newlands by die Ring van Johannesburg inskakel.

Motivering:

*** Histories**

Newlands was eers deel van die Ring van Johannesburg, maar is toe later by die Ring van Roodepoort gevoeg.

*** Geografies**

Newlands lê op die rand van die gemeentes wat in die Ring van Roodepoort val en veel nader aan die gemeentes van die Ring van Johannesburg. Newlands het reeds ook lidmate in bestaande buitewyke, te Brixton-Crosby, Triomf en in Randburg.

*** Samewerking en meewerking**

Uit gesprekke wat reeds plaasgevind het tussen die predikante van Newlands en Randburg, bestaan daar reeds 'n gewilligheid tot samewerking en meewerking tussen die twee gemeentes.

Die besluit om aansoek te doen om voortaan by die Ring van Johannesburg in te skakel is reeds op die ouderlinge-, kerkraads- en gemeentevergaderings van Newlands in November 2012 geneem.

Ook op die ringsvergadering van Roodepoort van 5 en 6 Mei was daar geen beswaar teen die versoek geopper nie.

Dr GCJ Nel, die skriba van die Ring van Roodepoort, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

Die volgende voorstel, gestel deur ds MCE Botes en gesekondeer deur ds CEC Hertzog, word aanvaar:

Inskakeling van gemeente Nkana by die Ring van Lydenburg

Die Komitee vir Afrika Bediening versoek die Algemene Kerkvergadering om gemeente Nkana te laat inskakel by die Ring van Lydenburg soos ooreengekom met gemeente Nkana en die Ring van Lydenburg.

Inskakeling van gemeente Zimbabwe by die Ring van Middelburg

Die Komitee vir Afrika Bediening versoek die Algemene Kerkvergadering om gemeente Zimbabwe te laat inskakel by die Ring van Middelburg soos ooreengekom met gemeente Zimbabwe en die Ring van Middelburg.

---oOo---

OPMERKING VAN DIE SEKRETARIS VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING INSAKE MODALITEITE BINNE DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

Die volgende geamendeerde voorstel oor modaliteite wat verwerp is tydens die Buitengewone Algemene Kerkvergadering op 4 en 5 Oktober 2011, word onder die aandag van die afgevaardigdes gebring:

Die vergadering dra dit aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op om 'n komitee te benoem om dringend 'n ondersoek te doen na die moontlikheid om modaliteite te skep waarbinne verskeidenheid van die Kerk geakkommodeer kan word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het by sy vergadering gehou op 6 en 7 Junie 2013 besluit om in opdrag van die Buitengewone Algemene Kerkvergadering nie verder aandag te gee aan die moontlikheid om modaliteite binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te akkommodeer nie.

BESKRYWINGSPUNT 59: RING VAN WES-KAAPLAND

MODALITEITE

Dat die Algemene Kerkvergadering die prinsipiële moontlikheid van die akkommodering van modaliteite afwys in die lig van

- * die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se sterk teologiese tradisie van duldbare verskeidenheid binne die raamwerk van 'n verkennende reformatoriese teologie**
- * die wesenlike gevaar van sodanige modaliteite om die Kerk toenemend te versplinter weens wantroue en argwaan tussen ideologiese groeperings.**

Motivering:

Enige oorweging van die akkommodering van modaliteite sou neerkom op kompromisbestuur waarvan die (onbedoelde) gevolge ernstige negatiewe implikasies inhou vir die Kerk.

Ds P van Staden, die voorsitter van die Ring van Wes-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 60: RING VAN ROODEPOORT (GEMEENTE WELTEVREDEN)

STUDIE TEN AANSIEN VAN MODALITEITSVORMING IN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

Die 70ste Algemene Kerkvergadering besluit om 'n studiekomitee aan te wys wat die teologiese haalbaarheid en kerkordelike konsekwensies van modaliteitsvorming in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika ondersoek en daaroor verslag doen by die 71ste Algemene Kerkvergadering vir bespreking en besluit.

Motivering:

Hierdie voorstel se vernaamste oogmerk is om voortgaande skeuring in die Hervormde Kerk te verhoed. Die bedoeling is om die Hervormde Kerk binne 'n konteks van teologiese heterogeniteit op te bou, te heel en te verenig. Ons ervaar in die Hervormde Kerk tans ernstige probleme om ons interne teologiese diversiteit te hanteer, in teenstelling met die spontane vermoë in ons teologiese geskiedenis om ondermeer konfessionele, dialektiese en kritiese aksente in die Hervormde benadering tot teologiebeoefening, teologies produktief naby mekaar te kon hou. Die gebeure van die afgelope paar jaar in die besonder, getuig ongelukkig daarvan dat die Hervormde Kerk hierdie vermoë verloor het om sodanige neweskikkende teologiese aksente en perspektiewe soepel en sonder skeurende konflik te hanteer. Die voorstellers is daarvan oortuig dat 'n kerkspesifieke wyse van modaliteitsvorming die weg vir die Hervormde Kerk en trouens die weg vir enige kerk is, wat met interne teologiese diversiteit tot op die punt van skeuring worstel. Modaliteitsvorming wil eenheid in diversiteit bevorder en die verdraagsame gedagte van 'n *versoenende verskeidenheid* in die formele konsekwensies daarvan deurtrek. Onderstaande punte verskaf moontlike geleiers aan die beoogde studiekomitee, maar word by hierdie voorstel ingevoeg om by die 70ste Algemene Kerkvergadering te benadruk dat hierdie nie 'n lukrake en impulsiewe oefening is nie. Diegene wat ten gunste van modaliteitsvorming in die eietydse Hervormde Kerk is, het die afgelope jare baie oor die haalbaarheid hiervan nagedink en tot die slotsom gekom dat modaliteitsvorming 'n produktiewe, implementeerbare en histories-geykte opsie is om eenheid in diversiteit te bevorder. Natuurlik is daar baie meer en ander oorwegings wat deur die beoogde studiekomitee in aanmerking geneem sal moet word. Dit sou, afgesien van 'n veeltal tegniese oorwegings, kon insluit die ideehistoriese ontwikkeling van modaliteitsdenke, wat diep na die Middeleeuse skolastiek teruggaan en in besonder deur Johannes Duns Skotus en Willem van Ockham geartikuleer is, die ontwikkeling daarvan in die gereformeerde skolastiek, asook hoe modaliteitsdenke in die Nederlandse stryd van die laat 19de eeu vir betekenisvolle implementering aldaar aangepas is. Kerkregkenners sal die subtiliteite van die Kerkorde moet fynkam om seker te maak dat daar nie verskuilde belangebotsings of teensprake is wat deur die bestaan van modaliteite gegenereer word nie.

Die voorstellers doen 'n ernstige dog blymoedige beroep op die 70ste Algemene Kerkvergadering om hierdie voorstel tot studie rakende modaliteitsvorming goed te keur. Ons kan en wil nie op die skeurende en vervreemdende wyse van die afgelope jare voortgaan nie. Ons is moeg vir vyandskap en verdeling; ons verlang na eenheid, ook met hulle wat teologies nie sondermeer langs ons staan nie. Dit het tyd geword om daadwerklik positief en hoopvol die fokus na die toekoms van die Hervormde Kerk te verskuif. Ons is daarvan ten diepste oortuig dat modaliteitsvorming, as 'n histories-aanduibare Hervormde wyse (Nederlands, by uitstek) van die beskerming van teologiese soortgenootlikheid en gemeentelike partikulariteit, 'n evangeliese en opbouende alternatief tot die huidige situasie van onevangeliese skeuring en voortgaande polarisasie in die Hervormde Kerk daarstel.

Ons bid dat God ons sal lei om op hierdie delikate wyse van spesifisering, partikularisering en modalisering, weer eenheid en vrede in die Hervormde Kerk te bring. Indien God dit anders wil en die 70ste Algemene Kerkvergadering nie toestemming tot sodanige studie verleen nie, of die 71ste Algemene Kerkvergadering enige positiewe aanbeveling daaromtrent deur die beoogde studiekomitee nie aanneem nie, aanvaar ons dit sonder afbreuk aan ons hoop en blymoedigheid. God sal wel doen wat God wel doen.

1. ***Oorwegings aan die beoogde studiekomitee, indien die 70ste Algemene Kerkvergadering toestemming tot sodanige studie verleen:***

1.1 'n Werkdefinisie van 'n modaliteit in Hervormde gedaante sou kon lui:

'n Modaliteit is nie 'n kerk binne die Hervormde Kerk nie, maar 'n gereguleerde ruimte waarbinne teologiese soortgenootlikheid in die Hervormde Kerk kerkordelik tot uitdrukking gebring kan word.

Elke woord in hierdie definisie is versigtig geweeg en indien nougeset by hierdie definisie gehou word, kan daar geen verwarring oor die doel, funksie en aansprake van 'n modaliteit binne die Hervormde Kerk wees nie. Onderstaande punte koppel met die inhoud van hierdie werkdefinisie terug.

1.2 'n Modaliteit affekteer of kompromitteer op geen wyse die Hervormde Kerk se administratiewe funksionering, strukturele inkleeding, finansiële vermoë of dissiplinêre funksies nie.

1.3 'n Modaliteit se ontstaan, bestaan en funksies word deur 'n reglement gereguleer wat by ontstaan van die modaliteit opgestel en aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê

word vir kommentaar, advies en toestemming om met modaliteits-werksaamhede voort te gaan. Die reglement word daarna elke drie jaar, voorafgaande tot die Algemene Kerkvergadering van daardie jaar, aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê vir kennisname rakende wysigings aan die oorspronklike reglement.

- 1.4 'n Modaliteit dwing nie teologiese assosiasie af nie, maar be-
moontlik teologiese disassosiasie sonder konfrontasie.
- 1.5 'n Modaliteit het die pertinente oogmerk om eenheid in eiesoortig-
heid in die Hervormde Kerk te bevorder, juis met inbegrip van teo-
logiese soortgenootlikheid en gemeentelike partikulariteit. 'n Mo-
daliteit beywer sigself dus eerstens en primêr vir die eenheid en
opbou van die Hervormde Kerk.
- 1.6 Geen gemeente word gedwing om te modaliseer nie. Daar kan
dus gemeentes sonder modaliteitsverbintenis in die Hervormde
Kerk wees.
- 1.7 'n Gemeente kan deur die dagbestuur van 'n modaliteit genooi
word om aansluiting te vind by 'n modaliteit en die uitnodiging per
besluit van die gemeentevergadering aanneem. 'n Gemeente kan
andersins per besluit van die gemeentevergadering aansoek by
die skriba van 'n modaliteit doen om in die modaliteit opgeneem te
word.
- 1.8 'n Gemeente kan nie op enige gegewe stadium aan meer as een
modaliteit verbonde wees nie.
- 1.9 'n Gemeente kan 'n bestaande verbintenis met 'n modaliteit ver-
breek deur skriftelike kennisgewing aan die skriba van die modali-
teit.
- 1.10 Daar bestaan geen voorskrif rondom die minimum of maksimum
modaliteite in die Hervormde Kerk nie.
- 1.11 Daar bestaan geen voorskrif rondom die minimum of maksimum
gemeentes binne 'n modaliteit nie.
- 1.12 'n Ring is die institusionele ruimte waarbinne 'n gemeente verkeer
en 'n modaliteit is die teologiese ruimte waaraan die gemeente
oriënteer. 'n Modaliteitsgemeente inhibeer daarom nie die verrig-
tinge van die ring waarbinne sy val nie. Daar mag dus geen mo-
daliteite, of een, twee of meer modaliteite binne 'n bepaalde ring
bestaan, sonder dat die ring se werksaamhede daardeur gekort-
wiek word. Die ring neem die werklikheid van verskillende modali-
teite binne daardie ring in ag, sonder om vyandskap in die hand te
werk. In die Hervormde Kerk tref ons sodoende gemeentes, ringe

en modaliteite aan: Die ring verskaf die institusioneel-konkrete ruimte waarbinne 'n gemeente werk en 'n modaliteit verskaf die teologies-abstrakte ruimte waarbinne 'n gemeente werk. Waar gemeentes binne 'n bepaalde ring geografies nou saamgetrek is, is gemeentes binne 'n bepaalde modaliteit teologies nou saamgetrek.

- 1.13 Bestuur van 'n modaliteit: Die dagbestuur van 'n modaliteit bestaan uit 'n voorsitter, skriba en twee adviserende lede, waarvan minstens een 'n ouderling is. Die voorsitter en skriba is predikante van die Hervormde Kerk binne daardie modaliteit. Emeriti kan op die dagbestuur dien. Die dagbestuur van 'n modaliteit word elke drie jaar herkies by die eerste Algemene Ledevergadering direk na die Algemene Kerkvergadering van daardie jaar, sonder 'n gedwonge rotasiebeginsel. Die voorsitter is in besonder verantwoordelik vir leidinggewing en die uitdra en bestendinging van die modaliteit se beeld binne en buite die Hervormde Kerk. Die skriba is in besonder verantwoordelik vir alle administrasie, korrespondensie en enige ander vloeiwerk wat die modaliteit se werkverrigting optimaliseer. Die twee adviserende lede is in besonder verantwoordelik om die voorsitter en skriba met goeie raad en advies in alle sake wat die modaliteit se funksionering raak, by te staan.
- 1.14 Ledeskap van 'n modaliteit: Slegs 'n bestaande gemeente van die Hervormde Kerk kan per besluit van die gemeentevergadering lid van 'n modaliteit word; of, met inbegrip van die kerkordelike voorskrifte wat daaromtrent sal moet bestaan in terme van reglementering, 'n modaliteit stig. Dit staan sodanige gemeente vry om die modaliteitsverbintenis daarvan in die naam daarvan op te neem, byvoorbeeld *Nederduitsch Hervormde Gemeente Helderwater, Bybels-reformatoriese Modaliteit*. 'n Individuele ampsdraer of 'n individuele lidmaat van die Hervormde Kerk kwalifiseer nie vir lidmaatskap van 'n modaliteit nie. 'n Individuele ampsdraer of lidmaat van die Hervormde Kerk in 'n bepaalde gemeente wat modaliteitsassosiasie opsoek anders as dié van die huidige gemeente, kan ordelik met inbegrip van die kerkordelike voorskrifte wat reeds daaromtrent bestaan, aansoek doen om lidmaatskap van 'n gemeente binne die individuele ampsdraer of lidmaat se modaliteit van voorkeur.
- 1.15 Koste van 'n modaliteit: Daar is geen formele koste verbonde aan lidmaatskap van 'n modaliteit nie en 'n modaliteit se bestaan hou geen koste-implikasie vir die Hervormde Kerk in nie. Enige koste wat met die administratiewe funksionering van 'n modaliteit gepaardgaan, word deur die gemeentes binne daardie modaliteit op 'n vrywillige basis gedra.

- 1.16 Byeenkomste van 'n modaliteit: 'n Modaliteit, by grasie van die gemeentes daarin, kom minstens jaarliks byeen, waarvan minstens een geleentheid per jaar uitgesonder word as 'n Algemene Ledevergadering, wat slegs deur lede (enige ampsdraers en lidmate van gemeentes binne daardie modaliteit) bygewoon word. Enige lidmaat van die Hervormde Kerk wat nie by grasie van die eie gemeente lid van 'n betrokke modaliteit is nie, kan enige oorblywende byeenkomste van die betrokke modaliteit in die betrokke jaar met genooide spreekreg bywoon. Ampsdraers en lidmate van ander kerke op dieselfde belydenisgrondslag as die Hervormde Kerk, kan met genooide spreekreg sodanige byeenkomste op uitnodiging bywoon of 'n versoek rig om 'n uitnodiging met 'n spreekbeurt te ontvang.
- 1.17 Verslaggewing deur 'n modaliteit: Die dagbestuur van 'n modaliteit stel aan die einde van elke jaar 'n verslag oor die afgelope jaar se werksaamhede op en stel dit beskikbaar aan lede van (dit is dus gemeentes binne) die modaliteit, sowel met 'n afskrif vir kennisname aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- 1.18 Ontbinding van 'n modaliteit: 'n Algemene Ledevergadering kan 'n modaliteit ontbind na vooraf kennisgewing aan alle lede (dit is dus die gemeentes binne die betrokke modaliteit) en met 'n tweederde meerderheid van aanwesige lede op die Algemene Ledevergadering, in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. By ontbinding besluit die Algemene Ledevergadering met 'n tweederde meerderheid oor die aanwending van enige beskikbare fondse binne die Hervormde Kerk, in oorleg met en na goedkeuring deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Die voorstellers vra dus die 70ste Algemene Kerkvergadering om toestemming te verleen dat studie oor hierdie aangeleentheid onderneem word, sodat 'n ingeligte en verantwoordelike besluit daaromtrent geneem kan word by die 71ste Algemene Kerkvergadering, *Deo Volente*. Ons dank die vergadering vir u tyd.

Hierdie beskrywingspunt word nie in geheel ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Roodepoort nie.

Dr CJ Beukes stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt verval.
VERDERE BEPLANNING	

4.2 LIDMATE EN KERK

4.2.1 LIDMATE

4.2.1.1 Verslag van die bediening in Wenen¹⁴: Prof JA Loader

(i) **Lidmate**

- * Die getal lidmate het in die afgelope jaar met een verminder. Twee lidmate het belydenis afgelê sodat die dooplidmate met twee verminder en die belydende lidmate met een toegeneem het.
- * Geen teologiese studente uit Pretoria wat in terme van die samewerkingsooreenkoms tussen die twee universiteite hier mag studeer, was in die afgelope verslagjaar in Wenen nie. Wel het 'n Afrikaanse en 'n Engelssprekende student uit ander fakulteite aangemeld en reeds een erediens bygewoon.
- * Die pastorale versorging is soos normaal voortgesit en die aktiewe rol van die kerkraad soos altyd in stand gehou. Onder leiding van die gemeente se diakones word siekebesoek onder opsig van die kerkraad gedoen. Gesinsprobleme – wat helaas ook in Wenen nie afwesig is nie – word deur die predikant gehanteer.

(ii) **Kerkraad**

- * 'n Kerkraadslid het die gemeente weer eens verteenwoordig (a) by die sitting van die Ring van Wenen en (b) by die jaarlikse byeenkoms van die internasionale gemeentes wat onder die opsig van die Protestantse Sinode ressorteer.
- * Die kerkraad van twee ouderlinge en een diakones het soos gewoonlik een maal per semester onder voorsitterskap van die predikant vergader. Die finansiële verslag is telkens behandel en in orde bevind.

(iii) **Finansies**

- * Soos elke jaar sedert die gemeente se stigting, kom die lidmate hulle verantwoordelikheid tot offergawes getrou na. Ons bankre-

¹⁴ Met 'n *n* aan die einde van die naam, ten spyte van taalindoenas wat onder die wanindruk verkeer dat dit op 'n verwarring met die Natalse Weenen baseer. Indien latere navorsers ooit ons dokumentasie in die argiewe raaklees, kan hulle in 'n voetnota vermeld dat daar goeie diachronies-ortografiese gronde hiervoor bestaan. Dit is vanuit ons gemeente gedokumenteer, beredeneer en begrond, maar word nie hier aangehaal nie omdat nie 'n linguistiese dissertasie nie, maar 'n gemeentelike verslag aan die Algemene Kommissie voorgelê word.

kening, wat ondergetekende steeds persoonlik met medetekenregte van die diakones administreer, funksioneer goed en is in 'n gesonde toestand om ons beskeie verpligtinge na te kom.

- * Die grootste gedeelte van ons innames word vir die gebruik van die kerkgebou aangewend. Die res van die inkomste word nog steeds – met behoud van 'n gebeurlikheidsaldo – vir barmhartigheidswerk gebruik (sien paragraaf (vi) hieronder).

(iv) **Eredienste**

- * Die oorspronklike reëling van een diens per maand op die tweede Sondag van die maand is volgehou. Die kerkbesoek bly baie goed en oor die 90% van die lidmate is gereelde kerkgangers.
- * Die nagmaal is gereeld in die tradisionele nagmaalmaande Februarie, Mei en November gehou.
- * Ook in die afgelope jaar is die doop nie bedien nie.
- * In die verslagjaar was daar geen sterfgevalle nie. In een geval van ernstige siekte, wat pastoraal begelei is, het gelukkig verbetering ingetree.
- * Kerksang: Die gemeente het die tradisie van kerksangoefening voor eredienste onder leiding van die orrelis en die tenoor, Johan Botha, voortgesit.

(v) **Kategese**

- * Die predikant en drie ander kategete is by hierdie aspek van die gemeentelike werk betrokke. Ons kategese verloop na wense en vind in Afrikaans met opsommings in Duits en Engels plaas. Die kategese word deur die ouers begelei, waarvoor skriftelike hulp beskikbaar gestel word, veral met die oog op die Sondae waarop geen erediens plaasvind nie. Een katkisant het na Engeland vertrek en twee is tot die belydenis toegelaat. Hulle het ook die afsluitende belydeniskatkinsasie deurloop en belydenis van geloof afgelê.
- * Voortgesette kategese word soos in die verlede deur myself waargeneem. Ons het begin om spesifieke temas aan die hand van die Bybel te behandel. In die lig van die verskeurende omstredenhede wat die Hervormde Kerk in die afgelope jaar moes verduur, het ek begin om die onderwerpe te behandel wat tot soveel heethoofdigheid aldaar gelei het. Ons doen dit koel van kop en gelowig van hart. Tot dusver kan uitsluitlik positief hieroor berig word.

(vi) **Diakonale werk**

- * Ons het, soos jaarliks, die projek van die Reformierte Kirche vir hulp aan verwaarloosde kinders en wese in die voormalige Oos-blok ondersteun. 'n Konsert met 'n hele reeks operasterre is weer gehou, maar hierdie keer ten behoeve van ons gasheergemeente, aangesien hulle die kerkgebou teen 'n baie billike bedrag aan ons beskikbaar stel en ons dus 'n ereskuld teenoor hulle wou betaal.

(vii) **Besoekers**

- * Vier besoekers uit Suid-Afrika het die eredienste gedurende die afgelope verslagjaar bygewoon.

(viii) **Tuisblad**

- * Ons webblad het nog onder die vlag van die universitêre werf behoue gebly, maar sal waarskynlik binnekort van daardie kant af beëindig word. Ons sal dan ons eie werf moet bekom en betaal.

(ix) **Algemeen**

- * Die sosiale dimensie van die gemeente het gegroei tot onder andere 'n fondsinsamelingsgeleentheid. Kort duskant 'n basaar hou ons van tyd tot tyd 'n braaivleissaamtrek met boerewors wat 'n Weense slagter geleer het om te maak.
- * Ernstige beswaar is deur ouerwordende susters van die gemeente aangeteken oor die vermelding van stokstap in kerklike verslae van enige aard hoegenaamd. Derhalwe is besluit om nie meer oor hierdie punt te berig nie.

Ek dank die Nederduitsch Hervormde Kerk weer eens in die besonder en die ander Afrikaanse kerke as mededraagsters van my opdrag dat u hierdie klein deeltjie van die wingerd van die Here aan my toevertrou het.

In die hoop dat ek aan u verwagtinge voldoen het, bid ek u die seën van die Here in die uitvoering van u groot taak toe. Die Hervormde deel van Christus se liggaam is wel in die afgelope jaar verwond, maar geen van die wonde wat sy liggaam ooit bedek het, kan die genesing in sy verheerlikte opstandingsliggaam ontgaan nie. Mag u die nodige geloof, wysheid en krag ontvang om die Kerk in hierdie genesingsproses voor te gaan.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

4.2.2.2 **Bediening in Paraguay**

(i) **Agtergrond**

Die bediening aan Afrikaanssprekende gelowiges in Paraguay het gedurende 2000 in aanvang geneem na 'n versoek van lidmate van die Kerk wat sedert 1994 na Paraguay verhuis het.

Daar was op 'n stadium 'n bedienings-/samenwerkingsooreenkoms met die Afrikaanse Protestantse Kerk om die lidmate van die twee kerke jaarliks om die beurt te besoek. Hierdie ooreenkoms het ten einde geloop toe die Afrikaanse Protestantse gemeente Caaquazu ontbind het, nadat die lidmaattal gedaal het van sowat 40 lidmate na vyf lidmate.

(ii) **Bediening**

Die bediening bestaan uit 'n eenmalige jaarlikse besoek van drie Sondae. Die Iglesia Reformada Chaco gemeente is op 19 Oktober 1997 gestig en het van die begin af 'n sterk band met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gehad. Twee van die drie Sondae word die eredienste in die gemeente gehou en dit word bygewoon deur sowat 10 na 20 lidmate.

Huisbesoek word in die week tussen die twee Sondae by elke gesin gedoen en daar word ook gedurende die week Bybelstudie gehou en verdere geloofsgesprekke met lidmate gevoer.

Die derde Sondag se erediens word normaalweg te Caaquazu gehou by die Brits-gesin wat vroeër leiersfigure in die Afrikaanse Protestantse gemeente aldaar was. Besoek word normaalweg dan ook by een of twee ander Afrikaanse gesinne in die omgewing gedoen.

Aanvanklik is alle Afrikaanssprekende gesinne in die land sover moontlik besoek. Heelwat Afrikaanssprekendes het egter die afgelope aantal jare teruggekeer Suid-Afrika toe of in ander lande 'n heenkome gevind. Dan is daar ook gesinne wat nie belangstel om besoek te word nie en wat geen erg daaraan het om die eredienste wat gehou word, by te woon nie.

In die hoofstad, Asuncion, is daar nog een familie wat gedurende die week besoek word. Dit is die gesin van wyle Hannes Nieuwoudt wat in die beginjare die hart van die groep Afrikaanssprekende gelowiges in die stad was. Na sy afsterwe funksioneer die groep nie meer nie en word slegs sy familie besoek.

Gedurende die res van die jaar kom die Chaco gemeente elke twee weke vir erediens en Bybelstudie bymekaar. Daar word met behulp van DVD- en CD-opnames deelgeneem aan eredienste wat in verskeie

gemeentes van ons Kerk en die Nederduitse Gereformeerde Kerk opgeneem word.

(iii) **Toekomsvisie**

Die behoefte aan bediening uit Suid-Afrika sal nog 'n aantal jare bestaan. Die ouer geslag lidmate kry nie die Duits of Spaans so onder die knie dat hulle 'n ere diens in dié tale kan bywoon en volg nie. Die jong lidmate wat daar skool gegaan het, begin om met moeite die Afrikaanse Bybel te lees en is voluit ingeskakel in die Duitse en Spaanse gemeenskappe waar hulle skool gegaan het. Die verwagting is dat hulle deur die huwelik in hierdie gemeenskappe opgeneem sal word en die behoefte aan 'n Afrikaanse bediening sal mettertyd tot niet gaan.

Tot tyd en wyl dit gebeur, sal die ouer geslag gelowiges in Paraguay alles in hulle vermoë doen om te verseker dat die bediening in Afrikaans vir hulle kan voortgaan.

(iv) **Befondsing**

Die lidmate van die Chaco gemeente stuur elke jaar 'n bedrag geld na Suid-Afrika toe om by te dra tot die onkoste van die volgende jaar se besoek. Dit is egter nie genoeg om die volle vlugkaartjie te bekostig nie en die res van die koste word deur die Kerk alhier gedra.

Die onkoste verbonde aan die reis en verblyf in Paraguay word deur die lidmate daar gedra. Dit behels busvervoer van plek tot plek, etes, verblyf, ensameer.

Daar word tans planne beraam om te probeer verseker dat meer van die koste in die nabye toekoms steeds deur die gelowiges in Paraguay gedra word. Daar sal egter van die kant van die Kerk in Suid-Afrika finansiële ondersteuning moet wees, anders sal die bediening as gevolg van gebrek aan fondse waarskynlik doodloop.

Die predikante wat sedert 2000 die besoeke waargeneem het, getuig met groot dankbaarheid van die voorreg wat dit was en steeds is om mede Afrikaners in die vreemde met die evangelie in hulle moedertaal te bedien.

Met elke besoek getuig die Afrikaanse gelowiges in Paraguay met groot dankbaarheid oor die waarde van die jaarlikse besoek van 'n predikant van die Kerk vir hulle geloofslewe daar.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

4.2.2.3 Afrikabediening

Die werksaamhede van die Komitee vir Afrikabediening het hoofsaaklik gefokus op die bediening in Zimbabwe en Zambië:

(i) **Zimbabwe**

Kort na die vorige Algemene Kerkvergadering is ds W Olivier in Harare bevestig as deeltydse predikant in gemeente Zimbabwe. Die bediening is na ongeveer 'n jaar kortgeknip nadat ds Olivier 'n beroep aangeneem het. Ds TL Botha het in die periode voor en na ds Olivier se vertrek baanbrekerswerk in Zimbabwe gedoen en die lidmate op gereelde basis vanuit Ottosdal bearbei. In Bulawayo het ds Botha se betrokkenheid by lidmate van ander kerke uiteindelik daartoe gelei dat die Gemeenskapskerk Bulawayo ontstaan het. Daar is in die Gemeenskapskerk baie goeie bande tussen lidmate van die Hervormde en Nederduitse Gereformeerde Kerke gesmee. Alhoewel die lidmate van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in verre die meerderheid is, het ds Botha se betrokkenheid daartoe bygedra dat die Gemeenskapskerk gesprekke met hom aangeknoop het om sy dienste te bekom. Dit het tot gevolg gehad dat ds Botha in 2011 deur gemeente Middelburg-Noord beroep is met die opdrag om die Gemeenskapskerk Bulawayo en die Hervormde gemeente Zimbabwe (die hele land, Bulawayo uitgesluit) te bedien. In kort kom ds Botha se opdrag daarop neer dat hy die Gemeenskapskerk bearbei, maar een maal per maand in Harare by die Hervormde gemeente preek en pastorale werk verrig. Hy besoek ook Hervormde lidmate op ander plekke in Zimbabwe.

Die bekostiging van beide die bediening en die versorging van lidmate met nood bly 'n groot uitdaging. Ds Botha se traktament word uit verskillende oorde gedra. Die Fonds vir Zimbabwe staan gedeeltelik daarvoor in, maar word ook aangewend om hulp te verleen aan lidmate wat na die ekonomiese agteruitgang in die land nie op hulle eie staande kan bly nie. Die druk op die Fonds is dus baie groot en sal teen die tempo waarteen dit tans gebruik word, nie vir lank befonds wees nie. Dit sal baie hartseer wees as die Kerk nie meer die broers en susters in Zimbabwe kan bystaan nie, aangesien heelwat van hulle volkome afhanklik is van die hulp uit Suid-Afrika. Versoeke aan gemeentes en ringe om geld in die fonds te stort was om verskeie redes, onder andere as gevolg van ekonomiese druk in Suid-Afrika, nie baie suksesvol nie. Gemeentes, ringe en individue word vriendelik versoek om bydraes te maak. Betalings kan gemaak word aan die Zimbabwe Fonds by die Raad van Finansies.

'n Verdere probleem is dat ds Botha net die laaste Sondag van elke maand eredienste in Harare kan waarneem as gevolg van verpligtinge in die Gemeenskapskerk in Bulawayo. Tensy daar 'n predikant uit

Suid-Afrika instaan om een van die ander drie dienste waar te neem, is daar noodgedwonge drie leedsdienste per maand wat meestal deur oudl Rinus Grau gelei word. Dit is vir gemeente Harare so belangrik dat hulle predikante sal kry om dienste te lei, dat hulle bereid is om US\$250 aan te bied vir elke predikant wat 'n erediens waarneem. Die predikant moet sy of haar eie vervoer voorsien, maar verblyf word deur die gemeente verskaf. Indien enige predikant sy of haar weg oopsien om 'n erediens in Harare waar te neem, kan hy of sy met ds CEC Hertzog kontak maak vir die nodige reëlins.

Die Komitee vir Afrikabediens is steeds baie betrokke by reëlins om die bediens in Zimbabwe te laat vlot. Die komitee word hierin bygestaan deur die Ring van Middelburg in wie se resort gemeente Zimbabwe val. Die komitee bedank elke gemeente, ring en individu wat 'n geldelike bydrae gemaak het om die bediens in stand te hou. Predikante en lidmate wat besoeke aan gemeente Zimbabwe gebring het, word ook van harte bedank.

(ii) **Zambië**

Ds PD Rautenbach is predikant in die noordelike dele van Zambië in gemeente Nkana. Die sentrale punt van die gemeente is in Kitwe, maar eredienste word ook gehou op nog ses ander punte. Ds Rautenbach werk onder lidmate van verskillende kerke. Hy berig dat dit onder moeilike omstandighede relatief goed gaan met die bediens in die land:

Oor die geheel gesien is die bediens in die gemeente nogal moeilik. Normale bediens deur 'n predikant is byna nie moontlik nie. Dis uiters moeilik, indien nie onmoontlik nie, om huisbesoek op al die plekke te doen. Pastore sorg word meestal gereduseer tot 'n telefoongesprek. Naas die ryery om eredienste op al die plekke te hou, is my grootste taak om die kerkraad en lidmate in elke wyk aan te moedig om voortdurend nuwe potensiële lidmate op te spoor. Ek steun baie op al die kerkraad in die wyke om alle reëlins met betrekking tot eredienste en funksies in die wyke te tref. Sonder dié tipe ondersteuning sal die gemeente nie kan funksioneer nie. En ek kan in dankbaarheid meld dat al die kerkraadslede daadwerklik pogings aanwend om werksaamhede in die wyk suksesvol te laat verloop. Daar heers tans ook 'n positiewe gees in al die wyke.

Die ekonomiese resessie in die wêreld het die gemeente ook ernstig geraak. Baie getroue lidmate het hulle werk verloor of is verplaas, sodat ons byna nou weer in 'n opboufase is. Uit die aard van die saak is ons finansies ook baie nadelig daardeur geraak. Die verswakking in die wisselkoers het ook 'n negatiewe uitwer-

king op ons kontantvloei. Desnieteenstaande het ons die afgelope finansiële jaar op 'n gelyk breekpunt geëindig, waaroor ons ontsettend dankbaar is.

Die Komitee vir Afrikabediening is dankbaar en tevrede met die werk wat ds Rautenbach onder moeilike omstandighede verrig. Met die opstel van dié verslag het die komitee reeds 'n besoek aan gemeente Nkana gereël wat in Junie 2013 sal plaasvind.

(iii) **Ander gebiede in Afrika**

Die Komitee vir Afrikabediening is terdeë bewus van ander gebiede in Afrika waarheen baie Suid-Afrikaners in die onlangse verlede verhuis het wat nie deur enige kerk bedien word nie. Hieronder tel lande soos Tanzanië, Uganda en Mosambiek waar daar al redelike groot gemeenskappe gevorm het. Dit is vir die komitee moeilik om die moontlikhede ten opsigte van bediening te ondersoek as gevolg van 'n tekort aan befondsing. Die Hervormde Kerk was vir baie jare daarvoor bekend dat daar nie geskroom is om lidmate in veraf gebiede te bedien en te versorg nie. Op die oomblik vind die diaspora plaas na soveel gebiede in Afrika dat die komitee nie behoorlik op hoogte van verskuiwings is nie en nie kan byhou met besoeke nie. Die Hervormde Kerk sal die vraag moet beantwoord of dit 'n prioriteit behoort te wees om erns te maak met die bediening in klein gemeenskappe in ander lande.

(iv) **Samevatting**

Die Komitee vir Afrikabediening is dankbaar en tevrede met die werk wat in die meeste buurlande van Suid-Afrika gedoen word. Dit sluit Namibië, Botswana en Zimbabwe in. Ook in Zambië word daar onder moeilike omstandighede positiewe werk verrig. Die komitee is egter besorg oor die bediening van Afrikaanssprekendes in lande soos Mosambiek, Uganda, Tanzanië, Kenia en Nigerië. Indien die Kerk daarvoor ernstig is dat mense in hierdie en ander lande bedien word, sal die Kerk die opdrag daarvoor moet gee asook daarvoor moet begroot.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
	2. Verwys 4.1.1.1.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 61: KOMITEE VIR AFRIKABEDIENING

BESOEK EN BEDIENING VAN LIDMATE IN AFRIKA

Die vergadering gee opdrag dat die moontlike besoek en bedie-

ning van lidmate in Afrika, in samewerking met die susterkerke, by die Komitee vir Buitelandse Bediening ondersoek word.

Motivering:

Die beskrywingspunt sal deur ds CEC Hertzog toegelig word tydens die vergadering.

Ds CEC Hertzog stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

4.2.3 STUDENTEBEARBEIDING

4.2.3.1 Verslag oor studentebearbeiding te Potchefstroom

(i) Statistiese gegewens van die gemeente

Aantal belydende lidmate:	512
Dooplidmate:	51
Studente-lidmate:	404
Permanente lidmate:	108
Besoekpunte:	457

(ii) Agtergrond en funksionering van die gemeente

Die Studentegemeente Potchefstroom bedien studente van al die tersiêre instellings in Potchefstroom. Die gemeente het tans 512 belydende lidmate en 51 dooplidmate. Die gemeente bestaan uit 58 wyke wat verdeel is in 457 besoekpunte (8 permanente lidmate wyke, 21 koshuiswyke en 29 dorpsstudente wyke). Daar is ook oudstudente en huidige dosente wat verspreid in Potchefstroom woon en by die gemeente inskakel. Die kerkraad bestaan uit 92 studente en 19 permanente lidmate. Daar is 404 voltydse studente en 41 studente uit ander kerke wat by die gemeente inskakel.

(iii) Huidige stand van sake

Die gemeente onderskei hulself van ander kerke op die kampus weens die feit dat die gemeente 'n eie kerkgebou het. Die kerkgebou en pastorie is 'n tuiskompleks vir die studente en hulle skryf hierdie voorreg hoog aan. Die permanente lidmate sorg vir kontinuïteit in die struktuur en bestuur van die gemeente om stabiliteit te bewerkstellig. Die permanente lidmate neem leiding en beywer hulle vir die vooruitgang van die gemeente se bearbeiding en werksaamhede.

Daar is Sondae 'n oggend- en aanderediens tydens die semester met 'n gemiddeld van 54% bywoning per Sondag. Oggenderedienste se bywoning neem stelselmatig toe en die aanderediensbywoning is baie goed in vergelyking met die tendens in die Kerk oor die algemeen. In die gemeente dien die studente ook as kategete met 'n fyn aanvoeling vir die kinders om interaktief met die jeug te skakel. Aangesien huisbesoek 'n uitdaging is met studente wat vol akademiese programme het, word daar derhalwe gepoog om hierdie belangrike skakeling telkens weer te versterk. Individuele huisbesoek blyk nie altyd haalbaar te wees nie aangesien dorpsstudente nie altyd by hulle woonplekke beskikbaar is nie. Groep huisbesoeke in die koshuise is effektief aangesien interaktiewe gesprekke stimulerend vir die studente is.

Barmhartigheid en 'n missionêre gerigtheid is hoog op die gemeente se prioriteitslys. Studente van ander denominasies skakel ook dikwels saam met medestudente by die gemeente in. Die barmhartigheid diensgroepe word in die gemeente met 'n ander invalshoek benader en word aktief ondersteun. Barmhartigheid geniet aktief aandag weens die feit dat studente nie altyd genoegsame beurse ontvang om in hul daaglikse behoeftes te voorsien nie. Beurse dek dikwels net die studiegelde, boekegelde en verblyfgelde, maar vir sommige studente is die basiese behoefte aan kos 'n uitdaging.

Die Hervormde Studentevereniging bied sosiale en geestelike aktiwiteite aan en die ondersteuningsnetwerk bied 'n tuiskompleks vir studente. Die jaarlikse eerstejaarskamp met 'n eerstejaarsete vir studente en hulle ouers is 'n hoogtepunt waarmee elke jaar afgeskop word. Daar is elke Sondagaand ook 'n aksie waarby eetgoed bedien word wat besonder goed ondersteun word. Dié geleentheid is 'n groot bymekaarkom en kuiergeleentheid waar nuwe vriendskappe gesmee word. Die gemeente dinee in Augustus is gewoonlik ook een van die spoggeleenthede in die gemeente en elke jaar word afgesluit met 'n gratis *Tiende ete* en afstuderende funksie in Oktober.

(iv) ***Finansiële situasie van die gemeente***

Die finansiële bestuur van die gemeente word 'n al groter uitdaging. Die finansiële ondersteuning van die Kerk is onontbeerlik vir die voortbestaan van die gemeente om finansiële verpligtinge na te kom. Die gemeente funksioneer soos al die ander gemeentes in die Kerk. Die maandelikse heffing per lidmaat, verpligte uitgawes en pensioenbydrae word stiptelik oorbetaal en die gemeente het geen skuld nie. Skenkings asook vrywillige bydraes en offergawes help die gemeente om hierdie finansiële posisie te behou. Die gemeente het ook 'n lapa gebou wat verhuur word om 'n inkomste te genereer en 'n ooreenkoms aangegaan met *Vodacom* om 'n selfoontoring op die kerkterrein op te rig.

'n Versoek word jaarliks aan ouers van studente gerig om die studentebearbeiding finansiëel te ondersteun en by te dra tot die instandhouding van die gemeente. Aktiewe pogings word aangewend om ouers in te lig oor die funksionering van studentebearbeiding, en goed ingeligte ouers skroom nie om 'n bydrae te lewer nie. Die huidige ekonomiese omstandighede in die land bied ook aan ouers uitdagings wat die studente se stygende studie-, boeke- en verblyfgelde moet bybring en gevolglik het dit 'n rimpelende effek in die gemeente. Vir die ouers wat wel 'n finansiële bydrae kan lewer is die gemeente baie dankbaar.

In die gemeente is daar 'n Advies en Kontrole Komitee wat toesig hou oor die finansiële posisie van die gemeente en sien koördinerend en adviserend om na alle stoflike belange in die gemeente. Saam met die kerkraad help die komitee met die strategiese beplanning in die gemeente. Die gemeente bied ook vervoer na eredienste en gemeentefunksies vir studente wat ver van die kerk en kampus woon en nie oor eie vervoer beskik nie. Die gemeente se kosters beskik oor publieke lisensies en die studente word elke Sondag by die kampuskoshuise opgelaai en die dorpsstudente kan per SMS met die kosters kommunikeer vir 'n saamrygeleentheid.

In die gemeente word die Winkerk gemeenteregister gebruik om weekliks SMS-boodskappe te stuur met die teks en tema van die prediking, verjaardagwense, belangrike datums, asook herinnering aan vergaderings, byeenkomste en aksies in die gemeente. Hierdeur behou die gemeente gereeld kontak met studente en is dit 'n hulpmiddel van onskatbare waarde. Baie tyd word ook spandeer aan die instandhouding en opdatering van die Winkerk program om studente op te spoor en veranderde inligting op te dateer.

(v) ***Uitdagings vir die gemeente***

Die Studentegemeente funksioneer soos al die gemeentes in die Kerk, maar met die verskil dat daar jaarliks eerstejaarstudente by die gemeente inskakel en afstuderende studente die gemeente verlaat. Weens die groot omset van studente is die strukture van so 'n aard dat die gemeente deurentyd fasiliterend optree en beskou kan word as 'n opleidingsgemeente omdat studente in die gemeente leer hoe die Kerk funksioneer. Die studentelidmaattal in die gemeente dui op die sinvolle en noodsaaklike behoefte, funksionering en waardevolle rol van die Studentegemeente in Potchefstroom.

'n Struikelblok in die studentebearbeiding is dat inligting van voornemende studente nie aan die gemeente deurgegee word nie. Dit gebeur toenemend dat studente op ander wyses opgespoor moet word omdat die Universiteit nie studente se inligting sonder hul skriftelike toestemming mag deurgee nie. Toelatingvereistes in kampuskoshuise word al

hoër en meer studente woon in privaat behuising wat die uitdaging skep om die studente in die dorpswyke meer effektief te bearbei. Die predikant en 'n diaken of ouderling besoek die lidmate en dit is ook logisties 'n uitdaging om studente se woonadresse op te spoor.

Die uitdagings waaraan studente blootgestel word konfronteer morele waardes en het tot gevolg dat lewensvrae ontstaan wat die soeke na antwoorde by die Kerk na vore bring. Op die kampus word studente ook blootgestel aan ander kerke en drukgroepe wat vreemd is aan ons eie kerklike verkondiging en tradisie. Die taak van die gemeente is juis om die studente leiding te gee om nie te konformeer met die ander groeperinge nie, maar om die unieke etos van die Hervormde Kerk te koester. Die vestiging vind plaas deur voort te bou om evangeliebediening deur die etos te behou en die boodskap vars en nuut aan die jong lidmate oor te dra.

Die vormingswerk wat in die Studentegemeente gedoen word, is vir die Kerk van onskatbare waarde en plaas terselfdertyd 'n baie groot verantwoordelikheid op studentebearbeiding.

(vi) ***Toekomsblik en toekomsbeplanning***

In die lig van al die bogenoemde aktiwiteite, werksaamhede en uitdagings in die gemeente, is dit baie duidelik dat die studentebearbeiding in Potchefstroom uiters noodsaaklik is. Daar bestaan geen twyfel dat die Studentegemeente Potchefstroom 'n belangrike rol speel in die vorming van ons jong lidmate tot meelewende lidmate van die Kerk nie. In 'n wêreld wat toenemend verander, bly die kerk 'n anker en toevlugsoord in die studentelewe. Studente leer vanaf die eerstejaarskamp om eienaarskap in die gemeente te aanvaar. Die gemeente is nie net 'n veilige hawe nie, maar ook 'n bymekaarkomplek waar jongmense met dieselfde oortuigings, geborge interaksie kan geniet, elkeen vanuit sy of haar akademiese agtergrond.

Die Studentegemeente Potchefstroom het 'n infrastruktuur uitgebou en 'n gemeentestelsel in plek met 'n kontinuïteit in leierskorps. Dit word onder andere moontlik gemaak deur die sterk groep studente en permanente lidmate in die gemeente. Daar heers ook 'n goeie gesindheid wat die Kerk van die Noordwes Universiteit ontvang en dit vergemaklik die bearbeiding en vorming van studentelidmate in die huidige lewensomstandighede. In samewerking met die Christelike Kampusbedieningsforum vind skakeling met ander kerke op die kampus ook gereeld plaas deur gesamentlike beplanningsvergaderings en projekte. Die afgelope drie jaar was dr RA Denton die voorsitter van die Christelike Kampusbedieningsforum. Die Christelike Kampusbedieningsforum bestaan uit al die kerke wat betrokke is by kampusbediening en skakel direk met die rektor en studentedekaan.

(vii) **Slotwoord**

Die Studentegemeente bedank die Kerk vir die geleentheid om in die huidige tyd waarin ons leef, studentebearbeiding in Potchefstroom te kan doen. In die toenemende kommerwekkende en onseker tye waarin ons studente leef, het studente 'n groot behoefte aan stabiliteit wat hulle by die Kerk vind. Die gemeente is besonder dankbaar vir die Kerk se volgehoue en positiewe bydrae tot die finansiële instandhouding van die standplaas in die gemeente. Die gemeente het groot waardering daarvoor om volledig as gemeente van die Kerk te kan funksioneer. Die kerkraad en gemeente se bede en ywer is om altyd só te werk dat die Koninkryk van God gedien sal word.

4.2.3.2 **Verslag oor studentebearbeiding te Pretoria (Philadelphia)**

(i) **Statistiese gegewens van die gemeente**

Aantal belydende lidmate:	510
Dooplidmate:	53
Studente-lidmate:	324
Permanente lidmate:	234
Besoekpunte:	452

(ii) **Funksionering van die gemeente**

Die gemeente funksioneer as twee gemeentes in een. Die rede hiervoor is dat die gemeentelike strukture vir studente en permanente (niet-studente) lidmate los van mekaar funksioneer. Beide groepe het sy eie vergaderings van die ampte wat opsig hou oor die bediening van spesifiek die studente of die permanente lidmate. In praktyk is dit meestal die permanente lidmate wat die oggendedienste bywoon en die studentelidmate wat die aanderedienste bywoon.

In die gemeente word eredienste regdeur die jaar gehou. Tydens vakansietye word elke Sondag ten minste een erediens (dikwels selfs twee) gehou. Ook al die kerklike feesdae word in die gemeente gevier.

Tans is daar twee standplase in die gemeente, te wete dr SM de Beer en ds MJ Slabbert. Daar word gepoog om by al die studente tydens groepshuisbesoek uit te kom. Verder word 'n hoë prioriteit op individuele huisbesoek by studente geplaas. Pastorale gevalle maak 'n groot persentasie van die bediening uit.

Gedurende die week is daar feitlik elke aand van die week 'n aktiwiteit by die gemeente waar op die behoeftes van studente gefokus word. Daar is tans nege kampe, 'n fietstoer, staptoere, weeklikse Bybelstudies, JOOL-aksies en vyf deurlopende uitreikaksies wat deel van die gemeente se bediening uitmaak.

(iii) ***Finansiële situasie van die gemeente***

Tans is die gemeente totaal afhanklik van subsidie van die Raad van Finansies om die bediening aan studente te befonds. Daar word vir net bietjie meer as een en 'n derde standplaas subsidie ontvang. Die gemeente lewer dus 'n bydrae tot die tweede standplaas van ongeveer R25 000.00 per maand en dra volledig die res van die bedryf van die gemeente uit offergawes.

Die offergawes wat jaarliks van studente ontvang word is minder as die heffingsbedrag wat per belydende lidmaat gehef word. Dit plaas addisionele druk op die permanente lidmate om die studente se heffingskoste te *subsidieer*. Hieruit is dit duidelik dat daar geen manier is hoe die gemeente kan bly funksioneer sonder sy permanente lidmate of sonder subsidie van die Raad van Finansies nie. Die enigste rede waarom die gemeente wel die bediening in stand kan hou, is die buitengewoon goeie bydraes van die permanente lidmate. Baie moeite word gedoen om tog by studente 'n offervaardigheid te kweek. Studente word ook aangemoedig om debietorders te gebruik.

Daar bestaan wel 'n geleentheid om ouers van eerstejaars te sien met die Ouerdag van die Universiteit en hulle om 'n eenmalige offergawe of debietorder te vra. Dié reëling is nie so suksesvol nie, aangesien dit blyk dat ouers nie altyd die Ouerdag bywoon of by die geleentheid verkies om die predikante van hulle kinders te ontmoet nie! Die Universiteit het goedgegunstig 'n markiestent voor die Aula beskikbaar gestel vir die kerke. Vroeër is die kerke op die uithoek van die kampus geplaas. Tans is ons verhouding met die Universiteit redelik goed. Ons ontvang ook lyste van Hervormde studente van die Universiteit af. Hierdie lyste is egter so 50% korrek.

(iv) ***Toekomsbeplanning***

Die projek om kothuise as studentebehuising op die gemeente se parkeerterrein te bou, was 'n groot sukses. Dié projek het reeds aan die begin van 2002 begin om inkomste te genereer. Tans ontvang die gemeente ongeveer R20 000.00 per maand hieruit.

'n Volgende aspek van die toekomsbeplanning wat tans uiters relevant is, is die feit dat die koshuisstudente dramaties afgeneem en die dagstudente dramaties toegeneem het. Dit het die bediening aan studente 'n nog meer arbeidsintensiewe bediening gemaak. Dit lyk of hierdie tendens beslis in die toekoms sal voortgaan.

(v) ***Is die gemeente op die kampus noodsaaklik?***

Selfs met 'n aktiewe studentegemeente is daar van ons lidmate wat by

die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Charismatiese kerke inskakel omdat beide dié kerke uiters groot en effektiewe studente-aksies het en studente soms saam met hulle vriende wil inskakel (en soms selfs deur hulle ouers aangemoedig word om die Nederduitse Gereformeerde Kerk se kamp by te woon). As Philadelphia se bediening op die kampus egter ingeperk sou word, sal dit ernstige implikasies hê vir die toekomstige welwese van die Kerk in die geheel. Die Kerk kan net op geen manier die professionele leierskorps van die kerk van die toekoms verloor nie. Dit kan onomwonde gestel word dat Philadelphia 'n kardinaal belangrike rol speel in die toekoms van die Kerk en die Kerk se toekomstige predikante.

Dit wil lyk of daar die laaste paar jaar 'n geneigdheid onder lidmate (en veral ook lidmate van ander kerke) is om aksies en eredienste van die gemeente sporadies by te woon sonder om formeel in te skakel. Na raming is sowat 25% van die persone wat deel in die aktiwiteite van die gemeente van buite die gemeente afkomstig. Philadelphia poog om 'n nog groter invloed op sy omgewing uit te oefen.

(vi) ***Die pad vorentoe ...***

Die realiteit wat die gemeente beleef is dat studentebearbeiding die afgelope paar jaar aansienlik moeiliker geword het. Studente is nie meer, wat hulle tyd en energie betref, so beskikbaar soos in die verlede nie. Byna alle studente het tans aandklasse en is om finansiële redes verplig om in die week en tydens vakansies te werk. Dit vra dat daar op 'n nuwe manier gewerk moet word. Dié situasie, wat nuwe uitdaginge vir die gemeente stel, vra kreatiewe denke oor studentebediening. Daar is vervolgens die laaste paar jaar groot klem op die bou van verhoudinge, kleingroepe en 'n dinamiese studentebediening geplaas.

'n Groot besorgdheid is dat bitter min gemeentes inligting aanstuur oor studente wat aan die Universiteit van Pretoria kom studeer – die laaste paar jaar was die belewenis dat min of meer agt gemeentes/predikante inligting aanstuur. Soms is dit die enigste vorm van inligting wat kontak met 'n student moontlik maak.

Ons het die afgelope paar jaar hard gewerk om finansiële beheer en uiters konserwatiewe besteding te handhaaf om sodoende die rasionalisasie van die verlede te kon hanteer. Tans gaan dit baie goed ten opsigte van die infrastruktuur en kontinuïteit in leierskorps in die gemeente. Dit is moontlik gemaak deur die sterk groep van permanente lidmate. Die gemeente is baie dankbaar vir die positiewe gesindheid van die Kerk jeens die studentebediening. Verder is ons ook dankbaar vir die goeie belegging wat die Kerk in die lewens van soveel lidmate maak. Ons onderneem om goeie rentmeesters te wees en poog om steeds 'n groter rol te speel in die lewens van ons jongmense. Die gemeente het die Kerk se ondersteuning en gebede in dié opsig besonder nodig.

4.2.3.3 Verslag oor studentebearbeiding te Stellenbosch

(i) **Statistiese gegewens van die gemeente**

Aantal belydende lidmate:	139 (Stellenbosch), 90 (Worcester)
Dooplidmate:	25 (Stellenbosch), 27 (Worcester)
Studente-lidmate:	40
Permanente lidmate:	241
Besoekpunte:	140

(ii) **Agtergrond en funksionering van die gemeente**

Die bediening in die gemeente bestaan uit vier bene, die permanente lidmate, die studente, Worcester met wie Stellenbosch in kombinasie is en die bestuur van Hervormatiahof. Die predikant kan dus nie sy aandag voltyds aan studentebearbeiding wy nie, maar vandat daar ook 'n deelydse standplaas geskep is wat veral op die bediening in Worcester konsentreer, kan die predikant meer tyd aan studentebearbeiding spandeer. Hierdie bearbeiding geskied in die vorm van aanddienste wat merendeels deur studente bygewoon word, weeklikse HSV byeenkomste, wykshuisbesoek, kampe en ander sosiale byeenkomste en besondere pastoraat.

(iii) **Huidige stand van sake**

Daar is tans 229 belydende lidmate in die kombinasie, waarvan ongeveer 40 studente is. Van hierdie studente skakel 35 op een of ander wyse by die gemeente in, hetsy deur betrokkenheid by die HSV en deur op die kerkraad te dien, of deur erediensbywoning en algemene betrokkenheid. Nege van die studente dien tans op die kerkraad. Aangesien ons geen inligting oor studente van die Universiteit af kry nie, is ons nie heeltal seker hoeveel Hervormde studente daar in Stellenbosch is nie. Die studente waarvan ons weet, het óf self kom aanmeld en betrokke geraak, óf hul inligting is deur ouers aan ons gegee. Daar is wel enkele studente wat verkies om nie by die gemeente betrokke te wees nie, meestal omdat hul saam met hul vriende by ander kerke inskakel. Maar dit is 'n baie klein groepie.

Ons is dankbaar oor die positiewe betrokkenheid en deelname van die grootste deel van die studente. Daar is gereeld tussen 20 en 30 studente op 'n slag wat HSV aktiwiteite bywoon en die bywoning van eredienste is net so goed. Persentasiegewys is die aantal studente wat betrokke is en eredienste bywoon, heelwat hoër as die gemiddeld in die Kerk. Daar word dikwels vriende saamgebring wat die eredienste of HSV aktiwiteite saam met hulle bywoon. Die studente skakel ook goed in by die gewone aktiwiteite van die gemeente en is dus volkome deel van die gemeente, nie 'n afsonderlike groep nie. So is daar van-

dag kerkraadslede wat 'n leidende rol in die gemeente speel, wat 'n paar jaar gelede nog studente was en deel van die studentekerkraad was. Die kerkraad begroot jaarliks ruim vir die studentebearbeiding omdat hulle dit as baie belangrik ag.

Tydens HSV byeenkomste word daar Bybelstudie gedoen of oor aktuele onderwerpe gesels. Daarna word daar saamgekuier en verversings geniet. Op sosiale vlak is daar twee kampe per jaar en dan minstens twee ander sosiale byeenkomste of uitstappies per kwartaal.

(iv) ***Finansiële situasie van die gemeente***

Hoewel daar maar min studente is wat offergawes gee, of wie se ouers 'n maandelikse offergawe gee, is die finansiële situasie van die gemeente goed. Die standplaas ontvang geen subsidie nie en is finansiëel onafhanklik, waaroor ons baie dankbaar is. Die woonstelkompleks op die terrein waar daar 35 studente gehuisves word, dra grootliks by tot die finansiële onafhanklikheid.

(v) ***Toekomsblik en toekomsbeplanning***

Die gemeente streef daarna om aan die studente 'n geestelike tuiste te bied gedurende hul studiejare. Ons wil aan hulle die geleentheid gee om, al is hulle ver van die huis af, tuis te wees by die Kerk waaraan hulle behoort en waarin hulle grootgeword het. 'n Geleentheid om gereeld te kan deelneem aan die diens en aanbidding van God, te kan luister na die verkondiging van die Woord, te kan groei in hul geloofskennis en hul geloofslawe as deel van die HSV, maar ook deel te wees van 'n gemeenskap van gelowiges en 'n kerklike vriendekring.

Die kerkraad doen opnuut 'n beroep op leraars en kerkrade van ander gemeentes om vir ons die inligting deur te gee indien daar studente is wat hier kom studeer. In die besonder eerstejaars sodat hulle genooi kan word om die eerstejaarskamp by te woon. Die betrokkenheid van die studente wat die kamp bygewoon het, is baie beter as dié van die studente wat dit nie bygewoon het nie. Die sukses van die jaar hang nogal nou saam met die sukses van die eerstejaarskamp. Maar as ons nie van toekomstige studente weet nie, kan ons hulle nie nooi nie.

(vi) ***Slotwoord***

Dit is 'n werklike voorreg en vreugde om by die bearbeiding van studente betrokke te wees en te ervaar hoe positief en gelowig die mees- te van ons jongmense is.

4.2.3.4 Verslag oor studentebearbeiding te Bloemfontein

(i) ***Statistiese gegewens van die gemeente***

Studente-lidmate:	93
Addisionele gemeente besoekpunte:	40
Besoekpunte:	133

(ii) ***Prediking en eredienste***

Prediking het hoofsaaklik volgens die gemeente se jaarprogram verloop. Daar word kwartaalliks 'n nuwe preek- en erediensrooster opgestel waartydens daar oor preekbeurte en verantwoordelikhede besin word. Ds W Dykema is hoofsaaklik verantwoordelik vir die aanddienste wat vir die studentebediening benut word. Met ingang van 2012 is die aanddienste op 'n meer informele wyse ingerig, sodat dit beter tot die jongmense spreek. Hierdie dienste word liturgies ingeklee om die evangelieboodskap op 'n kreatiewe en gepaste wyse aan die studente te kommunikeer. Die basiese boustene van 'n erediens, soos deur die Diensboek van die Kerk voorgestel, word egter altyd in elke diens ingebou. Ons poog wel steeds om 'n dinamiese styl van verkondiging op 'n verantwoordelike en Bybels-reformatoriese wyse te handhaaf. Studente woon egter nie net die aanddienste by nie, maar gereeld ook die oggenddienste.

(iii) ***Spesifieke en spesiale bedieningsaktiwiteite***

(a) Weeklikse funksies

Soos in die geval van die vorige jare, is daar deurgaans steeds op 'n weeklikse basis Bybelstudies gehou. Ons het wel meer aandag gegee aan die beplanning en skedulering van die weeklikse kontakssessies, om potensiële botsings met ander aksies en aktiwiteite te verminder, waar nodig. Die gesprekstemas word gewoonlik deur die studente bepaal sodat hierdie geleentheid juis spreek tot hul vraagstukke en behoeftes.

Na elke aanddiens is daar ook geleentheid vir die studente om saam in die saal te kuier, waartydens koffie en koeldrank bedien word. Soms sal almal saam besluit om eerder na 'n koffiewinkel te gaan en daar te kuier. Hoe dit ook al sy, hierdie kontakssessies is ideaal vir sosiale kontak, geestelike groei en administratiewe sake.

(b) Verskeie ander funksies is deur die jare gehou

Ds Dykema was hierdie jaar vir die vierde agtereenvolgende jaar by Kougom-Eerstejaarskamp betrokke. Sy betrokkenheid het elke jaar 'n

bietjie vermeerder aangesien hy gevra is om telkens van die aktiwiteite op die kamp aan te bied. Kougom is steeds 'n goeie geleentheid waar die kollegiale bande tussen hom en die leraars van Kowsie Nederduitse Gereformeerde Kerk versterk word, asook vir kontak met Hervormde studente wat die kamp bywoon. Die bywoningsyfer van Hervormde studente is nie hoog nie, maar kontak met elkeen is vir hom van groot belang. Ds Dykema se hoop is steeds om eventueel die gemeente se eie eerstejaarskamp te kan hou mits dit finansiëel haalbaar is en nie 'n onnodige duplisering van die bestaande en geslaagde praktyk is nie.

Met die uitsondering van 2012, kon die gemeente elke jaar 'n suksesvolle staptoer aanbied. In 2012 moes die staptoer weens 'n finansiële krisis in die gemeente gekanselleer word. Vir die volgende jare blyk die situasie egter positief te wees en is dit in die gemeente se beplanning om weer een aan te bied.

Informele kuier- en dansgeleenthede word deurgaans en op 'n *ad hoc* basis gehou. Die opkoms is goed en die funksies was nog altyd geslaagd.

Die Studente-dinee is elke jaar 'n hoogtepunt waarna almal uitsien. Dit dien ook gewoonlik as die laaste groot funksie van die jaar en dus die gemeente se afsluiting.

In die verlede het die gemeente 'n kamp in Mosambiek gehou. Hoewel die kampe elke jaar 'n sukses was en bywoning gestyg het, het dit weens afstand en kostes groot uitdagings gebied. Daar is dus besluit om voortaan nie meer Mosambiek toe te gaan nie, maar wel 'n kamp by die kus aan te bied. Die doel en karakter van die kamp behoort wel dieselfde te bly.

Die gemeente kon verlede jaar vir die tweede keer aan die Bybelvasvra kompetisie deelneem en beplan om dit in die toekoms te bly doen.

Daar was ook verskeie ander aktiwiteite/geleenthede waarby ds Dykema op wisselende vlakke betrokke was, naamlik

- ** Kougom dinee.
- ** *Campus Ministries Forum* – Hier is verskeie aksies/geleenthede geloods waaronder 'n paar gebedstapgeleenthede, lofprysings, die eerstejaarsdiens op kampus, vergaderings, afsprake met sluetfigure op die Universiteit van die Vrystaat kampus, 'n leraarsvergadering en verantwoordelikhede by die Universiteit se suksesweek. Ds Dykema is ook weer verkies tot die forum se bestuur as kassier.
- ** Geestelike teekan geleenthede by koshuise.
- ** Opening by skole.
- ** Uitreike.

(iv) Opsporing, besoeke en getalle

Studente opsporing is 'n konstante aktiwiteit in die bediening en geskied deurgaans. Sekere stelsels is in plek om die proses te vergemaklik, maar daar is steeds uitdagings soos verkeerde inligting, onbetrokkenheid van studente, omstandighede wat maak dat afsprake nie nagekom kan word nie, ensovoorts. Daar kan wel met groot dankbaarheid genoem word dat die opsporingsproses in die laaste paar jaar baie makliker verloop het as in die verlede. Dit is deels te danke aan die goeie inligting wat van die Universiteit ontvang is en ook die feit dat heelwat ouers en predikante ds Dykema gekontak het met inligting. Ds Dykema poog om minstens twee keer per jaar by elke student besoek af te lê. Daar is tans ongeveer 93 studente op die gemeente se stelsel, maar die nuwe inskrywingslys is onlangs vanaf die Universiteit ontvang en dit moet nog deurgewerk word.

(v) Finansies en fondsinsamelings

Vir die afgelope drie jaar is 'n fondsinsamelingsprojek geloods en bestuur, wat vir drie jaar agtereenvolgend elke keer 'n bedrag van R12 000.00 geïen het. Die kerkraad van gemeente Bloemfontein het egter hul ontevredenheid uitgespreek oor die tyd wat benodig word en wat ds Dykema self moet insit om die projek te laat slaag. Die kerkraad het besluit dat die projek nie weer vir 2013 gedoen kan word nie.

Dit plaas wel die bediening onder 'n groot mate van finansiële druk, aangesien hierdie fondse gebruik is om die kampe en aksies te finansier. Die uitdaging is dus om alternatiewe bronne vir fondse te vind.

Die gemeente Bloemfontein het wel ingestem om die deurkollektes van die aanddienste aan die studentebediening te bewillig.

(vi) Woord van dank

Ds Dykema is die gemeente, ring en Kerk baie dankbaar vir hul goedheid, geduld, hulp en gebede deur die jaar. Hy bid elkeen 'n geseënde tyd toe.

BESLUIT	1. Die vergadering spreek hom gunstig uit oor die bearbeiding van studentelidmate van die Kerk. 2. Die finansiële versorging van standplase vir studentebearbeiding word gehandhaaf. 3. Predikante en gemeentes word
----------------	--

	versoek om studente vanuit hulle gemeentes aan te moedig om sinvol by die onderskeie studentegemeentes van die Kerk in te skakel. 4. Ouderlingevergaderings bekom jaarliks inligting van alle skoolverlaters wat uit gemeentes verhuis na tersiêre instellings. Die inligting (toekomstige adres en telefoonnommer) word na die onderskeie studentegemeentes gestuur.
VERDERE BEPLANNING	

4.2.4 WYSIGING VAN ORDEREËL 4

**OPMERKING VAN DIE SEKRETARIS VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING INSAKE ORDEREËL 4 WY-SIGINGS MET BETREKKING TOT DIE BESKRYWINGSPUNTE ONTVANG VAN DIE RINGE VAN JOHANNESBURG EN WES-KAAP-
LAND**

Die 70ste Algemene Kerkvergadering neem kennis van die twee direk onderstaande beskrywingspunte soos betyds ontvang na afloop van die 2012 ringsvergaderings. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n *bona fide* fout begaan deur nie hierdie beskrywingspunte kragtens Ordereël 10.1 (i) minstens een jaar (12 maande) voor die Algemene Kerkvergadering vir kommentaar aan al die betrokke rade, ouderlinge- en ringsvergaderings voor te lê nie.

BESKRYWINGSPUNT 62: RING VAN JOHANNESBURG

WYSIGING VAN ORDEREËL 4

Die huidige Ordereël 4 bepaal soos volg:

'n Gemeente is 'n gemeenskap van gelowiges wat selfstandig georganiseer is en deur die eenheid in geloof en belydenis saam met al die ander gemeentes die Kerk [Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika] is, die wyse waarop die Kerk [Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika] op 'n bepaalde plek bestaan.

Die Kerk [Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika] is 'n volkskerk met sy eie kerklike kultuur, geskiedenis, taal en tradisie wat geroepe is tot die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus aan die Afrikanervolk en tegelyk aan alle mense.

Die 70ste Algemene Kerkvergadering word hiermee versoek om die laaste paragraaf in geheel uit Ordereël 4 te skrap:

Die Kerk is 'n volkskerk ... wat geroep tot die verkondiging van die evangelie ... aan die Afrikanervolk en tegelyk aan alle mense.

Motivering:

1. Ordereël 4 gaan oor lidmaatskap van die Kerk [Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika]. Die betrokke paragraaf verwoord nog iets van wat Artikel III van die ou Kerkwet bedoel het en waarvan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nou verskeie male afskeid geneem het. Die twee voorafgaande Algemene Kerkvergaderings, die 68ste en 69ste, het reeds op grond van Skriftuurlike en teologiese redes met 'n meerderheid van stemme gekies om afstand te doen van die beskrywing van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika as 'n volkskerk. Die vereiste tweederde meerderheid is egter nie behaal nie en daarom kon dit nie 'n besluit van die vergadering word nie. In die lig van die duidelik besluite van die Buitengewone Algemene Kerkvergadering in 2011 behoort die term *volkskerk* nie meer deel van kerklike taalgebruik te wees nie.
2. Ordereël 4 gaan nie oor die apostolaat, die verkondiging van die evangelie aan alle mense nie. Apostolaat word in Ordereël 5 hanteer. Ordereël 4 gaan oor wat gemeente en kerklidmaatskap beteken – wat nie bepaal kan word deur of beperk kan word tot 'n *volk* nie. Indien hierdie paragraaf in Ordereël 4 gehandhaaf word, weerspreek dit Ordereël 5. Laasgenoemde sluit *almal* in, wat Bybels en teologies korrek is, terwyl in Ordereël 4 dit eers 'n spesifieke *volk* uitsonder en dan *almal* insluit. Dit is 'n teenspraak om uit te sluit en in te sluit tegelyk.

Historiese agtergrond

Volkskerk is 'n onbybelse manier om oor die kerk te praat. Die *volk Israel* in die Ou Testament word nie meer so in die Nuwe Testament gebruik nie, want in Christus is daar nie meer Jood of Griek nie.

Profete in die Ou Testament, en Jesus en Paulus in die Nuwe Testament, waarsku dat gelowiges God en wat aan God behoort nie kan gestel aan aardse, materiële, natuurlike, mense dinge nie. Die kerk, wat uit mense bestaan wat aan God behoort, kan nie met 'n aardse saak soos 'n volk of 'n nasie gestel word nie – veral nie as dit beteken dat ander mense wat aan God behoort, uitgesluit word nie.

In die geskiedenis was die begrip *volkskerk* nie so 'n probleem nie omdat 'n volk toe hoofsaaklik bestaan het uit mense van dieselfde taal, kultuur en geloof. Ouers doop hulle kinders in die verbond met God. Die geloofsgemeenskap is die verbondsgemeenskap. Volk, verbond en kerk het saamgeval.

Later het *volk* egter nie meer net bestaan uit mense wat eners is, dink en glo nie. Volk, verbond en kerk kan nie meer saamval nie. Volkskerk is dus 'n uitgediende begrip. Kerk en Afrikanervolk kan nie gestel word nie. Alle Afrikaners behoort nie aan die Hervormde Kerk nie. Die Hervormde Kerk is dus nie die volkskerk van die Afrikanervolk nie. Alle Hervormers is ook nie Afrikaners nie. Daarom kan die Hervormde Kerk nie as 'n Afrikanervolkskerk bekend staan nie.

Toe 'n volk nog hoofsaaklik bestaan het uit mense van dieselfde taal en kultuur, kon 'n volkskerk sending doen deur ander volke te kersten. Deesdae bestaan alle gemeenskappe in 'n mindere of 'n meerdere mate uit mense van verskillende tale en kulture. Hervormde geloofsgemeenskappe het byvoorbeeld nog altyd ook Engelse, Duitse, Nederlandse, Portugese en ander lidmate ingesluit. Omdat volke nie meer volke in die ou sin van die woord is nie, werk 'n sendingbeleid wat gerig is op die stigting van inheemse volkskerke ook nie meer nie.

Die doel van kerkwees is om die evangelie uit te dra, nie om 'n taal of kultuur te bevorder nie. Taal en kultuur is deel van menswees, van hoe mense leef en hulle geloof beoefen. Daarom is 'n kerk nie 'n volkskerk nie, maar die *kerk van Christus* wat deur middel van watter taal of kultuur ook al, die evangelie aan *almal* sal bly verkondig.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	1. Die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om bogenoemde beskrywingspunt onverwyld na afloop van die 70ste Algemene Kerkvergadering in die Kerk te sirkuleer met die oog op kommentaar en besluitneming tydens die 71ste Algemene Kerkvergadering of buitengewone Algemene Kerkvergadering.

	2. Word so spoedig moontlik met die oog op kommentaar en besluitneming aan die Kerk gesirkuleer.
--	--

BESKRYWINGSPUNT 63: RING VAN WES-KAAPLAND

WYSIGING VAN ORDEREËL 4

Die 70ste Algemene Kerkvergadering word hiermee versoek om die laaste paragraaf:

Die Kerk is 'n volkskerk met sy eie kerklike kultuur, geskiedenis, taal en tradisie wat geroepe is tot die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus aan die Afrikanervolk en tegelyk aan alle mense

in geheel uit Ordereël 4 te verwyder.

Motivering:

- * Die formulering van hierdie paragraaf in Ordereël 4 is nie alleen strydig met Ordereël 5.7.1 nie, maar ook met die aanhef tot Ordereël 5. Ordereël 5.7.1 bepaal:

In verwagting van die koninkryk van God, en met die volmag van Jesus Christus wat die Hoof van die kerk en die Heer van die wêreld is, wil die Kerk in gehoorsaamheid aan die opdrag van die Heer, deur die oortuigingswerk van die Heilige Gees, dissipels maak van alle mense.

Die aanhef tot Ordereël 5 formuleer soos volg:

Die Kerk is geroep om die blye boodskap van verlossing deur die Drie-enige God, in die wêreld aan alle mense te verkondig.

- * Ordereël 4 bepaal primêr die verhouding tussen gemeentes en die Kerk en handel nie oor verkondiging nie. Die verkondiging van die Kerk (wat in hierdie paragraaf verwoord word) kom in Ordereël 5 tereg. Die paragraaf wat hier ter sprake is hoort daarom om strukturele redes nie in Ordereël 4 nie en behoort uit die Kerkorde gehaal te word.
- * Die bepaalde paragraaf van Ordereël 4 is ook in spanning met die aanhef van die Kerkorde wat die roeping van die Kerk bepaal:

Die roeping van die kerk is om die blye boodskap van Jesus Christus, die gekruisigde en opgestane Heer, as die enigste Verlosser te bely en in die wêreld te verkondig.

- * Die Kerk as volk van God kan die verkondiging nie kerkordelik wil inperk deur haar verkondiging aan die hand van 'n kerkordelike bepaling uitsluitlik of hoofsaaklik op 'n bepaalde volk of groep te rig nie.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	1. Die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om bogenoemde beskrywingspunt onverwyld na afloop van die 70ste Algemene Kerkvergadering in die Kerk te sirkuleer met die oog op kommentaar en besluitneming tydens die 71ste Algemene Kerkvergadering of buitengewone Algemene Kerkvergadering. 2. Word so spoedig moontlik met die oog op kommentaar en besluitneming aan die Kerk gesirkuleer.

5. VERBAND MET ANDER KERKE (HOOFSTUK 6)

5.1 EKUMENE

5.1.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR EKUMENE

5.1.1.1 Samestelling van die Raad vir Ekumene

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die volgende predikante aangewys om op die Raad vir Ekumene te dien: Di EG Fourie (voorsitter), TF Dreyer (ondervoorsitter), dr WA Dreyer (sekretaris), di E Verhage, AC Kuyper en dr GMJ van Wyk.

5.1.1.2 Opdragte van die Algemene Kerkvergadering

Die 69ste Algemene Kerkvergadering het die volgende besluite geneem ten opsigte van ekumene:

(i) *World Communion of Reformed Churches*

Die 69ste Algemene Kerkvergadering het besluit dat *alles in werking gestel word om die kontak met die World Communion of Reformed*

Churches vol te hou tot tyd en wyl sake bevredigend afgehandel kan word. Die Raad vir Ekumene het die *World Communion of Reformed Churches* ingelig ten opsigte van besluite van die Algemene Kerkvergadering, die Buitengewone Algemene Kerkvergadering en die kerkseuring wat plaasgevind het.

Lede van die Raad vir Ekumene het ook as waarnemers sitting geneem by die *Africa Communion of Reformed Churches* wat in 2012 in Kempton Park vergader het.

Die *World Communion of Reformed Churches* het sy spyt uitgespreek oor die gebeure wat in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika voltrek het. Hoewel daar geen formele memoranda uitgeruil is nie, is die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika by monde van die president en algemene sekretaris uitgenooi om aansoek te doen vir lidmaatskap van die *World Communion of Reformed Churches*. Dit is die mening van die Raad vir Ekumene dat die *World Communion of Reformed Churches* daarvan oortuig is dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika aan alle vereistes voldoen ten opsigte van lidmaatskap.

(ii) ***Tussenkerklike Raad***

Die Tussenkerklike Raad is in die verlede saamgestel uit afgevaardigdes vanuit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika. Die Tussenkerklike Raad het die afgelope termyn nie goed gefunksioneer nie en min vergaderings is gehou of gereeld uitgestel. Opdragte van die Algemene Kerkvergadering wat na die Tussenkerklike Raad verwys is, soos byvoorbeeld studiewerk ten opsigte van die Belydenisskrifte, vertaling van die Belydenis van Nicea en die doop, het geen aandag gekry nie.

Intussen het die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika 'n bilaterale ooreenkoms gesluit terwyl die Algemene Sinode van die Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika 'n bilaterale ooreenkoms met die Nederduitse Gereformeerde Kerk om tegniese redes uitgestel het vir besluitneming by 'n volgende sinode.

As gevolg van bogenoemde faktore het die Moderatuur van die Nederduitse Gereformeerde Kerk die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika skriftelik in kennis gestel dat dié Kerk aan die Tussenkerklike Raad onttrek en in die toekoms ekumeniese bande deur middel van die Konvent van Reformatoriese Kerke sal handhaaf. Die Nederduitse Gereformeerde Kerk het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verseker dat die bilaterale ooreenkoms tussen die twee kerke steeds van krag bly en nog verder versterk kan word.

Op grond van die bilaterale ooreenkoms is daar reeds Hervormde predikante wat in die Nederduitse Gereformeerde Kerk beroep is en daar

diens doen, met behoud van hulle status in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Die Raad vir Ekumene wil derhalwe die volgende beskrywingspunt indien, vir oorweging deur die 70ste Algemene Kerkvergadering:

BESKRYWINGSPUNT 64: RAAD VIR EKUMENE

BEËINDIGING VAN BETROKKENHEID BY DIE TUSSENKERKLIKE RAAD; VERDERE BILATERALE OOREENKOMSTE

- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika beëindig sy betrokkenheid by die Tussenkerklike Raad.
- * Die Kommissie van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kry opdrag om die moontlikheid van verdere bilaterale ooreenkomste te ondersoek en waar moontlik sulke ooreenkomste te sluit.

Motivering:

Dit blyk dat die Tussenkerklike Raad nie meer 'n effektiewe liggaam is om gesprek tussen kerke te bevorder of konkrete resultate te lewer nie. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kan ekumeniese bande met ander reformatoriese kerke in Suid-Afrika deur middel van die Konvent van Reformatoriese Kerke en bilaterale ooreenkomste voortsit.

Dr WA Dreyer, die sekretaris van die Raad vir Ekumene, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt verval in die lig van 5.2.3.
VERDERE BEPLANNING	

(iii) ***Buitelandse bediening***

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het aan di AC Kuyper en APJ Beukes opdrag gegee om die bediening van Afrikaanssprekendes in die buiteland te ondersoek en aan die Kommissie verslag te lewer.

Ds Kuyper het Australië besoek en gesprek gevoer met kerke aldaar. Een van die kommerwekkende bevindinge is dat die meeste Afrikaanssprekendes en immigrante vanuit Suid-Afrika geen kerklike verbintenis in Australië of Nieu-Seeland voortsit nie. Meeste Afrikaanssprekendes

raak in die buiteland van die Kerk vervreemd. Voorlopige syfers dui daarop dat soveel as 95% emigrante kerklos raak. Dit is egter ook so dat baie Afrikaanssprekendes in Suid-Afrika geen verbintenis met die Kerk het nie.

Dit is gevolglik baie moeilik om aanbevelings te maak om die bediening van Afrikaanssprekendes in die buiteland te bevorder. Dit sal waarskynlik afhang van die effektiwiteit van predikante wat reeds in die buiteland die evangelie in Afrikaans bedien, asook die geloofsoortuiging van lidmate wat die land verlaat. Dit is onrealisties om te verwag dat lidmate wat kerklos geraak het, in 'n nuwe land kerklik betrokke sal raak.

Daarbenewens is die ervaring van kerke in die buiteland dat persone wat wel betrokke raak, die Afrikaanse gemeentes hoofsaaklik as 'n kulturele tuiste beskou.

Buitelandse bediening in Afrika, veral waar die Nederduitse Gereformeerde Kerk en Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika dit gesamentlik doen, funksioneer bevredigend. In lande soos Zimbabwe, Zambië en Botswana spreek die bediening van goeie samewerking tussen die kerke.

(iv) ***Buitelandse kerke***

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het die afgelope jare met verskeie buitelandse kerke 'n verhouding opgebou en gehandhaaf. Die 69ste Algemene Kerkvergadering het besluit om die band met die *Christian Reformed Church of Australia* en die *Cumberland Presbyterian Church* voort te sit.

Sedert die 69ste Algemene Kerkvergadering het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering korrespondensie ontvang vanaf die Afrikaanse Christenkerk van Nieu-Seeland, Gereformeerde Evangeliese Kerk van Australië en ds M Potgieter wat betrokke is by die Afrikaanse bediening in Londen. Die korrespondensie is na die Raad vir Ekumene verwys.

Die Raad vir Ekumene het 'n ontmoeting gehad met die Gereformeerde Evangeliese Kerk van Australië, die *Presbyterian Church of Australia* en die *Christian Reformed Church of Australia*. 'n Bilaterale ooreenkoms met die Gereformeerde Evangeliese Kerk van Australië is afgehandel.

Lede van die Raad vir Ekumene was ook teenwoordig by die Algemene Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk waartydens kontak gemaak is met verteenwoordigers van verskeie buitelandse kerke.

5.1.1.3 Conventus reformatus

Die Raad vir Ekumene het die afgelope termyn aan al die aktiwiteite van die Konvent van Reformatoriese Kerk (Conventus) deelgeneem. Die Conventus het belangrike groei getoon en vervul 'n belangrike funksie ten opsigte van die ekumene in Suid-Afrika. Gedurende die afgelope termyn het die Lutherse Kerk van Suid-Afrika, die Presbiteriaanse Kerk en die Afrikaanse Protestantse Kerk lidmaatskap van die Conventus opgeneem. Daar word deurgaans 'n goeie en opbouende verhouding tussen al die lidkerke gehandhaaf.

Die Conventus het die leiding geneem met die herdenking van gebeure wat in die reformatoriese tradisie van groot belang is, soos byvoorbeeld die geboortedag van Calvyn 500 jaar gelede (1509) en die opstel van die Heidelbergse Kategismus 450 jaar gelede (1563). Tans word 'n groot herdenking van die Kerkhervorming vir 2017 beplan, 500 jaar nadat Luther sy stellings teen die kerkdeur in Wittenberg vasgespyker het.

Predikante van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het insiggewende bydraes gelewer, onder andere oor Calvyn, die *notae ecclesiae* en die Heidelbergse Kategismus. Die referate is vir publikasie verwerk en het in *Skriflig* verskyn. Dr WA Dreyer was een van die eindredakteurs van die feesuitgawe wat oor Calvyn handel het.

Ds EG Fourie is tans die algemene sekretaris van die Conventus waar hy sy taak met toewyding en bekwaamheid uitvoer. Hy het onder andere die argief van die Conventus versamel en gesistematiseer. Die eerste tien jaar se dokumentasie is op CD beskikbaar.

BESLUIT	1. Met dank kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 65: RING VAN MAQUASSI (GEMEENTE MAKWASSIE)

AFRIKAANSE PROTESTANTSE KERK

Die Afrikaanse Protestantse Kerk moet as susterkerk aanvaar word.

Motivering:

Die saak is reeds tydens die 50ste ringsvergadering goedgekeur. Die saak is nie tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering hanteer in die lig van Besluit 54 nie.

Die ouderlinge van gemeente Makwassie versoek dat daar uitsluitel gegee moet word oor hoe lidmate van die Afrikaanse Protestantse Kerk hanteer moet word aangesien hulle nie 'n susterkerk van die Hervormde Kerk is nie.

Ds JA Benadie, die skriba van die Ring van Maquassi, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

5.2 **VERSLAG VAN DIE TUSSENKERKLIKE RAAD: OKTOBER 2010 TOT APRIL 2013**

Vier vergaderings van die Tussenkerklike Raad het plaasgevind en drie vergaderings van die Interimkomitee. Die vergaderings is nie altyd voltallig bygewoon nie. Benewens onderlinge kerklike mededelings het die volgende sake tydens die vergaderings aan die orde gekom:

- * Krities-opbouende gesprek.
- * Terreine van samewerking.
- * Getuienis teenoor die owerheid.

5.2.1 **HERVERTALING VAN DIE BELYDENISSKRIFTE**

Die besluit van die vorige Algemene Kerkvergadering dat indringend aandag gegee moet word aan die hervertaling van die belydenisskrifte, het onder leiding van dr DJC van Wyk (jr) gang begin kry. Die meewerkende kerke se verteenwoordigers is genader en die proses het begin vorm aanneem. Die deputate van die Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika het reeds gewerk aan 'n hervertaling. Dr V d'Assonville is die hoof van die deputate van die Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika en tans met studie in die buiteland. 'n Werkvergadering tussen die verskillende meewerke word beplan sodra hy terug is uit die buiteland.

5.2.2 **NAVRAAG OOR DIE DOOP**

Die volgende uittreksel uit die notule van die vergadering van die Tussenkerklike Raad gehou op 12 en 13 April spreek vanself:

Die skriba het 'n skrywe ontvang van ds Britz van die NHK in Namibië. Hy spreek sy kommer uit oor sekere gebruike rondom die kinderdoop en weerdoop in die drie susterkerke, en vra veral bevestiging van die NGK dat weerdoop nie amptelik deel van die leer van die kerk is nie. Sy skrywe is deur die AK van die NHK na die TKR verwys.

Besluit:

Die vergadering neem kennis van die NGK se bevestiging dat weerdoop nie deel van die leer van die NGK vorm nie.

5.2.3 VOORTSETTING VAN DIE TUSSENKERKLIKE RAAD

Die sekretaris van die Nederduitse Gereformeerde Kerk het in 'n skrywe aangedui dat die Moderamen van die Algemene Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk nie hul weg oopsien om met die Tussekerklike Raad voort te gaan nie. Die volgende skrywe gedateer 22 Januarie 2013 is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gerig:

Die Moderamen van die Algemene Sinode van die NG Kerk het die onderstaande besluit rakende die TKR mdo op die komende vergadering van die Algemene Sinode 2013 geneem:

- 1. Die NG Kerk se gereformeerde ekumeniese betrokkenheid in Suid-Afrika kan nie langer in beide die TKR en die Conventus van Reformatoriese Kerke voortbestaan nie.*
- 2. Die NG Kerk besluit om sy lidmaatskap van die TKR te beëindig om die volgende redes:*
 - 2.1 Die bestaande Grondslag van die TKR beperk, tsv 'n skynbare openheid, lidmaatskap tot 'n klein kring kerke met 'n geslote konfessionele basis en eintlik beperk tot een ras- en taalgroep.*
 - 2.2 Die NG Kerk se eie siening van haar konfessionele basis is reeds anders (vergelyk besluit oor Kerkhereniging 2011), en die NG Kerk kan nie deel van ekumeniese liggame wees wat nie ruimte maak vir haar eie familie wie se konfessionele basis anders is nie (die VGKSA).*
 - 2.3 Die gereformeerde konfessionele basis is groter as die Drie Formuliere van Eenheid. Ons eie besluite maak dat ons nie meer met die grondslag van die TKR kan saamgaan nie.*
 - 2.4 Die NG Kerk sien nie meer die TKR as die plek om 'n bepaalde eenheid met die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gestalte te laat kry nie. Die NG Kerk wil in bepaalde konkrete ekumeniese verhoudinge gegrond op bilaterale ooreenkomste met elkeen van die kerke soos ook met ander gereformeerde kerke in Suid-Afrika staan.*

- 2.5 *Die jongste besluit van die Algemene Sinode van die Gereformeerde Kerke beteken dat daar op die oomblik geen "eenheid" met die GKSA is nie en dat dit vals sal wees om voor te gee dat dit in die TKR gestalte moet kry terwyl die aangewese wyse dié van 'n bilaterale ooreenkoms met die GKSA is.*
3. *Die NG Kerk oordeel dat sy haar gereformeerde ekumeniese betrokkenheid volledig in die Conventus van Reformatoriese Kerke wil uiteleef, en ook wil sien dat die Conventus sterker en meer dinamies sal begin funksioneer.*
4. *Hierdie standpuntinname van die NG Kerk beteken nie dat die goeie en mooi werk asook besondere verhoudinge wat deur die jare in die TKR gestalte gekry het, misken word nie. Die Here het hierdie liggaam in 'n bepaalde konteks gebruik om die bande tussen die deelnemende kerke in stand te hou asook 'n gesamentlike profetiese stem te gee. Die konteks het egter totaal verander en vra 'n ander ekumeniese benadering van die NG Kerk.*
5. *Hierdie besluit bring ook huidige bestaande gesamentlike werksaamhede (Kommissie vir Buitelandse Bediening, IKOO) in gedrang. Die werk kan met groter vrug via ooreenkomste tussen kerke gedoen word en moet so ontwikkel. Waar daar bates is, moet dit op 'n ooreengekome basis tussen die kerke verdeel word.*

Ten tyde van die samestelling van die verslag is die terugvoer van die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika afgewag rakende 'n geleentheid waartydens die Tussenkerklike Raad formeel sal ontbind.

BESLUIT	1. Die volgende voorstel, voorgestel deur ds L Geel en gesecondeer deur dr DJC van Wyk (jr), word aanvaar: Die vergadering gee opdrag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om die voortsetting van die werksaamhede van die Tussenkerklike Raad te bevestig aan die hand van die memorandum opgestel deur die Interimkomitee van die Tussenkerklike Raad op 29 Julie 2013 wat soos volg lees:
-----------------------	---

	* Die besondere verhouding tussen die Nederduitse Gereformeerde Kerk, Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika, wat vanaf 1958 in die Tussenkerklike Komitee en sedert 2004 in die Tussenkerklike Raad tot uitdrukking gekom het, het uit 'n gemeenskaplike reformatoriese herkoms, 'n gesamentlike sosio-historiese kontekstualiteit en 'n gemeenskaplike taal gegroei. Ondanks die verskeidenheid in kerkformasie en kerklike etos, asook graadverskille in die belewenis van die gemeenskaplike belydenis, het die kerkgenootskappe deur die jare op grond van 'n gemeenskaplike groeibodem 'n verhouding van geloofseenheid in Christus gehandhaaf. * Oortuig daarvan dat ons in Christus een is, is die Nederduitse Gereformeerde Kerk, Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika verbind tot kerkregtelik-verantwoorde samewerking tussen die drie kerke op bilaterale en/of trilaterale vlak. 2. Die besluit wat geneem is oor eietydse uitleg met betrekking tot die belydenisskrifte word aan die sinodes van die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika oorgedra.
VERDERE BEPLANNING	

6. HUWELIK, GESIN EN OPVOEDING (HOOFSTUK 7)

6.1 VERSLAG VAN DIE KOMITEE (ONDER LEIDING VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING) VIR HUWELIKS- EN ANDER SINVOLLE VERHOUDINGSMOONTLIKHEDE

Die komitee wil graag verslag doen aan die 70ste Algemene Kerkvergadering oor die werksaamhede soos opgedra deur die 69ste Algemene Kerkvergadering en die gepaardgaande opdragte.

6.1.1 ALGEMEEN

Dit was soms moeilik om die komitee byeen te bring vanweë die groot lading wat al die komiteede ook elders dra ten opsigte van ander rade en komitees. Tog is daar gevorder met die studiewerk en het die komitee reeds ruim aandag gegee aan die besluit dat die Kerk sal voortgaan met verantwoordelike, Bybels-gefundeerde studie oor die huwelik. Dit is egter nie net hierdie komitee wat hom met hierdie studiewerk moet besig hou nie, maar die komitee glo dat die reeds voltooide studiewerk ook baie rigtinggewend kan wees vir diegene wat ook op ander terreine van die Kerk met soortgelyke studiewerk besig is.

Vermelding word ook gemaak van die feit dat dele van die opdrag aan hierdie komitee ook oorvleuel met ander soortgelyke opdragte aan ander rade of komitees. Die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat het onder andere die opdrag ontvang om 'n studie te doen oor die doop van kinders uit 'n saamwoonverhouding. Juis by hierdie studie wat deur die sekretaris van die komitee hanteer is, is ook aandag gegee aan die verstaan van die huwelik binne 'n moderne konteks en die probleem rondom saamwoonverhoudings.

6.1.2 REEDS VOLTOOIDE STUDIEWERK

Die komitee het in sy studiewerk begin wyer dink as net die tradisionele huwelik. Die volgende sake het die aandag van die komitee geniet:

- * Die grootste probleem ontstaan juis wanneer daar vanuit die Bybel oor die huwelik besin word. Die tradisionele tekste in die Bybel wat handel oor die huwelik gee nie regtig 'n duidelike verstaan van die huwelik en 'n inhoud aan die huwelik nie. Baie van die tekste veroorsaak eerder probleme in die Kerk se verstaan van die huwelik.
- * Die komitee is dit eens dat daar op ander plekke in die Bybel gesoek moet word en dat die fokuspunt in hierdie studiewerk moet skuif na die verhoudingsmatige tekste in die Bybel. Die klem moet dus skuif vanaf 'n tradisionele verstaan van die huwelik met

alles wat daarmee saamgaan, na 'n verstaan van die inhoudelike van hierdie verhouding. Oor verhoudinge en die spesifieke aard van dié verhoudinge en inhoud en waardes van die verhoudinge, het die Bybel baie meer te sê. As daar gepraat word oor verhoudinge, dan gaan dit nie noodwendig oor die seksuele nie.

- * Die komitee voel dat die verstaan van die seksuele in die huwelik en die rol wat die seksualiteit in die huwelik speel, gedesentraliseer moet word. Die seksuele is maar een faset van hierdie verhouding in die huwelik.
- * Wanneer die Kerk oor die huwelik dink, oor die huwelik besluit en aan die huwelik hoë waardes toeken, moet dit vir die Kerk altyd gaan om die verstaan van die verhouding en die verhoudingsinhoud wat die Bybel toeken aan hierdie verhouding tussen man en vrou of ander rolspelers of deelgenote van hierdie verhouding. Die huwelik is dus nie net kontraksluiting nie, maar trou wees aan mekaar volgens die verhoudingsinhoud van die Bybel.
- * Die verantwoordelike omgaan met die verhoudingsinhoud van die Bybel geld vir alle geslagsoriëntasies.
- * Die komitee stel homself ten doel om alle evangeliese waardes ten opsigte van verhoudinge uit te sif om uiteindelik die koninkryksverhouding van 'n huwelik te beklemtoon. Daar moet 'n padkaart vir die Kerk gegee word om gelowiges te begelei tot verhoudinge wat spreek van verantwoordelikheid en wat in lyn is met die Bybelse inhoud en waardes. Hierdie verhouding begin eerstens as 'n verhouding met God en vanuit die verhouding met God. Belangrik hiermee saam is dat dit ook nie gaan om 'n bepaalde humanisme nie, maar oor 'n evangeliese Godgedreweheid.
- * Respek vir die Bybel maak juis dat daar nie net met tekste gewerk kan word nie. Dit gaan altyd weer oor die vraag hoe die Bybel verstaan word binne 'n bepaalde konteks en tydsgewrig en hoe die Bybel aldus ook gelees moet word. Die grondwaardes van die Bybel moet in alle situasies bly geld. Die interpretasie van die Bybel moet altyd die onderbou vorm. Daar kan nie alleen net met tekste gewerk word nie.
- * In die toekomstige studiewerk van die komitee sal die aanslag altyd bepaal word deur:

Besluite van die 69ste Algemene Kerkvergadering oor die huwelik waarmee die komitee eens is en wat ook deur die komitee respektieer word, wat juis getuig van die ernstige siening van die Kerk oor die huwelik en die Kerk se huidige verstaan van die huwelik in 'n moderne konteks.

- * Die komitee is nog in afwagting oor volledige uitsluitel oor baie regsangeleenthede rakende die veranderende wetgewing oor die huwelik. Die komitee is daarom versigtig om nie sommer enige gedagtes die wêreld in te stuur oor die burgerlike verstaan en burgerlike wetgewing van die huwelik nie. Daar is ook nog nie definitiewe riglyne afleibaar in die verstaan van die veranderende Huwelikswet nie. Daarom kan die komitee ook nie werklik riglyne aflei en neerlê ten opsigte van die verstaan van paartjies wat nog binne die ou bedeling van binne gemeenskap van goedere trou nie. Met die voorgestelde nuwe Huwelikswet laat val die regering die klem op die beskerming van bates van die partye wat tot die huwelik toetree en verdwyn daarmee saam die kerklike en godsdienstige inslag, verstaan en interpretasie van die Wet.
- * Die komitee versoek dat sy opdrag gekontinueer word sodat in voeling gebly kan word met veranderende tendense en dat die Kerk so op hoogte gehou kan word.

6.1.3 OPDRAG DEUR DIE KOMITEE

Ds AE Dreyer-Krüger kry die opdrag (in lyn met die studie waarmee sy tans besig is) om Bybelgedeeltes uit te sif, teksgedeeltes uit te lig en Bybelse waardes te beklemtoon wat die wesenskenmerk van die huwelik bevorder. Die klem sal dus val op verhoudingsmatige tekste en gedeeltes. Van die sake wat reeds gelys is waaraan sy aandag skenk is

- * situasie van gelowiges
- * respek vir mekaar
- * slawe van mekaar wees
- * getrouheid aan mekaar
- * diens aan mekaar
- * vergifnis van mekaar.

Die resultate van hierdie studie word nog ingewag.
Hiermee vertrou die komitee dat hy aan sy opdrag voldoen het.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

6.2 VERSLAG VAN RAAD VIR GESINSBEDIENING

6.2.1 SAMESTELLING VAN DIE RAAD VIR GESINSBEDIENING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die volgende persone aangewys om op die Raad vir Gesinsbediening te dien: Dr JA Beukes (voorsitter), di EG Fourie (sekretaris), GS de Beer, M Bacon, DW van der Watt, PJ van der Merwe, AH Roets, JM (Marthinus) van

Staden, oudle F Wilkens, JA Oberholzer, mev M Engelbrecht, drr WC van Wyk en WC Kloppers (met adviserende stem).

6.2.2 FUNKSIONERING VAN DIE RAAD

Die raad het in die afgelope termyn veral aandag gegee aan twee sake, naamlik die herskryf van die kategesehandleidings en die vestiging van die Werkgroep van Jeugbediening.

6.2.2.1 Herskryf van die kategesehandleidings

Dr JA Beukes, die koördineerder van die Kategesemediakommissie, doen soos volg verslag:

(i) ***Verslag oor die vordering met die nuwe kategesemateriaal***

Na afloop van die 69ste Algemene Kerkvergadering is 'n werkwinkel gehou waarop kundiges uit die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, uit predikante wat reeds alternatiewe kategesestof in hulle gemeentes op die proef gestel het, uit lede van die Raad vir Gesinsbediening, uit die opvoedkunde, joernalistiek en uit SENTIK verteenwoordig was. Op 11 November 2010 is daar soos volg verslag gedoen by 'n vergadering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur dr JA Beukes, voorsitter van die Kategese Boekekommissie, en dr WC van Wyk, sekretaris van SENTIK:

Die resultaat van die werkwinkel was dat daar wel baie by alternatiewe kategeseprogramme geleer kan word met betrekking tot die aanbiedingswyse van kategesemateriaal, die sogenaamde **hoe**. Wat die inhoud van die stof betref, die sogenaamde **wat**, het dit geblyk dat om die volgende redes die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sy eie stof moet ontwikkel:

- * Die eie aard en karakter van die Kerk met betrekking tot liturgie, kerksang, kerkmusiek, diensorgane, kerkstrukture en baie meer, ontbreek. Daarvan kom met ander woorde niks tot sy reg by alternatiewe modelle nie.
- * Die eie Kerkgeskiedenis kom nêrens tot sy reg nie.
- * Die belydenisse en belydenisgeskrifte kom nie genoeg aan die orde nie en die moontlikheid van 'n vreemde teologie en 'n vreemde Skrifbeskouing is ingebed in die deurlopende gebruik van alternatiewe kategesestof.
- * Daar bestaan geen opsig oor die materiaal wat uit alternatiewe oorde die Kerk ingestuur word nie.

- * Die unieke aard en situasie van die Kerk kom in gedrang as die Kerk van more gevorm word met alternatiewe kategesemateriaal.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Kategesemediakommissie opdrag gegee om indringend in die kortste tyd moontlik, aandag te gee aan 'n eietydse nuwe en vars aanbiedingswyse van die Kerk se kategesemateriaal. Die inhoude moet egter eie aan die Kerk se unieke aard en karakter wees. Die beplanning was toe dat die hele reeks hersiene boeke begin 2013 op die tafel sal wees. Om verskeie redes wat later vermeld sal word, kon dit nie heeltemal realiseer nie.

Die kundiges genoem aan die begin van hierdie verslag en predikante wat bereid was om te help met die uitvoering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se opdrag, het werkwinkels en vergaderings belê. Na die vergaderings en werkwinkels van 29 en 30 November 2010, 14 Januarie, 28 Februarie en 24 Maart 2011 het die volgende gebeur:

- * Die huidige skryfproses is voortgesit sodat graad R en graad 6 se materiaal in Januarie 2012 saam met graad 1 tot 5 by SENTIK beskikbaar was.
- * Daar is herkurrikuleer sodat graad R tot 10 in 2013 in 'n heel nuwe gedaante op die rakke beskikbaar sou wees. Aan al hierdie sake is deeglik aandag gegee en die proses is nog steeds aan die gang.
- * Na etlike werkwinkels is die temas vir elke jaargroep onder leiding van 'n kurrikuleringskundige vasgelê.

(ii) ***Die nuwe reeks gaan soos volg daar uitsien***

In elk van die vier kwartale gaan ses aanbiedingsgeleenthede plaasvind. Een gesinsles (geel), een faseles (pienk), een praktykles (groen) en drie graadlesse (wit).

- * 'n Gesinsles is 'n geleentheid waar ouers saam met hulle kinders die stof hanteer wat op die ouer en kind, die gesin en hulle kerklike betrokkenheid, ensovoorts, konsentreer. Dit kan deur die kategeet of die predikant of beide aangebied word.
- * 'n Faseles is 'n geleentheid waar die hele fasegroep, graad R tot 3, 4 tot 7 of 8 tot 10 as groep byeenkom vir 'n les aangebied deur die kategeet of 'n kundige persoon met betrekking tot 'n bepaalde aangeleentheid. Hier word temas hanteer wat aktueel is in die lewe van kinders binne daardie lewensfase.

- * 'n Praktykles is 'n geleentheid waar praktiese sake hanteer word soos byvoorbeeld besoeke aan 'n ouetehuis, ander kerke, die museum, ensovoorts.
- * 'n Graadles is 'n geleentheid waar 'n gewone les, soos in die bestaande reeks, aangebied word.

Vanweë die feit dat die Kerk nie die infrastruktuur het om 11 nuwe boeke in twee jaar af te handel nie, het die Kategeseboekekommissie, saam met die Raad vir SENTIK en dr WC van Wyk, soos volg ooreengekom: Aangesien graad 1 tot 5 reeds in 'n nuwe gedaante op ons rakke is en graad R en 6 in die nuutste gedaante, wat beteken dat die Kerk van graad R tot 6 nuwe boeke het, word daar op daardie stadium heel eerste aandag gegee aan graad 7 tot 10.

Daarmee is goed gevorder totdat ds M Bacon (graad 10) om gesondheidsredes nie verder kon gaan met die proses nie. Saam met dr WC van Wyk het ons besluit om in daardie geval al ons aandag te gee aan graad 7 tot 9, aangesien dit nie haalbaar was om 'n nuwe persoon op daardie laat stadium op te lei om die graad 10 boek verder te ontwikkel nie. Dr Beukes se tyd om die graad 7 tot 9 boeke te finaliseer was sodanig opgeneem, dat hy dit self ook nie sou kon baasraak nie. Intussen het ds MA Venter met die graad 10 stof aangegaan waar ds Bacon opgehou het. Hy vorder na wense.

Die stand is dus tans soos volg:

Graad 1 tot 4 het reeds tot 2009 in 'n nuwe formaat verskyn. Die afgelope drie jaar is in 2010 die graad 5 boek, in 2011 die graad R en 6 boeke in die nuwe formaat, en in 2012 die graad 7, 8, en 9 boeke in die nuutste formaat voltooi. Dit beteken dat graad R tot 6 in die nuwe formaat en 7 tot 9 in die nuutste formaat beskikbaar is. Daar was aanvanklik beplan om die graad R tot 6 en graad 10 ook tot die nuutste formaat te hersien gedurende 2013 sodat die heel nuutste reeks in 2014 op die rakke sou wees. As gevolg van siekte van kollegas en 'n tekort aan infrastruktuur, kan dit nie realiseer nie. Graad 6 en 8 gaan heel waarskynlik afgehandel wees aan die begin van 2014 en die hele reeks aan die begin van 2015.

Dan gaan daar dadelik begin word met die graad 11 en die volwasse-kategeseboek asook die een vir kinders in skole waar spesiale onderrig aangebied word.

Die Raad vir Gesinsbediening wil graag sy dank uitspreek teenoor elke onderwyser en predikant vir die werk wat hulle tot nou toe gedoen het, en diegene wat nog besig is, sterkte toewens.

Ons hoop ons is steeds op die regte koers op pad na *Dinamiese Kate-gese* in die Nederduitsch Hervormde Kerk. Ons luister altyd graag na ander voorstelle en kommentaar.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

6.2.2.2 **Werkspan vir Jeugbediening: Verslag van werksaamhede vir die tydperk Oktober 2010 tot Februarie 2013**

(i) ***Funksionering***

(a) Samestelling van die werkspan

Die Werkspan vir Jeugbediening is saamgestel uit di HN Klopper, M Naudé, MJ Slabbert, JM (Thinus) van Staden, MJ van der Westhuizen, PJ Wolmarans en JM (Marthinus) van Staden (sameroeper).

(b) Opdragte van die 69ste Algemene Kerkvergadering

Die Raad vir Gesinsbediening ontvang die opdrag om ondersoek in te stel na die moontlikheid van 'n *Gap-jaar* vir jongmense van die Kerk.

(c) Doelwitte van die werkspan vir die termyn 2010 tot 2013

- * Om 'n strategie op te stel vir 'n proses om die waarde van gesinsbediening vir jeugbediening aan gemeentes bekend te stel.
- * Om struktuur te verleen aan sinvolle integrasie tussen die werksaamhede en funksionering van die Raad vir Gesinsbediening en die Werkspan vir Jeugbediening.
- * Om gemeentes van die Kerk na behoefte op 'n konsultasiebasis met advies en navorsingsresultate te bedien ten opsigte van die praktyk van volhoubare jeug- en gesinsbediening.

(ii) ***Werksaamhede***

(a) GGG (Gelowige Gesinne Gesprek)

Na aanleiding van die besluit van die Buitengewone Algemene Kerkvergadering dat die Kerk voortaan sal

fokus op wesenlike sake soos onder andere jeug- en gesinsbediening, het die Raad vir Gesins-bediening en die Werkspan vir Jeugbediening gesamentlik besluit om daadwerklik tot aksie oor te gaan. Die GGG inisiatief is deur 'n span onder leiding van ds DW van der Watt van stapel gestuur en het die volgende doelwitte gestel:

- * Ons wil gesinne betrek by gesinsbediening.
- * Ons wil dat gesinne verstaan wie hulle is en wat hulle plek is in die bediening van die gemeente.
- * Ons wil gesinne begelei om die waarde van God se bedoeling met verhoudings te ontdek.
- * Ons wil gesinne bemagtig om nie net objekte van bediening te wees nie, maar om hulle roeping uit te leef deur ander gesinne en die gemeenskap te bedien.
- * Ons wil ouers help om beter ouers vir hulle kinders te wees.
- * Ons wil ouers help om beter huweliksmaats te wees.
- * Ons wil gesinne help om God se Woord sentraal in hulle lewens te laat staan.
- * Ons wil gesinne proaktief bystaan en bemagtig om selfs deur die uitdagings en moeilike tye van die lewe te kan funksioneer en hierdie omstandighede volledig te kan interpreteer.
- * Ons wil 'n kontakpunt skep waar enige vorm van gesinsnood so gou as moontlik verlig kan word.

(aa) *Die strategie om GGG in gemeentes van die Kerk te implementeer*

- * Die GGG-span het saam met 'n komitee van gemeente Montana beplan aan 'n landswye bekendstellingsgeleentheid op 11 Februarie 2012 by die gemeente Montana. Di DW van der Watt, JM (Thinus) van Staden, M Naudé, JM (Marthinus) van Staden en oudl Freda Wilkens het 'n werkdokument saamgestel wat die gesprek gestimuleer het rondom gesinswees en gesinsbediening. Dié geleentheid is bygewoon deur ongeveer 50 gesinne en individue uit verskillende gemeentes van die Kerk.
- * Met die oog op die bekendstellingsgeleentheid en gedurende die maande daarna, het maandelikse artikels in 'n GGG-Konteks rubriek verskyn met gedagteprikkels in die *e-Hervormer* wat ge-

sprekke oor gesinsbediening (soortgelyk aan GGG) op rings- sowel as gemeentevlak kan stimuleer.

- * Wat die pad vorentoe betref hoop die Raad vir Gesinsbediening en die Werkspan vir Jeugbediening dat die gesprek oor die waarde van gesinsbediening vir gemeentebediening sal voortgaan. Die raad en die werkspan (voortaan bekend as die gesamentlike Raad vir Gesinsbediening) hoop om steeds by wyse van die voortgaande publiserings van toerusting en navorsingsresultate, en aanbied van landswye- asook streekbyeenkomste, gemeentes te begelei in die praktyk van gesinsbediening. Die lede van die raad is ook steeds gewillig om op konsultasiebasis by die prosesse van ringe en gemeentes betrokke te wees.
- * Die raad en die werkspan wil met groot waardering besondere vermelding maak van die inisiatief, entoesiasme en goeie leiding van ds DW van der Watt ten opsigte van Gelowige Gesinne Gesprek.

(b) Ondersoek na die moontlikhede vir die implementering van 'n GAP-jaar vir die Nederduitsch Hervormde Kerk

(aa) *Agtergrond by hierdie verslag*

Die inhoud van hierdie verslag is saamgestel met die volgende struktuur:

- * Ondersoek en uiteensetting van vyf bestaande soortgelyke programme.
- * Ontleding van die doelwitte en inhoude van die programme.
- * 'n Konsep strategie vir moontlikhede van 'n eie program vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- * Aanbevelings aan die Algemene Kerkvergadering met die oog op besluitneming.

(bb) *Inligting oor bestaande GAP-jaar programme*

1. VCSV ~ Diensjaar vir Christus	
Stigtingsdatum	1991 (onderbroke nie jaarliks).
Hoofsetel en ander setels	Hoofkantoor van die VCSV in Stellenbosch. Spanindelings word in streekverband gedoen na gelang van die aantal gekeurde aansoekers. Die streke is Wes Kaap, Oos Kaap, Noord Kaap, Vrystaat, KwaZulu-Natal, en die Noordelike streek.
Organiserende liggaam	Verenigde Christen Studente Vereniging van Suid-Afrika.
Taalmedium	Afrikaans en Engels.
Deelnemersprofiel	Interdenominasie, multikultureel, gelowiges. Ouderdom < 26 jaar.
Aantal deelnemers vir 2013	Vir 2013 is daar 12 deelnemers in twee spanne in twee streke.
Jaarindeling	Die jaar begin in Desember met 'n kamp. Na die kersvakansie kom die deelnemers terug vir drie maande skole-opleiding en besoeke in hulle streek. Na 'n vakansie deurloop hulle die uitreikopleiding met die oog op die middeljaar uitreik wat plaaslik of oorgrens plaasvind. Die jaar eindig in die middel van Novembermaand.
Huisvesting	Kampterreine in die streke, huise wat gehuur word en ander verblyf na gelang van die aantal deelnemers.
Etes	Etes word deur die spanne voorberei en die koste is by die jaarlikse fooi ingesluit.
Vervoer	'n Aantal bussies word aangekoop en in stand gehou uit die fonds van die deelnemers se fooi. Vervoer word hoofsaaklik met hierdie voertuie behartig (vervoer na en van die huise vir vakansies is nie hierby ingesluit nie).
Bestuur en personeel	Die koördinerings word hoofsaaklik vrywillig behartig deur 'n Spanleier en 'n Diensjaarorganiseerder in elke streek. Opleiding word behartig deur vrywilligers of spesialiste teen vergoeding. Predikante word benut vir geestelike vorming en onderwysers word betrek by die skoolbesoeke en lewensoriënteringsgesprekke.
Doelwitte	Toerusting vir jongmense om uit te reik na ander jongmense. Om dissipels te maak van hierdie generasie wat tot volle potensiaal kom in Christus en hulle identiteit as kinders van God uitleef.
Inhoud	Gebou op drie beginsels, naamlik dissipelskap, blootstelling en bediening. Dissipelskap bestaan uit verhoudingsbou, mentor leiding, en vorming in die Woord. Blootstelling word

	beskryf as belewenisse van groei in die harde werklikheid. Bediening bestaan uit skoolbe-soeke, kampe, besoeke aan kerke en plaaslike en oorgrens uitreikgeleenthede. Wat die vorming en opleiding betref word gefokus op 'n holistiese benadering waar die geestelike-, emosionele-, maatskaplike-, finansiële- en fisieke fasette ontwikkel word asook bedie-ningsvaardighede ontwikkel word.
Koste per deelnemer vir 2014	R3 000.00 – eenmalige adminfooie en dan R3 250.00 per maand (totale koste van R42 000.00 vir die jaar). Die koste sluit in: * Verblyf * Etes * Opleiding * Vervoer * Uniform/spandrag * Koördineringsuitgawes. Die koste sluit uit: * Die middeljaar uitreik (plaaslik of oorgrens) * Vervoer tuis vir vakansies.
Sakgeld	Die deelnemers maak self voorsiening vir sakgeld.
Bykomstige klere	Hierdie klere word aan die deelnemers voorsien en is by die jaarlikse koste ingesluit.
Organiseringskoste	Hierdie kostes word alles uit die deelnemersfooie bekostig. Die deelnemers is ook deur-gaans betrokke by fondsinsamelingsprojekte.
Bekostigingstrategie	Die begroting bestaan hoofsaaklik uit die jaarlikse fooie wat deur donasies en fondsinsa-melings aangevul word.
Kontakbesonderhede	Carla Swanepoel is die huidige koördineerder: www.vcsv.co.za en +2721-887 0212.
2. Metamorpho ~ Doxa Deo Kerkgroep	
Stigtingsdatum	1998.

Hoofsetel en ander setels	Pretoria Kampus met nabygeleë kommunes.
Organiserende liggaam	Doxa Deo - Groter Kerkgroep.
Taalmedium	Afrikaans en Engels.
Deelnemersprofiel	Tussen 18 en 25 jaar, interkerklik, interkultureel.
Aantal deelnemers vir 2013	74 studente in drie huise.
Jaarindeling	Die jaar begin in die middel van Januarie en loop tot in die middel van November. Die studente se vakansies val saam met die Gauteng skoolvakansies. Weeklikse klastye: Maandae, Woensdae, Donderdae en Vrydae van 08:00 tot 14:00 en Dinsdae van 13:00 tot 17:00. Studente word vereis om na klas te werk, studeer of sport te beoefen.
Huisvesting	Kommunes naby die kampusse – huise word gekoop of gehuur na gelang van die aantal studente wat jaarliks deelneem.
Etes	Die etes word deur die studente voorberei en alle toerusting daarvoor word voorsien – middag- en aandetes word self voorsien.
Vervoer	Studente word gratis vervoer van die kampus na die kommunes, andersins is hulle self verantwoordelik vir vervoer. Kampe se vervoer is ingesluit by die jaarfooi.
Bestuur en personeel	Die program word gekoördineer deur personeel van die Doxa Deo Kerkgroep. Die studente word in groepe deur <i>Coaches</i> begelei wat ook in diens staan van die Doxa Deo gemeente. Die sprekers en kundiges wat vir die klasaanbieding verantwoordelik is word uit die jaarfooi begroting vergoed.
Doelwitte	Christelike fondasie, emosionele genesing, karakter- en potensiaal ontdekking, beroepsleidingtoetse en persoonlikheidsanalises, verhoudinge en die huwelik, lewensbeginsels en avontuurleer.
Inhoud	Die program gebruik vier siklusse wat parallel saam loop: * Die ervaringsleersiklus: Hierdie siklus het tien prosesse, naamlik oriënteringsweek, <i>Concern 2 Compassion</i>, die Vaderhart van God en Christelike fondasie, innerlike genesing, karakterbou, potensiaal en beroepsleiding, leierskapsontwikkeling, Christelike wêreldbeskouing, verhoudings en die huwelik, om betekenisvol te lewe.

	* Die spanbousiklus. * Die lewensvaardighede siklus. * Die avontuursiklus.
Koste per deelnemer vir 2014	Klasgelde van R27 000.00 per jaar. Eenmalige registrasiefooi van R4 000.00. Verblyfkoste van R1 900.00 per maand (ongeveer R50 000.00 in totaal per jaar). Hierdie bedrag sluit in * koffie, tee, suiker, melk, brood, ontbytgrane en vrugte * koste van die kampe deur die jaar * vervoer van die kampus na die kommunes. Uitgesluit by die koste is: * middag- en aandetes * die eindjaarkamp (ongeveer R2 500.00) * staptoerbenodigdhede * Drakensbergbenodigdhede * Metamorpho klere wat deur die jaar bestel kan word.
Sakgeld	Die studente is verantwoordelik vir eie sakgeld.
Bykomstige klere	Hierdie klere is deur die jaar te koop en word nie by die jaarlikse koste ingesluit nie.
Organiseringskoste	Die organisering word behartig deur betaalde beamptes van die Doxa Deo kerkgroep in Pretoria.
Bekostigingstrategie	Die begroting bestaan hoofsaaklik uit die jaarfooie van die studente wat aan die program deelneem.
Kontakbesonderhede	Tel: 012 333 5246 (Ilze van Wyk) Faks: 086 635 8455 Adres: Ben Swartstraat 1245, Môregloed, Pretoria E-pos: metamorpho@doxadeo.co.za of ilzevw@doxadeo.co.za.
3. Gee-Jaar ~ Gereformeerde Kerke	
Stigtingsdatum	2006 (onderbroke).

Hoofsetel en ander setels	Potchefstroom.
Organiserende liggaam	Gereformeerde Kerke.
Taalmedium	Afrikaans.
Deelnemersprofiel	Gerig op maar nie beperk tot Gereformeerde studente.
Aantal deelnemers vir 2013	Geen.
Jaarindeling	Staptoer in Januarie. Eerste week: 'n Werkwinkel in lewensvaardighede en rekenaarvaardighede. Tweede week: Werkwinkel in Bybelstudie-opstelling, kampoepstelling en -organisering, Teologie: Maandae, Dinsdae en Donderdae vanaf 08:00 tot 13:00 aangebied op 'n baie informele wyse deur professore, predikante, nagraadse studente en ander kundiges. (Geloof, pastorale hulp, sending, Christelike lewenstyl, ensovoorts). Kreatiwiteitsvakke – Leierskapsontwikkeling, video, webbladontwerp, kommunikasiekunde laatmiddag. Donderdagaande fotografie en kreatiewe ontwerp. Twee weke van maatskaplike werk. Oor naweke is daar kampe saam met verskeie gemeentes se jeug en aanbied van jeugaksies. Bybelstudie op Maandagaande, 'n uitreik in die Julievakansie, Geajaar afsluitingskamp met 'n avontuurkamp. Die jaar word afgesluit met 'n uitreik.
Huisvesting	Huisvesting in geboue op 'n plot in Potchefstroom.
Etes	Een hoofete per dag is ingesluit by die jaarfooie.
Vervoer	Daar word voorsiening gemaak vir brandstofkoste uit die jaarfooie.
Bestuur en personeel	Daar is een organiseerder wat gedeeltelik uit die jaargeld vergoed word en indien nodig word aanvullings uit fondse van die Jeugburo van die Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika gemaak.
Doelwitte	Om jongmense in die volgende te begelei: * Om 'n lewende verhouding te hê met God en om toegewyde dissipels van Hom te wees. * Om 'n passie te hê vir God en Sy Koninkryk. * Om verbind te wees tot 'n proses van heelwording.

	* Om die lewe pretensieloos te geniet. * Om as Gee-jaarspan 'n <i>gesin</i> te vorm wat mekaar ken, onvoorwaardelik liefhet, ondersteun en verantwoordbaar is teenoor mekaar. * Om toegerus te wees om die volwasse lewe te betree en verantwoordelik om te gaan met hul keuses, verhoudings, talente, tyd, finansies en gesondheid. * Om daarna te streef om medewerkers in die Koninkryk te wees deur multimedia op uitnemende wyse in die Koninkryk te gebruik. * Om as jeugwerkers op te tree in die plaaslike gemeentes en jongmense geestelik te mobiliseer en te lei.
Inhoud	Deur 'n groeiproses waarin die volgende elemente sentraal staan: * Christus, die Woord en dissipelskap. * Familie (die groep). * Pret. * Persoonlike groei/uitsorteer. * Lewensvaardighede byvoorbeeld bestuur van keuses, verhoudings, tyd, geld, talente. * Multimedia/kommunikasie. * Uitreik.
Koste per deelnemer vir 2013	R 42 000.00.
Sakgeld	Moet deur die studente self voorsien word.
Bykomstige klere	Ingesluit by die jaarfooie.
Organiseringskoste	Word uit jaarfooie bekostig.
Bekostigingstrategie	Die begroting word hoofsaaklik befonds uit die jaargelde.
Kontakbesonderhede	www.kruispad.net en tel: +2718 297 3986.
4. Timothy Generation GAP Year ~ Soteria Ministries	
Stigtingsdatum	2012 (onderbroke).
Hoofsetel en ander setels	Hartenbos, Mosselbaai en omgewing.
Organiserende liggaam	Soteria Ministries.
Taalmedium	Afrikaans en Engels.

Deelnemersprofiel	Interkerklike deelname, 18 tot 25 jaar, interkultureel.
Aantal deelnemers vir 2013	Geen, beoog om in 2014 weer te begin (12 is die ideale maksimum).
Jaarindeling	Begin in Januarie en loop hand aan hand met die skoolkwartale. Daar is een inblyvakan-sie, een uitreikvakansie en inblynaweke. Impaknaweke kampe, avontuurnaweke, ge-meenskapsnaweke. Die program loop in Desember tot 'n einde met 'n tweede (meer ge-vorderde) jaar as opsie.
Huisvesting	Kommune-opset in beskikbare akkommodasie, huur van huise na gelang van belangstel-ling.
Etes	Ingesluit by jaarfooie. Groepe neem eienaarskap van 'n kosbegroting om finansiële ver-antwoordelikheid aan te leer.
Vervoer	Busvervoer word gereël waar nodig – die koste is ingesluit by die jaarfooie.
Bestuur en personeel	Die koördinering word deur personeel van Soteria Ministries behartig.
Doelwitte	* Die opbou van volwasse jongmense wat toegerus is vir bediening. * Die bemagtiging van hierdie jongmense om hulle skeppingsdoel te bereik en doelge-rig te leef.
Inhoud	Die inhoud deur die jaar is 'n holistiese benadering wat die volgende fasette aanspreek: * Geestelik. * Akademies. * Praktyk. * Avontuur.
Koste per deelnemer vir 2014	R 38 000.00.
Sakgeld	Deelnemers is self vir sakgeld verantwoordelik.
Bykomstige klere	
Organiseringskoste	Die kostes word gedra uit die jaargelde wat die deelnemers betaal sowel as gekoördineer-de fondsinsamelingsprojekte wat spesifieke projekte befonds.
Bekostigingstrategie	Die kostes word gedra uit die jaargelde wat die deelnemers betaal sowel as gekoördineer-de fondsinsamelingsprojekte wat spesifieke projekte befonds. Deelnemers word onder-steun om borgskappe in te win waarmee hulle jaarfooie betaal word.
Kontakbesonderhede	Dr Johan Grobler

	E-pos: johangrobler@vodamail.co.za Webblad: www.cla.edu.com Tel: +2782 565 4008 Faks: +2786 605 7945.
5. Afrikaanse Taal en Kultuurvereniging ~ Postmatriek	
Stigtingsdatum	2009.
Hoofsetel en ander setels	Afrikaanse Taal en Kultuurvereniging Drakensville en vyf ander Afrikaanse Taal en Kultuurvereniging oorde.
Organiserende liggaam	Afrikaanse Taal en Kultuurvereniging Jeuginstituut.
Taalmedium	Afrikaans en Engels (van die studiemateriaal is in Engels).
Deelnemersprofiel	Naskoolse jongmense: 18 tot 23 jaar.
Aantal deelnemers vir 2013	42.
Jaarindeling	Die jaar strek oor tien maande.
Huisvesting	Slaaplokale by die onderskeie oorde.
Etes	Alle etes word ingesluit by die jaarfooi.
Vervoer	Alle vervoer verwant aan die program word by die jaarfooi ingesluit.
Bestuur en personeel	Twee voltydse personelede en twee organiseerders.
Doelwitte	Van die hoofdoelwitte van die postmatriekjaar is om tydens 'n program gevul met visie, doelwitte, avontuur en uitdaging nie net leierskap potensiaal te ontdek nie, maar ook die insig en vermoë te ontwikkel om ingeligte besluite rondom jou toekoms en loopbaanrigting te neem.
Inhoud	Persoonlikheidsontwikkeling wat insluit: Algemene lewensvaardighede, persoonlikheidsontleding, emosionele intelligensie, leierskapontwikkeling, groepdinamika-aktiwiteite, kommunikasie, probleemoplossing, konflikbestuur, toekomsbeplanning, loopbaanvoorligting en begeleide loopbaankeuses, aanleg en belangstellings, skaduwark, opstel van CV's, 'n SAQA geakkrediteerde fasiliterings- en assessorkursus. Straatskerp wat insluit: Algemene regsbeginsels, persoonlike finansies en begroting, entrepreneurskap, basiese besigheidsbestuur, projekbestuur, etiket, seksualiteit, die aanleer van Zoeloe, algemene beginsels in Afrikaanse skryfkuns, wapenvaardigheid, selfverdedi-

	ging, basiese doen-dit-self vaardighede, kompas-, kaart- en GPS-navigasie, veldkookkuns, huishoudelike vaardighede. Avontuur wat insluit: Bergfietskursus, skubaduik, stap- en wildernisekspedisies, perdehantering en ruiterskuns, waterski en witwaterroei, abseil en rotsklim, avontuuresies en -oriëntering, jag- en slagkuns, kampkuns en veldoorlewing, avontuurfasilitering en -aanbieding, lewensredding, noodhulp: vlak 1 en 2, voël- en boomidentifikasie. Pret wat insluit: Kultuurervarings, uitstappies na Lesotho en Mosambiek, fietstoer.
Koste per deelnemer vir 2014	R79 500.00 (BTW ingesluit). Hierdie bedrag sluit alle kostes vir die jaar in. Geen verdere bedrae sal deur die jaar gevra word nie. Die bedrag word as volg aangewend: 34% - spyseniering; 21% - personeelkoste; 16% - eksterne kursusse; 13% - vervoer; 11% - verblyfkoste; 5% - toerusting.
Sakgeld	Die sakgeld word deur die studente self voorsien.
Bykomstige klere	Vooraf goed om aan te koop vir R6 500.00.
Organiseringskoste	Twee voltydse personeellede se salarisse word hoofsaaklik uit die studente jaarfooi befonds.
Bekostigingstrategie	Die Afrikaanse Taal en Kultuurvereniging het sedert die begin van die projek 'n jaarlikse bedrag begroot vir die ontwikkeling daarvan.
Kontakbesonderhede	Lizette Odendaal Tel: +2711 919 9038/+2782 416 7217/+2772 334 5600 E-pos: lizetteo@atkv.org.za Webblad: www.atkv.org.za.

(cc) *Ontleding van die doelwitte en inhoude van programme*

Uit die bogenoemde inligting kan die volgende ontleding gemaak word:

Ooreenstemmende eienskappe	
*	Gefokus op 18 tot 25 jarige, tweetalige interkerklike en multikulturele deelnemers.
*	Die programme duur vir tien maande tot een jaar, uitgesluit (met enkele uitsonderings) skoolvakansietye.

- * Daar is by almal 'n hoofsetel(s) waarvan die program gekoördineer word.
- * Elke program bied een of meer geleenthede vir toere, kampe en uitreike weg van die hoofsetel.
- * Die inhoud van die programme fokus hoofsaaklik op persoonlike ontwikkeling, dissipelskap (geloofspraktyk), dienslewering, opleiding en vaardighede, loopbaanbegeleiding en pret/avontuur.
- * Al die programme word hoofsaaklik befonds uit die jaarfooie wat die deelnemers betaal.

Befondsing - Jaarfooie

- * Wanneer totale koste in ag geneem word kan die volgende beraming gedoen word (hierdie beraming bevat skattings wat van werklike kostes kan verskil):

VCSV ~ Diensjaar vir Christus

R 3 000.00	Eenmalige adminfooie
R 3 250.00	Maandelikse fooie
R 4 000.00	Middeljaar uitreik
R12 000.00	Sakgeld vir 12 maande
R58 000.00	Totale gewone koste (vervoerkoste tussen huis en diensjaar uitgesluit)

Metamorpho ~ Doxa Deo Kerkgroep

R 4 000.00	Eenmalige registrasiefooie
R27 000.00	Klasgelde per jaar
R 1 900.00	Verblyfkoste per maand
R10 000.00	Middag- en aandetes (studente moet dit self voorsien)
R 2 500.00	Eindjaarkamp
R 5 000.00	Staptoerbehoefdhede, Drakensbergbehoefdhede en spanklere
R12 000.00	Sakgeld vir 12 maande
R83 300.00	Totale gewone koste (vervoerkoste tussen huis en diensjaar uitgesluit)

Gee-Jaar ~ Gereformeerde Kerke

R42 000.00	Jaarlikse fooie
R10 000.00	Twee etes per dag (studente moet dit self voorsien)

R12 000.00 Sakgeld vir 12 maande
R64 000.00 Totale gewone koste (vervoerkoste tussen huis en diensjaar uitgesluit)

Timothy Generation GAP Year ~ Soteria Ministries

R 3 850.00 Administrasiefooi en deposito
 R38 500.00 Jaarfooi
 R 2 000.00 Uitreikfooi
 R12 000.00 Sakgeld vir 12 maande
R55 850.00 Totale gewone koste (vervoerkoste tussen huis en diensjaar uitgesluit)

Afrikaanse Taal en Kultuurvereniging ~ Postmatriek

R 9 000.00 Verblyfkoste
 R 3 900.00 Toerusting
 R10 300.00 Vervoer
 R12 700.00 Eksterne kursusse
 R16 600.00 Personeelkoste
 R27 000.00 Spyseniering
 R12 000.00 Sakgeld vir 12 maande
 R 6 500.00 Toerusting wat vooraf aangekoop moet word
R98 000.00 Totale gewone koste (vervoerkoste tussen huis en diensjaar uitgesluit)

- (dd) 'n Konsepstrategie vir moontlikhede van 'n eie program vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Uit die staanspoor is dit baie belangrik om te stel dat die uiteensetting wat hier volg slegs 'n konsepstrategie is ter wille van inligting oor die haalbaarheid van so 'n projek met die oog op besluitneming. Dit geld ook vir die voorgestelde logo en die inhoud. Daar sou ook baie moontlikhede en alternatiewe kon wees wat weens die omvang daarvan nie in hierdie strategie in berekening gebring is nie. Daar sal aan fynere besonderhede en verdere ondersoeke gedink moet word sou die vergadering die projek na die Raad vir Gesinsbediening verwys vir proefneming of implementering.

* **Hoofsetel en ander setels vir die projek**

Die basiese vereistes vir 'n hoofsetel blyk te wees

- ** Organiseringskantoor/kontakpunt.
- ** Sentrale perseel/kontakpunt vir die verskillende fasette van die program.
- ** Opsies vir die huur van behuising vir die deelnemers.

In die geval van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kan die hoofsetel dus in enige area opgerig word waar die sinodale kantoor of 'n bereidwillige gemeente oor die bogenoemde fasiliteite beskik. Die ideaal sou wees dat die program nie gebonde is aan een sentrale area nie, maar dat daar gedurende die jaar sub-setels sal wees vir spesifieke afdelings. Hierdie struktuur word hieronder bespreek.

Die organiseringskantoor sal doeltreffend ingerig moet wees vir

alle kommunikasie en koördinerings, gekoppel aan 'n rekenaar en drukker, voldoende skryfbehoeftes, 'n effektiewe webwerf met gekoppelde e-posadres, kontaktelefoonnommer/s en posadres vir nie-elektroniese aflewings en korrespondensie.

Die perseel/kontakpunt sal groot genoeg moet wees om die aantal deelnemers gemaklik te akkommodeer ten opsigte van klasaanbieding met geïntegreerde multimedia (elektrisiteit, voldoende publieke Internet, dataprojektor(s), witborde, skerms en klankversorging). Die fasiliteit sal ook oor voldoende toiletgeriewe, kombuisgeriewe en vryheid van toegang moet beskik. Dit sou ook ideaal wees indien die perseel gebruik kan word vir sport en rekreasie, spanbou en ander buite-geleenthede (die meeste van ons Kerk se gemeentekomplekse voldoen reeds aan hierdie vereistes).

Opsies vir die huur van behuising: Die meeste van die bestaande GAP-jaar projekte gebruik die huishuur stelsel vir verstaanbare redes. Die aantal deelnemers word in spanne ingedeel (van ongeveer 12 lede per span). Daardie spanne word dan in twee huurwoning ingedeel ('n mans- en vroue-huis) wat beteken dat, afhangende van die huisgrootte en aantal deelnemers, tussen ses en agt deelnemers in 'n huis woon soos 'n kommune. Daardie huis word dan toegerus met basiese kombuisgeriewe en gemeenskaplike gebruiksitems, en die res van die meubels word deur die deelnemers voorsien. Die kosteberekeninge en moontlikhede word hieronder uiteengesit. Die voordele is dat die aantal huise wat gehuur word aangepas kan word by die aantal deelnemers vir elke spesifieke jaar.

* **Taalmedium**

Die taalmedium van die projek sal afhang van die deelnemersprofiel en die doelwitte. Ter wille van kontak met die buitewêreld en die gebalanseerde aanbieding van kursusse en programme, sou die ideaal wees om die program nie tot een taalmedium te beperk nie. Indien die deelnemersprofiel jongmense sou insluit uit ander agtergronde as die belydende jeug van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, sal tweetaligheid selfs 'n vereiste wees.

* **Deelnemersprofiel**

Dit blyk asof al die ander kerklike GAP-jaar-projekte 'n inklusiewe benadering het. Alhoewel dit primêr gerig is op deelnemers uit eie gemeentes, is dit nie beperk tot daardie deelnemers nie. Die doelwitte van die program sal uiteindelik bepaal wat die profiel van die deelnemers sal wees.

Die ouderdomsprofiel vir 'n GAP-jaar blyk uit die gevallestudies te wees tussen 18 en 24/25. Die klem by die nagevorste projekte val op die tyd ná afloop van hoërskool tot vóór toetrede tot die loopbaanwêreld, ongeag wanneer en óf tersiêre opleiding plaasvind. Alhoewel hierdie groterige ouderdomstoelating 'n uitdaging op die groepindelings kan plaas, behoort potensieële probleme in groter deelnemersgetalle geabsorbeer te kan word.

* **Aantal deelnemers**

Dit lyk of die projekstrategie wat deur die nagevorste projekte gevolg word daarin slaag om die projek se effektiwiteit onafhanklik te maak van die aantal deelnemers per jaar. Die idee om met kleiner spanne te werk wat kollektief 'n groter groep vorm, bied baie ruimte om suksesvol met so 'n jaar te kan voortgaan met 'n minimum aantal deelnemers van 10 tot 12 (afhangende van die aantal deelnemers uit elke geslag). Die huishuur strategie los ook die probleem op van groot uitgawes vir koshuise of woonkwartiere wat leeg sal wees sou daar minder deelnemers wees. Die maksimum aantal deelnemers sal natuurlik bepaal word na gelang van die beskikbare personeel, fasiliteite en logistieke omvang. Sien hieronder vir die projeksies oor personeel, ensovoorts.

* **Jaarindeling**

Die meeste van die nagevorste projekte se jaarindeling strek van middel Januarie tot aan die einde van November met vakansietye gekoppel aan die skoolvakansiekwartale van een van die Suid-Afrikaanse skoolprovinsies.

'n Voorgestelde jaarindeling vir 'n eie projek kan soos volg daar uitsien:

Deel 1	Deel 2
15 Januarie tot 28 Maart	22 April tot 27 Junie
Deel 3	Deel 4
21 Julie tot 3 Oktober	13 Oktober tot 30 November

* **Huisvesting**

Soos hierbo by die vereistes van die hoofsetel verduidelik, gebruik die meeste van die bestaande GAP-jaar projekte die huishuur stelsel. Die aantal deelnemers word in spanne ingedeel (van ongeveer 12 lede per span). Daardie spanne word dan in twee huurwonings per span ingedeel ('n mans- en vroue-huis) wat beteken dat, afhangende van die huisgrootte en aantal deelnemers, tussen ses en agt deelnemers in 'n huis woon soos 'n kommune. Daardie huis word dan toegerus met basiese kombuisgeriewe en

gemeenskaplike gebruiksitems en die res van die meubels word deur die deelnemers voorsien. Die voordele is dat die aantal huise wat gehuur word aangepas kan word by die aantal deelnemers vir elke spesifieke jaar. Die kostes verbonde aan die behuising word hieronder uiteengesit. Die plan is dat die huis ingerig word met dubbel- en enkelkamers met 'n kosteverskil sodat almal in die huis geakkommodeer kan word.

Vir die *weg*-tye van die jaar (tydens kampe, projekte, uitreike, en-sovoorts) word die deelnemers geakkommodeer in vakansiebehuising of by gemeentes waar die projekte/uitreike gekoördineer word.

*** Etes**

Daar is verskeie opsies vir die voorsiening van etes waarvan die volgende deur die bestaande projekte gebruik word:

- ** Die inwoners van kommunes berei alle etes voor uit 'n sentrale etebegroting.
- ** Die inwoners van kommunes berei 'n gesamentlike ontbyt voor uit 'n sentrale etebegroting en is self verantwoordelik vir die koste en voorbereiding van middag- en aandetes.
- ** Die inwoners is self verantwoordelik vir die koste en voorbereiding van alle etes.

Die kostes verbonde aan die ete opsies hierbo word hieronder uiteengesit.

*** Vervoer**

Die meeste van die nagevorste projekte maak geen voorsiening vir vervoer ná en ván die setels van die projek nie. Vervoer word gereël tussen die woonhuise en die sentrale fasiliteit (afhangende van die afstand) asook vir die projekte en uitreike en kampe wat by die jaarfooi ingesluit is, byvoorbeeld busvervoer en kleiner bussies. Deelnemers het die vryheid om met eie vervoer aan die projek deel te neem. Eie vervoerkoste is nie ingereken by die jaarfooi nie, tensy dit benut word vir die vervoer van deelnemers ná en ván projekaangeleenthede.

*** Bestuur en personeel**

Die projek sal deur een programbestuurder gekoördineer kan word. Hierdie pos kan ingerig word as 'n 5/8ste pos met 'n basiese salaris en toelae om werkverwante uitgawes te dek. Vir hierdie werk kan die beamppte van die huis af werk of voorsien word van 'n kantoorruimte by die hoofsetel (afhangende van die persoon en

die situasie). Die pos word voorsien van voldoende toerusting vir alle kommunikasie en werksaamhede. Die toerusting sluit in 'n rekenaar, Internettoegang, 'n drukker, 'n telefoon en 'n posbus met ander skryfbehoeftes. Saam met hierdie pos word die deelnemerspanne ingedeel by volwasse *huisvoogde* wat vrywillig aan die program deelneem en vergoed word vir spesifieke kostes wat die program vereis. Die kostes van hierdie poste word hieronder uiteengesit.

Voorlopige taakomsrywings:

Programbestuurder

Die oorhoofse koördinerer van alles aangaande die 3D-jaar projek, kontakpunt vir alle projekkommunikasie deur die jaar, die opstel en opdatering van 'n webwerf met gekoppelde e-posadres, boekstaving van alle finansiële aangeleenthede, deeglike administrasie, koördinerer van reëlins vir toere, kampe en uitreikgeleenthede, koördinerer van die werksaamhede van huisvoogde en kursusaanbieders, sprekers, opleidingsbeamptes, ensovoorts.

Huisvoogde

Vestig goeie verhoudings met die deelnemers in die betrokke huis. Tree as voog op vir praktiese inrigting van die huishouding en verwante aangeleenthede. Spandeer weekliks tyd met die huislede ter wille van emosionele en lewensondersteuning. Kontakpunt met die oog op hulp benodig, moeilike insidente en ander praktiese aangeleenthede.

*** Doelwitte**

Die doelwitte is sekerlik die belangrikste saak waaroor dit gaan in die beplanning en implementering van nog 'n GAP-jaar naas ander wat reeds beskikbaar is. Die Kerk sal deur middel van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering of die Raad vir Gesinsbediening duidelike doelwitte moet formuleer om te bepaal

- ** is daar werklik 'n unieke inhoud wat ons tot die bestaande mosaïek van GAP-jare kan voeg?
- ** teen watter koste is ons bereid om hierdie doelwitte te bereik?
- ** hoe lyk die deelnemersprofiel wat ons in gedagte het?
- ** wat glo ons is die spesifieke inhoudde waarmee ons 'n jaar van iemand se lewe wil vul?

'n Paar breë doelwitte wat in hierdie konsep gewig dra is

- ** om 'n rigtingwyser te wees in 'n tyd waar jongmense die grootste besluite in hulle lewe moet maak.
- ** om jongmense te begelei om 'n geloofspad te maak van hulle lewenspad waarbinne die Woord van God 'n lewensnoodsaaklike plek inneem.
- ** om dissipelskap te verander van 'n eretitel na 'n geïntegreerde lewenswyse.
- ** om jongmense so vaardig te maak as moontlik om met hulle gawes te dien waar hulle geloofspad ook al heen loop.

* Inhoud

Die spesifieke inhoude kan in 'n volgende fase verfyn en bespreek word. Die inhoud sal bepaal word na aanleiding van die doelwitte wat die Kerk met so 'n jaarprogram wil bereik. Hiermee 'n aanbeveling van die hooftemas wat deur die jaar by die program ingebou kan word:

Die jaar se inhoud word op drie pilare (dimensies) geskoei wat soos volg uiteengesit kan word:

Diens aan God en jou naaste (diensbaarheid):

Diensbaarheid ontvang 'n hoofklem regdeur die aktiwiteite van die jaar. In elke kwartaal word van die deelnemers vereis om verskillende vorme van diens te lewer wat die volgende kan insluit: Dienswerk by nie-winsgewende instansies, dienswerkprojekte in die gemeentes/gemeenskappe waar die setels is, 'n uitreikprojek waar 'n dienswerkprojek in die buiteland of elders in Suid-Afrika geloods word. Elke span ontvang ook 'n jaarprojek wat hulle deur die loop van die jaar moet koördineer, beplan, bestuur en suksesvol afhandel.

Delf in die Woord van God (opleiding en toerusting in die omgang met die Bybel):

Die ander hoofklem vir die jaar val op Bybelstudie en geestelike vorming en daarom deurloop die deelnemers 'n kursus wat gebaseer is op die stelsel wat gebruik word deur die Hervormde Teologiese Kollege vir die praktiese vorming van die teologiestudente. Inhoude soos Inleidings tot Ou- en Nuwe Testament, Bybelstudies en agtergrond van die Joodse kultuur, Bybelstudiemetodes, evangelisasievaardighede, ekklesiologie, hedendaagse tendense, ensovoorts, kan hier ingesluit word.

Dissipelskap – leer om jou lewensdoel te leef (roepingsbewustheid en persoonlike- sowel as geloofsvaardighede):

Die laaste hoofklem van die jaar val op 'n gelowige lewe wat in twee dele uiteenval. Die eerste deel handel oor roeping en God wat ons roep om 'n heilige lewe te leef, en die tweede handel oor die een wat geroep is. Hier word baie tyd gewy aan persoonlike ontwikkeling, gawe-ontwikkeling en identiteitsvinding in 'n wêreld met baie maskers. Hier sal ervaringsleer en avontuur 'n groot deel uitmaak van die aktiwiteite.

*** Kosteberaming**

'n Kritiese faktor in die ondersoek na die haalbaarheid of lewensvatbaarheid van 'n program soos hierdie, is die koste daarvan. So 'n program moet bekostig kan word en die waarde wat die program bied moet teen hierdie koste opgeweeg word ten einde te bepaal of dit die moeite werd sal wees.

Dit is belangrik om weer daarop te wys dat die bedrae vir hierdie berekening gebaseer is op projeksies en skattings. Die werklike syfers kan daarvan verskil. Hierdie beraming is gedoen vanuit die beginsel dat hierdie program totaal selfstandig sal funksioneer sonder enige eksterne befondsing.

Hiermee 'n geprojekteerde kosteberaming van al die verskillende fasette soos hierbo bespreek:

Uiteensetting van kostes

Organiseringskoste

Programbestuurder:

Basiese salaris vir 5/8ste pos:

R 5 000.00 (pm)

Toelae (brandstof, telefoon, Internetkoste, webwerf)	R 2 000.00 (pm)
--	-----------------

Fasiliteite:

Hoofsetel sentrale fasiliteit	R 1 000.00 (pm)
Kantoorkoste (huur, toerusting en skryfbehoeftes)	R 2 000.00 (pm)
Huisvoogde uitgawes per maand (vier huise)	R 4 000.00 (pm)

Behuising

Huur van woonhuise (gereken op 'n minimum van ses inwoners per huis met 'n huurkoste van R10 000.00)	R 1 700.00 (pp pm)
Basiese kooktoerusting vir elke huis (eenmalig per huis)	R 7 000.00
Etes en skoonmaakmiddels (indien alle etes uit die jaarfooi bekostig word)	R 1 500.00 (pp pm)
Water en elektrisiteit	R 500.00 (pp pm)

Kampe en toere

Kamp 1	R 2 000.00 (pp)
Kamp 2	R 2 000.00 (pp)
Kamp	R 2 000.00 (pp)
Uitreik/toer	R 5 000.00 (pp)

Aanbiedings, kursusse en programme

Lesings/aanbiedings	
Kursusse	
Programme	
Toerusting en studiemateriaal	R22 500.00 (pp pj)

Totale beraamde koste per deelnemer per jaar met 'n minimum van 12 deelnemers	R73 300.00
--	-------------------

Hierdie bedrag sluit uit:

- * Sakgeld teen R12 000.00 per jaar.
- * Vervoer ná en ván die hoofsetel van die program.

Hierdie beraamde koste sal beïnvloed word deur die aantal deelnemers vir die jaar asook moontlike donasies, skenkings en eksterne befondsing.

(ee) *Aanbevelings aan die Algemene Kerkvergadering met die oog op besluitneming*

- * Uit hierdie ondersoek het dit duidelik na vore gekom dat die koste van 'n GAP-jaar projek direk gekoppel is aan die kwaliteit sowel as kwantiteit van die aktiwiteite daarvan.
- * Die vraag wat opkom is of ouers bereid sal wees om byna dieselfde koste aan 'n GAP-jaar te spandeer as die koste van 'n jaar se tersiêre opleiding.
- * Dit lyk uit die ondersoek en projeksies of dit haalbaar sou wees vir ons Kerk om 'n eie GAP-jaar aan te bied vir 'n koste wat in lyn sou wees met die kostes van ander bestaande GAP-jaar programme mits daar 'n minimum aantal deelnemers is van 12 per jaar.
- * Indien die Hervormde Kerk sou besluit om nie 'n eie program van stapel te stuur nie, sou die Afrikaanse Taal en Kultuurvereniging se postmatriekprogram aan jongmense van die Kerk aanbeveel kan word. Daarby moet gemeld word dat, alhoewel die inhoud op Christelike beginsels gevestig is, daar in hierdie program geen klem geplaas word op geestelike vorming, toerusting of opleiding nie.
- * Indien die 3D-GAP-jaar vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika geïmplementeer word, sal die Raad vir Finansies moet borg staan vir die nodige finansiële sake soos huishuurkontrakte, deposito's, ensovoorts.

(ff) *Vir bespreking en besluit*

- * Die vergadering besluit in beginsel of die Nederduitsch Hervormde Kerk 'n eie GAP-jaar program van stapel wil stuur.
- * Indien die vergadering die bogenoemde besluit neem, word die projek verwys na die Raad vir Gesinsbediening vir
 - ** advies oor die spesifieke inhoud en die strukturerings van die program
 - ** verfyning van die posbeskrywing en aanstelling van 'n programbestuurder
 - ** bemaking, implementering en oorhoofse koördinerings en monitering van die program
 - ** Verslag aan die 71ste Algemene Kerkvergadering oor die haalbaarheid daarvan vir die toekoms.

(iii) **Ter afsluiting**

Die Werkspan vir Jeugbediening wil die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sowel as die vergadering bedank vir die geleentheid om in die afgelope dienstermyn te kon saamwerk in diens van die Here van die Kerk.

BESLUIT	1. Die volgende voorstel, gestel deur ds MJ Janse van Rensburg en gesekondeer deur ds LJ de Leeuw, word aanvaar: Betrek die jongmense (10 jaar tot 19 jaar) by 'n gesprek oor kerkwees. Hoe dink ons jongmense oor God? Hoe verstaan ons jongmense die Kerk en geloof? Soos wat ons 70ste Algemene Kerkvergadering begin het met 'n gespreksessie, moet daar 'n gespreksessie kan dien as stimulus om 'n geestelike ruimte te skep vir kerkwees.
VERDERE BEPLANNING	

6.3 **BESKRYWINGSPUNTE****BESKRYWINGSPUNT 66: RING VAN GERMISTON (GEMEENTE BRACKENHURST)****SEKSUALITEIT/HOMOSEKSUALITEIT**

Die Algemene Kerkvergadering besluit om geen onderskeid in seksuele oriëntasie te maak in besluite wat lidmate of ampsdraers raak nie.

Motivering:**1. Aanloop**

Die 68ste en 69ste Algemene Kerkvergaderings het besluit dat 'n homoseksuele teologiese student as predikant gelegitimeer kan word op voorwaarde dat hulle nie seks beoefen nie. Dit is met die RKK teologiese begrip *selibaat* beskryf. Die begrip is so geïnter-

preteer dat dit nie net die onthouding van seks veronderstel nie, maar ook vriendskap uitsluit wat kan uitloop op 'n verhouding as 'n emosionele binding met langtermyn duur en wat die beoefening van seks kan insluit.

Hierdie besluit impliseer onbillike diskriminasie. Dit vra van die Kerk om regstelling op grond van Bybels-teologiese oorwegings. Dit het ook implikasies vir gelyke indienseeming wanneer dit om die voorreg om legitimasie as predikant en die bevestiging van ampsdraer handel.

2. Bybels-teologiese riglyne

Die riglyne neem die volgende hedendaagse teologiese en multi-wetenskaplike insigte, asook die geskiedenis, in ag:

* ***Teologiese insigte***

Vanaf antieke samelewings tot by Martin Luther is neergesien op kinderlose mense omdat hulle nie die skeppingsopdrag om te vermeerder nakom nie. Sedert die kerkhervorming het die klem van die doel van menswees verskuif na om God se genade in geloof te ontvang en uit te leef. Seks het nie meer *net* voortplanting ten doel gehad nie. Die mens is gesien as 'n seksuele wese. Gelowiges behoort hulle seksualiteit verantwoordelik uit te leef.

* ***Sosio-genetiese insigte***

Mense word met 'n spesifieke seksuele oriëntasie gebore. Sommige mense se oriëntasie word later bepalend beïnvloed deur eksterne faktore. Daarna is dit onomkeerbaar. Pogings om dit te forseer of om te keer is skadelik vir mense. Verskeie professionele en juridiese maatreëls is reeds geneem om dit reg te stel. Van die Kerk kan verwag word om dit ook te doen, soveel te meer omdat dit die korrekte Bybels-teologiese besluit sal wees wat nie net op humanitêre gronde gebaseer is nie, maar op die evangelie self.

* ***In die geskiedenis van die kerk***

In die geskiedenis is mense op grond van hulle geslagtelikheid (byvoorbeeld vrouwees of seksuele oriëntasie) voorregte ontnem in die kerk en samelewing. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het die diskriminasie teenoor vroue opgehef. Dit is ook nodig dat ons die diskriminasie teen seksuele minderhede ophef.

* **Grondwetlik**

Die Suid-Afrikaanse Grondwet beskerm mense teen diskriminasie op grond van geslagtelikheid en seksuele oriëntasie. Dit kan byvoorbeeld gesien word in die Wet op Gelyke Indiensneming.

3. **Die Kerk behoort daarom die volgende riglyne te aanvaar:**

3.1 Die Kuratorium tref geen onderskeid in die pastorale begeleiding van teologiese studente ten opsigte van akademiese sake sowel as personaliteite nie. Dit sluit 'n student se seksualiteit en seksuele gedrag in. Die Kerk behoort soortgelyk geen onderskeid te tref wat die legitimasie van teologiese studente en die bevestiging van ampsdraers betref nie.

* So 'n besluit bevestig dat dit vir die Kerk belangrik is dat dieselfde verantwoordelike optrede wat van predikante verwag word, ook van teologiese studente verwag kan word. 'n Gelowige is 'n herskape sondaarmens wat in die alledaagse lewe waardig volgens die evangelie van Jesus Christus lewe. Wat seksualiteit betref, beteken dit dat ander mense nie skaamde aangedoen word nie en dat promiskuiteit onaanvaarbaar is. In die geval van wanpraktyke, word onder die opsig gehandel in die lig van die evangelie, die Kerkorde en besluite van die Algemene Kerkvergadering.

* Wanneer dit gaan oor mense se liggaamlikheid, verg begeleiding, pastorale sensitiwiteit en respek vir privaatheid. Sensitiewe sake, veral waar buitemense betrokke is, behoort altyd *in camera* hanteer te word.

3.2 Omdat die Kerk nie teen seksuele minderhede diskrimineer nie, geld die volgende wat homoseksualiteit betref:

* Alleen deur geloof en genade kry mense deel aan die kerk as geloofsgemeenskap. Die doop is die teken hiervan. Niks van die mens kan verhinder dat God genade en liefde skenk nie – ook nie die mens se seksuele oriëntasie nie.

* In die Protestantse tradisie is die huwelik nie 'n sakrament nie. Die huwelik behoort die liefde en versoening van God in en deur Jesus Christus te weerspieël. Die Kerk is daarom betrokke by die inseëning van die huwelik. Alle verhoudings waarin en waarby gelowiges betrokke is, behoort eweneens die liefde en versoening van God in en deur Jesus Christus te weerspieël. Lidmate, insluitend dié wat wetlike verbinte-

nisse aangegaan het, se verhoudings behoort deur die Kerk gerespekteer te word. Dieselfde ewangeliese verwagtings wat geld vir getroude lidmate, geld ook vir mense in ander verbintenisse. Homoseksualiteit is nie 'n bedreiging vir die huwelik van heteroseksuele mense nie.

- * In die stukke van vorige Algemene Kerkvergaderings is beklemtoon dat seks in die Bybel teen die agtergrond van die heersende patriargale kultuur verstaan moet word. Die 67ste Algemene Kerkvergadering in 2004 se interpretasie van die tersaaklike Bybeltekste word kortliks hier weergegee:

Levitikus 18 tot 20 wat gaan oor mans wat met mans seksueel verkeer, is deel van 'n reeks optredes wat in daardie kultuur as verkeerd beskou is, soos byvoorbeeld:

- ** om gemeenskap met 'n vrou te hê tydens menstruasie
- ** om klere van twee verskillende stowwe te dra
- ** om verskillende soorte saad in een land te plant
- ** om vleis van *onrein diere* (byvoorbeeld vark- en volstruisvleis) te eet
- ** kinders wat ouers minag en seksuele oortreders kon met die dood gestraf word.

Hierdie tekste word in ons tyd dikwels selektief gebruik. Tekste wat na dieselfde geslag seksuele daade verwys, word gehandhaaf, terwyl ander *oortredings* in die reeks geïgnoreer word. Calvin het hierdie kulturele randsake *seremonies* genoem. Volgens hom is seremonies ondergeskik aan die kern van die ewangelie van Jesus Christus, naamlik die liefdesgebod.

Genesis 19, Rigters 19 en 2 Samuel 13 is verdere voorbeelde van kultuursake wat nie meer vandag van toepassing is nie. Dit verwys na sake soos *seksuele gasvryheid* (die vrou of dogters word vir besoekers vir seks beskikbaar gestel), *bendeverkragting* en die vernedering van vreemdelinge. Die saak waaroor dit gaan is promiskuiteit tussen mense van dieselfde geslag en mense van verskillende geslagte. Vandag is promiskuiteit steeds onaanvaarbaar, hoewel kultuurgebruike nie meer dieselfde is nie.

1 Korintiërs 6: 9 tot 11, Romeine 1: 26 en 27, en Timoteus 1: 9 en 10 kom uit die Semities-Grieks-Romeinse kultuur toe die Nuwe Testament ontstaan het. In dié kultuur moes mans dapper en vroue sag wees. Jonger seuns is ook gesien as sag en kon in die plek van vroue gebruik word.

Soldate het na 'n oorwinning die verslane vyand verkrag (mans en vroue), en mans het seuns ontvoer vir seksuele misbruik. Vroueprostitusie en seksuele godsdienstige rituele in heidense tempels het ook voorgekom. Hierdie wanpraktyke is gekritiseer deur sowel Bybelse as nie-Christen skrywers. Neerhalende opmerkings oor hermafrodiete (mense wat fisiologies tweeslagtig is) kom ook by Bybelse en nie-Christen skrywers voor. Die kritiek kom dus nie in die eerste plek vanuit die Christelike geloof nie, maar uit die hele samelewing van die tyd.

3.3 Slotopmerking

Wat seksualiteit betref, gaan dit in die Bybel nie oor dieselfde geslag seks as sodanig nie, maar oor die skade wat aan mense aangegig word. Vir Christene gaan sulke skade in teen die evangelie. Daarom, wanneer seksualiteit ter sprake kom, diskrimineer die Kerk nie ten opsigte van seksuele oriëntasie nie. Die hoofsaak van die Protestantse geloof is die genade van God wat aan *alle* mense geskenk word. Gelowiges leef in dankbaarheid teenoor God vir dié genade en het daarom sonder onderskeid die medemens lief.

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Germiston nie.

'n Afgevaardigde van gemeente Brackenhurst stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die volgende voorstel, gestel deur ds AJ Hattingh en gesecondeer deur ds WA Botha, word aanvaar: Die vergadering stem nie oor die saak nie, maar dat die saak verder bestudeer word.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE TUGKOMITEE

Die vergadering stem vir die Tugkomitee.

Advokate Fritz Geyer, René Mulder, dr RJ Jones, di EG Fourie, JH van Staden (Sionspoort), oudle KD Kruger en PFS Mulder word verkies.

VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Die vergadering stem vir die Raad van Finansies.

Mnre JF Viljoen en J Combrink word verkies.

'n Herstemming vind plaas tussen drr PT van Rooyen, PJ van Zyl, di CEC Hertzog, PS Esterhuizen, oudle GC Pretorius, GS van Wyk, mnre N Nolte, P Bester en JH Snyman.

'n Herstemming vind plaas tussen drr C Pretorius, J Beyers, P van Staden en ds D Barnard.

Dr PJ van Zyl, di CEC Hertzog, PS Esterhuizen, mnre P Bester en N Nolte word verkies.

VERKIESING VAN DIE RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES

Die vergadering stem vir die Raad vir Kerkregtelike Advies.

Adv M Barnard en dr LC Curlewis word verkies.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Oudl FC Bester	Glencoe	27 September 2013 vanaf 11:00 tot 16:00
Oudl AP Botha	Springs-Oos	27 September 2013 vanaf 16:00 en 28 September 2013
Ds GS Botha	Viljoenskroon	27 September 2013 vanaf 14:00 en 28 September 2013
Ds TL Botha	Zimbabwe	27 September 2013 vanaf 10:00 en 28 September 2013

Ds BM Dupper	Piet Retief	27 en 28 September 2013
Ds BM Engelbrecht	Komatipoort	27 September 2013 vanaf 11:00 en 28 September 2013
Ds F Evert	Declercqville	27 September 2013 vanaf 16:30
Oudl PJ Greyling	Klerksdorp-Oos	27 September 2013 vanaf 16:00 en 28 September 2013
Oudl H Harmzen	Viljoenskroon	27 September 2013 vanaf 14:00 en 28 September 2013
Ds PJ Jacobs	Piet Potgieter	27 en 28 September 2013
Oudl DA Janse van Rensburg	Vaalwater	27 September 2013 vanaf 11:15 en 28 September 2013
Ds HPF Kern	Sannieshof	27 September 2013 vanaf 12:30 en 28 September 2013
Oudl TL le Roux	Wolmaransstad	27 en 28 September 2013 vanaf 16:30
Oudl M Nel	Piet Retief	27 en 28 September 2013
Oudl P Pienaar	Ruskoppies	27 September 2013 vanaf 18:00 en 28 September 2013
Ds HJMW Pretorius	Bothaville	27 September 2013 vanaf 14:00 en 28 September 2013
Oudl WJJH Scholtz	Middelburg	27 September 2013 vanaf 18:00 tot 21:00
Ds MJ Slabbert	Philadelphia	27 September 2013 vanaf 15:00 tot 17:00
Ds GJ Smit	Potchefstroom-Suid	27 September 2013 vanaf 14:00

		en 28 September 2013
Ds DJD Taljard	Sionshoogte	27 September 2013 vanaf 18:00 en 28 September 2013
Ds RL van der Westhuizen	Tzaneen	27 September 2013 vanaf 19:00 en 28 September 2013
Ds PH van Rooyen	Ruskoppies	27 September 2013 vanaf 18:00 en 28 September 2013
Ds E Verhage	Bellville	27 September 2013 vanaf 15:10 en 28 September 2013
Oudl DA Viljoen	Clocolan	27 September 2013 vanaf 15:00 en 28 September 2013
Oudl HL Young	Sionshoogte	27 en 28 September 2013

MOSIE

Die volgende mosie, gestel deur ds CP van der Walt en gesecondeur deur oudl J Moolman, word aanvaar:

Die gemeente Oos-Londen spreek haar dank saam met die Kerk uit teenoor die volgende gemeentes wat bydraes gelewer het aan die gemeente in 'n tyd waarin die gemeente ernstige kontantvloei krisis beleef het: Laer Suidkus, Lydenburg, Schoemansdal, Krugersdorp-Oos, Bronkhorstspuit, Delmas, Witfontein, Primrose-Oos, Carletonville, Culembreeck, Potchefstroom, Verwoerdburg, Phalaborwa, Ventersdorp, Montana, Kaapstad, Swartkop, Piet Retief, Suidoos-Witbank, Stellenbosch, Rooihuiskraal, Klerksdorp en die Ring van Pretoria-Wes.

Elkeen van u is vir ons as gemeente 'n voorbeeld van wat dit beteken om kerk van Jesus Christus te wees en ons dank elkeen van julle dat julle ons hande sterk gemaak het in 'n tyd van groot nood. So kan ons dit nog regkry om ook besig te wees met die bediening van die evangelie.

---oOo---

7. KERKLIKE GOEDERE (HOOFSTUK 9)

ORDEREËL 9

Deur die goedheid van God ontvang die Kerk stoflike middele om sy roeping uit te voer.

Die Kerk moet op verantwoordelike wyse toesig en beheer oor sy stoflike middele uitoefen.

9.1 *Toesig oor die stoflike belange van gemeentes en die Kerk behels die ordelike beheer van besittings en die nakoming van bepalings, voorskrifte en besluite oor besittings en verpligtings.*

9.2 *Toesig berus by die*

- (i) *gemeentevergadering*
 - (ii) *diakensvergadering*
 - (iii) *ouderlingevergadering*
 - (iv) *kerkraadsvergadering*
 - (v) *ringsvergadering*
 - (vi) *ringsdiakensvergadering*
 - (vii) *Algemene Kerkvergadering*
 - (viii) *Algemene Diakensvergadering*
 - (ix) *Raad van Finansies*
 - (x) *Pensioenraad.*
-

Dit is binne hierdie ruimte dat die Raad van Finansies vir die 70ste Algemene Kerkvergadering in terme van Ordinansie 9.2.3.7 verslag lewer.

Die Raad van Finansies spreek die vertroue uit dat die inligting in hierdie verslag u sal ondersteun om deel te neem aan die gesprek:

Kerkwees in die Toekoms...

7.1 RAAD VAN FINANSIES

SAMESTELLING

Die 69ste Algemene Kerkvergadering het ingevolge Ordinansie 3.8.3 (x)(d) die volgende persone as lede van die Raad van Finansies (die Raad) aangewys:

Mnr J Combrink
Ds CEC Hertzog
Mnr T Roelofsz
Mnr JH Steyn

Ds HP van den Berg
Mnr G van Wyk
Ds P van Zyl

Mnr T Roelofsz het aangedui dat hy weens buitengewone omstandighede nie sy weg oopsien om op die Raad te dien nie. Die Raad het ds RTI Pienaar in terme van Ordinansie 9.2.1.2 as lid van die Raad aangewys.

Ds APJ Beukes en oudl P Bester is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op die Raad benoem (Ordinansie 9.2.1.1 (ii)). Ds APJ Beukes is as voorsitter en ds HP van den Berg as ondervoorsitter aangewys.

Ingevolge 'n besluit van die Raad op 31 Mei 2013, word die volgende groslys aan die Algemene Kerkvergadering vir oorweging voorgehou (Ordinansie 9.2.1.1):

Mnr P Bester: Nederduitsch Hervormde gemeente Wonderboompoort
Mnr J Combrink: Nederduitsch Hervormde gemeente Wapadrant
Ds PS Esterhuizen: Nederduitsch Hervormde gemeente Wonderboom
Ds CEC Hertzog: Nederduitsch Hervormde gemeente Middelburg-Noord
Ds RTI Pienaar: Nederduitsch Hervormde gemeente Ogies
Ds HP van den Berg: Nederduitsch Hervormde gemeente Elandspoort
Mnr G van Wyk: Nederduitsch Hervormde gemeente Weltevreden
Mnr JF Viljoen: Nederduitsch Hervormde gemeente Pierneef.

Die Algemene Kerkvergadering nomineer bykomende kundige kandidate.

VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

- 1. In terme van Ordinansie 3.8.3 (x)(d) kies die vergadering uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie, sewe lede vir die Raad van Finansies.**

Die groslys word saamgestel uit voorstelle deur ringsvergaderings, die Raad van Finansies en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

- 2. Lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is nie verkiesbaar nie (Ordinansie 3.8.3 (xi)).**

7.2 FINANSIËLE OORSIG

INLEIDING

Tradisioneel word hier teruggekyk oor die afgelope drie jaar en aan die Kerk 'n oorsig van die finansiële hoogte- en laagtepunte van die termyn gegee – beide op sinodale en gemeentelike vlak. Alhoewel dit kortliks oor die volgende paar bladsye geskets word, is die dinamiese omstandighede in 2013 van so 'n aard dat, met die geskiedenis as agtergrond, daar op die toekoms gefokus moet word – met dit wat die Kerk as gawe van God ontvang.

Hierdie invalshoek is nie in 2013 vir die eerste keer ter tafel nie. Die agenda van die 69ste Algemene Kerkvergadering, en veral die hoofstuk oor Kerklike Goedere, het in 2010 reeds die potensiële finansiële geleenthede en uitdagings aangedui.

Van al die besluite van die 69ste Algemene Kerkvergadering (oor kerklike goedere) is daar ten minste één wat die brug tussen die verlede en die toekoms bou:

Agendapunt 9.2.4.3: 'n Ander perspektief: Koste om kerk te wees

BESLUIT

- 1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek Kerkwees in die Toekoms, en ontwikkel saam met die Raad van Finansies 'n bekostigingsmodel daarvoor.**
- 2. Die uitkoms word aan die Kerk gekommunikeer vir kommentaar sodat dit aan die 70ste Algemene Kerkvergadering voorgehou kan word.**
- 3. Daar word aanvaar dat die opdrag *dra mekaar se laste* nie optimaal gediens kan word deur dit primêr met 'n finansiële model tot stand te bring nie.**

Die Raad van Finansies het deur die finansiële geskiedenis en projeksie onder bepaalde aannames, reeds in 2010 aangetoon dat die oplossing(s) nie primêr in 'n finansiële model gevind kan word nie. Anders gestel: Die huidige Kerkmodel verkeer onder toenemende druk en is waarskynlik nie finansiële volhoubaar nie. Dit raak nie net sinodaal gesentraliseerde aktiwiteite nie, maar ook die gemeente, die lidmate, direk.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Fi-

nansies het *gewaag* om aan bogenoemde besluit uitvoering te probeer gee. *Gewaag* omdat die uitkoms onvoorspelbaar was en steeds is.

Derhalwe is dit nodig geag dat die Kerk in den brede aan hierdie *ondersoek* moet deelneem en die *gesprek* in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika begin. Dit word verder uitgebrei wanneer die 70ste Algemene Kerkvergadering oor ***kerkwees in die toekoms*** praat.

Ofskoon die gesprek oor die algemeen positief ontvang is, deel nie almal openheid hieroor nie. Sommige reken die gesprek is onnodig, ander bejeën dit met agterdog. Nog ander gebruik dit om bepaalde uitkomst te bereik.

Vir solank as wat lidmate aan die gesprek deelneem (instemmend, met teenkating of onsekerheid), dui dit daarop dat die uitkoms vir deelnemers belangrik is. Met ander woorde, daar *is* 'n gemene deler waarop ons as Kerk van Christus kan bou.

Wat het dit met finansies te doen?

Hier begin sake troebel raak. Aan die een kant ***niks***, tog aan die ander kant ***alles***. Aan die ***niks***-kant lees ons motiverings soos *geld moenie kerkwees dikteer nie*. Aan die ***alles***-kant is daar motiverings soos *sonder geld kan ons nie kerk wees nie*.

Indien ons konsensus oor die rol en plek van finansies (kerklike goedere) in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het, kan ons ten minste ooreenkom dat alles wat ons as *gawes ontvang*, aangewend móét word om die evangelie te verkondig.

In die jaar 2013 is die probleme (uitdagings) van ***kerklike goedere*** nie anders as die vroeë kerk s'n nie (verwys byvoorbeeld na *reëls* om met geld en besit te handel in die Ou Testament, ook in die Nuwe Testament aangespreek). Geld vir *kerkwees* was nog ***altyd*** onder druk en sinodale aktiwiteite nog altyd beskou as verwyderd van gemeenteweese. Lees gerus deur agendas van vorige Algemene Kerkvergaderings.

Die dinamika van die tegnologiese eeu, die verhoogde vraag na deursigtigheid en deelname (ter wille van eienaarskap) asook die krag van *geloofskommunikasie*, dring ons daartoe om nuut (nie noodwendig anders nie) oor geld in die kerk te dink.

Die golwe van ekonomiese storms moet ons allermens van koers dwing of in wanhoop laat verval.

*Laat ons nie terugdeins vir die uitdagings van 2013 nie,
maar in Christus se voetspore volg
om die gawes wat ons vandag ontvang, tot Sy eer aan te wend!*

INDELING VAN HIERDIE HOOFSTUK

Wanneer oor die finansiële struktuur besin word, is dit 'n uitdaging om te bepaal watter deel behoue moet bly, watter deel kan/moet verander en van watter deel ontslae geraak kan/moet word. Veral wanneer daar uiteenlopende menings oor die belangrikheid van elk tot die verkondiging van die evangelie is.

- 7.3 Gemeentelike aangeleenthede: Termynoorlog: Gemeentes
- 7.4 Sinodale aangeleenthede: Termynoorlog: Sinodaal
- 7.5 Predikant aangeleenthede
- 7.6 Beskrywingspunte
- 7.7 Ter afsluiting van hierdie hoofstuk

7.3 GEMEENTELIKE AANGELEENTHEDE

Termynoorlog: Gemeentes

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika volg die werkwyse om die finansiële boeke en ander stukke jaarliks vir interne ouditering in te dien. Na afhandeling van sodanige ouditproses, word die resultate op 'n sentrale databasis opgeneem en horisontaal gesommeer (eenvoudige konsolidasie).

*Hoekom is dit nodig
dat die Algemene Kerkvergadering kennis van hierdie oorsig neem?*

Omdat ons hier **kollektief** besluite neem om daarna **soos en saam met die Kerk** die besluite na gemeentes terug te neem en eienaarskap daarvan te vestig.

Kwalifikasie van die onderstaande grafiese voorstellings:

Die afgelope termyn het ons die uitwerking gesien van die vergunning om, binne bepaalde reëls, van eksterne oudit-diensverskaffers gebruik te maak. Daar was op **23 Mei 2013** 'n aantal gemeentes (**2010: 18, 2011: 42 en 2012: 128**) wie se resultate nie by onderstaande ingesluit is nie. Nodeloos om te sê dat hoe meer uitstaande resultate, hoe minder bruikbaar enige afleiding daaruit.

Neem ook in ag: Historiese prestasie (of tekortkominge) is nie 'n waarborg vir toekomstige prestasie (of tekortkominge) nie.

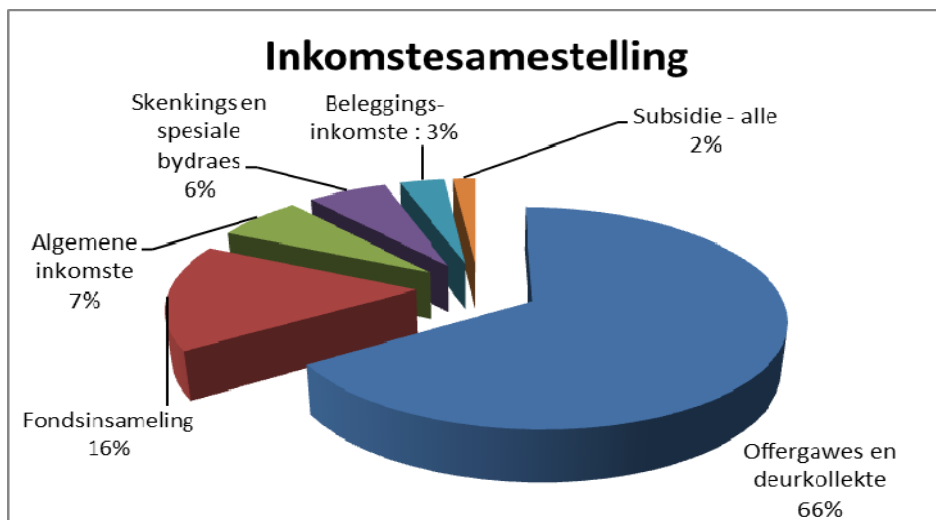
Hoe het dit met gemeentes van 2009 tot 2011 gegaan?

7.3.1 INKOMSTE

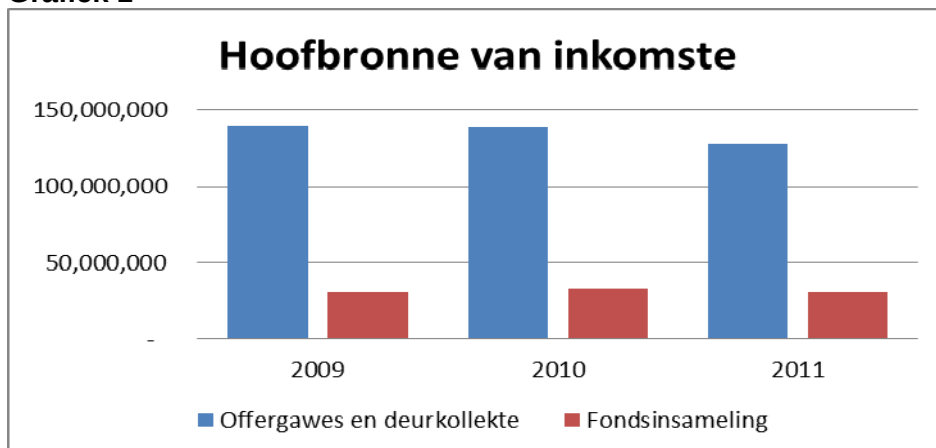
	2009	2010	2011
Offergawes en deurkollekte	139,952,352	139,276,626	128,065,651
Fondsinsameling	30,741,207	33,067,350	30,913,293
Algemene inkomste	12,269,020	12,692,438	13,005,546
Skenkings en spesiale bydraes	16,733,279	12,566,488	12,038,531
Beleggingsinkomste	10,431,351	9,630,849	6,726,224
Subsidie - alle	2,943,236	3,823,342	3,282,001
	213,070,445	211,057,093	194,031,246

Tabel 1

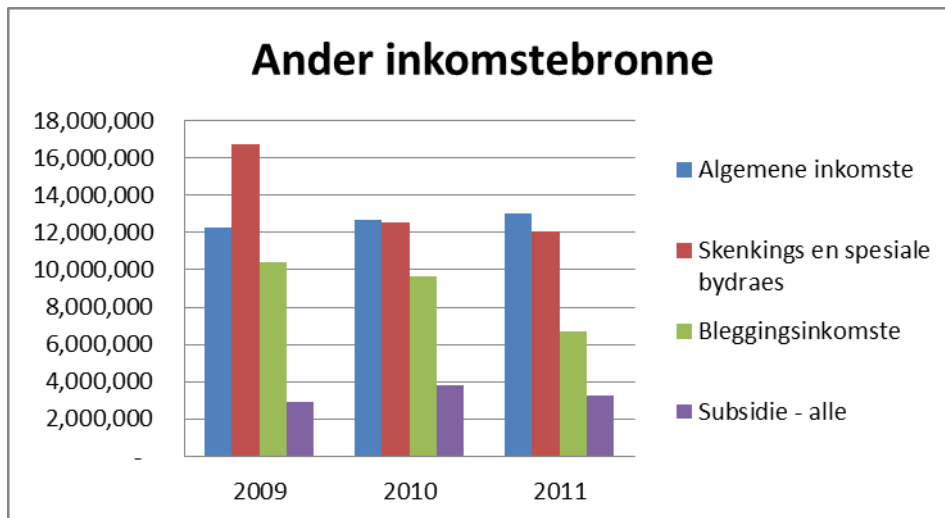
Grafies uitgebeeld, lyk dit só:

Grafiek 1

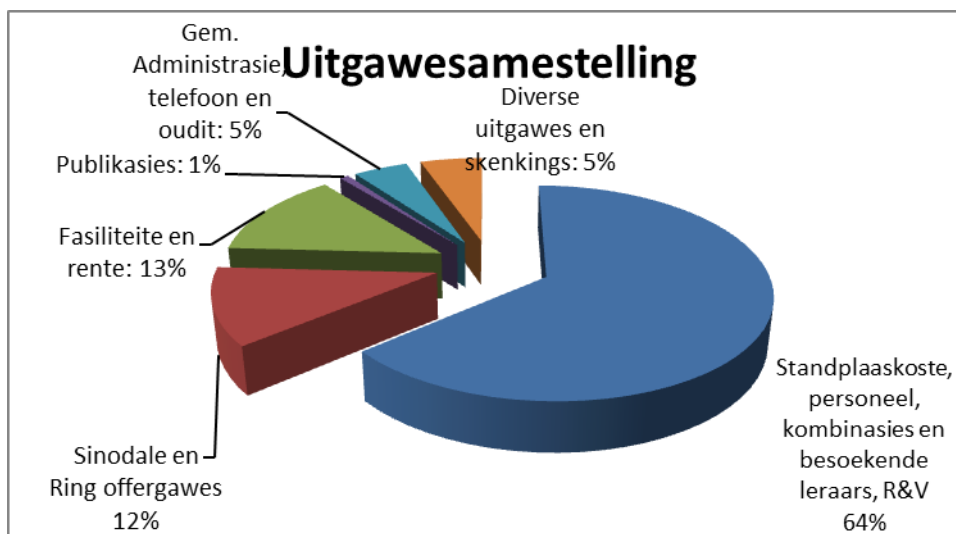

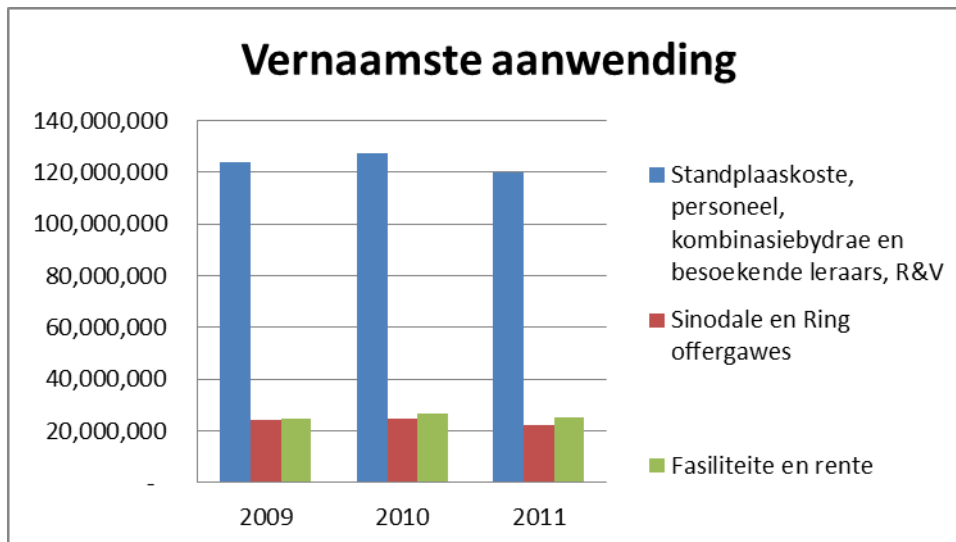
Grafiek 2

Grafiek 3

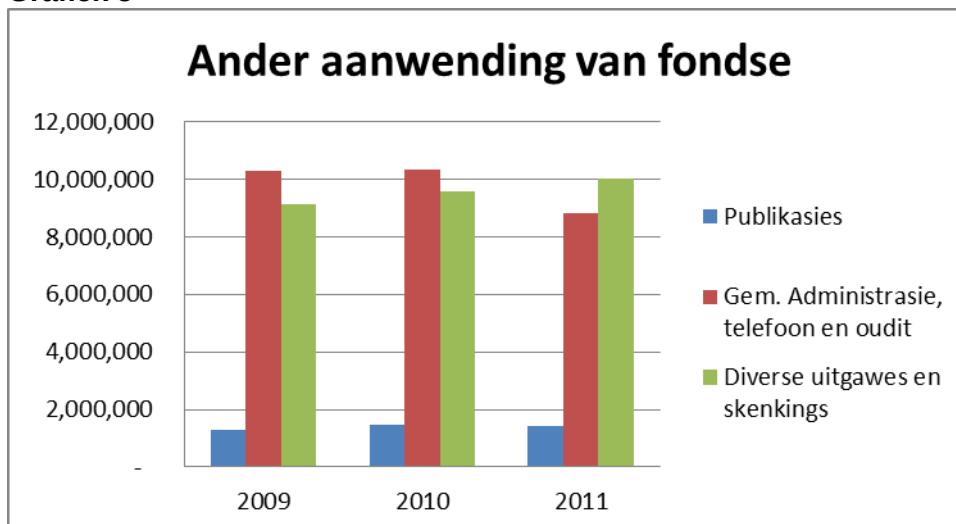
7.3.2 UITGAWES

	2009	2010	2011
Standplaaskoste, personeel, kombinasiebydrae en besoekende leraars, Reis & Verbl.	124,090,639	127,543,357	120,168,022
Sinodale en Ring offergawes	24,300,147	24,643,236	22,337,309
Fasiliteite en rente	24,863,768	26,566,365	25,038,148
Publikasies	1,304,718	1,463,902	1,444,255
Gem. Administrasie, telefoon en audit	10,279,229	10,315,182	8,833,967
Diverse uitgawes en skenkings	9,137,929	9,599,240	10,042,286
	193,976,430	200,131,282	187,863,987

Tabel 2**Grafiek 4**

Grafiek 5

Grafiek 6

7.3.3 DIE RESULTAAT (INKOMSTE MINUS UITGAWES)

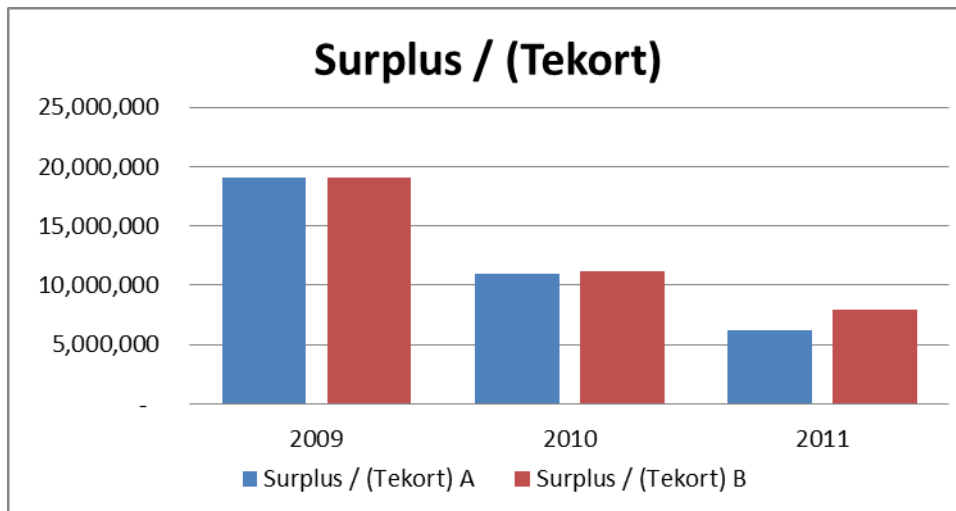
	2009	2010	2011
Surplus / (Tekort)	19,094,015	10,925,811	6,167,259

Tabel 3

Hoe sou die gekonsolideerde resultaat lyk as die 2009 resultate van die 18 gemeentes van 2010 en die 42 van 2011 herhaal? In teorie, soos volg:

	2009	2010	2011
Surplus / (Tekort) A	19,094,015	10,925,811	6,167,259
		291,634	1,780,663
Surplus / (Tekort) B	19,094,015	11,217,445	7,947,922

Tabel 4

* 18 gemeentes in 2010 en 42 in 2011 se 2009 resultate is herhaal.

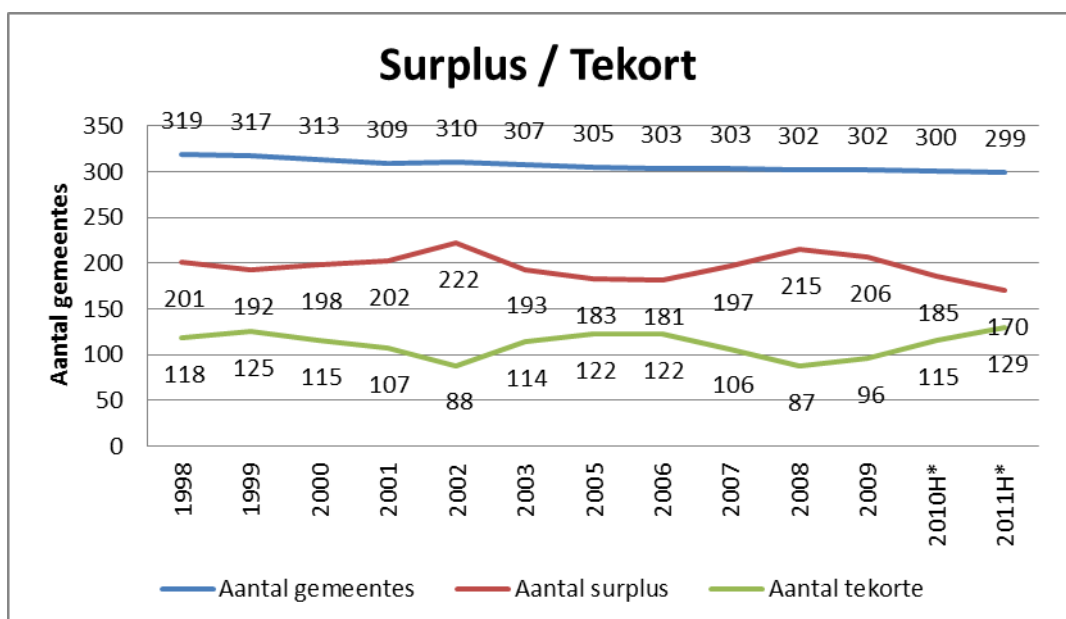
Grafiek 7

Dit blyk dus dat die druk, soos geïllustreer tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering, ten opsigte van die *status quo* van kerkwees, oënskynlik realiseer. Hierdie tendens word ook bevestig in die volgende voorstelling van die aantal gemeentes wat surplusse en tekorte ervaar:

	2009	2010	2011	
Surplus	23,868,795	17,652,849	15,877,863	
Tekort	-4,774,779	-6,435,404	-7,929,940	
Netto	19,094,016	11,217,445	7,947,922	

Tabel 5

... met die volgende aantal gemeentes betrokke:

* 18 gemeentes in 2010 en 42 in 2011 se 2009 resultate is herhaal.

Grafiek 8

Gedurende 2012 het 'n beduidende aantal lidmate besluit om die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te verlaat. Indien hierdie gebeurte op die historiese syfers vir 2009 en 2010 toegepas word, sou dit die volgende effek gehad het:

	2009	2010	2011	
Netto surplus	19,094,016	11,217,445	7,947,922	
Min lidmate vertrek (12 gem)	2,269,536	509,622	802,959	
Netto	16,824,480	10,707,823	7,144,964	

Tabel 6

Ofskoon lidmaatverlies 'n relatief klein effek op die *gekonsolideerde* resultate van gemeentes toon, is die effek baie akuit op alle *gesentraliseerde koste per capita*, veral by *sinodale offergawe en werkgewerpensioenbydraes*. Hierdie verskynsel word in die *sinodale oorsig* verder toegelig.

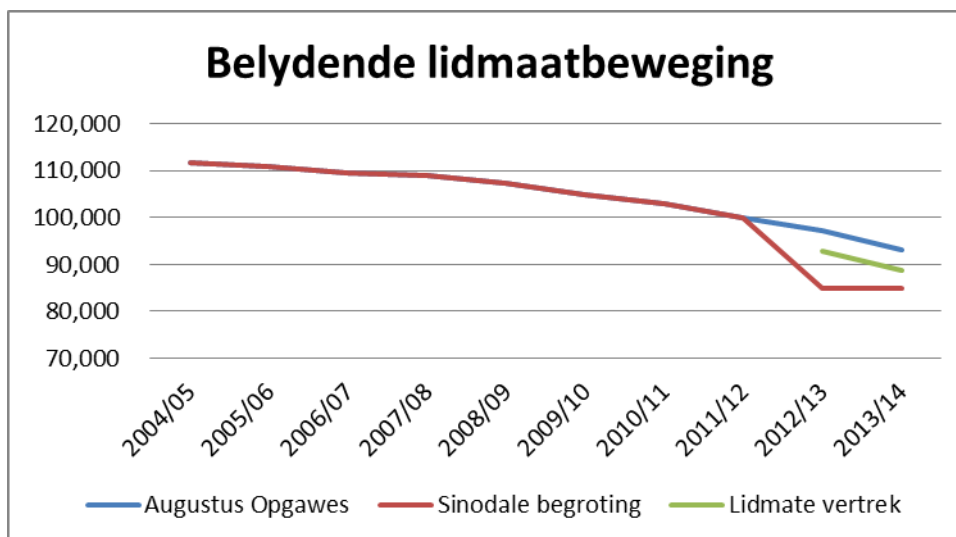
Indien aanvaar word dat alle koste van gemeentewees in die gekonsolideerde resultate ingesluit is (trustfonds-beweging *uitgesluit*), kan die gemiddelde *koste van Gemeente-wees* histories soos volg opgesom word:

	2009	2010	2011
TOTALE KOSTE	193,976,430	200,131,282	187,863,987
Lidmate	108,122	105,000	103,000
R. per B.lidmaat per jaar	1,794.05	1,906.01	1,823.92

Tabel 7

7.3.4 LIDMAATGETAL

Hoe het lidmaattal volgens die Augustustellings verloop?

Grafiek 9

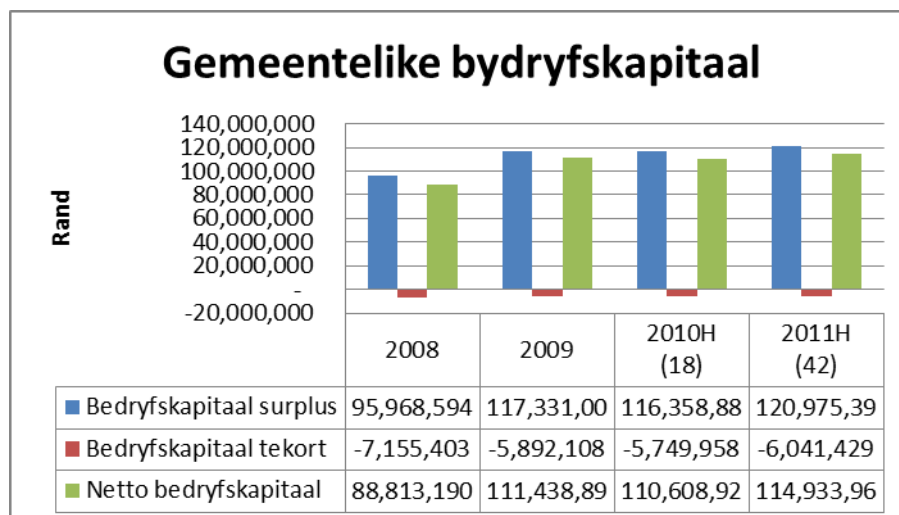
Die sinodale kantoor ontvang dikwels navrae oor hoe om met onbetrokke lidmate, lidmate wat nie opgespoor kan word nie asook studente wat by ander gemeentes inskakel, te handel. Meer gemeentes ervaar die effek om die *per capita* koste van hierdie lidmate (gemeentelik en sinodaal) te diens, terwyl daar geen offergawe van hierdie lidmate ontvang word nie. Ringskommissies moet asseblief aan gemeentes hieroor leiding gee.

7.3.5 DIE STAND VAN BEDRYFSKAPITAAL IN GEMEENTES

Die bedryfskapitaal van 'n gemeente wys op haar vermoë om skuld, wat binne een jaar betaalbaar raak, te vereffen. Om dit te kan doen moet 'n gemeente oor genoeg kontant (in die bank of korttermyn belegging) beskik om sodanige skuldverpligting te kan betaal. Wanneer gemeentes begin ontspar (geld van die bankrekening of belegging op 'n gereelde basis onttrek), is dit 'n teken dat die gemeente se uitgawes meer as haar inkomste is – dáárom moet van die beskikbare kontant gebruik word.

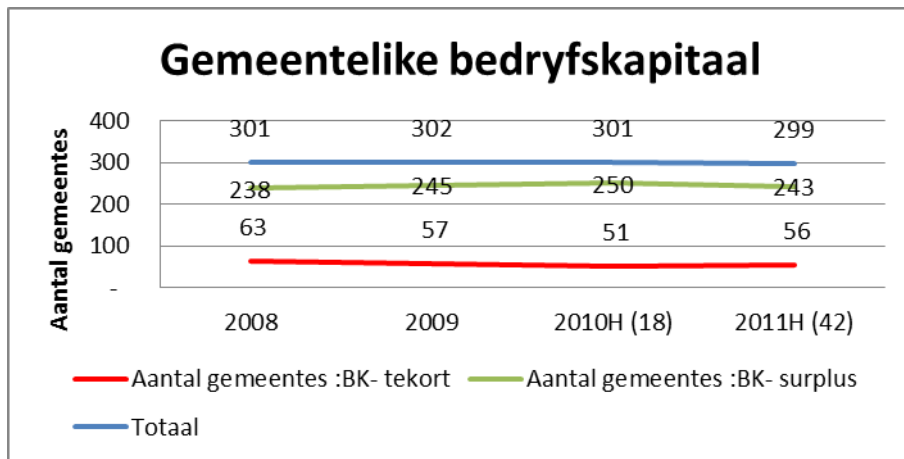
Wanneer bogenoemde situasie voorkom, kan dit gebeur dat gemeentes wat oor trustfondse beskik, en nie die stand van bedryfskapitaal maandeliks dophou nie, onnadenkend van die kontant van trustfondse gebruik. Dit is nie toelaatbaar nie.

Vir die termyn 2009 tot 2011 was die gesamentlike stand van bedryfskapitaal soos volg:

Grafiek 10

Hieruit blyk dit dat beide die absolute waarde van die kollektiewe bedryfskapitaalsurplusse en -tekorte toegeneem het, ten spyte van die minder aantal gemeentes (grafiek 11 hieronder) wat tot elke kategorie bygedra het:

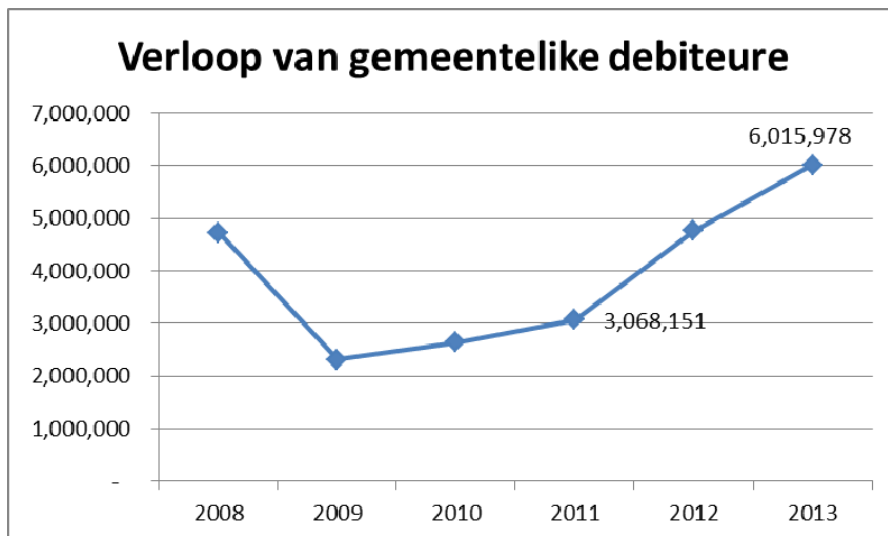

Grafiek 11

7.3.6 GEMEENTELIKE KREDITEURE

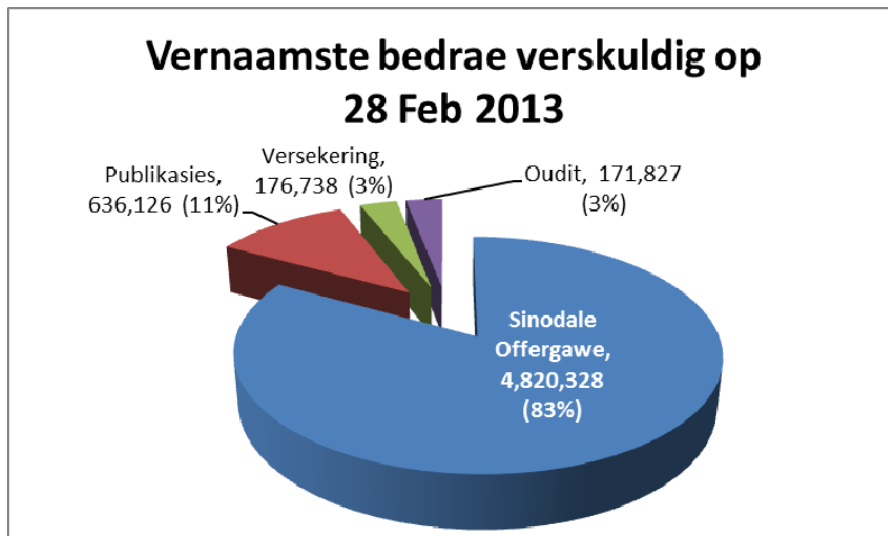
Die Raad van Finansies is meeste gemeentes se grootste bedryfskrediteur – 'n bedryfsklas. (In die Kerk verwys ons na hierdie uitstaande geld as gemeentelike debiteure (vanuit die sinodale oogpunt).)

Die verloop van gemeentelike debiteure (bedrae deur gemeentes aan die Raad van Finansies verskuldig) was soos volg:

Grafiek 12

Die verspreiding oor verskillende tipes gemeentelike debiteure was soos in grafiek 13 hieronder:

Grafiek 13

7.4 SINODALE WERKSAAMHEDE

Termynorsig: Sinodaal

Wat is gesentraliseerde aktiwiteite?

Aktiwiteite wat te duur of onprakties vir gemeentes is om self (afsonderlik) te onderneem. Tradisioneel sluit dit bedienings in soos Apostolaat, Diakonaat, Teologiese Opleiding, Studentebearbeiding, Kerkmusiek, Fonds vir Gemeente Opbou (subsidie), adviesliggame, Pensioenfonds, Mediese Fonds, Bejaardesorg, Kindersorg, Die Ondersteuningsraad, versorging van die emeriti ... om 'n paar te noem.

7.4.1 WATTER AKTIWITEITE WORD SINODAAL (GESENTRALISEERD) UITGEVOER?

Ofskoon daar by niemand onduidelikheid behoort te bestaan oor wat presies met hierdie sinodale begroting bekostig word nie, is dit nie onvanpas om, soos in 2010 tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering, weer na die besonderhede daarvan te kyk nie.

Gesentraliseerde werk van kerkwees	2011/2012 Begroot	2012/2013 H/Begroot	2013/2014 Begroot
	R	R	R
Administrasie	6,621,477	6,493,835	6,303,159
Teologiese Opleiding	3,379,112	3,793,278	3,936,953
Apostolaat : Teologiese Opleiding	1,476,556	2,650,977	2,620,109
Kommissie vd Algemene Kerkvergadering	2,421,050	2,490,225	2,432,882
Studentebearbeiding	1,460,177	1,509,469	1,577,668
Fonds vir Gemeente Opbou	3,139,280	1,472,440	1,472,440
Geboue en eiendomme	724,956	950,049	989,445
Argief, museum en biblioteek	813,371	814,398	860,874
Inligtingstegnologie & reproduksie	569,880	578,614	591,265
Sentik / Kommunikasie	451,000	441,271	459,085
Studielenings : Rentetekort	400,000	407,400	440,000
ADV	334,960	341,157	341,157
Kerkmusiek	206,604	209,074	224,161
Apostolaat : Sendingwerk	1,530,841		
68ste AKV			
- Emeriti ondersteuning	667,920	627,000	627,000
- Predikante Pensioenfonds aanvul	607,200	510,000	510,000
- Algemene Kapitaalfonds	1,113,200		
69ste AKV			
Wespark	96,000	48,000	
Bloemfontein Studente	40,000		
Voorsiening			
Totale koste	26,053,584	23,337,186	23,386,197
Absolute waarde (af) - / toename	R 994,372	-R 2,716,398	R 49,011
% Kosteverhoging	3.97%	-10.43%	0.19%
	101,200	85,000	85,000
Koste per lidmaat per jaar	R 257.45	R 274.56	R 275.13
Sinodale offergawe per lidmaat per jaar	R 257.00	R 278.00	R 275.00
		(R268+R10)	

Tabel 8

Dit het oor die afgelope termyn geblyk dat baie kerkraads- (en selfs sommige rings) vergaderings nie met gemak en oortuiging die besluite van die Algemene Kerkvergadering kan motiveer nie.

Een van die sake waarna dikwels verwys word, is die persentasie van gemeentes se uitgawes wat aan sinodale offergawe toegewys word. Vir die periode 2009 tot 2011 was dit soos volg bereken.

	2009	2010	2011
Totale koste gemeente *	193,976,430	200,131,282	187,863,987
Sinodale begroting	22,838,180	24,229,570	25,059,212
% van gemeentekoste	11.77%	12.11%	13.34%

* 18 Gemeentes in 2010 en 42 in 2011 se koste is hiervan uitgesluit.

Tabel 9

Daarna is die vernaamste vraag steeds:

Waarvoor word die sinodale offergawe aangewend?

Tabel 8 word as vertrekpunt gebruik en elke item daarin toegelig:

~ Administrasiekoste ~

Begrotingsbestuur: Raad van Finansies

Nie die volle R22.8m (2009), R24.2m (2010) of R25m (2011) is *administrasiekoste* nie. Administrasiekoste (soos hieronder verduidelik) kan hoogstens soos volg vergelyk word:

	2009	2010	2011
Totale gemeente koste *	193,976,430	200,131,282	187,863,987
Sinodale begroting	22,838,180	24,229,570	25,059,212
'Admininstrasiekoste'	5,868,448	6,410,135	6,621,885
% van totale gemeente koste	3.03%	3.20%	3.52%
% van sinodale begroting	25.70%	26.46%	26.42%
* 18 Gemeentes in 2010 en 42 in 2011 se koste is hiervan uitgesluit.			

Tabel 10

Hierdie beskrywing (*administrasiekoste*) skep ruimte om dit as 'n algemene en losstaande komponent van ons kerkwees te verstaan. Soos aan die ringsvergaderings van 2013 onderneem, verskaf die Raad van Finansies die toewysing van hierdie *administrasiekoste* aan spesifieke *kerkwees-aktiwiteite*. Gesentraliseerde sinodale aktiwiteite word soos volg aangewend:

BEGROTING : 2013/2014				
<i>Aktiwiteitsgedrewe</i>				
Begrotingspos		Admin en Salarisse toegedeel	IT en Reprodusie toegedeel	Fasiliteite toegedeel
Administrasie	6,303,159	1.		
IT & reproduksie	591,265	909,579	2	
Fasiliteite	989,445	1,341,953	1,341,950	3
Teologiese Opleiding	3,936,953	4,467,322	4,502,341	4,549,863
Apostolaat	2,620,109	2,999,970	3,034,989	3,124,486
Kommissie van die AKV en Rade	2,432,882	2,913,234	2,948,253	2,957,728
Studentebearbeiding	1,577,668	1,848,158	1,883,177	1,930,698
Fonds vir Gemeente Opbou	1,472,440	1,733,247	1,767,350	1,813,071
Argief, museum en biblioteek	860,874	1,082,137	1,117,156	1,226,878
Emeriti	627,000	855,082	890,101	937,622
Sentik	459,085	745,363	780,382	852,732
Predikante pensioenfonds - bydrae	510,000	707,210	742,229	789,751
Studielenings - Renteverlies	440,000	582,585	617,613	665,130
Algemene Diakensvergadering	341,157	509,197	544,216	591,737
Konservatorium	224,161	392,010	427,029	440,012
Studielenings - admin	-	159,412	194,430	201,468
Nie-operasionele eiendom	-	-	-	172,852
Algemene Kerkvergadering		412,800	447,819	495,341
Raad van Finansies - admin		231,890	266,909	314,431
Pers Admin		196,405	231,424	278,945
Administrastiewe bestuur		193,333	228,352	275,873
Personeel pensioenfonds - admin		185,907	220,926	268,448
Debiteure		180,109	215,128	262,649
Adviserend - admin		169,846	204,865	252,387
Krediteure		144,230	179,249	226,770
Wetgewing - admin		124,923	159,942	207,464
Kerkgeld vir kerkwerk		109,275	144,294	191,815
Bejaardesorg		50,044	85,063	132,585
Kinderhuise		79,599	114,618	119,035
Ondersteuningsraad		61,374	96,393	106,428
	23,386,198	23,386,198	23,386,198	23,386,198

Tabel 11

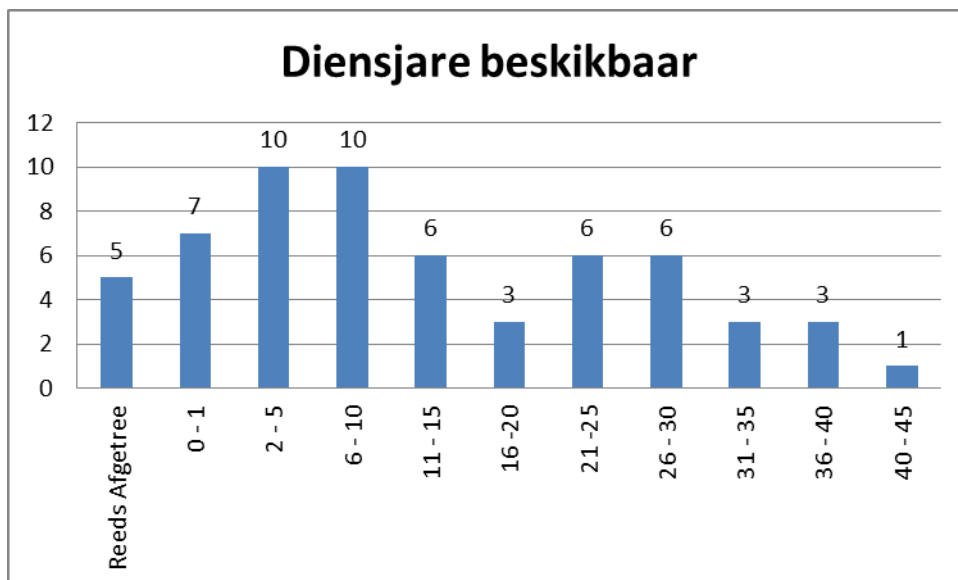
Meer hieroor aan die einde van die hoofstuk.

Hierdie tipe ontleding is histories nie onderneem nie en mag aanvanklik vreemd voorkom. Dit word allerweë aanvaar dat dit aan die Raad van Finansies en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra is om die uitvoering van die besluit op die mees ekonomiese wyse tot uitvoer te bring. Oor tyd is die logistiek van die visie/missie geskei en beklemtoon. Dit is vir hierdie rede dat die Raad van Finansies begin het om die redes (aktiwiteite) vir hierdie *administrasiekoste* te bepaal.

Die werkwyse was om eerstens die suiwer administrasiekoste (telefoon, drukwerk en skryfbehoeftes wat op alle afdelings van toepassing is) toe te deel en so ook die personeelkoste. Laasgenoemde is gedoen aan die hand van die mate van betrokkenheid van individuele perso-

neel by die onderskeie aktiwiteite. Daarna is koste verbonde aan inligtingstegnologie en elektroniese kommunikasie toegewys en laastens fasiliteitkoste wat nie deur debitering verhaal is nie.

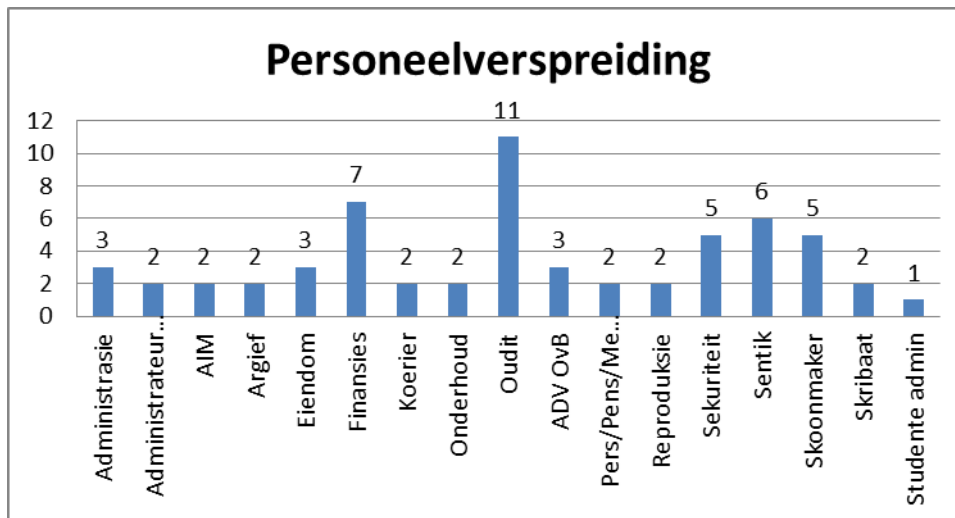
Hierdie ontleding het uitgewys dat weens die veelvuldige pligte van bykans elke persoon in elke begrotingspos, dit meebring dat elke personeelid 'n *sleutelposisie* vul. Daar sal beswaarlik aan personeelposte gerasionaliseer kan word *sonder* om die *aktiwiteite* daaraan verbonde óók te verminder nie. Uit 'n ontleding wat aan die Raad van Finansies voorgehou is, blyk dit dat die personeel-komponent 'n kritieke situasie bereik het. Verlof en siekteverlof plaas onverwerkbare druk op die oorblywende kapasiteit. Die toekomst lyk in terme van die huidige model nie sonder risiko te wees nie. Vir die 60 personeellede (afdeling *Interne Oudit* ingesluit, maar *SENTIK* uitgesluit) lyk die personeelprofiel soos volg:

Grafiek 14

Met die besluit om in hierdie besonder uitdagende jaar nie personeel (wat diens verlaat) te vervang nie, is dienslewering aan die Kerk ernstig aan bande gelê.

Die administrateur en die mannekragbestuurder moes oorweeg om dienslewering verder te laat erodeer of om te probeer om optimale diens te lewer met die beskikbare hulpbronne tot hul beskikking. Na 'n ontleding van die situasie, was dit gou duidelik dat interne verskuiwings nodig is. Dit was noodsaaklik om, hoewel nie 'n senior posisie nie, bykomende hulp aan te stel. Dit word in Junie 2013 geïmplementeer.

Grafiek 15

Die ongeveer R6.303m *administrasie* word soos volg aangewend:

	R
INKOMSTE	263,739
Administrasiekoste verhaal	191,727
E-pos : Eksterne gebruikers	72,012
MIN: TOTALE UITGAWES	6,566,898
Bankkoste	115,000
Kantoorhuur	538,152
Konsultasiekoste	70,000
Ledegeld	4,600
Medisyne	6,000
Onderhoud : Meubels en Toerusting	6,495
Ouditeursvergoeding	145,733
* Salarisse en lone en werkgewersbydares	4,731,235
Personeelontwikkelingskoste (Kursus en kongres)	10,200
Reis-, verblyf en motorkoste	263,885
Registrasie- en affilasie koste	7,000
Posgeld	65,672
Telefoon	158,300
Tydskrifte, tegniese opdaterings (IB en MH)	8,381
Versekering	172,646
Vervanging meubels en gordyne / onderhoud	6,495
Vergaderings en Funksies	105,092
Waardevermindering	80,000
E-poskoste : Eksterne gebruikers	72,012
NETTO BEGROOT	(6,303,159)

* Personeel van die afdeling Interne Oudit en SENTIK is nie by hierdie personeelkoste ingesluit nie. Dit word uit eie inkomste gediens – sien afsonderlike begrotings verder aan.

Tabel 12

~ Teologiese Opleiding ~

*Begrotingsbestuur: Kuratorium, Hervormde Dosentevergadering
en Raad van Finansies*

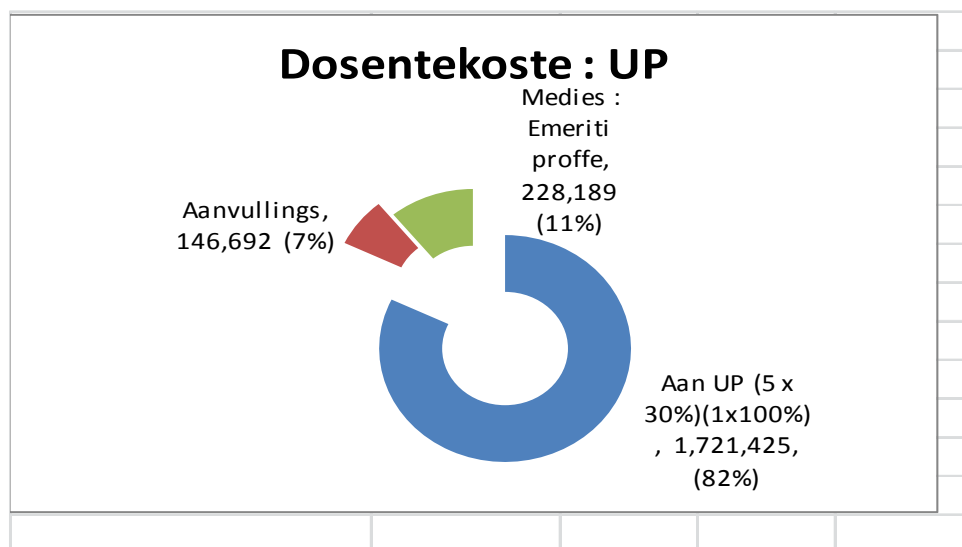
Die begroting vir hierdie afdeling bestaan uit drie dele, naamlik koste verbonde aan die Universiteit van Pretoria, Hervormde Teologiese Studies en Hervormde Teologiese Kollege.

Universiteit van Pretoria

	Sonder Dogmatiek	Met Dogmatiek
INKOMSTE	259,000	259,000
Rente uit Teologieseopleidingsfonds	152,000	152,000
Rente ontvang	7,000	7,000
Oorplasing vanaf TO Opgehoopte fonds	0	0
Bydrae vanaf Dosente uitset : HTS	100,000	100,000
UITGAWES	2,159,776	2,391,305
Dosentekoste	1,864,776	2,096,305
Funksies en kampe-studente	15,000	15,000
Korting op studielening	200,000	200,000
Oninbare skulde	50,000	50,000
Fakulteits webwerf	30,000	30,000
Studente Sake	280,828	280,828
- Kantoorhuur	10,000	10,000
- Onderhoud - kantoormasjiene	5,000	5,000
- Salaris en werkgewerbydraes	253,828	253,828
- Skryfbehoeftes en posgeld	10,000	10,000
- Telefoon	2,000	2,000

Tabel 13

Die samestelling van die Dosentekoste is soos volg:

Grafiek 16

Hervormde Teologiese Studies

Die begrote uitgawes is soos volg:

Produksiekoste		50,000
Salarisse : Publikasie Koördineerder		141,372
Medies : Publikasie Koördineerder		10,638
Redakteur		168,114
Redakteur : Sanlam		19,393
Posgeld & Sbeh		1,000
Telefoon		1,000
Kantoorhuur UP		25,608
NETTO BEGROOT		(417,125)

Tabel 14

Hervormde Teologiese Kollege

Drukwerk,pos en skryfbehoeftes		2,500
Huur		10,000
Kantoortoerusting		3,000
Praktykvorming		145,000
Reiskoste		2,500
Vergaderingkosse		2,500
Personeelkosse en werkgewerbydraes		676,210
Motorkoste		90,486
Telefoon		7,500
Versekering		17,000
Welstand van gemeentes en predikante		150,000
NETTO BEGROOT		(1,106,695)

Tabel 15

Totale besteding aan Teologiese Opleiding:

	Sonder pos in Dogmatiek	Met pos in Dogmatiek
Opleiding aan UP	(2,181,604)	(2,413,133)
HTS	(417,125)	(417,125)
HTK	(1,106,695)	(1,106,695)
Totaal aan Teologiese Opleiding	(3,705,424)	(3,936,953)

Tabel 16

~ Apostolaat ~

Begrotingsbestuur: Raad vir Apostolaat

Hierdie sinodale aktiwiteit het oor tyd ontwikkel vanuit afsonderlike begrotings vir die Afrika Instituut vir Missiologie en Sendingwerk. Die Afri-

ka Instituut vir Missiologie was onder bestuur van die Raad vir Toesig en *Sendingwerk* onder bestuur van die Raad vir Apostolaat. Gedurende hierdie termyn (2009 tot 2011) het die sekretaris vir Apostolaat die drie tot vyf jaar kontrakaanstelling in die pos van Kerkgeskiedenis (Universiteit van Pretoria) aanvaar en het die twee begrotingsposte saamgesmelt. Daarmee saam het die opleiding van die Afrika Instituut vir Missiologie-studente van Klipdrift te Hammanskraal verskuif na die sinodale sentrum in die Dirk van der Hoffgebou. Om die effek van die verskuiwings aan te dui, word die begrotings vir die onderskeie jare hieronder in gekonsolideerde formaat weergegee:

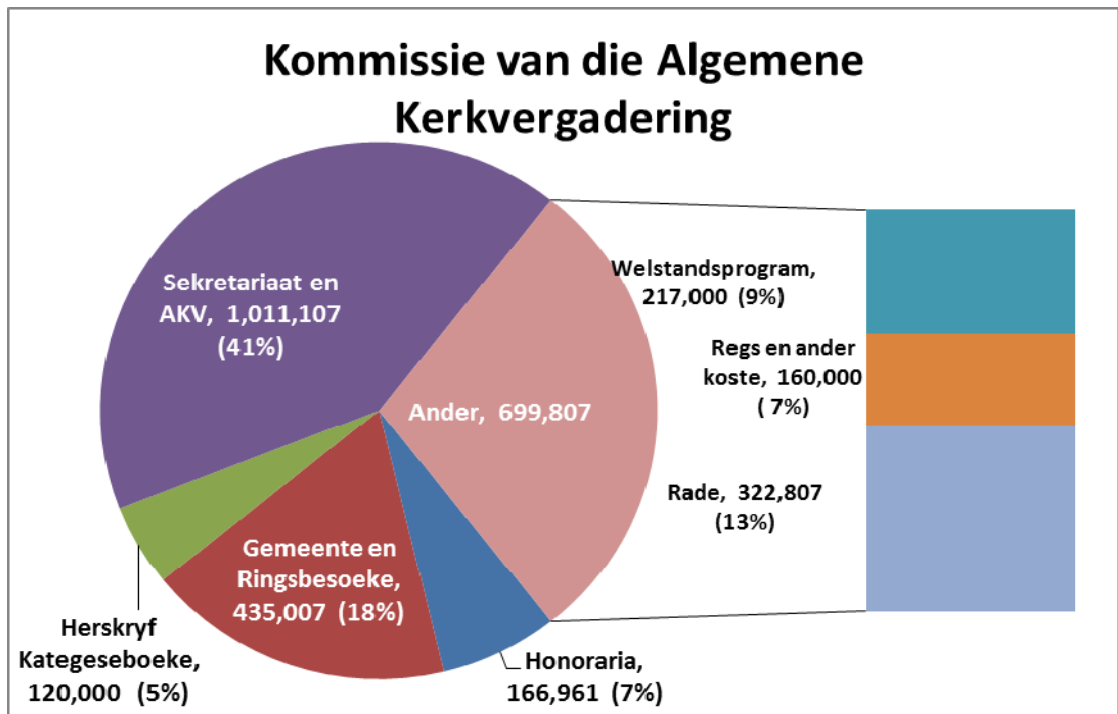
	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Inkomste	26.000	30.000	33.000
Uitgawes	3.033.397	2.680.977	2.583.282
Dosente en personeelkoste	1.333.682	1.007.583	982.449
Students-ondersteuning	498.980	434.273	483.000
Administratiewe ondersteuning	117.965	157.785	110.054
Vergaderingskoste	45.580	21.200	22.280
Befondsing van bediening:			
Maranatha Holy Kerk (MROC)	797.650	912.388	959.116
Sentrum vir Missionele bediening	127.200		
Navorsing	59.380	83.240	8.120
Dienslewering : Instituut	53.000	84.500	82.283
NETTO BEGROOT	(3.007,397)	(2.850,977)	(2.580,282)
Samgevat:			
Apostolaat : Teologiese Opleiding	1.476.556		
Apostolaat : Sendingwerk	1.530.841		
	3.007,397		

Tabel 17

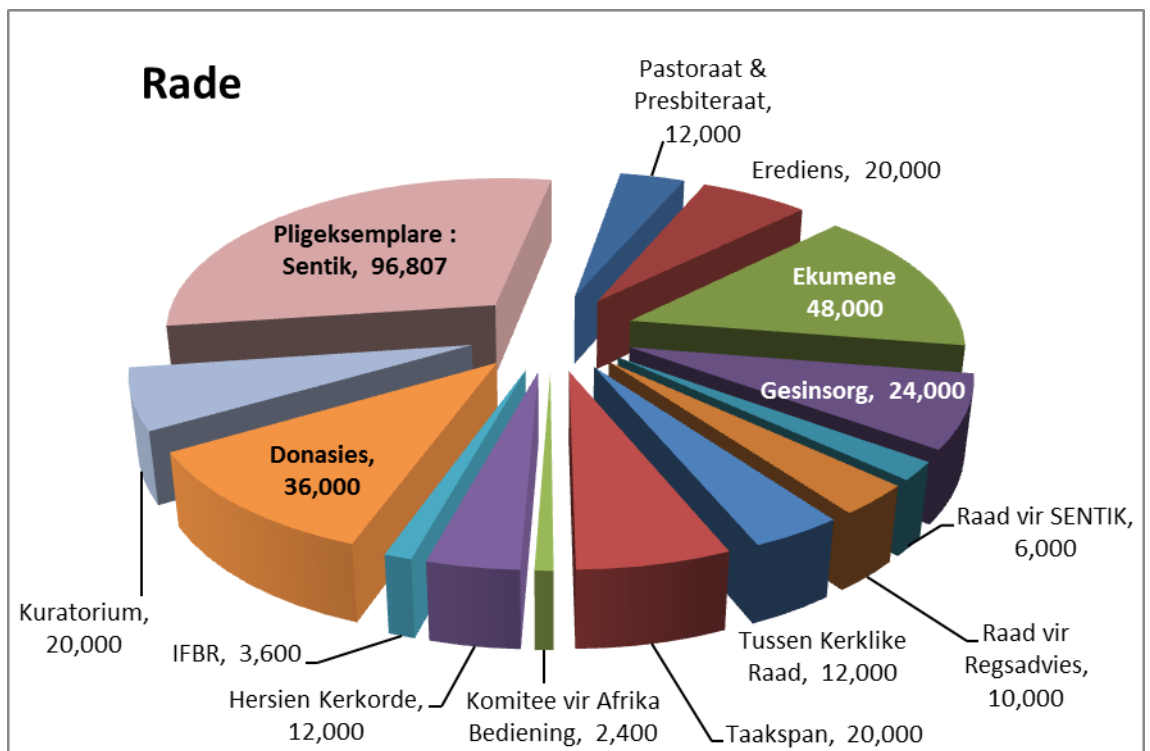
~ *Kommissie van die Algemene Kerkvergadering* ~

Begrotingsbestuur: Moderamen en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

Die onderskeie rade is adviserend tot die **Algemene Kerkvergadering** en daardeur aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Wanneer oor die rol en plek van rade besin word, moet oor opdragte vanuit die Algemene Kerkvergadering aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besin word.

Grafiek 17

Grafiek 18

Hierdie skyfdiagram lê ten minste een leemte in die sinodale begroting bloot. Let daarop dat daar byvoorbeeld twee bedrae aan SENTIK bekostig word. Pligeksemplare aan eksterne biblioteke en ander komplementêre lewerings is in die publikasiewêreld algemene gebruik. Die ander bedrag ten aansien van SENTIK is vir die Raad se vergadering-uitgawes. Gesamentlik beloop dit R102 807.00. Saam met die koste

vir die ontwikkeling van kategeseboeke in **Grafiek 17** (R120 000.00), beloop die bedrag wat in die sinodale begroting opgeneem is R222 807.00. Dit word verder onder die SENTIK begrotingspos bespreek.

Donasies behels skenkings van R12 000.00 elk aan die Christelike Seemansorganisasie, Transoranjie Instituut vir Buitengewone Onderwys en Metro Evangeliese Sorg.

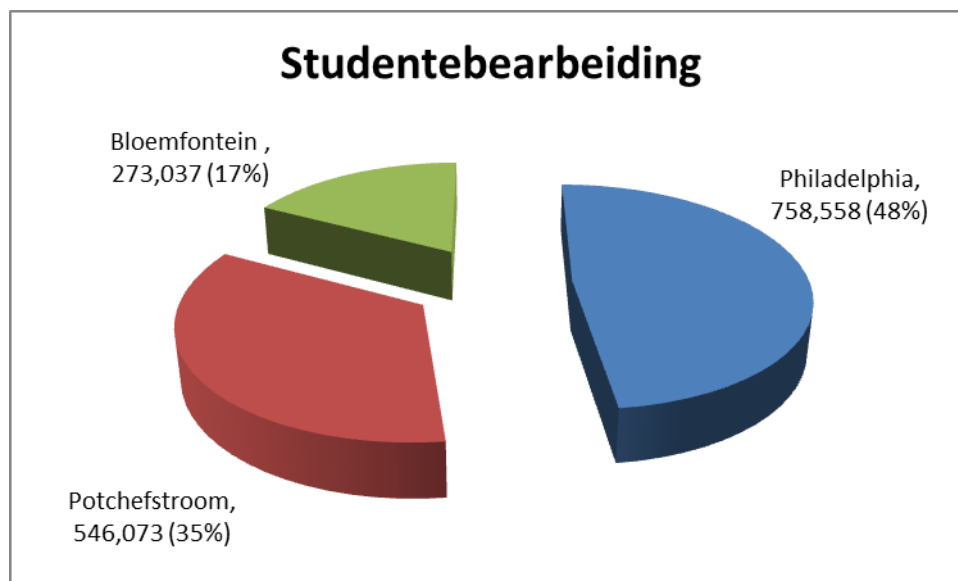
~ Studentebearbeiding ~
Begrotingsbestuur: Raad van Finansies

Gedurende die groot rasionalisering van 1989 is dit aan alle studente standplase gestel dat hierdie entiteite oor tyd selfonderhoudend moet raak. Dit moet gelees word teen die agtergrond van die staking van sinodale hospitaalbearbeiding, sluit van die regsafdeling van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en ander groot ingrype.

Aan hierdie voorwaarde kon egter net die studente standplaas Stellenbosch voldoen. Moet nie 'n fout maak nie, elke oorblywende standplaas doen hul uiterste bes om koste aan hierdie noodsaaklike dienswerk in te perk, soos om parkeererwe in wooneenhede om te skakel en vele ander inisiatiewe.

Die Algemene Kerkvergadering se onsekerheid oor wat om met studentebearbeiding te doen, kom ook in resente sinodale begrotings voor. So is daar **tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering** 'n spesifieke uitbreiding op die sinodale begroting aangevra ter befondsing van die studente standplaas te Bloemfontein ...

Vir Philadelphia word 1.5, vir Potchefstroom 1 en vir Bloemfontein 0.5 standplase begroot. Grafiek 19 toon die sinodale bydraes aan die onderskeie standplase:

Grafiek 19

~ Fonds vir Gemeente Opbou ~
Begrotingsbestuur: Raad van Finansies

Dankie vir die subsidie! Dra asseblief ons dank aan die Raad van Finansies en Algemene Kommissie oor. Dit maak vir ons moontlik om ... (gemeentes wat subsidie ontvang).

Hierdie onderlinge ondersteuning is een van die maniere om aan mekaar hulp te verleen, mekaar se laste te help dra.

Dit bly 'n voorreg om, met die ontvangs van elke dankbetuiging, aan te dui dat bogenoemde dankbetuigings aan **elke gemeente** en derhalwe **aan elke lidmaat** gestuur word. **Dit** is waar hierdie hulp vandaan kom. Sonder dat ons dit besef het, vind die volgende besluit van die 69ste Algemene Kerkvergadering neerslag in die subsidie uit die *Fonds vir Gemeente Opbou*:

Die besluit by punt 9.4.2.1 van die 69ste Algemene Kerkvergadering lui soos volg:

BESLUIT

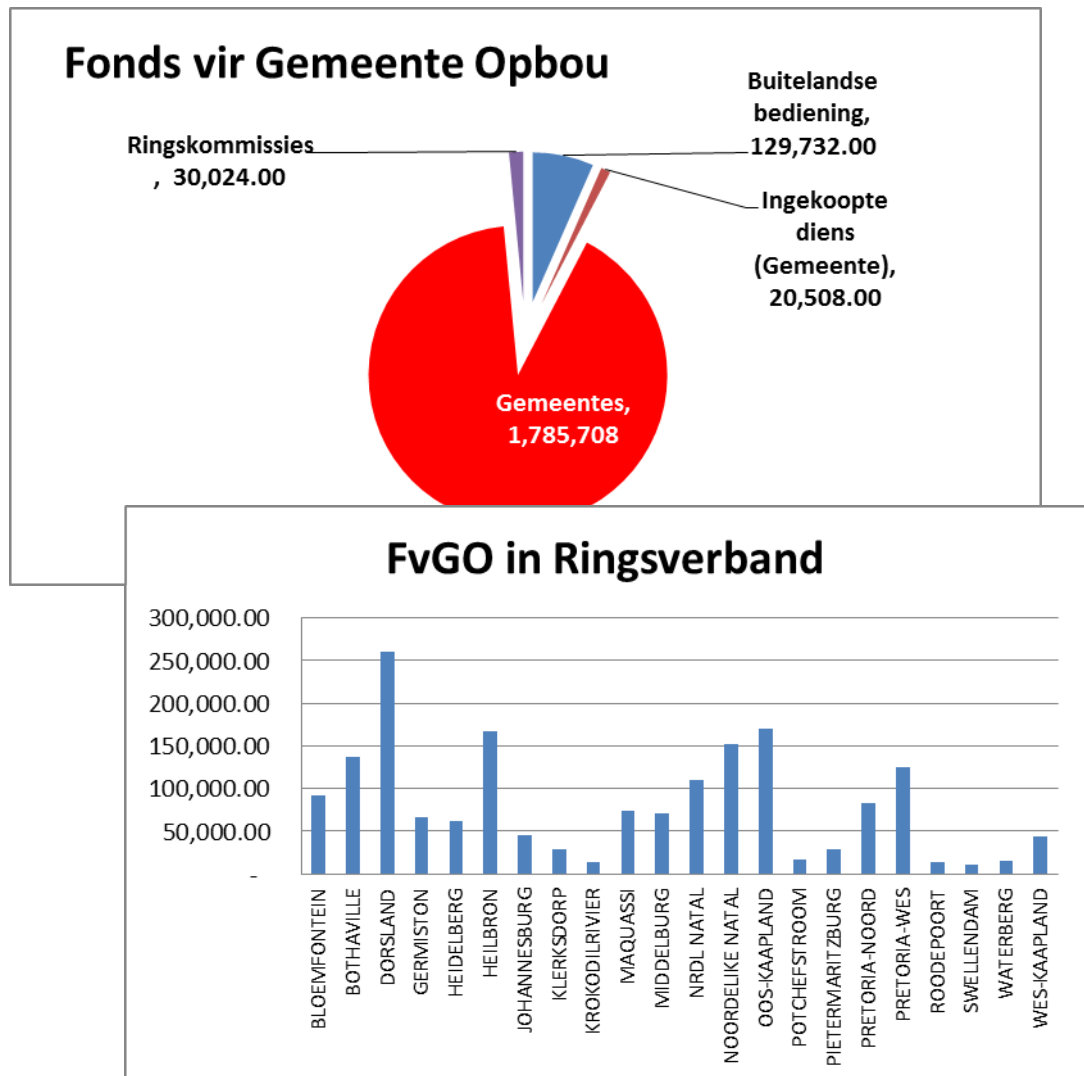
1. Die vergadering neem kennis van die hindernisse in die weg om 'n **regverdige basis van deelname** (befondsing van gesentraliseerde aktiwiteite) tussen gemeentes te bewerk.
2. Die basis van deelname per lidmaat word gehandhaaf.
3. Die Raad van Finansies oorweeg die fasilitering van 'n **databasis om vermoënde gemeentes en ringe in kontak met minder gegoede gemeentes en ringe te bring.**

Die Raad van Finansies het oor die termyn 2010 tot 2012 (en 2013) informeel oënskynlik-vermoënde gemeentes aan minder gegoede gemeentes (by navraag van laasgenoemde) *bekendgestel*. Dit is nie op 'n databasis nie. Die vraag bly of die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika barmhartigheid van *hierdie aard* wil institusionaliseer ...

Die Raad van Finansies was, weens finansiële druk in gemeentes, genoodsaak om die sinodale offergawe in te perk. Benewens die kapitaalfonds wat in die slag gebly het, is die bedrag in die Fonds vir Gemeente Opbou (subsidie) min of meer gehalveer. Die ander helfte is uit die opgehoopte fonds (vir Fonds vir Gemeente Opbou) bekostig – met ander woorde histories onaangewende begrotingsbedrae vir dié doel.

Die Fonds vir Gemeente Opbou is ook die tuiste van nie-gemeentelike ondersteuning.

Dit word in Grafiek 20 toegelig:

Grafiek 20

Buitelandse bediening (2013/4) bekostig:

- * Zambië: R104 723.00 as bydrae tot bediening daar; en
- * Zimbabwe: R25 000.00 ter stuiwing van die Zimbabwefonds.

'n Paar algemene opmerkings oor hierdie fonds:

- * Die toekenning moet deur die ringskommissie aanbeveel word: Geen aanbeveling, geen subsidie. Net so, indien die ring nie aanbeveel nie, word toekenning nie oorweeg nie.
- * Die subsidie van 2013/2014 is afgeskaal om kontantvloei te beskerm – nie alle sinodale offergawes word ontvang nie.

- * Subsidie mag teen agterstallige rekeninge/geskeduleerde skuld aangewend word.
- * Afhangende van die begroting en ander faktore, kan dit gebeur dat subsidie in 'n bepaalde jaar nie toegeken word nie.
- * Die subsidie-toekenning is lidmaatgetal gedrewe en onderskei tussen:
 - ** Gemeentes met minder as 201 lidmate ontvang subsidie vir:
 - *** Sinodale offergawe.
 - *** Instandhouding van bediening.
 - ** Gemeentes met 201 en meer lidmate – gewoonlik met 'n minimum (2013: R15 000.00).
 - ** *Ad hoc* toekenning soos van tyd tot tyd deur die Raad van Finansies oorweeg en toegestaan.

Gedurende 2012/2013 is subsidie ook aangewend om brugpredikante te help bekostig in gemeentes wat deur afskeiding van lidmate geraak is.

~ Geboue en eiendom ~
Begrotingsbestuur: Raad van Finansies

Die Raad van Finansies is van mening dat eiendomme wat nie 'n bydrae tot verkondiging van die evangelie lewer nie, (hetsy strategies, vir ekonomiese inkomste of huisvesting van kerkwees-aktiwiteite) verhandel behoort te word.

Dit is aan die Raad van Finansies opgedra om (kerkordelik), met toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, oor onder andere eiendom te beskik (Ordinansie 9.2.2.4). Die Raad maak weer gebruik van 'n *eiendomskomitee uit eie geledere* onder voorsitterskap van ds HP van den Berg.

Daar is 'n eiendomsverslag in 2012/2013 ontwikkel wat tans onder behandeling is. Die Algemene Kerkvergadering wys verantwoordelike predikante en ander kundiges aan om dit namens die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te onderneem. Die afhandeling van handeling met sinodale eiendom in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sal waarskynlik nie momentum kry in die huidige Raad van Finansies se diens tyd nie. Tans sien die sinodale begroting vir eiendom soos volg daaruit:

	Begroot 2012/2013	Begroting 2013/2014	
Dirk van der Hoff			Huisves alle sinodale kantore, Argief en biblioteek. Verder bied dit huisvesting aan die H/K van die Ondersteuningsraad, Kinderhuis Direksie, AIM opleiding, MRCC kantore en (as NHKA bydrae) TOIBO. Hysbak moet vervang word.
Inkomste	886,027	895,187	
Uitgawes	1,510,004	1,595,696	
	(623,977)	(700,509)	
Barton Keep			'n Verklaarde historiese gedenwaardigheid. Die Barton Keep huisves Sentik volledig. Besik ook oor lesinglokale vir gebruik deur die NHKA en MRCC. Vra gereelde instandhouding .
Inkomste	134,965	134,965	
Uitgawes	241,864	252,849	
	(106,899)	(117,884)	
Klipdrift			n Bemaakte eiendom. Voormalige HTO opleiding (nou AIM) is hier onderneem. Verhuur 3 huise. Word gekwel deur onwettig besetting en verg gereelde hofverskynings . Val binne die Dinokeng reservaat.
Inkomste	51,000	93,000	
Uitgawes	249,973	265,852	
	(198,973)	(172,852)	
Venterskroon			Benewens die Kampterrein (gemeente eiendom) is daar ander eiendom (eie titelakte) wat verval en dringende kapitaaluitleg verg. Aanbiedinge vir verkoop is aangevra en in die kerk bekend gemaak.
Inkomste	100,800	100,800	
Uitgawes	99,000	99,000	
	1,800	1,800	
Craig Owl			'n Woonstel in Pretoria middestad wat namens die Raad vir Apostolaat vir gebruik deur die Hoof Uivoerende Beampte van die MRCC beskikbaar gestel word. Bedryfskoste word beskosstig in die AIM begroting.
Inkomste	0	40,000	
Uitgawes	22,000	40,000	
	(22,000)	-	
TOTAAL	(950,049)	(989,445)	

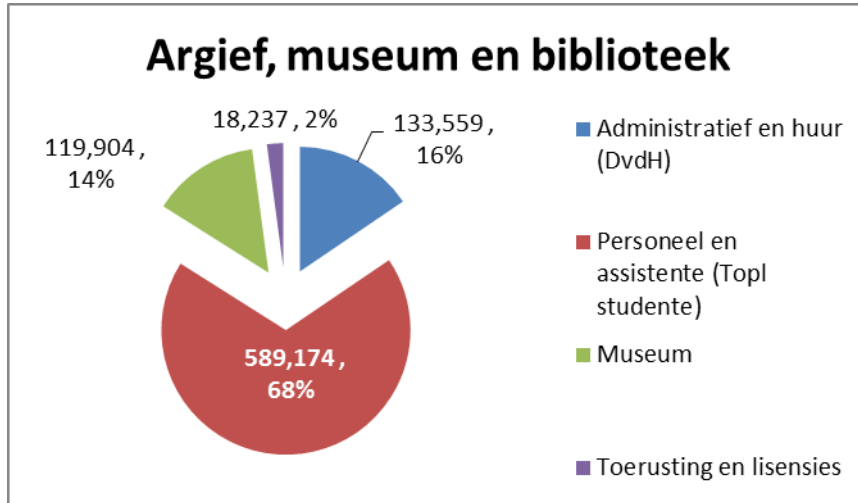
Tabel 18

~ Argief, museum en biblioteek ~
Begrotingsbestuur: SENTIK en Komitee vir Argief

Dit is die geheue en geskiedenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Dit bevat kennis en ontsluit die verlede vir vandag en môre (algemene opmerking).

Dit is verstommend dat die Kerk soveel in die historiese belê en tegelyk missionale bediening afskaal (lid van die Raad van Finansies tydens die 2013/14 begroting nadat kerkgeskiedenis aan die Universiteit van Pretoria ook bespreek is).

Die argief is waarskynlik een van die grootste redes waarom die sinodale kantore nie *sommer* 'n ander, meer ekonomiese heenkome kan/wil soek nie. Ofskoon die biblioteek 'n beduidende deel van die *argief-ruimte* beslaan, moet argiefruimtes vir optimale toestande ingerig word. Voggehalte, lig en lug, brandveiligheid en dergelike oorwegings, kos geld. Ons is nog nie by benadering in die optimale posisie nie. Hiérdie afdeling *wéét* wat 'n brand in die gebou sou beteken!

Grafiek 21

Die museum, wat van historiese- en kultuurwaarde is, is na die kerkgebou van gemeente Pretoria verskuif. Bewaarkundiges (ten aansien van museums) is wetenskaplik toegerus om dit nie maar net nog 'n *uitstalling* te maak nie. Dit kos ook geld!

~ Inligtingstechnologie (IT) en reproduksie ~
Begrotingsbestuur: Raad van Finansies

Benewens interne drukwerk, lewer dié afdeling ook diens aan gemeentes en eksterne organisasies (byvoorbeeld die Tshwane Universiteit van Tegnologie). Die afdeling genereer beduidende inkomste.

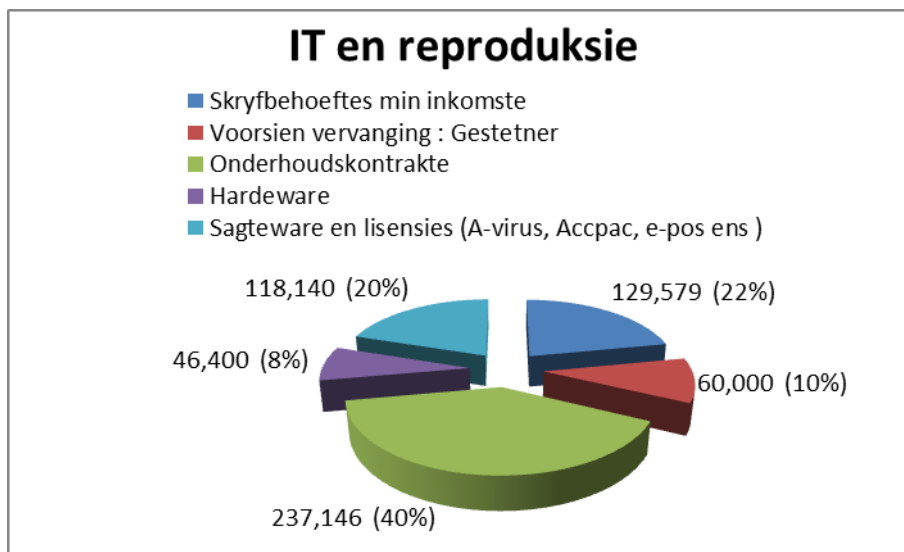
Alle massa drukwerk (omsendbriewe, agendas, notules, ensovoorts) word intern vermeerder. Massapos (rekeningstate en omsendbriewe) word ook deur die personeel van die *afrokkamer* hanteer. Wanneer dit stil is, is die personeel besig met skoonmaakdienste of die voorbereiding van vergaderings en funksies wat by die sinodale kantoor aangebied word.

Alle skryfbehoeftes van alle sinodale aktiwiteite en papier word in hierdie begrotingspos ingesluit. Dit wat aan spesifieke begrotingsposte toegewys kan word (deur middel van drukwerk-rekwisisies), word van die toepaslike afdeling verhaal. Dit verskyn as begrote skryfbehoeftes

en drukwerk in daardie begrotings. En daar moet ekonomiese kapasiteit vir Algemene Kerkvergaderings se daaglikse notules en ander drukwerk voorsien word. Weereens, skaalekonomie maak dat ons nêrens elders goedkoper drukwerk van hierdie omvang gaan kry nie.

Onderhoudskontrakte en voorsiening	297,146
Skryfbehoeftes en drukwerk	350,579
Toerusting en sagteware	164,540
	812,265
Inkomste gegengereer	-221,000
TOTAAL	591,265

Tabel 19

Grafiek 22

~ Studielenings: Rente-tekort ~

*Begrotingsbestuur: Raad van Finansies, Kuratorium en
Beurs- en Leningskomitee van die Kuratorium*

Het u geweet dat ...

- * studente wat deur die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika tot student van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in teologiese opleiding toegelaat is, 'n beurslening ontvang – onder andere 100% van inskrywing- en klasgelde?
- * tot en met die 2012-gekeurdes, studente ná die nakoming van voorwaardes (onder andere vyf jaar predikant van die Kerk), 50% korting op die klasgeld van die hele studietydperk ontvang?
- * hierdie studiehulp met ingang van 1 Januarie 2013 na 80% klasgelde afgeskaal is?

- * tot 31 Desember 2013, studente op hierdie beurslenings boeke en rekenaars kon koop?
- * predikante vir nagraadse studielenings studiehulp kan ontvang, maar dat daar inderwaarheid nie by die Kuratorium hiervoor om befondsing aansoek gedoen word nie?
- * merietebeurse aan presteerders toegeken word?
- * studieleningsdebiteure op 28 Februarie 2013 hieraan alleen ongeveer R8.4m rand beloop het?
- * 'n polisskema die lenings rugsteun?

Inderdaad ruim ondersteuning. Dit het oorspronklik begin as beurse en lenings wat uit bemakings en skenkings ontvang is.

Die volgende ontleding het uit 'n verslag (wat aan die Kuratorium, Raad van Finansies en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê is) gekom:

Vir beurse en lenings	Fonds- waarde	Kapitaal en rente beskikbaar	Lenings	Kontant uit NHKA / RvF kontantvloei
Dolf Potgieter	1,179,199			
PSD Hagen	123,929			
Harmzen	48,319			
J Minnaar	88,674			
Petrusburg	37,662			
G&C Swanepoel	35,984			
Noodfonds	471,781			
Voorgaads - Bykomende hulp	767,635	2,753,182	8,502,208	-5,749,026
Nagraadse studie				
Nagraads - Buitelands	178,541			
Nagraads - Bykomende hulp	599,387	777,928	113,526	664,402
Fondse vir 'n spesifieke doel:				
WP Brouwerfonds	63,613			
JF du Preezfonds : Meriete	255,219	318,831	-	318,831
Netto kontant behoefte :		3,849,941	8,615,734	-4,765,793

Tabel 20

Wat hierdie ontleding uitwys is dat reeds meer as R4.7m beskikbare nalatenskappe en skenkings aan studente beskikbaar gemaak is. Dit kan net uit die Raad van Finansies (Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se) kontantvloei bekostig word.

Anders gestel: In plaas daarvan dat die Raad van Finansies geld in 'n rentedraende belegging betaal en rente verdien, belê die Nederduitsch

Hervormde Kerk van Afrika (deur die Kuratorium en Raad van Finansies) die fondse in studente. Die R440 000.00 wat aan rente begroot is, is die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se instemming om op hierdie belegging (R4.765m op 28 Februarie 2013) ongeveer 9.2% rente per jaar te betaal. Daarmee saam word vir die 50% kortings in die sinodale begroting (sien weer Teologiese Opleiding hierbo: R200 000.00) ingesluit.

Wat kos hierdie studieleningsfasiliteit?

Indien dit uit die begroting *versamel* word, die volgende:

Item		R.c.	Waar in die begroting?
Rentevoorsiening		400,000	Afsonderlik
Kortings		200,000	Teologiese opleiding
Studielening administrasie		201,468	Administrasiekoste
		801,468	

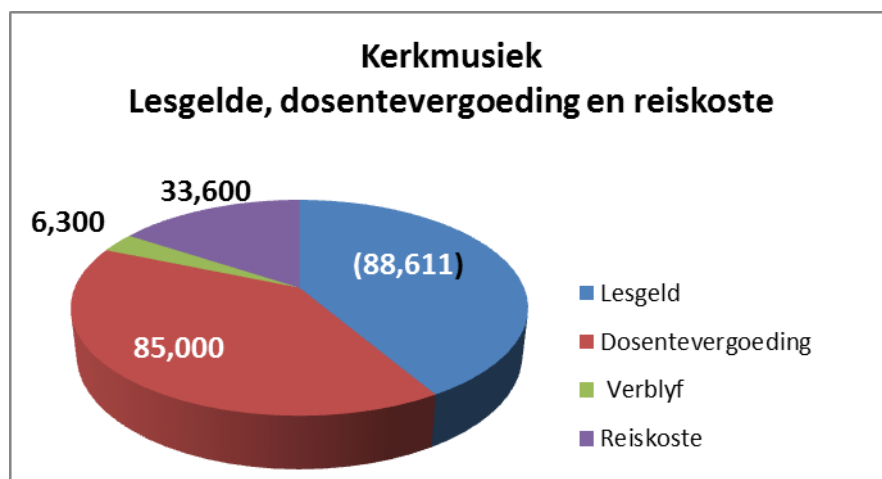
Tabel 21

~ Kerkmusiek ~

Begrotingsbestuur: Raad vir Erediens, Komitee vir Kerkmusiek

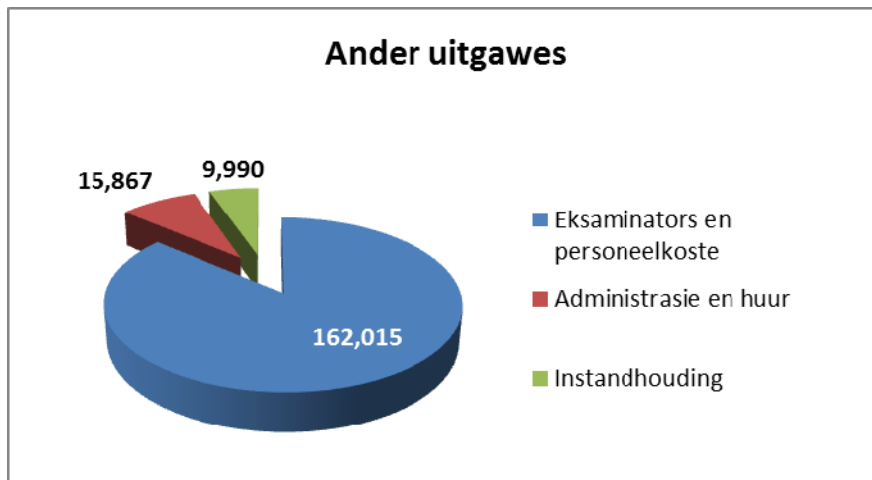
Hierdie afdeling beslaan 'n relatief klein gedeelte van die gesentraliseerde aktiwiteite van kerkwees. Die werk en die belang daarvan raak egter die kern van kerkwees, naamlik die erediens. Hierdie komponent behels opleiding van orrelstudente, navorsing ten opsigte van kerkmusiek en toerusting van gemeentes, predikante en orreliste.

Die twee orreldosente se vergoeding is gebaseer op die bedrag aan lesgelede wat ontvang word. Reiskoste word volgens die Raad van Finansies se reistarieë betaal. Die netto uitgawe van ongeveer R36 000.00 word in grafiek 23 vertoon.

Grafiek 23

Die ander koste items word in die volgende diagram (Grafiek 24) opgesom:

Grafiek 24

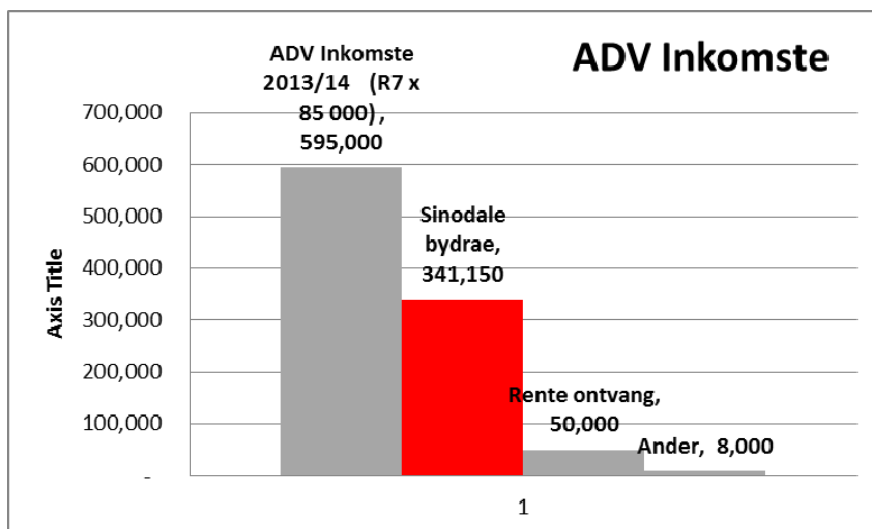
~ Algemene Diakensvergadering ~

Begrotingsbestuur: Algemene Diakensvergadering/Raad van Finansies

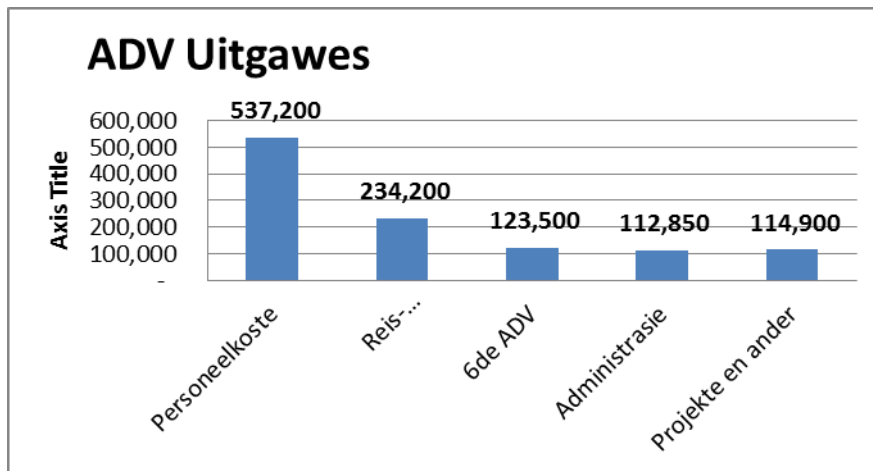
Die bedrag wat sinodaal (uit sinodale offergawes) begroot word, het ten doel om die sekretariaat van die Algemene Diakensvergadering tydens vestiging van die Algemene Diakensvergadering te ondersteun. Dit kom dus al jare.

Die Algemene Diakensvergadering het 'n besondere roeping (barmhartigheid aan die wêreld) en vergestalt die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se uitleef daarvan.

Die Algemene Diakensvergadering beleef, net soos die Algemene Kerkvergadering, ekonomiese uitdagings. Meer nog, befondsing hiervoor kom vanuit dieselfde bron, naamlik gemeentes! Die begroting wat tydens die 6de Algemene Diakensvergadering vir 2013/2014 bekragtig is, sien soos volg daaruit:

Grafiek 25

Grafiek 26

Die 6de Algemene Diakensvergadering was 'n ongelooflike ervaring. Die Gesprek het daar ook posgevat en dit was insiggewend om te sien hoe tegnologie (spesifiek lewendige videostroming) hierdie vergadering oop en deursigtig gemaak het. Na wat verneem word, gaan die vergadering ook op DVD beskikbaar gestel word. Wat 'n voorreg om saam met so 'n span diakens te kan werk!

Hoe vertrou is u met die werksaamhede van die Algemene Diakensvergadering en diakonaat van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika?

~ Emeriti van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika ~
Begrotingsbestuur: Raad van Finansies

Die Raad van Finansies volstaan met wat aan die ringsvergaderings van 2013 gekommunikeer is:

Hoe ondersteun die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika tans die emeriti?

Die Kerk het die gebruik gevestig om die mediese fonds-bydraes van alle emeriti uit 'n fonds vir dié doel te subsidieer. Dit maak sin aangesien dit in hierdie lewensfase is waar die behoefte aan mediese sorg groot is.

Die begrote inkomste van die Fonds bestaan uit die volgende:

Per jaar	
Uit die sinodale begroting*: 2013/2014 begroot	R 627 000.00
R200 per gemeente: R48 000 per maand	R 576 000.00
Rente op belegging	R 132 000.00
Totaal	R1 335 000.00

* Sedert die 68ste Algemene Kerkvergadering

Tabel 22

Die huidige maandelikse subsidie (R700.00 per egpaar en R360.00 per enkellid) beloop in totaal R133 583.00 per maand of te wel **R1 602 996.00** per jaar. Dit laat 'n tekort van ongeveer **R267 996.00** per jaar oftewel ongeveer R22 500.00 per maand.

Die R200.00 per gemeente per maand is sedert instelling nog nooit verhoog nie. As hierdie komponent as die balanserende syfer geneem word, kan die **huidige** tekort grootliks aangespreek word deur die bedrag na **R300.00** te verhoog – maar lees verder!

By aanvang was die subsidie sowat **39%** van die totale premies van emeriti. Hierdie syfer staan nou op **25%** terwyl daar gepoog was om **50%** van die mediese premie in subsidie aan emeriti te betaal. Om by die doelwit van 50% uit te kom is R3 075 744.00 per jaar nodig. Trek daarvan die sinodale bydrae (R627k) en rente (R132k) af, is die behoefte R2 316 744.00 of te wel R193 062.00 per maand. As ons dit deur die huidige ongeveer 260 bydraende gemeentes deel, behoort die bydrae nader aan R743.00 per maand te wees.

Alhoewel dit beplan word om 'n verhoging van die bedrag aan die 70ste Algemene Kerkvergadering (oorsprong van die gebruik) voor te hou, wil ons vriendelik dog dringend versoek dat gemeentes in die ring die inisiatief sal neem om dit self te verhoog. Skakel asseblief met mev Alida Bezuidenhout by ons kantoor om die gemeente se debietorder te verhoog. Waar weldoeners (individue) ook deur middel van 'n debietorder maandeliks 'n bydrae van enige omvang wil maak, verwys hulle asseblief na Alida. Die kantoor nommer is steeds 012 322 8885 x 201.

Baie dankie aan die gemeentes wat **reeds** hierop gereageer het!

'n Verdere moontlikheid (wat nie die eerste uitsluit nie) is om daadwerklik 'n beroep op lidmate in u ringsgemeentes te doen om, soos dit op hul hart gelê word, 'n donasie aan die Fonds te maak. Vir elektroniese oorbetalings kan besonderhede van mev Sarie Roux bekom word.

Aan al die gemeentes en ringsvergaderings wat emeriti ter plaatse bystaan en ondersteun, baie dankie daarvoor.

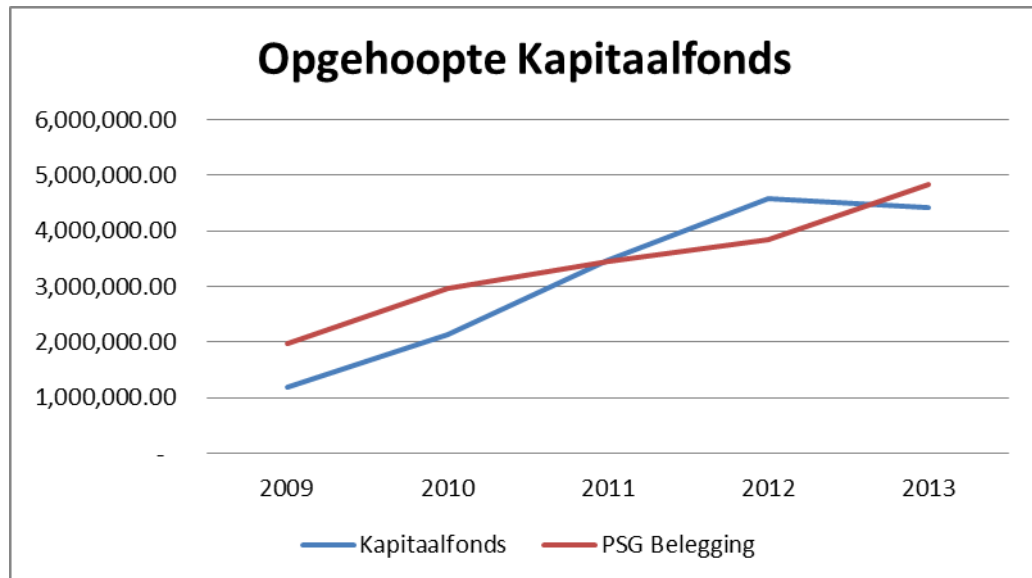
~ Algemene Kapitaalfonds ~
Begrotingsbestuur: Raad van Finansies

Ook 'n inisiatief van die **68ste Algemene Kerkvergadering**. Met die druk op die sinodale offergawe *per capita*, het die begrotingspos in die slag moes bly.

Op 28 Februarie 2013 het die Fonds R4 415 225.00 beloop. Hierdie

Fonds word deur 'n PSG portefeulje gerugsteun. Die Raad van Finansies, bekragtig deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, het in die afgelope jaar R171 317.00 van die Fonds vir onvoorsiene regskoste aangewend. Die Raad betreur die terugslag wat hierdie fonds daardeur moes beleef.

Die verloop van die opgehoopte *Kapitaalfonds*:

Grafiek 27

Dit is goed om waar te neem dat die kapitaalfonds op 1 Maart 2013 likied en befonds is.

Gesentraliseerde dienste wat NIE in die sinodale begroting opgeneem is nie

Die koste vir die onderstaande aktiwiteite is nie bereken toe die ongeveer R6.3m in **Tabel 11** toegewys is nie. Ons laat dit dan oor aan die nuwe Raad van Finansies!

*~ Die afdeling Interne Oudit ~
Ordinansie 9.5
en Besuite van die Algemene Kerkvergadering
Begrotingsbestuur: Raad van Finansies*

Tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering is die volgende besluit hieroor geneem:

9.3.3.2 Tydraamwerk (in konteks van die funksionering van die afdeling Interne Oudit).

BESLUIT

1. Die huidige funksionering van die afdeling Interne Oudit staak op 28 Februarie 2011 (laaste jaar onder huidige bedeling dus 1 Maart 2010 tot 28 Februarie 2011).
2. Gemeentes wat om finansiële, logistiese of ander relevante redes nie 'n eksterne liggaam kan gebruik nie, doen aansoek by die Raad van Finansies om die sinodale interne ouditfunksie te gebruik. Dienste gelewer word, per ooreenkoms met gemeentes, afsonderlik gefaktureer.
3. Dienste ingekoop van die sinodale afdeling Interne Oudit (ongegag die entiteit) word vereffen deur die liggaam wat die diens versoek.
4. Dienste wat sinodaal benodig word byvoorbeeld instandhouding van die sinodale databasis, sinodale interne ouditering, inspektoraat, ensomeer, word deur middel van die sinodale heffings as administrasiekoste bekostig synde koste van gemeenskaplike belang. Dié begroting moet hiermee aangesuiwer word.
5. Gemeentes neem deeglik kennis van die *King III* verslag ten opsigte van korporatiewe beheer.

Het u geweet die afdeling doen nie net gemeente oudits nie?

Kyk bietjie hierna:

- * Ringsboeke (38)
- * Ringsdiakensvergaderings (25)
- * Ringsapostolaat (10 stelle)
- * Kleuterskole van gemeentes (2)
- * Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging boeke (ongeveer 220 takke)
- * DPS-huis boeke (6 huise)
- * Die Ondersteuningsraad boeke (ongeveer 20 takke)

Die dienste is ook baie meer as net oudits:

- * Werknemersbelasting (4 gemeentes).
- * Gemeentelike inkomstebelasting (ongeveer 220, uitgesluit eksterne oudits waarvan die IB opgawes deur die afdeling onderneem word).

- * Belastingadvies en berekenings.
- * IRP5's en halfjaarlikse rekonsiliasies met die SAID van ongeveer 30 gemeentes.
- * Plaaslike ondersoeke by gemeentes waar onreëlmatighede plaasgevind het of waar beduidende risiko's openbaar word. Dikwels word die ondersoeke deur kerkrade self aangevra.
- * Advies in terme van belasting-nakoming ten opsigte van alle belastingtipes.
- * Deurlopende opleiding aan kassiere en administratiewe beamp-tes.

Mnr Johan Hattingh deel graag die volgende inligting met u:

Die doel van die oudit van gemeentelike (en ander entiteite se) finansies is om die toetsing ten opsigte van die nakoming van kontroles en prosedures te bevestig. Hierdeur word lidmate gerus gestel dat die kernwaardes van die *King III*-verslag nagekom en bestuur is.

Wat is King III?

Die uitreiking van die *King III*-verslag (oor korporatiewe bestuur en verantwoordbaarheid), wat hoofsaaklik die nuwe Maatskappywet in gedagte gehad het, word in die verslag ook op kerke van toepassing gemaak. In hierdie verslag word die begrip *korporatief* uitgebrei om **enige** organisasie (byvoorbeeld verenigings, klubs, skole, trusts, maatskappye en selfs kerke) in te sluit (al is die woord *kerk* nêrens daarin te vind nie).

Hoe raak dit kerkrade, gemeentes en enige persoon in 'n vertrouwensposisie in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika?

Voorsitters van gemeente- en kerkraadsvergaderings het dus die verantwoordelikheid om hierdie waardes te bestuur as deel van hul pligte. Om die waardes te bestuur moet daar tussen *bestuur* (kerkraad) en lidmate van die gemeente 'n etiese *verhouding* bestaan. Dit is gebaseer op wedersydse vertroue en verantwoordelikheid om die aanspreeklikheid van die hulpbronne van die gemeente billik en deursigtig te bestuur.

Die noodsaak om *King III* onder die aandag van gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te bring, word in die volgende aanhaling gevind:

In contrast to the King I and II codes, King III applies to all entities regardless of the manner or form on incorporation or establishment and whether in the public, private sectors or non-profit sectors. We have drafted the principles so that every entity can apply them and, in doing so, achieve good governance (Mervyn E King, SC King Committee Chairman, soos aangehaal uit 'n publikasie van © 2009 Institute of Directors in Southern Africa).

Die reikwydte van hierdie stelling betrek ook kerklike entiteite. Wanneer die verslag egter deurgewerk word, is die aanvoeling dat die *King*-komitee óf min van die kerklike milieu verstaan, óf dat dit nie bedoel was om kerke as entiteite hierby te betrek nie. Daarmee saam is my aanvoeling dat die *King*-komitee die maatskappywet in gedagte gehad het – 'n stel *reëls* wat, hoewel bekend in die korporatiewe omgewing, nie op die kerk van toepassing is nie – gewoon omdat meeste kerke (waaronder die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) nie 'n maatskappyvorm aangeneem het nie. Kerke se ordes en reëls is gewis nie afsonderlik of kollektief bestudeer en in die *King*-verslag opgeneem nie – die gebrek aan inklusiewe terminologie en begrippe getuig hiervan. Hoe dit ook al sy, kerke is na wat ons kon vasstel, nêrens van *King III* vrygestel nie.

Wat behoort die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika hiermee te doen?

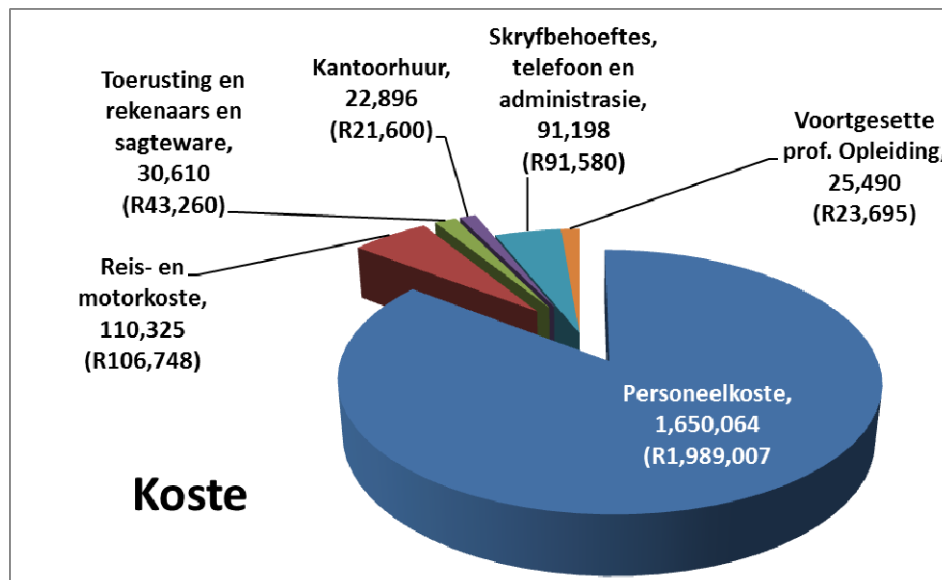
In die perfekte toestand, niks. Waarom? Omdat die beginsels wat in die *King*-verslae aangespreek word, inherent (eie) is aan **rentmeesterskap**, soos die Bybel dit voorhou. Hiéruit het die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika onderling deur die **Kerkorde** ooreengekom om gestalte aan hierdie rentmeesterskap te gee. Ofskoon daar navorsing gedoen kan word om die geldigheid van hierdie stelling te toets, ontbreek die sinodale kapasiteit om dit op hierdie stadium te onderneem. Ek is egter daarvan oortuig dat as ons Bybels en kerkordelik handel, die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die vereistes van *King III* grootliks nakom.

Ongelukkig leef kerke in die gebroke wêreld en is alle lidmate (en ongelukkig soms ook die rade en vergaderings wat uit lidmate bestaan) uitgelewer aan die versoekings en onvolmaaktheid van die wêreld.

Daarom moet die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (en alle ander kerke) *deeglik kennis neem van die King III-verslag ten opsigte van korporatiewe beheer*. Indien die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (gegroepeer in gemeente-, ring- en sinodale komponente, *tipeerbaar* as korporatiewe-strukture) nie die onderling ooreengekome beginsels van rentmeesterskap (soos hierbo beskryf) nakom nie, die Kerk gevaar staan om buite die landswette (vervolgbaar) op te tree en selfs nog erger, verleë voor God te staan indien die Nederduitsch Hervorm-

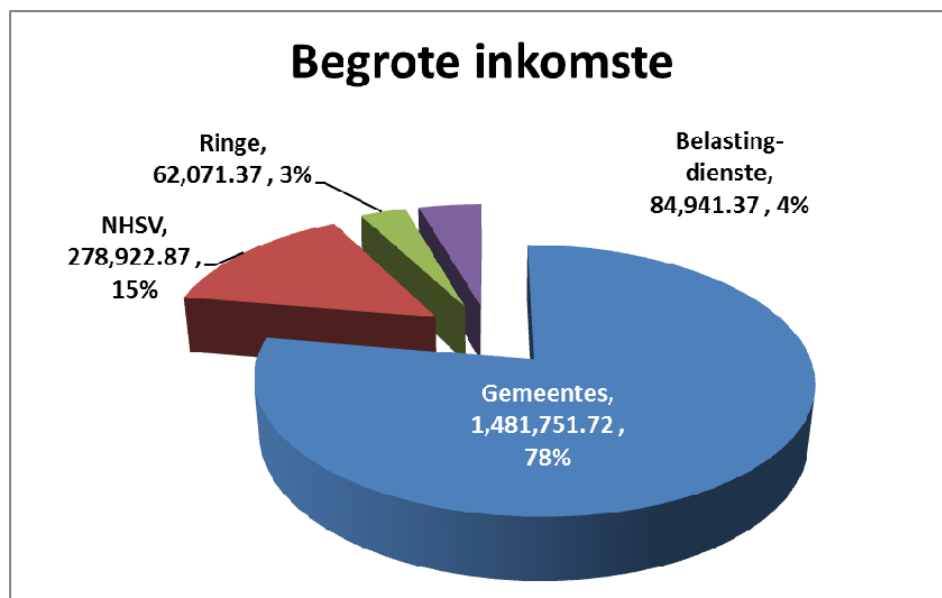
de Kerk van Afrika nie goeie rentmeesters is oor dit wat hulle van God ontvang nie.

Alle gebruikers van die dienste van die afdeling Interne Oudit (**nie** nét gemeentes nie) bestee ongeveer R1.93m (2011/2012: R2.275m) aan 'n gesentraliseerde (kollektiewe) liggaam. Gemeentes en ander organe word hiermee ondersteun om goeie rentmeesterskap (ook in die bestuur van *King III*) te ondersteun:

Grafiek 28

Dit word voorsien dat die onderskeie kategorieë van gebruikers soos volg tot die bekostiging van die dienste sal bydra:

Grafiek 29

~ Versekering ~

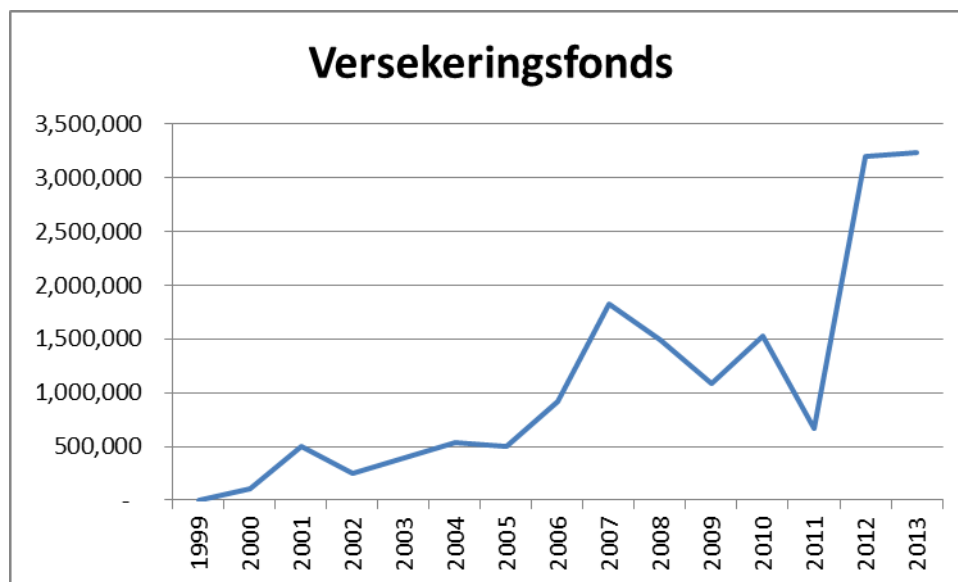
Ordinansie 9.2.2.2 en

Besluite van die Algemene Kerkvergadering

Begrotingsbestuur: Raad van Finansies

Sedert 1 Januarie 1998 maak die Kerk en Organe van Bystand gebruik van selfversekering – dalk meer bekend as 'n *binne-bybetalingstelsel*. Dit kom in kort daarop neer dat die Kerk 'n sekere persentasie van die risiko self dra. 'n Groot deel van die premies word dan ook nie aan die versekeraar oorbetaal nie, maar word deur die sinodale kantoor bestuur indien daar eise ontstaan. Vanweë die feit dat die Kerk self 'n deel van die risiko absorbeer, word daar jaarliks 'n bepaalde bedrag bespaar. Die besparing is die netto resultaat van premies ontvang, minus eise uitbetaal. Dit ondersteun die bekostiging van korttermyn versekering vir die Kerk.

Die verloop van die opgehoopte Versekeringsfonds:

Grafiek 30

Instandhouding en waardasie van eiendom

Gemeentes word weer daarop gewys dat die waarde van alle vaste eiendomme, soos die kerkgeboue, pastorieë, ensovoorts, jaarliks met ongeveer 10% verhoog word. Dit negeer egter nie die onus van gemeentes om seker te maak dat die geboue voldoende verseker is nie. In geval van 'n eis kan awery (gemiddelde) toegepas word om die eis te verreken. Dit beteken dat as u onderverseker is, net 'n gedeelte van die eis betaal gaan word.

'n Verdere probleem is die instandhouding van bates. Gemeentes

moet seker maak dat eiendomme na behore in stand gehou word. *Versekering is nie 'n polis ten opsigte van instandhouding nie*. Skade wat oor 'n lang periode voorkom, word nie gedek nie. 'n Versekerbare eis is skade wat aan 'n spesifieke gebeurtenis gekoppel kan word, byvoorbeeld 'n haelstorm. Onthou dat normale gebruik en verbruik uitgesluit word van enige versekeringseis. Dus as die pype bars as gevolg van ouderdom gaan geen versekeraar uitbetaal nie.

Gemeentes moet ook seker maak dat eise spoedig ingedien word. Onthou daar is 'n spertyd van 30 dae na die gebeurtenis.

Die historiese verloop van die skema was soos volg:

Jaar	Premies	Opgehoopte bybetaling	Totale premie oorbetaal aan versekeraar	Eise	Eise teen opgehoopte bybetaling	Eise as % van die opgehoopte bybetaling
2004	3,049,389	1,730,000	1,319,389	3,049,389	767,970	44.39%
2005/2006	3,220,070	1,850,000	1,370,070	3,220,070	1,563,437	84.51%
2006/2007	3,476,077	2,050,000	1,426,077	3,476,077	1,519,263	74.11%
2007/2008	3,675,196	2,050,000	1,625,196	3,675,196	1,896,008	92.49%
2008/2009	4,160,030	2,067,000	1,536,630	3,603,630	2,028,175	98.12%
2009/2010	4,691,722	2,900,000	1,791,722	4,691,722	2,507,076	86.45%
2010/2011	4,895,073	2,900,000	1,395,073	1,734,658	1,082,202	37.32%
2011/2012*	4,096,966	2,900,000	1,196,966	1,913,066	1,913,066	65.97%
2012/2013*	3,932,068	2,900,000	1,032,068	2,476,826	2,476,826	85.41%

* Sluit eise in proses van verwerking uit

Tabel 23

~ Mediese fonds ~

*Besluite van die Algemene Kerkvergadering
Begrotingsbestuur: Raad van Finansies*

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se emeriti, predikante en personeel is steeds by *Discovery Health* mediese fonds ingeskakel. Verskeie planopsies is vir die lede beskikbaar.

Alexander Forbes is die makelaar wat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika help met die markondersoeke, evaluering en plasing van predikante by 'n mediese fonds. Tans is die onderskrywer van die Kerk se amptelike mediese fonds *Discovery Health*. *Alexander Forbes* is ook behulpzaam indien lede probleme met die fonds ondervind.

Daar word gereeld brosjures en omsendskrywes aan lede gestuur oor die stand van die mediese fonds en verandering in die mark. Daar

word ook jaarliks gespreksgeleenthede geskep waartydens lede hulle probleme met die konsultant kan bespreek en waar die volgende jaar se planne aan lede verduidelik word. Hierdie sessies word baie swak bygewoon en gewoonlik is daar maar een of twee lede by die byeenkomste. Daar word ook skrywes aan lede gerig wat aandui dat die betrokke lede óf hulle mediese spaarplan uitgeput het, óf 'n baie groot selfbetalingsgaping het, óf geen kroniese medisyne op hulle planne het nie, maar wel daarvan gebruik maak.

Gemeentes moet in gedagte hou dat wanneer 'n leraar van 'n mediese plan verander, dit 'n effek op die werkgewersgedeelte (indien gesubsidieer) uitoefen. Dit het ook bepaalde belasting implikasies vir leraars.

Benewens die personeel en infrastruktuur wat direk hiermee gemoeid is, is daar nie ander koste aan die diens verbonde nie.

~ SENTIK ~

Begrotingsbestuur: Raad vir SENTIK

Dit is, onder andere, 'n werkwyse van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika om die evangelie te verkondig, ons kinders toe te rus, nuus met mekaar te deel en debat te stimuleer. 'n Gesprek met personeel van SENTIK sal baie gou uitlig dat min mense weet waarmee die afdeling alles te doen het. Wat bekend is:

Die Hervormer

Almanak en Bybelse Dagboek

Konteks

Boekwinkel/Kategeseboeke

*Maar het u geweet
dat daar ook na die volgende sake omgesien word?*

*Webblaaie
e-Hervormer*

*Kerklike kommunikasie
Ander publikasies en gidse*

asook dienste aan

*Gemeentes en kerkrade
Predikante
Bestuurder: DPS-stelsel
Die Ondersteuningsraad*

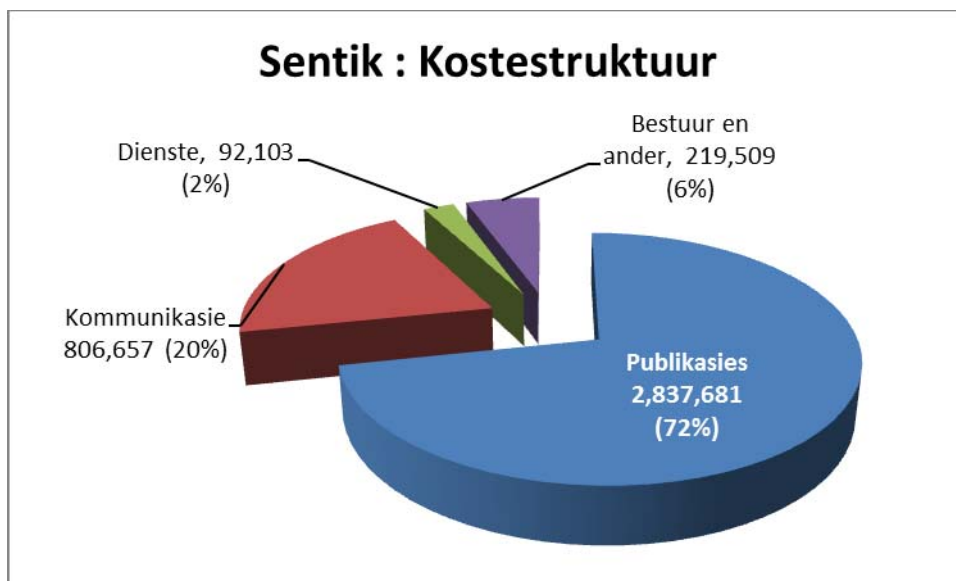
*Ringskommissies
Sekretaris van die ADV
Administrateurskantoor
... en aan u*

Die opgesomde begroting lyk soos volg:

	R.c
Verkope en advertensies	3,141,175
Pligeksemlare (sien KvAKV begroting)	80,904
Sinodale begroting : Kommunikasie	374,085
Sinodale begroting : R1.00 per lidmaat	85,000
	3,681,164
Min uitgawes	3,955,950
Koste van verkope, produksie en versending	1,411,239
Huur betaal (Bkeep)	65,107
Personeelkoste *	2,197,774
Bokoste **	281,830
Aanvulling nodig uit die Liedboekfonds	-274,785

Tabel 24

'n Prentjie van die kostestruktuur gee meer perspektief:

Grafiek 31**7.4.2 TAAKSPAN**

Die verslag van die sekretaris van die Taakspan, dr JC van der Merwe, volg hieronder:

Die Taakspan funksioneer tans anders as in die verlede. Die kwessies vir die aandag van die Taakspan, wat gemeentes of ringe aangespreek wil hê, kom op verskillende maniere op die tafel:

- * Hulle meld aan by die Kerkkantoor (by die administrateur of sekretaris).
- * Hulle meld aan by die Sentrum vir Missionale Bediening (Dr WA Dreyer).
- * Hulle meld aan by die Hervormde Teologiese Kollege (Dr JC van der Merwe).

In bepaalde gevalle bring gemeentes hulle vrae slegs onder die aandag van die ringskommissies wat dit dan selfstandig hanteer. Kwessies wat ringe of gemeentes raak, kom onder die aandag van die Moderamen of Algemene Kommissie via die sekretaris. Die Taakspan het tot nou toe tot probleme wat in ringe/gemeentes ontstaan het, in opdrag van die Algemene Kommissie toegetree. In die onlangse verlede het daar egter bepaalde veranderinge plaasgevind wat na my mening die werksaamhede van die Taakspan waarskynlik beïnvloed het.

Die vorige administrateur het afgetree, en sowel die vorige sekretaris van die Kommissie, asook die vorige hoof van die Hervormde Teologiese Kollege het geëmeriteer. Dr WA Dreyer is in min of meer hierdie tyd aangestel in die deeltydse/tydelike (met voltydse werkopdrag) pos van Kerkgeskiedenis by die Universiteit van Pretoria. Die verantwoordelikhede van die Sentrum van Missionale Bediening is na die Hervormde Teologiese Kollege verskuif, wat ook intussen 'n nuwe hoof gekry het.

'n Nuwe administrateur, sekretaris van die Kommissie en hoof van die Hervormde Teologiese Kollege is aangestel in min of meer die tyd toe die *steedsHervormers* se destruktiewe aktiwiteite 'n hoogbloei beleef het. Baie tyd en aandag is hierdeur in beslag geneem terwyl die genoemde poste se bekleërs hulle voete in die nuwe poste moes vind. Ek weet dit behoort nie te geld as 'n verskoning nie, maar ek meen tog dit het 'n bepaalde invloed gehad.

Intussen is daar egter op *ad hoc* basis en deur individue soos dr Dreyer, Van der Merwe, Labuschagne, ds J Coetzee, en mnr Struwig aandag gegee aan gemeentes en ringe se vrae en kwessies soos wat dit onder die aandag gekom het. In heelwat gevalle is gemeentes en ringe besoek of het ampsdraers uit die ringe of gemeentes die genoemde individue besoek om raad te vra. Dit het ook in bepaalde gevalle begin gebeur dat die ringe self inisiatiewe van stapel gestuur het om onderlinge sorg vir mekaar te aanvaar en hulp te gee, of om bepaalde reëlins te tref om probleme in gemeentes aan te spreek. Voorbeelde hiervan – daar is meer voorbeelde – is die Ring van Heilbron, Ring van Noordelike Pretoria, die gemeente Witbank waar 'n finalejaar teologiese student sy praktiese werk onder toesig en mentorskap van ds IM Lombard in Witbank-Suid doen; daar is ook voorbeelde van brugbediening en pas-

torale hulp deur geëmeriteerde predikante, wat die werk gedoen het en steeds doen, wat andersins op die Taakspan se tafel sou land.

Dr SP Pretorius en mnr JF Viljoen het op gereelde basis die probleme van gemeentes en ringe wat onder hulle direkte aandag gekom het, onderling bepreek en dit na gelang van prioriteit op die agenda van die Moderamen en/of Kommissie geplaas vir verdere hantering. Intussen het die situasie in die Kerk sodanig verander dat indringend besin sal moet word oor die funksionering/bestaan van die Taakspan in die toekoms.

Iets wat aandag moet kry is die verslag van werksaamhede deur individue. Ek meen die beste sal wees as elkeen wat op watter wyse betrokke is by ringe of gemeentes, 'n kort verslag vir die administrateur sal gee van wat gedoen en beplan is.

7.4.3 WELSTANDSPROGRAM EN WELSTAND VAN GEMEENTES EN PREDIKANTE

Ofskoon die Welstandsprogram elders in die agenda van die 70ste Algemene Kerkvergadering opgeneem is, dien daar hier kennis geneem te word van die begrotingsposte waarin die bekostiging daarvan opgeneem is.

Die feit dat die sinodale entiteit (ten aansien van riglyne en toepas van beleid, raad en advies) tot beskikking van alle gemeentes, ringsvergaderings en inderwaarheid alle lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is, veroorsaak dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kollektief 'n beduidende kwantum aan hierdie en ander ondersteuning bestee. Benewens die infrastruktuur- en personeelkoste om hierdie ondersteuning moontlik te maak, sluit die 2013/2014 sinodale begroting die volgende bedrae in ter ondersteuning van die *Welstand van gemeentes en predikante*:

Taakspan-, rings- en gemeentebesoeke (Kommissie van die Algemene Kerkvergadering)	R 64 000
Welstandsprogram (Kommissie van die Algemene Kerkvergadering)	R217 000
Welstand van gemeentes en predikante (Hervormde Teologiese Kollege)	R150 000
<i>Totaal</i>	<i>R431 000</i>

Tabel 25

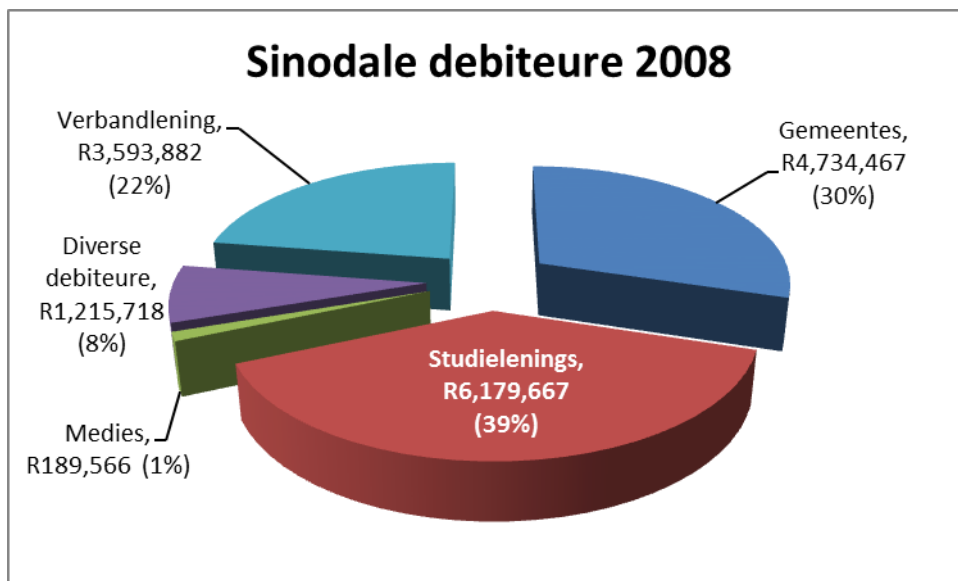
'n Ondersteuningselement wat nie meer finansieel in die sinodale begroting waarneembaar is nie, is die werksaamhede van die Sentrum vir Missionale Bediening. Hierdie taak word deur die Hervormde Teologiese Kollege bestuur met die bestaande middele wat vir die Hervorm-

de Teologiese Kollege geormerk was – in wese 'n *uitbreiding* van opdrag sonder bykomende finansiële toewysing. Die koördinering van werksaamhede van die Sentrum vir Missionale Bediening, Taakspan en ander fasiliteerders is tans onder bespreking met die hoof van die Hervormde Teologiese Kollege.

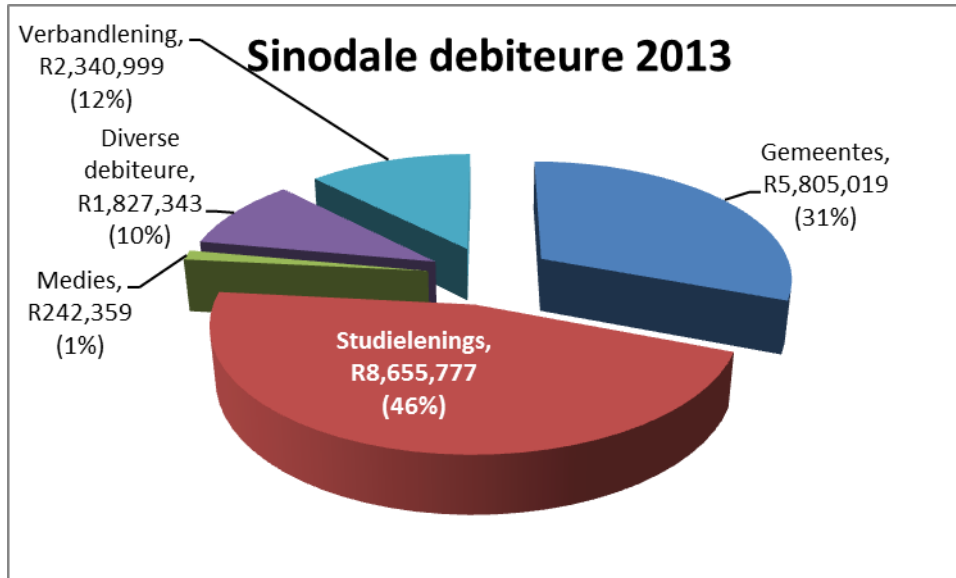
Die werksaamhede van die Taakspan word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bestuur.

7.4.4 SINODALE DEBITEURE: BEDRAE AAN DIE RAAD VAN FINANSIES ONTVANGBAAR

U het onder punt 7.3.6 hierbo insae gekry in die bedrae wat gemeentes aan die Raad van Finansies (eintlik aan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) verskuldig is. Maar dit is nie die enigste bedrae wat aan die Raad van Finansies betaalbaar is nie. **Grafieke 32 en 33** dui die omvang van bedrae ontvangbaar aan. Debiteure wat deur kapitaal van ander organe ondersteun word (byvoorbeeld die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging Studieleninge en die Van der Hoff Studiefonds) is van die grafiek uitgesluit:

Grafiek 32

Grafiek 33

7.4.5 KERKGELD VIR KERKWERK: 'N KOLLEKTIEWE BELEGGINGSTELSEL

Dié stelsel is aan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika goed bekend. Gemeentes en Organe van Bystand se surplus kontant word via die Raad van Finansies kollektief belê.

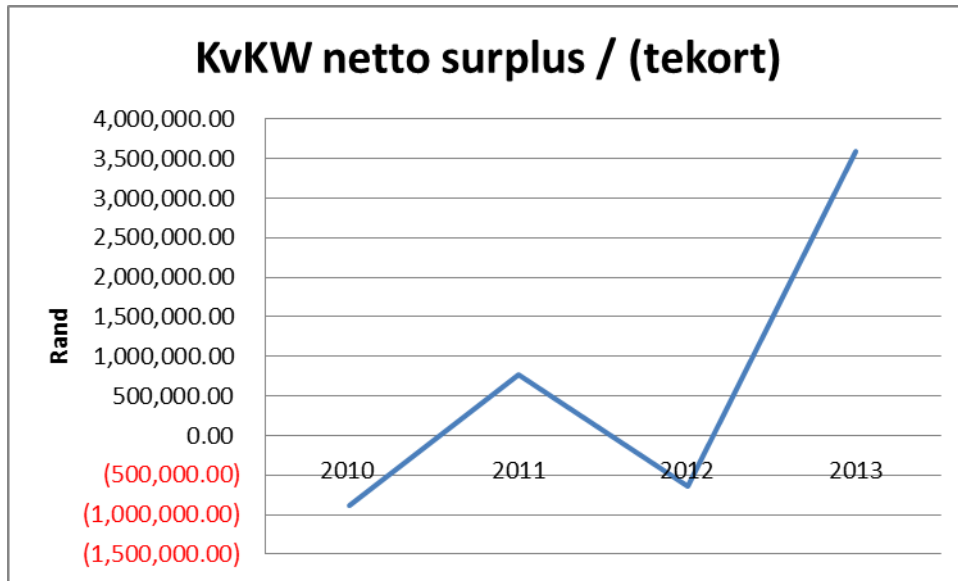
Die stelsel is likied en befonds. Vanweë die verskillende bateklasse waarin die kapitaal belê word, is risiko deeglik versprei. Die huidige gunstige stand van die beleggingsmark het gesorg vir besondere goeie opbrengs op die portefeulje wat onder advies van *IFG Africa* deur die Beleggingskomitee bestuur word.

Omdat hierdie gestruktureerde portefeulje ook in langtermyn beleggingsinstrumente opgeneem is, sal die sluiting van die stelsel oor tyd kan plaasvind. 'n Verkorte balansstaat op 28 Februarie 2013 volg hieronder:

	R.
AANWENDING VAN KAPITAAL	
Opgehoopde surplus / (tekort)	6,683,243
Langtermynlenings	154,290,476
	160,973,718
AANWENDING VAN KAPITAAL	
Beleggings	157,472,304
Verbandlening	2,340,999
Netto bedryfsbates	1,160,415
	160,973,718

Tabel 26

Die prestasie van die portefeulje sedert 2012 word in **grafiek 34** weer-gegee.

Grafiek 34

7.4.6 FINANSIËLE JAARSTATE: 28 FEBRUARIE 2013

Die ouditering van die finansiële jaarstate van die Raad van Finansies is afgehandel en word as **BYLAE F** tot die agenda ingesluit.

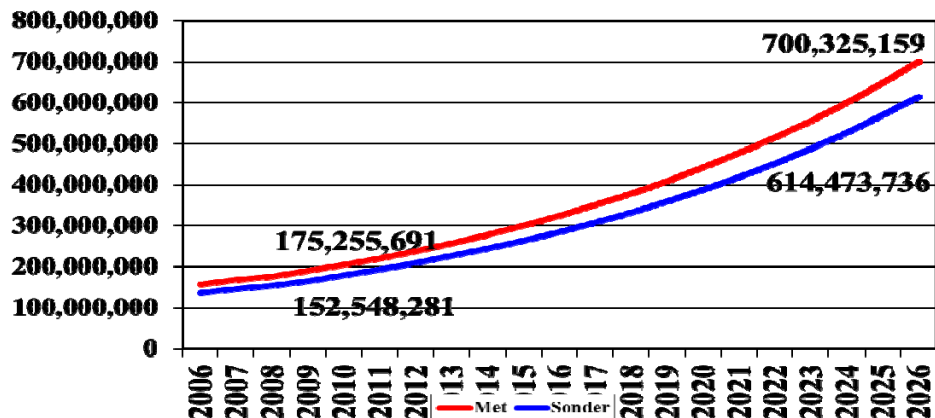
Die pad vorentoe ...

Daar is tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering uitgewys dat indien die huidige model van kerkwees onveranderd voortgesit word, dit die volgende verloop kan openbaar (verwys Raad van Finansies se verslag aan die ringsvergaderings van 2013):

Dit is ter wille van volledigheid belangrik om weer na die Raad van Finansies se aanbieding (skyfievertoning) tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering te kyk. Tydens die behandeling van Kerklike Goedere (**Algemene Kerkvergadering, 2010**) was die volgende voorstellings in die *Powerpoint*-aanbieding ingesluit:

TOTALE KOSTE

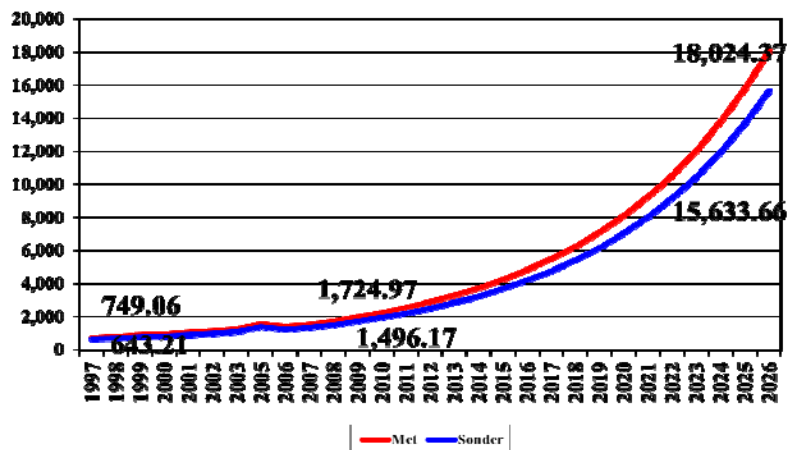
Met en sonder *alle* heffings
Werklik tot 2008, daarna koste +8% pj

Grafiek 35

TOTALE KOSTE PER LIDMAAT

Met en sonder *alle* heffings
Werklik tot 2008, daarna koste +8% pj en lidmate -2000 pj

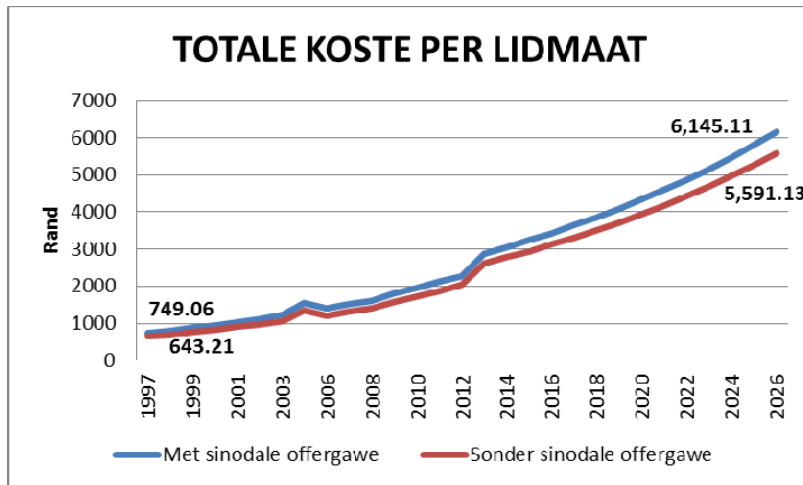

Grafiek 36

Hierdie voorstellings is gebaseer op die destydse gekonsolideerde koste van gemeentes (wat sinodale offergawe, toe bekend as heffings, ingesluit het). Dit het van die veronderstelling uitgegaan dat alle gesentraliseerde aktiwiteite sal voortgaan, saam met 'n relatief stabiele maar negatiewe groei in lidmate wat dit moet bekostig.

Dit is waar die gesprek ***kerkwees in die toekoms*** ontstaan het. Die vraag is steeds: *Is die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se huidige kerkmodel in 2014 en verder finansieel volhoubaar?* Onthou dat dit in 2010 nie voorsien kon word dat die lidmaattal in 'n relatief kort tyd met ongeveer 16 000 sou verminder nie.

In die artikel *finansiële tendense* (*Die Hervormer*, Junie 2013) is die data met hersiende aannames en nuwe verwickelinge opgedateer:

Grafiek 37

Die **verloop** van die twee lyne in bostaande grafiek blyk egter belangriker te wees as die **gaping** tussen die twee lyne. Uit die grafiek blyk dit duidelik dat die dilemma **nie** in wat sinodaal of gemeentelik gedoen word geleë is nie, maar **eerder** in wat sinodaal en gemeentelik **gesamentlik** gedoen word.

7.4.7 'N SINODALE BEGROTING VIR 2103/2014

7.4.7.1 Handhaaf alle sake soos dit is

Tot op hierdie punt het die Raad bloot dit wat bekend, en jaar na jaar met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gekommunikeer is, blootgelê.

Indien daar geen verandering in die gesentraliseerde aktiwiteite is nie, lyk die sinodale begroting vir 2013/2014 soos volg:

Gebaseer op 'n 6% kostestying in 2014/2015:

Gesentraliseerde werk van kerkwees	2012/2013 H/Begroot	Begroting 2013/2014	Begroting 2014/2015	Begroting 2014/2015
	R	R	R	R
Administrasie	6,493,835	6,303,159	6,681,348	6,681,348
Teologiese Opleiding	3,793,278	3,936,953	4,173,170	4,173,170
Apostolaat : Teologiese Opleiding	2,650,977	2,620,108	2,777,314	2,777,314
Kommissie vd Algemene Kerkvergadering	2,490,225	2,432,882	2,578,854	2,578,854
Studentebearbeiding	1,509,469	1,577,668	1,672,328	1,672,328
Fonds vir Gemeente Opbou	1,472,440	1,472,440	1,560,786	1,560,786
Geboue en eiendomme	950,049	989,444	1,048,810	1,048,810
Argief, museum en biblioteek	814,398	860,873	912,525	912,525
Inligtingstegnologie & reproduksie	578,614	591,264	626,739	626,739
Sentik / Kommunikasie	441,272	459,084	486,629	486,629
Studielenings : Rentetekort	407,400	440,000	466,400	466,400
ADV	341,157	341,156	361,625	361,625
Kerkmusiek	209,074	224,161	237,610	237,610
68ste AKV				
- Emeriti ondersteuning	627,000	627,000	664,620	664,620
- Predikante Pensioenfonds aanvul	510,000	510,000	540,600	540,600
- Algemene Kapitaalfonds				
69ste AKV				
Wespark	48,000			
Kapitaalfonds?				
Totale koste	23,337,188	23,386,192	24,789,358	24,789,358
Absolute waarde (af) - / toename	-R 1,145,963	R 49,004	R 1,403,166	R 1,403,166
% Kosteverhoging	-4.68%	0.19%	6.00%	6.00%
	85,000	85,000	85,000	82,000
Koste per lidmaat per jaar	R 274.56	R 275.13	R 291.64	R 302.31
Afgerond	R 3.44			
Sinodale offergawe per lidmaat per jaar	R 278.00	R 275.00	R 292.00	R 302.00
	(R268+R10)	-1.08%	6.18%	9.82%
Toename in lidmaat per jaar	R 0.00	-R 3.00	R 17.00	R 27.00

Tabel 27**Belangrike inligting:**

- * Geen uitbreiding of inkorting of wysiging in die model van kerkwees is hierin vervat nie ... **die gesprek is nog nie klaar nie.**
- * Oorweeg asseblief wat gedoen moet word as die inflasiekoers in 2014/2015 anders as 6% is.
- * Let op die uitwerking as daar verdere lidmaatverlies (85 000 – 82 000) ervaar word.
- * Verwys weer na **Grafiek 12** wanneer u hieroor nadink.
- * Dit maak nie saak hoe ons individuele gemeentes hieraan deelneem nie (berekening van sinodale offergawe per gemeente), as ons die *status quo* met aktiwiteite handhaaf neem ons kollektief verantwoordelikheid om **R24 686 537** in te samel ...

7.4.7.2 Kyk vanuit 'n aktiwiteitsoogpunt na gesentraliseerde aktiwiteite

Die sinodale begroting aan offergawe is nie die volle omvang van gesentraliseerde koste van kerkwees nie.

Die sinodale begroting (tans) is gefragmenteerd. Dit beteken dat daar vir dieselfde aktiwiteit op meer as een plek in die begroting voorsiening gemaak is. Dit maak die koste van 'n aktiwiteit redelik moeilik bepaalbaar.

BEGROTING : 2013/2014				
<i>Aktiwiteitsgedrewe</i>				
Begrotingspos		Verminder met	Vermeerder met	Werklike koste
	3			
Kommissie van die AKV en Rade	2,957,728	-1,028,814		1,928,914
- Vanaf Tabel 12	2,957,728			2,957,728
- Kategeseboeke		-120,000		-120,000
- Vergaderingskoste		-6,000		-6,000
- Pligeksemplare		-96,807		-96,807
- Rade van die KvAKV		-134,000		-134,000
- Welstandsprogram (Grafiek 16)		-217,000		-217,000
- Reiskoste, Gemeentes en Ringe		-435,007		-435,007
- Taakspan		-20,000		-20,000
Rade van die KvAKV (Grafiek YY)	-	-	134,000	134,000
- Pastoraat			12,000	12,000
- Erediens			20,000	20,000
- Ekumene			48,000	48,000
- Gesinsorg			24,000	24,000
- Regsadvies			10,000	10,000
- Kuratorium			20,000	20,000
				-
Sentik	852,732		222,807	1,075,539
- Vanaf Tabel 12	852,732			852,732
- Kategeseboeke			120,000	120,000
- Vergaderingskoste			6,000	6,000
- Pligeksemplare			96,807	96,807
Studente en studielenings	201,468	-841,468	640,000	-
- Vanaf Tabel 12	201,468			201,468
- Rentevoorsiening : Studielenings			440,000	440,000
- Kortings			200,000	200,000
- Dra oor na Teologiese Opleiding hieronder		-841,468		-841,468
Welstand van gemeentes en leraars	1,813,071	-	822,007	2,635,078
- Fonds vir Gemeente Opbou *	1,813,071			1,813,071
- Taakspan			20,000	20,000
- Welstand van gemeentes en predikante : Tabel 16			150,000	150,000
- Welstandsprogram (Grafiek XX)			217,000	217,000
- Reiskoste, Gemeentes en Ringe			435,007	435,007

Tabel 28

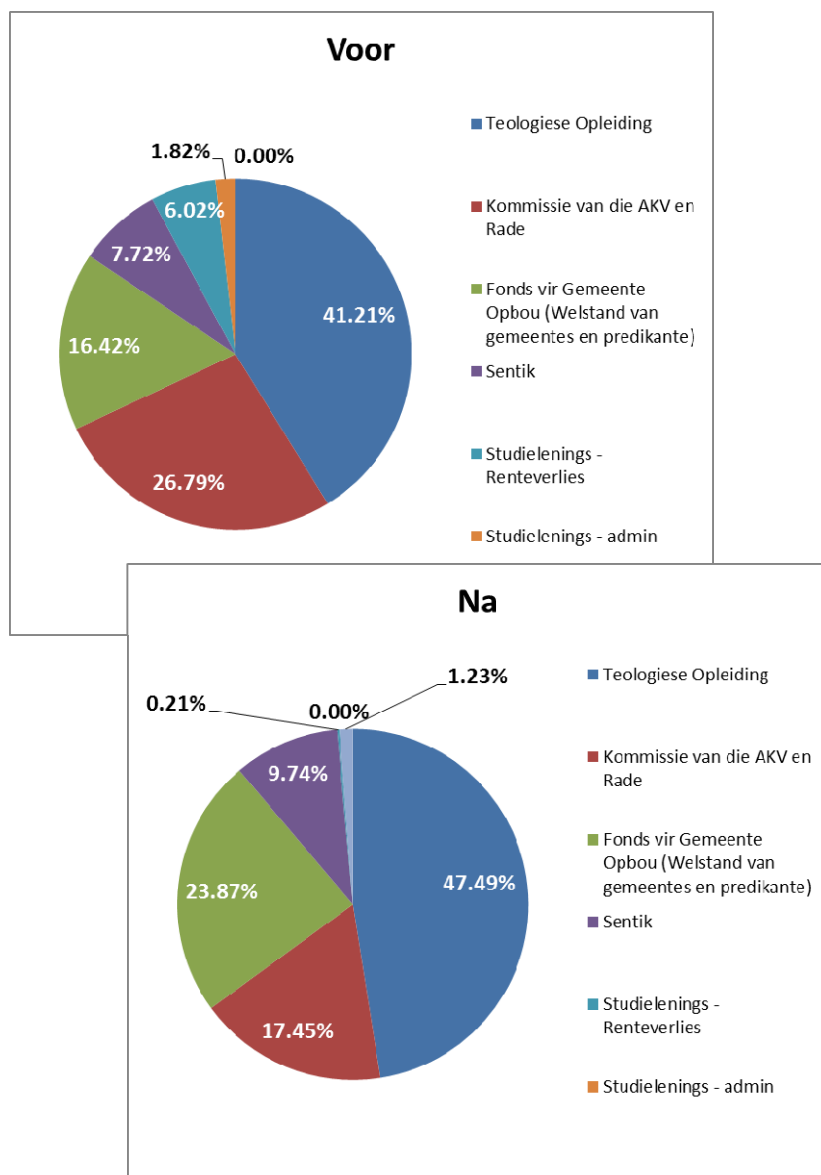
Teologiese Opleiding	4,549,863	-350,000	841,468	5,041,331
Vanaf Tabel 12	4,549,863			4,549,863
- Welstand van gemeentes en predikante : Tabel 16		-150,000		-150,000
- Kortings		-200,000		-200,000
- Oorgebring van studente hierbo			841,468	841,468
Rentevoorsiening : Studielening	440,000	-440,000		-
	10,814,862	(2,660,282)	2,660,282	10,814,862

** Hierdie bedrag gedurende 2012/2013 **gehalveer** is. Ons het van die **opgehoopde fonds** in 2012/2013 en ook 2013/2014 gebruik. Dit sal nog 'n jaar kan help ...*

Tabel 29

Uit hierdie tabel word dit duidelik dat die totaal (R10.8m) **vóór** verskuiwing van bedrae, **ná** die verskuiwing **steeds dieselfde** is.

'n Grafiese voorstelling van die **voor** en **na** scenario ten opsigte van hiérdie enkele items hierbo in verhouding met mekaar (dus *nie die hele begroting nie*) lyk soos volg:

Grafiek 38 (sluit altwee hierbo in)

Illustratiewe formaat: Gebaseer op 'n 6% kostestyging in 2014/2015

BEGROTING : 2014/2015			
<i>Aktiwiteitsgedrewe</i>			
Begrotingspos	Begroting 2013/2014 R	Begroting 2014/2015 R	Begroting 2014/2015 R
	3		
Teologiese Opleiding	4,549,863	4,822,854	4,822,854
Apostolaat	3,124,486	3,311,955	3,311,955
Kommissie van die AKV en Rade	2,957,728	3,135,192	3,135,192
Studentebearbeiding	1,930,698	2,046,540	2,046,540
Fonds vir Gemeente Opbou	1,813,071	1,921,856	1,921,856
Argief, museum en biblioteek	1,226,878	1,300,490	1,300,490
Emeriti	937,622	993,879	993,879
Sentik	852,732	903,896	903,896
Predikante pensioenfonds - bydrae	789,751	837,136	837,136
Studielenings - Renteverlies	665,130	705,038	705,038
Algemene Diakensvergadering	591,737	627,242	627,242
Konservatorium	440,012	466,413	466,413
Studielenings - admin	201,468	213,556	213,556
Nie-operasionele eiendom	172,852	183,223	183,223
		-	-
Algemene Kerkvergadering	495,341	525,061	525,061
Raad van Finansies - admin	314,431	333,296	333,296
Personeel Administrasie	278,945	295,682	295,682
Administrastiewe bestuur	275,873	292,425	292,425
Personeel pensioenfonds	268,448	284,554	284,554
Debiteure	262,649	278,408	278,408
Adviserend	252,387	267,530	267,530
Krediteure	226,770	240,377	240,377
Wetgewing	207,464	219,911	219,911
Kerkgeld vir kerkwerk	191,815	203,324	203,324
Bejaardesorg	132,585	140,540	140,540
Kinderhuise	119,035	126,177	126,177
Ondersteuningsraad	106,428	112,814	112,814
	23,386,198	24,789,370	24,789,370
Lidmate	85,000	85,000	82,000
Sinodale offergawe	275.13	291.64	302.31
Afgerond	275.00	291.00	302.00

Tabel 30

Belangrike inligting:

- * Geen uitbreiding of inkorting of wysiging in die model van kerkwees is hierin vervat nie ... **die gesprek is nog nie klaar nie.**
- * Oorweeg asseblief wat gedoen moet word as die inflasiekoers in 2014/2015 anders as 6% is.

- * Let op die uitwerking as daar verdere lidmaatverlies (85 000 – 82 000) ervaar word.
- * Verwys weer na **Grafiek 12** wanneer u hieroor nadink.
- * Dit maak nie saak hoe ons individuele gemeentes hieraan deelneem nie (berekening van sinodale offergawe per gemeente), as ons die *status quo* met aktiwiteite handhaaf neem ons kollektief verantwoordelikheid om **R24 686 537** in te samel ...

BESLUIT	1. Die begroting word goedgekeur.
VERDERE BEPLANNING	

7.4.7.3 **Potensiaal om die sinodale struktuur by veranderende tye aan te pas**

Alhoewel gemeentes en individue wat naby of in die sinodale kantoor beweeg, sinodale werksaamhede begryp, kan dit nie meer as algemene kennis van lidmate, kerkrade en ringskommissies beskou word nie. Daarvan getuig die aard en omvang van navrae en aangeleenthede wat die sinodale kantoor moet takseer.

As elkeen van ons sou moes neerskryf wat die doel (en verwagting) van die sinodale kantoor is, bly dit 'n ope vraag of daar enigsins 'n werkbare, gekonsolideerde *pligstaat* vir hierdie entiteit geskryf sou kon word. Heelwat van die huidige werksaamhede het oor tyd as gevolg van verskillende interpretasies van kerkwees tot stand gekom. Dit het so gevestig geraak dat daar nie anders as met ongemak aan alternatiewe gedink kan word nie.

Wat sou alternatiewe kon wees?

Die samestelling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan op 'n meer hedendaagse bestuursmodel geskoei word.

Wat beteken dit?

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering neem die vorm van 'n *raad* aan. Raadslede word verkies om spesifieke portefeuljes te vul. Benewens moontlik die voorsitter en die skriba, behoort die res van die raad op grond van meriete aangewys te word. Hoe?
- * Portefeuljes (huidige rade soos Raad van Finansies, Pastoraat, Ekumene, ensovoorts) word vooraf intern in die Kerk adverteer met 'n aanduiding van die profiel van die persoon wat die portefeulje moet vul asook die bekendmaking van vergoeding (honorarium) wat daaraan gekoppel word.

- * Die Kerk in die breë het die geleentheid om kandidate te nomineer en die nominasie moet deur die Algemene Kerkvergadering aanvaar word.
- * Die genomineerde moet 'n kort CV verskaf wat by wyse van stemming (afgevaardigdes by die Algemene Kerkvergadering) beslis word.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vorm dan die komitees (byvoorbeeld die Raad van Finansies) vanuit eie geledere met die magtiging om verder kundigheid te koopteer.
- * Hierdie komitees rapporteer terug aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering waar besluite namens die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika uitgevoer word.
- * Die administrateur en sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met bepaalde opdrag en mandate aangestel en rapporteer aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Wysiging aan die kerkmodel van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Wat beteken dit?

- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika besin oor die kerkordelike inrig van die kerkstruktuur waarna die sinodale werksaamhede heringerig word.

7.5 PREDIKANTE AANGELEENTHEDE

7.5.1 VERSORGING VAN PREDIKANTE

Die versorging van predikante is 'n gemeentelike aangeleentheid. Ordinasie 2.1.7 verwoord dit soos volg:

(i) *By die versorging van 'n predikant word die riglyne van die Algemene Kerkvergadering in ag geneem ten opsigte van:*

- * *Traktement en vakansietoelae*
- * *Behuising*
- * *Pensioenfonds*
- * *Mediese fonds*
- * *Vervoer.*

(ii) *Versorgingsvoordele kan gewysig word soos in die Kerkorde bepaal.*

Dit gebeur in praktyk dat, ofskoon nie volledig nie, die volgende permutasies in die toepas van die riglyne voorkom:

- * Traktementskaal + enige persentasie.
- * Traktement vir deelsorg en deeltydse standplase (geen riglyne).
- * Reiskoste wat na gelang van opdrag geskaal word.
- * Behuising (pastorie) wat vervang word met 'n behuisingstoelaag.

Die doel van hierdie *riglyne* hou onder andere verband met die ekonomiese gebruik in die sakewêreld om vergelykbaarheid van werknemersvergoeding (wat as 'n billike arbeidspraktyk beskou word) te bewerk. Hierdie gebruik het oorgespoel na die kerkmilieu en is ook nie beperk tot die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie.

Dit is dalk nodig dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika weer 'n keer oor *versorging van leraars* besin – ook oor die rol en plek van *riglyne*.

Hierdie *riglyne* skep onder andere die volgende spanning in gemeentes:

- * Bekostigbaarheid van Woordverkondiging in 'n bepaalde gebied.

Gemeentes kan teen wil en dank beroep, ongeag die druk wat dit op lidmate van daardie gemeente plaas. Weens die outonomieit van gemeentes kan geen liggaam sodanige gemeente verhoed om 'n beroep uit te bring nie. Hierdie *riglyne* word dan toegepas met nadelige gevolge vir die volhoubaarheid van die bediening.
- * Die verwarring wat die begrip *norm* inhou. Gemeentes beskou dit dikwels as 'n verpligte skaal waarvan nie afgewyk mag word nie.
- * Beroepsbriewe verg dat die versorging van leraars in die *Opgawe van Versorgingsvoordele* verskaf word; saam met die beroepsbrief vorm dit 'n *dienskontrak*. Dit is waar die *skaal + x%* (of ander permutasie) vermeld word. Veranderinge in die opdrag en vergoeding van die leraar gedurende sy of haar dienstyd word nie in die *dienskontrak* opgeneem/gewysig nie. In tye van geskil oor vergoeding en opdrag is die partye dan onderhewig aan hierdie *riglyne*.
- * *Riglyne* maak nie voorsiening vir deeltydse standplase, benoemings en/of alternatiewe bedieningstrukture nie.

- * Gemeentes maak toenemend aanspraak op outonomieit (byvoorbeeld met beroepswerksaamhede), maar wil tegelyk gestandaardiseerde *riglyne* vir versorging van leraars ontvang.
- * *Riglyne* vir behuisingstoelaes word gevra terwyl die *billike huur*-beginsel baie duidelik van streek tot streek verskil.

Wanneer die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika oor **kerkwees in die toekoms** besin, is 'n vraag byvoorbeeld of die gebruik om pastorieë aan leraars te verskaf enigsins in 2013 en verder nog toepaslik is. Dink in dié verband ook aan die versugting dat leraars nie eers met emeritaat begin om oor die aanskaf van 'n eie woning te besin nie.

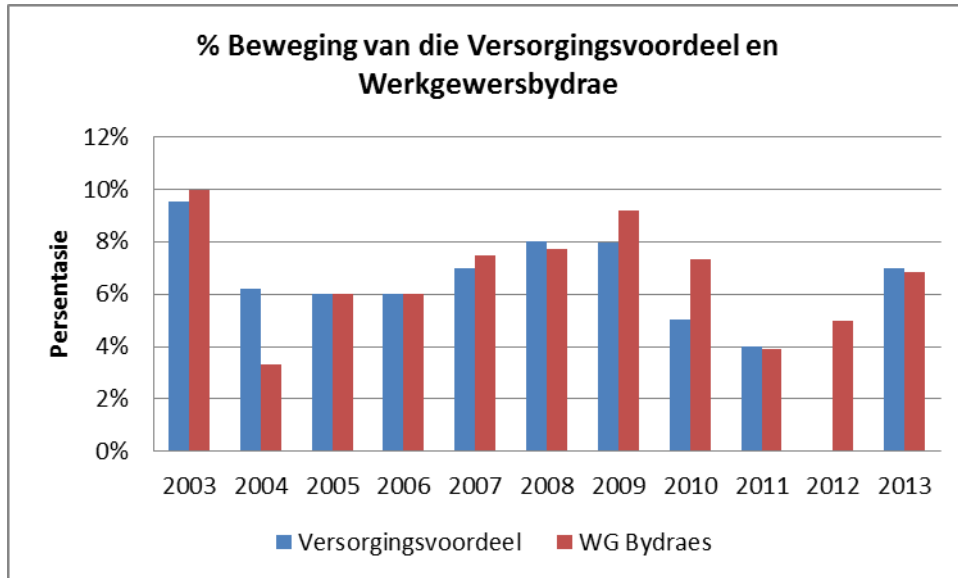
Traktementskale vir 2014/2015 sal in ooreenstemming met gebruik in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, indien voortgesit, nader aan 1 Maart 2014 met die toepaslike inflasiekoers aangepas word.

7.5.2 PREDIKANTE PENSIOENFONDS (DIE FONDS)

*Ordinansie 9.3: Raad van Trustees (Pensioenraad)
Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
(Verteenwoordigende Werkgewerliggaam)
Raad van Finansies (Adviserend tot die Werkgewerliggaam)*

7.5.2.1 Die versorgingsvoordeel en werkgewersbydrae

Die voordele wat predikante uit die Fonds ontvang, word gebaseer op 'n uniforme versorgingsvoordeel vir alle lede van die Fonds. Risikovoordele (soos sterfte en ongeskiktheid) word uit die werkgewersbydrae bekostig. Dit kan dus gebeur dat die verandering van die versorgingsvoordeel van die verandering in werkgewersbydrae verskil – soos inderdaad gedurende 2012 die geval was. Die rede hiervoor is dat die beweging in die versorgingsvoordeel verband hou met die bestuur van die befondsingsvlak (bates in verhouding tot verpligtinge van die fonds) en die werkgewersbydrae verder ook met die koste aan risikovoordele verbonde. Laasgenoemde is weer afhanklik van die risiko-eise geskiedenis. Die verloop van die twee sake sedert 2003 was soos volg:

Grafiek 39

Die Raad van Finansies het deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die Raad van Trustees uitgewys dat die aantal lidmate (wat moet instaan vir die werkgewersbydrae) oor die afgelope jaar buitengewoon verminder het. Daarmee saam wil dit voorkom of gemeentes toenemend finansiële druk ervaar.

Die Raad van Trustees het 'n werkgroep saamgestel om die risiko's en stand van die Predikante Pensioenfonds daarin te verdiskonteer. Hieronder volg die verslag wat die werkgroep in oorleg met die konsultante, *ABSA Aktuarisse en Konsultante* saamgestel het.

**BEPLANNING EN BESPREKINGS-DOKUMENT MET BETREKKING
TOT DIE STRUKTUUR EN BEKOSTIGING VAN DIE
NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA PREDIKANTE
AFTREEFONDS MET DIE HORIZON 2020 EN DAARNA**

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Predikante Aftreeffonds is een van die min oorblywende vastevoordeel fondse waarvan ons bewus is. Terwyl vastevoordeel fondse vir die lede groot sekerheid bied en toekomstige pensioene in 'n sekere sin gewaarborg word, hou dit vir die werkgewer (Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) sekere huidige en toekomstige verantwoordelikhede in.

Hiervan is daar twee wat vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika veral van belang is. Eerstens is die werkgewer altyd verantwoordelik vir enige tekorte wat in die Fonds mag ontstaan. Tweedens word die premies bepaal aan die hand van 'n versorgingsvoordeel wat jaarliks bepaal word, en word dit proporsioneel deur die lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika befonds. Aangesien die lidmaatgetalle van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die afge-

lope 20 jaar 'n afwaartse neiging het en predikantegetalle nie proporsioneel teen dieselfde koers gedaal het nie, beteken dit dat daar 'n groeiende verhouding van predikante teenoor lidmate ontwikkel. Minder lidmate per predikant sal dus in die toekoms verantwoordelik wees vir die werkgewersbydrae tot die aftreefonds.

Tans word die bydraes per lidmaat bereken en as 'n bedrag per lidmaat van gemeentes verhaal. Hierdie bedrag per lidmaat styg baie vinniger as die inflasiekoers en selfs vinniger as die persentasie waarmee die versorgingsvoordeel aangepas word.

Deur proaktief oor die toekomstige impak van hierdie faktore op die Fonds na te dink, kan daar vroegtydig aan verstellings aandag gegee word om die uitdagings van môre die hoof te bied.

Belangrik om aan die begin te stel is die volgende:

- * Die emeriti se pensioene is veilig en gewaarborg.
- * Die Fonds is baie gesond, en weens goeie bestuur en uitstekende beleggingsopbrengste, was dit op 28 Februarie 2012 reeds meer as 98.9% befonds.
- * Die skaalfaktor is verhoog van 1.65% en staan tans op 1.85%, maar sal in die toekoms na 2.00% verhoog moet word sodra die befondsingsvlak van die Fonds dit moontlik maak.

Hierdie dokument het ten doel om die sake van belang vir die goeie bestuur van die Fonds, veral die bekostiging van werkgewersbydraes, op die tafel te sit.

1. FINANSIËLE POSISIE EN STRUKTUUR VAN DIE FONDS

1.1 BEFONDSINGSVLAK

Die finansiële posisie van die Fonds soos op 29 Februarie 2012, vergelyk soos volg met die posisie soos op 28 Februarie 2009:

	28.02.2009	29.02.2012
Waarde geplaas op bates	R293 817 000	R353 352 000
Minus: Aktiewe lede	(R208 231 000)	(R211 557 000)
Pensioenarisse	(R102 832 000)	(R143 064 000)
Uitgestelde voordele	(R3 401 000)	(R2 496 000)
Surplus/(tekort) ten opsigte van verstreke diens	(R20 647 000)	(R3 765 000)
Befondsingsvlak	93.40%	98.90%

Tabel 31

Bydraes

Lede dra by teen 7.5% van hul versorgingsvoordeel. Die werkgewersbydrae word as 'n vaste rand bedrag per lidmaat betaal en word dan in 'n persentasie omskep. Soos op 29 Februarie 2012 was die werkgewersbydrae gelykstaande aan 15.0% van die lede se versorgingsvoordeel. Hieruit word die onkoste verbonde aan die Fonds se bestuur sowel as die risikovoordede se premies verhaal.

2. OPSOMMING VAN DIE VOORDELE VAN DIE FONDS

2.1 NORMALE AFTREE-OUDERDOM

Alle lede: 65 jaar.

2.2 AFTREEVOORDELE

2.2.1 NORMALE AFTREDE

'n Lid se pensioen word bereken as 1.85% van die versorgingsvoordeel vir elke jaar pensioengewende diens.

2.2.2 VROEË AFTREDE

'n Lid mag met die toestemming van die werkgewer met vervroegde voordele aftree en sal dan geregtig wees op die pensioen wat bereken is soos in paragraaf 2.2.1, maar wat met 0.2% vir elke maand van vroeë aftrede verminder word.

2.2.3 KOMMUTASIE

'n Lid is by aftrede geregtig om tot 'n maksimum van een derde van sy pensioen te kommuteer. Die kommutasiefaktore per pensioen per jaar is soos volg:

Ouderdom by aftrede	Faktor
55	12.0
60	11.0
65	10.0

Tabel 32

2.3 STERFTEVOORDELE VOOR AFTREDE

2.3.1 'n Enkelbedrag gelyk aan vyf maal die versorgingsvoordeel is betaalbaar.

2.3.2'n Pensioen is aan 'n geregtigde gade betaalbaar gelyk aan 24.00% van die versorgingsvoordeel. Verder is 'n kinderpensioen van 3.75% van die versorgingsvoordeel per kind ook betaalbaar.

Die totale voordeel betaalbaar by sterfte voor aftrede moet verder ten minste gelyk wees aan die lid se Minimum Individuele Reserwe gebaseer op inflasie-gekoppelde staatseffekte koerse soos op die berekeningsdatum.

2.4 STERFTEVOORDELE NA-AFTREDE

By sterfte na-aftrede is 'n gadepensioen gelyk aan 60.00% van die lid se pensioen betaalbaar. Verder is 'n kinderpensioen van 9.30% per kind van die lid se pensioen ook betaalbaar.

2.5 DIENSVERLATINGSVOORDELE

'n Lid wat uit diens tree is geregtig op sy aktuariële reserwe. Die voordeel is verder onderhewig aan ten minste die lid se Minimum Individuele Reserwe gebaseer op inflasie-gekoppelde staatseffekte koerse soos op die berekeningsdatum.

3. BYDRAES EN VOORDELE GESUBSIDIEER DEUR DIE FONDS

3.1 TYDELIKE AFWESIGE LEDE

Die Fonds ontvang geen lid- of werkgewersbydrae ten opsigte van tydelike afwesige lede nie. Die Fonds subsidieer die risikodekking vir die tydelike afwesige lede vir 'n tydperk van 24 maande. Geen pensioengewende diens word gedurende hierdie tydperk aan die lid toegeken nie.

Die 70ste Algemene Kerkvergadering spreek hom in beginsel positief uit teenoor die volgende voorstel wat in die Ledevergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Predikante Aftreefonds formeel oorweeg word:

Die vergadering besluit om die trustees te ondersteun om die risiko voordele van tydelik afwesige lede na 'n kennisgewingtydperk van 90 dae wat op 1 November 2013 in aanvang neem, op te skort.

3.2 DOSENTE

Die Fonds ontvang slegs lidbydraes ten opsigte van dosente. Die Fonds subsidieer die risikodekking vir die dosente. Pensioengewende diens word gedurende hierdie tydperk aan die lid toegeken.

3.3 BEROEPAPFAGTENDEN LEDE

Die Fonds ontvang geen lid- of werkgewersbydrae ten opsigte van beroepafwagte lede nie. Die Fonds subsidieer die risikodekking vir die beroepafwagte lede vir 'n tydperk van 24 maande. Geen pensioengewende diens word gedurende hierdie tydperk aan die lid toegeken nie.

3.4 KLEIN GEMEENTES

Alhoewel die bydraes vir die werkgewer per lidmaat eweredig tot die Fonds bygedra word, beteken dit dat groter gemeentes 'n baie groter totale bydrae lewer as die kleiner gemeentes.

3.2, 3.3 en 3.4 het betrekking.

Die 70ste Algemene Kerkvergadering spreek hom in beginsel positief uit teenoor die volgende voorstel wat in die Ledevergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Predikante Aftreefonds formeel oorweeg word:

Die lidmaatskap en voordele van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Predikante Aftreefonds van dosente, predikante in deelsorg standplase, predikante in deeltydse standplase en beroepafwagte predikante van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, word deurtastend ondersoek. Die effek op die befondingsvlak van die fonds asook die impak op die waarde van die fonds word bepaal en 'n beskrywingspunt hieroor word aan die volgende Algemene Kerkvergadering voorgelê.

Die Raad van Finansies, die Raad van Trustees en ABSA Konsultante werk mee aan hierdie ondersoek.

4. LIDMAATSKAP VAN DIE FONDS

In 2007 was die lidmaattal 110 000; lidmate per predikant was 387.

In 2013 is die lidmaattal 85 000; lidmate per predikant is 302.
Berekeninge word gebaseer op die volgende aannames:

Lidmaattal verminder met 4 160 per jaar.

Ver wag 20 aftredes oor die volgende vyf jaar.

Ver wag 43 nuwe toetredes oor die volgende vyf jaar.

Ver wag dat versorgingsvoordeel met 5.50% sal verhoog wat in lyn is met die aannames in die waarderingsverslag.

In 2018 is die verwagte lidmaattal 65 000; verwagte aantal predikante 307.

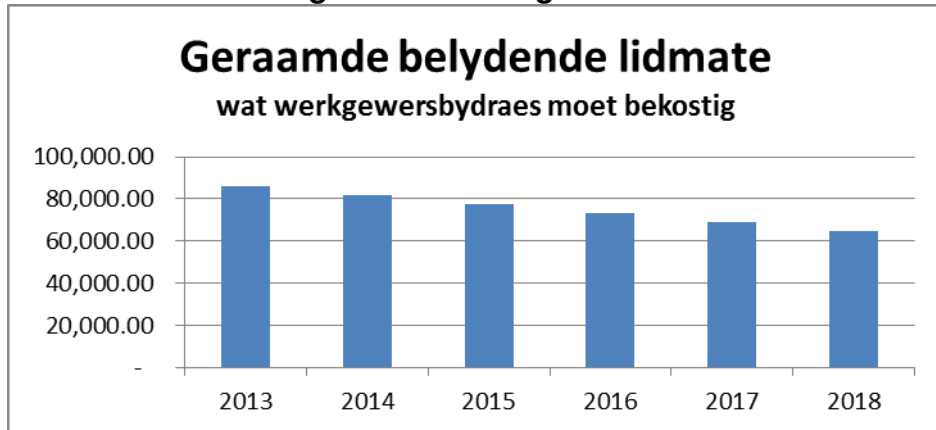
Verwys na **Aanhangsel A** vir die berekeninge.

5. **BESLUITE WAT BY DIE ALGEMENE KERKVERGADERING ASOOK BY DIE LEDEVERGADERING OORWEEG MOET WORD, WORD IN BESKRYWINGSPUNT 67 VAN DIE RAAD VAN FINANSIES GESTEL**

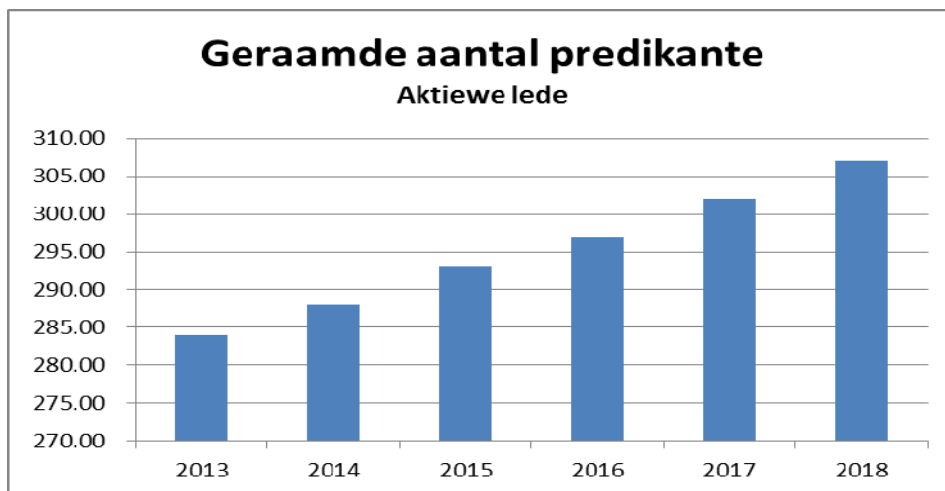
AANHANGSEL A						
NHKA PREDIKANTE AFTREEFONDS						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ledetal	85 800	81 640	77 480	73 320	69 160	65 000
Predikante	284	288	293	297	302	307
Versorgingsvoordeel	R348 084	R367 228	R387 426	R408 734	R431 215	R454 931
Werkgewersbydrae	R 13,140,270	R13 749 016	R14 757 056	R15 781 219	R16 929 500	R18 156 330
Bydrae per lid per jaar	R153.15	R168.41	R190.46	R215.24	R244.79	R279.33
Aannames:						
1) Lidmaatskap verminder teen 4 160 per jaar						
2) Versorgingsvoordeel verhoog teen 5.5% per jaar						
3) Bydraes is gelyk aan 13% van totale versorgingsvoordeel						
Gevolgtrekking:						
Bydrae per lidmaat per jaar sal moet verhoog van R153.15 na R279.33 oor 'n tydperk van 5 jaar (2018).						

Tabel 33

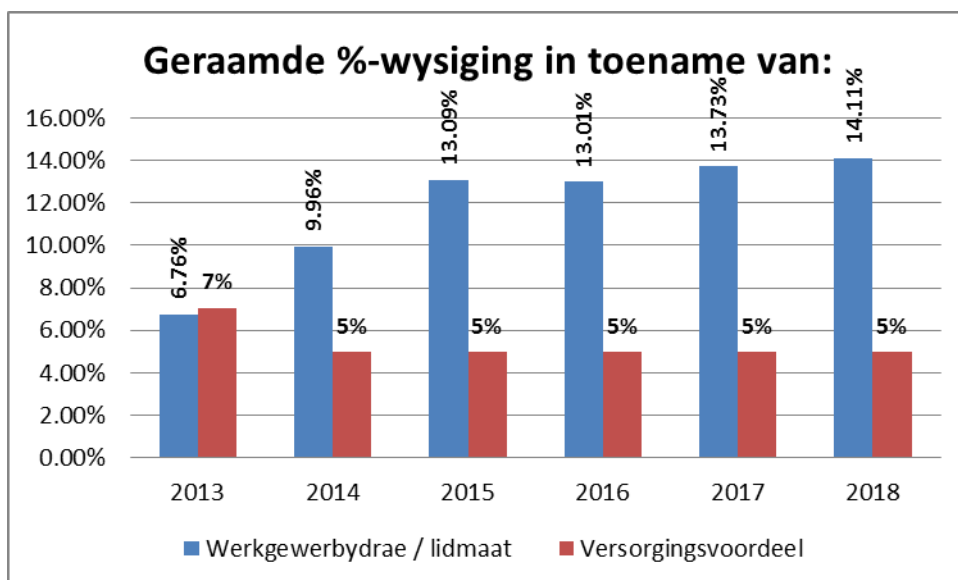
Grafiese uitbeelding van 'Aanhangsel A'

Grafiek 40

Grafiek 41

Grafiek 42

'n Opsomming van die verskillende kategorieë lede (in terme van die Fondsreëls en opgeneem in die Kerkorde) volg hierna:

DIENAAR VAN DIE WOORD	POSISIE	WERKGEWER			VOORDELE: PENSIOENFONDS VERPLIGTE LIDMAATSKAP			GADE	
		BEHEREND	DIREK	ANDER	PENSIOENFONDS		GROEPSDEKKING		BEGRAFNIS
					100%	Ander	5 x VV***		
Proponent	NVT	Komm van die AKV	NvT	NvT	0	0	Ja	Nee	Nee
Predikant	Volsorg	Komm van die AKV	Gem	NvT	Ja	0	Ja	Ja	Ja
	Deelsorg	Komm van die AKV	Gem	NvT	Ja	0	Ja	Ja	Ja
	Deeltyds	Komm van die AKV	Gem	Indien Ja gee besonderhede		*Ja	Ja	Ja	Ja
Beroepafwagtend	Tydelik afwesig 24 maande (studie, losgemaak)	Komm van die AKV	NvT	NvT	Ja – geen bydrae		Ja	Opsioneel	Opsioneel
	Opbetaald\Bewaar	Komm van die AKV	NvT	NvT	Nee			Opsioneel	Opsioneel
	Hertoegelaat	Komm van die AKV	Geen	NvT	Nee		Ja	Opsioneel	Opsioneel
Tydelik na Buiteland	Met behoud van amptvoorregte (Verwys tydelike afwesige lede)	Komm van die AKV	Geen	Indien Ja gee besonderhede	Ja – geen bydrae		**Ja	Opsioneel	Opsioneel
Permanent na Buiteland	Σ Met behoud Σ Sonder behoud	Komm van die AKV	NvT	Indien Ja gee besonderhede	Onbekend Nee		Nee	Nee	Nee
Predikante met	Predikante wat	Komm van	UP	NvT	Keuse		Ja	Keuse	Keuse

70ste Algemene Kerkvergadering, Agenda, Deel 4

Ander sake wat die Kerk in geheel raak en wat ander vergaderings van die ampte nie kan afhandel nie

spesiale opdrag	Teologie doseer (Professore)		die AKV						
Predikante met opdrag van die Algemene Kerkvergadering, Ringvergaderings, ens.	Volsorg		Komm van die AKV	Algemene Kerkvergadering Ring	NvT	Ja	Ja	Ja	Ja
Predikante in 'n herstelperiode bv. na 'n klag, egskeiding, ens. – steeds in gemeente			Komm van die AKV	Gemeente	NvT	Ja	Ja	Ja	Ja
<i>* Indien nie 'n lid van 'n ander fonds nie, is lidmaatskap verpligtend</i> <i>**Tot 24 maande</i> <i>***5 x die jaarlikse versorgingsvoordeel</i> <i>**** Deeltydse/Deelsorgpredikante kan as 'n 50% of 75% lid van die Fonds aansluit</i>									

Tabel 34

7.6 BESKRYWINGSPUNTE

Hierdie beskrywingspunte word beskou as deelname aan die gesprek oor *kerkwees in die toekoms*.

BESKRYWINGSPUNT 67: RAAD VAN FINANSIES

PREDIKANTE PENSIOENFONDS: 'N PROAKTIEWE ONDERSOEK NA WERKGEWERBYDRAES

1. Vastevoordeel-basis vir nuwe toetredes word gesluit, effektief 30 November 2013.
2. Nuwe lede tree toe op die vastebydrae-basis, effektief 1 Desember 2013.
3. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry die mandaat om tussentydse besluite te mag neem, indien daar veranderinge aan die Fonds aangebring moet word, na oorleg deur die Raad van Trustees.
4. Samevoeging van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Predikante Aftreefonds en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Personeel Pensioenfonds (elk met eie reëls, risikovooredele en bates) sodra die Predikantefonds 115% befonds is, ten einde die koste van beide Fondse te verminder.

Motivering:

- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Predikante Aftreefonds is een van die min oorblywende vastevoordeel fondse waarvan ons bewus is. Terwyl vastevoordeel fondse vir die lede groot sekerheid bied en toekomstige pensioene in 'n sekere sin gewaarborg word, hou dit vir die werkgewer (Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) sekere huidige en toekomstige verantwoordelikhede in.
- * Hiervan is daar twee wat vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika veral van belang is. Eerstens is die werkgewer altyd verantwoordelik vir enige tekorte wat in die Fonds mag ontstaan. Tweedens word die premies bepaal aan die hand van 'n versorgingsvoordeel wat jaarliks bepaal word, en word dit proporsioneel deur die lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika befonds. Aangesien die lidmaatgetalle van die Neder-

duitsch Hervormde Kerk van Afrika die afgelope 20 jaar 'n afwaartse neiging het en predikantegetalle nie proporsioneel teen dieselfde koers gedaal het nie, beteken dit dat daar 'n groeiende verhouding van predikante teenoor lidmate ontwikkel. Minder lidmate per predikant sal dus in die toekoms verantwoordelik wees vir die werkgewersbydrae tot die aftreefonds.

- * Tans word die bydraes per lidmaat bereken en as 'n bedrag per lidmaat van gemeentes verhaal. Hierdie bedrag per lidmaat styg baie vinniger as die inflasiekoers en selfs vinniger as die persentasie waarmee die versorgingsvoordeel aangepas word.
- * Deur proaktief oor die toekomstige impak van hierdie faktore op die Fonds na te dink, kan daar vroegtydig aan verstellings aangedag gegee word om die uitdagings van môre die hoof te bied.

Mnr AE Struwig stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 68: RING VAN GERMISTON

BEREKENING VAN HEFFINGS

Die Algemene Kerkvergadering besluit dat heffings voortaan nie meer volgens lidmaatgetal bereken sal word nie, maar volgens gemeentes se inkomste. Die berekening van heffings word gedoen nadat die versorgingsvoordeel ten opsigte van die predikant (volgens die goedgekeurde traktementskale), en ander toegelate aftrekkings, soos deur die Raad van Finansies bepaal, ten opsigte van die standplaas afgetrek is. Heffings word dan bereken teen 20% van die oorblywende bedrag tot en met 'n bedrag van R1 000 000.00 van die bruto inkomste plus 10% van die gedeelte van die bruto inkomste wat meer as R1 000 000.00 is, na alle toegelate aftrekkings. Die vorige jaar se geouditeerde state word gebruik as basis vir berekening.

BEREKENING

Voorbeeld 1

Standplaas	Voltyds, deelyds en deelsorg
Bruto inkomste (voorbeeld)	R 950 000.00
Minus versorgingsvoordeel	R 338 324.00 (R325 312 + 4%)

Minus reistoelae (maksimum)	R 100 000.00
Minus mediese fonds (maksimum)	R 6 000.00
Minus geboue (maksimum)	R 20 000.00
Minus administrasie (maksimum)	R 20 000.00
Minus personeel (maksimum)	R 30 000.00
TOTAAL	R 435 676.00

HEFFING: R435,676.00 x 20% **R 87 135.20**

Voorbeeld 2

Standplaas	Voltyds, deelyds en deelsorg
Bruto inkomste (voorbeeld)	R 1 750 000.00
Minus versorgingsvoordeel	R 338 324.00 (R325 312 + 4%)
Minus reistoelae (maksimum)	R 100 000.00
Minus mediese fonds (maksimum)	R 6 000.00
Minus geboue (maksimum)	R 20 000.00
Minus administrasie (maksimum)	R 20 000.00
Minus personeel (maksimum)	R 30 000.00
TOTAAL	R 1 235 676.00

HEFFING: R1 000 000.00 x 20%
+ 235,676.00 x 10% **R 223 567.60**

Voorbeeld 3

Standplaas	Voltyds, deelyds en deelsorg
Bruto inkomste (voorbeeld)	R 500 000.00
Minus versorgingsvoordeel	R 338 324.48 (R325 312 + 4%)
Minus reistoelae	R 50 000.00
Minus mediese fonds	R 3 000.00
Minus geboue	R 8 000.00
Minus administrasie	R 10 000.00
Minus personeel (maksimum)	R 24 000.00
TOTAAL	R 66 676.00

HEFFING: R 66 676.00 x 20% **R 13 335.20**

Motivering:

Die Kerk se heffings word al vir baie jare volgens lidmaatgetal bereken en hoewel daar oor baie jare vir 'n ander model vir die berekening van heffings gepleit is, het die Kerk steeds hierdie uitgediende model bly handhaaf. Dit kom die Kerk nou baie duur te staan en die effek hiervan is duidelik te bespeur in baie gemeentes wat sukkel om 'n bestaan te maak en deur geweldig hoë heffings gewurg word. Bykans 180 ge-

meentes is weens die hoë eksterne lading reeds verplig om hulle status na deelydse gemeentes te verander. Die argument dat vorige Algemene Kerkvergaderings op die daarstel van al die sinodale poste besluit het en dat die Kerk dus die verantwoordelikheid aanvaar het om hierdie poste in stand te hou en deur heffings daarvoor te begroot, het reeds lankal sy stukrag verloor. Baie van die sinodale poste is geskep toe daar 'n tyd van welvaart in die Kerk was en die ekonomiese omstandighede anders gelyk het. Daar moet egter met die volgende rekening gehou word:

- * Die Kerk is besig om onder te gaan onder 'n uitgawebegroting wat nie meer rekening hou met die realiteit van die ekonomie en die armoede van baie gemeentes nie. Die Kerk kon nog nooit daarin slaag om die muntstuk om te keer om met 'n inkomstebegroting te werk nie. Die Kerk sal nie meer so kan voortbestaan nie. Gemeentes wat wel met 'n inkomstebegroting werk, is nie sleg daaraan toe nie, wat die motivering vir hierdie beskrywingspunt versterk.
- * Die huidige heffingstelsel veronderstel dat al die lidmate oor presies dieselfde finansiële vermoëns beskik om tot die gevraagde heffing by te dra en dat al die gemeentes se finansiële vermoëns dus op dieselfde vlak lê. Die tel van koppe om 'n begroting te bepaal is iets anders as die tel van geld wat daardie begroting moet laat klop. Die neiging het nou ontstaan om lidmaatgetalle aan te pas (koppe weg te steek) om sodoende swaar heffings te probeer ontduik.
- * Die gesindheid waarmee gemeentes hulle lidmate benader en oproep tot die gee van offergawes, lyk 'n bietjie anders as hoe die Raad van Finansies dit doen om die sinodale offers in te samel. Gemeentes stuur nie soos die Raad van Finansies rekeninge uit om agterstallige heffings op te eis nie. Gemeentes weerhou ook nie hulle lidmate van sekere voorregte as daar geen offergawes ontvang word nie. Tans mag 'n gemeente selfs nie eens meer iets by die boeke-afdeling aankoop as sy rekening nie betaal is nie.
- * As die Raad van Finansies oor die huidige finansiële toestand in die Kerk begin paniekerig raak, moet hy ook begrip hê vir die paniek in die gemeentes wat nie meer die Kerk se uitgawebegroting kan bybring nie.

Die beskrywingspunt het die volgende as oogmerk:

- * Die Kerk moet gedwing word om na 'n inkomstebegroting oor te skakel en dan die nodige aanpassings te doen. As net 'n sekere

hoeveelheid geld in die koffers van die Raad van Finansies beland om die sinodale verpligtinge na te kom, dan kan net soveel geld as wat ingekom het aangewend word vir daardie bediening op sinodale vlak.

- * Gemeentes het reeds van baie luukshede ontslae geraak om te kan oorleef. Die Raad van Finansies moet ook maar drasties die snoeiskêr op sinodale vlak inlê eerder as in die gemeentes.
- * Die Kerk moet gelei word om die nood onder sy lidmate en gemeentes te begin erken en raak te sien en nie sinodale offers as 'n verpligte heffing te aanvaar nie, maar as gemeentes se vrygewige bydrae om die Kerk te help om ook op ander terreine in die Kerk te werk.
- * Die voorgestelde stelsel hou rekening met die vermoëns van elke gemeente. Die beginsel van hierdie stelsel dien ook as onderbou vir die land se belastingstruktuur. Die gemeentes wat meer het, dra meer by, en die gemeentes wat minder het, word nie gedwing om tot niet te gaan nie, maar vind dit makliker om te kan bly voortbestaan.

Kommentaar van die Raad van Finansies

Die 69ste Algemene Kerkvergadering het, teen die agtergrond en konteks van die onderwerp by punt 9.2.4.3: **'n Ander perspektief: Koste om Kerk te wees**, soos volg besluit:

1. *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek **kerkwees in die toekoms**, en ontwikkel saam met die Raad van Finansies 'n bekostigingsmodel daarvoor.*
2. *Die uitkoms word aan die Kerk gekommunikeer vir kommentaar sodat dit aan die 70ste Algemene Kerkvergadering voorgehou kan word.*
3. *Daar word aanvaar dat die opdrag "dra mekaar se laste" nie optimaal gediens kan word deur dit primêr met 'n finansiële model tot stand te bring nie.*

Teen hierdie agtergrond is die Raad van Finansies van mening:

- * Die ondersoek en gesprek aangaande *kerkwees in die toekoms* het pas begin.
- * Dit sal voortydig wees om die bekostigingsmodel op hierdie punt van die ondersoek en gesprek te wysig.

- * Na talle historiese ondersoeke van alternatiewe verdelings van bydraes tot die gesentraliseerde deel van kerkwees (hetsy inkomste, uitgawe of anders gedrewe), is telkens besluit dat die huidige model die heersende kerkmodel die beste ondersteun.
- * Geen gemeente (of lidmaat) behoort *gedwing* te word om enige *vorm van bydrae* te aanvaar nie.

Ds WH Harmse, die skriba van die Ring van Germiston, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 69: RING VAN GERMISTON

ONDERSOEK NA ALTERNATIEWE AKTUARISSE EN KONSULTANTE VIR DIE PREDIKANTE PENSIOENFONDS

Die Predikante Pensioenfonds se Raad van Trustees ontvang opdrag om 'n volledige ondersoek te doen na ander aktuarisse en konsultante wat die huidige fonds kan bestuur en bedryf en die moontlikheid te ondersoek om 'n fondsbestuurder aan te stel wat kan optree in belang van die lede van die fonds om met markgerigte ondersoeke en markgerigte fondsbeleggings 'n groter groei te inisieer en te verseker. Die huidige fonds en sy voordele moet vir hierdie ondersoek as basis gebruik word sodat die Algemene Kerkvergadering deursigtige besluite kan neem. Hierdie ondersoek neem ook die bepalings van die huidige Wet op Pensioenfondse in ag.

Motivering:

- * Die huidige fonds se groei, in vergelyking met baie ander fondse wat binne dieselfde kategorie van lede en bydraes val, is nie na wense nie.
- * In vergelyking met ander fondse is die bydraes tot die fonds buitengewoon hoog.
- * Die lede van die huidige fonds is bekommerd omdat die 100% befondsing van die fonds nie bereik word nie.

- * Die ou argument dat die aantal lede wat tot die fonds bydra baie min is en die aantal emeriti wat daaruit put baie hoog is, kan nuut onder die vergrootglas geplaas word aangesien die ring van oordeel is dat dit uitgediende argumente is.

Kommentaar van die Raad van Finansies:

Die aanstel van aktuarisse en konsultante vir die Predikante Pensioenfonds is die verantwoordelikheid van die Raad van Trustees van die Predikante Pensioenfonds – waar die werkgewer ook verteenwoordig is. Ingevolge 'n besluit van die Raad van Trustees geneem op 6 November 2012, word 'n markondersoek na diensverskaffers elke drie jaar onderneem. Die volgende markondersoek sal dus plaasvind gedurende November 2014. Die kennisgewingtydperk aan die aanstellings verbonde, verhoed die Raad van Trustees nie om dit op 'n ander, vroeër óf later, datum te onderneem nie.

Die hoofbeampte het die saak reeds ter tafel geneem en is die ringskommissie van die Ring van Germiston uitgenooi om met die hoofbeampte of voorsitter van die Raad van Trustees in gesprek te tree.

Ds WH Harmse, die skriba van die Ring van Germiston, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 70: RING VAN POTGIETERSRUS

GEMEENTE SUBSIDIE TOT EMERITI SE MEDIESE FONDS

Die huidige bydrae van R200.00 per gemeente subsidie tot emeriti se mediese fonds word vervang met 'n R1.00 per lidmaat per maand bydrae wat maandeliks op dieselfde wyse as tans van gemeentes verhaal word.

Motivering:

Die Ring van Potgietersrus het volkome empatie met emeriti se omstandighede. Die huidige R200.00 per lidmaat is vir klein gemeentes 'n groot uitgawe, terwyl dit vir groot gemeentes byna geen geld is nie. Die verandering in ons ring sal nie net 'n meer regverdigde en eweredige bydrae wees nie, maar sal ook reeds 'n verhoging wees teenoor die huidige bydraes deur gemeentes. Moontlik kan die Algemene

Kerkvergadering selfs 'n verdere besluit neem om die bedrag van R1.00 per lidmaat per maand te verhoog.

Kommentaar van die Raad van Finansies:

Sien by die Beskrywingspunt van die Ring van Brakpan hieronder.

Ds L Kern, die skriba van die Ring van Potgietersrus, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 71: RING VAN BRAKPAN

BYSTAND AAN EMERITI

Bystand aan die emeriti word voortaan ingesluit by die sinodale heffing wat gehef word op die Algemene Kerkvergadering.

Motivering:

Die hele Kerk dra op dié manier by tot die versorging.

Kommentaar van die Raad van Finansies op beskrywingspunte van die Ring van Potgietersrus en die Ring van Brakpan:

Aan die hand van **Tabel 22** wys die Raad van Finansies die Algemene Kerkvergadering daarop dat, ingevolge die huidige befondsingsmodel van (mediese fonds) hulp aan die emeriti, die huidige R200.00 per gemeente per maand ongeveer R576 000.00 per jaar oplewer:

	<i>Per jaar</i>
<i>Uit die sinodale begroting*: 2013/2014 begroot</i>	R 627 000.00
<i>R200 per gemeente: R48 000 per maand</i>	R 576 000.00
<i>Rente op belegging</i>	R 132 000.00
<i>Totaal</i>	R1 335 000.00

** Sedert die 68ste Algemene Kerkvergadering*

Tabel 22

Hierdie tabel konsolideer die tweeledige befondsingsmodel deur dieselfde bron – eerstens deur die sinodale begroting (R627 000.00 *per capita* gevorder) en tweedens per gemeente R576 000.00 per debietor-

der gevorder). Sou die tabel in praktyk omgeskakel word beteken dit dat die bedrag per lidmaat, gereken teen 85 000 lidmate, ongeveer R14.15 per lidmaat per jaar oftewel R385.58 per gemeente per maand behoort te wees, met die volgende scenario's:

	R. Tans	R. Toename	R. Afname
Uit Tabel 22	627,000	627,000	627,000
	576,000	576,000	576,000
	1,203,000	1,203,000	1,203,000
Begrote aantal lidmate	85,000	90,000	75,000
Aantal bydraende gemeentes	260	260	260
	R.	R.	R.
Bedrag per lidmaat per jaar	14.15	13.37	16.04
Bedrag per gemeente per jaar	4,626.92	4,626.92	4,626.92
Bedrag per gemeente per maand	385.58	385.58	385.58

Tabel 35

By aanvang was die subsidie sowat 39% van die totale premies van emeriti. Hierdie syfer staan nou op 25% terwyl daar gepoog was om 50% van die mediese premie in subsidie aan emeriti te betaal. Om by die doelwit van 50% uit te kom is R3 075 744.00 per jaar nodig. Trek daarvan die rente (R132k) af, is die behoefte R2 316 744.00 oftewel R193 062.00 per maand. As ons dit deur die huidige ongeveer 260 bydraende gemeentes deel, behoort die bydrae nader aan R743.00 per maand te wees.

	R. Tans	R. Toename	R. Afname
Behoefte : 50% van mediese premies van emeriti	3,075,744	3,075,744	3,075,744
Min rente	-132,000	-132,000	-132,000
Bydraes benodig	2,316,744	2,316,744	2,316,744
Begrote aantal lidmate	85,000	90,000	75,000
Aantal gemeentes	260	260	260
	R.	R.	R.
Bedrag per lidmaat per jaar	27.26	25.74	30.89
Bedrag per gemeente per jaar	8,910.55	8,910.55	8,910.55
Bedrag per gemeente per maand	742.55	742.55	742.55

Tabel 36

In wese is daar drie opsies:

- * Handhaaf die tweeledige befondsingsmodel aangesien dit beide die *per capita* en die per gemeente benaderings insluit.
- * Die konsolidering van befondsing in 'n *per lidmaat* bedrag. Dit impliseer insluiting by die sinodale begroting en verhaling per debietorder.
- * Die konsolidering van hierdie befondsing in 'n *per gemeente* bedrag wat maandeliks per debietorder van gemeentes verhaal word.

Tabel 36 is bloot ter illustrasie en verdiskonteer nie enige verhoging in enige van die bedrae nie. Die fonds wat vir dié doel geskep is, is onder druk met 'n toenemende behoefte aan ondersteuning.

Ds JA Jansen van Rensburg, die skriba van die Ring van Brakpan, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 72: RAAD VAN FINANSIES

REGLEMENT VIR KERKLIKE GOEDERE VIR DOELEINDES VAN BELASTINGVRYSTELLING

Die bestaande reglement soos opgeneem in die huidige Kerkorde, word vervang met die volgende invoeging as ordinansie in die Kerkorde:

9.7 INKOMSTEBELASTING

9.7.1 *Die gemeente, en die Nederduitsch Hervormde Sustersverenigingtak van daardie gemeente, word vir belastingdoeleindes as 'n enkele entiteit geag.*

9.7.2 *Die Raad van Finansies van die Kerk en die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging Hoofbestuur word vir belastingdoeleindes as 'n enkele entiteit geag.*

9.7.3 *Elke entiteit is sedert 1 Maart 2009 verplig om in terme van artikel 30 en 30B van die Inkomstebelastingwet No 85 van 1962 vir Inkomstebelasting te registreer en aansoek om belastingvrystelling in terme van subartikel 10(1)(cN) te doen.*

9.7.4 Elke entiteit wys drie onverbonde persone aan om die fidusiêre verantwoordelikheid van die entiteit te aanvaar. Dit geskied in terme van Ordereël 9 van die Kerkorde.

9.7.5 Elke entiteit is verplig om veranderings van fidusiêre persone onverwyld aan die Belastingvrystellingseenheid te verskaf.

9.7.6 Elke entiteit is verantwoordelik om jaarliks 'n Inkomstebelastingopgawe by die Suid-Afrikaanse Inkomstediens in te dien.

Beide die Belastingvrystellingseenheid en die Raad vir Kerkregtelike Advies het hul instemming hiermee betuig.

Motivering:

- * Die bestaande reglement (opgeneem in die Kerkorde) is opgestel met die bestaan van die groepsregistrasie vir belastingvrystelling. Sedert 2009 is die groep ontbondel en moes gemeentes afsonderlik as Openbare Weldaadsorganisasie registreer en aansoek om belastingvrystelling doen. Aangesien elke gemeente en haar Nederduitsch Hervormde Sustersverenigingtak nou as 'n afsonderlike entiteit belastingvrystelling geniet, en self in terme van die wet drie fidusiêre persone aanwys, het die bestaande reglement nie meer nut nie.
- * Dit is egter steeds nodig dat die verpligting wat op gemeentes rus om vir belastingvrystelling aansoek te doen, kerkordelik gereël word. Veral omdat die Kerkorde kollektief vir die individuele aansoeke om belastingvrystelling as *Grondwet* vir nakoming deur die Belastingvrystellingseenheid aanvaar is.
- * Beide die SAID se Belastingvrystellingseenheid en die Raad vir Kerkregtelike Advies het hul instemming met die wysiging betuig.

Mnr AE Struwig stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 73: RAAD VAN FINANSIES

HANTERING VAN WETSWYSIGINGS

Die verteenwoordigende liggaam van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) word bemagtig om alle wetgewing te implementeer sonder dat dit vooraf in die Kerkorde gewysig is.

Motivering:

Wetgewing verander dikwels en met intervale anders as driejaarliks. Dit is dan nodig om nakomend op te tree voordat sodanige wysigings in die Kerkorde gewysig is.

Die 69ste Algemene Kerkvergadering het die volgende besluit by punt 9.9: ***Predikante pensioenfonds*** geneem:

3. *Die vergadering besluit dat die Kerkorde, in soverre as wat dit afwyk van bestaande wetgewing, reggestel en aangepas mag word. Uitvoering hiervan word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gefinaliseer.*

Arbeids-, finansiële- en inligtingswette is aan dieselfde dinamika onderwerp.

Mnr AE Struwig stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 74: RING VAN WES-KAAPLAND**EFFEKTIWITEIT VAN DIE STRUKTUUR EN FUNKSIONERING VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA EN OPTIMALE AANWENDING VAN FINANSIËLE BRONNE**

Die Algemene Kerkvergadering vra 'n ondersoek aan, indien nodig deur onafhanklike bestuurskonsultante, na die effektiwiteit van die struktuur en funksionering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, en na die optimale aanwending van finansiële bronne. Die ondersoek sluit al die vlakke van kerklike funksionering in en gee onder andere aandag aan die volgende:

- * Die benutting van kerklike eiendom vir addisionele inkomste, of die vervreemding van eiendom wat 'n finansiële las vir die Kerk is of oortollig is.

- * Afskaling of desentralisering van funksies in ooreenstemming met bekostigbaarheid.**
- * Vennootskappe met die Staat sowel as kerklike en sekulêre organisasies in die beoefening van welsyn en barmhartighheidsdiens en die bestuur van diensinrigtings.**
- * Vereenvoudiging en bespoediging van prosesse van besluitneming en uitvoering, insluitend die frekwensie, samestelling en werkmethode van die besluitnemende vergaderings van die Kerk.**
- * Die mate waarin die vorm van die Kerk die funksie dien.**
- * Rasionalisering en herstrukturering van poste en struktuur om duplisering uit te skakel en koste te verminder.**
- * Vernuwing van die gemeenskapsprofiel van die Kerk.**
- * Aanpasbaarheid in bediening.**
- * Die mate waarin lidmate hulle met die Kerk vereenselwig en eienaarskap vir die Kerk aanvaar.**
- * Nuwe kriteria vir die vasstelling van traktementskale word ondersoek en in werking gestel. Die afsnypunt vir verhoging in traktementskale op grond van jare diens is 30 jaar. Die groot diskrepansie in die traktering van jonger en ouer predikante word aangespreek. Huwelikstatus, aantal afhanklike kinders, grootte van gemeente, predikant se betrokkenheid by kerkwerk buite die gemeente en ander relevante kriteria, word in berekening gebring by die vasstelling van die predikant se traktement. Formules om bogenoemde te bereken word aan gemeentes voorsien. Dit kan ook oorweeg word om predikante sentraal te trakteeer.**
- * In die ondersoek word onderskei tussen sake wat volgens kerklik-teologiese oorwegings bestuur word, en sake wat lê op die strukturele en finansiële terrein. Laasgenoemde word volgens besigheidsbeginsels bestuur deur kundiges.**

Uitvoerende gesag word toegeken aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sonder herverwysing na die Algemene Kerkvergadering.

Motivering:

Dit blyk uit die praktyk dat die huidige model van kerkwees op die lang duur nie volhoubaar is nie. Dalende getalle plaas die inkomste van gemeentes en die Kerk onder druk. Dit noodsaak 'n ingrypende herwaarding van die taak en funksie van die Kerk.

Kommentaar van die Raad van Finansies:

Hierdie beskrywingspunt stem in ten minste een punt ooreen met die aanbeveling van die Raad van Finansies:

Die mate waarin lidmate hulle met die Kerk vereenselwig en eienaarskap vir die Kerk aanvaar.

Dr P van Staden, die voorsitter van die Ring van Wes-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die volgende voorstel tot aanvulling, gestel deur dr PL Steenkamp en gesecondeer deur ds LJ de Leeuw, word aanvaar: Die aansoek soos aangevra deur die Algemene Kerkvergadering word uitgevoer deur Organisasie-ontwikkelingskonsultante en neem as vertrekpunt die onderliggende teoretiese perspektiewe en insigte gebaseer op organisasie-ontwikkeling as vakgebied. Hierdie ondersoek sluit alle vlakke en dimensies van sowel die transaksionele en transformele vlakke en dimensies van kerkwees in.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 75: RAAD VAN FINANSIES**ONDERSOEK VAN KERKMODEL**

1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, bygestaan deur die Raad van Finansies én gekoöpteerde kundiges, ontvang opdrag om die kerkmodel aan die hand van die uitkoms van die gesprek oor die eerste twee dae van die 70ste Algemene Kerkvergadering tesame met die volgende spesifieke sake te ondersoek:

- * **Lewering van goedere op 'n kontantbasis.**
 - * **Waar gemeentes van eksterne ouditeure gebruik maak, en nie die riglyne vir sodanige handeling nakom nie, verplig word om ouditering na die afdeling Interne Oudit terug te plaas. Ringskommissies sien hierna om.**
 - * **Voortsetting van die gebruik om subsidie uit die Fonds vir Gemeente Opbou aan behoevende gemeentes te betaal.**
 - * **Gemeentes wat nie in staat is om 'n volsorg standplaas te onderhou nie, verhoed word om as sodanig te beroep.**
 - * **Voortsetting van die Kerkgeld vir Kerkwerk stelsel.**
 - * **Ondersoek na die duplisering van opdrag en dienste. Hiermee saam om die formaat van die sinodale begroting aktiwiteitsgedrewe saam te stel (sien illustrasies en verduideliking by tabelle 11, 28 en 30).**
 - * **Die instel van voortgesette toerusting van ringskommissies en gemeentes (kerkrade) aangaande kerklike goedere in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Dit kan ter plaatse of deur middel van vooraf geskeduleerde geleenthede by die sinodale kantoor plaasvind.**
 - * **Die toepaslikheid van riglyne vir die versorging van leraars in 2014 en verder aangesien die bekostiging van pakkette van leraars onder druk blyk te wees.**
 - * **Die befondsing van studentebearbeiding in 2014 en daarna.**
2. **Die 70ste Algemene Kerkvergadering stem in tot 'n ondersoek na 'n alternatiewe samestelling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering soos beskryf by punt 7.4.7.3 in hierdie agenda.**
 3. **Punte 1 en 2 van hierdie aanbeveling as gesamentlike Sleutel Prestasie Area van die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Raad van Finansies en Raad vir Kerkregtelike Advies konstateer.**
 4. **Die uitkoms van hierdie ondersoek word vir kommentaar**

aan gemeentes deurgegee teen ongeveer 30 April 2014 sodat terugvoer aan die ringsvergaderings van 2014 gegee kan word.

5. Verdere skedulering van die ondersoek vind plaas na afloop van die ringsvergadering van 2014, met die doelwit om die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika ten minste een jaar voor die 71ste Algemene Kerkvergadering van advies te bedien.

Motivering:

- * Die Raad van Finansies het tydens die 69ste Algemene Kerkvergadering die kwessie van volhoubaarheid van die huidige kerkmodel ter tafel geplaas aangesien dit wil voorkom of gemeentes nie die heersende ekonomiese tendense kan teëwerk nie.
- * Sommige van die tendense het oor die afgelope termyn versnel as gevolg van oënskynlike onvermoë om konsensus oor teologiese sake te bereik.
- * Die historiese inrigting van die kerklike struktuur blyk weens ekonomiese redes onder druk te wees. Dit kulmineer in onbegrip vir die gesentraliseerde aktiwiteite van kerkwees soos die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika dit uitleef.
- * Aktiwiteite wat gesentraliseer word, word dikwels beskou as instellings van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Raad van Finansies en/of ander rade, ongeag die gedokumenteerde besluite van die Algemene Kerkvergadering.

Mnr AE Struwig stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die volgende amendement, voorgestel deur ds CEC Hertzog en gesekondeer deur ds APJ Beukes, word aanvaar: Die volgende asterisk word bygevoeg onder punt 1 van die beskrywingspunt: Ondersoek na die moontlikheid om groeipunte in die Kerk, asook gebiede waar kerkplanting sou kon plaasvind, te identifiseer en die
----------------	---

	fondse te vind om dit te ondersteun. Motivering: Die Kerk was vasgevang in 'n tyd waarin daar baie na binne gekyk is. Dit het nodig geword dat ons doelgerig ook na buite gerig sal wees en dat groei gestimuleer word. Suksesse sal hoop vir die Kerk en die wêreld bied. 2. Die volgende amendement voorgestel deur ds CEC Hertzog en gesekondeer deur dr GJ Malan word aanvaar: Die volgende asterisk word bygevoeg na die sesde asterisk van die beskrywingspunt: Die Algemene Kerkvergadering keur die begroting van die Raad van Finansies goed met opdrag dat die Komitee vir Strategiese Beplanning en Rasionalisering uitgebrei word met verteenwoordigers van die instellings wie se items op bl 368 van die agenda verskyn. 'n Algemene rasionalisasie word daar gestel om die prioriteite in die kerklike bediening in die toekoms finansiële moontlik te maak.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 76: KOMITEE VIR OUDERLINGE

VERPLIGTINGE VAN DIE VOORSITTER VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Indien die voorsitter van die Algemene Kerkvergadering 'n predikant in 'n gemeente met net een standplaas is, word 'n subsidie soos deur die Algemene Kommissie bepaal, aan die betrokke gemeente betaal om te verseker dat die verkondiging van die evangelie en ander aktiwiteite van die gemeente tot volle realisering kom.

Motivering:

- * Die teenwoordigheid van die voorsitter by kerklike feesgeleenthede soos jubileumvieringe van gemeentes en predikante, hoeksteenleggings, bevestiging- en afskeidsgeleenthede van predikante, word altyd deur gemeentes verwelkom. Hierdie aktiwiteite vereis dikwels baie tyd en lang afstande wat afgelê moet word.
- * Amptelike vergaderings het tot gevolg dat die voorsitter dikwels nie in die gemeente is nie.
- * Sinodale verpligtinge soos die Algemene Kommissie, Modera-men, Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging en Algemene Diakensvergadering neem ook tyd in beslag.
- * Skakeling tussen die voorsitter en gemeentes, asook lidmate, is van kardinale belang.
- * Gegewe die druk in 'n pastorie, word dit deur bogenoemde aktiwiteite verder verhoog.
- * Die gemeente kan dan byvoorbeeld van beroepafwagtende predikante of emeriti gebruik maak indien hulle van die subsidie gebruik sou wou maak.

Oudl IFO van Rooyen stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

7.7 TER AFSLUITING VAN HIERDIE HOOFSTUK

Die Raad van Finansies dank die Vader vir elke lidmaat van die **Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika** wat, op watter wyse en manier ook al, en/of in watter georganiseerde liggaam, meewerk aan die verkondiging van die evangelie. Soos **alle** gawes, behoort kerklike goedere aan die Here. Dit is ons bede dat hiêrdie gawe ons nie van mekaar sal losmaak nie – maar ons eerder hier op aarde aan mekaar en aan die Liggaam van Christus sal laat vashou. Veral in hierdie tyd waar ons voor Hom moet besin oor ...

Kerkwees in die toekoms – In Christus se voetspore ...

7.8 AD HOC FONDSE MET DIE OOG OP LITIGASIE

Die volgende voorstel van dr RA Denton, gesekondeer deur dr GJ Ma-

lan, word aanvaar:

Die Algemene Kommissie word versoek om uitvoering te gee aan 'n *ad hoc* fonds ter stywing van die koste verbonde aan die litigasie waaraan die Kerk tans onderwerp word. Die fonds word in die Kerk bekend gestel sodat alle betrokkenes daaraan kan meedoen. Die fonds word deur die Raad van Finansies in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Litigasie Komitee beheer.

BESLUIT	1. Die verslag van die Raad van Finansies word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

8. KERKORDE (HOOFSTUK 10)

8.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES

Die Raad vir Kerkregtelike Advies is deur die 69ste Algemene Kerkvergadering saamgestel uit die volgende persone:

Dr LC Curlewis
 Adv JG Geyser
 Adv LJ Pienaar
 Ds RTI Pienaar
 Dr C Pretorius
 Dr BJ van Wyk
 Prof IWC van Wyk.

Die raad het vir die eerste keer op 14 Februarie 2011 in 'n vergadering byeen gekom waartydens dr BJ van Wyk as voorsitter, adv LJ Pienaar as visevoorsitter en prof IWC van Wyk as sekretaris verkies is. Daarna het nog vier vergaderings gedurende die afgelope termyn plaasgevind wat ietwat minder is as vorige termyne, maar te wyte is aan die beter benutting van elektroniese media, en vanweë die feit dat oor sommige aangeleenthede baie spoedige advies nodig is.

Die werk van die raad het met die intrapslag in die teiken gestaan van die spanning wat in die Kerk ontstaan het oor Beskrywingspunt 54. Die eerste vergadering se tyd is bykans volledig beset in die vraelys wat van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang is met die oog op die hantering van die aangeleentheid.

Tydens die vergaderings wat plaasgevind het en later deur konsensus na raadpleging deur die elektroniese media, het die raad aan die volgende aangeleenthede aandag gegee:

* Hantering van beswaarskrif gedateer 13 November 2010 ontvang

van beswaarde lidmate met besondere verwysing na die beantwoording van 'n vraelys wat van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang is in dié verband.

- * Redaksionele versorging van kerkordelike wysigings na die vorige Algemene Kerkvergadering.
- * Verlof van deeltydse predikante.
- * Die werkgewer van die predikant.
- * Vorming van deeltydse standplase.
- * Ampsvoorreg in die buiteland.
- * Die wyse waarop die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging in die Kerkorde ter sprake (moet) kom.
- * Ouderlinge as lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat verhuis na 'n ander gemeente en derhalwe nie verder lede van die Kommissie is nie.
- * Beoordeling van die Kerkordes van twee kerke in Nieu-Seeland en Australië onderskeidelik.
- * Geldigheid van die sitting van die Ring van Pretoria, 2012.
- * Toepassing van Ordinansie 8.6.
- * Die rol van die raad wanneer die Kerk in litigasie betrokke raak.
- * Verandering van die naam van die raad na *Raad vir Kerkregtelike Advies* om enige misverstand uit die weg te ruim.
- * Kritiese evaluering van die huidige hantering van kerklike tug.
- * Advies aan die Ring van Bloemfontein.
- * Advies aan gemeente Krugersdorp-Noord.
- * Advies oor die aanstelling van dosente na aanleiding van die huidige kontrak tussen die Universiteit van Pretoria en die Kerk.

Behalwe bogenoemde het die raad ook gesprek gevoer met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en was lede van die raad ook betrokke by die werksaamhede van die Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde.

Terugskouend word die werksaamhede van die raad met dank geboekstaaf met besondere verwysing na die lede wat die werksaamhede van die raad met erns bejeën het. Dit was tydens vergaderings duidelik en is dikwels beklemtoon dat debat gevoer word om die beste advies te lewer tot heil en opbou van die Kerk.

Besondere dank aan die regsgeleerdes wat vanuit hulle omgang met die reg soos dit in die burgerlike regspleging toegepas word (*ius circa sacra*), waardevolle insette gelewer het in die hantering van die kerklike reg (*ius in sacra*), veral in die huidige omstandighede waar die Kerk uitgelewer word aan die burgerlike regspleging.

Verder word ook besondere dank betuig aan die sekretaris, prof IWC van Wyk, vir sy aangename samewerking en hantering van die werk wat met die sekretariaat van die raad verband hou.

BESLUIT	1. Kennis geneem.
VERDERE BEPLANNING	

8.2 **VERSLAG VAN DIE KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE**

Die Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde is soos volg saamgestel:

Dr WA Dreyer (koördineerder)
 Dr FJ Labuschagne (sekretaris)
 Oudl JD Fourie
 Oudl JG Geyser
 Dr C Pretorius
 Dr JC van der Merwe
 Prof IWC van Wyk.

Die meegaande kerkordelike wysigings word voorgestel in die lig van die feit dat kerkordelike maatreëls nooit rigied en in kanne en kruike gegiet is nie. Dit hou verband met die teologiese onderbou van die reformatoriese kerkreg wat eie is aan die Kerk en funksioneer op die Skrif as primêre bron van die kerkreg en verder omlyn word deur die belydenisskrifte van die Kerk as die manier hoe die Kerk homself verstaan en as 'n poging om die wesenlike uitgangspunt dat Jesus Christus Hoof en Heer van die kerk is, in die kerklike lewe te vergestalt.

Derhalwe word dit soms nodig om die bestaande te wysig en aan te pas om die kerklike lewe te bevorder en nie vas te val binne bepaalde geykte strukture nie. Die hermeneutiese driehoek waarbinne die kerklike reg funksioneer bly ter sake, naamlik die Skrif, die geformuleerde kerkordelike maatreël en die kerklike praktyk.

Die spanning wat binne die Kerk in die afgelope tyd ontstaan het gee daartoe aanleiding dat die bestaande kerkordelike maatreëls krities ge-weeg moes word en nodige aanpassing gemaak moes word wat hier-mee voorgestel word. Behalwe die spanning wat ontstaan het word ook die veranderde omstandighede waarin die Kerk tans haar diens-werk moet verrig, verreken. Hier word verwys na kleiner wordende ge-meentes en 'n kleiner voorsiening van predikante, onder andere.

BESKRYWINGSPUNT 77: RING VAN ZEERUST (GEMEENTE ZEE-RUST)

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.1.1 (i)(b)

Ordinansie 2.1.1.1 (i)(b) word gewysig om soos volg te lees:

Die volgende adviserende lede op uitnodiging:

- * *die hoof van die Hervormde Teologiese Kollege*
- * *die direkteur van die Afrika Instituut vir Missiologie*
- * *'n dosent of deeltydse dosent van die Fakulteit Teolo-gie aan die Universiteit van Pretoria*
- * *die administrateur.*

Motivering:

- * Die werkopdrag van die Kuratorium behels onder andere
 - ** benoem dosente in die teologie
 - ** hou opsig oor die onderrig deur teologiese dosente
 - ** lewer advies oor die vergoeding van dosente.
- * Wanneer dosente op die Kuratorium sitting neem, inhibeer dit die werkopdrag van die Kuratorium.
- * Geen mens kan oor homself opsig hou nie.

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergade-ring van die Ring van Zeerust nie.

Oudl MJ Jordaan stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan-vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 78: RING VAN ROODEPOORT

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.2.1

Ordinansie 2.1.2.1 word so gewysig dat die onderskeid tussen 'n standplaas met gedeeltelike versorging en 'n standplaas met deeltydse bediening wegval. Daar word slegs onderskeid getref tussen

- * 'n standplaas met volle versorging
- * 'n standplaas met deeltydse bediening (sluit in dat 'n predikant mag aanbied om geen vergoeding te ontvang of sonder om 'n ander beroep te beoefen, verminderde versorging te ontvang)
- * benoeming vir 'n besondere opdrag.

2.1.2.1 Skepping en wysiging van 'n standplaas

- (i) *In 'n gemeente kan 'n standplaas met volle versorging, gedeeltelike versorging, deeltydse bediening of benoeming vir 'n besondere opdrag geskep word.*
- (ii) *'n Standplaas word deur 'n gemeente in oorleg met die betrokke ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geskep of gewysig.*
- (iii) *Aan 'n standplaas met deeltydse bediening is gedeeltelike of geen versorging verbonde. 'n Predikant in 'n standplaas met deeltydse bediening is geregtig om in oorleg met die kerkraad, die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, ook 'n ander beroep te beoefen om sy inkomste aan te vul.*
- (a) *Die kerkraad sluit, in oorleg met die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, 'n duidelike werkooreenkoms met die predikant wat die vermindering van traktement en die tyd wat 'n ander beroep sou vereis, verdiskonteer.*
- (iv) ~~*Alhoewel 'n predikant in 'n standplaas met gedeeltelike versorging nie volledig versorg word nie, word al sy tyd en aandag aan die gemeentewerk toegewy en mag hy nie nog 'n ander beroep beoefen nie.*~~

- (v) 'n Gemeente kan in die geval van die afname in lidmaatgetalle, of as gevolg van finansiële agteruitgang, 'n standplaas met volle versorging wysig na 'n ~~standplaas met gedeeltelike versorging~~ of 'n standplaas met deeltydse bediening.
- (a) Indien die standplaas gevul is, word, na 'n wedersydse ooreenkoms tussen die kerkraad en die predikant, 'n nuwe opgawe van versorgingsvoordele opgestel.
- (iii) (a) – word hier ook gevolg.
- (b) Indien die predikant nie die nuwe opgawe van versorgingsvoordele aanvaar nie, word die saak na die ringskommissie verwys.
- (c) Indien die ringskommissie oordeel dat 'n wysiging in die versorgingsvoordele noodsaaklik is vir die voortbestaan van die gemeente en daar geen ander uitweg is nie, word 'n gewysigde opgawe van versorgingsvoordele deur die kerkraad, in oorleg met die ringskommissie, opgestel.
- (d) Indien die predikant nie die gewysigde opgawe van voordele aanvaar nie, word die prosedure gevolg wat die versorging van die predikant by die opheffing van 'n standplaas reël, en word bekend gemaak dat die predikant beroepawagtend is.
- (vi) 'n Gemeente moet in oorleg met die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- (a) ~~'n standplaas met gedeeltelike versorging~~ of 'n standplaas met deeltydse bediening wysig na 'n standplaas met volle versorging wanneer die finansiële posisie van die gemeente dit moontlik maak
- (b) ~~'n standplaas met gedeeltelike versorging wysig na 'n standplaas met deeltydse bediening en omgekeerd.~~
- (vii) Indien 'n standplaas met ~~gedeeltelike versorging~~ of met deeltydse bediening gewysig word terwyl dit gevul is, is punte (v)(a) tot (d) hierbo van toepassing.

Motivering

1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se riglyne (mededelings 2011) verdiep die onbillike praktyk waar van 'n predikant verwag kan word om die volle werk te doen vir 'n gedeelte

van die vergoeding sonder die moontlikheid om self 'n inkomste te genereer.

2. Geen gemeente hoef beskerm te word teen uitbuiting nie omdat die ordinansies duidelik bepaal dat enige ooreenkoms tussen die kerkraad en die predikant in oorleg met die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering moet plaasvind (sien Ordinansie 2.1.2.1 (ii)).
3. Met die riglyne wat deur die Kommissie uitgebring is, wil dit blyk die Hervormde Kerk daarmee genoeg neem dat 'n predikant so min as die helfte van vergoeding mag ontvang voordat die predikant 'n ander inkomste mag genereer.
4. Welvarende gemeentes vergoed hulle predikante tot soveel as 40% bokant skaal. Dit maak dit nog meer onbillik dat waar gemeentes dit nie kan bekostig om die predikant ten volle te vergoed nie, dat die predikant nie self 'n inkomste mag genereer nie. Dit is tog tot voordeel van beide.
5. 'n Gemeente wat nie 'n predikant kan bekostig nie, kan tog nie aanspraak maak op die volle diens vir minder vergoeding nie.
6. Elke gemeente behoort die vryheid te hê om die vergoeding van die predikant self te onderhandel.
7. Wanneer 'n predikant nie in staat is om 'n aanbod van die wysiging na 'n standplaas met gedeeltelike versorging as gevolg van sy persoonlike finansiële omstandighede te kan aanvaar nie, reflekteer dit nou op 'n swak roepingsbewustheid by die predikant.
8. Die riglyne van die Kommissie is net 'n verdere regulering van 'n onbillike praktyk waarmee predikante uitgebuit kan word.

Ds AJ Pienaar stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Word in samehang met die Kerkorde Komitee wysigings verreken.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 79: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.2

Ordinansie 2.1.2 wat soos volg lui:

2.1.2 PREDIKANTSTANDPLAAS

'n Standplaas is die gemeentelike werkruimte waar die dienswerk van 'n predikant verrig word.

2.1.2.1 Skepping en wysiging van 'n standplaas

- (i) In 'n gemeente kan 'n standplaas met volle versorging, gedeeltelike versorging, deeltydse bediening of benoeming vir 'n besondere opdrag geskep word.**
- (ii) 'n Standplaas word deur 'n gemeente in oorleg met die betrokke ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geskep of gewysig.**
- (iii) Aan 'n standplaas met deeltydse bediening is gedeeltelike of geen versorging verbonde. 'n Predikant in 'n standplaas met deeltydse bediening is geregtig om in oorleg met die kerkraad, die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ook 'n ander beroep te beoefen om sy inkomste aan te vul.**
- (iv) Alhoewel 'n predikant in 'n standplaas met gedeeltelike versorging nie volledig versorg word nie, word al sy tyd en aandag aan die gemeentewerk toegewy en mag hy nie nog 'n ander beroep beoefen nie.**
- (v) 'n Gemeente kan in die geval van die afname in lidmaatgetalle, of as gevolg van finansiële agteruitgang 'n standplaas met volle versorging wysig na 'n standplaas met gedeeltelike versorging of 'n standplaas met deeltydse bediening.**
 - (a) Indien die standplaas gevul is, word, na 'n wedersydse ooreenkoms tussen die kerkraad en die predikant, 'n nuwe opgawe van versorgingsvoordele opgestel.**
 - (b) Indien die predikant nie die nuwe opgawe van versorgingsvoordele aanvaar nie, word die saak na die ringskommissie verwys.**
 - (c) Indien die ringskommissie oordeel dat 'n wysiging in die versorgingsvoordele noodsaaklik is vir die voortbestaan van die gemeente, en daar geen ander uitweg is nie, word 'n gewysigde opgawe van versorgingsvoordele deur die kerkraad, in oorleg met die ringskommissie, opgestel.**
 - (d) Indien die predikant nie die gewysigde opgawe van**

voordele aanvaar nie, word die prosedure gevolg wat die versorging van die predikante by die opheffing van 'n standplaas reël, en word bekend gemaak dat die predikant beroepafwagend is.

- (vi) 'n Gemeente moet in oorleg met die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*
- (a) 'n standplaas met gedeeltelike versorging of 'n standplaas met deeltydse bediening wysig na 'n standplaas met volle versorging wanneer die finansiële posisie van die gemeente dit moontlik maak*
- (b) 'n standplaas met gedeeltelike versorging wysig na 'n standplaas met deeltydse bediening en omgekeerd.*
- (vii) Indien 'n standplaas met gedeeltelike versorging of met deeltydse bediening gewysig word terwyl dit gevul is, is punte (v)(a) tot (d) hierbo van toepassing.*

2.1.2.2 Opheffing van 'n standplaas

Wanneer 'n gemeente tot die gevolgtrekking kom dat 'n standplaas nie meer finansieel in stand gehou kan word nie, gee die gemeentevergadering aan die kerkraad opdrag om die volgende stappe kronologies te neem:

- (i) Die predikant, ringskommissie en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word skriftelik ingelig dat die gemeente nie meer die standplaas in stand kan hou nie en dat die standplaas opgehef mag word.*
- (ii) Die kerkraad en ringskommissie poog in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die predikant om*
 - (a) die opheffing van die standplaas te voorkom*
 - (b) alle redelike alternatiewe maatreëls te bespreek en te poog om alternatiewe oplossings te vind*
 - (c) die tydsberekening wanneer die standplaas opgehef moet word te bespreek*
 - (d) stappe te bespreek sodat die opheffing van die standplaas die predikant en die gemeente so min as moontlik ontwrig*

- (e) *skeidingsversorging vir die predikant te bepaal.*
- (iii) *Die voorstelle waartoe skriftelik ooreengekom is in die oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die ringskommissie en kerkraad enersyds en die predikant andersyds, word aan 'n gemeentevergadering voorgelê en die predikant kry geleentheid om sy standpunte aan die gemeentevergadering te stel.*
- (iv) *Die gemeentevergadering besluit op grond van die inligting wat ontvang is of die standplaas opgehef moet word.*
- (v) *Indien die gemeentevergadering besluit om die standplaas op te hef, word die predikant skriftelik van die besluit in kennis gestel.*
- (vi) *Na verloop van ten minste drie maande, word die predikant deur die kerkraad van sy ampspligte losgemaak volgens die Kerkorde.*
- (vii) *Die kerkraad in oorleg met die ringskommissie*
 - (a) *versoek die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om in die Kerk bekend te maak dat die predikant beroepafwagtend is*
 - (b) *reël dat die betrokke predikant skeidingsversorging ontvang van minstens een week vir elke voltooide diensjaar in die betrokke gemeente*
 - (c) *tref reëlins dat die betrokke predikant, terwyl op 'n beroep gewag word, in die verskillende ringsgemeentes behulpsaam kan wees.*

word gewysig om soos volg te lees:

2.1.2 DIENSWERK VAN PREDIKANTE IN GEMEENTES

Die dienswerk van die predikant vind binne 'n gemeentelike werkruimte van die Kerk plaas.

Die kerkraad verseker dat die bediening van die evangelie deurlopend gebeur.

2.1.2.1 Voltydse en deeltydse dienswerk

Alle beroepswerksaamhede vind in oorleg met die ringskommissie plaas.

- (i) Predikante kan óf voltyds met volle versorging óf deelyds met gedeeltelike versorging in gemeentes werksaam wees.
- (ii) Predikante wat voltyds of deelyds in 'n gemeente werksaam is, word beroep en 'n beroepsbrief waarin die opdrag duidelik omskryf word, word deur die kerkraad tydens 'n beroepsvergadering voltooi en volg die kerklike prosedures soos uiteengesit in die ordinansies.
- (iii) Predikante wat deelyds in gemeentes werksaam is mag ook ander werk verrig om hulle inkomste aan te vul en hulle traktement word dienooreenkomstig aangepas.

2.1.2.2 Afskaling en losmaking

- (i) Indien 'n kerkraad in oorleg met die gemeentevergadering oorweeg om 'n predikant se werkopdrag vanweë finansiële redes af te skaal of die predikant van die gemeente los te maak, word die saak onmiddellik onder die aandag van die ringskommissie gebring.
- (ii) Die ringskommissie volg in oorleg met die kerkraad die volgende stappe kronologies:
 - (a) Die predikant en Moderamen word skriftelik ingelig dat die gemeente nie meer die dienswerk van die predikant finansiëel in stand kan hou nie en dat die dienswerk afgeskaal kan word, of dat die predikant van die gemeente losgemaak kan word.
 - (b) Die kerkraad in oorleg met die ringskommissie en die predikant poog om
 - * die opheffing van die standplaas te voorkom
 - * alle redelike alternatiewe maatreëls te bespreek en te poog om alternatiewe oplossings te vind
 - * die tydsberekening wanneer die standplaas opgehef moet word te bespreek
 - * stappe te bespreek sodat die opheffing van die standplaas die predikant en die gemeente so min as moontlik ontwrig
 - * skeidingsversorging vir die predikant te bepaal.
 - (c) Indien dit nie suksesvol is nie, bepaal die kerkraad, in oorleg met die ringskommissie, die datum wanneer afskaling of losmaking plaasvind sodat dit die predikant en gemeente so min as moontlik ontwrig.

(iii)	In die geval van afskaling stel die kerkraad, in oorleg met die ringskommissie, 'n gewysigde beroepsbrief op en bied dit vir die bestaande predikant aan. Die predikant kan besluit om die gewysigde beroepsbrief te aanvaar of nie.
(iv)	Indien die predikant nie die gewysigde beroepsbrief aanvaar nie, besluit die kerkraad, in oorleg met die ringskommissie, oor skeidingsversorging vir die predikant teen 'n koers van ten minste een week vergoeding per voltooide diensjaar.
(v)	Na drie maande word die predikant van sy of haar dienswerk in die gemeente losgemaak en reik die kerkraad 'n Akte van Losmaking uit.
(vi)	Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering maak in die Kerk bekend dat die predikant beroepafwagend is.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 80: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3 (i)

Ordinansie 2.1.3 (i) wat soos volg lui:

2.1.3 BEROEP VAN PREDIKANT OF PROPONENT

- (i) *Binne 'n maand nadat 'n standplaas geskep is of vakant geraak het, word beroep.*

word gewysig om soos volg te lees:

2.1.3 BEROEP VAN PREDIKANT OF PROPONENT

- (i) **Binne 'n maand nadat 'n gemeente vakant geraak het word beroep.**

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan- vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 81: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3 (iv)

Ordinansie 2.1.3 (iv) wat soos volg lui:

- (iv) *Die ringskommissie kan na oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die betrokke kerkraad besluit dat die gemeente vir hoogstens 90 dae nie mag beroep nie sodat strategiese beplanning van ringsgemeentes gedoen kan word wat as riglyn vir die gemeente kan dien wanneer die gemeente beroep.*

word gewysig om soos volg te lees:

- (iv) Die ringskommissie kan na oorleg met die Moderamen en die betrokke kerkraad besluit dat die gemeente vir hoogstens 90 dae nie mag beroep nie sodat strategiese beplanning van ringsgemeentes gedoen kan word wat as riglyn vir die gemeente kan dien wanneer die gemeente beroep.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan- vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 82: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3 (v)

Ordinansie 2.1.3 (v) wat soos volg lui:

- (v) *Enige predikant wat van standplaas wil verwissel kan in oorleg met die kerkraad, opsighoudende liggaam, ringskommissie en Kommissie van die Alge-*

mene Kerkvergadering versoek dat dit in die Kerk bekendgestel word en dat die betrokke se naam op die lys van beroepafwagende predikante geplaas word.

word gewysig om soos volg te lees:

- (v) Enige predikant wat van gemeente wil verwissel kan in oorleg met die kerkraad, opsighoudende liggaam, ringskommissie en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek dat dit in die Kerk bekendgestel word en dat die betrokke se naam op die lys van beroepafwagende predikante geplaas word.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 83: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3 (vii)(b)

Ordinansie 2.1.3 (vii)(b) wat soos volg lui:

- (vii) *Die kerkraad besluit om een of meer van die volgende beroepsprosedures te volg:*
- (b) *Die vakature word in die amptelike kerklike tydskrifte bekend gemaak met vermelding van besonderhede wat die standplaas raak en aansoeke word ingewag in welke geval die sluitingsdatum vir aansoek duidelik vermeld en gehandhaaf word. Die kerkraad besluit vooraf of die kandidate wat aansoek doen vir die vakature die beroepslys uitmaak en of hy die beroepslys gaan uitbrei. Die handeling word duidelik in die bekendstelling van die vakature vermeld. Nadat 'n kandidaat met volstrekte meerderheid uit die groslys beroep is, word die uitslag van die beroep aan alle aansoekers deurgegee.*

word gewysig om soos volg te lees:

- (vii) *Die kerkraad besluit om een of meer van die volgende beroepsprosedures te volg:*

- (b) Die vakature word in die amptelike kerklike tydskrifte bekend gemaak met vermelding van besonderhede wat die aard van dienswerk in die gemeente raak en aansoeke word ingewag in welke geval die sluitingsdatum vir aansoeke duidelik vermeld en gehandhaaf word. Die kerkraad besluit vooraf of die kandidate wat aansoek doen vir die vakature die beroepslys uitmaak en of hy die beroepslys gaan uitbrei. Die handeling word duidelik in die bekendstelling van die vakature vermeld. Nadat 'n kandidaat met volstreekte meerderheid uit die groslys beroep is, word die uitslag van die beroep aan alle aansoekers deur-gegee.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan-vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 84: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3.3 (vi) en (vii)

Ordinansie 2.1.3.3 (vi) en (vii) wat soos volg lui:

- (vi) *Wanneer 'n predikant in 'n standplaas met gedeeltelike versorging of deeltydse bediening die beroep na 'n standplaas met volle versorging bedank, roep die plaaslike ringskommissie die predikant op vir 'n gesprek oor die redes waarom die beroep bedank is en gee daarvan verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*
- (vii) *Wanneer 'n predikant in 'n standplaas met volle versorging 'n beroep na 'n standplaas met gedeeltelike versorging of deeltydse bediening wil aanvaar, tree die predikant in gesprek met die plaaslike ringskommissie oor die redes waarom die beroep aanvaar wil word. Die ringskommissie stel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van sy bevinding en besluit in kennis. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan, indien dit nodig is, met die predikant in gesprek tree.*

verval.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 85: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.8 (i) EN (ii)

Ordinansie 2.1.8 (i) en (ii) wat soos volg lui:

2.1.8 VERSORGING VAN GESIN NA AFSTERWE VAN PREDIKANT

- (i)** 'n Predikant wat voltyds in die bediening staan en te sterwe kom, se gesin word vir drie maande versorg
 - (a)** deur die kerkraad van die gemeente waarin die predikant werksaam was.
(Dit geld ook indien 'n beroep na 'n ander gemeente, of kerklike benoeming aanvaar is, maar die predikant nog nie uit die standplaas losgemaak is nie.)
 - (b)** deur die kerkraad van die gemeente waarheen 'n beroep aanvaar is, mits die predikant alreeds uit die vorige standplaas losgemaak is.
- (ii)** 'n Predikant wat na aanvaarding van 'n kerklike benoeming te sterwe kom, se gesin word vir drie maande versorg deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering indien die dood sou intree nádat die predikant uit die standplaas losgemaak is, en deur die kerkraad van die gemeente waar die predikant werksaam was, indien die dood intree vóórdat die predikant uit die standplaas losgemaak is.

word gewysig om soos volg te lees:

2.1.8 VERSORGING VAN GESIN NA AFSTERWE VAN PREDIKANT

- (i)** 'n Predikant wat te sterwe kom se gesin word vir drie maande versorg ooreenkomstig die bestaande versorgingsvoordele

(a)	deur die kerkraad van die gemeente waarin die predikant werksaam was.
(b)	deur die kerkraad van die gemeente waarheen 'n beroep aanvaar is mits die predikant al reeds van die vorige gemeente losgemaak is.
(ii)	Bogenoemde reëling geld ook vir predikante wat benoem is vir 'n besondere opdrag.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 86: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

NUWE ORDINANSIE 2.1.9 (vi)

'n Nuwe Ordinansie 2.1.9 (vi) word geformuleer:

- (vi) *'n Geëmeriteerde predikant kan egter as deeltydse predikant in gemeentes werksaam wees. Hy of sy word na sodanige gemeente beroep per ooreenkoms met die kerkraad van 'n gemeente, met 'n ring of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en verrig volledig ampswerk met goedkeuring van die ringskommissie en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering soos van toepassing.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 87: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.12

Ordinansie 2.1.12 wat soos volg lui:

2.1.12 LOSMAKING

By die aanneming van 'n beroep na 'n ander gemeente, die benoeming vir of afhandeling van 'n besondere opdrag, die benoeming as dosent, die goedkeuring van voltydse studieverlof, die goedkeuring van 'n aansoek om losmaking van 'n standplaas en by die opheffing van 'n standplaas, reik die verantwoordelike liggaam 'n Akte van Losmaking aan die predikant uit.

word gewysig om soos volg te lees:

2.1.12 LOSMAKING

By die aanneming van 'n beroep na 'n ander gemeente, die benoeming vir of afhandeling van 'n besondere opdrag, die benoeming as dosent, die goedkeuring van voltydse studieverlof, die goedkeuring van 'n aansoek om losmaking van 'n gemeente of werkopdrag, reik die verantwoordelike liggaam 'n Akte van Losmaking aan die predikant uit.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 88: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE**WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.12.2**

Ordinansie 2.1.12.2 wat soos volg lui:

2.1.12.2 Losmaking van standplaas by ooreenkoms

(i) 'n Predikant, die ringskommissie, die ringsvergadering of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan skriftelik 'n versoek aan die predikant se kerkraad rig dat die predikant van die standplaas losgemaak word.

(ii) Die versoek moet redes bevat, wat nie verband

	<i>hou met enige ander grond van losmaking of ontheffing uit die amp wat in die Kerkorde uiteengesit word nie.</i>
(iii)	<i>Die kerkraad van 'n predikant se gemeente kan die predikant se losmaking uit die standplaas ondersoek op gronde wat nie verband hou met enige ander grond van losmaking of ontheffing uit die amp wat in die Kerkorde uiteengesit word nie.</i>
(iv)	<i>Die kerkraad en daarna die ringskommissie kan na oorweging van die versoek en na gesprekvoering met die predikant, skriftelik aanbeveel dat</i>
(a)	<i>losmaking in belang van die gemeente of die predikant en die gemeente is of nie</i>
(b)	<i>losmaking met of sonder die behoud van ampsvoorreg geskied</i>
(c)	<i>losmaking met of sonder voorwaardes geskied en indien voorwaardes voorgestel word, wat daardie voorwaardes is.</i>
(v)	<i>Nadat die predikant skriftelik tot losmaking ingestem het, word die voorwaardes waarop losmaking sal plaasvind, deur die kerkraad in die vorm van 'n ooreenkoms tussen die gemeente en die predikant uiteengesit.</i>
(vi)	<i>Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan, nadat die aanbevelings van die kerkraad en die ringskommissie asook die voorgestelde ooreenkoms, na gelang van die geval, en na aanhoor van die predikant en nadat alle feite oorweeg is, besluit of die predikant losgemaak moet word en of dit met of sonder behoud van die ampsvoorreg geskied. 'n Akte van Losmaking word deur die kerkraad verleen en 'n Akte van Ontheffing word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verleen ooreenkomstig dié besluit.</i>
(vii)	<i>Die kerkraad, ringskommissie of opsighoudende liggaam word van die besluit in kennis gestel.</i>
(viii)	<i>Indien die predikant die versoek tot losmaking rig, onderteken die predikant terselfdertyd 'n onderneeming dat hy geen eise teen die gemeente of die Kerk sal instel nie. Indien sy versoek om losma-</i>

king toegestaan word, word so 'n vrywaring ingesluit in enige ooreenkoms wat met die losmaking gepaard gaan.

(ix) Indien losmaking van die standplaas met behoud van ampsvoorreg geskied, word die predikant in die Kerk beroepbaar gestel.

(x) 'n Predikant wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van sy standplaas losgemaak word, is nie dadelik na dieselfde standplaas beroepbaar nie.

word gewysig om soos volg te lees:

2.1.12.2 Losmaking van 'n gemeente by ooreenkoms

(i) 'n Predikant, die ringskommissie, die ringsvergadering of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan skriftelik 'n versoek aan die predikant se kerkraad rig dat die predikant van 'n gemeente losgemaak word.

(ii) Die versoek moet redes bevat, wat nie verband hou met enige ander grond van losmaking of ontheffing uit die amp wat in die Kerkorde uiteengesit word nie.

(iii) Die kerkraad van 'n predikant se gemeente kan die predikant se losmaking van 'n gemeente ondersoek op gronde wat nie verband hou met enige ander grond van losmaking of ontheffing uit die amp wat in die Kerkorde uiteengesit word nie.

(iv) Die kerkraad en daarna die ringskommissie kan na oorweging van die versoek en na gesprekvoering met die predikant, skriftelik aanbeveel dat

(a) losmaking in belang van die gemeente of die predikant en die gemeente is of nie

(b) losmaking met of sonder die behoud van ampsvoorreg geskied

(c) losmaking met of sonder voorwaardes geskied en indien voorwaardes voorgestel word, wat daardie voorwaardes is.

(v) Nadat die predikant skriftelik tot losmaking inge-

	stem het, word die voorwaardes waarop losmaking sal plaasvind, deur die kerkraad in die vorm van 'n ooreenkoms tussen die gemeente en die predikant uiteengesit.
(vi)	Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan, nadat die aanbevelings van die kerkraad en die ringskommissie asook die voorgestelde ooreenkoms, na gelang van die geval, en na aanhoor van die predikant en nadat alle feite oorweeg is, besluit of die predikant losgemaak moet word en of dit met of sonder behoud van ampsvoorreg geskied. 'n Akte van Losmaking word deur die kerkraad verleen en 'n Akte van Ontheffing word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verleen ooreenkomstig dié besluit.
(vii)	Die kerkraad, ringskommissie of opsighoudende liggaam word van die besluit in kennis gestel.
(viii)	Indien die predikant die versoek tot losmaking rig, onderteken die predikant terselfdertyd 'n onderneeming dat hy of sy geen eise teen die gemeente of die Kerk sal instel nie. Indien sy of haar versoek om losmaking toegestaan word, word so 'n vrywaring ingesluit in enige ooreenkoms wat met die losmaking gepaard gaan.
(ix)	Indien losmaking van die gemeente met behoud van ampsvoorreg geskied, word die predikant in die Kerk beroepbaar gestel.
(x)	'n Predikant wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van sy of haar gemeente losgemaak word, is nie dadelik na dieselfde gemeente beroepbaar nie.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 89: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.12.5

Ordinansie 2.1.12.5 wat soos volg lui:

2.1.12.5 Onbekwaamheid

- (i)** *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan 'n predikant sonder tughandeling onthef van ampsvoorreg of losmaak van 'n standplaas indien dit blyk dat die predikant vanweë mediese of ander redes onbekwaam is om die dienswerk, soos bepaal in die Kerkorde en beroepsbrief, te verrig.*
- (ii)** *Tydens die ondersoek word die predikant, wat geregtig is op bystand deur 'n lidmaat van die Kerk, aangehoor.*
- (iii)** *'n Beroep teen 'n beslissing van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word gedoen by die Algemene Kerkvergadering.*
- (iv)** *Indien die predikant onbekwaam bevind word, reik die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n Akte van Ontheffing uit en stel die Pensioenfonds dadelik in kennis.*
- (v)** *Die kerkraad maak die predikant los van ampspligte.*

word gewysig om soos volg te lees:

2.1.12.5 Onbekwaamheid

- (i)** *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan 'n predikant sonder tughandeling onthef van ampsvoorreg indien dit blyk dat die predikant vanweë mediese of ander redes onbekwaam is om die dienswerk, soos bepaal in die Kerkorde en beroepsbrief, te verrig.*
- (ii)** *Tydens die ondersoek word die predikant, wat geregtig is op bystand deur 'n lidmaat van die Kerk, aangehoor.*
- (iii)** *'n Beroep teen 'n beslissing van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word gedoen by die Algemene Kerkvergadering.*

(iv)	Indien die predikant onbekwaam bevind word, reik die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n Akte van Ontheffing uit en stel die Pensioen-fonds dadelik in kennis.
(v)	Indien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die predikant losmaak van ampspligte, reik die kerkraad 'n Akte van Losmaking uit.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan- vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 90: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.15 (i) EN (vii)

Ordinansie 2.1.15 (i) en (vii) wat soos volg lui:

2.1.15 KONSULENTSWERK

- (i) *'n Konsulent kom sover moontlik die ampspligte van 'n predikant in 'n vakante standplaas na.*
- (vii) *'n Konsulent kan aan 'n ander predikant toestemming gee om van sy pligte na te kom. Emeriti, beroepafwagtende predikante en proponente wat tydelik met toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in 'n gemeente werksaam is, tree nie as konsulent in 'n ringsgemeente op nie.*

word gewysig om soos volg te lees:

2.1.15 KONSULENTSWERK

- (i) *'n Konsulent kom so ver moontlik die ampspligte van 'n predikant in 'n vakante gemeente na.*
- (vii) *'n Konsulent kan aan 'n ander predikant toestemming gee om van sy of haar pligte na te kom. Beroepafwagtende predikante en proponente wat tydelik met toestemming van die Kommissie van die Al-*

gemene Kerkvergadering in 'n gemeente werksaam is, tree nie as konsulent in 'n ringsgemeente op nie.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 91: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.16.1 EN FORMULERING VAN 'N NUWE ORDINANSIE 2.1.16.1 (vi)

Ordinansie 2.1.16.1 wat soos volg lui:

2.1.16.1 Predikante wat teologie doseer

- (i) Teologiese dosente word deur die Kuratorium vir 'n bepaalde vakopdrag en opleidingsentra benoem uit predikante van die Kerk wat reeds in die teologie gepromoveer het of besig is met doktorale studies.***
- (ii) Die benoeming(s) word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê vir bekragtiging en, waar van toepassing, vir voorlegging aan die Universiteit van Pretoria.***
- (iii) Indien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die benoeming(s) nie goedkeur nie, word die saak na die Kuratorium terugverwys.***
- (iv) Indien ooreenstemming nog nie bereik word nie, vergader die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Kuratorium saam onder leiding van die voorsitter van die Kuratorium, en maak dan 'n benoeming.***
- (v) Die Kuratorium kan in oorleg met alle betrokkenes en met bekragtiging van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die vakopdrag en opleidingsentrum waaraan 'n teologiese dosent verbonde is, verander.***

word gewysig om soos volg te lees:

2.1.16.1 Predikante wat teologie doseer

- (i) Teologiese dosente word aan die Universiteit van Pretoria aangestel volgens die bepalinge van die kontrak wat tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die Universiteit van Pretoria bestaan.
- (ii) Wanneer 'n vakature ontstaan voer die Kuratorium en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gesprek oor moontlike kandidate.
- (iii) Waar verteenwoordigers van die Kerk op 'n aanstellingskomitee sitting neem, neem hulle die belange van die Kerk in ag.
- (iv) Teologiese dosente is verantwoordelik vir die opleiding van teologiese studente, die bevordering van teologie ten dienste van die Kerk, advies aan amptelike vergaderings van die Kerk en lei eredienste wanneer hulle daartoe uitgenooi word.
- (v) Van teologiese dosente word verwag om hulle besig te hou met wetenskaplike navorsing op die terrein van die teologie, ten dienste van die Kerk en Universiteit.

en 'n nuwe Ordinansie 2.1.16.1 (vi) word geformuleer wat soos volg lui:

- (vi) *Teologiese dosente neem deel aan kerklike vergaderings en word in sy of haar tuisgemeente bevestig met die opdrag om teologiese studente op te lei.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 92: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

FORMULERING VAN 'N NUWE ORDINANSIE 2.1.16.2 (iv)

'n Nuwe Ordinansie 2.1.16.2 (iv) word geformuleer:

2.1.16.2 Predikante met opdrag van die Algemene Kerkvergadering, ringsvergadering of kerkraadsvergadering

(iv) *'n Predikant met 'n besondere opdrag om teologie te doseer word in tuisgemeentes bevestig nadat hy of sy benoem is vir die bepaalde opdrag.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 93: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.16.3

Ordinansie 2.1.16.3 wat soos volg lui:

2.1.16.3 *Geëmeriteerde predikant as pastorale hulp*

(i) *'n Geëmeriteerde predikant kan op versoek van 'n kerkraad met toestemming van die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering as pastorale hulp in die gemeente optree. Verkieslik is dit 'n ander gemeente as die gemeente waarin die predikant geëmeriteer het. Die tydperk geld vir een jaar en word jaarliks hersien deur die ringskommissie nadat verslag van die kerkraad ontvang is.*

(ii) *'n Geëmeriteerde predikant kan 'n benoemingsopdrag op 'n deeltydse basis volvoer met toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, ringskommissie of kerkraad. Indien die geëmeriteerde predikant 'n benoemingsopdrag gehad het, word die predikant verkieslik vir 'n ander opdrag benoem.*

Die tydperk geld vir een jaar en word jaarliks hersien deur die opsighoudende liggaam.

- (iii) *In alle gevalle word 'n skriftelike ooreenkoms opgestel wat deur die opsighoudende liggaam goedgekeur word. Daar word deur die opsighoudende liggaam toegesien dat die opdrag en vergoeding van die pastorale hulp of deelyds benoemde emeritus afgeskaal is en dat die opdrag en vergoeding korreleer.*

word gewysig om soos volg te lees:

2.1.16.3 Geëmeriteerde predikant in deelydse bediening

- (i) 'n Geëmeriteerde predikant kan deelyds op versoek van 'n kerkraad, met toestemming van die ringskommissie of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, ampswerk verrig in 'n gemeente of in 'n ander kerklike werkkring.
- (ii) Emeriti se werkopdrag word jaarliks deur die kerkraad in oorleg met die ringskommissie goedgekeur.
- (iii) In alle gevalle word sodanige predikant beroep na die gemeente of bepaalde kerklike werkkring. Daar word deur die opsighoudende liggaam toegesien dat die opdrag en vergoeding ooreenstem.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 94: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.3.1 (vi)

Ordinansie 3.3.1 (vi) wat soos volg lui:

3.3.1 SAMESTELLING

- (vi) *In 'n vakante standplaas tree die konsulent of die***

voorsitter van die ouderlingevergadering, met toestemming van die konsulent, op as voorsitter.

word gewysig om soos volg te lees:

3.3.1 SAMESTELLING

- (vi) In 'n vakante gemeente tree die konsulent of die voorsitter van die ouderlingevergadering, met toestemming van die konsulent, op as voorsitter.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 95: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.3.2 (i)

Ordinansie 3.3.2 (i) wat soos volg lui:

3.3.2 WERKOPDRAG

Die kerkraadsvergadering

- (i) *is na die skepping van 'n standplaas verantwoordelik vir die beroep, bevestiging, versorging en losmaking van predikante*

word gewysig om soos volg te lees:

3.3.2 WERKOPDRAG

Die kerkraadsvergadering

- (i) **is na die skepping van 'n gemeente verantwoordelik vir die beroep, bevestiging, versorging en losmaking van predikante.**

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan- vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 96: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.1 (i)(a)

Ordinansie 3.4.1 (i)(a) wat soos volg lui:

3.4.1 SAMESTELLING

(i) Die ringsvergadering word saamgestel uit

(a) predikante wat aan standplase in die gemeentes van die ring verbind is

word gewysig om soos volg te lees:

3.4.1 SAMESTELLING

(i) Die ringsvergadering word saamgestel uit

(a) predikante wat met 'n beroepsbrief aan 'n gemeente van die ring verbind is.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan- vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 97: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2 (vi)

Ordinansie 3.4.2 (vi) wat soos volg lui:

3.4.2 WERKOPDRAG

Die ringsvergadering

- (vi) *hanteer die skep en wysiging van standplase en losmaking van predikante uit standplase in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*

word gewysig om soos volg te lees:

3.4.2 WERKOPDRAG

Die ringsvergadering

- (vi) *hanteer die losmaking, bepaling en wysiging van predikante se dienswerk in oorleg met die kerkraad.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 98: RING VAN ZEERUST (GEMEENTE ZEE-RUST)

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.8.1

Ordinansie 3.8.1 word vervang om soos volg te lui:

Die Algemene Kerkvergadering word saamgestel uit:

- (i) *een diensdoende afgevaardigde predikant uit elke gemeente*
- (ii) *een ouderling afgevaardigde uit elke gemeente*
- (iii) *die administrateur met adviserende stem*
- (iv) *die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met adviserende stem*
- (v) *die sekretaris en een afgevaardigde diaken van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering met adviserende stem*
- (vi) *een afgevaardigde van die Dosentevergadering met adviserende stem*

(vii) predikante met besondere opdrag, met waarnemer-status.

Motivering:

- * Die 68ste Algemene Kerkvergadering het opdrag gegee dat 'n ondersoek gedoen moet word na die verkleining van die Algemene Kerkvergadering. Hierdie opdrag is nie uitgevoer nie (agenda van 69ste Algemene Kerkvergadering, bl 94 – 3.2.1).
- * Die verwagtinge van die 68ste Algemene Kerkvergadering word uitgevoer.
- * Die verhouding tussen lerende en regerende ouderlinge op die vergadering word gestabiliseer.
- * Dieselfde beginsel is reeds geldig ten opsigte van ouderlinge- en ringsvergaderings waar die regeeramp tot ouderlinge van die Kerk behoort.
- * Die Algemene Kerkvergadering en sy Kommissie hou opsig oor predikante in besondere diens van die Kerk (diesulkes kan nie oor hulself regeer nie).
- * Die verwagting van 'n verkleinde Algemene Kerkvergadering behoort behaal te word.
- * Die finansiële implikasie van die vergadering behoort 'n drastiese afwaartse neiging te toon.

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Zeerust nie.

'n Afgevaardigde van gemeente Zeerust stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word verrek en in lyn gebring met ander beskrywingspunte van die Kerkorde Komitee.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 99: RING VAN BRONKHORSTSPRUIT (GEMEENTE BRONKHORSTSPRUIT)

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.8.3 (vii)

Wysig Ordinarsie 3.8.3 (vii) om te lees:

Sien toe dat van die ses predikantslede op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering minstens vier gemeentepredikante is.

Motivering

Predikante in gemeente standplase is terdeë bewus van wat op grondvlak in die gemeentes aangaan en sal daarom saam met die ouderlinge op die Kommissie beter in staat wees om sake in die Kerk te reël en te hanteer.

Die ringsvergadering van die Ring van Bronkhorstspuit steun hierdie voorstel tot verandering van Ordinarsie 3.8.3.

Oudl A Steyn stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word verrek en in lyn gebring met ander beskrywingspunte van die Kerkorde Komitee.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 100: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.8.3 (x)(b), (c) EN (d)

Ordinarsie 3.8.3 (x)(b), (c) en (d) wat soos volg lui:

- (x)** ***kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie***
- (b)** ***drie persone, soos vereis deur die reëls van die Fonds, op die Pensioenraad wat die Predikante Pensioen- en Weduwees- en Wesefonds behartig as synode Werkgewersverteenvoordigers waarvan een van hierdie drie die administrateur van die Kerk is wat as hoofbeampte optree***
- (c)** ***vyf persone om op die Raad vir Regsadvies te dien waarvan minstens drie predikante van die Kerk is.***
- (d)** ***sewe lede vir die Raad van Finansies.***

word gewysig om soos volg te lees:

(x)	kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie
(b)	drie persone, soos vereis deur die Pensioenfondswet, op die Pensioenraad wat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Predikante Pensioenfonds behartig as synde Werkgewersverteenwoordigers waarvan een van hierdie drie die administrateur van die Kerk is wat as hoofbeampte optree
(c)	sewe lede vir die Raad van Finansies bestaande uit drie predikante, twee ouderlinge en twee finansiële kundiges uit skriftelik gemotiveerde voorstelle ingedien voor of tydens die verloop van die vergadering
(d)	vyf persone om op die Raad vir Kerkregtelike Advies te dien waarvan minstens drie predikante is.
(e)	sewe persone vir die Tugkomitee bestaande uit drie predikante, twee ouderlinge en twee regsgeleerdes uit skriftelik gemotiveerde voorstelle ingedien voor of tydens die verloop van die vergadering. Indien enige van hierdie persone nie langer op die Tugkomitee kan dien nie, kan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in daardie geval 'n persoon benoem.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 101: RING VAN ZEERUST (GEMEENTE ZEERUST)

VERKIESING VAN PREDIKANTE MET 'N BESONDERE OPDRAG OP DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Predikante wat voltyds met 'n besondere opdrag aangestel is kan nie op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dien nie. Die ordinansie van die Kerkorde in hierdie verband moet aangepas word.

Motivering:

- * Dié beginsel is reeds geldig ten opsigte van ouderlinge- en ringsvergaderings.

- * Dieselfde beginsel behoort ook te geld by die Algemene Kerkvergadering waar diegene sitting verkry met adviserende stem.
- * Lede van die vergadering wie toegelaat word met adviserende stem behoort nie tot die regeer amp nie.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hou opsig oor die betrokke liggame waar lede werksaam is. Indien lede van so 'n liggaam op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dien, inhibeer dit die Kommissie se taak om behoorlik opsig te hou.

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Zeerust nie.

Oudl MJ Jordaan stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word verrek en in lyn gebring met ander beskrywingspunte van die Kerkorde Komitee.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 102: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.2 (ix), (xii) EN (xx) EN DIE FORMULERING VAN 'N NUWE ORDINANSIE 3.10.2 (xxi) EN (xxii)

Ordinansie 3.10.2 (ix), (xii) en (xx) wat soos volg lui:

3.10.2 WERKOPDRAG

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

(ix) gee uitleg van die Kerkorde

(xii) tree op as bykomende vergadering wanneer 'n beroep gedoen word teen die bevinding van die sekondale van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, 'n ringsvergadering of die Kuratorium

(xx) praat, getuig en tree namens die Kerk op wanneer die Algemene Kerkvergadering nie in sitting is nie.

word gewysig om soos volg te lees:

3.10.2 WERKOPDRAG

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

- (ix) gee uitleg van die Kerkorde.
- (xii) tree op as 'n bykomende vergadering wanneer 'n beroep gedoen word teen die bevinding van die Tugkomitee van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, 'n ringsvergadering of die Kuratorium.
- (xx) versoek die Moderamen om, onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat van tyd tot tyd nodig mag wees, sekere take te verrig om die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by te staan in sy werksaamhede. So 'n versoek kan insluit om sekere take af te handel en daarvoor aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering terugvoer te gee.

en 'n nuwe Ordinansie 3.10.2 (xxi) en (xxii) word geformuleer wat soos volg lui:

- (xxi) kan vakatures vul wat ontstaan by enige komitee, raad of werkgroep.
- (xxii) praat, getuig en tree namens die Kerk op wanneer die Algemene Kerkvergadering nie in sitting is nie.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 103: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.4.1 (i)(e)

Ordinansie 3.10.4.1 (i)(e) wat soos volg lui:

3.10.4 MODERAMEN

3.10.4.1 Samestelling

- (i) *Die Moderamen bestaan uit die*
- (e) *twee ouderlinge van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en*

word gewysig om soos volg te lees:

3.10.4 MODERAMEN

3.10.4.1 Samestelling

- (i) *Die Moderamen bestaan uit*
- (e) *enige vier ouderlinge van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 104: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.4.2 (ii)

Ordinansie 3.10.4.2 (ii) wat soos volg lui:

3.10.4.2 Werkwyse

- (ii) *Die Moderamen voer gesprekke*

word gewysig om soos volg te lees:

3.10.4.2 Werkwyse

- (ii) *Die Moderamen voer gesprekke en handel aangeleenthede wat na hom verwys word af met kennisname aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan- vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 105: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.11.1 (i)(b)

Ordinansie 3.11.1 (i)(b) wat soos volg lui:

3.11.1 SAMESTELLING

- (i)** *Die Algemene Diakensvergadering word saamgestel uit*
- (b)** *een predikant uit die ring, benoem vir diakonale werksaamhede met adviserende stem, alternatiewelik een van die predikante wat aan standplase in die gemeentes van die ring verbind is met adviserende stem*

word gewysig om soos volg te lees:

3.11.1 SAMESTELLING

- (i)** Die Algemene Diakensvergadering word saamgestel uit
- (b)** een predikant uit die ring, benoem vir diakonale werksaamhede met adviserende stem, alternatiewelik een van die predikante wat aan gemeentes van die ring verbind is met adviserende stem.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aan- vaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 106: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

FORMULERING VAN 'N NUWE ORDINANSIE 4.1

Die huidige Ordinansie 4.1 verander na 4.2 en die nommering word verder aangepas. 'n Nuwe Ordinansie 4.1 word geformuleer wat soos volg lui:

4.1 'n Gemeente

- (i) *handhaaf die eenheid van geloof en belydenis met ander gemeentes van die Kerk.*
- (ii) *verbreek nie die eenheid met die ander gemeentes van die Kerk nie.*
- (iii) *kan, met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, 'n eiesoortige gemeente van die Kerk wees.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 107: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.6.1

Ordinansie 4.6.1 wat soos volg lui:

4.6 KOMBINASIE VAN GEMEENTES

- 4.6.1** *Twee of meer gemeentes kan kombineer om 'n predikantstandplaas te vorm.*

word gewysig om soos volg te lees:

4.6 KOMBINASIE VAN GEMEENTES

- 4.6.1** *Twee of meer gemeentes kan kombineer om 'n predikant te beroep.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 108: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.6.5 (i) TOT (x)

Ordinansie 4.6.5 (i) tot (x) wat soos volg lui:

4.6.5 *Die aansoek word vergesel van 'n ontwerpoooreenkoms tussen die betrokke kerkrade. Daarin word uiteengesit*

(i) *plek, tyd van verdeling van eredienste*

(ii) *indeling van die pastorale werk*

(iii) *besonderhede van die benoeming van die predikant om sy dienswerk in die kombinasie standplaas te verrig indien die predikant benoem word en nie beroep word nie*

(iv) *ligging van die predikantswoning*

(v) *verpligting van elke gemeente teenoor die predikantstandplaas*

(vi) *verdeling van ander onkoste wat uit die kombinasie voortvloei*

(vii) *duur van die ooreenkoms*

(viii) *bepalings wat by die beëindiging van die kombinasie sal geld*

(ix) *hoe die kombinasiekerkraadsvergadering saamgestel word*

(x) *die reëlins in verband met die predikant wanneer die kombinasie beëindig word.*

word gewysig om soos volg te lees:

4.6.5 *Die aansoek word vergesel van 'n ontwerpoooreenkoms tussen die betrokke kerkrade. Daarin word uiteengesit*

(i) *plek, tyd van verdeling van eredienste*

- (ii) indeling van die pastorale werk
- (iii) besonderhede van die dienswerk wat die predikant in die betrokke gemeente verrig
- (iv) ligging van die predikantswoning
- (v) verpligting van elke gemeente met betrekking tot die versorging van die predikant
- (vi) verdeling van ander onkoste wat uit die kombinasie voortvloei
- (vii) duur van die ooreenkoms
- (viii) bepalinge wat by die beëindiging van die kombinasie sal geld
- (ix) hoe die kombinasiekerkraadsvergadering saamgestel word
- (x) die reëlings in verband met die predikant wanneer die kombinasie beëindig word.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 109: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.6.7

Ordinansie 4.6.7 wat soos volg lui:

4.6.7 *'n Predikant hoef nie na die kombinasiestandplaas beroep te word nie, maar kan deur die kerkraadsvergadering van die standplaas waarin hy dien, benoem word om in die kombinasiestandplaas te dien, indien die kombinasieooreenkoms so bepaal. 'n Predikant, wat reeds in 'n standplaas dien, wat deel van 'n nuwe kombinasiestandplaas vorm, hoef nie in 'n kombinasiestandplaas bevestig te word nie, indien die predikant daarheen beroep word.*

word gewysig om soos volg te lees:

4.6.7 'n Predikant hoef nie na die gemeentes wat kombineer beroep te word nie, maar kan deur die kerkraadsvergadering van die gemeente waarin hy of sy dien, benoem word om in die gemeentes wat kombineer te dien, indien die kombinasie-ooreenkoms so bepaal.

'n Predikant, wat reeds in 'n gemeente dien wat deel van gekombineerde gemeentes vorm, hoef nie in enige van daardie gemeentes bevestig te word nie, indien die predikant daarheen beroep word. Wanneer 'n volgende predikant beroep word, word hy of sy in 'n gesamentlike erediens as predikant van die kombinasie bevestig.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 110: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.1.7 (ii) EN (iii)

Ordinansie 4.1.7 (ii) en (iii) wat soos volg lui:

4.1.7 *Die ringsvergadering(s) keur die vorming van die nuwe gemeente goed indien minstens aan die volgende verdere voorwaardes voldoen is, naamlik dat*

(ii) *indien die nuwe gemeente in kombinasie met 'n ander gemeente(s) 'n predikantstandplaas moet vorm, die beoogde kombinasie prakties uitvoerbaar sal wees*

(iii) *waar die vorming van 'n nuwe gemeente die aantal standplase in 'n gemeente moet verminder, die kerkrade vooraf met die predikante ooreengekom het watter predikant(e) deur die nuwe gemeente(s) beroep sal word en dat die predikante die beroepe sal aanneem.*

word gewysig om soos volg te lees:

- 4.1.7** Die ringsvergadering(s) keur die vorming van die nuwe gemeente goed indien minstens aan die volgende verdere voorwaardes voldoen is, naamlik dat
- (ii) indien die nuwe gemeente in kombinasie met 'n ander gemeente(s) 'n predikant beroep, die beoogde kombinasie prakties uitvoerbaar sal wees
 - (iii) waar die aantal diensdoenende predikante in 'n gemeente moet verminder, die kerkraad vooraf met die predikante ooreengekom het watter predikant(e) deur die nuwe gemeente(s) beroep sal word en dat die predikante die beroepe sal aanneem.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 111: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.7.8 (iv)

Ordinansie 4.7.8 (iv) wat soos volg lui:

- 4.7.8** *Die ooreenkoms van samesmelting bevat minstens die volgende reëlins:*
- (iv) *Waar van toepassing, die opheffing van die bestaande predikantstandplaas(e) en die skep van 'n nuwe standplaas(e) op voorwaarde dat waar die vorming van 'n nuwe saamgesmelte gemeente(s) die aantal standplase moet verminder, die kerkrade vooraf met die predikant(e) ooreengekom het watter predikant(e) deur die nuwe gemeente(s) beroep sal word en dat die predikante die beroepe sal aanneem of beroepbaar gestel sal word.*

word gewysig om soos volg te lees:

- 4.7.8** Die ooreenkoms van samesmelting bevat minstens die volgende reëlins:

- (iv) Waar van toepassing, word die predikant(e) van die gemeentes losgemaak, op voorwaarde dat die nuwe saamgestelde gemeente(s) vooraf met die predikant(e) ooreenkom watter predikant(e) deur die nuwe gemeente(s) beroep sal word en dat die predikant(e) die beroep sal aanvaar of andersins beroepbaar gestel word.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 112: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.8.4 (i)

Ordinansie 4.8.4 (i) wat soos volg lui:

4.8.4 *Indien die gemeentevergadering besluit om die gemeente te ontbind, word besluite geneem wat onder meer die volgende insluit:*

- (i) *Waar van toepassing die opheffing van die predikantstandplaas(e) volgens die Kerkorde.*

word gewysig om soos volg te lees:

4.8.4 *Indien die gemeentevergadering besluit om die gemeente te ontbind, word besluite geneem wat onder meer die volgende insluit:*

- (i) *Waar van toepassing die losmaking van die predikant volgens die Kerkorde.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 113: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 8.4 (iii)

Ordinansie 8.4 (iii) wat soos volg lui:

- (iii)** *Die sekundilede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die Algemene Diakensvergadering, die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, predikante, lede van vergaderings van die ampte in die ring, lede van vergaderings van die rade van die Algemene Kerkvergadering en lede van die rade en komitees van die Algemene Diakensvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*

word gewysig om soos volg te lees:

- (iii)** *Die Tugkomitee oor die Algemene Diakensvergadering, die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, predikante, lede van vergaderings van die ampte in die ring, lede van vergaderings van die rade van die Algemene Kerkvergadering en lede van die rade en komitees van die Algemene Diakensvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 114: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 8.6.1 EN 8.6.2

Ordinansie 8.6.1 en 8.6.2 wat soos volg lui:

- 8.6.1** *'n Vergadering van ampte of bykomende vergadering kan die kerklike voorregte van 'n lidmaat, die ampsvoorreg van 'n ampsdraer, of die lidmaatskap van lede van 'n vergadering, komitee, raad of kommissie*

opskort nadat die lidmaat, ampsdraer of lede van 'n vergadering, komitee, raad of kommissie aangehoor is en waar daar redelike gronde bestaan om te vermoed dat so 'n lidmaat, ampsdraer of lede van 'n vergadering, komitee, raad of kommissie 'n aanstootlike sonde pleeg wat die eer van God, die welsyn van die gemeente, die behoud van die gelowige of die goeie orde aantast.

8.6.2 *Opskorting van bogenoemde voorregte is nie 'n tug-handeling nie en daarom moet die betrokke vergadering toesien dat binne sewe dae (Saterdag, Sondag en verklaarde openbare vakansiedae uitgesluit) na sodanige opskorting 'n skriftelike klagskrif ingedien word, soos bepaal in die Kerkorde, by gebreke waarvan die opskorting onmiddellik verval.*

word gewysig om soos volg te lees:

8.6.1 'n Vergadering met tugbevoegdheid kan die kerklike voorregte van 'n lidmaat, die ampsvoorreg van 'n ampsdraer, of die lidmaatskap van lede van 'n vergadering, komitee, raad of kommissie opskort nadat die lidmaat, ampsdraer of lede van 'n vergadering, komitee, raad of kommissie aangehoor is en waar daar redelike gronde bestaan om te vermoed dat so 'n lidmaat, ampsdraer of lede van 'n vergadering, komitee, raad of kommissie 'n aanstootlike sonde pleeg wat die eer van God, die welsyn van die gemeente, die behoud van die gelowige of die goeie orde aantast.

8.6.2 Opskorting van bogenoemde voorregte is slegs voorlopig en daarom moet die betrokke vergadering toesien dat binne sewe dae (Saterdag, Sondag en verklaarde openbare vakansiedae uitgesluit) na sodanige opskorting 'n skriftelike klagskrif ingedien word, soos bepaal in die Kerkorde, by gebreke waarvan die opskorting onmiddellik verval.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 115: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 8.9.10 (iii), 8.9.11 EN 8.9.12

Ordinansie 8.9.10 (iii), 8.9.11 en 8.9.12 wat soos volg lui:

8.9.10 *Die sekundilede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan, nadat 'n persoon of lede van vergaderings van die ampte van die ring, en vergaderings van die rade, kommissies en komitees van die Algemene Kerkvergadering, die Algemene Diakensvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering skuldig bevind is aan 'n handeling wat tugwaardig is, so 'n persoon of lid*

(iii) *wanneer dit in belang van die gemeente geag word, in oorleg met die kerkraad en ringskommissie van die standplaas losmaak met behoud van ampsvoorreg*

8.9.11 *Die sekundilede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee aan die ouderlingevergadering en ringskommissie kennis van sy bevinding en tughandeling en kan indien nodig, die ouderlingevergadering versoek om die lidmaat die gebruik van die sakramente te ontsê.*

8.9.12 *Indien 'n ouderlingevergadering, ringskommissie of die sekundilede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na 'n ondersoek die klag gegrond bevind, kan die tughandeling vir 'n tydperk van hoogstens drie jaar uitgestel of opgeskort word met of sonder voorwaardes wat verband hou met die volgende:*

word gewysig om soos volg te lees:

8.9.10 *Die Tugkomitee kan, nadat 'n persoon of lede van vergaderings van die ampte van die ring, en vergaderings van die rade, kommissies en komitees van die Algemene Kerkvergadering, die Algemene Diakensvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering skuldig bevind is aan 'n handeling wat tugwaardig is, so 'n persoon of lid*

(iii) *wanneer dit in belang van die gemeente geag word,*

in oorleg met die kerkraad en ringskommissie van die gemeente losmaak met behoud van ampsvoorreg

8.9.11 Die Tugkomitee gee aan die ouderlingevergadering en ringskommissie kennis van sy bevinding en tug-handeling en kan indien nodig, die ouderlingevergadering versoek om die lidmaat die gebruik van die sakramente te ontsê.

8.9.12 Indien 'n ouderlingevergadering, ringskommissie of die Tugkomitee na 'n ondersoek die klag gegrond bevind, kan die tughandeling vir 'n tydperk van hoogstens drie jaar uitgestel of opgeskort word met of sonder voorwaardes wat verband hou met die volgende:

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 116: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN ORDINANSIE 8.10.2 EN 8.10.5

Ordinansie 8.10.2 en 8.10.5 wat soos volg lui:

8.10.2 *Ouderlinge en diakens wat skuldig bevind is, kan 'n beroep op die sekondilede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering doen om 'n bevinding van 'n ringskommissie te heroorweeg.*

8.10.5 *Indien 'n klaer ontevrede is dat die prosedure vir 'n ondersoek, soos in die Kerkorde uiteengesit, nie nagekom is nie, kan skriftelik verhoë oor die aangeleentheid binne 14 dae nadat die uitslag van die ondersoek bekend is aan die Raad vir Regsadvies gerig word. Indien die Raad vir Regsadvies oortuig is dat die prosedure vir 'n ondersoek nie nagekom is nie, word die klag terugverwys na die bevoegde vergadering met 'n aanwysing van watter stappe gevolg moet word. Die besluit van die Raad vir Regsadvies is finaal.*

word gewysig om soos volg te lees:

8.10.2 Ouderlinge en diakens wat skuldig bevind is, kan 'n beroep op die Tugkomitee doen om 'n bevinding van 'n ringskommissie te heroorweeg.

8.10.5 Indien 'n klaer ontevrede is dat die prosedure vir 'n ondersoek, soos in die Kerkorde uiteengesit, nie nagekom is nie, kan skriftelik vertoë oor die aangeleentheid binne 14 dae nadat die uitslag van die ondersoek bekend is, aan die Raad vir Kerkregadvies gerig word. Indien die Raad vir Kerkregadvies oortuig is dat die prosedure vir 'n ondersoek nie nagekom is nie, word die klag terugverwys na die bevoegde vergadering met 'n aanwysing van watter stappe gevolg moet word.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 117: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN PUNTE 3.3 EN 4.4 VAN DIE REGLEMENT VIR DIE PROSEDURE BY DIE ONDERSOEK VAN 'N KLAG

Punte 3.3 en 4.4 wat soos volg lui:

3.3 *'n Kworum vir die sekundilede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by die hantering van 'n klag, is die lede wat teenwoordig is.*

4.4 *Die voorsitter kan versoek dat 'n lid van die Raad vir Regsadvies of 'n ander kundige lidmaat van die Kerk die vergadering in 'n adviserende hoedanigheid bywoon.*

word gewysig om soos volg te lees:

3.3 'n Kworum vir die Tugkomitee by die hantering van 'n klag bestaan uit minstens vyf lede.

4.4 Die voorsitter kan versoek dat 'n ander kundige lid-

maat van die Kerk die vergadering in 'n adviserende hoedanigheid bywoon.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 118: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN PUNT 1.4 VAN DIE VERLOFREGLEMENT

Punt 1.4 wat soos volg lui:

1.4 *Verlof is nie van een standplaas na 'n volgende standplaas oordraagbaar nie.*

word gewysig om soos volg te lees:

1.4 *Verlof is nie van een gemeente na 'n volgende gemeente oordraagbaar nie.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 119: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN PUNT 1.7 VAN DIE VERLOFREGLEMENT

Punt 1.7 wat soos volg lui:

1.7 *Enige verlof wat 'n predikant neem, sal eers die statutêre voorgeskrewe verlof van 21 dae per 12 maande wees, wat die predikant moet neem en daarna die verlof wat kragtens hierdie reglement toegestaan word en wat meer is as die statutêre voorgeskrewe verlof. Behalwe waar wetgewing anders bepaal, kan*

'n predikant slegs verlof afkoop by die aanvaarding van 'n beroep, aanvaarding van emeritaat, opheffing van 'n standplaas, verandering van lewenstaat, losmaking uit 'n standplaas en mediese ongeskiktheid. Verlofkrediete word uitbetaal teen pakketwaarde. Verlof kan in alle gevalle alleen afgekoop word met toestemming van die kerkraad of opsighoudende liggaam en in oorleg met die ringskommissie of opsighoudende liggaam.

word gewysig om soos volg te lees:

- 1.7** Enige verlof wat 'n predikant neem, sal eers die statutêre voorgeskrewe verlof van 21 dae per 12 maande wees, wat die predikant moet neem en daarna die verlof wat kragtens hierdie reglement toegestaan word en wat meer is as die statutêre voorgeskrewe verlof. Behalwe waar wetgewing anders bepaal, kan 'n predikant slegs verlof afkoop by die aanvaarding van 'n beroep, aanvaarding van emeritaat, verandering van lewenstaat, losmaking van 'n gemeente en mediese ongeskiktheid. Verlofkrediete word uitbetaal teen pakketwaarde. Verlof kan in alle gevalle alleen afgekoop word met toestemming van die kerkraad of opsighoudende liggaam en in oorleg met die ringskommissie of opsighoudende liggaam.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 120: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN PUNT 2.1 (i), (ii) EN (iii) VAN DIE VERLOFREGLEMENT

Punt 2.1 (i), (ii) en (iii) wat soos volg lui:

- 2.1** *Verlof vir verdere formele studie in die teologie of ander rigting soos deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur, mag toegestaan word by aansoek vir tydperke van*

- (i)** *altesaam 90 dae of minder in 'n siklus van drie jaar in oorleg met die kerkraad, die konsulent en die ringskommissie of opsighoudende liggaam met behoud van volle versorgingsvoordele*
- (ii)** *altesame 180 dae of minder, maar meer as 90 dae, in 'n siklus van drie jaar in oorleg met die kerkraad, die konsulent en die ringskommissie of opsighoudende liggaam met behoud van gedeeltelike versorgingsvoordele ten opsigte van die traktementskomponent*
- (iii)** *langer as 180 dae in 'n siklus van drie jaar in oorleg met die kerkraad, die ringskommissie of opsighoudende liggaam, en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met losmaking uit die standplaas en verlies van versorgingsvoordele.*

word gewysig om soos volg te lees:

- 2.1** Verlof vir verdere formele studie in die teologie of ander rigting soos deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur, mag toegestaan word by aansoek vir tydperke van
- (i)** *altesaam 90 dae of minder in 'n siklus van drie jaar in oorleg met die kerkraad, die konsulent en die ringskommissie of opsighoudende liggaam met behoud van volle versorgingsvoordele*
 - (ii)** *altesame 180 dae of minder, maar meer as 90 dae, in 'n siklus van drie jaar in oorleg met die kerkraad, die konsulent en die ringskommissie of opsighoudende liggaam met behoud van gedeeltelike versorgingsvoordele ten opsigte van die traktementskomponent*
 - (iii)** *langer as 180 dae in 'n siklus van drie jaar in oorleg met die kerkraad, die ringskommissie of opsighoudende liggaam, en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met losmaking van die gemeente en verlies van versorgingsvoordele.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 121: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN PUNT 2.4 VAN DIE VERLOFREGLEMENT

Punt 2.4 wat soos volg lui:

- 2.4** *'n Predikant wat langer as 180 dae met studieverlof is en van sy standplaas losgemaak is, is nie beroepbaar nie. Beroepe wat op sodanige kandidate uitgebring word, is nietig en van geen krag nie. Hy doen aansoek by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om beroepbaar gestel te word sodra hy sy studie voltooi of gestaak het.*

word gewysig om soos volg te lees:

- 2.4** *'n Predikant wat langer as 180 dae met studieverlof is en van sy of haar gemeente losgemaak is, is nie beroepbaar nie. Beroepe wat op sodanige kandidate uitgebring word, is nietig en van geen krag nie. Hy of sy doen aansoek by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om beroepbaar gestel te word sodra hy of sy, sy of haar studie voltooi of gestaak het.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 122: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN PUNT 4.1 VAN DIE VERLOFREGLEMENT

Punt 4.1 wat soos volg lui:

- 4.1** *Predikante is geregtig op 42 kalenderdae siekteverlof met volle versorging gedurende elke tydperk van 36 agtereenvolgende maande vanaf die eerste keer wat die predikant toegelaat is tot die evangeliebediening of die datum van hertoelating vir welke rede ook al, watter datum die laaste is en so 'n predikant in 'n*

standplaas bevestig is. Waar moontlik moet die predikant die siekteverlof reël in oorleg met die kerkraad of opsighoudende liggaam en die konsulent.

word gewysig om soos volg te lees:

- 4.1** Predikante is geregtig op 42 kalenderdae siekteverlof met volle versorging gedurende elke tydperk van 36 agtereenvolgende maande vanaf die eerste keer wat die predikant toegelaat is tot die evangeliebediening of die datum van hertoelating vir welke rede ook al, watter datum die laaste is en so 'n predikant in 'n gemeente bevestig is. Waar moontlik moet die predikant die siekteverlof reël in oorleg met die kerkraad of opsighoudende liggaam en die konsulent.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 123: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN PUNT 5.1 VAN DIE VERLOFREGLEMENT

Punt 5.1 wat soos volg lui:

- 5.1** *Benewens gewone verlof is 'n predikant geregtig op langverlof met volle versorgingsvoordele van 42 aaneenlopende dae aan die einde van elke termyn van 5 jaar diens in dieselfde standplaas.*

word gewysig om soos volg te lees:

- 5.1** Benewens gewone verlof is 'n predikant geregtig op langverlof met volle versorgingsvoordele van 42 aaneenlopende dae aan die einde van elke termyn van vyf jaar diens in dieselfde gemeente.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 124: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN PUNT 5.3 VAN DIE VERLOFREGLEMENT

Punt 5.3 wat soos volg lui:

5.3 *Langverlof is nie uitkoopbaar, oploopbaar of oordraagbaar na 'n volgende standplaas nie en moet binne een jaar na kwalifisering daarvoor, geneem word.*

word gewysig om soos volg te lees:

5.3 *Langverlof is nie uitkoopbaar, oploopbaar of oordraagbaar na 'n volgende gemeente nie en moet binne een jaar na kwalifisering daarvoor, geneem word.*

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 125: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

WYSIGING VAN AKTES

Die aktes van losmaking by die opheffing van 'n standplaas, losmaking uit 'n standplaas op eie versoek, losmaking by mediese ongeskiktheid, losmaking van 'n predikant wat die land verlaat en die versorgingsvoordele word in lyn met bogenoemde wysigings gebring.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 126: KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

KONTINUERING VAN DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

Die vergadering word versoek om die herskrywing van die Kerkorde te kontinueer.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 127: RING VAN KLERKSDORP (GEMEENTE KLERKSDORP)

HERSKRYWING VAN DIE KERKORDE

Die Algemene Kerkvergadering besluit om aan die kommissie wat die Kerkorde herskryf opdrag te gee om die nuwe Kerkorde te herskryf sodat dit ten volle in lyn sal wees met die presbiteriaal-sinodale kerkstruktuur sodat

- * 'n kleiner trapsgewyse afgevaardigde sinode jaarliks kan sitting neem en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met al haar rade uitgefaseer word en die Kerkkantoor infrastruktuur, soos dit tans in die Kerk funksioneer, radikaal verklein kan word.
- * slegs die sake wat hoort by die sinode, naamlik die belydenis van die Kerk, erediensordes en sake van algemene belang vir die Kerk, op die agenda van die sinode sal wees.
- * die kerkraadsvergadering die primêre vergadering van die Kerk word en die ringsvergadering weer die opsig- en toesigvergadering word vir die gemeentes onder haar sorg, soos dit in die presbiteriaal-sinodale Kerkorde bedoel is.

Motivering:

1. Die koste van kerkwees

Die koste van kerkwees, soos dit tans in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sinodaal funksioneer, het te duur geword. Dit kan nie meer deur die gemeentes van die Kerk bekostig word nie.

Volgens die komitee se beskeie mening, speel die sinodale struktuur waarop die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika tans funksioneer, 'n groot rol in hierdie probleem.

Die sentrale Kerkkantoor, die groot Algemene Kerkvergadering, die werksaamhede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die talle sinodale rade, veroorsaak volgens die kerkraad dat die koste van kerkwees vir die Kerk, naamlik die gemeentes wat daarvoor moet betaal, te duur geword het.

Vir elke kommissie, raad of studiegroep wat deur die Algemene Kerkvergadering geskep word, moet ook 'n infrastruktuur geskep word wat van kerkwees 'n duur proses maak.

Na die kerkraad se mening kan baie van die werk wat sinodaal gedoen word net so goed deur ringskommissies en ringsrade gedoen word. Slegs uitsonderlike gevalle kan op 'n *ad hoc* wyse vir sinodale aandag verwys word.

Volgens die presbiteriaal-sinodale Kerkorde is die kerkraad en die ringsvergadering die primêre vergaderings van die amp. Die vergaderings het in die presbiteriaal-sinodale kerksisteem die verantwoordelikheid om toe te sien dat die werk van die Kerk gedoen word (onder punt 2 meer oor die saak), byvoorbeeld:

- * Alle sake met betrekking tot gemeentes behoort deur die ringskommissies hanteer te word. Wie beter as die ringskommissies weet wat elke gemeente se omstandighede en behoeftes is. Om vir elke saak, op 'n duur wyse, deur die Algemene Kommissie toestemming te verkry, is onnodig. Hierdie sentralisasie van byna alles skep 'n duur infrastruktuur. Die predikante en ouderlinge van die ringskommissie is tog seker in staat om die sake te hanteer. Dit is tog onnodig vir die Algemene Kommissie om 'n saak soos die uitstel vir 'n gemeente om te beroep op sy sakelys te hê.
- * Net so kan alle gewone sake met betrekking tot predikante in die ring deur die ringskommissie hanteer word in plaas daarvan dat elke saak deur die Algemene Kommissie hanteer moet word. Slegs uiterste gevalle soos wanneer die ringskommissie oordeel dat daar tugstappe teen 'n predikant bestaan en die predikant uit die amp onthef behoort te word, behoort na die Algemene Kommissie verwys te word.
- * Dieselfde geld vir die sinodale rade. Talle rade word na elke Algemene Kerkvergadering saamgestel. Mense moet teen hoë koste die vergaderings bywoon. Sou baie van die sake nie net so goed deur ringsrade gedoen kon word nie?

- * Ook die sentrale oudit van die gemeentes se boeke is 'n duur sisteem. Die Algemene Kerkvergadering het reeds geruime tyd gelede besluit om die duur sinodale ouditafdeling uit te faseer. Die kontrole van finansies en oudit van die boeke kan net so goed deur die ringskommissies hanteer word.
- * Die opleiding van nuwe predikante behoort ook ondersoek te word. Op die oomblik studeer min kandidate elke jaar af. Is dit werklik nodig dat so 'n duur struktuur om predikante by die Universiteit op te lei in stand gehou word om predikante op te lei? En daarmee saam die onvergenoegdheid dat die Kerk nie totale beheer het oor die dosente/professore wat klas aanbied nie. Die Kerk is al jare besig om 'n fonds te vestig vir hierdie doel. Is daar nie 'n goedkoper wyse byvoorbeeld om 'n Teologiese Skool wat universitêr geaffilieer is, met deeltydse dosente, waaroor die Kerk (Kuratorium) volle beheer het, baie goedkoper, te vestig nie?
- * Ook die sinodale sendingstruktuur waarvoor elke jaar ruim begroot moet word, kan ondersoek word ten einde die instandhouding van die gemeentes van die Seningkerk af te wentel na die ringsvergaderings. Slegs die opleiding van die predikante vir die Kerk kan nog onderneem word en mettertyd uitgefaseer word.
- * Hiermee saam oordeel die kerkraad dat die aansluiting by die WGGK wat ook 'n bepaalde koste gaan meebring, vir gemeentes en gewone lidmate geen sin het nie. As jou geldsak leeg is redeneer die meeste lidmate dis onnodig, wat in elk geval vir gewone lidmate en die Kerk op voetsoolvlak geen voordeel of waardetoevoeging inhou nie. Dit was ook 'n baie sterk argument wat die steedsHervormers gebruik het om lidmate te oorreed om onafhanklik af te skei.
- * Die ander gesentraliseerde dienste soos genoem onder punt 3.6, naamlik kindersorg, bejaardesorg, apostolaat en administrasie, behoort ook so gou moontlik gedesentraliseer te word na ringvergaderings. Dit is doodgewoon nie meer sinodaal bekostigbaar nie. Baie van die werk kan ook saam met byvoorbeeld ander susterkerke binne ringsverband gedoen word.

Hierdie is maar enkele voorbeelde wat baie dringend in die Kerk aangespreek behoort te word. Die gemeentes (Kerk) kan nie meer hierdie swaar sentrale sinodale sisteem bekostig nie.

Indien die saak nie aangespreek word nie sal die Kerk al hoe

meer onder druk kom om op 'n presbiteriaal-sinodale wyse Kerk te wees en in stand te hou. Daar is feitlik geen gemeente wat nie kla oor die hoë heffings nie. Ook met die onvergenoeglike afskeiding van die steeds Hervormers was die hoë heffings 'n argument wat die gewone lidmaat goed op die oor geval het. Die kerkraad glo hierdie argument het in 'n groot mate die grootste rol gespeel in gewone lidmate se besluit om vir onafhanklikheid te stem.

Die kerkraad is van mening dat indien die Algemene Kerkvergadering nie hierdie sake gaan aanspreek nie, die Kerk dieselfde pad gaan loop as baie nasionale sekulêre instansies en verenigings wat as gevolg van te hoë sentrale heffings, dood geloop het.

Ons leef in ander uitdagende tye en mense meet vandag elke sent of dit vir hulle waardetoevoeging bring. Indien nie, word dit doodgewoon uitgeskakel. Mense het nog lojaliteit teenoor die Here, maar die Kerk is vir baie mense opsioneel en dit is sekerlik ook een van die redes waarom baie lidmate die Kerk verlaat.

2. Die kerkbegrip wat in ons sinodale struktuur weerspieël word

Die Kerk het nog altyd die presbiteriaal-sinodale kerkstruktuur gevolg. Die Kerk sal seker in hierdie verband moet besin of swaar sentrale sinodale struktuur – wat tans geld – werklik die presbiteriaal-sinodale Kerkorde tot sy beste uitdrukking bring.

Die presbiteriaal-sinodale Kerkorde gaan van die beginsel uit dat die kerkraadsvergadering die primêre vergadering van die ampte is. Die gemeente waar die Woord verkondig, die sakramente bedien en opsig en tug uitgeoefen word, is die Kerk. Ten einde hierdie primêre kerkraadsvergadering by te staan is meerdere vergaderings in die lewe geroep soos die ringsvergadering (klassis) wat 'n opsigtaak het ten opsigte van die bepaalde aantal kerkraadsvergaderings in sy afgebakende gebied (Van Wyk 1991: 76).

In presbiteriaal-sinodale kerkbegrip is verder ook voorsiening gemaak vir twee verdere meerdere vergaderings, naamlik die partikuliere (provinsiaal) en die nasionale sinode. Uit die ring word verteenwoordigers van die amp afgevaardig na die partikuliere sinode en uit die partikulier sinode word afgevaardigdes van die amp afgevaardig na die nasionale sinode. 'n Trapsgewyse afvaardiging derhalwe (Van Wyk 1991: 79).

Die nasionale sinode was dus 'n baie verkleinde sinode met 'n baie beperkte werkopdrag aangesien die swaartepunt van die stelsel by die kerkraadsvergadering en die ringsvergadering (klassis) gelê het.

Die kerkraadsvergadering was in die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip derhalwe die vergadering van die ampte wat voortdurend in sitting was. Die ringsvergadering (klassis) was 'n vergadering van die ampte wat jaarliks vergader het met 'n werkopdrag om te kyk of al die werk van die Kerk gedoen word. Die kerkraads- en ringsvergaderings was dus baie belangrike vergaderings in die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het van die presbiteriaal-sinodale sisteem afgewyk deur die provinsiale sinode in die nasionale sinode (die Algemene Kerkvergadering) op te neem en die trapsgewyse afvaardiging herhaaldelik af te wys.

Die provinsiale sinode was 'n vergadering van die ampte wat slegs as 'n hulporgaan moes funksioneer vir die kerkraadsvergadering as die primêre vergadering van die ampte. Daar was geen sprake van enige hiërargie in die sisteem nie. Die provinsiale sinode was nie bedoel om opsigvergaderings te wees nie. Hierdie vergadering het jaarliks vergader om te handel oor die leer, die Kerkorde en besondere sake (Van Wyk 1991. 81).

Die nasionale sinode het ook jaarliks vergader en sy arbeidsveld was die vasstelling en die handhawing van die belydenis, die handhawing van die dissipline, die vasstelling van die kerklike orde, die inrigting van die openbare erediens en die tref van maatreëls wat die algemene welstand van die kerk bevorder (Van Wyk 1991. 82).

In die presbiteriaal-sinodale kerksisteem was daar derhalwe nie 'n kommissie van die sinode en 'n klomp rade en 'n duur kerkkantoor wat namens die sinode moes *regeer* en sake hanteer tot die sinode weer sitting neem nie.

In die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sisteem soos dit tans funksioneer sal dit moeilik wees om die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip in fyn besonderhede nou te laat funksioneer. Histories het 'n eie unieke model van die presbiteriaal-sinodale sisteem in die Kerk ontwikkel. En in 'n groot mate is feitlik die meeste sake gesentraliseer en daarvoor moes 'n duur sentrale kerkkantoor infrastruktuur geskep word. In plaas dat die sinode 'n meerdere vergadering moes wees, beleef die meeste lidmate die struktuur wat tans funksioneer as 'n hiërargiese sisteem (seker verkeerdlik). Soms word selfs aggressie opgemerk by lidmate en kerkrade teenoor hierdie vyandige *hoofkantoor*.

Maar dit beteken nie die saak is verlore nie. Met goedbedoelde opregte pogings kan 'n groot deel van die infrastruktuur wat tans

funksioneer uitgefaseer word. Die Algemene Kerkvergadering se werksaamhede kan ook baie ingekort word met 'n meer inlynde sakelys soos dit in die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip bedoel word.

3. Invalshoeke vir die wye kerklike gesprek

Met betrekking tot *wat is* en *wat doen* die Kerk, is dit vir die kerkraad baie eenvoudig. Die Kerk is uit genade, *die uitgeroepes - ekklesia* van God. Die Kerk is 'n geloofsgemeenskap wat die Here dien en die Here se *uitgestuurdes* is na die wêreld wat vir die wêreld moet vertel en voorleef om die versoening wat God bewerk het met die mens, deur Jesus Christus, te aanvaar.

Om hierdie taak wat gelowiges as uitgeroepes van die Here te volvoer, het die Here God *gawes* vir die gelowiges gegee. Die gawes vir ons tyd is die *herders* en *leraars* (Efesiërs 4: 11). En God se doel met die gawes was om die gelowiges toe te rus vir hulle diens en vir die opbou van die liggaam van Christus (Efesiërs 4: 12).

Uit hierdie Skrifgedeelte is dit tog duidelik dat *herders* en *leraars*, saam geles met 1 Korintiërs 1: 21 wat handel oor die *prediking*, vir God baie belangrik is.

Derhalwe wil gelowiges (gemeentes) eerder 'n predikant in hulle midde hê as 'n duur kerkkantoor en kerklike struktuur wat met heffings deur hulle offergawes in stand gehou moet word.

Die kerkraad is ook van oordeel dat daar tans te veel gemeentes is vir die aantal lidmate wat in ringe bestaan (veral in groot dorpe en stede) en dat die Kerk dringend behoort te besluit om terugstigting en kombinasies tussen gemeentes aan te moedig, en deeltydse bediening.

Die kerkraad maak al vir drie jaar van 'n afgetrede predikant gebruik op 'n deeltydse basis as 'n pastorale hulp saam met die konsulent, met baie goeie gevolg. Die Kerk sal net haar denke moet verander: Dat elke gemeente 'n voltydse of 'n deelsorg predikant moet hê. Daar is ander opsies – soos deeltydse bediening – om kerkwees baie meer bekostigbaar te maak.

Die kerkraad is egter nie van mening dat half opgeleide of sendelinge in gemeentes aangewend moet word nie. Die kerkraad voel dat die prediking reg en suiwer deur 'n opgeleide predikant moet wees. Elke jaar tree daar talle predikante af wat nog uitstekende werk in die Kerk kan lewer. Talle is nog gesond genoeg om vir

baie jare diens te doen en selfs gemeentes teen 'n baie laer koste volledig op hulle eie te bedien. Hierdie bron van bediening mag nie vir die Kerk verlore gaan nie.

Ds JJ Steyn, die skriba van die Ring van Klerksdorp, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die volgende voorstel, gestel deur ds HF Louw en gesekondeer deur ds JJ Greyling, word aanvaar: Die 70ste Algemene Kerkvergadering gee opdrag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering tot 'n studie van die moontlike herstrukturering van samestelling en funksionering van ringsvergaderings en die Algemene Kerkvergadering wat DV aan die 71ste Algemene Kerkvergadering voorgelê word vir besluitneming. Die volgende word in ag geneem: * 'n Komitee/raad word benoem vir studie. * Die presbiteraal-sinodale kerkbegrip word behou. * Ringsvergaderings word versoek om die saak tydens 2014 se vergaderings te bespreek en voorstelle in te dien wat in die studie verdiskonteer word. * Die koste-implikasie/-besparing.
VERDERE BEPLANNING	

BESKRYWINGSPUNT 128: RING VAN MAQUASSI

SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Na afloop van die 69ste Algemene Kerkvergadering het dit onder

die Ring van Maquassi se aandag gekom dat die samestelling van die vergadering nie korrek is nie:

- * Die Hervormde Kerk word deur die ouderlinge regeer.
- * Op die vergadering was daar meer predikante as ouderlinge.
- * Dosente het stemreg, maar is nie deur 'n gemeente afgevaardig nie.
- * Die ouderlinge van Makwassie onderneem om leiding te neem ten einde 'n voorstel te maak tydens die 52ste ringsvergadering.

Die Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde word versoek om die nodige wysigings aan te bring.

Ds JA Benadie, die skriba van die Ring van Maquassi, stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word verrek en in lyn gebring met ander beskrywingspunte van die Kerkorde Komitee.
VERDERE BEPLANNING	

8.3 BESKRYWINGSPUNT

BESKRYWINGSPUNT 129: RING VAN PRETORIA (GEMEENTE PRETORIA)

ROTASIEBEGINSEL IN DIE KERKORDE

Die Kerkorde moet aangepas word om beter kontinuïteit tussen vergaderings na te streef. Daar moet gepoog word dat besluite geneem word en wat verdere aandag impliseer, korrek interpreteer word en wel afgehandel word.

Motivering:

Kommissies van alle kerklike vergaderings word opgeroep tot objektiwiteit en nougesette uitvoering van besluite (daar is baie meer besluite wat uiteindelik, soos Besluite 64, 72 en 88/68 en die 67ste Algemene Kerkvergadering besluit insake aansoek om lidmaatskap by die *World*

Alliance of Reformed Churches, nie die interpretasie en aandag geniet het wat in die besluite bedoel was nie). Sien motiverende dokument insake teologiese verklaring (Beskrywingspunt 25).

Hierdie beskrywingspunt word nie ondersteun deur die ringsvergadering van die Ring van Pretoria nie.

'n Afgevaardigde van gemeente Pretoria stel die beskrywingspunt.

BESLUIT	1. Die beskrywingspunt word verrek en in lyn gebring met ander beskrywingspunte van die Kerkorde Komitee.
VERDERE BEPLANNING	

---oOo---

AFSLUITING: 27 SEPTEMBER 2013

DANKBETUIGINGS

Die visevoorsitter, dr GC Lindeque, spreek die volgende bedankings uit:

- * Dr WA Dreyer, die voorsitter van die Algemene Kerkvergadering.
- * Afgevaardigde predikante en ouderlinge. In die besonder ouderlinge wat moes verlof neem en selfs finansieel moes opoffer om die vergadering te kon bywoon.
- * Elkeen wat deelgeneem het aan besprekings en wat meegehelp het dat 'n aangename en positiewe gees tydens die vergadering geheers het.
- * Ouderling- en predikantslede van die vorige (uitgetrede) Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir werk wat gedoen is om die gang van die vergadering te bespoedig. Daar word veral gedink aan ouderlinglede wat behulpsaam was by die Ordekommissie.
- * Lede van die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat dadelik hulle take en verantwoordelikhede opgeneem het.
- * Dank word betuig aan die visevoorsitter, dr GC Lindeque, en die skriba, ds L Geel, vir hulle hulp en bystand by die tafel. Dank

word betuig aan die viseskriba, dr AG Ungerer en die twee predikantslede, ds WJJ Kok en prof E van Eck, vir hulp wat hulle verleen het.

- * Die lede van die Formuleringskommissie, te wete drr CJ Beukes, SM de Beer, H Delport, GJ Malan (sameroeper), GCJ Nel, C Pretorius, T van Wyk, di P Eksteen-Erasmus en CEC Hertzog.
- * Die rekenaarkomitee, te wete di JG Janse van Rensburg, M Potgieter, NJS Steenekamp (sameroeper) en GPJ Stoltz.
- * Die rekenaarspan wat die aankondigings hanteer het, te wete di JM Bevolo-Manders, MM du Plessis-Manders, C Manders, JT Manders, JM (Thinus) van Staden en JM (Marthinus) van Staden.
- * Die predikante en ouderling wat die vertaaldienste behartig het, te wete prof Y Dreyer, dr J Beyers, CJ Viljoen, di JJ Dreyer, TF Dreyer, G van R Els, DJD Taljard, CJ van Wyk en oudl A Jansen.
- * Ds WA Botha wat verantwoordelik was vir die neem van foto's.
- * Ds EG Fourie wat die hele elektroniese stemproses gekoördineer het.
- * Annelie Short en Deonie la Grange van die Oudit Afdeling vir hulle betrokkenheid en aandeel tydens die stemproses.
- * Brenda Caplen en Irina Cojacaru van *Evalu8* vir die verskaffing van apparate vir die stemprosedure en die hulp daarmee.
- * Dank word betuig aan alle NHSV takke vir die verskaffing van die verversings en kos.
- * Dank word betuig aan Clarika Hattingh vir die verskaffing van die aandetes vir die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en personeel.
- * Christo Joubert en Eduard Beukes wat behulpsaam was met die rekenaars, projektors en stemverwerking.
- * Die studente wat gehelp het met die stemapparate en mikrofone.
- * Die personeel van die administrateur vir al die take wat verrig is. Dit is werklik te veel om op te noem.
- * Die administrateur, mnr AE Struwig, in die besonder vir al sy reëlings om die vergadering goed en glad te laat verloop.

- * Die Komitee vir Kerkmusiek en in die besonder dr EC Kloppers wat reëlings getref het met persone om die orrel te bespeel en ds JF van der Merwe wat reëlings getref het met persone om die sangleiding te behartig.
- * Predikante wat die opening en afsluiting van die vergadering waargeneem het.
- * Mnr Neels Jackson vir positiewe berigging.
- * Prof MJ Manala, J Pillay, dr JH Ernst, JJ Gerber, di C Aucamp, M Motloba, G van Schie, PJ Venter en oudl M Masenya wat vir feitlik die hele duur van die vergadering teenwoordig was.
- * Ds AC Kuyper wat ds G van Schie gehuisves en versorg het.
- * Lede van die komitees en rade wat nie weer verkies is nie (Raad van Finansies, Pensioenraad, Kuratorium en Raad vir Kerkregtelike Advies).
- * Persone wat die uitstallings behartig het.
- * Die skribaats.

FORMELE AFSLUITING

Dr WA Dreyer sluit die vergadering af deur die vergadering Lied 504: 1, 3 en 5 saam te laat sing, voor te gaan met Skriflesing uit Markus 11: 12ev, 'n gebed te doen en die vergadering Liedere 254: 1, 2 en 3, 266 en 311: 1 en 2 ten slotte te laat saam sing.

---oOo---